འཕགས་པ་ཐོགས་མེད།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

ས་སྡེ་ལྔ་སྟོད་ཆ།

༄༅། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི་དང་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བའི་
སྟོད་བམ་པོ་སོ་ལྔ་བཞུགས་སོ། །

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།

SJRB-0432

སྡེ་དགེའི་བསྟན་འགྱུར་གྱི་ཤིང་པར་མ་གཞིར་བཟུང་ནས་བསྒྲིགས།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།
༢༠༢༤ ཟླ་ ༣ པར་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།
www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།
serajeyrigzodchenmo@gmail.com

གཤིབ་སྡུར་བ། བདེན་དོན་རྒྱ་མཚོ། བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ།
དཔེ་སྒྲིག་པ། གྲོལ་སྡེ་རྒྱ་མཚོ།

པར་སྐྲུན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡོད།

i

དཀར་ཆགམཛད་པ་པོ་ངོ་སྤྲོད།...01 ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད། ....03 རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།..1 རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བའི་སྟོད།........53 པར་བྱང་སྨོན་ཚིག...833

01

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ནི། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་དུ། ང་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་འོག་ཏུ། །ལོ་ནི་དགུ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། །ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱའི་དགེ་སློང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། སྟོནོ་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་དགུ་བརྒྱ་ལྷག་འདས་པ་ན་འཁྲུངས།
དེ་ཡང་རྒྱལ་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་ན་ནང་པའི་བསྟན་པ་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྱེས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་ཐེག་ཆེན་རྒྱལ་བའི་བཀའ་མིན་པར་འདོད་ཅིང་སྨྲ་བས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་ལ་ནང་ནས་གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་ཆེས་ཆེར་ཉམས་དམའ་བར་གྱུར་ཅིང་། དེའི་གླགས་དང་བསྟུན་ནས་སྡང་ཟུག་ཅན་ཁག་ཅིག་གིས་ནང་པའི་སྡེ་སྣོད་དུ་མུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་གནོད་པའི་ཚིག་ཡོད་པར་བསྙད་ནས་དཔུངས་དྲངས་ཏེ་དགྲ་བྱས་ནས་ཉམས་པར་བྱས། ཡང་སྐབས་ཤིག་སྟག་གཟིག་གི་རྒྱལ་པོ་ལ་ནང་པས་ངན་སྔགས་བྱས་པར་ཕྲ་མ་བཅུག་སྟེ་དེས་དམག་དྲངས་ནས་ཀྱང་བསྣུབས། དེ་ནས་ཡང་ནང་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་ཏུ་སྤྲང་སློང་ལ་ཕོག་ཐུག་བྱུང་བས་དེ་ཁྲོས་ཏེ་ནང་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་སོགས་མེས་བསྲེགས་ནས་ཀྱང་བསྣུབས་སོ། །དེ་ལྟར་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཆ་ནས་བསྟན་པ་ལ་གནོད་པ་ལན་མང་དུ་སྟེ། ནང་པའི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་ཐེག་པོ་ཤིན་ཏུ་ཉམས་ཏེ་ནུབ་པར་ཕྱོགས་པ་ན་བྲམ་ཟེ་མོ་གསལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྱ་བས་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་དེ། འདི་དར་བར་བྱེད་ནུས་པའི་བུ་བསྐྱེད་ལ་དར་བར་བྱེད་དུ་གཞུག་གོ་སྙམ་ནས་རྒྱལ་རིགས་དང་འདུས་པས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་བྱུང། བཙས་

མཛད་པ་པོ་ངོ་སྤྲོད།

མཛད་པ་པོ་ངོ་སྤྲོད།

02

མ་ཐག་ནས་བློ་རྣོ་བའི་ཆོ་ག་མང་དུ་བྱས། ཡིག་རྩིས་དང་རིག་བྱེད་སོགས་རིག་གནས་ཐུན་མོང་བ་རྣམས་བསླབས། ཆེར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཐོས་པ་གྱིས་ལ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དར་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྐུལ་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་ཐོས་བསམ་ལ་བརྩོན་པར་གནས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྡེ་སྣོད་ཕལ་ཆེར་ནི་རྟོགས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེའི་སྦས་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་རྟོགས་དཀའ་བར་བྱུང་བས་དེའི་དོན་དུ་རི་བོ་བྱ་རྐང་ཅན་དུ་འཕགས་པ་བྱམས་པ་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྒྲུབས་ཏེ་ཞལ་གཟིགས། དགའ་ལྡན་དུ་བྱོན་ཏེ་དེར་ཡུམ་གྱི་མདོ་སོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་མང་པོ་དང་བྱམས་པའི་ཆོས་ལྔ་རྣམས་ཀྱང་གསན་ཏེ་སླར་མི་ཡུལ་དུ་བྱོན། མ་ག་དྷའི་ཕྱོགས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་མཛད་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཟབ་མོ་བསྟན་པས་སློབ་མ་མང་པོ་བྱུང་། བྱམས་པའི་ཆོས་ལྔ་ཡང་ཡི་གེར་བཀོད། ས་སྡེ་ལྔ་སྡོམ་གཉིས་སོགས་བསྟན་བཅོས་མཛད།
དེ་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཨུཥྨ་པུ་རི་ཞེས་བྱ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུའང་ལྷ་ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་ཆོས་གཞིས་སོགས་མང་པོ་གསར་དུ་བཙུགས་ཏེ་སློབ་མ་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ་བསྐྱངས། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བར་མཛད།
སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་ན་ལེནྡྲའི་མཁན་པོ་མཛད་དེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྟན་པ་བསྐྱངས། རྒོལ་བ་བྱུང་ན་རིགས་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སུན་ཕྱུང་སྟེ་ཆོས་བསྟན་པས་མུ་སྟེགས་པ་སྟོང་དུ་ཉེ་བ་ཙམ་རབ་ཏུ་བྱུང༌བར་གྲགས། ལྟ་སྤྱོད་མ་དག་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་བཞིན་ཚར་གཅོད་པར་མཛད་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཤིན་ཏུ་དག་པར་མཛད། མཐར་དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་པར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན།
༢༠༢༤ཟླ་ ༣ པར་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་པས་བཏུས་བསྒྲིགས་བྱས།

03

ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།
བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྔོན་བྱོན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་དྲིན་ལས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་དང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ནོར་དུ་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་གླེགས་བམ་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་མྱོང་ནའང་། དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་འགྲོགས་པའི་མིའི་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་རྩ་ཆེའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་རྩ་བརླག་ཏུ་ཕྱིན་ཟིན་པ་དང་། ལྷག་འཕྲོས་གང་མང་ཞིག་རྩ་བརླག་ཏུ་འགྲོ་ཉེར་ཡོད་པར་བརྟེན་དུས་རབས་འདིའི་བོད་མི་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་རྩ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་བྱེད་རྒྱུར་བརྩོན་དགོས་པ་ནི་དུས་ལ་བབ་པའི་ལས་འགན་བཟློག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས། དེ་བས་འདི་ག་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས་ཀྱང་རྩ་ཆེའི་གསུང་རབ་དེ་དག་ཉར་ཚགས་དང་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་ཀ་འདི་གཉེར་བཞིན་ཡོད།དེང་རབས་ཀྱི་འཕྲུལ་ལས་སྟབས་བདེ་རུ་ཕྱིན་པ་དང་བསྟུན་ནས་གསར་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་དང་འཕྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་འགྲོ་བཞིནི་ཡོད་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དཔར་བསྐྲུན་དང་ཞུ་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་ནོར་ཤོར་ནའང་ཚབས་ཆེ་བའི་སྐྱོན་ཆ་འབྱུང་སྲིད་པས་བསྲེས་ལྷད་དང་བཟོ་བཅོས་མེད་པར་སོར་འཇོག་གིས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱུ་ཅི་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ནོར་བར་ངེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་དགོས་བྱུང་ནའང་ཁ་གསལ་གྱི་མཆན་ཡིག་འགོད་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན།

ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤ

04

འདི་ག་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ལ་མཚོན་ན། པར་གཞི་ཚད་ལྡན་ཞིག་མ་ཕྱིར་བཟུང་ནས་དེའི་ཡིག་འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུ་རྩ་དོན་དུ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་པར་གཞི་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་ལག་སོན་བྱུང་ན་པར་གཞི་གཞན་དག་ལའང་གང་ནུས་ཤིག་སྡུར་བཞིན་ཡོད། མ་ཕྱིར་ཡིག་ནོར་མངོན་གསལ་ཅན་བྱུང་ན་བཅོས་ཏེ་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་ལ། མ་ཕྱི་དང་པར་གཞི་སོ་སོར་ལྷག་ཆད་བྱུང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་མཐའ་མཆན་བཀོད་དེ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།
ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་མའི་དུས་སུ་ལས་བྲེལ་ཧ་ཅང་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཞིབ་སྡུར་བྱེད་སྐབས་མཆན་འདེབས་པ་ཙམ་ལས་མ་ཕྱི་དང་དཔེ་གཞི་གཞན་གྱི་ཤོག་གྲངས་དང་མདུན་རྒྱབ་ཡིག་ཕྲེང་སོགས་གསལ་ཁ་འདོན་མ་ཐུབ་པ་རེ་ཟུང་བྱུང་ཡོད་ནའང་ཕྱིས་སུ་དཔེ་བསྡུར་ཞུས་པ་རྣམས་ལ་གསལ་ཁ་བཏོན་ཡོད།
རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་འདི་ནས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་ཀློག་སྐབས་ངེས་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་ངོ་སྤྲོད་ཅུང་ཙམ་ཞུ་ན། གཞུང་གི་དཀྱུས་སུ་རྟགས་[ ]འདིའི་ནང་དུ་བཅུག་པ་ནི་མ་ཕྱིའི་ནང་གི་འོག་མཆན་དང་དཀྱུས་མཆན་ཡིན། ཡང་གཞུང་དཀྱུས་སུ་རྟགས་ ” འདི་བཀོད་ཡོད་ན་དེ་ནི་དོ་སྣང་བྱ་དགོས་སའི་ཡི་གེའམ་ཚིག་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཀོད་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་མཆན་གྲངས་ཀྱི་ཨང་ཡིག་བཀོད་ཡོད་པས་མཆན་གྲངས་དེ་དང་མཐུན་པའི་མཐའི་མཆན་ཡིག་ཏུ་གསལ་བཤད་ཅིག་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་བཞེད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་དང་ཕྲད་སྦྱོར་སྟངས་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་བྱུང་ན་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་ཐེངས་གཅིག་བྱས་པས་ཆོག་པར་བྱས་ཏེ་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་རེ་རེ་བཞིན་མཆན་བྲིས་མེད།
མཐའ་མཆན་ཀློག་སྐབས་དེབ་དེ་དཔེ་བསྡུར་བྱས་ཡོད་ཚེ་དེའི་མ་ཕྱིར་བཟུང་བའི་

ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤ

05

པར་གཞི་ལ་མ་ཕྱི་ཞེས་དང་། པར་གཞི་གཞན་དག་ལ་སྡེ་དགེ་པར་མ་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ། ཞོལ། སྐུ་འབུམ། བླ་བྲང་པར་མ་རྣམས། སྡེ། བཀྲ། ཞོལ། སྐུ། བླ།སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད། མཐའ་མཆན་གྱི་ཁྲོད་དུ་རྟགས་ཅན་ *བསྒྲུབས ལྟ་བུ་བྱུང་ན་མ་ཕྱིའི་ཡིག་ནོར་ཞིག་ཞུ་སྒྲིག་པས་བསྒྲུབས་སུ་བསྒྱུར་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ལ། ཡང་རྟགས་ * འདིས་ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད་ཀྱི་ཚིག་མཚོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། ཡང་རྟགས་ཅན་ -བསྒྲུབས ལྟ་བུ་བྱུང་ཚེ་བསྒྲུབས་ཆད་པ་དང་། +བསྒྲུབས ལྟ་བུ་བྱུང་ན་བསྒྲུབས་ལྷག་མ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས།
དཔེར་ན། མཐའ་མཆན་དུ། མ་ཕྱི། ༩༨ན༥ན། བསྒབ *བསྒྲུབས སྐུ། ༡༠༣ན༦ན། བླ། ༡༡༠བ༣ན། བསྒྲུབས ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཚེ་དེ་དག་གི་དོན་ནི། མ་ཕྱིའི་ཤོག་གྲངས་༩༨མདུན་ངོས། ཡིག་ཕྲེང་༥པ་ན།བསྒབ་ཅེས་བྲིས་ཡོད་པ་མཚོན་ཞིང་། *བསྒྲུབས ནི་མ་ཕྱིའི་ཡིག་ནོར་བསྒབ་དེ་ཉིད་ཞུ་སྒྲིག་པས་བསྒྲུབས་སུ་བཅོས་ཡོད་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་གོ་དགོས། ཡང་གཞུང་དེའི་ཐད་ཀྱི་སྐུ་འབུམ་པར་མའི་ལྡེབ་གྲངས་༡༠༣མདུན་ངོས། ཡིག་ཕྲེང་༦པ་ན།བླ་བྲང་པར་མའི་ལྡེབ་གྲངས་༡༡༠རྒྱབ་ངོས། ཡིག་ཕྲེང་༣པ་ན།བསྒྲུབས་ཞེས་བཀོད་འདུག་ཅེས་གོ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།
ཞུ་སྒྲིག་པའི་ཤེས་ཚད་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདང་བར་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་བ་སོགས་གཟིགས་ཚེ་ཀུན་ཕན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་མཁྱེན་ལྡན་རྣམས་ནས་འདི་གའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་དུ་ཁ་གསལ་གྱི་ངོ་སྤྲོད་དང་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་རེ་བསྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མགྱོགས་ངང་པར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ལེགས་སྒྲིག་ཞུས་ཏེ་སྤུས་ཀ་ཇེ་ལེགས་སུ་གཏོང་ངེས་ཡིན།
༢༠༢༣།༡༢།༡༦ལ་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས།

1

༄༅། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་འདུལ་བ་བསྡུ་བ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །འདུལ་བ་མ་མོའི་སྡོམ་ནི། ཕན་ཡོན་སྡེ་ཚན་སྡུད་པ་དང་། །རྗེས་སྤྱོད་མི་མཐུན་མཐུན་པ་དང་། །ཉེར་ཞི་ཡོངས་ཤེས་རྣམ་ལྔ་དང་། །དད་འགྱུར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། །སྟོབས་ལྔ་པོ་ནི་ཐ་མ་ཡིན། །འདི་མན་
ཆད་ནི་འདུལ་བ་བསྡུ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་སྟེ། རིགས་ནི་བསྡུ་བར་བྱ་བ་དང་། །གཞི་བཅས་ལ་སོགས་ཡོད་པ་ཡིས། །དགེ་འདུན་བསྡུ་དང་ལེགས་པར་འགྱུར། །དེ་ཡི་བདེར་གནས་རྣམ་ལྔ་སྟེ། །ཆོས་གོས་ལ་སོགས་ཡོད་པ་དང་། །མི་མཐུན་པ་ནི་བསྐྲད་པ་དང་། །འགྱོད་པ་སེལ་དང་ཉོན་མོངས་གནོན། །བག་ལ་ཉལ་ཡང་སྤོང་བ་ཡིནི། །མ་འོངས་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །ཡུན་རིང་གནས་པ་ཉིད་དུ་
བཞེད། །དང་པོ་བསྡུ་དང་ལེགས་པར་དང་། །བསྡུས་པ་ཅི་བདེར་བྱ་བ་དང་། །གཞན་དག་བདེ་བར་འཇུག་འགྱུར་བ། །ཀུན་གྱིས་བསྒྲགས་པ་ཤེས་བྱ་སྟེ། །དེ་ནི་ཕན་ཡོན་རྣམ་དག་གི། །ཅི་རིགས་པར་ནི་བསྡུ་བ་ཡིན། །ལྟུང་བ་སྡེ་ཚན་རྣམ་ལྔ་སྟེ། །དེ་ལས་
བསླབ་བྱ་རྣམ་པ་བཞི། །ཉེས་པ་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་ཡིས། །ལྟུང་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་གཞག །དངོས་ཅི་ཀུན་དཀྲིས་དྲག་པོ་དང་། །འབྲལ་དང་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་། །གནས་

༄༅། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་འདུལ་བ་བསྡུ་བ་བཞུགས་སོ། །

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

2

སྐབས་དག་ནི་བྱེད་པ་དང་། །མ་དད་དད་པ་གཞན་འགྱུར་དང་། །བྱ་བ་མང་པོའི་ཉེས་པ་དང་། །ལྷག་པར་ཆགས་དང་གཞན་ལ་ཡང་། །ཐོ་འཚམས་གནོད་པ་ཀུན་སློང་དང་། །བདེ་འགྲོ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་བགེགས་དང་། །སྤང་དང་གནས་དང་བསྙེན་བཀུར་དང་། །དེ་ལས་བཟློག་ལ་རིག་པ་དང་། །གསང་ལ་སོགས་དང་འཆབ་པ་དང་། །རྟེན་དང་བསྟེན་བྱ་མ་ཡིནི་པའོ། །འདུལ་བ་སྡུད་པར་བྱེད་པ་ཡི། །ཆོས་ནི་མདོར་ན་རྣམ་ལྔ་
སྟེ། །རང་བཞིན་ཁ་ན་མ་ཐོ་དང་། །བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོར་བཅས། །དགག་པ་དང་ནི་
གནང་བ་དང་། །སྒྲུབ་པ་ཡིནི་ཏེ་དང་པོར་ནི། །རང་བཞིནི་མི་དགེ་རྣམ་པ་བཞིར། །རིག་
པར་བྱ་སྟེ་ཐུབ་པ་ཡིས། །རྟགས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་དང་ནི། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་གུས་བྱ་
དང་། །རང་བཞིན་མ་ཐོ་བཅས་མཐུན་དང་། །གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱང་བསྲུང་བ་
དང་། །བདེ་འགྲོ་སྲོག་དང་དགེ་སྦྱོང་གི། ཚུལ་གྱི་བར་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །སྤངས་པ་
དེ་ལ་སྤྱོད་པ་གང་། །དེ་ནི་བཅས་པའི་མ་ཐོ་བཅས། །ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། །བདེ་འགྲོ་ཆོས་ཀྱི་རྙེད་པ་དང་། །སྲོག་དང་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་ནི། །བར་དུ་སྤྱོད་
པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་འགོག་པར་མཛད། །གནང་བ་དེ་ལས་བཟློག་པ་
ཡིན། །བསྒྲུབ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། །ལྟུང་དང་ལྟུང་བ་མེད་པ་དང་། །བསླང་བ་
ཡིན་ཏེ་རྣམ་པ་གཉིས། །བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དང་ནི། །མི་བྱ་བ་ནི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །མི་སྦྱོར་བ་དང་སྦྱོར་བཅས་ལས། །ལྟུང་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །དེ་ཡི་རྒྱུ་ཡང་རྣམ་བཞི་སྟེ། །མི་ཤེས་པ་དང་བག་མེད་དང་། །ཉོན་མོངས་མང་དང་མ་གུས་པའོ། །ལྟུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆུང་ལ་སོགས། །རྣམ་པ་ལྔས་ནི་རིག་པར་བྱའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྱེད་པ་དང་། །བསམ་དང་གཞི་དང་ཚོགས་པའོ། །ཚོགས་བྱ་རྣམ་དག་བྱ་བ་དང་། །གྲོང་བྱ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

3

དགེ་ཕྱོགས་བྱ་བ་དང་། །གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འཕྲལ་གྱི་ནི། །བྱ་བ་དག་ནི་རྣམ་པ་ལྔ། །བསྡམས་སོགས་བལྟ་སོགས་བྱ་ཉུང་དང་། །འདྲེས་པར་གནས་པ་མེད་སོགས་དང་། །ལས་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡིས། །ལྟུང་བ་འབྱུང་བ་མེད་པ་ཡིནི། །འགྱོད་པ་རྣམ་
པ་ལྔ་བསྐྱེད་དང་། །བག་ཡོད་རྣམ་པ་ལྔ་དང་ནི། །རྣམ་ལྔས་འགྱོད་པ་བསལ་བ་ལ། །བརྟེན་ནས་ལྟུང་ལས་ལྡང་བར་འགྱུར། །དེ་ལ་བདག་ཉིད་ལ་སོགས་པས། །སྨད་ལ་སོགས་པ་མཐོང་ནས་ནི། །དེ་ནི་འགྱོད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད། །བག་ཡོད་པ་ནི་སྔ་མ་
བཞིན། །ངེས་འབྱུང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང་། །གཞི་དང་བྲལ་ཞིང་མི་བྱ་བར། །ལྷག་པའི་བསམ་པས་སེམས་བསྐྱེད་དང་། །བཤགས་པ་བྱ་དང་འགྱོད་པ་ཡི། །རྒྱུན་ནི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །འགྱོད་པ་སྐྱེས་པ་སེལ་བར་བྱེད། །འདུལ་བའི་རྗེས་སུ་སྤྱོད་
པ་ཡི། །ཆོས་ལྔ་དགེ་སློང་འདུལ་བརྩོན་པ། །དེ་དག་ལ་ནི་སྤྱོད་བྱེད་དེ། །གནས་པ་གནས་དང་རྟེན་དང་ནི། །ལོངས་སྤྱོད་དང་ནི་ལས་ཡིན་ཏེ། །དགེ་སློང་འདུལ་བའི་
བསླབ་པ་ལ། །བརྩོན་པ་དེ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས། །གནས་པ་རྣམ་པ་ལྔ་ཡིན་ཏེ། །གྲོང་དུ་
འཇུག་པར་བྱེད་པ་ན། །བཙོན་རར་འཇུག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། །གཙུག་ལག་ཁང་ན་མདོ་སྡེ་བཞིནི། །རྟག་ཏུ་དགེ་སྦྱོང་འདུ་ཤེས་དང་། །ཟས་ལ་རྟག་པར་ནད་ཀྱི་ནི། །གཉེནེ་
པོ་ཉིད་དུ་འདུ་ཤེས་དང་། །རབ་དབེན་ཤེས་བྱ་རྣམ་གཉིས་ལ། །ལོང་བ་འོན་ལྐུགས་འདུ་ཤེས་དང་། །ཉལ་ན་དགོན་པའི་རི་དགས་ལྟར། །ཐུམ་ཕྲས་ཀྱི་ནི་འདུ་ཤེས་དང་། །དེ་ལྟར་གནས་པའི་དགེ་སྦྱོང་ནི། །རྒྱལ་ལ་འོས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ། །གནས་ཀྱང་འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི། །རྗེས་སུ་སྦྱོར་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གནས་ལྔར་བཞེད་དེ་དགེ་སློང་དང་། །དགེ་སློང་མ་དང་མུ་སྟེགས་གནས། །ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

4

མོངས་མེད། །གནས་བྱ་དང་པོ་ཐ་མ་ཡིན། །དེ་ལྟར་དོགས་མེད་གནས་རྣམས་
སུ། །གནས་པ་ལ་ནི་དོགས་མེད་འགྱུར། །རྟེནེ་ཡང་ལྔ་སྟེ་གྲོང་མཚམས་དང་། །གནས་དང་གང་ཟག་རྣམས་དང་ནི། །ཡོ་བྱད་གསུམ་དང་སྤྱོད་ལམ་སྟེ། །རྟེནེ་དེ་དག་ལ་བརྟེནེ་པ་ནི། །བདག་ལ་བདག་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་བ། །དོན་མེད་ལྡན་པས་གནོད་མི་འགྱུར། །ལོངས་སྤྱོད་མི་རུང་རྣམ་ལྔ་སྟེ། །མཆོད་རྟེནེ་གྱི་ནི་གལ་ཏེ་ན། །ནད་ཚབས་ཆེ་
བ་མ་ཡིན་ཞིང་། །རྟེན་གཞན་ཡོད་ན་མི་རུང་ངོ་། །དགེ་འདུན་གྱིས་ནི་མ་བསྒོ་
དང་། །ལྷུང་བཟེད་མ་ཆུད་མ་རྟོགས་ཡིན། །གང་ཟག་གཞན་གྱི་མ་བྱིན་དང་། །རྗེས་སུ་
མ་གནང་མི་བཅུག་པའོ། །རང་གི་བཤད་སོགས་འདྲེས་པ་སྟེ། །བརྟེན་པའི་དགེ་བ་ཉམས་འགྱུར་ཞིང་། །མི་དགེ་མངོནོ་པར་འཕེལ་བ་དང་། །བརྟེནེ་ན་འཇིག་རྟེནེ་འཁྲུགས་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལས་བཟློག་ལྔ་རུང་བ་སྟེ། །དེ་དག་རྣམ་པར་སྤོང་བ་དང་། །རྗེས་སུ་རྟེན་པར་བྱེད་པ་ནི། །དད་པས་སྦྱིན་པ་སྦྱོང་བར་འགྱུར། །གསོལ་བའི་ལས་དང་
གསོལ་བ་དང་། །གཉིས་དང་གསོལ་དང་བཞི་དང་ནི། །ལས་གསུམ་བརྗོད་ཡིན་དེ་
དག་གི། རྟེན་གྱི་གཞི་ནི་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །སེམས་ཅན་སེམས་ཅན་མིན་སྟོན་ཡིན། །དེ་
ནི་བྱ་ཡིན་ལས་ཡིན་ཏེ། །ཚོགས་གཉིས་བཞི་ལྔ་ཚོགས་བཅུ་དང་། །ཉི་ཤུ་དང་ནི་བཞི་
བཅུ་དང་། །དགེ་འདུན་མཐུན་པས་བྱ་བ་སྟེ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ལས་རྣམས་ལ། །སྤྱོད་པ་ལྟུང་དང་བསླང་བ་ཡང་། །མཁས་ཤིང་ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད། །འདུལ་བའི་བསླབ་དང་མི་མཐུན་པའི། །ཆོས་ནི་རྣམ་ལྔར་རིག་པར་བྱ། །བར་དུ་གཅོད་དང་དམ་ཆོས་ལྟར། །བཅོས་དང་ལྡོག་པའི་གྲོགས་པོ་དང་། །གླེན་ཞིང་ཉོན་མོངས་མང་བ་དང་། །སྔོན་གྱི་ཚོགས་སྟོབས་ཆུང་བ་ཡིནི། །བར་ཆད་ལྔ་སྟེ་བསླབ་རྣམས་དང་། །བདེ་འགྲོ་རྙེད་ལ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

5

སོགས་པའོ། །དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ནི། །བཤད་དང་བསྒྲུབ་ཅེས་བྱ་བ་
ཡིན། །མདོ་སོགས་ལྷད་འཇུག་སྤང་བ་དང་། །མཐའ་གཉིས་གང་ཟག་སྟོན་པ་དང་། །ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པ་རྫས་སྟོན་དང་། །མྱ་ངན་འདས་ལ་ཡོད་མེད་དང་། །མི་ལྟ་བ་ནི་བླ་བ་དང་། །བསྔགས་དང་མི་བསྔགས་བརྗོད་པ་དང་། །མི་སྨྲའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལེན་པ་དང་། །ཟས་མེད་ལ་སོགས་ལེགས་པ་དང་། །བས་མཐར་རྩོམོ་པ་མེད་པ་དང་། །རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་འཁོར་བ་དང་། །དེ་དག་མི་གཅོད་དགྲ་བཅོམོ་མེད། །དེ་བཞིནི་བདག་ཏུ་སྨྲ་

བ་དང་། །མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིས། །ཞི་གནས་ལ་སོགས་སྟོན་པ་དང་། །གནས་
མ་ཡིན་ལ་འགྱོད་བྱེད་ཅིང་། །དེས་ནི་དེ་ཉིད་རློམས་པ་དང་། །གོང་མའི་མཐུ་ནི་ཡོད་བཞིནི་དུ། །ཞལ་ཏ་དགའ་ཞིང་སྟོནོ་པ་དང་། །ལྟུང་བས་ཉམས་ཤིང་སྦྱིནི་པ་དང་། །ཐོས་
པས་རྩོད་ཅིང་རྙེད་བཅས་ལ། །བསྙེན་བཀུར་བྱེད་ཅིང་གཏམ་འདྲེ་དང་། །གསང་ཚིག་མང་པོས་མཁས་སྙེམས་དང་། །དྲག་ཤུལ་ལ་སོགས་གནོད་བྱེད་དང་། །ཚུལ་འཆོས་སྤྱོད་ལམ་གང་ཡིན་དང་། །རྒྱང་འཕེན་ཚིག་གིས་ཤེས་ཁེངས་དང་། །ཁ་ན་མ་ཐོ་
བཅས་དགེ་བྱེད། །དེ་དག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། །བསླབ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ལྔ་ནི། །དེ་ལས་བཟློག་པར་ཤེས་པར་བྱ། །དེ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ལྔ་ནི། །ཚུལ་ཁྲིམས་

ཕུང་པོ་སྲུང་འགྱུར་ཏེ། །ལེགས་པར་ངེས་འབྱུང་གང་ཡིནི་དང་། །འདྲི་དང་སོ་སོར་རྟོག་
པ་དང་། །གཉེན་པོ་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་དང་། །དད་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་ཡང་། །དང་པོ་ལ་
བརྟེན་གཞན་དག་བྱེད། །དེ་དག་ལྟུང་བ་མི་འབྱུང་སྟེ། །མི་ཤེས་ལ་སོགས་གོ་རིམས་

བཞིན། །འདུལ་བ་ཉེར་ཞི་ཆོས་ལྔ་སྟེ། །དེས་པ་དང་ནི་སྤང་བ་དང་། །སྤོང་བའི་ཡན་ལག་བསྙེན་བཀུར་དང་། །རྩོད་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཡིན། །ལུས་སོགས་མི་འདོད་སྤྱོད་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

6

དང་། །དགེ་འདུན་མི་མཉམ་སྤྱོད་པ་དང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟ་བ་མི་མཐུན་ཕྱིར། །སྡུག་
བསྔལ་གནས་པས་དེ་བཟློག་དྲུག །གནས་དང་གདམས་ངག་སྒྲུབ་པ་དང་། །ཚོགས་རྣམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལས། །བརྩམས་ནས་འཁོར་ལོ་བཞི་གསུངས་ཏེ། །ཡང་དག་སྨོན་ལམ་རྣམ་པ་ལྔ། །མཐུན་པར་འཛིན་པ་ཉིད་དང་ནི། །མི་མཐུན་སྒྲུབ་པ་མ་
ཡིན་དང་། །བདག་ཉིད་སྨྲ་དང་ཆོག་ཤེས་དང་། །སྤོང་ལ་སོགས་པ་དགའ་སྒོམ་
ཡིན། །སྔོན་དུ་བསོད་ནམས་བྱས་པ་དང་། །འབྲས་བུའི་ཕན་ཡོན་རྣམ་ལྔ་སྟེ། །རྣམ་
སྨིན་གཉིས་ལ་གནས་པ་དང་། །དེ་ཡང་རྣམ་བརྒྱད་རྣམ་པ་གཅིག །གདུགས་སོགས་བར་ཆད་མི་བྱེད་དང་། །རང་ཞིན་གྱིས་ནི་དགེ་རྣམས་ལ། །སེམས་ནི་འཇུག་པར་
འགྱུར་བ་དང་། །སྡིག་ལས་འཛེམ་པར་བྱེད་པ་དང་། །ལས་མཐའ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་སྟེ། །ཞི་གནས་དང་ནི་ལྷག་མཐོང་གི། ཤིང་རྟའི་འཁོར་ལོ་བཞི་ཡིན་ཏེ། །དེ་དག་མེད་ན་
བསྲུང་མི་འགྱུར། །སྤོང་བའི་ཡན་ལག་རྣམ་ལྔ་སྟེ། །ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིད་ཆེས་དང་། །བདག་ཉིད་སྨྲ་ལ་སྤྲོ་གཉིས་དང་། །དོན་ཤེས་ནུས་པ་ཉིད་རྣམས་སོ། །ཡོན་ཏན་ཕན་ཡོན་ཡིད་ཆེས་དང་། །རྗེས་སུ་མཐུན་པས་བསྒྲུབ་པ་དང་། །རྒྱལ་མཚན་བ་དན་གདུགས་སོགས་ཀྱིས། །བསྙེན་བཀུར་རྣམ་གསུམ་རིག་པར་བྱ། །རྩོད་པ་དེ་ཡང་རྣམ་བཞི་སྟེ། །གཞན་གྱིས་གླེང་ཞེས་བྱ་བ་དང་། །ཕན་ཚུན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། །བདག་དང་ཕན་ཚུན་གླེང་བའོ། །དེ་དག་ཉེར་ཞི་རྣམ་བཞི་སྟེ། །དགེ་འདུན་རྟེན་དང་དག་སྦྱིན་

དང་། །ངོ་བོ་ཉིད་མང་ཚོལ་བ་དང་། །ཡང་དག་བཤགས་པ་འཆགས་པ་ཡིན། །འདུལ་

བའི་བསླབ་པ་བརྩོནོ་པ་ཡིས། །གནས་ལྔ་ཡོངས་སུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། །དངོས་པོ་དང་ནི་ལྟུང་བ་དང་། །གང་ཟག་རྫས་བླང་གནོད་པའོ། །དངོས་པོ་ཕུང་སོགས་ཤེས་པར་བྱ། །ལྟུང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

7

བ་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། །གཞི་དང་ཀུན་ནས་སློང་བ་དང་། །དངོས་དང་སྦྱོར་དང་མཐའ་ལས་སོ། །ལྟུང་བ་ལྷག་བཅས་ལ་སོགས་པ། །རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཤེས་པར་བྱ། །གང་ཟག་རྣམ་ལྔར་ཤེས་བྱ་སྟེ། །དེ་ནི་དཔྱད་པའི་དབྱེ་བ་དང་། །རིགས་ཀྱི་དེ་ནི་དབྱེ་བ་དང་། །སྡེ་པ་མཐོ་དམན་དབྱེ་བ་དང་། །འཐོབ་པ་དང་ནི་རྟག་པ་ཡིན། །རྫས་བླང་བ་ནི་
རྣམ་གསུམ་སྟེ། །རྙེད་དང་བསླང་དང་བསྐྲད་པའོ། །སྨྱོན་པའི་སྤྱོད་དང་འདྲ་བ་ཡི། །གནོད་པ་རྣམ་ལྔར་ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཤི་བའི་རྗེས་སུ་མྱ་ངན་དང་། །སེར་སྣས་བདག་ཉིད་གདུང་བྱེད་ཅིང་། །སེར་སྣའི་དྲི་མ་རྣམ་བརྒྱད་དང་། །ཡན་ལག་འཆག་པས་གདུང་བ་དང་། །མཐོ་རིས་རྣམ་དག་འདོད་པ་ཡིས། །ལུས་གདུང་བྱེད་པ་གང་ཡིན་

པའོ། །དད་འགྱུར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ཡི། །ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཆོས་ལྔ་སྟེ། །ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་སོགས་རྣམ་བཞི་དང་། །ཕན་ཚུན་རྩོད་པ་མེད་པ་ཡིན། །ལྟ་བ་ཕུན་ཚོགས་
སྒྲོ་འདོགས་དང་། །སྐུར་འདེབས་མཆོག་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་། །དགེ་མཚན་བདེན་དང་གཙང་སོགས་པའི། །ལྟ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་པའོ། །རྩོད་མེད་རྩ་དྲུག་སྤངས་པ་
ཡིན། །རྩོད་པའི་གཞི་ཡང་རྣམ་དྲུག་སྟེ། །གནོད་པ་བྱེད་དུ་དོགས་པའི་ཕྱིར། །རང་གི་ཉེས་པ་འཆབ་བྱེད་ཅིང་། །ང་རྒྱལ་གྱིས་ནི་ཚར་བཅད་ནས། །རྙེད་དང་བཀུར་སྟི་རྒྱུ་བག་སྤྱོད། །ལྷག་ཁྲིམས་ལྷག་པའི་སེམས་ལ་སོགས། །རྒུད་ཅིང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་
ཡིན། །སྦྱོར་བ་དང་ནི་བསམ་པ་དང་། །རྟོགས་པ་དང་ནི་ཤེས་པ་དང་། །གནས་པར་གྱུར་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི། །ཡང་དག་སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་འགྱུར། །གཞི་བསྡུ་བ་ལས་འདུལ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་མདོ་རྫོགས་སོ།། །།
༄༅། །ད་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བཤད་པ་བརྩམ་པར་བྱ་སྟེ། སྡོམ་ནི། ཕན་ཡོན་སྡེ་ཚན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

8

སྡུད་པ་དང་། །རྗེས་སྤྱོད་མི་མཐུན་མཐུན་པ་དང་། །ཉེར་ཞི་ཡོངས་ཤེས་རྣམ་ལྔ་དང་། །དད་འགྱུར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། །སྟོབས་ལྔ་པོ་ནི་ཐ་མ་ཡིན། །འདུལ་བ་

གང་ཞེ་ན། མདོ་སྡེ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལས་སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོའི་མ་མོར་རྒྱ་ཆེར་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ། བསྔགས་པ་བསྟོད་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཙམ་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཕན་ཡོན་བཅུ་ཡང་དག་པར་གཟིགས་ནས་འདུལ་བ་
ལ་ཉན་ཐོས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་གཞི་འཆའ་བར་མཛད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་འདུན་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་འདུན་ལེགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་འདུན་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། གནོང་མི་བཀུར་བའི་གང་ཟག་རྣམས་ཚར་གཅད་པའི་ཕྱིར་དང་། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་རྣམས་བདེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་པར་མ་དད་པ་རྣམས་དད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་པར་དད་པ་རྣམས་ཕྱིར་ཞིང་དད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཚེ་འདིའི་ཟག་པ་རྣམས་བསྡམ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཚེ་རབས་ཕྱི་
མའི་ཟག་པ་རྣམས་གཞོམོ་པའི་ཕྱིར་དང་། ངའི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་རྣམ་པར་བཤད་པ་བསྡུ་བ་ལས་རྒྱ་ཆེར་འཆད་པ་བཞིནི་

དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དགེ་འདུན་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་བཞི་པོ་དད་པས་ལེགས་པ་ཁོ་ནར་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་རྣམས་བསྡུ་བ་ལས་
བརྩམས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་གཞི་དང་བཅས། ངེས་པར་
འབྱུང་བ་དང་བཅས། ཕ་རོལ་གནོན་པ་དང་བཅས། ཆོ་འཕྲུལ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་དགེ་འདུན་ལེགས་པར་འགྱུར་བར་རིག་པར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

9

བྱའོ། །གཞི་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དགེ་འདུན་བདེ་
བར་གནས་པ་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྔས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཡོ་བྱད་རྐྱེན་དུ་འབབ་པ་དག་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་པའི་གང་ཟག་རྣམ་པར་བསྐྲད་པ་དང་། འགྱོད་པ་སྐྱེས་པ་སེལ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་རྣམ་པར་གནོན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་སྤོང་བས་སོ། །དེ་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བ་དང་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི། མངོན་པར་མ་དད་པ་རྣམས་མངོན་པར་དད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་པར་དད་པ་རྣམས་ཕྱིར་ཞིང་དད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི་གནོང་མི་བཀུར་བའི་གང་ཟག་རྣམས་ཚར་གཅད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་རྣམས་བདེ་བ་ལ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱའོ། །བཞི་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི་ཚེ་འདིའི་ཟག་པ་རྣམས་བསྡམ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱའོ། །ལྔ་པའི་དབང་དུ་
མཛད་ནས་ནི་ཚེ་རབས་ཕྱི་མའི་ཟག་པ་རྣམས་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱའོ། །ཐོབ་པ་རྣམས་བདེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མ་ཐོབ་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་བདེ་བར་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ངའི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་ཕན་པ་དང་། ཡངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་བར་ལ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུ་ན། དང་པོ་བསྡུ་བ་དང་། ལེགས་པར་བསྡུ་བ་དང་། བསྡུས་པ་རྣམས་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བ་དང་། མ་འོངས་པ་མ་བསྡུས་པ་རྣམས་བདེ་བར་འཇུག་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

10

པར་འགྱུར་བའི་ཐབས་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡིན་

ནོ། །ལྟུང་བའི་སྡེ་ཚན་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། ཕམ་པ་དང་། དགེ་འདུན་ལྷག་མ་དང་། ལྟུང་བྱེད་དང་། སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་དང་། ཉེས་བྱས་སོ། །ཉེས་པ་སྦོམ་པོ་གང་ཡིན་པ་དང་། མ་ངེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་ཉིད་དུ་
འདུས་པར་ཅི་རིགས་པར་བྱའོ། །ལྟུང་བ་ལས་བསླང་བའི་སྡེ་ཚན་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། ཕམ་པ་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྟུང་བ་བཞི་པོ་དག་ལས་བསླང་བ་དེ་དག་ནི་བསླང་བའི་སྡེ་ཚན་བཞི་པོ་དག་ཡིན་ནོ། །ལྟུང་བའི་སྡེ་ཚན་དང་པོ་
ལས་ཀྱང་བསླང་བ་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་གང་ཟག་གི་བྱེ་བྲག་ཙམ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་

གྱི་ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་བསླང་བའི་སྡེ་ཚན་ནི་
མགོ་གཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་མི་གཞག་གོ། དེ་ལ་ལྟུང་བའི་སྡེ་ཚན་ཐམས་ཅད་ལ་མདོར་བསྡུ་ན། ཉེས་པ་བཅོ་ལྔས་ལྟུང་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བཅོ་ལྔ་གང་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ལྕི་བའི་ཉེས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་ཆོག་མི་ཤེས་པའི་ཉེས་པ་དང་། གཞན་དག་དང་གནས་སྐབས་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་དང་། མ་དད་པ་དད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་དད་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་དང་། དོན་མང་ཞིང་བྱ་བ་མང་བའི་ཉེས་པ་དང་། ལྷག་པར་ཆགས་པའི་ཉེས་པ་དང་། གཞན་ལ་ཐོ་འཚམས་པའི་ཉེས་པ་དང་། གནོད་པ་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཉེས་པ་དང་། བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཉེས་པ་དང་། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཉེས་པ་དང་། སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལེགས་པར་མི་སྤོང་བ་དང་། སྤོང་བའི་ཉེས་
པ་དང་། གནས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། གནས་པར་བྱ་བ་དང་གནས་པ་དང་མི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

11

གནས་པར་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་དང་། བསྙེན་བཀུར་བྱ་བ་དང་བསྙེན་བཀུར་མི་བྱ་བ་ལ་བསྙེན་བཀུར་མི་བྱེད་པ་དང་། བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་དང་། གསང་བར་བྱ་བ་དང་གསང་བར་མི་བྱ་བ་སྒྲོགས་པ་དང་འཆབ་པའི་ཉེས་པ་དང་། བསྟེནེ་པར་བྱ་བ་དང་བསྟེན་པར་མི་བྱ་བ་མི་བསྟེན་པ་དང་བསྟེན་པས་སོ། །དེ་ལ་ལས་དང་པོ་པ་ནི་ཕམ་པ་བཞི་པོ་དག་ལ་དངོས་པོ་ལྕི་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་ཀྱང་ལས་དང་པོ་པས་གལ་ཏེ་འདི་ལྟར་ཆོས་འདི་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡིནི་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཁོ་ན་
ཤེས་པར་གྱུར་ན། སྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་འགལ་བར་མི་བྱེད་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ལ་མི་ལྟ་བ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་བསམ་པ་སྐྱོན་ཆགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དྲག་པོའིོི་ཉེས་པ་ནི་མེད་པ་ཡིནི་ནོ། །གང་ལ་བསམ་པ་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་
པ་ལ་དངོས་པོ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ནི་ལྟུང་བ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་བསམ་
པ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་ལྟུང་བ་དང་བཅས་པ་ལ་ཉེས་པ་བྱུང་ཡང་འཆབ་པའི་སེམས་ཅིག་ཀྱང་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་ན་དེ་ཡང་ལྡང་ཞིང་དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་རྣམས་ཀྱི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་ཉེས་པ་ལྕི་བ་དང་། ངོ་ཚ་
མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དྲག་པོའི་ཉེས་པ་དང་ལྡན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྕི་བ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་བསླང་བར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བཅོམོ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
གནང་བའི་ཆོས་གོས་དང་། ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་པ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང་།
བརྟགས་ཏེ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་དང་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲལ་བ་དང་། བརྟག་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

12

པ་ལས་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་ལྟུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་ལྡན་པ་དང་ཆོག་མི་ཤེས་
པའི་ཉེས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། བཅའ་བ་མཛད་དོ། །ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་དགེ་སློང་ལ་ལས་
ཆོས་གོས་ལེན་པ་དང་སྦྱིན་པ་དང་གཅིག་དང་ལྷན་ཅིག་འདུག་པ་དང་། དུས་མ་ཡིན་

པ་དང་། དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་གྱིས་མ་བསྐོས་པར་སྟོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལམ་

གྲོགས་མེད་པར་བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་གཞན་དུ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དག་ལ་ནི་གཞན་དག་དང་གནས་སྐབས་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་པར་

རིག་པར་བྱའོ། །གྲོང་གི་ཉེ་འཁོར་དུ་ཆོ་ག་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པས་བསོད་སྙོམས་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དང་། འདུག་པ་དང་། ལག་པ་དང་། ལྷུང་བཟེད་བཀྲུ་བ་དང་། མགྲོན་དུ་བོས་ནས་ཟས་ཀྱི་སྔ་རོལ་དང་། ཟས་ཟོས་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཁྱིམ་པ་

འདུག་པ་ལ་མ་བསྒོ་བར་ཁྱིམ་རྣམས་སུ་རྒྱུ་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་
དག་ལ་ནི་མི་དད་པ་དད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་དད་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་ཡིན་

པར་རིག་པར་བྱའོ། །གསེར་དངུལ་ལ་འཛིན་པ་དང་། ཉོ་ཚོང་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་དང་། ཟོང་སྒྱུར་གྱི་ཚོང་པ་དང་། མོན་དར་སར་པའི་སྟན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་དོན་མང་ཞིང་བྱ་བ་མང་བའི་ཉེས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཉམས་ཤིང་གྱུར་པའི་
སེམས་ཀྱིས་བསམས་བཞིན་དུ་ཁུ་བ་འབྱིན་པ་དང་། བུད་མེད་ཀྱི་ལག་པ་དང་དཔུང་
པ་ལ་སོགས་པ་ནས་འཛིན་པ་དང་། སྨྱན་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བཟང་པོ་འདོད་
པའི་ཕྱིར་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་དག་ལས་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ལྷག་པ་དང་། བཟང་པོ་
ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །རྩ་བ་མེད་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་བག་ཙམ་གྱི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

13

ཀྱིས་གཞན་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དང་། དགེ་སློང་ཕྲ་མ་ཟེར་བ་དང་། མི་ལ་སྨོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་གཞན་ལ་ཐོ་འཚམས་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དཔག་
ཚད་གསུམ་ལས་ལྷག་པར་ལུག་གི་བལ་དག་ཁུར་དུ་ཁྱེར་བ་དང་། ཁུར་ཧ་ཅང་ལྕི་བ་ཁྱེར་བ་དང་། ཤིང་ལ་མི་གང་ཙམ་ལས་མཐོར་འཛེག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་གནོད་པས་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཉེས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དགེ་འདུན་མཐུན་པ་དབྱེ་
བའི་ཕྱིར་རྟུལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཉེས་པ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བདག་ལ་ཚིག་མ་སྨྲ་ཤིག་ཅེས་ཟེར་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དགེ་འདུན་
གྱི་མལ་སྟན་བླ་གབ་མེད་པར་བཏིང་ནས་ཡལ་བར་བོར་ཏེ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལོག་པས་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་སྤང་བར་བྱ་
བ་མ་ཡིན་པ་ལེགས་པར་མི་སྤོང་བ་དང་། སྤོང་བའི་ཉེས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །དགེ་སློང་དང་དགེ་ཚུལ་ལྟ་བ་ལོག་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དང་གནས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་གནས་པར་མི་བྱ་བ་དང་གནས་པར་བྱ་བ་དང་གནས་པ་དང་མི་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བསྒོ་བ་བཅག་པ་དང་།
འཕྱ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། བསྙེན་བཀུར་མི་བྱེད་པས་སོ་སོར་ཐར་པ་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་བསྙེན་བཀུར་བྱ་བ་དང་། བསྙེན་བཀུར་མི་བྱ་བ་ལ་སོགས་བསྙེན་བཀུར་མི་བྱེད་པ་དང་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་
ཟག་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་མིའི་ཆོས་བླ་མ་ཡང་དག་པར་སྒྲོགས་པ་དང་། དགེ་
སློང་གི་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྟུང་བ་འཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་གསང་བར་བྱ་བ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

14

དང་། གསང་བར་མི་བྱ་བ་སྒྲོགས་པ་དང་། འཆབ་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་མ་བརྟགས་པར་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་དང་བསྟེན་པར་མི་བྱ་བ་མི་བསྟེན་པ་དང་བསྟེན་པའི་ཉེས་པ་
ཡིནི་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཉེས་པ་བཅོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ལྟུང་བ་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་རབ་ཏུ་མང་ལ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་ཡོད། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཅིག་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདུལ་བ་སྡུད་པ་བྱེད་པའི་ཆོས་ནི་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་
ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། དགག་པ་དང་། གནང་བ་དང་། སྒྲུབ་པའོ། །དེ་ལ་རང་བཞིནི་གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་
གང་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་མི་དགེ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། བདག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
ཤིང་གཞན་ལ་ཉམ་ང་བ་དང་། གཞན་ཀུན་ཉོན་མོངས་པ་དང་། གཞན་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། བདག་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་གནོད་པར་འགྱུར་བ་བདག་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཤིང་གནོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། བདག་དང་གཞན་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཤིང་གནོད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། མ་བཅད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ངན་
འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། བཅད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་བར་དུ་གཅོད་པར་འགྱུར་བའོ། །བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་གང་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྟགས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ལ་གུས་པར་བྱས་པ་དང་། རང་བཞིནི་གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་དང་མཐུན་པ་དང་། གཞན་
གྱི་སེམས་བསྲུང་བ་དང་། བདེ་འགྲོ་དང་། སྲོག་དང་། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་བར་དུ་གཅོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྤྱོད་པ་ནི་བཅས་པའི་ཁ་ན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

15

མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དགག་པ་གང་ཞེ་ན། ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་བར་དུ་གཅོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྙེད་པའི་བར་དུ་གཅོད་པ་དང་། སྲོག་གི་བར་དུ་གཅོད་པ་དང་། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་བར་དུ་གཅོད་པ་
གང་ཡིནི་པ་དེ་ལ་སྤྱོད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དགག་པ་མཛད་པའོ། །གནང་བ་ནི་
དེ་ལས་བཟློག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྒྲུབ་པ་གང་ཞེ་ན། སྒྲུབ་པ་ནི་མདོར་བསྡུ་
ན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ལྟུང་བ་དང་ལྟུང་བ་མེད་པ་དང་། ལྟུང་བ་ལས་བསླང་བའོ། །དེ་དག་ཀྱང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དེ་ལ་ལྟུང་བ་ནི་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ལྟུང་བ་མེད་པ་དང་ལྟུང་བ་ལས་
བསླང་བ་ནི་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལྟུང་བ་ཇི་ལྟར་
འབྱུང་ཞེ་ན། བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་སྦྱོར་བ་དང་། མི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་དང་བཅས་པའི་ལྟུང་བ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་དག་ཀྱང་རྒྱུ་རྣམ་པ་བཞིས་འབྱུང་སྟེ། མི་ཤེས་པ་དང་། བག་མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མང་བ་དང་། མ་གུས་པ་ལས་སོ། །ཇི་ལྟར་མི་ཤེས་པ་ལས་འབྱུང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལས་ལྟུང་བ་མ་ཐོས་ཤིང་མ་རྟོགས་པས་དེ་བློ་མ་བྱང་བའི་ཕྱིར་མི་ཤེས་པ་ལས་ལྟུང་བ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ལྟུང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མི་ཤེས་པས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་
བག་མེད་པར་འབྱུང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་ལྟུང་བ་ལ་བློ་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིནི་ཡང་

བརྗེད་ངས་པར་གནས་ཤིང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པར་གནས་པས་དེ་དྲན་པ་ཉེ་བར་མི་
གནས་པས་ལྟུང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བག་མེད་པས་འབྱུང་བ་ཡིན་

ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་ཉོན་མོངས་པས་འབྱུང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་ལྟུང་བ་ལ་བློ་བྱང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

16

བ་ཁོ་ན་ཡིནི་ཡང་། དེ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་ཤས་ཆེ་བའི་རང་
བཞིན་ཅན་ཡིན་པས། དེ་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་ཤས་ཆེན་པོ་
དེས་འདི་ནི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་ཀྱང་རང་དབང་མེད་པས་ཉོན་མོངས་
པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟུང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཉོན་མོངས་པ་མང་བས་འབྱུང་བ་
ཡིནི་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་མ་གུས་པས་འབྱུང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་ལྟུང་བ་ལ་བློ་བྱང་
བ་ཡིན་ཡང་དམན་པ་ལ་མོས་ཤིང་སྔོན་རྒྱུ་མ་སྤྱད་པ་ཡིན་པས་དེ་དམན་པ་ལ་མོས་
པའི་ཕྱིར་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ལ་མི་ལྟ་ཞིང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་གུས་པ་མེད་པ་དང་། རྗེས་མེད་པ་དང་། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། བསླབ་པ་མི་འདོད་པ་དང་། མ་གུས་པས་ཅི་འདོད་དགུར་ལྟུང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་མི་ཤེས་པ་དང་བག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་པ་
མང་བ་དང་མ་གུས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ལྟུང་བ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །ལྟུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆུང་ངུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་ལྔས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་དང་། བྱེད་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། གཞི་དང་། ཚོགས་པའོ། །དེ་ལ་ཕམ་པ་ནི་ལྟུང་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ནི་
འབྲིང་ངོ་། །དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་ལྟུང་བ་ཆུང་ངུ་ཡིནི་ནོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་ཕམ་
པ་དང་། དགེ་འདུན་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ལྕི་བའོ། །ལྟུང་བྱེད་དང་སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་ནི་འབྲིང་ངོ་། །ཉེས་བྱས་ནི་ཡང་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་
ལས་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་མི་ཤེས་པས་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། བག་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྟུང་བ་ཆུང་བ་ཡིན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

17

ནོ། །ཉོནོ་མོངས་པ་མང་བས་བྱས་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་ལྟུང་བ་འབྲིང་ཡིནི་ནོ། །མ་གུས་
པས་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྟུང་བ་ཆེན་པོར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱེད་པ་
ལས་ཆུང་ངུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་གིས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ཆུང་ངུས་བྱས་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆུང་ངུར་རིག་པར་བྱའོ། །འབྲིང་གིས་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲིང་
ངོ་། །ཆེན་པོས་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བསམ་པ་ལས་
ཆུང་ངུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བསམ་པ་མཚུངས་
པས་གཞི་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ལ་བྱས་ཀྱང་ཆུང་ངུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། ཞེ་སྡང་གིས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་མཚུངས་པས་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྲོག་ཆགས་བསམས་
བཞིན་དུ་བསད་ན་ནི་ལྟུང་བྱེད་ཡིན་ལ། མིའམ་མིར་ཆགས་པ་ཕ་ཡང་མ་ཡིན་མ་ཡང་

མ་ཡིན་པ་བསད་ན་ནི་ཕམ་པ་ཡིན་ལ། མཚམས་མེད་པར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེ་སྡང་
གིས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་མཚུངས་པ་ཕའམ་མ་བསད་ན་ནི་ཕམ་པ་ཡང་ཡིན་ལ་

མཚམས་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཡང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཞིའི་རྣམ་པ་ལས་
ལྟུང་བ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སོགས་པ་
ལས་ནི་འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་ལྟུང་བ་གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་ནས་ལྔའི་བར་དུ་བྱུང་ཡང་ཆོས་བཞིན་དུ་ཕྱིར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཚོགས་པ་ལས་ལྟུང་བ་ཆུང་བ་ཡིན་

ནོ། །དེ་ཡན་ཆད་ལྟུང་བ་བཅུའམ། ཉི་ཤུའམ། སུམ་ཅུའམ། ཤེས་པར་བྱ་བར་ནུས་པའི་བར་དུ་བྱུང་བ་ལ་ཆོས་བཞིན་དུ་ཕྱིར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཚོགས་པ་ལས་ལྟུང་བ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

18

འབྲིང་ཡིནི་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ལྟུང་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་བ་བདག་ལ་ལྟུང་བ་འདི་
སྙེད་ཅིག་བྱུང་ངོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བར་མི་ནུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚོགས་པ་ལས་
ལྟུང་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བྱ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་
སྦྱོར་བ་ལས་ལྟུང་བ་འབྱུང་བ་སྟེ། མདོར་བསྡུ་ན་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། ཚོགས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་བྱ་བ་དང་། གྲོང་གི་བྱ་བ་དང་། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་། འཕྲལ་གྱི་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་ཚོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་ཚོགས་རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་དག་པའི་བྱ་བ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ས་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྒོམ་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་རིག་པར་
བྱའོ། །གྲོང་གི་བྱ་བ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་གྲོང་དུ་འཇུག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དང་། ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རམ། མ་དད་པ་རྣམས་དད་པར་བྱ་བ་དང་། དད་པ་རྣམས་ཕྱིར་ཞིང་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གྲོང་དུ་འཇུག་པའོ། །དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ནི་ཚོགས་ཀྱི་བྱ་བའམ། རྣམ་པར་དག་པའི་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས་དགེ་བའི་ཕྱོགས་
རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་དག་པར་འཇུག་པའོ། །འཕྲལ་གྱི་བྱ་བ་ནི་ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་ཀྱི་ལས་དང་། མཁན་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་དང་། ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་དང་། ནད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་
དག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ལས་བཟློག་པར་བྱ་བ་ལྔ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མི་མཐུན་པ་རྣམ་པ་ལྔས་ནི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལྔ་པོ་དག་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །ལྟུང་བ་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། རྒྱུ་ལྔ་ཁོ་ནས་ལྟུང་བ་མི་འབྱུང་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

19

དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་བསྡམས་ཏེ་གནས་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཚོད་རིག་པ་དང་། ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་དང་ཆ་སྨད་ལ་མི་ཉལ་བར་སྦྱོར་བའི་རྗེས་སུ་བརྩོན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དུ་

སྤྱོད་པ་དེ་ནི་རྒྱུ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ལ་ཤས་ཆེར་ལྟ་བ་
དང་། སྟོན་པ་དང་། ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་དད་པ་དང་གུས་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཤས་ཆེར་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་། ཁྲེལ་ཡོད་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་བྱ་བ་ཉུང་བ་དང་། དོན་ཉུང་བ་དང་།
ལས་ཀྱི་མཐའ་ཉུང་བ་དང་། འདུ་འཛི་ཉུང་བ་དེ་ནི་རྒྱུ་གསུམ་པ་ཡིནི་ནོ། །གཞན་ཡང་
ཁྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་དང་མི་འདྲེ་བར་གནས་པ་དང་། བག་ཡོད་པས་ལྟུང་བ་དང་། ལྟུང་བ་མེད་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་རྒྱུ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ལས་དང་པོ་པ་དང་། སྨྱོས་པ་དང་།
སེམས་འཁྲུགས་པ་དང་། ཚོར་བས་ཉེན་པ་དེ་ནི་རྒྱུ་ལྔ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
རྒྱུ་ལྔ་པོ་དེ་དག་གི་དང་པོ་ཉིད་ལ་ལྟུང་བ་མི་འབྱུང་ངོ་། །ལྟུང་བ་ལས་བསླང་བ་གང་ཞེ་ན། རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ལྡང་སྟེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། འགྱོད་པ་ལྔ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡན་ལག་ལྔས་བསྡུས་པའི་བག་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་པ་ལྔས་འགྱོད་པ་བསལ་བའོ། །འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་ལྟུང་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བྱུང་ན་རྒྱུ་ལྔས་འགྱོད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། བདག་ཉིད་ལ་གཞི་འདིས་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་གིས་སྨད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་
ནས་འགྱོད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་དང་ལྷ་དག་གིས་སྨད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས་འགྱོད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། སྟོནོ་པ་དང་། ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྨད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས་འགྱོད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

20

དང་། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་སུ་སྡིག་པ་ཅན་གྱི་མི་བསྔགས་པའི་གྲགས་པ་དང་། སྒྲ་དང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་མངོན་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས་འགྱོད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། གཞི་འདིས་བདག་ལུས་ཞིག་ནས་ངན་སོང་རྣམས་སུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་སྙམ་ནས་འགྱོད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །ཡན་ལག་ལྔས་བསྡུས་པའི་བག་ཡོད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་། དབུས་ཀྱི་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་། དུས་སྔ་ནས་བྱ་བ་དང་། ལྷན་ཅིག་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པ་ཞེས་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་རིག་པར་
བྱའོ། །རྣམ་པ་ལྔ་པོ་དག་གིས་འགྱོད་པ་སེལ་བར་བྱེད་ཅེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཞི་དང་བཅས། ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་ལྟུང་བ་ལས་ལྡང་བའི་སྐབས་ཡོད་དོ་སྙམ་ནས་འགྱོད་པ་སྐྱེས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། མི་ཤེས་པ་དང་། བག་མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མང་བ་དང་། མ་གུས་པ་གང་གིས་ལྟུང་བ་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པ་དང་། མ་གུས་པའི་བར་དེ་ནི་སྤངས་ཤིང་ཤེས་པ་དང་། གུས་པའི་བར་དེ་ནི་ཡང་དག་པར་སྐྱེས་སོ་སྙམ་ནས་འགྱོད་པ་སྐྱེས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ལྟུང་བ་ལ་ཡང་ལྟུང་བ་མི་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སེམས་སྐྱེས་སོ་སྙམ་ནས་འགྱོད་པ་སྐྱེས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་སོ་སོར་བཤགས་ཟིན་ཏོ་སྙམ་ནས་འགྱོད་པ་སྐྱེས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། བདག་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་བསླབ་པ་དང་འགལ་ན་འགྱོད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་

དེ་ནི་བདག་ལ་དགེ་བ་དང་ལགས་པ་ཡིན་གྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འགྱོད་པའི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

21

རྒྱུན་སྒྲིབ་པའི་གནས་ལྟ་བུ་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་སྨད་པ། བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་
གང་ཡིན་པ་དེས་མང་དུ་གནས་ཤིང་དང་དུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་སེལ་བར་མི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདག་ལ་དགེ་བ་དང་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་རིག་ནས་འགྱོད་
པ་སྐྱེས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ལྟུང་བ་ལས་ལྡང་བར་བྱེད་དོ། །འདུལ་
བའི་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ནི་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དགེ་སློང་
འདུལ་བ་ལ་བརྩོན་པ་ནི་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །ལྔ་གང་ཞེ་ན། གནས་པ་དང་། གནས་དང་། རྟེན་དང་། ལོངས་སྤྱོད་དང་། ལས་ནི་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་
གནས་པ་གང་ཞེ་ན། དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་ལྔས་གནས་པར་བྱེད་དོ། །ལྔ་གང་ཞེ་ན། གྲོང་དུ་འཇུག་པ་ན་བཙོན་རར་འཇུག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་ན་རྟག་ཏུ་དགེ་སྦྱོང་གི་འདུ་ཤེས་དང་ལྡན། དེ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་འདུ་ཤེས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བདག་ནི་ཁྱིམ་པའི་ཆ་ལུགས་
སྤངས་ཤིང་ཁ་དོག་ངན་པ་ཁས་བླངས་པས་གཟུགས་མི་སྡུག་པ་ཡིནི་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་རྒྱས་པར་མདོ་ལས་གནས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་དག་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཟས་ལ་རྟག་པར་ནད་ཀྱི་གཉེན་པོའི་འདུ་ཤེས་དང་། རབ་ཏུ་
དབེན་པ་ན་མིག་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཟུགས་དང་། རྣ་བས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྒྲ་རྣམས་ལས་བརྩམས་ཏེ། ལོང་བ་དང་། འོན་པ་དང་། ལྐུགས་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ཉལ་བ་ན་དགོན་པའི་རི་དགས་ལྟར་ཐུམ་ཕྲས་སུ་ཉལ་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཏེ། དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོནོ་པ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་གནས་ལྔ་པོ་དེ་དག་གིས་གནས་པར་བྱེད་དོ། །འདུ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་དེ་དག་གིས་གནས་པ་ནི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

22

རྒྱལ་པོ་ལ་འོས་པའི་གོས་དང་ཟས་དང་མལ་སྟན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གནས་པར་གནང་ཡང་འདོད་པའི་བསོད་སྙོམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གནས་གང་ཞེ་ན། གནས་ལྔ་སྟེ། དགེ་སློང་གི་གནས་དང་། དགེ་སློང་མའི་གནས་དང་། མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་གནས་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་གནས་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་གནས་སོ། །དེ་ལ་དགེ་སློང་གི་གནས་ནི་གང་ན་དགེ་སློང་
གསར་བུ་དང་། བར་མ་དང་གནས་བརྟན་དག་གནས་པའོ། །དགེ་སློང་མའི་གནས་ཀྱང་གང་ན་དགེ་སློང་མ་སྔ་མ་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དག་གནས་པའོ། །མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་གནས་ནི་གང་ན་མུ་སྟེགས་ཅན་གཅེར་བུ་དང་། འཚོ་བ་པ་དང་། ཕྱུགས་བདག་པ་དང་། དེ་དག་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དག་གནས་པའོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་གནས་ནི་གང་ན་ལས་ཐམས་ཅད་མེད་པའམ། དེ་དག་ལས་ཁ་ཅིག་མེད་པའོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་གནས་ནི་གང་ན་
ལས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའོ། །དེ་ལ་དགེ་སློང་གི་གནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་
ཡིནི་པ་ནི་འཁོར་སྙིང་པོ་ཅན་གནས་ལ། ཀུན་ནས་ཉོནོ་མོངས་པ་ཅན་ནི་འཁོར་སྙིགས་མ་ཅན་གནས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དགེ་སློང་དགེ་སློང་ཉིད་འདོད་པས་ནི་དགེ་སློང་གི་གནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་བརྟགས་ཏེ། བཀུར་སྟི་རབ་ཏུ་སྤངས་ནས་གནས་པར་མི་བྱེད་དོ། །གནོད་པ་བྱུང་ན་རེ་ཞིག་པའི་ཚུལ་དང་འགྲོན་ལམ་དུ་ཞུགས་ན་རེ་ཞིག་པའི་ཚུལ་དང་། དགེ་སློང་དེ་དག་ཉིད་མི་དགེ་བའི་གནས་ནས་བསླངས་ཏེ། དགེ་བའི་གནས་སུ་དགོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གནས་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །དགེ་སློང་མའི་གནས་སུ་ནི་གནས་པར་མི་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྔར་སྨོས་པའི་རྐྱེན་རྣམས་མ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

23

གཏོགས་པ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་གནས་སུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དགེ་
སློང་གི་གནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ནི་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་
བརྟགས་ཏེ་ཐ་ན་འཚོ་བ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་ཡང་གནས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྟོག་པར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་གནས་པ་དག་ཏུ་ནི་དགེ་སློང་དེ་གནས་ན་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་མཁས་པ་རྣམས་དོགས་པ་དང་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྟེན་གང་ཞེ་ན། རྟེན་ཀྱང་ལྔ་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། གྲོང་སོགས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གནས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གང་ཟག་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཡོ་བྱད་ལ་བརྟེནེ་པ་དང་། སྤྱོད་ལམ་ལ་བརྟེནེ་པའོ། །དེ་ལ་གྲོང་ངམ་གྲོང་ཁྱེར་ལ་བརྟེནེ་ཏེ་ཡུལ་གྱི་ཕྱོགས་གང་ན་གནས་པ་དེ་ནི་དེའིེི་གྲོང་ཚིགས་ལ་བརྟེནེ་པ་ཡིནི་ནོ། །དགེ་འདུན་གྱི་
ཀུན་དགའ་ར་བའམ་གཙུག་ལག་ཁང་ངམ་ཁང་ཁྱིམ་མམ། འཆགས་ལས་ཉེ་བར་
བརྟེན་ཅིང་གནས་པ་དེ་ནི་དེའི་གནས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱིན་བདག་གམ། སློབ་
དཔོན་ནམ་མཁན་པོའམ། གླེང་བ་པོའམ། དྲན་པར་བྱེད་པའམ། འདོམས་པར་བྱེད་པའམ། རྗེས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་པའམ། ཆོས་སྟོན་པ་ལ་ཉེ་བར་བརྟེན་ཅིང་གནས་པ་དེ་ནི་དེའི་གང་ཟག་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་ངན་པའམ།
བཟང་པོ་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་པ་དེ་ནི་དེའི་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ན་དུས་དུས་སུ་སྤྱོད་ལམ་རྣམ་པ་བཞིས་ཅི་བདེ་བར་གོ་
རིམས་བཞིན་དུ་གནས་པ་དེ་ནི་དེའི་སྤྱོད་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་དེ་དག་ལ་
བརྟེན་ཅིང་གནས་ན་བདག་ལ་བདག་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་བ་དོན་མེད་པ་དང་ལྡན་པས་གནོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ལོངས་སྤྱོད་གང་ཞེ་ན། ལོངས་སྤྱོད་མི་རུང་བ་ལྔ་དང་།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

24

རུང་བ་ལྔར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལོངས་སྤྱོད་མི་རུང་བ་ལྔ་ནི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ནི་ནད་
ཚབས་ཆེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟོན་པ་གཞན་ཡོད་པ་ལ་མི་རུང་ངོ་། །དགེ་འདུན་ནི་མ་
བསྒོ་བ་དང་། ལྷུང་བཟེད་དུ་མ་ཆུད་པ་དང་། མ་གཏོགས་པ་ལ་མི་རུང་ངོ་། །གང་ཟག་གཞན་གྱི་ནི་མ་བྱིན་པ་དང་། རྗེས་སུ་མ་གནང་བ་དང་། ཡིད་མི་གཅུགས་པ་ལ་མི་
རུང་ངོ་། །རང་གི་གང་ཟག་ནི་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱས་པའམ། དེ་དང་འདྲེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ལོངས་སྤྱོད་དུ་མི་རུང་ངོ་། །བསྟེན་ན་དེའི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་མངོན་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། བསྟེན་ན་འཇིག་རྟེན་འཁྲུག་པར་འགྱུར་བ་
དང་། འཇིག་རྟེན་གྱིས་སྨད་པའམ། མ་དད་པ་རྣམས་དད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་དད་པ་རྣམས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། ལྔ་པོ་དེ་དག་ནི་ལོངས་སྤྱོད་མི་རུང་བ་
ཡིན་པས་དགེ་སྦྱོང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པས་དེ་དག་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །ལོངས་སྤྱོད་རུང་བ་ལྔ་ནི་དེ་དག་ལས་བཟློག་པ་ཡིནི་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དགེ་
སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པས་དེ་དག་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ལོངས་སྤྱོད་མི་རུང་བ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བའི་དགེ་སློང་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རུང་བ་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་དགེ་སློང་ནི་དད་པས་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། །ལས་གང་
ཞེ་ན། ལས་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་བཞི་སྟེ། གསོལ་བའི་ལས་དང་། གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་། གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་དང་། ལན་གསུམ་བརྗོད་པའི་ལས་
སོ། །ལས་བཞིའི་དེ་དག་ཀྱང་གཞི་གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་
བ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བའི་གཞི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

25

ལས་ནི་རབ་ཏུ་དབྱུང་བ་དང་། བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་དང་། གང་ཟག་ཡིད་མཐུན་པར་བྱ་བ་དང་། ལྟུང་བ་ལས་བསླང་བ་དང་། དགར་བ་དང་། བསྐྲད་པ་དང་། དབྱར་གནས་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་། ཞག་བདུན་དང་། ཉི་ཤུ་དང་། བཞི་བཅུར་བྱིན་གྱིས་བརླབ་
པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པ་དང་། ཆད་པས་བཅད་པའི་ལས་གང་ཡིན་

པ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བའི་གཞིའི་ལས་ཞེས་བྱའོ། །སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བ་མ་
ཡིན་པའི་གཞི་ལས་ནི་ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང་། སྲ་
བརྐྱང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང་། ཆོས་གོས་རྣམས་དང་མི་འབྲལ་བར་བསྡམ་པ་
དང་། མཚམས་བཅད་པ་དང་། ཁྱིམ་རུང་བར་ཡིད་མཐུན་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་

དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པའི་གཞི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བ་མ་
ཡིན་པའི་གཞི་ལས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ལས་དེ་དག་ཀྱང་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་
བྱ་བ་དང་། ཚོགས་བཞིས་བྱ་བ་དང་། ཚོགས་ལྔས་བྱ་བ་དང་། ཚོགས་བཅུས་བྱ་བ་དང་། ཚོགས་ཉི་ཤུས་བྱ་བ་དང་། ཚོགས་བཞི་བཅུས་བྱ་བ་དང་། དགེ་འདུན་མཐུན་
པས་བྱ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་བྱ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་
སློང་གིས་དགེ་སློང་གི་མདུན་དུ་ལན་གསུམ་བརྗོད་ཅིང་བཤགས་པའོ། །ལས་ཀྱི་ལྟུང་བྱེད་དམ་ཉེས་བྱས་ཀྱི་ཉེས་པ་འཆགས་པར་བྱེད་པའོ། །ཚོགས་བཞིས་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་ཉེས་པ་སྦོམ་པོ་བྱུང་བ་བཞིའི་མདུན་དུ་འཆགས་པར་བྱེད་
པའོ། །ཚོགས་ལྔས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ལས་སོ། །ཚོགས་བཅུས་བྱ་བ་ཡུལ་དབུས་སུ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་ལས་ཡིན་པར་བལྟ་

བར་བྱའོ། །ཚོགས་ཉི་ཤུས་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ལས་དབྱུང་བའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

26

ལས་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཚོགས་བཞི་བཅུས་བྱ་བ་ནི་དགེ་སློང་མ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་ལས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དགེ་འདུན་མཐུན་པས་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།
མཚམས་ཀྱི་ལས་དང་། གསོ་སྦྱོང་གི་ལས་དང་། དགག་དབྱེའི་ལས་དང་། གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ལས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཀྱང་གཞིའི་

རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་དུ་མ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། འདུལ་བའི་མ་མོ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པ་དེ་ལྟར་ལས་
ཤེས་པ་ནི་ལས་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པ་ནི། ལྟུང་བ་ལ་ཡང་མཁས་པ་ཡིན། ལྟུང་བ་
ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་ཡང་མཁས་པ་ཡིན་ལ། བདག་ཉིད་ཀྱང་དག་པ་དང་
གཙང་བར་ཡོངས་སུ་སྲུང་ཞིང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་སློང་འདུལ་བའི་
བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པའི་བསླབ་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་ནི་ལྔར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེས་དེ་དག་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །བསླབ་པ་དང་མཐུན་པ་ཡང་ལྔ་སྟེ། དེ་དག་གི་བསླབ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །བསླབ་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ལྔ་གང་ཞེ་ན། བར་དུ་གཅོད་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་དང་། སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་དང་། གླེན་ཞིང་ཉོན་མོངས་པ་མང་བ་དང་། སྔོན་གྱི་ཚོགས་སྟོབས་ཆུང་བ་ནི་ལྔ་པ་ཡིན་

ནོ། །བར་དུ་གཅོད་པ་ལྔ་གང་ཞེ་ན། ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པ་དང་།
ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པ་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པ་དང་། བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་བར་དུ་གཅོད་པ་དང་། རྙེད་པ་དང་སྲོག་དང་འཕྲལ་གྱི་བྱ་བའི་བར་དུ་གཅོད་པའོ། །ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་
ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་དྲན་ནམ། རྙེད་བཙོན་ནམ། བརྗོད་པ་ཡོད་པའམ། རྒྱས་པར་རབ་ཏུ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

27

འབྱུང་བའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་

བར་དུ་གཅོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པ་གང་ཞེ་ན། བར་ཆད་བཅུ་གཅིག་ནི་ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་ཚོགས་འདུལ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཡུལ་ངན་པར་གནས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དག་གོ། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པ་གང་ཞེ་ན། ཆོས་དང་ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་མི་གུས་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་ཆོས་སྨྲ་བ་དག་ལ་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་ཉིད་
དང་། བདག་ཉིད་ལ་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པ་ཉིད་དང་། གཞན་དག་གི་ཆོས་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ལས་འདུན་པ་བཟློག་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དང་། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པ་ཡིནི་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་བར་
དུ་གཅོད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་སྡིག་པ་འདོད་པ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་། ཁྲོ་བ་དང་། ཁོནོ་དུ་འཛིནི་པ་དང་། རྒྱས་པར་དེ་ལྟ་བུའི་ངན་སོང་གི་རྒྱུ་ཡང་དག་པར་བླང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་འཇུག་པ་དེ་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་བར་དུ་གཅོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྙེད་པའི་བར་དུ་གཅོད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མ་དད་པ་རྣམས་དད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། དད་པ་རྣམས་གཞན་དུ་འགྱུར་ཞིང་དད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་དང་། བསོད་ནམས་མི་འདོད་པ་དང་། དུས་དང་དུས་སུ་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་
ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོས་གཞན་དག་ལ་ཕན་པ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྲོག་གི་བར་དུ་གཅོད་པ་ནི་གླང་པོ་ཆེ་གཏུམ་པོ་
ཐག་རིང་དུ་སྤོང་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། རྒྱས་པར་ཡམས་ཀྱི་ནད་དང་བཅས་པ་དང་།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

28

གནོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་གང་དག་དང་རྐྱེན་གང་དག་གིས་ཚེ་མ་ཟད་པར་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །འཕྲལ་གྱི་བྱ་བའི་
བར་དུ་གཅོད་པ་ནི་ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་པའི་ལས་གང་དག་ཡིན་པ་

དེ་དག་ལ་བརྩོན་པར་མི་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་དག་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ནི་རྙེད་པ་དང་སྲོག་དང་འཕྲལ་གྱི་བྱ་བའི་བར་དུ་གཅོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་
བཅོས་པ་གང་ཞེ་ན། དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་དགོངས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཤད་པ་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་ཐོས་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པའོ། །ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་ཤིང་། ཆོས་མ་ཡིན་

པ་ལ་ཆོས་སུ་སྟོན་པ་དང་། གཞན་དག་ཀྱང་དེ་ལ་ཆོས་བསྟན་ཏོ་སྙམ་དུ་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་ཡང་དག་པ་དང་བདེན་པར་ཆོས་མ་ཡིན་

ཞིང་ཆོས་ལྟ་བུར་སྣང་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་བཤད་པ་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་
ཞེས་བྱའོ། །དེ་གཞན་དག་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་འཆད་ཅིང་འཛིན་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་ལ། བདག་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཞུགས་ཤིང་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་ལོག་པ་ཁོ་ནར་ཞུགས་
བཞིན་དུ་བདག་ནི་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་དུ་
ཤེས་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་བསྒྲུབ་པ་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་བརྒྱད་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་སྡོམོ་ནི། ཆོས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་ལྔ་དང་། །དབང་པོ་ལ་སོགས་རྣམ་ལྔ་དང་། །གནས་མ་ཡིན་པས་འགྱོད་
སོགས་དང་། །དྲག་ཤུལ་ཁྲིམིས་འཆལ་ཐ་མ་ཡིནི། །དེ་བཞིནི་གཤེགས་པས་གསུངས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

29

པའི་མདོ་སྡེ་ལ་ཚིག་འབྲུ་བཅོས་པ་དག་གིས་མདོ་སྡེ་ལ་ལྷད་འཇུག་པའི་སྤོང་བ་དང་། འདུལ་བ་ལ་ལྷད་འཇུག་ཅིང་སྤོང་བ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོ་
འདོགས་པའི་ལྟ་བས་མེད་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལྟ་བས་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་དོནོ་གཞན་དག་ལ་སྟོན་པ་དང་། འཆད་པ་དང་བདག་ཉིད་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་
བཅོས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་དང་ལྡན་པ་བཤད་པའི་མདོ་སྡེ་ལ་ལོག་པར་འཛིན་པའི་
གང་ཟག་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྟོནོ་པ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་སུ་
ཡོད་པའི་ཆོས་རྣམས་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིནི་ནོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྤྲོས་པ་མེད་པ་ལ་དངོས་པོ་དང་དངོས་
པོ་མེད་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡོད་པ་དང་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་
བཅོས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་ལ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དབང་པོ་
རྣམས་ཀྱི་སྒོ་བསྡམ་པ་ཉིད་བསྟོད་ཅིང་བསྔགས་ཏེ། རབ་ཏུ་བསྟོད་པས་ན་གཟུགས་རྣམས་ལ་མི་ལྟ་བ་ནི་བླའི་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་ལྟ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ལ་ཡིད་ཀྱིས་
རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ་
ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་འདི་སྐད་ཅེས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྙིང་ལས་ཆུང་ངུར་གནས་པ་ཉིད་བསྟོད་ཅིང་བསྔགས་པས་ན་རྣམ་པར་བསྔགས་པར་འོས་པ་ལ་རྗེས་སུ་མི་བརྟག་ཀུན་དུ་མི་དཔྱད་པར་མི་བསྔགས་པ་མི་བརྗོད་པ་ཉིད་བླའི། བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་དང་མི་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན་དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་འདི་སྐད་ཅེས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

30

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚིག་རན་པར་བསྟོད་ཅིང་བསྔགས་པས་ན་ཀྱེ་མ་གང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྨྲ་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་དེ་ནི་ལེགས་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན་དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་འདི་སྐད་ཅེས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཟས་ཉུང་བ་ཉིད་དང་། ཆོས་གོས་ཉུང་བ་ཉིད་བསྟོད་ཅིང་བསྔགས་པས་ན་ཀྱེ་མ་གང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཟས་མི་ཟ་བར་གནས་པ་དང་། གཅེར་བུ་འཕྱན་པ་དེ་ནི་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་
ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་འདི་སྐད་ཅེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུ་འཛི་མེད་པ་
དང་། ཐ་སྙད་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་པ་བསྟོད་ཅིང་བསྔགས་པས་ན། ཀྱེ་མ་གང་བས་མཐའི་གནས་མལ་དུ་གནས་པར་རྩོམ་པ་མེད་པ་ཉིད་དེ་ནི་ལེགས་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལ་འཇིག་རྟེན་
འདི་ནི་སེམས་ཀྱིས་ཁྲིད་ཅིང་དྲངས་པས་སེམས་སྐྱེས་སོ་ཅོག་གི་དབང་གིས་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པའི་མདོ་སྡེ་དག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་

མི་ཤེས་པས་ངེས་པར་གཟུང་བ་ཡིན་པས། འདི་སྐད་ཅེས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ཉིད་
ཀྱིས་མཚམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་འཁོར་བར་བྱེད་ལ་བདག་ཀྱང་གཞན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ཟེར་ན། དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལ་ཁ་ཟས་རོ་བརྒྱ་དང་ལྡན་པ་དང་། གོས་
བརྒྱ་སྟོང་རྗེས་སུ་གནང་བ་ལས་ན། བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་འདོད་པ་གང་དག་
ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་དེས་ན་ཉེས་པར་སྤྱད་ཀྱང་བར་དུ་གཅོད་པར་མི་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་གཟུང་བ་འཛིན་པས་འདི་སྐད་ཅེས་ཀྱེ་མ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

31

འདོད་པ་གང་དག་གིས་བར་དུ་གཅོད་པར་གསུངས་པ་དེ་ནི་བསྟེན་ཀྱང་བར་དུ་གཅོད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་

ནོ། །ལ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་ཟས་དང་ཐ་སྙད་དང་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དག་ལ་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཁས་མི་ལེན་པ་ཉིད་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་

དུ་མི་ཤེས་པས་འདི་སྐད་ཅེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་ནི་བདག་གིས་འདི་ལྟར་ཤེས་ཏེ། འདི་ལྟར་དགེ་སློང་དགྲ་བཅོམ་པ་ནི་ཤི་ཕན་ཆད་ཁས་མི་ལེན་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལ་ཀུན་རྫོབ་
དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་པས་ཚུལ་རྣམ་པ་
གཉིས་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་ཤིང་། འདི་སྐད་ཅེས་བདག་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་ན་བདག་མེད་པས་བྱས་པའི་ལས་བདག་ལ་ཇི་ལྟར་རེག་པར་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ལ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་
ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པས་འདོམས་པར་བྱེད་དེ། དེ་ནང་གི་སེམས་གནས་པ་གང་རྣམ་པ་དགུ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་ཤེས་ལ་བདེན་པ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་དང་། དྲན་པ་
ཉེ་བར་གཞག་པ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟར་བཞིན་མི་ཤེས་ཏེ། དེ་དེ་ལྟར་
མི་ཤེས་པས་མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཁོ་ནས་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཁོ་ནས་མཐར་ཐུག་པ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་བདག་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཞུགས་པར་གྱུར་ན། དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལ་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་འགྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་དེས་རློམ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

32

པར་བྱེད་ན། དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལ་ལུང་ནོད་པ་དང་།
ཁ་ཏོན་བྱ་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་མཐུ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཞལ་ཏ་བྱ་བ་ལ་

མོས་པར་བྱེད་ན་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་ཞིང་གཞན་དག་ལ་ཡང་སྟོན་པར་བྱེད་ན། དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་དང་།

བསྒོམོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སྤྱོད་པའི་མཐུ་ཡོད་བཞིནི་དུ་སྦྱིནི་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་ཡོནོ་
ཏན་དུ་ལྟ་ཞིང་ཡུལ་རྒྱུ་བས་ལྟུང་བའི་གནས་མང་པོ་དག་གིས་བདག་ཉིད་སྨས་ཤིང་
ཉམས་པར་བྱས་ནས་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་ཏེ། སངས་
རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་ལ་འབུལ་བར་བྱེད་ན། དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་
བཅོས་པ་ཡིན་ནོ། །ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་
ཐོས་པས་ཕན་ཚུན་དུ་རྩོད་པར་བྱེད་ན། དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་

ནོ། །དགེ་སློང་འདོད་པ་ཆུང་བ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་ནས་དགེ་སློང་གང་དག་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་ཤེས་པ་ནས་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་རྙེད་པ་དེ་དག་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་ཅིང་གཏམ་འདྲེ་བར་བྱེད། ཕེབས་པར་སྨྲ་བར་བྱེད། སོ་སོར་ཀུན་དགའ་བར་བྱེད་བག་འབེབས་པར་བྱེད་ཅིང་དགེ་སློང་ལག་གི་བླ་དག་ལ་སེམས་ལོག་པར་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་

གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
དག་སྤངས་ནས། འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་པའི་གསང་ཚིག་དཀའ་བ་དག་གིས་མཁས་པར་རློམ་ཞིང་གཞན་དག་ལ་ཡང་མཁས་པ་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་ན། དེ་ཡང་
དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་ནོ། །དྲག་ཤུལ་ཅན་དང་ཚུལ་ཁྲིམིས་འཆལ་པ་དག་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

33

ཚར་བཅད་པར་མི་བྱ་བ་ཡིན་ན། དྲག་ཤུལ་ཅན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་དག་ལ་

གནོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་པར་བྱེད་ན། དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཚུལ་འཆོས་པའི་སྤྱོད་ལམ་རྣམ་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན། དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་པའི་གསང་ཚིག་དག་གིས་ཤེས་
ཀྱི་ཁེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པར་བྱེད་ན། དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་

ནོ། །གཞན་དག་ལ་གནོད་པར་བྱས་ཏེ་ཆོས་མ་ཡིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་དག་བསྒྲུབས་
ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའི་དགེ་བ་བྱེད་ན། དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་
པ་ཡིན་ནོ། །དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་དེ་དག་ཉིད་བསྟན་པའི་རྒྱུ་དང་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དོན་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་གང་གིས་འཇོག་པར་བྱེད་ན། དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་
བཅོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བསླབ་
པ་དང་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་ནི་རྒྱ་ཆེར་འདི་ལྟ་
སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་རིག་པར་
བྱའོ། །མདོར་བསྡུ་ན་བག་མེད་པ་དང་། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་དང་། དགེ་བ་དང་ཡོན་ཏན་དམན་པ་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྡིག་པའི་
གྲོགས་པོ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དམན་ཞིང་རྨོངས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཉོན་
མོངས་པ་ཤས་ཆེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གླེན་ཞིང་ཉོན་མོངས་པ་མང་བ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །སྔོན་དད་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་མ་བསྒོམས་པ་ཚེ་འདི་ལ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་དམན་པ་ཉིད་དང་། ཚེ་འདི་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཕྱིར་བརྩོནོ་དུ་ཟིན་ཀྱང་བསྒོམ་མི་ནུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྔོན་གྱི་ཚོགས་མེད་པས་ཚེ་འདི་ལ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

34

སྟོབས་ཆུང་བ་ཡིནི་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ལྔ་པོ་དེ་དག་ནི་བསླབ་པ་དང་མི་མཐུན་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་བཟློག་པའི་ཆོས་ལྔ་ནི་བསླབ་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་འདུལ་བ་ལ་བརྩོནོ་པ་ནི་བསླབ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་དེའི་ཆོས་ལྔ་ནི་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྲུང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་པར་མངོན་པར་འབྱུང་བ་
དང་། ཡོངས་སུ་འདྲི་བ་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། གཉེན་པོ་སྒོམ་པ་དང་། དད་པའོ། །དེ་ལ་བུ་ལོན་གྱིས་ཉམ་ཐག་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས།
རྒྱས་པར་དེ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བསམ་པ་དང་། བསླབ་པ་འདོད་
པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དེ་ནི་ལེགས་པར་མངོན་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་མངོན་
པར་བྱུང་ནས་ལྟུང་བ་དང་ལྟུང་བ་མེད་པ་དང་ལྟུང་བ་ལས་བསླངས་པ་ལས་བརྩམས་ནས་དགེ་སློང་མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་དང་མ་མོ་འཛིན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་
ཡོངས་སུ་འདྲི་བར་བྱེད་ཅིང་དེ་དག་ཀྱང་དེ་ལ་སྟོནོ་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་འདྲི་བ་ཞེས་བྱའོ། །དུས་གསུམ་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་ལས་སོ་སོར་རྟོག་པར་
བྱེད་ཅིང་གལ་ཏེ་སྔ་དྲོའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་ཉེས་པ་མེད་པར་མཐོང་ན་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉིན་མཚན་དུ་རྗེས་སུ་སློབ་ཅིང་གནས་པ་དང་། གལ་ཏེ་ཉེས་པ་མཐོང་ན་
ཡང་ཆོས་བཞིན་ཕྱིར་བྱེད་པ་དེ་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དུས་དུས་སུ་ནི་ནམ་
གྱི་ཆ་སྟོད་དང་། ནམ་གྱི་ཆ་སྨད་དག་ལ་ཉིནི་མོ་ཡང་རུང་སྟེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་
པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་སྒོམ་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་

སྨྲ་བ་དང་། སྒྲ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པ་དེ་ནི་གཉེན་པོ་སྒོམ་པ་ཡིན་པར་རིག་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

35

པར་བྱའོ། །དེ་ལྟུང་བའི་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་ལ་མི་འདོད་པ་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་ནི་དད་
པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལེགས་པར་མངོན་པར་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་དེ་ལས་གཞན་བཞི་པོ་དག་གི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ཡོངས་སུ་འདྲི་བས་ནི་མི་ཤེས་པས་ལྟུང་བ་འབྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ། །སོ་སོར་རྟོག་པས་ནི་བག་མེད་པས་ལྟུང་བ་འབྱིན་

པར་མི་བྱེད་དོ། །གཉེན་པོ་བསྒོམས་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མང་བས་ལྟུང་བ་འབྱིན་

པར་མི་བྱེད་དོ། །དད་པས་ནི་མ་གུས་པས་ལྟུང་བ་འབྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་
ཆོས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཀུན་ཏུ་བསྲུངས་པ་དང་། ལེགས་པར་
བསྲུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པའི་ཆོས་ལྔ་ནི་ཉེ་བར་
ཞི་བ་དང་། དུལ་བ་དང་། ཞི་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། དེས་ཤིང་འགྲོགས་
ན་བདེ་བ་ཉིད་དང་། སྤོང་བ་དང་། སྤོང་བའི་ཡན་ལག་དང་། བསྙེནེ་བཀུར་དང་། རྩོད་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའོ། །དེས་ཤིང་འགྲོགས་ན་བདེ་བ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཡང་དག་པར་མགུ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དྲུག་སྟེ། མདོ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །སྤོང་བ་གང་
ཞེ་ན། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཞིའོ། །སྤོང་བའི་ཡན་ལག་ནི་སྤོང་བའི་ཡན་
ལག་ལྔའོ། །བསྙེན་བཀུར་ནི་སྟོན་པ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པ་ན་རྒྱས་པར་བག་ཡོད་པའི་བར་རོ། །རྩོད་པ་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པ་ནི་རྩོད་པ་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་བདུན་ནོ། །དེ་ལ་ལུས་ལ་སོགས་པས་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་མི་འདོད་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལས་བརྩམས་པ་དང་། དེ་ལ་ལུས་ལ་སོགས་པ་ལས་མི་མཉམ་པར་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལས་བརྩམས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟ་བ་

མི་མཐུན་པའི་ཆོས་ལས་བརྩམས་ནས་སྡུག་བསྔལ་བར་གནས་ཤིང་ཕན་ཚུན་འཁུ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

36

བའི་སེམས་ནི་ཡང་དག་པར་མགུ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་བཟློག་པ་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཡང་དག་པར་མགུ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དྲུག་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོས་ནི་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་གོ། གཉིས་པས་ནི་བཞི་པའོ། །གསུམ་པས་ནི་ལྔ་པ་དང་དྲུག་པའོ། །དེ་ལ་གཞན་དག་ལ་འདོད་པ་དང་ཕན་པ་དང་། བདེ་བ་དང་ཉེ་བར་གནས་པའི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་བྱམས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་རྙེད་པ་ལ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་དུ་རུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་རྙེད་པ་ལ་ནི་
ལོག་པས་འཚོ་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་ལ་བརྟེན་ཏེ་བསྒྲུབས་པ་མ་ཡིན་པ་གང་དག་ཡིན་

པའོ། །ལྷུང་བཟེད་དུ་ཆུད་པ་ནི་ལྷུང་བཟེད་དུ་བླུགས་པ་གང་དག་ཡིན་པའོ། །ལྷུང་
བཟེད་དུ་གཏོགས་པ་ནི་མ་བླུགས་ཀྱང་བླུགས་པར་ཕྱོགས་པ་གང་དག་ཡིན་

པའོ། །ཆོས་བཟང་བ་དང་ལྷག་པར་མི་ཟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐུན་མོང་དུ་ཟ་བ་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །མི་སྦེད་པར་ཟ་བ་ནི་མངོན་པར་ཟ་བ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཐ་ན་ལྟོ་
འགྲངས་ཙམ་གྱི་ཟས་དེ་ལས་ཀྱང་བགོ་བཤའ་བྱེད་དོ། །འདི་ལས་གཞན་ལ་ཅུང་ཟད་སྦྱིན་དགོས་པར་གྱུར་ན་གནོད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས་ཆེད་དུ་སྒོ་བཅད་དེ་དབེན་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཟ་བར་མི་བྱེད་པའོ། །འཕགས་པ་དགྱེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་
གྲངས་དག་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་གྲངས་བསྡུ་བ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིནི་དུ་

རིག་པར་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྟ་བའི་རྣམ་གྲངས་དག་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཞི་བསྡུ་བ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་
ནི་དགའ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཡོན་ཏན་ལ་ཡིད་ཆེས་པས་བླ་མ་ཉིད་དང་། ཕན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

37

འདོགས་པས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དགའ་བ་ཉིད་དེའི་འཕེལ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་སྐྱེས་པ་ཕྱིར་འབྱུང་བ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་བླ་མ་ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས་ནི་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའོ། །ཡིད་དུ་འོང་བའི་དབང་གིས་ནི་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་དག་གིས་སྡུད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་གཉིས་ཀའི་དབང་གིས་ན་མཐུན་པར་འགྱུར་རོ། །མཐུན་པའི་དབང་གིས་ན་སེམས་ཀུན་དུ་མི་འཁྲུག་པ་དང་ངག་ཀུན་དུ་མི་འཁྲུག་པ་ནི་འཐབ་པ་མེད་པ་དང་། རྩོད་པ་མེད་པ་ཡིན་

ནོ། །དོན་གཅིག་གི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆུ་དང་འོ་མ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱུ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་ལོ་བཞི་ནི་གནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་
པ་དང་། གདམས་ངག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། ཚོགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མཐུན་པའི་ཡུལ་དུ་གནས་པ་ནི་གནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ནི་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དང་། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་སྨོན་ལམ་
ནི་རྣམ་པ་ལྔར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་ལ་མཐུན་པར་འཛིནི་ཅིང་མ་ནོར་བར་འཛིན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་མཐུན་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། བླ་མའི་གདམས་ངག་ལ་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྨྲ་བ་དང་། ཆོས་
གོས་དང་། བསོད་སྙོམས་དང་། མལ་ཆ་དང་། སྟན་ངན་པ་བཟང་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་དག་གིས་ཆོག་ཤེས་པ་དང་། རྒྱུན་དུ་བྱེད་པ་དང་། གུས་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བས་འདི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

38

ལྟ་སྟེ། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྲེད་པ་དང་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་སྤོང་བ་ལ་དགའ་བ་དང་། སྒོམ་པ་ལ་དགའ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་སྔོན་བསོད་ནམས་བྱས་ཤིང་དགེ་བ་
བྱས་པའི་འབྲས་བུའི་ཕན་ཡོན་གྱི་རྟགས་ནི་རྣམ་པ་ལྔར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྔོན་བསོད་ནམས་བྱས་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་གནས་པ་
ཡིན་ཏེ། ནང་གི་དང་ཕྱི་རོལ་གྱིའོ། །དེ་ལ་ནང་གི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་
ནི་ཚེ་རིང་ཞིང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་། གཟུགས་བཟང་ཞིང་བལྟ་ན་སྡུག་པ་དང་། གནོད་པ་ཉུང་ཞིང་ནད་ཉུང་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དང་། བྲན་མ་ཡིན་པ་དང་། བུད་མེད་
མ་ཡིན་པ་དང་། ཟ་མ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཚིག་བཙུན་པ་དང་། དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་
འདོད་པ་ནི། དགེ་བའི་རྩ་བ་གཞན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་དང་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་མདོ་
ལས་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ་དང་། རྩ་འཇིང་ཆེ་བ་དང་། གཡོག་འཁོར་མང་བ་ཞེས་ཇི་སྐད་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྔོན་བསོད་ནམས་བྱས་པའི་འབྲས་བུའི་ཕན་ཡོན་གྱི་
རྟགས་དང་པོ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་སྔོན་བསོད་ནམས་བྱས་པ་ནི་
རབ་ཏུ་བག་མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་གནོད་སྦྱིན་དང་མི་མ་ཡིན་པ་གདུག་པ་གཉུག་མར་

གནས་པ་དག་གིས་འདི་ལྟ་སྟེ། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་བར་ཆད་དམ་སྲོག་གི་བར་ཆད་བྱ་བར་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ནི་འབྲས་བུའི་ཕན་ཡོན་གྱི་རྟགས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་
སྔོན་བསོད་ནམས་བྱས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་བསྒོམ་པའི་ཕྱིར་
སེམས་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་འབྲས་བུའི་ཕན་ཡོན་གྱི་རྟགས་གསུམ་པ་ཡིན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

39

ནོ། །གཞན་ཡང་སྔོན་བསོད་ནམས་བྱས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྡིག་པའི་སྤྱོད་པས་
གདུང་ཞིང་འཛེམ་ལ། སྡིག་པ་བྱས་ན་ཡང་དུས་དུས་སུ་འགྱོད་པའི་སེམས་དྲག་པོ་འཐོབ་ཅིང་འགྱོད་པ་བྱས་པ་དེས་སྡིག་པ་སྲབ་མོར་བྱེད་པ་ཕྱིས་ཀྱང་སྡིག་པ་སྤོང་བར་བྱེད་དེ། དེ་ནི་འབྲས་བུའི་ཕན་ཡོནོ་གྱི་རྟགས་བཞི་པ་ཡིནི་ནོ། །གཞན་ཡང་སྔོནོ་བསོད་
ནམས་བྱས་པ་ལ་ནི་ལས་ཀྱི་མཐའི་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་དང་བསམ་པའི་སྐྱེས་བུའི་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་མང་ཞིང་མཐུན་པ་དང་ཚེགས་ཆུང་ངུས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་གང་ཟག་སྔོན་བསོད་ནམས་བྱས་པའི་འབྲས་བུའི་ཕན་ཡོན་གྱི་རྟགས་ལྔ་པ་ཡིན་པར་

རིག་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ལྷར་གྱུར་པ་རྣམས་དང་། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མིར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ཤིང་རྟའི་འཁོར་ལོ་བཞི་སྟེ། གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མེད་ན་ནི་ཤིང་རྟ་དེ་འགྲོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །སྤོང་བའི་ཡན་ལག་ལྔ་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། བླ་མ་རྣམས་ལ་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྨྲ་བ་དང་། ལུས་སྤྲོ་བ་དང་། སེམས་སྤྲོ་བ་དང་། ལེགས་
པར་གསུངས་པ་དང་། ཉེས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཤེས་པར་ནུས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ཏེ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་
དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་མ་ཚང་ན་སྤོང་བ་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བསྙེན་བཀུར་ལས་བརྩམས་ཏེ་དང་པོ་ཁོ་ནར་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བརྩམས་པ་དང་། ལྷག་

པའི་སེམས་དང་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྩམས་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་གང་
ཡིན་པའི་སྟོན་པ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་གང་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་ལ་ཡང་བསྙེན་བཀུར་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ཆོས་འགྲུབ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

40

པའི་དུས་ན་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བརྩམས་ཏེ། འདུལ་བ་དང་ལྡན་པའི་བསླབ་
པའི་གཞི་རྣམས་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ལྷག་པའི་སེམས་དང་ཤེས་རབ་ལས་བརྩམས་ཏེ་གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་དུས་དུས་སུ་ཆོས་ཀྱི་བགོ་བཤའ་དང་། ཟང་ཟིང་གི་བགོ་བཤའ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱའོ། །དེ་ལ་བགོ་བཤའ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་དག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་
གནས་པ་ཉིད་དང་ཐུན་མོང་དུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བསམ་
གཏན་རྣམས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་དག་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རོ་མྱང་བ་མེད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་བདེན་པ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པར་བྱ་བ་དང་། བག་ཡོད་པ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ནི་བསྙེན་བཀུར་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་གོ་རིམས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་
སྟེ། དེ་ལ་བསྙེན་བཀུར་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །ཡོན་ཏན་དང་ཕན་ཡོནོ་ལ་ཡིད་ཆེས་པས་བླ་མར་བྱ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཐུན་མོང་དུ་ལེགས་པར་བསྒྲུབས་པས་རི་མོར་བྱ་བ་དང་། གདུགས་དང་། རྒྱལ་མཚན་དང་བ་དན་དག་གིས་མཆོད་པར་བྱའོ། །རྩོད་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ལ་བརྩམས་ནས་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་ལྟུང་བ་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ན་མིག་བཞིས་མངོན་སུམ་དུ་བདེན་པས་ལྟུང་བ་གླེང་བར་བྱེད་ཅིང་མི་བདེན་པས་མ་
ཡིན་ཞེས་རྒྱས་པར་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་མ་རྟོགས་པ་ལས་རྟོགས་པ་དང་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་ལྟུང་བ་འབྱིནི་པར་མི་བྱེད་ཅིང་ལྟུང་བ་མ་བྱུང་བ་ལས་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱི་གཞི་
དེས་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་དོགས་པས་གླེང་བར་མི་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དེའི་རྩོད་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

41

དེ་ཉེ་བར་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །དགེ་སློང་ལྟུང་བ་བྱེད་པར་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ལ། ལྟུང་བ་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་ལྟུང་བ་བརྗེད་པར་འགྱུར། གང་དག་གིས་
མཐོང་བ་དེ་དག་གིས་ནི་མ་བརྗེད་ན་དེ་ལ་ལྟུང་བ་དྲན་ནམ་ཞེས་གཞི་དེས་གླེང་བར་བྱེད་པ་ན་མི་དྲན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་མི་དྲན་པ་དེས་དྲན་གྱིས་བཤགས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་བདེ་ལ་གཞན་གྱིས་གླེངས་པ་སོ་སོར་མ་བཤགས་ན་འགྱོད་པ་མེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་དེས་གཞན་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དེས་དགེ་སློང་ལ་དྲན་པས་འདུལ་བ་ཞེས་བྱ་བས་ཡོངས་སུ་དག་པ་གསོལ་བར་བྱ་ཞིང་དགེ་འདུན་གྱིས་ཀྱང་དགེ་སློང་དེ་དག་ཉིད་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་པས་ཡོངས་སུ་དག་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་དེའི་རྩོད་པ་ཉེ་བར་ཞི་བར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ཡང་འགྱོད་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གཞི་དེས་གླེང་བར་མི་བྱེད་དོ། །དགེ་སློང་སེམས་འཁྲུགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྨོངས་པ་བྱུང་ན་དགེ་སློང་གི་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པ་མང་པོ་ཀུན་དུ་སྤྱད་པར་གྱུར་ན་དེ་ལ་ནི་གཞི་དེས་ལྟུང་བ་མེད་ཀྱང་ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་པར་མི་ཤེས་ནས་འདི་ལྟར་གནས་མ་ཡིན་པར་གླེང་བར་མི་བྱེད་དེ་དགེ་སློང་
རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་མ་འོངས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རང་གི་སེམས་ལ་རག་ལས་པ་དགེ་འདུན་ལ་མ་སྨྱོས་པས་འདུལ་བ་གསོལ་བར་གྱིས་ཞེས་སློབ་པར་བྱེད་དྲན་པར་བྱེད་ན། དེས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་ཐོས་ནས་གསོལ་བར་བྱའོ། །དགེ་འདུན་གྱིས་ཀྱང་གང་ཟག་འདི་ནི་ལྟུང་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དགེ་འདུན་མཐུན་པར་གནས་པས་དེ་དག་ལ་
རྣམ་པར་དག་པར་སྨོས་པར་བྱེད་དེ་ཐོས་ནས་དགེ་སློང་མ་གཏོགས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་གཞི་དེས་དེ་ལ་ཡང་གླེང་བར་མི་བྱེད་དེ་དེ་ལྟར་ན་དེའི་རྩོད་པ་དེ་ཉེ་བར་ཞི་བར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

42

འགྱུར་རོ། །དེ་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་དགེ་སློང་གིས་དགེ་སློང་ལ་ལྟུང་བ་གླེང་བར་བྱེད་
པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་ལྟུང་བ་ཡོད་པར་འདུ་ཤེས་ལ་གླེང་བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ལྟུང་བ་མེད་པར་འདུ་ཤེས་ཤིང་བདག་ལ་ལྟུང་བ་བྱུང་ན་མེད་དོ་ཞེས་རློམོ་པར་བྱེད་ལ་གླེང་བ་པོ་ཡང་ཚེ་དང་ལྡན་པས་འདི་དང་འདི་ལྟར་མ་བྱས་སམ་ཞེས་སྨྲ་ཞིང་དེས་ཀྱང་བྱས་སོ་ཞེས་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱེད་ལ་གླེང་བ་པོ་ཡང་དེ་ནི་ལྟུང་བ་ཡིན་ན་གླེངས་པའི་
ཚེ་ལྟུང་བ་མེད་དོ་ཞེས་རློམ་པར་བྱེད་ཅེས་ཟེར་ན་དེ་ལ་དགེ་འདུན་གྱིས་ཅི་ལྟུང་བ་ཡོད་དམ་འོན་ཏེ་མེད་ཅེས་གཞི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་བརྩལ་བར་བྱ་ཞིང་དེ་བཞིན་དུ་ཡང་

དག་པར་ལན་གདབ་པར་ཡང་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེའི་རྩོད་པ་དེ་ཉེ་བར་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །གནས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ན་དགེ་སློང་རབ་ཏུ་མང་པོ་དག་ལྟུང་བ་བྱུང་དུ་དོགས་པ་ལས་བརྩམས་ནས་ལྟུང་བ་ཡོད་དོ། །ལྟུང་བ་མེད་དོ། །ལྕི་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་
བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྩོད་པར་འགྱུར་ན་དེ་ལ་གནས་གཞན་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་མང་བ་གང་དག་
ཡིན་པ་དག་དང་། དེ་དག་པས་ཆེས་བྱང་བ་མདོ་སྡེ་དང་། འདུལ་བ་དང་། མ་མོ་འཛིནི་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་དེ་དག་གིས་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་དེའི་རྩོད་པ་དེ་མཇུག་
ཏུ་ཉེ་བར་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །དགེ་སློང་ལྟུང་བ་བྱུང་ན་རང་གིས་འགྱོད་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པས་གླེང་བར་བྱེད་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་གཞན་དག་གིས་གླེང་གི་དོགས་པས་ཆོས་བཞིན་དུ་ཕྱིར་བྱེད་དེ་དེས་ན་རྩོད་པ་དེ་ཉིད་ཉེ་བར་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །དགེ་སློང་
རབ་ཏུ་མང་པོ་དག་ཕན་ཚུན་ལྟུང་བས་གླེང་བར་བྱེད་ཅིང་དེ་དག་ཀྱང་ང་རྒྱལ་གྱིས་མངོན་པར་ཚར་བཅད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ལ་ཕན་ཚུན་དེ་དག་འཆགས་པར་མི་འདོད་
ཅིང་བྱེ་བ་དང་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པ་དང་། གཉིས་སུ་གྱུར་ཅིང་གནས་ལ། གཅིག་གི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

43

ཕྱོགས་ཀྱང་འདི་སྙམ་དུ་འདི་དག་བདག་ཅག་ལ་འཆགས་པར་མི་བྱེད་ལ། བདག་ཅག་གིས་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་དག་ལ་བཤགས་པར་བྱ་སྙམ་དུ་སེམས་ཤིང་ཕྱོགས་
ཅིག་ཤོས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་སྙམ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ན་དེ་ལ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་གཏོགས་པའི་གང་ཟག་གཙོ་བོའི་ཚིག་གཟུང་བ་གཉིས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དོང་ལ། དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་གནས་པས་ལྟུང་བ་དེ་དག་བཤགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེའིེི་རྩོད་པ་ཉེ་བར་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་མདོར་བསྡུ་ན་རྩོད་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་། དེ་ཉེ་བར་ཞི་བ་རྣམ་པ་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། རྩོད་པ་རྣམ་བཞི་གང་ཞེ་ན། གཞན་གྱིས་གླེངས་པས་རྩོད་པ་དང་། ཕན་ཚུན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་རྩོད་པ་དང་། བདག་ཉིད་གླེངས་པས་རྩོད་པ་དང་། ཕན་ཚུན་གླེངས་པས་རྩོད་པས་སོ། །ཉེ་བར་ཞི་བ་རྣམ་པ་བཞི་གང་ཞེ་ན། བསམས་པའི་ལྟུང་བ་དགེ་འདུན་ལ་སྟོན་པས་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པས་
སྦྱིན་པས་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་གང་མང་བ་ཚོལ་བ་དང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འགྲོ་བས་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། བཤགས་པས་ཉེ་བར་ཞི་བའོ། །དགེ་སློང་
འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གནས་ནི་ལྔ་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ལྟུང་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། གང་ཟག་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། རྫས་བླང་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། གནོད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་གང་ཞེ་ན། ཕུང་པོའི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་དངོས་པོ་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཅན་
དུ་སྟོན་པ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པའོ། །ལྟུང་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་གང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

44

ཞེ་ན། དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པས་རྣམ་པ་ལྔས་ལྟུང་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཞི་དང་། ཀུན་ནས་སློང་བ་དང་། དངོས་པོ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་ཡས་སོ། །དེ་ལ་གཞི་ལས་ལྟུང་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཞིའམ། ཞེ་སྡང་གི་གཞི་ལས་སོ། །ཀུན་ནས་སློང་བ་ལས་ནི་ལྟུང་བ་གང་ལུས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་ལ་ངག་གིས་ཀྱང་མ་ཡིན། སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་ཡང་

ཡོད་དོ། །ངག་གིས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་ལ་ལུས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་སེམས་ཀྱིས་
ཀྱང་མ་ཡིནི་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །སེམེས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་ལ་ལུས་ཀྱིས་ཀྱང་
མ་ཡིན། ངག་གིས་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ལུས་དང་ངག་དག་གིས་ཀྱང་ཀུན་
ནས་སློང་བར་བྱེད་ལ་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ངག་དང་སེམས་
ཀྱིས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་ལ་ལུས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ལུས་དང་
ངག་གིས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་ལ། སེམས་ཀྱིས་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ངག་དང་
སེམེ ས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་ལ་ལུས་ཀྱིས་མ་ཡིནི་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ལུས་དང་
ངག་དང་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སློང་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །སེམས་འབའ་ཞིག་གིས་གང་ཟག་གཞན་དག་གི་མདུན་དུ་བཤགས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་ཀུན་ནས་སློང་བ་མེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བསྡམ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟ་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ།
དཔེར་ན། དགེ་སློང་འདོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དངོས་པོ་ལས་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་དངོས་པོ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བ་མ་
ཡིན་པའོ། །སྦྱོར་བ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། བྱ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

45

བ་མི་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བའོ། །མཐའ་ནི་གང་ལས་བརྩམས་པར་གྱུར་པ་དེ་ལ་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་ཞིང་བར་ནས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་སྟེ། དེས་ན་དེའི་ལྟུང་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཉེས་པ་སྦོམ་པོའི་ལྟུང་བ་ནི་ཕམ་པ་དང་དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་སྦྱོར་བ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །ལྟུང་བྱེད་དང་ཉེས་བྱས་ནི་དེ་དག་གི་སྦྱོར་བ་དང་རང་གི་སྡེ་ཚན་མཐར་ཐུག་པ་ལས་སོ། །ཉེས་བྱས་ནི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་ལྟུང་བ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ནི་ལྟུང་བའི་སྡེ་ཚན་བཞི་པོ་དག་གོ། ལྷག་མ་མེད་པ་ནི་ཕམ་པ་རྣམས་སོ། །སྤྱད་པ་ནི་ཡང་དག་པར་བྱས་པའོ། །མ་སྤྱད་པ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པ་ཡིན་

ནོ། །སྨྲས་པ་ནི་གཞན་དག་གི་མདུན་དུ་བཤགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་བཞིན་ཕྱིར་
བྱས་པའོ། །མ་སྨྲས་པ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པ་ཡིན་ནོ། །བསམས་པ་ནི་བཤགས་པར་
བྱས་པའི་ཉེས་བྱས་ཕྱིར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །མ་བསམས་པ་ནི་དེ་
ལས་བཟློག་པ་ཡིན་ནོ། །བཅས་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སོ་སོར་ཐར་པ་དང་།
འདུལ་བར་ལྟུང་བ་ལས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ནོ། །མ་བཅས་པ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་
པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱིར་བཞག་པ་ནི་གང་ཟག་གཅིག་གམ། དུས་ལས་བརྩམས་པ་མགོ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱས་པར་སྔོན་ཁྱད་པར་མེད་པར་བཅས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །སྤྱིར་བཞག་
པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྔས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དཔྱད་པའི་དབྱེ་བ་དང་། རིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། མཐོ་དམན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། འཐོབ་པའི་དབྱེ་བ་དང་། བརྟག་པའི་དབྱེ་བས་སོ། །དེ་ལ་དཔྱད་པའི་དབྱེ་བ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་རིག་
པར་བྱའོ། །རིས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཡང་དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་ལ་སོགས་པ་རིས་བདུན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

46

གྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མཐོ་དམན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གང་
ཟག་ལ་ལ་རིགས་མཐོན་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། ཕྱུག་པོའིོི་ཁྱིམི་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་
བ་དང་། གཟུགས་བཟང་བ་ཡིན་ལ། ལ་ལ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོ་དམན་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འཐོབ་
པའི་དབྱེ་བ་ནི་དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་བཅུ་བདུན་དང་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དགྲ་བཅོམོ་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དག་སྟེ། གང་ཟག་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །བརྟག་པའི་དབྱེ་
བ་ནི་གང་ཟག་གླེང་བ་པོས་འདི་ལྟར་གང་ཟག་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་གླེང་བར་བྱ་སྟེ། ཇི་གང་ཟག་འདི་བདག་ལ་བྱམས་པ་གུས་པ་ཡོད་དམ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །གང་ཟག་གང་གླེང་བར་
བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་ལས་ཀྱང་གང་ཟག་གླེང་བ་པོ་ལ་འདི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཀྱེ་མ་
གང་ཟག་འདི་བྱིས་པ་རྨོངས་པ་ཆོས་མ་ཡིན་པས་གླེང་ཞིང་བདག་ཉིད་སྨས་པ་དང་།
ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་གམ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ཁོ་ན་བཞིན་ནོ། །འོན་ཏེ་མཁས་པ་གསལ་བ་ཆོས་བཞིན་དུ་གླེང་ཞིང་
བདག་ཉིད་སྨས་པ་དང་ཉམས་པར་མི་བྱེད་པ་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱང་རྒྱས་པར་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་
སྟེ། དེས་གང་ཟག་གླེང་བར་འོས་པ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། ལེགས་པ་ཁོ་ནར་ཡོངས་སུ་
བརྟགས་ན་སྐབས་དབྱེ་བར་བྱ་བའམ་མི་དབྱེ་བར་བྱ་བ་དེ་ནི་བརྟགས་པའི་དབྱེ་བས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

47

གང་ཟག་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རྫས་བླང་བ་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པར་བྱ་བ་གང་ཞེ་ན། རྫས་བླང་བ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བདག་ཉིད་དང་གཞན་དག་གི་རྙེད་པའི་རྫས་བླང་བ་དང་། ལྟུང་བ་ལས་བསླང་བའི་རྫས་བླང་བ་དང་། དགེ་འདུན་བདེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་བསྐྲད་

པའི་རྫས་བླང་བའོ། །དེ་ལ་རྙེད་པའི་རྫས་རུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པ་ཡིན་

ནོ། །རུང་བ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། སྣོད་སྤྱད་དང་ཡོ་བྱད་མང་པོའི་ཕྱིར་
མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་མཚམས་ལས་འདས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དུས་སུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་རྙེད་
པའི་རྫས་བླང་བ་ཡང་ཡིན་པར་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་དང་བཅས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་དང་བཅས་པ་དེས་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་ལྔ་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་རྙེད་པའི་
རྫས་དེ་ཡང་དག་པར་བླངས་ནས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོནོ་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེའི་རྫས་བླང་
བ་དེ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྟུང་བ་ལས་བསླང་བའི་རྫས་བླང་བ་ལ་ནི་དེ་དང་
ལྡན་པའི་ལྟུང་བ་ལྷག་པར་སྤྱོད་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པ་ཡིནི་ནོ། །བདག་གིས་
འདི་མི་དགེ་བའི་གནས་ནས་བླང་སྟེ། དགེ་བའི་གནས་སུ་གནས་པར་ནུས་སོ་སྙམ་དུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་ཆོས་སྨྲ་བའམ། བླ་མ་
ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པའམ། ནད་གཡོག་ལ་སོགས་པ་ལས་སྦྱོར་བའི་དུས་དག་ཏུ་གླེང་བར་མི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དུས་དུས་སུ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གླེང་བ་དེ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

48

ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དགེ་སློང་དག་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཕྱོགས་དང་
བཅས་པ་ཡིནི་ནོ། །གཞི་དེས་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེནེ་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་དག་
པ་ལྔ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་ལྟར་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་སེམས་དང་། མཛའ་བཤེས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཉིད་དང་། ངང་འཇམ་པས་རྫས་དེ་བླང་བར་བྱའོ། །ལྟུང་བ་ལས་བསླང་བའི་རྫས་བླངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བདེ་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་བསྐྲད་པའི་རྫས་བླང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ནི་འདི་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་བསྐྲད་པ་དེས་སྐྲོད་པར་བྱེད་པ་དེའི་སྲོག་གི་བར་ཆད་དམ། དགེ་འདུན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ལ་གནོད་པའམ། མཆོད་རྟེན་ལ་གནོད་པའམ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་དག་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ལས་བཟློག་པ་ནི་དོན་དང་མི་ལྡན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གནོད་པ་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པར་བྱ་བ་གང་ཞེ་ན། ལྔ་པོ་འདི་དག་ནི་ཚེ་འདི་ལ་གནོད་པ་བྱས་པས་བགྲོད་པར་བྱ་བ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་སྤངས་པ། མ་སྨྱོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྨྱོས་པའི་སྤྱོད་པ་དང་འདྲ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། སླུ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ་དོན་འགའ་ཡང་རྒྱས་པར་མི་
འགྱུར་བ་དག་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། ཤི་བའི་རྗེས་སུ་མྱ་ངན་བྱེད་པ་དག་ནི་ཤི་བའི་རྗེས་སུ་མྱ་ངན་བྱེད་པ་ན་བདག་ཉིད་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ནས་ཀུན་དུ་གདུང་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཚེ་འདི་ལ་གནོད་པ་རྒྱས་པ་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་བརྐམ་ཆགས་དང་ལྡན་པ་སེར་
སྣ་ཅན་སེར་སྣའི་དྲི་མས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པ་དག་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་དག་ཡོད་བཞིན་དུ་

ཚེགས་ཆེན་པོས་འཚོ་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཚེ་འདི་ལ་གནོད་པ་རྒྱས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

49

ནོ། །དེ་ལ་སེར་སྣའི་དྲི་མ་གང་ཞེ་ན། སེར་སྣའི་དྲི་མ་བརྒྱད་དེ། སྔོན་སེར་སྣ་ལ་གོམས་ཤིང་གཏོང་བ་ལ་མ་གོམས་པར་སེར་སྣའི་དྲི་མ་དང་། ཚེ་འདི་ལ་ལུས་དང་སྲོག་ལ་ཤས་ཆེར་བལྟ་བ་དང་དེ་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་མཛའ་བཤེས་རྣམས་དང་འགྲོགས་ཤིང་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང་། སེམེས་ཅན་རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་མ་གོམོས་ཤིང་སྙིང་རྗེ་ཆུང་བ་དང་། ཞིང་མི་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པར་སྒྲུབ་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་དང་། ཚེགས་ཆེན་པོས་ལོངས་སྤྱོད་འཐོབ་ཅིང་ཚེགས་ཆེན་པོས་འཐོབ་པར་གོམས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། དུས་གསུམ་དུ་ཡིད་མི་བདེ་ཞིང་འགྱོད་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་ཞིང་ཉེས་དམིགས་སུ་མི་ལྟ་ལ། ལོག་པར་ལེན་ཅིང་ཡོངས་སུ་བསྔོ་སྟེ། བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ནི་སེར་སྣའི་དྲི་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཡན་ལག་
འཚེག་པ་དག་འཚོ་བའི་ཐབས་གཞན་ཡོད་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་འཚེག་པའི་རིགས་
པས་འཚོ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་གཞན་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཚེ་འདི་ལ་གནོད་པ་རྒྱས་པ་གསུམ་པ་ཡིན་

ནོ། །གཞན་ཡང་མཐོ་རིས་འདོད་པ་ཁ་ཅིག་མཐོ་རིས་དོན་དུ་གཉེར་བ་ན་མཐོ་རིས་མི་ཤེས་པས་ཟས་མི་ཟ་བ་དང་། མེར་འཇུག་པ་དང་། ལྷུན་པོ་ལས་གཡང་དུ་མཆོང་བ་ལ་སོགས་པས་བདག་ཉིད་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཚེ་འདི་ལ་གནོད་པ་རྒྱས་པ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་པར་དག་པ་འདོད་པ་ཁ་ཅིག་རྣམ་པར་དག་པའི་
ལམ་མི་ཤེས་ཤིང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་གནོད་པས་རྣམ་པར་དག་པར་རྟོགས་པས་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་བདག་ཉིད་ལ་ཀུན་ཏུ་གདུང་བར་བྱེད། ཡང་དག་པར་གདུང་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཚེ་འདི་ལ་གནོད་པ་རྒྱས་པས་བྱིས་པས་བགྲོད་པར་བྱ་བ་ཞེས་རྒྱས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

50

པར་བྱ་བ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གནོད་པ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ནི་དགེ་སློང་འདུལ་བའི་
བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པས་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པའི་ཆོས་ལྔ་ནི་མ་དད་པ་རྣམས་དད་པ་དང་དད་པ་རྣམས་ཕྱིར་ཞིང་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། ལྟ་བ་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་དང་། ཆོ་ག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། འཚོ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། ཕན་ཚུན་འཐབ་པ་དང་རྩོད་པ་མེད་པའོ། །དེ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་
རྣམ་པ་བཅུ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དང་པོ་ནས་ལེགས་པར་བླངས་པ་དང་། ཧ་ཅང་ཞུམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཧ་ཅང་ཐལ་བ་མ་ཡིནི་པ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
རྒྱས་པར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །ལྟ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་ལྔ་
སྟེ། སྒྲོ་འདོགས་པ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་མཐར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་སྤངས་པ་དང་། སྐུར་པ་འདེབས་པ་ལོག་པའི་ལྟ་བ་སྤངས་པ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བ་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤངས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་སྤངས་
པ་དང་། དགེ་མཚན་དང་། བདེན་པ་དང་། གཙང་སྦྲ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོ་ག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། འཕྲལ་གྱི་བྱ་བ་དང་། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་བའམ། སྤྱོད་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་དང་འདུལ་བ་དང་མི་འགལ་བའི་ཆོ་ག་གང་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་བསྟན་
པ་བཞིན་ནོ། །འཚོ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། ཚུལ་འཆོས་པ་ལ་སོགས་པས་འཚོ་བའི་ཆོས་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །ཕན་ཚུན་འཐབ་པ་དང་། རྩོད་པ་མེད་པའི་རྩ་བ་དྲུག་ཡོངས་སུ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི།

51

སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་རྩོད་པའི་རྩ་བ་དྲུག་ནི་ཁྲོ་བ་དང་འཁོན་དུ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །རྩོད་པའི་རྩ་བ་དྲུག་
ཀྱང་གནས་དྲུག་ལ་བརྟེན་ཏེ། རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དྲུག་གང་ཞེ་ན། གནོད་པ་བྱེད་དུ་དོགས་པའི་ཕྱིར་རང་གི་ཉེས་པ་འཆབ་པར་འདོད་པ་ང་རྒྱལ་གྱིས་མངོན་པར་ཚར་བཅད་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་དུས་གཞན་ཞིག་ན་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞི་དེས་གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་རབ་ཏུ་མང་པོའིོི་མདུན་དུ་གླེང་བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་ཡང་དེ་གཅིག་ཏུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གདུང་བར་བྱེད། སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གདུང་བར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ང་རྒྱལ་གྱིས་མངོན་པར་ཚར་བཅད་པའི་ཕྱིར་གཞན་དག་གི་མདུན་དུ་བདག་ལ་སྨོད་པར་བྱེད་ན་མི་རུང་ངོ་སྙམ་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་ཡིནི་ལ་ལྟུང་བ་སྔ་མ་འཆབ་པ་
ནི་འཆབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ང་རྒྱལ་གྱིས་མངོན་པར་ཚར་བཅད་པའི་ཕྱིར་རང་གི་
ཉེས་པ་དེ་འཆབ་པར་འདོད་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་རྩོད་པའི་རྩ་བ་ཡིན་ནོ། །དགེ་སློང་སྒྱུ་
བག་ཏུ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་ཅིང་གཞན་དག་ལ་ཡང་བརྟེན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟ་སྟེ། བསོད་ནམས་ཆེ་བར་ཤེས་པ་ལ་རྙེད་པའི་ཕྱིར་གུས་པར་བྱས་ཏེ། བསྙེན་བཀུར་བྱེད་ལ་བྱམས་པས་མ་ཡིན། གུས་པས་མ་ཡིན། ཆོས་འདོད་པས་མ་ཡིན་པ་

དེ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གནས་སྦྱིན་པའི་སློབ་དཔོན་དྲང་བ་བཟོད་པའི་རང་
བཞིན་ཅན་ལ་ཅི་འདོད་པ་བཞིན་གནས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ཉིད་བདག་གིར་བྱེད་པར་
འགྱུར་བ་བདག་གིས་ནི་འགའ་ཡང་བྱ་མི་དགོས་སོ་སྙམ་དུ་བརྟགས་ནས་ལེན་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་ཡིནི་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་མཁས་པའི་རང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

52

བཞིན་ཅན་བསོད་ནམས་ཆེ་ལ། དམ་པའི་ཆོས་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱ་བ་དག་འཕྲལ་གྱི་བྱ་བ་གཞན་དག་ལ་བདག་ཉིད་སྙིང་ལས་ཆུང་ངུར་གནས་ཤིང་། དེ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་བརྟགས་ནས་གྲོགས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ལྟུང་བ་བྱུང་ཡང་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་དག་གིས་བསྐུལ་ཞིང་དྲིས་ན་གཞན་དང་གཞན་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྒྱུ་བག་ཏུ་སྤྱོད་པ་སྒྱུ་
དང་གཡོ་ལ་གནས་པ་ནི་གཞི་དེས་རྩོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷག་མ་ནི་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་བཟློག་པའི་ཆོས་ལྔ་ནི་མ་དད་པ་རྣམས་དད་པ་དང་། དད་པ་རྣམས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་
ལ་བརྩོན་པའི་སྟོབས་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་ཡང་དག་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། སྦྱོར་བའི་སྟོབས་དང་།
བསམ་པའི་སྟོབས་དང་། རྟོགས་པའི་སྟོབས་དང་། ཤེས་པའི་སྟོབས་དང་། གནས་པའི་སྟོབས་སོ། །བསླབ་པ་འདོད་པ་ཁོ་ནས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་བསླབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོག་ཏུ་གུས་པས་བདག་ཉིད་དུལ་བར་བྱ་བ་དང་། བདག་ཉིད་ཞི་བར་བྱ་བ་དང་། བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སློབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་ཡིན་ནོ། །ལྟུང་བ་བྱུང་བ་ན་བསམ་པ་ཐག་པས་སློང་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་
བསམ་པའི་སྟོབས་ཡིན་ནོ། །སྟོབས་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །འདུལ་བ་མ་མོ་རྫོགས་ཏེ། འདུལ་བ་བསྡུ་བ་རྫོགས་སོ།། །།
རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པྲཛྙཱ་ཝརྨ་དང་། ཛི་ན་མི་ཏྲ་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་བན་དེ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ།། །།

53

༄༅། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་
དབབ་པ་བསྡུ་བ་བཞུགས་སོ། །
༄༅། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། བམ་པོ་དང་པོ། གསུང་གི་མངའ་བདག་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་དང་། འཕགས་པ་བྱམས་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ས་རྣམས་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདི་མན་ཆད་ནི་ས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་མཁས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་མཁས་པ་དེ་ལ་བརྟེནེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲིས་པ་ལན་གདབ་པ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་དང་ལྡན་པ་དང་ཡིད་ཀྱི་སའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི་ས་བོན་གྱི་གནས་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་གང་སྨོས་པའོ། །དེའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་མ་བསྟན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་མ་
བསྟན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་ན་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསང་སྟེ་བསྟན་ཅིང་། རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་པས་ན། དེའི་
ཕྱིར་མ་བསྟན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་དུ། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ཕྲ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཆུ་བོའི་ཀླུང་ལྟར་འབབ། །བདག་ཏུ་རྟོག་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་ནི་དེ་མ་བསྟན། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྡོམ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

54

ནི། ལེན་དང་དང་པོ་གསལ་བ་དང་། །ས་བོན་ལས་དང་ལུས་ཚོར་དང་། །སེམས་མེད་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། །དེ་བཞིན་འཆི་འཕོ་མི་རུང་འགྱུར། །ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི། རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་ན་གནས་ལེནེ་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། དང་པོ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། གསལ་བར་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། ས་བོན་ཉིད་མི་སྲིད་པ་དང་། ལས་མི་སྲིད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་མི་སྲིད་པ་དང་། སེམེས་མེད་པའི་སྙོམོས་པར་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཆི་འཕོ་མི་སྲིད་པས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་གནས་ལེན་
པ་མི་རུང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྔོན་གྱི་ལས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། མིག་ལ་སོགས་པ་
འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་རྐྱེན་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་

ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་དབང་པོ་དང་། ཡུལ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དབང་གིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱུ་དང་པོའོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་པོ་དག་ནི། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བར་སྣང་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱུ་གཉིས་པའོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་པོ་དག་ལ་ནི། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམ་པར་སྨིན་པར་བསྡུས་པའི་རིགས་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་
དམིགས་ཏེ། དེ་ནི་རྒྱུ་གསུམ་པའོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་པོ་དག་ནི་གནས་ངེས་པ་ལས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་གང་དང་གང་ནས་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཟིན་པར་འགྱུར་གྱི། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཟིན་པར་མི་འགྱུར་བས་མི་རུང་ངོ་། །ཟིན་པར་ཡང་མི་རུང་སྟེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

55

ཏེ། དེ་ནི་རྒྱུ་བཞི་པའོ། །གཞན་ཡང་ཡང་དང་ཡང་གནས་ལེན་པའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ལན་འགའ་འབྱུང་ཞིང་ལན་འགའ་མི་འབྱུང་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱུ་ལྔ་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྔོན་གྱི་ལས་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་རྐྱེན་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཡིན་

པ་དང་། རིགས་དེ་མི་དམིགས་པ་དང་། གནས་ངེས་པ་དང་། ཡང་དང་ཡང་ལེན་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མི་རུང་ངོ་། །ཅིའི་ཕྱིར་དང་པོ་འཇུག་ཅིང་འབྱུང་བ་མི་རུང་ཞེ་
ན། གལ་ཏེ་ལ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གལ་ཏེ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་ན་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཉེས་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ལས་ཁྱོད་ཉིད་ཉེས་པར་འདུ་ཤེས་པར་ཟད་དེ་འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ལ་ལ་ཅིག་ཅར་ལྟ་བར་འདོད་པ་དང་ཅིག་ཅར་རྣམ་
པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བར་དུ་འདོད་པ་ལ། དང་པོ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་མི་རུང་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་དབང་པོ་དང་། ཡུལ་ཡང་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་
མེད་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་དང་། མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བ་གསལ་བར་མི་རུང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་གང་གི་ཚེ། འདས་པའི་དུས་ན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཡུལ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དེའི་ཚེ། ན་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཇུག་པ་གསལ་བ་མ་ཡིན་ལ། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཡུལ་ལ་ནི་ཡིད་ཀྱི་
འཇུག་པ་དེ་ལྟར་མི་གསལ་བ་མ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བའམ་ཡིད་ཀྱི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

56

རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསལ་བ་མ་ཡིན་པར་རིགས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཚོགས་དྲུག་པོ་དག་གཅིག་གི་ས་བོན་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པར་མི་སྲིད་ཅེ་ན། འདི་ལྟར་
དགེ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་མི་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དགེ་བ་དང་། གཉི་གའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ལུང་དུ་མི་བསྟན་པ་དང་། ཁམས་ངན་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཁམས་བར་མ་དང་། ཁམས་བར་མའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཁམས་བཟང་པོ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་བཟང་པོ་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཁམས་ངན་པ་པའི་བར་
དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། འཇིག་རྟེནེ་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འཇིག་རྟེན་པའི་སེམས་འབྱུང་ལ་དེ་དག་ནི་ད་ལྟར་ས་བོན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡུན་རིང་པོར་རྒྱུན་ཆད་ཀྱང་། ཡུན་རིང་པོས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་མེད་ན་ལས་
མི་སྲིད་ཅེ་ན། འདི་ལྟར་ལས་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། སྣོད་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། གནས་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། བདག་གོ་སྙམ་དུ་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། ཡུལ་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་རིག་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སྐད་ཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་སྣང་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་གི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ནི་ལས་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་དག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་མེད་ན་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་མི་རུང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་ནམ་ཚུལ་བཞིན་མ་

ཡིན་པ་སེམས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའམ། སེམས་མཉམ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

57

པར་གཞག་པའམ། སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་གཅིག་ཅིག་གི་ལུས་ལ་ཚོར་བ་རྣམ་པ་དུ་མ་རྣམ་པ་མང་པོ་སྣ་ཚོགས་གང་དག་འབྱུང་བ་དེ་དག་མི་འབྱུང་བའི་རིགས་ན་སྣང་སྟེ། དེའིེི་ཕྱིར་ཡང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་མེད་ན་སེམས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་མི་སྲིད་ཅེ་ན། འདི་ལྟར་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའམ། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལུས་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞིང་མ་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་ཤི་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་དུ། དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ལུས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་
ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་ན་འཆི་འཕོ་མི་རུང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འཆི་འཕོ་བའི་ཚེའིེི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ལུས་རོ་སྟོད་དམ། རོ་སྨད་དུ་དྲོད་ཡལ་བར་བྱེད་ཅིང་སྤོང་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ནམ་ཡང་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་ལུས་ལེན་པར་
བྱེད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་དང་བྲལ་བས་ལུས་ཀྱི་དྲོད་ཡལ་བ་དང་། ལུས་ལ་ཚོར་བ་མེད་པར་སྣང་བར་ཟད་ཀྱི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བས་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །སྡོམ་ནི། དམིགས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། །གཅིག་གི་རྐྱེན་ཉིད་གཅིག་ཡིན་དང་། །ལྷན་ཅིག་དངོས་པོས་འཇུག་པ་
དང་། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ལྡོག་པ་ཡིན། །མདོར་བསྡུ་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞིས་རྣམ་པར་བཞག་ལ། ལྡོག་པ་ནི་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དམིགས་པས་འཇུག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པས་འཇུག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། གཅིག་གི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

58

རྐྱེན་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པས་འཇུག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་གི་དངོས་
པོས་འཇུག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྟེ། རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་གིས་ནི་འཇུག་པ་རྣམ་པར་གཞག་ལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལྡོག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པས་ནི་ལྡོག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དམིགས་པས་འཇུག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དམིགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཇུག་སྟེ། ནང་གི་ལེན་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྣོད་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པ་རྣམ་པར་རིག་པས་སོ། །དེ་ལ་ནང་གི་ལེན་པ་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་དང་རྟེན་དང་དབང་པོའི་གཟུགས་སོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ནའོ། །གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ན་ནི་བག་ཆགས་ལེན་
པ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྣོད་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་མ་བཅད་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནང་གི་ལེན་པའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་
བརྟེན་ནས། རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འཇིག་རྟེན་དང་སྣོད་ཀྱི་རྒྱུན་རྣམ་པར་རིག་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མར་མེ་འབར་བ་ནི་སྙིང་པོ་དང་སྣུམ་གྱི་རྒྱུས་ནི་ནང་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱི་རོལ་དུ་ནི་འོད་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་ནང་གི་ལེནེ་པའི་
དམིགས་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དམིགས་པ་འདི་ལ་ཡང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚུལ་དེ་དང་འདྲ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དམིགས་པ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གཅད་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཕྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པ་དེ་
ནི་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལན་འགའ་གཞན་དུ་འགྱུར་ལ། ལན་འགའ་གཞན་དུ་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དང་པོ་པའི་ལེནེ་པའི་སྐད་ཅིག་ལ་བརྟེནེ་ནས། ཇི་སྲིད་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

59

འཚོའི་བར་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་རིག་པ་རོ་གཅིག་པས་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ལ་སྐད་ཅིག་པ་ཡིནི་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། སྐད་
ཅིག་པའི་རྒྱུན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། གཅིག་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་
གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་རྒྱུ་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་ཅན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་རྒྱུ་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་དམིགས་པ་ཅན་ནོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ན་ནི་རྒྱུ་ཚད་མེད་པའི་དམིགས་པ་ཅན་ནོ། །ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ན་ནི་རྒྱུ་ཕྲ་བའི་དམིགས་པ་ཅན་ནོ། །འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་
མཆེད་ན་ནི་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་དམིགས་པ་ཅན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་དམིགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། ཕྲ་བ་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། འདྲ་བ་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། སྐད་ཅིག་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། རྒྱུ་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། རྒྱུ་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། རྒྱུ་ཚད་མེད་པའི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། རྒྱུ་ཕྲ་བའི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དམིགས་པས་འཇུག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་འཇུག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་ན་སེམེས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ལྔ་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རེག་པ་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་པ་རྣམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པར་སྨིན་པར་བསྡུས་པ་དང་། འཇིག་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

60

རྟེན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཕྲ་བ་དང་། གཏན་དུ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་མཚུངས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་དེ་དག་
ལས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཚོར་བ་གང་ཡིན་པ་

དེ་ནི་གཅིག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པ་ཡིནི་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམེས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱང་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་རྣམ་པར་སྨིནི་པར་རིགས་འདྲ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་
དང་། འཇུག་པ་ཕྲ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། དམིགས་པ་གཅིག་ལ་མཚུངས་པར་འཇུག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་
མ་ཡིན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་འཇུག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གཅིག་གི་རྐྱེན་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པས་འཇུག་པ་རྣམ་

པར་གཞག་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྐྱེན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དེ་ས་བོན་གྱི་དངོས་པོ་བྱེད་པས་སོ། །དེ་ལ་ས་བོན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྟེན་བྱེད་པ་ནི་ཀུན་
གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཟིན་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་པོ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་གྱི་མ་ཟིན་པ་དག་ལས་ནི་མ་ཡིན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

61

ནོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་པོ་དག་གི་གནས་མིག་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིད་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་ན། ཡིད་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་གྱི་མེད་ན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་
འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྐྱེན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དེ། ཚེ་འདི་ལ་ས་བོན་ཡོངས་སུ་བརྟས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་དེ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ས་བོན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་སོ། །དེ་ལ་ཚེ་འདི་ལ་ས་བོནོ་ཡོངས་སུ་བརྟས་པར་བྱེད་པ་ནི། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་པ་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་རང་གི་རྟེན་ལ་རྟེན་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པས་བག་ཆགས་སྒོ་བར་བྱེད་དོ། །རྒྱུ་དེ་དང་རྐྱེན་དེས་ན་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱིར་ཞིང་ཕྱིར་ཞིང་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོས་ཤིན་ཏུ་བརྟས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་འོད་གསལ་བ་དག་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་གཞན་ནི་ཕྱི་མ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
ལྟར་ན་ས་བོན་གྱི་དངོས་པོ་དང་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། ས་བོན་ཡོངས་སུ་བརྟས་པར་བྱེད་པ་དང་། ས་བོན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་གི་རྐྱེན་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པས་འཇུག་པ་རྣམ་པར་གཞག་

པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལྷན་ཅིག་གི་དངོས་པོས་འཇུག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རེས་འགའ་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

62

གཅིག་ཁོ་ན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཡིད་དང་ངོ་། །འདི་ལྟར་ངར་འཛིནི་པ་དང་། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། རློམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
སེམས་ཡོད་པ་དང་། སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་དག་ན་ཡང་དུས་རྟག་ཏུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཞིང་འཇུག་སྟེ། དེ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ངའོ་སྙམ་པ་དང་། བདག་གོ་སྙམ་དུ་དམིགས་ཤིང་རློམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
ཡིནི་ནོ། །རེས་འགའ་ནི་ཡིད་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཞིང་འཇུག་གོ །རེས་འགའ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་པོ་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་དང་གསུམ་དང་ངོ་། །རེས་འགའ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་པོ་དག་ལས་གཉིས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་བཞི་དང་ངོ་། །རེས་འགའ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་པོ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་བདུན་ཆར་གྱི་བར་དག་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཞིང་འཇུག་གོ །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཡིད་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཡིད་མ་འགགས་ན་རྣམ་པར་རིག་པའི་འཆིང་བ་མི་འགྲོལ་ལ། འགགས་ན་ནི་དེ་འགྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་དང་། རང་གི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གཞན་གྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་ནི་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་པོ་དག་གི་ཡུལ་ལ་ཅིག་ཅར་རམ། ཅིག་ཅར་མ་ཡིན་

པར་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །རང་གི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཚོགས་ལྔ་པོ་དག་གི་དམིགས་པ་མེད་པར་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་

པའོ། །ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་རེས་འགའ་ནི་བདེ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་རྣམས་དང་འདྲེན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

63

མར་འཇུག་སྟེ། འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བརྟེནེ་ནས། ཚོར་བ་གང་དག་ཡིནི་པ་

དེ་དག་དེ་ལ་བརྟེནེ་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་མི་རྣམས་དང་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་། དུད་འགྲོ་དང་། ཡི་དྭགས་ཁ་ཅིག་གི་ནང་ན་ནི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིནི་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིནི་པ་དེ་དང་། འཇུག་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བའམ། སྡུག་བསྔལ་བའམ། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན།
སྡུག་བསྔལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་རྒྱུན་འདྲེན་མར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་
འཇུག་གོ །སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་དག་ན་ནི་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡང་མ་ཡིན། བདེ་བ་ཡང་
མ་ཡིནི་པའི་ཚོར་བ་ཟིལ་གྱིས་མནན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུན་འབའ་ཞིག་མ་འདྲེས་པ་དེ་ཉིད་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཞིང་འཇུག་སྟེ། དེ་ཡང་ཟིལ་གྱིས་མནན་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་
པར་དཀའ་བ་ཡིན་པར་བལྟའོ། །སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་དག་ན་སྡུག་བསྔལ་དང་ཅི་ལྟ་
བ་དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གསུམ་གྱི་ས་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་ནི་བདེ་བར་དང་
ངོ་། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཅད་སྲིད་པའི་རྩེ་མོའིོི་བར་དག་ལ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་
མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་ངོ་། །ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རེས་འགའ་ནི་
འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་གཏོགས་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཞིང་འཇུག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་དང་ཡང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཞིང་འཇུག་གོ །གློ་བུར་གྱི་ཚོར་བ་རྣམས་དང་། གློ་བུར་གྱི་ཆོས་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་དང་ཡང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཞིང་འཇུག་སྟེ། དེ་ནི་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པར་ནི་མི་བརྗོད་དོ། །དེ་ཅིའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

64

ཕྱིར་ཞེ་ན། དམིགས་པ་མི་མཚུངས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མིག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཡང་དེ་ནི་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདི་ལ་ཡང་ཆོས་མཚུངས་པ་འགས་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་

བལྟ་བར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་བྱེ་བྲག་མེད་པ་རྣམས་མཚན་ཉིད་སྣ་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷན་ཅིག་གི་དངོས་པོ་
འཇུག་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། འཇུག་
པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་གི་དངོས་པོས་འཇུག་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཆུའི་རྒྱུན་དང་ཆུ་རླབས་རྣམས་ལྷན་ཅིག་གི་དངོས་པོས་འཇུག་པར་འགལ་བ་མེད་པ་དང་། མེ་ལོང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གསལ་བ་དང་། གཟུགས་བརྙན་རྣམས་ལྷན་ཅིག་གི་དངོས་པོས་འཇུག་པར་འགལ་བ་མེད་པ་དེ་
བཞིན་དུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཡང་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་གི་དངོས་པོས་འཇུག་པར་འགལ་བ་མེད་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་རེས་འགའ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་རིགས་གཅིག་པ་སྣ་ཚོགས་མ་ཡིན་པ་འཛིན་པར་བྱེད། རེས་འགའ་ནི་རྣམ་པ་སྣ་
ཚོགས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་གཟུགས་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་སྒྲ་དག་དང་། སྣའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་
དྲི་དག་དང་། ལྕེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རོ་དག་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་པ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ།
དཔེར་ན་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རེག་བྱའི་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་རེས་འགའ་ནི་རེག་བྱ་རིགས་གཅིག་པ་སྣ་ཚོགས་མ་ཡིནི་པ་འཛིནི་པར་བྱེད་ལ། རེས་འགའ་ནི་རྣམ་པ་སྣ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

65

ཚོགས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པས་ཀྱང་གཅིག་དང་སྣ་ཚོགས་དུ་མ་འཛིན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་སྔར་བསྟན་པའི་ཡིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དུས་རྟག་ཏུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཞིང་འཇུག་སྟེ། དེ་ནི་ཡང་དག་པར་མ་བཅོམ་གྱི་བར་དུ་དུས་རྟག་པ་ཁོ་ནར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་འདྲ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། བདག་ལ་ཆགས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། མ་རིག་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་
ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཀྱང་མཉམ་པར་ཞག་པ་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་ལ་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པ་དང་། བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་

བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་གི་དངོས་པོ་དང་། ཚོར་བ་དང་ལྷན་ཅིག་གི་དངོས་པོ་དང་། དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་གི་དངོས་པོས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྷན་ཅིག་གི་དངོས་པོས་འཇུག་པར་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལྡོག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེ་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། མདོར་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རྩ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་དེ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་འགྲུབ་པའི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ།
དབང་པོ་རྟེན་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འགྲུབ་པའི་རྩ་བ་ཡང་ཡིནི་ཏེ། སྣོད་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

66

ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ནི་གཅིག་གི་དབང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཕན་ཚུན་འཇུག་པའི་རྩ་བ་
ཡང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པས་བདེ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་མི་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་

པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་གྲངས་དེས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཅིག་གི་དབང་གཅིག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་
ལྟར་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ནི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ད་
ལྟར་གྱི་དུས་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་དང་། མ་འོངས་པའི་དུས་ན་
སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་དུས་ཉིད་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་
འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་འགྲུབ་
པར་བྱེད་པ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པར་བལྟ་

བར་བྱའོ། །ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བ་བདེན་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆ་
དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ནི་འཇུག་པ་དང་འགལ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་བྱུང་ན་དེ་ལས་གཞན་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ནི་ཆེས་འོད་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

67

གསལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེས་ན་དེ་དག་རང་གི་ས་བོན་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ལ་ཆེས་མཐུ་དང་ལྡན་པ་དང་ས་བོནོ་ཡོངས་སུ་བརྟས་པས་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །ས་བོན་དེ་ལས་དགེ་བའི་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་ཆེས་འོད་གསལ་བར་འགྲུབ་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཆེས་སྡུག་པ་དང་། ཆེས་འདོད་པ་
འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་འདི་ལ་དགོངས་ནས་མིག་གི་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་བར་དུ་གསུངས་ཏེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཁམས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ཉིད་ལས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཁམས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་དབང་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་དཔེ་མཛད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྩ་བ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་དགེ་བའི་ཆོས་བསྒོམས་པས་རྣམ་པར་ལྡོག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དགེ་བའི་ཆོས་བསྒོམ་པ་དེ་ཡང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་སེམས་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བརྩོནོ་པར་བྱེད་པ་ནི། དེའི་དང་པོར་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྒོམ་སྟེ། བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་བདེནེ་པ་རྣམས་ལ་མིག་མ་ཐོབ་པས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཡང་རྟོགས་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དེ་ལྟར་ཞུགས་ཤིང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡང་དག་པ་ཉིད་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་སམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡང་དག་པ་ཉིད་སྐྱོནོ་མེད་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

68

རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ན། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་རྟོགས་པར་བྱེད་དེ། དེར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་འདུས་པར་བལྟ་ཞིང་། དེ་ནང་གི་སོ་སོའི་བདག་ཉིད་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་མཚན་མའི་འཆིང་བ་དང་། ནང་གི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བས་བདག་ཉིད་བཅིངས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲོས་པར་བསྡུས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁམས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་སྤུངས་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་སོགས་པར་བྱེད་དེ། གཅིག་ཏུ་བསགས་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་
པའི་ཤེས་པས་ཀུན་ཏུ་བརྟེན་ཅིང་གོམས་པར་བྱས་པའི་རྒྱུས་གནས་འགྱུར་བར་བྱེད་དོ། །གནས་འགྱུར་མ་ཐག་ཏུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤངས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤངས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེའི་གནས་ནི། གཉེན་པོ་དང་། དགྲ་བོས་བསྒྱུར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་། ལེན་པ་དང་
བཅས་པ་ཡིན་ལ། གནས་གྱུར་པ་ནི་རྟག་པ་དང་ལེན་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་
ལ་དམིགས་པའི་ལམ་གྱིས་བསྒྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ་གནས་གྱུར་པ་ནི་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་
དང་གཏན་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་དང་ལམ་གྱི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ལ། གནས་གྱུར་པ་ནི་ཉོན་མོངས་
པ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལམ་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། གནས་
པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

69

ཤེས་པ་ནི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་དབང་མི་བྱེད་ལ། གནས་གྱུར་པ་ནི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བྱེད་པའོ། །ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེའི་སྤངས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་དེ་སྤངས་མ་ཐག་ཏུ་ལེན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སྤོང་བ་དང་། སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་སྟེ། ཕྱི་མ་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཡང་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ལེན་པ་སྤོང་བ་དང་། ཚེ་འདི་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཚེ་འདིའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་
སྤོང་བ་དང་། གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་སྲོག་གི་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པ་ཙམ་ཀུན་ཏུ་གནས་སོ། །དེ་ཡོད་ན་ལུས་ཀྱི་མཐའ་པ་དང་། སྲོག་གི་མཐར་པའི་ཚོར་བ་མྱོང་བར་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེ་ལས་ཀྱང་འདི་ན་དེའི་ཚོར་བ་ཐམས་ཅད་དེ་ཙམ་གྱིས་ན་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་ཇི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྩ་བ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། འཇུག་པ་དང་། རྟོག་པ་དང་། བསྒོམོ་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། གནས་གྱུར་པ་རྣམ་པར་གཞག་པས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་ལྡོག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཚུལ་ཡང་དག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཁམས་
གསུམ་པའི་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་ཚུལ་འདིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཚུལ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚུལ་གཞན་ཡོངས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

70

སུ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གདུལ་བའི་རིམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་གདུལ་བ་
བྱིས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐབས་སླ་བས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཡང་ལྡན་ལ། གང་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཡང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཡང་ལྡན་པ་ཡིནི་ནམ་ཞེ་ན། མུ་བཞི་སྟེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
དང་ལྡན་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་གཉིད་ལོག་པ་སེམས་མེད་པ་དང་། བརྒྱལ་བར་གྱུར་པ་སེམས་མེད་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འགོག་པའི་སྙོམོས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་པའོ། །འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་ལ། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་སེམས་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམེས་དཔའ་དང་། དེ་བཞིནི་གཤེགས་པའོ། །གཉི་ག་དང་ལྡན་པ་ནི་སེམེས་ཡོད་
པའི་གནས་སྐབས་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ནའོ། །གཉི་ག་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་དང་། ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ནའོ། །གང་གི་ཕྱིར་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་སོ་སོར་ངེས་པ་ནི། སོ་སོ་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་
གནས་པ་ཡིན་ན། འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དག་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཁམས་དྲུག་པོ་དག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་རྣམ་པར་གཞག་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཁམས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

71

རྣམས་ནི་གནས་དང་། དམིགས་པ་དང་། གྲོགས་ལས་རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དྲུག་པོ་གང་ཡིན་པ་འདི་དག་ནི་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་དེ་དང་དེ་
དག་འདས་པ་དང་། སྐད་ཅིག་དེ་དང་དེ་དག་འདས་པ་དང་། ཐང་ཅིག་དང་། ཡུད་ཙམ་དེ་དང་དེ་དག་འདས་ནས། རྒྱུ་དེ་དག་དང་རྐྱེན་དེ་དག་ལ་བརྟེནེ་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པ་གནས་རྣམས་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་རྣམས་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་གྲོགས་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པ་དུ་མ་རྣམ་པ་མང་པོ་སྣ་ཚོགས་དག་འབྱུང་ཞིང་། གནས་གང་དང་གང་ནས་འབྱུང་བ་དེ་དང་དེའིེི་མིང་འཐོབ་བོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མེ་ནི་རྒྱུ་གང་དང་གང་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ཏེ་འབར་བ་དེ་དང་དེའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་སྟེ། རྩྭ་དག་དང་ཤིང་དག་དང་། ལྕི་བ་དག་དང་། ཕུབ་མ་དག་དང་། སྦུར་མ་དག་ལ་བརྟེན་ཏེ་འབར་བའི་མེ་ནི་རྩྭའི་མེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྒྱས་པར་སྦུར་མའི་མེ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་གྲངས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་བཞིན་དུ་མིག་དང་གཟུགས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་
པ་འབྱུང་བ་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་

རྒྱས་པར་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་བར་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་གྲངས་སུ་འགྲོ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་རྣམས་ནི་དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཁོ་ནས་བྱུང་བར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་དང་འདྲ་བར་འབྱུང་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པས་གཏན་དུ་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིགས་གཅིག་པ་ནི་རྒྱུ་དེ་དག་དང་རྐྱེན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ཏེ། རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བས་དེའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རྣམས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་རྣམ་པར་བཞག་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཁམས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

72

རྣམས་ནི་གནས་དང་དམིགས་པ་དང་གྲོགས་ལས་རྣམ་པར་གཞག་གོ །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལས་བརྩམས་ཏེ། དགེ་སློང་སེམས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པས་རྣམ་པ་དུས་སེམས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཀུན་ཏུ་དགའ་བ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཉེས་དམིགས་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་བཟློག་པའི་ཐབས་ཀྱིས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན་དགེ་སློང་སེམས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བ་ལས་སེམས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། འདི་ན་དགེ་སློང་སེམས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། བདག་གི་སེམས་འདི་ནི་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བས་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཉིད་ལས་རྣམ་པར་བསླང་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ན། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ལ་ངེས་པར་མི་གནས་ཤིང་མི་དགའ་བར་མྱུར་བ་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་ཀུན་ཏུ་གྱུར་ཅིང་། འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་བྱེད། རྣམ་པར་འགྲོ་བར་བྱེད། རྗེས་སུ་རྒྱུག་པར་བྱེད་དོ། །འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྡང་དང་
བཅས་པ་ཉིད་དང་། གཏི་མུག་དང་བཅས་པ་ཉིད་དང་། ཞུམ་པ་ཉིད་དང་། རྒོད་པ་ཉིད་དང་། ཉེ་བར་མ་ཞི་བ་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། བག་མེད་པར་གནས་པ་ལས་རྣམ་པར་བསླང་ནས། རྒྱས་པར་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་རྟག་ཏུ་བསྒོམ་པའི་བར་ལ་ངེས་པར་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ན། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་རྟག་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

73

ཏུ་བསྒོམ་པ་ལ་ངེས་པར་མི་གནས་ཤིང་། མི་དགའ་བར་མྱུར་བ་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་ཀུན་ཏུ་གྱུར་ཅིང་། བག་མེད་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་བར་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་བྱེད། རྣམ་པར་འགྲོ་བར་བྱེད། རྗེས་སུ་རྒྱུག་པར་བྱེད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། དགེ་སློང་སེམས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བ་ལས་སེམས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །དགེ་སློང་སེམས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པས་དེ་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བ་ལས་རང་གི་སེམས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དེ་ཉིད་ཉེས་དམིགས་ལས་འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །བདག་གི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདག་ལ་གནོད་པ་དང་།
གཞན་དག་ལ་གནོད་པ་དང་། གཉི་ག་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་དང་། ཚེ་འདི་དང་ཚེ་ཕྱི་མ་དང་ཚེ་འདི་དང་ཚེ་ཕྱི་མའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་དང་དེ་འབྱུང་བའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་ཡང་
ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བག་མེད་པ་ལ་མངོན་པར་
དགའ་བའི་བར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད་ཅིང་།
དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་དང་། བག་མེད་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་བར་གྱི་སེམས་འདི་ནི་ཉེས་དམིགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཡམས་ཀྱི་ནད་དང་བཅས་པ་དང་། གནོད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། འགོ་བའི་ནད་དང་བཅས་པ་དང་། འཁྲུག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་སོ། །དེས་དེ་ལྟར་རང་
གི་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དེ་ཉེས་དམིགས་ལས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

74

བྱས་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་ལྡོག་པ་ལ་མཁས་པ་ལས་འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད་དེ། བདག་ནི་དེ་ལྟར་རང་གི་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཉེས་དམིགས་དང་བཅས་པ་ཡམས་ཀྱི་ནད་དང་བཅས་པ། གནོད་པ་དང་བཅས་པ། འགོ་བའི་ནད་དང་བཅས་པ། འཁྲུག་པ་དང་བཅས་པ་འདི་ལྟ་བུ་འདིའི་དབང་དུ་
འགྱུར་བར་མི་བྱའི། རང་གི་སེམས་ཉིད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བར་བྱའོ་ཞེས་རང་གི་སེམེ ས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བར་བྱ་བ་དང་། སེམེས་ཀྱི་དབང་གིས་འགྱུར་བར་མི་བྱ་བར་རིག་ནས། སོ་སོར་བརྟགས་ཤིང་སོ་སོར་བརྟགས་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་དེ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཉིད་ལས་རྣམ་པར་བཟློག་ནས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ལ་འཇོག་པར་བྱེད། དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་དེའིེི་ཕན་ཡོནོ་ཉེ་བར་སྟོན་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བག་མེད་པར་གནས་པའི་བར་ལས་རྣམ་པར་
བཟློག་ནས། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་རྟག་ཏུ་བསྒོམ་པ་ལ་འཇོག་པར་བྱེད། དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་དེ་ལ་དེའི་ཕན་ཡོན་ཉེ་བར་སྟོན་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཞུགས་ཤིང་དེ་ལ་མང་དུ་གནས་པ་དེ་ལ་དེའི་སེམས་སྔོན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བ་ཡོངས་སུ་སྨད་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ། སོ་སོར་བརྟག་མི་དགོས་པར་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་
རྟག་ཏུ་བསྒོམ་པ་ལ་རང་ཉིད་མངོན་པར་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་དུས་ཀྱང་ཡོད་དེ། དེའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དགེ་སློང་སེམས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ལྟར་རང་གི་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ཀུན་དུ་དགའ་བ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཏེ། དཔེ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་

རབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཉེས་དམིགས་ལས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

75

གྱི་སེམས་ལ་ཡང་མཁས་པར་གྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་རྣམ་པར་ལྡོག་པ་ལ་ཡང་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དགེ་སློང་སེམས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཟག་པ་རྣམས་ཟད་པས་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་སེམས་རྣམ་པར་དག་པ་བླ་ན་མེད་པ་རྗེས་སུ་འཐོབ་བོ། །སེམས་ལ་མཁས་པའི་རྣམ་གྲངས་དང་། སེམས་རྣམ་པར་ལྡོག་པ་ལ་མཁས་པའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སེམས་ལ་མཁས་པའི་རྣམ་གྲངས་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ཏེ་རིག་པར་བྱའོ། །སེམས་རྣམ་པར་ལྡོག་པ་ལ་མཁས་པའི་རྣམ་གྲངས་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ཏེ་རིག་པར་བྱའོ།། །།
བམ་པོ་གཉིས་པ། དགེ་བས་སེམས་ཡོངས་སུ་བསྒོས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི་གཉིས་ཏེ། འབྲས་བུའི་དུས་ན་བདེ་བ་ལ་རེག་པ་ཉིད་དང་། རྒྱུའི་དུས་ན་དབང་བསྒྱུར་བ་ཉིད་དོ། །སེམས་རྙོག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་

ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉེས་པ་དང་། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པའི་ཉེས་པའོ། །བཅོམོ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སེམེས་ཁོ་ན་ལ་ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཚུལ་བཞིནི་དུ་

སོ་སོར་བརྟག་པར་བྱའོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དག་ལས་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་དགོངས་
པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེར་ནི་སེམས་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་ཁོ་ན་དྲན་པ་ཉེ་བར་
གཞག་པ་བཞིས་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་ལེན་པ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་
དང་། སེམས་ཀྱི་མྱོང་བ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཡོངས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

76

སུ་བརྟག་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ལེན་པ་དང་མྱོང་བ་དང་། དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པ་བྱང་བ་དང་བཞིས་སེམས་ཁོ་ན་ཡོངས་སུ་
བརྟག་པ་ཡིནི་ནོ། །དགེ་བས་སེམེས་ཡོངས་སུ་བསྒོས་པའི་ཕན་ཡོནོ་ནི་གཉིས་ཏེ་ཞེས་
བྱ་བས་ནི་མདོ་ལས་ངས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་སེམེས་ནི་མ་བསྒོམོས་ན་མི་མཉེནེ་ཞིང་ལས་སུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ལ། བསྒོམས་ན་མཉེན་ཞིང་ལས་སུ་རུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་གཅིག་ཀྱང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་རྙོག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་ནི་གསུམ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་མདོ་ལས་ལྷུང་བཟེད་དང་། མེ་ལོང་དང་། ཆུའི་རྫིང་གི་དཔེ་གསུངས་པ་དག་དང་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་རོ། །དགེ་སློང་གནས་པ་གསུམ་པོ། རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་གནས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ལ་གནས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ལ་གནས་པ་ནི་སྒྲུབ་པ་རྣམ་པ་དྲུག་གིས་སྟོནོ་པའི་བསྟན་པ་བཞིནི་

བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བསྒྲུབ་པ་དང་། ལེགས་པར་བཟུང་ཞིང་བསམས་
པ་ལ་བསྒྲུབ་པ་དང་། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་བསྒྲུབ་པ་དང་། དེ་ལ་རོ་མྱོང་བར་མི་བྱེད་ཅིང་བདེན་པ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་བསྒྲུབ་པ་དང་། དེ་ལ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པར་བསྒྲུབ་པ་དང་། དད་པས་བྱིན་པ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་
ལོངས་སྤྱོད་པའི་བསྒྲུབ་པས་སོ། །སྦྱིན་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ལེན་པ་པོའི་སྦྱིན་པ་དང་།
སྦྱིན་པ་པོའི་སྦྱིན་པའོ། །སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་གཉིས་ཏེ། ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཉིད་
དང་། དེའི་རྒྱུ་མཐུན་པ་ལོངས་སྤྱོད་ལ་མོས་པའོ། །དགེ་སློང་གནས་པ་གསུམ་ལ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

77

གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་འདིར་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་ལས་འཆི་བ་མེད་པའི་དབྱིངས་བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྨོན་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལའོ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་ལས། སྐྱོ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒོམ་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བསྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་པ་རྣམ་པ་དྲུག་གི་མདོ་ལས་བཏང་བ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་པ། ལྷག་མཐོང་
དང་ལྡན་པ། ཁྱིམ་གྱི་སྟོང་པ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ། བདག་གི་དོན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་
བརྩོན་པ། ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་སྨད་པ། ཡུལ་འཁོར་གྱི་བསོད་སྙོམས་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཚིག་དེ་དག་གི་དོན་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །སྦྱིན་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ལེན་པ་པོའི་སྦྱིན་པ་དང་།
སྦྱིན་པ་པོའི་སྦྱིན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་གི་དོན། མདོ་ལས་གལ་ཏེ་
སེམས་ཅན་འདི་དག་གིས་ནི་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་དང་། སྦྱིན་པ་ཀུན་འགེད་པའི་རྣམ་
པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ཤེས་པར་གྱུར་ན་ནི། ད་ལྟར་ཁམས་ཕྱི་མ་ཁམས་ཐ་མ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ལས་ཀྱང་མ་བྱིན་ཞིང་མ་བགོས་པར་ཟ་བར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་སྦྱིན་པ་དང་།
སྦྱིན་པ་ཀུན་འགེད་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཐ་དད་པར་གསུངས་པར་སྟོན་ཏོ། །འཐད་པས་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ། གང་གིས་མ་འོངས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཅིང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཁོང་དུ་
ཆུད་པར་བྱ་བ་འདི་ལ་རིགས་པ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་མ་འོངས་པའི་ཆོས་འདུ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

78

བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་དེ་འཕོ་ཞིང་འབྱུང་སྟེ། མ་འོངས་པའི་དུས་ཀྱི་ཡུལ་ནས་ད་ལྟར་གྱི་དུས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འཕོ་ཞིང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རམ། འཆི་འཕོ་དང་འབྱུང་སྟེ། མ་འོངས་པའི་དུས་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རམ། བརྟེནེ་ནས་འབྱུང་སྟེ་མ་འོངས་པ་ན་དེ་ཁོ་ན་བཞིནི་

དུ་མི་འགྱུར་བར་གནས་ལ་དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་གཞན་ཁོ་ན་ཞིག་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རམ། ལས་དང་བཅས་པར་འབྱུང་སྟེ་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ལས་མི་བྱེད་པར་གྱུར་པ་ལས། ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་ལས་བྱེད་པ་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་རམ། མཚན་ཉིད་རྫོགས་པར་འབྱུང་སྟེ། མ་འོངས་པའི་དུས་ན་མཚན་ཉིད་མ་རྫོགས་པར་གྱུར་པ་ལས་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་རམ། མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བར་འབྱུང་སྟེ། མ་འོངས་པའི་དུས་ན་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་དང་། འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བར་གྱུར་ལ། ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདྲ་བ་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་གྲང་ན། ཡོད་པ་དེའི་འབྱུང་བ་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡུལ་ན་མི་གནས་པ་དང་། ཕྱོགས་ན་མི་གནས་
པ་ལ་ནི་ཡུལ་ནས་ཡུལ་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་བྱུང་བ་ལ་ནི་འཆི་འཕོ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་བརྟེནེ་ཏེ་འབྱུང་ན་དེ་གཞན་ཁོ་ན་ཞིག་བྱུང་བར་ཟད་ཀྱི་མ་འོངས་པ་མ་ཡིན་ལ། མ་འོངས་པ་དེ་ཡང་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་།
ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་གཡོ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་ལས་མི་དམིགས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཙམ་འབའ་ཞིག་ལ་འདོགས་པ་ཁོ་ནར་ཟད་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

79

དང་། གཞན་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་གཉིས་མཚན་ཉིད་
མཚུངས་པས་ཡོད་པར་འདྲ་བ་བཞིན་དུ། དེ་ལྟར་འབའ་ཞིག་ལས་དང་བཅས་པ་ཡིན་

ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱེད་རྒྱུ་ཡང་མི་དམིགས་པ་དང་། ལས་ཀྱང་མ་བྱུང་བ་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་དུ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པ་དང་། མི་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལེགས་པར་གསུངས་པ་དང་། ལེགས་པར་
བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། འདུ་བྱེད་
རྣམས་ནི་དོན་ལས་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་
གནོད་པ་བྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིནི་པར་འདྲ་བ་ལས།

གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་ལ་ཆ་ཐ་དད་པ་ཡོད་པར་གྱུར་ན། ཅིའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ཆ་ཐ་དད་
པར་འགྱུར་བ་དང་། མཚན་ཉིད་ཆ་ཐ་དད་པ་མ་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་ན་ནི་མཚན་གཞི་ཆ་ཐ་དད་པ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མ་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། མ་འོངས་པའི་
དངོས་པོ་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལས་གུད་ན་མི་དམིགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་མ་འོངས་ཤིང་མེད་པ་ཡང་འབྲས་བུ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །འཐད་པས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ། གང་གིས་མ་འོངས་པའི་ཆོས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཅིང་། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་མ་བྱུང་བ་ལས་

འབྱུང་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་འདི་ལ་རིགས་པ་བརྗོད་པ་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་
པ་ནི་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འདས་པ་ཡང་མེད་པར་རིགས་པ་བརྗོད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཅི་
རིགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་འདས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་གང་ཞེ་ན། རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་ལས་ཞིགས་ཤིང་རབ་ཏུ་ཉམས་པར་གྱུར་པའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

80

མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་གང་ཞེ་ན། རང་གི་
བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལས་མ་ཞིགས་ཤིང་མ་ཉམས་པར་སྐྱེ་བ་ཙམ་གྱི་དུས་ན་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །མ་འོངས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་གང་ཞེ་ན། རྒྱུ་
ནི་ཡོད་ཅིང་མེད་པ་མ་ཡིན་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་མ་བྱུང་ཞིང་བདག་ཉིད་མ་ཐོབ་པ་
གང་ཡིན་པའོ། །གལ་ཏེ་མ་འོངས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་འབྱུང་

བར་འགྱུར་ན། ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་དང་། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དང་། རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འབྱུང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་དག་ལ་ནི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་
འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་
འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་མགོ་མཉམ་ཁོ་ནར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་འབྱུང་བའི་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདུ་བྱེད་གང་དང་གང་གི་འབྱུང་བའི་རྐྱེན་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་དེ་དང་དེའི་རྒྱུ་ནི་འདུ་བྱེད་དེ་དང་དེ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་རྒྱུ་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཅིག་ཅར་མགོ་མཉམ་དུ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་གང་དང་། རྐྱེན་ནི་གང་ཞེ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་བའི་རྐྱེན་ནི་བཞི་པོ་འདི་དག་ཡིནི་པར་གསུངས་ཏེ་རྒྱུའི་རྐྱེན་དང་། མཚུངས་པ་
དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་དང་། དམིགས་པའི་རྐྱེན་དང་། བདག་པོའི་རྐྱེན་ཏོ། །དེ་ལ་རྒྱུའི་རྐྱེན་ནི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་རྐྱེན་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་རྐྱེན་གསུམ་པོ་དག་ནི་
རྐྱེན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་རྒྱུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྒྱུའི་རྐྱེན་གང་ཞེ་ན། དབང་པོ་གཟུགས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

81

ཅན་རྟེན་དང་བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་གཉིས་ནི་
མདོར་ན་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་ལྡན་པ་ནི། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དེ་དག་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་ཀྱང་ཡིན་ལ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁོ་ནའི་ས་
བོན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་པོ་དེའི་ས་བོན་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་

རྣམས་དང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་ཡང་ཡིན་ནོ། །འབྱུང་བ་ཆེན་
པོའི་གཟུགས་མ་གཏོགས་པ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་རང་གི་ས་བོན་དང་ལྡན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་
གཟུགས་ནི་ས་བོན་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཡིནི་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་ས་བོན་དང་། རྒྱུར་
བྱས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ན་ཇི་སྐད་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ། དེ་ལྟར་ས་བོན་གྱི་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་ཅི་རིགས་པར་རྣམ་པར་གཞག་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱུའི་རྐྱེན་ཞེས་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རང་གི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་དག །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་དུ་ཟིན་ན། འདི་ན་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་དང་།
འདུ་ཤེས་མེད་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཕྱིས་ཡང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟ་བས་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

82

གཟུགས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་དུ་ཟིན་ན། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་གཟུགས་མེད་པ་
རྣམས་སུ་སྐྱེས་པ་ཚེ་ཟད་ཅིང་ལས་ཟད་ནས་དེ་ནས་འཆི་འཕོ་ཞིང་ཡང་འོག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་ཀྱི་ས་བོན་མེད་པས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟ་བས་ན་གཟུགས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་གཟུགས་འབྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཤིང་སྐྱེས་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དེ་དག་གི་ས་བོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉམས་པ་ཡིན་

གྱི། ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་
ལྟར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དེ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་ནས་ཡང་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ས་བོན་ཉམས་པ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཡོངས་སུ་སྤོང་བས་ཉམས་པ་དང་། སུན་འབྱིན་པས་ཉམས་པ་དང་། ཞི་
གནས་ཀྱིས་ཉམས་པའོ། །དེ་ལ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བས་ཉམས་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་ཁྱིམ་གྱི་འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་དག་སྤོང་བ་ཡང་
དག་པར་བླང་བ་ལེན་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་སྤོང་བ་ཡང་དག་པར་བླང་བ་དེ་ཀུན་དུ་སྟེན་པར་བྱེད། སྒོམ་པར་བྱེད། ལན་མང་དུ་བྱེད་དེ། དེ་ཀུན་དུ་བསྟེན་པའི་རྒྱུ་དང་། བསྒོམས་པའི་རྒྱུ་དང་། ལན་མང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱུས་འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་ལ་སེམས་མི་འཇུག་མི་དགའ་ཀུན་དུ་མི་གནས་མོས་པར་མི་བྱེད་ཅིང་དེའི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

83

དབང་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེད་པར་ཡང་མི་བྱེད་དེ། དེ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤོང་བས་ཉམས་པ་ཞེས་བྱའོ། །སུན་འབྱིནི་པས་ཉམས་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་
ན་ལ་ལས་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སམ། མི་སྡུག་པའི་འདུ་ཤེས་སམ། རྣམ་པར་བསྔོས་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་སམ། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡང་རུང་
བས་འདོད་པ་དེ་དག་ལ། དེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཇི་ལྟ་ཇི་
ལྟར་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་སེམས་མི་འཇུག་པ་ནས། རྒྱས་
པར་མོས་པར་མི་བྱེད་པའི་བར་དུ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སུན་འབྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སུན་
འབྱིནི་པས་ཉམས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞི་གནས་ཀྱིས་ཉམས་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའམ། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་ཅིང་། ཞི་གནས་ཀྱིས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་སེམེ ས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་དེའིེི་སེམེས་འདོད་པ་དག་གམ། གཟུགས་དག་ལ་མི་འཇུག་པ་ནས། རྒྱས་པར་མོས་པར་མི་བྱེད་པའི་བར་དེ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱིས་ཉམས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཁམས་གསུམ་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བར་ཐོབ་པ་ནི་དེ་ལྟར་དེས་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དེ་ནི་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་ཤིང་། ས་འོག་མ་ཕའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་སྲིད་པ་དང་། ས་གོང་མ་དག་ཏུ་སྐྱེས་པ་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ཡང་ས་འོག་མ་རྣམས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

84

སུ་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། འབྲུ་ནས་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་ནམ་མཁའ་འམ། ས་གཞི་སྐམ་པོར་གཞག་པ་རྣམས་ནི་མི་སྐྱེ་ཡང་ས་བོན་ཉིད་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཉིད་མེས་ཀུན་དུ་གདུངས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་
དུ་ས་བོན་ཉིད་མེད་པ་བཞིན་དུ་ས་བོན་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་པ་དང་ཡང་དག་པར་བཅོམ་
པ་འདིའི་ཚུལ་ཡང་དེ་བཞིནི་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཕུང་པོའིོི་ལྷག་མ་
མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་པ་དེའི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ས་བོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གྱི་ས་བོན་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་ཉམས་པ་ཡིན་པས་དེས་ན་
ཕྱི་མ་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། རང་ཉིད་སྐྱེ་བར་ཡང་
མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། གྲོགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པས་ཉམས་པ་འདི་ནི་ཉམས་པ་གཞན་བཞི་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་འཆིང་བ་མཐའ་
དག་དང་ལྡན་པའི་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའམ། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་ལྡན་པའམ། སྡུག་
བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་གང་དག་འབྱུང་བ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ནི་བདེ་བའི་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བའི་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ས་
བོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དགེ་བའམ། ཉོནོ་མོངས་པ་ཅན་ནམ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་
པའི་སེམས་གང་དག་འབྱུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགེ་བའི་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་སློབ་པ་འཆིང་བ་མ་ཚང་བ་དང་ལྡན་པའི་འཇིག་རྟེན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

85

པའི་དགེ་བའམ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནམ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་གང་དག་འབྱུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དེའིེི་སྒོམོ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོནོ་མོངས་པ་གང་དག་མ་སྤངས་པ་དེའིེི་ས་བོནོ་དང་ལྡན་པ་ཡིནི་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་
བོན་དང་ལྡན་པར་འབྱུང་ངོ་། །གང་ཟག་མི་སློབ་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་འཇིག་རྟེནེ་པའམ། འཇིག་རྟེནེ་ལས་འདས་པའི་དགེ་བའམ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་གང་འབྱུང་བ་དེ་ནི་དེ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་དང་མི་ལྡན་པས་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་དང་ལྡན་པར་འབྱུང་སྟེ། ས་བོན་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་མ་བཞག་པ་ལ་རིག་པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ས་བོན་དེ་དག་ནི་མ་སྤངས་
པ་དང་། སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིནི་པའི་ཆོས་དེ་དག་དང་ཅི་རིགས་སུ་ལྡན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་དུ་དགེ་སློང་དག་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་ཚེ་འདི་ལ་ལྷག་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་བདེ་བར་གནས་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་ང་སྨྲའོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ། གལ་ཏེ་དེའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་དག་ཡང་དག་པར་བཅོམ་ན་ནི། ཇི་ལྟར་དེ་ལ་ས་འོག་མ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར། གལ་ཏེ་མི་འབྱུང་ན་ནི་ཇི་ལྟར་དེ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཡིན་

ཏེ། སྤོང་བའི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་། གནས་པའི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའོ། །དེ་ལ་སྤོང་བའི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཁོ་ན་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

86

རོ། །གནས་པའི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ནི་འཕགས་པ་དང་། སོ་སོའིོི་སྐྱེ་བོ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་སྤོང་བའི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། གནས་པའི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡང་དེ་ཡིན་

ནོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ནས། དེ་ལས་གཞན་པའི་འཕྲལ་གྱི་བྱ་བ་དག་ལ་རབ་ཏུ་ཆགས་པའི་བློ་ཅན་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་རྒྱུས་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཚེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལ་སྔོན་གྱི་ཇི་ལྟ་བར་ཕྱིས་ཀྱང་དེ་
བཞིན་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་ནུས་ལ། ས་འོག་མ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་མངོན་དུ་མི་བྱེད་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་ན་གནས་པའི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་
འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་སྤོང་བའི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་
ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ཡང་དག་པར་མ་བཅོམ་ན་ནི། ཇི་ལྟར་ན་དེ་དགྲ་བཅོམ་པ་སེམས་ཤིན་དུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་ཡང་དག་པར་བཅོམ་ན་ནི་དེའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་མེད་པ་ལ་ཚུལ་
བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཙམ་ཡང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ན། ཉོན་མོངས་པ་ལྟ་
སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་གང་ཞེ་ན། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་གང་དག་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་གང་དག་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

87

འབྱུང་བ་དེ་དག་ནི། དེ་དག་གི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་པོ་དེ་དག་
མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཡིད་ལ་ཡིད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། ཡིད་
ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་གདགས་སོ། །དེ་ལ་དམིགས་པའི་རྐྱེན་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལྔ་པོ་དག་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་པོ་དག་གི་དམིགས་པའི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ། །ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་
མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པའི་རྐྱེན་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བདག་པོའི་རྐྱེན་གང་ཞེ་ན། མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལྷན་ཅིག་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བདག་པོའི་རྐྱེན་ཡིན་

ནོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པར་བྱེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་
ཡིནི་ནོ། །སེམེས་དང་སེམེས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ལྷན་ཅིག་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་གི་བདག་པོའི་རྐྱེན་གཅིག་ཡིན་པས་བདག་པོའི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ། །དགེ་བ་དང་མི་དགེ་
བའི་ལས་སྔོན་དུ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱིས་འབྲས་བུ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་གང་རྣམ་པར་སྨིན་པར་འགྱུར་བའི་བདག་པོའི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ། །ཞིང་དང་ལུད་དང་ཆུ་ལ་
སོགས་པ་ནི་ལོ་ཐོག་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་བདག་པོའི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ། །བཟོ་ཤེས་པ་
དང་བཟོའི་ལས་དེ་དང་དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་བཟོ་དང་ལས་ཀྱི་གནས་དེ་དང་དེ་དག་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་བདག་པོའི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྒྱུའི་རྐྱེན་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་རྐྱེན་གསུམ་པོ་དག་ནི་སྐྱེ་བའི་ཐབས་
ཁོ་ན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་འདུ་བྱེད་གང་དང་གང་གི་སྐྱེ་བའི་ཐབས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

88

ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ས་བོནོ་དེ་དང་དེ་ནི་འདུ་བྱེད་དེ་དང་དེ་མངོནོ་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་ཅིག་ཅར་མགོ་མཉམ་དུ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །རྐྱེན་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱུ་བཅུ་པོ་དག་ནི་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་
བཤད་པ་བཞིནི་ནོ། །བཅོམོ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡིད་ནི་འདས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལས་
ཀྱང་བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་ལ། ཡིད་ནི་མ་འོངས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལས་ཀྱང་བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ། གལ་ཏེ་འདས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་མེད་ལ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་མེད་ན་གང་གི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡིད་འབྱུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཡིད་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་ཡིད་དངོས་པོ་མེད་པ་ཁོ་ན་
ཞིག་ལ་དམིགས་ན་ནི་དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གསུངས་པ་དང་། ལེགས་པར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ལ་བརྟེན་ཏེ་
འབྱུང་ངོ་། །གཉིས་གང་ཞེ་ན། མིག་དང་གཟུགས་ནས་རྒྱས་པར་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་བར་ལས་སོ་ཞེས་བཅོམོ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གསུངས་པ་དང་། ལེགས་པར་བརྗོད་པ་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ཤིན་ཏུ་གནོད་པར་བྱས་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། ཡིད་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་པོ་དག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་འཛིན་པར་
བྱེད་དེ། དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་གདགས་པར་མཛད་ནས། ཡིད་དང་ཆོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོངས་པ་དེ་ཡང་རྒྱུ་གང་གིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་འདས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡོད། མ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

89

འོངས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཡོད་པ་ཡང་ཡོད་པའི་དོན་
གྱིས་རྣམ་པར་གནས་ཤིང་ཡོད་པའི་དོན་འཛིན་པར་བྱེད་ལ། མེད་པ་ཡང་མེད་པའི་དོན་གྱིས་རྣམ་པར་གནས་ཤིང་མེད་པའི་དོནོ་འཛིན་པར་བྱེད་པས། དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ནི་ཡོད་པ་ཡང་དོན་གང་གིས་རྣམ་པར་གནས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། མེད་པ་ཡང་དོནོ་གང་གིས་རྣམ་པར་གནས་པའི་དོནོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་གཉི་ག་གཉི་གའི་དོནོ་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་མི་བྱེད་ན་ནི་ཡིད་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་དང་། དོན་ཐམས་ཅད་འཛིན་པ་ཡིན་

པར་མི་འགྱུར་རོ། །གང་དེ་སྐད་ཅེས་ཟེར་ན། དེས་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་ཡང་ཤིན་དུ་གནོད་པ་བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་ལྟར་ན་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པའོ་ཞེས་བརྗོད་དུ་ནི་ཚུལ་
མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་ཇི་ལྟར་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དེ་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་
བཞིན་དུ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ཀྱང་མེད་ལ། དམིགས་པ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་
པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་འདི་ལ་གང་གིས་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་རིགས་པ་བརྗོད་པ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡང་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གསུངས་པ་དང་།
ལེགས་པར་བརྗོད་པ་ཇི་སྐད་དུ་ནང་ངམ་ཕྱི་རོལ་ལམ། ལམ་གཉི་ག་ལ་མ་གཏོགས་པ་ན་བདག་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ། བདག་མེད་པ་ཉིད་དེ་ནི་འདུས་
བྱས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡང་མ་ཡིན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡང་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི།
སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

90

འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་རིགས་པ་བརྗོད་པ་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཡང་
གཟུགས་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་དང་། ཀུན་ཏུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ཟས་དང་སྐོམ་དང་བཞོན་པ་དང་གོས་དང་། རྒྱན་དང་ཁང་ཁྱིམ་དང་དམག་དང་ནགས་ཚལ་ལ་སོགས་པ་འདོགས་པར་
བྱེད་པའི་ཟས་དང་སྐོམ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་གུད་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། དེའི་མེད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་
ཡང་མ་ཡིན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡང་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་རྣམས་ལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་འབྱུང་བ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་རིགས་པ་བརྗོད་པ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ཐམས་ཅད་
ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཇི་སྐད་དུ་སྦྱིན་པ་མེད་དོ། །འདོད་པ་མེད་
དོ། །མཆོད་སྦྱིན་མེད་དོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་སྔར་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ། གལ་ཏེ་
འདོད་པ་དང་མཆོད་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་མེད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དག་
པར་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་དེས་ན་སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་དེ་ལྟ་བུར་ལྟ་བ་དེ་ཡང་ལོག་པར་
ལྟ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་དང་། ཡང་དག་པར་སྨྲ་བར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་མེད་ན་ནི་ལོག་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་རིགས་པ་བརྗོད་པ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་པ་ཉིད་དམ་བརྟན་པ་
ཉིད་དམ་ཐེར་ཟུག་པ་ཉིད་མེད་དེ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་པ་ཉིད་དམ་བརྟན་པ་ཉིད་དམ་ཐེར་ཟུག་ཉིད་དེའི་མེད་པ་ཉིད་དེ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱིས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

91

བསྡུས་པ་ཡང་མ་ཡིན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡང་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། སྤྱིའི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་རྣམས་ལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཐམས་ཅད་དུ་མི་འབྱུང་ན་ནི། དེས་ན་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་པ་ཉིད་དམ། བརྟན་པ་ཉིད་དམ། ཐེར་ཟུག་ཉིད་མེད་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་

དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་སྐྱོ་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མི་སྐྱེ་སྟེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མེད་ན་ནི་ལེན་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་འདའ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བས། དེ་ལྟ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་གཏན་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། འདི་ནི་རིགས་པ་བརྗོད་པ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་འདུ་བྱེད་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་བ་
ཉིད་ཀྱང་རེ་ཞིག་མེད་ན་འཇིག་པ་ཡོད་པར་ལྟ་ག་ལ་འགྱུར། ཡང་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་འདུ་བྱེད་མ་འོངས་པ་རྣམས་ལ་འབྱུང་པ་དང་། འཇིག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་མི་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་རིགས་པ་བརྗོད་པ་ལྔ་པ་ཡིན་

ནོ། །དེས་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་རབ་ཏུ་འགྲུབ་པའི་རིགས་པ་བརྗོད་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལས་འདས་པ་ནི་ཡོད་དེ་གལ་ཏེ་ལས་འདས་པ་མེད་དུ་ཟིན་ན་འདི་ན་ལ་ལས་གནོད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། གནོད་པ་མེད་པའི་ཚོར་བ་མྱོང་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདས་པའི་ཚེ་རབས་རྣམས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

92

སུ་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་བསྐྱེས་ཅིང་འགགས་པས་ཕྱི་མ་ལ་འབྲས་བུ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་མངོནོ་པར་འགྲུབ་པར་དེའིེི་ས་བོནོ་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཡོངས་སུ་བཟུང་ཞིང་ཡོངས་སུ་བསྒོས་པ་ལས་དགོངས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལས་འདས་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་མཐུན་པ་རྒྱུར་སྨྲ་
བ་གང་དག་དབང་ཕྱུག་དང་། བརྒྱ་བྱིན་དང་ཚངས་པ་དང་རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་
གཞན་ལ་སོགས་པ་ལས། སེམེས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་འབྱུང་བར་ལྟ་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྟོན་པ་དག་གི་ལུགས་དགག་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་གང་དག་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་འབྱུང་བ་རྒྱུ་མེད་པར་ལྟ་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྟོན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ལུགས་དགག་པའི་
དོནོ་གྱི་དབང་གཉིས་གཟིགས་པས་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །བཅོམོ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་འདས་པ་རྣམས་ནི་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་དེ་དག་ལ་མི་ལྟ་བར་གནས་སོ། །འདུ་བྱེད་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་དེ་དག་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བར་གནས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདུ་བྱེད་འདས་པ་རྣམས་ནི་འབྲས་བུ་
བསྐྱེད་པ་ལས་ཡོད་ལ། འདུ་བྱེད་མ་འོངས་པ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལས་ཡོད་དོ། །འདི་ལྟར་ད་ལྟར་གྱི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་
ཡིན་ཏེ། འདས་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་དང་། མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུའི་དངོས་པོ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་མི་འཆད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ཡང་གལ་ཏེ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

93

ལྡན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་དེ་མེད་དོ་ཞེས་མི་བསྟན་པ་ཞིག་ན། ཡོངས་སུ་བསྟན་པས་ན་ཆོས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་རྣམས་ལ་རྫས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། ཇི་ལྟར་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་ཀྱི་
མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་སྤང་བར་བྱ་བའི་དོན་གྱི་དབང་དེ་གཉིས་གཟིགས་པས་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །བཅོམོ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཁམས་འདས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཁམས་མ་འོངས་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ས་བོན་གྱི་
རྒྱུན་བྱུང་བ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཟིན་པ་ནི་ཁམས་འདས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ས་བོན་གྱི་རྒྱུན་འབྱུང་བ་འབྲས་བུ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་ཁམས་མ་འོངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ད་ལྟར་གྱི་ས་བོནོ་གྱི་རྒྱུན་འབྲས་བུ་མ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ནི་ཁམས་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལ་དགོངས་པ་ནི་དེ་ཡིནི་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དགེ་སློང་ས་བོནོ་གྱི་རྒྱུན་ལ་མཁས་པ་ནི་ཆོས་ཚད་
མེད་པ་བདག་ཉིད་སྣ་ཚོགས་ཅན་དེ་དང་དེ་དག་གི་ཁམས་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། རྒ་བ་དང་།
གནས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ཉིད་དག་རྫས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་
པར་བྱ་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་འདུ་བྱེད་མ་འོངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཉིད་བཀག་པས་སྐྱེ་བའི་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱང་བཀག་པ་ཁོ་ནར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་མེད་པ་ཡིན་པས་ཇི་ལྟར་གཞན་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ལ། ད་ལྟར་གྱི་སྐྱེ་བས་ནི་ད་
ལྟར་གྱི་འདུ་བྱེད་སྐྱེད་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་རྣམ་གྲངས་ནི་མཚན་ཉིད་ལས་འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

94

དང་། སྐྱེ་བ་དང་འབྱུང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་དག་ཡིན་ན། རྣམ་གྲངས་དེ་དག་ལས་མ་
གཏོགས་པ་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་གཞན་པ་ནི་མི་དམིགས་སོ། །ཇི་ལྟར་འདུ་བྱེད་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ཉིད་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་མཁས་པ་མཛངས་པས་བརྗོད་པར་རིགས་པའི་ཚུལ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་འདི་སྐད་ཅེས་འདི་ལྟར་འདུ་བྱེད་
རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྐྱེའོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེས་ནི་དོནོ་གྱིས་ན། ཇི་ལྟར་འདུ་བྱེད་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ཉིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བསྟན་པར་ཟད་དོ། །གཞན་ཡང་རང་གི་ས་བོན་གྱི་རྒྱུ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ། སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བ་གཞན་བརྟགས་པས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་བྱ། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ཙམ་ཞིག་གམ། འོན་ཏེ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན། རེ་ཞིག་གལ་ཏེ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ན་

ནི། སྐྱེ་བ་འདུ་བྱེད་རྣམས་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་མངོན་
པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ན་ནི། དེས་ན་འདུ་བྱེད་གཅིག་ལ་མངོན་པར་འགྲུབ་
པར་བྱེད་པ་དང་། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་གཉིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་རུང་ངོ་། །སྐྱེ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྒ་བ་དང་། གནས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ཉིད་དག་ཀྱང་ཚུལ་
དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བས་ན་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་བརྟགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་ཡོད་ན་རང་
གི་མཚན་ཉིད་སྔོན་མ་བྱུང་བ་འགྲུབ་པ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་གཞན་ཉིད་དུ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྒ་བ་ཞེས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

95

བྱའོ། །སྐྱེ་བའི་དུས་ཙམ་ལ་གནས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་གནས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བས་ན་སྐྱེ་བའི་སྐད་ཅིག་གི་འོག་ཏུ་འཇིག་པའི་སྐད་ཅིག་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །གལ་ཏེ་འདུས་བྱས་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་པོ་སྐྱེ་བ་དང་། རྒ་བ་དང་། གནས་པ་དང་། འཇིག་པ་འདི་དག་དམིགས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་བཅོམོ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དང་། འཇིག་པ་དང་གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་དང་གསུམ་ཁོ་ན་གསུངས་ཤེ་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་དུས་གསུམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་

ཏེ། དེས་ན་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་མ་བྱུང་བ་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་བ་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །བྱུང་བ་རྣམས་འདས་པའི་དུས་སུ་ཞིགས་པར་
གྱུར་པས་དེའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདས་པའི་དུས་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཞིགས་པ་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་།

གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ནི་ད་ལྟར་གྱི་དུས་ཀྱིས་རབ་
ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གནས་པ་ཡང་ད་ལྟར་གྱི་དུས་ཉིད་ན་དམིགས་པ་ཡིན་ལ།

སྔ་མ་ལས་ཀྱང་ཕྱི་མ་གཞན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱང་ད་ལྟར་གྱི་དུས་ཉིད་ན་དམིགས་
པ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་ལ་བརྟེན་ཏེ། གནས་པ་དང་། གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །གང་གི་ཚེ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱས་པའི་ཚེ། ཅིའི་ཕྱིར་
འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་ཁོ་ནར་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

96

གནས་སོ་ཞེས་གསུངས་ལ་གནས་པ་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་སོ་ཞེས་མ་གསུངས་ཤེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། གནས་པ་

ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་གཉི་ག་ཡང་འབྱུང་བས་
རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཆ་གཅིག་ཏུ་མཛད་དེ་འབྱུང་བའི་
ཕྱོགས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་ནས་འབྱུང་བར་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །མཚན་ཉིད་གཅིག་ནི་ཆ་གཉིས་པར་རྣམ་པར་གཞག་ནས་འཇིག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་དེ་ནི་མཚན་ཉིད་གང་གིས་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཉིད་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་ན་སྐྱོ་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་བྱུང་བ་ལས་འབྱུང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དང་། བྱུང་ནས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ་མ་བྱུང་བ་ལས་འབྱུང་བ་ནི་
འབྱུང་བ་ཡིནི་ལ། བྱུང་ནས་མེད་པར་འགྱུར་བ་ནི་འཇིག་པ་ཡིན་ནོ།། །།
བམ་པོ་གསུམ་པ། སྐྱེ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་དུ་མ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སྐད་ཅིག་གི་སྐྱེ་བ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐྱེ་བ་དང་། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་དང་། སེམས་རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི་སྐྱེ་བ་དང་། མི་འདོད་པའི་སྐྱེ་བ་དང་། འདོད་པའི་སྐྱེ་བ་དང་། ངན་པའི་སྐྱེ་བ་དང་། བར་མའི་སྐྱེ་བ་དང་། བཟང་པོའི་སྐྱེ་བ་དང་། བླ་ན་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བ་དང་། བླ་ན་མེད་པའི་སྐྱེ་བའོ། །དེ་ལ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་པར་སྐྱེ་བ་ནི་སྐད་ཅིག་གི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་མཐའ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

97

དག་ཡོད་པའམ། ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་མ་ཚང་ཡང་རུང་། སེམས་ཅན་གྱི་རིས་དེ་དང་། དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རིས་དེ་དང་དེར་ཕུང་པོ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ནི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཐོར་བུ་དང་གཞོན་ནུ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་དག་ནས་རྒས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བར་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དམིགས་པ་དེ་དང་དེས་ཉིནི་མཚན་དེ་དང་དེ་དག་འདས་
པ་དང་། སྐད་ཅིག་དང་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་དེ་དང་དེ་དག་འདས་པས་སེམས་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའམ། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའམ། སྡུག་
བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའམ། འདོད་ཆགས་
དང་བཅས་པའམ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནས་རྒྱས་པར་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའམ། རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བའི་བར་གྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་རྣམ་པ་མང་པོ་སྣ་ཚོགས་སྐྱེ་བ་ནི་སེམས་རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ངན་འགྲོ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་དང་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་རྣམས་སུ་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་འདོད་
པའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །བདེ་འགྲོ་ལྷ་དང་མི་རྣམས་སུ་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
འདོད་པའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །འདོད་པའི་ཁམས་ངན་པར་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ནི་ངན་པའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་བར་མར་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ནི་བར་མའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་བཟང་པོར་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ནི་བཟང་པོའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་ཡང་མངལ་དུ་འཇུག་པ་དང་པོ་ནི་ངན་པའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །མངལ་དུ་འཇུག་པ་བར་མ་གཉིས་ནི་བར་མའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །མངལ་དུ་འཇུག་པ་ཐ་མ་ནི་བཟང་པོའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

98

ཅན་དང་ཉོནོ་མོངས་པ་ཅན་གྱི་འབྲས་བུའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མངོནོ་པར་འགྲུབ་པ་ནི་ངན་པའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དགེ་བ་དང་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ནི་བཟང་པོའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ཆོས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ནི་བར་མའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལས་བརྩམས་ཏེ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ནི་བླ་ན་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་
མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱུད་མཚམས་སྦྱོར་བར་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལས་བརྩམས་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པའི་འཆི་བ་ཐ་མའི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་འདུ་བྱེད་གང་ཅི་ཡང་རུང་བར་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བླ་ན་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །རྒ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་དུ་མ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ལུས་རྒ་བ་དང་། སེམས་རྒ་བ་དང་། ཚེ་རྒ་བ་དང་། འགྱུར་བ་རྒ་བ་དང་། ལུས་འགྱུར་བ་རྒ་བའོ། །དེ་ལ་སྤྱི་ཅེར་དུ་གྱུར་པ་དང་། མགོ་སྐྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་ཇི་སྐད་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དག་གིས་ལུས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ནི་ལུས་རྒ་བ་ཞེས་བྱའོ། །བདེ་བའི་ཚོར་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་ནས་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དགེ་བའི་སེམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། འདོད་པའི་དོན་རྣམས་ལ་རེ་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ནི་རེ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི་སེམས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

99

རྒ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཉིན་མཚན་དེ་དང་དེ་དག་འདས་པ་དང་སྐད་ཅིག་དང་ཐང་ཅིག་དང་
ཡུད་ཙམ་དེ་དང་དེ་དག་འདས་པ་ཚེ་འགྲིབས་པའི་རིམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་
ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་གྱུར་པ་ནི་ཚེ་རྒ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དབང་ཕྱུག་གི་བདག་པོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཉམས་པ་དང་། ནད་མེད་པ་དང་། ཁ་དོག་དང་། སྟོབས་དང་། བརྟས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་གྱུར་པ་ནི་འགྱུར་བ་རྒ་བ་ཞེས་བྱའོ། །བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་ཤིང་ལེགས་པར་འབྱོར་པའི་ལུས་དག་ལས་ཤི་འཕོས་ནས་ངན་འགྲོ་ངན་པའི་རིས་རྣམས་སུ་ལུས་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ནི་ལུས་འགྱུར་བ་རྒ་བ་ཞེས་བྱའོ། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་རྒ་བའི་རྣམ་པ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་རྒ་བ་གཅིག་པ་ཡང་ཡོད་དེ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་གཞན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་རྒ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །གནས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
ཡང་རྣམ་པ་དུ་མ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སྐད་ཅིག་གནས་པ་དང་། རྒྱུན་གནས་པ་དང་། རྐྱེན་དང་འབྲེལ་པས་གནས་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་གཡེང་བར་གནས་པ་དང་། ལུགས་གནས་པའོ། །དེ་ལ་འདུ་བྱེད་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བའི་དུས་ཙམ་ལ་གནས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དང་དེར་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ལུས་དེ་དང་དེ་དག་ཟས་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚེ་ཇི་སྲིད་པར་གནས་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རྣམས་བསྐལ་པ་ཆེན་པོའི་མཐར་ཐུག་པར་གནས་པ་ནི་རྒྱུན་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡང་
མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་རྣམས་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་རང་གི་རྐྱེན་ཉེ་བར་གནས་ན་རེ་ཞིག་གནས་པ་ནི་རྐྱེན་དང་། འབྲེལ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

100

པས་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །སེམས་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་གཡེང་བར་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡུལ་གཞན་དུ་གྲོང་དང་གྲོང་རྡལ་དང་ཡུལ་འཁོར་དང་། རྒྱལ་པོའིོི་ཕོ་བྲང་འཁོར་རྣམས་དང་། རྒྱལ་པོ་བཞུགས་ས་དང་། བསྐོས་པ་འདུ་བའི་ས་དང་། བཟོ་སྦྱངས་ཀྱི་གནས་རྣམས་དང་། ལག་རུབ་བྱེད་པ་དག་དང་། འཁོར་རྣམས་ལ་སྤྱོད་ཚུལ་རྙིང་པ་དང་བཅས་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ནི་ལུགས་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་དུ་མ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འཇིག་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། སྐྱེ་བའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། འགྱུར་བའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། འབྲལ་བའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། བྱུང་ཟིན་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་འདུ་བྱེད་སྐྱེས་པ་རྣམས་འཇིག་པ་ནི་འཇིག་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་མ་བྱུང་བ་ལས་འབྱུང་བ་ནི་སྐྱེ་བའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །འདུ་བྱེད་འདོད་པ་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་བ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་འགྱུར་བའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཡོ་བྱད་སྡུག་པ་མ་གྱུར་པ་རྣམས་དང་བྲལ་ཞིང་དེ་ལ་དབང་ཉམས་པ་ནི་འབྲལ་བའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །མི་རྟག་པ་ཉིད་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ད་ལྟར་གྱི་དུས་ན་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་བྱུང་ཟིན་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལ་འདོད་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་པ་བག་མེད་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ནི་འགྱུར་བའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་འབྲལ་བའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་ཕྲད་དེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་རྒྱས་པར་མྱ་ངན་བྱེད་སྒྱིད་ལུག་པར་བྱེད་ཀྱང་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་སྐྱོ་བར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །གཞན་མུ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

101

སྟེགས་ཅན་དག་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དེ་དག་ཉིད་ཤས་ཆེར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་སྐྱོ་ཞིང་འདོད་པ་ལས་དབེན་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ཀྱང་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་འགའ་ལས་སྐྱོ་བར་འགྱུར་གྱི་གཏན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལས་གཏན་སྐྱོ་བ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་བར་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །འཐོབ་པ་དང་རྙེད་པ་དང་ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན་འབྱུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་ཅིང་ས་བོནོ་ཡོངས་སུ་བརྟས་པ་ནི་འཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་གྲངས་དེས་ན་འཐོབ་པ་ཡང་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པར་

རིག་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་འཐོབ་པ་རྫས་སུ་ཡོད་པར་གྱུར་ན། དེ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་བའི་རྒྱུའམ། ཡང་ན་ཆོས་དང་མི་འབྲལ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་གྲང་ན། གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་བའི་རྒྱུར་གྱུར་ན་ནི། དེས་ན་ཇི་སྲིད་དུ་ཆོས་དེ་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་པའི་སྔ་རོལ་ན་དེའི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་པས་ནམ་ཡང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་དེ་གཏན་མི་འཐོབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་ན་ནི་དེས་ན་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མགོ་མཉམ་དུ་ཡོད་པའི། མི་མཐུན་པ་དེ་དག་ཀྱང་མགོ་མཉམ་དུ་ཀུན་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་གཉི་ག་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ནི་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་རང་གི་ས་བོན་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའོ། །འབྲལ་བའི་རྒྱུ་ནི་རྐྱེན་གཞན་མངོན་དུ་གྱུར་པས་རྐྱེན་གཞན་དང་འབྲལ་བའོ། །དེ་ལ་རྐྱེན་བསྒྲུབ་པ་ལ་དབང་བ་ནི་འཐོབ་པ་ཞེས་གདགས་ཏེ། དབང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་དེ་ཆོས་སྐྱེས་ནས་འགགས་པ་གང་དང་གང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

102

མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བར་འདོད་པ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་མྱུར་བ་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་རྐྱེན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་ཡང་འཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །འཐོབ་པ་དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ས་བོན་དང་ལྡན་པ་དང་། དབང་དང་ལྡན་པ་དང་། ཀུན་དུ་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་མ་བཙལ་བར་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་
གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ས་བོན་རེ་ཞིག་ཞི་གནས་ཀྱི་ཉམས་པས་ཀྱང་ཉམས་པར་
མ་བྱས་ལ། འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་མ་བཅོམ་པ་དང་། དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཀུན་དུ་བཅད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷར་ལོག་པར་ལྟ་བས་ཉམས་པར་མ་བྱས་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་ས་བོནོ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། འདི་ལྟར་ཇི་སྲིད་དུ་དེའི་ས་བོན་དེ་ཉམས་པར་མ་བྱས་ཤིང་ཡང་དག་པར་མ་བཅོམ་པ་དེ་སྲིད་དུ་དེ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀུན་དུ་འབྱུང་བའམ། ཀུན་དུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་བའི་ཆོས་
མངོན་པར་འདུ་བྱ་བས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དེ་དག་ཁ་ཅིག་གི་འབྱུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒྱུ་ས་བོན་ཡོངས་སུ་བརྟས་པ་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ནི་དབང་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ད་ལྟར་གྱི་ཆོས་རྣམས་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་པོས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པ་ནི་ཀུན་དུ་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སྲོག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་དེ་དང་དེར་ལུས་མངོན་པར་གྲུབ་པ་གནས་པའི་དུས་ངེས་པ་འཕངས་པ་ནི་ཚེ་དང་སྲོག་དང་སྲོག་གི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་རབ་ཏུ་དབྱེ་ན་ངེས་པ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང་། རྗེས་སུ་འཇུག་པ་མ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

103

ཡིན་པ་དང་། ཡུན་ཐུང་བ་དང་། ཡུན་རིང་བ་དང་། མཐར་ཐུག་པ་དང་། མཐར་ཐུག་པ་མ་ཡིནི་པ་དང་། རང་གིས་དབང་བསྒྱུར་བ་དང་། རང་གིས་དབང་བསྒྱུར་བ་མ་ཡིནི་

པ་སྟེ། དེ་ལ་འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེ་བའི་གནས་ན་ནི་ཚེ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ན་ནི་ལན་འགའ་ནི་ཡུན་རིང་སྟེ་དཔག་ཏུ་
མེད་དོ། །ལན་འགའ་ནི་ཡུན་ཐུང་ངོ་། །བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན་དག་ན་ནི་ཇི་ལྟར་ཚེ་སོ་སོར་ངེས་པ་བཞིན་དུ་གཏན་དུ་རྗེས་སུ་འཇུག་སྟེ། བར་མ་དོར་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པ་མེད་
པས་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཡིནི་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་ན་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །འཛམ་བུའི་གླིང་ན་མི་ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ནི་ཡུན་ཐུང་བ་ཡིན་

ནོ། །དུད་འགྲོ་ཁ་ཅིག་གི་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། འདི་ལྟར་དུད་འགྲོ་ཁ་ཅིག་གི་ཚེ་ནི་ཉིན་

ཞག་གཅིག་ཏུ་སྣང་ལ། ཁ་ཅིག་གི་ཚེ་ནི་ཉིནི་ཞག་གཉིས་དང་། གསུམ་དང་བཅུའི་བར་
དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིནི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམེས་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ནི་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་ཐུབ་པས་ཡུན་རིང་པོ་ཡིན་ནོ། །དགྲ་
བཅོམ་པ་རྣམས་དང་། སློབ་པ་གང་དག་ཚེ་འདི་ལ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་སྲིད་པ་ཐམས་གང་དག་ཡིན་པ་དག་གི་ཚེ་ནི་
མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་དག་གི་མཐར་ཐུག་པ་མ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །དགྲ་བཅོམ་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་བྱངཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་
དག་ཚེའི་འདུ་བྱེད་གཏོང་བ་དང་། སྤེལ་བར་སྤྱོད་པ་དག་ནི་སྲོག་གི་དབང་པོ་ལ་རང་གིས་དབང་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ནི་རང་གིས་དབང་བསྒྱུར་བ་མ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རིགས་མཐུན་པ་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན་སྐྱེ་བའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

104

གནས་དེ་དང་དེར་སེམས་ཅན་ཁམས་མཚུངས་པ་དང་འགྲོ་བ་མཚུངས་པ་དང་། སྐྱེ་གནས་མཚུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་དང་ན་ཚོད་དང་། རང་བཞིན་དང་བོང་ཚོད་
མཚུངས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་དེ་དང་དེས་འདྲ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིས་མཐུན་
པ་སྟེ། སེམས་ཅན་མཐུན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་ཁམས་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐུན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཁམས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་

རྣམས་སོ། །འགྲོ་བ་རིས་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐུན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འགྲོ་བ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་རྣམས་སོ། །སྐྱེ་གནས་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚུངས་པ་ཡང་
ཡོད་དེ། སྐྱེ་གནས་གཅིག་ཏུ་མངོནོ་པར་འགྲུབ་པ་གང་དག་ཡིནི་པ་རྣམས་སོ། །རིགས་
མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐུན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རིགས་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་གང་དག་
ཡིན་པ་རྣམས་སོ། །གང་དག་ཁ་དོག་དང་། ཆུ་ཞེང་དང་། སྒྲ་བརྗོད་པ་དང་། འཚོ་བ་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐུན་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །སེམས་ཅན་གང་དག་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐུན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སྲོག་གཅོད་པ་རྣམས་སྲོག་གཅོད་པ་དག་དང་མཐུན་པ་ནས་རྒྱས་པར་ལོག་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ལོག་པར་ལྟ་བ་དག་དང་མཐུན་པའི་བར་དང་། སྲོག་གཅོད་པ་སྤངས་པ་རྣམས་སྲོག་གཅོད་པ་སྤངས་པ་དག་དང་མཐུན་པ་ནས། རྒྱས་པར་ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་

དག་དང་མཐུན་པའི་བར་དང་། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དག་དང་། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་མཐུན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་དང་མཐུན་པ་དང་། དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་དང་མཐུན་པའོ། །དེ་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

105

ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ས་བོན་རྣམས་ཡང་དག་པར་མ་བཅོམ་པ་ཙམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་ཅེས་
བྱའོ། །དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རིགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་དང་
ལྡན་པའོ། །དེ་ལ་ཚོགས་པ་གང་ཞེ་ན། ཆོས་དེ་དང་དེ་དག་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་གང་དག་རྒྱུར་གྱུར་པ་དང་། གང་དག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ནི་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་ཡང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ན། ཚོར་བ་རྣམས་མྱོང་བའི་ཚོགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྐྱེན་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་རེག་པ་དང་། རེག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚོར་བའོ། །ཡང་སྲིད་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཚོགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། ཚོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲེད་པ་དང་། སྲེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ལེན་པ་ནས་རྒྱས་པར་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤིའི་བར་དག་གོ །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གནས་པའི་ཚོགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཟས་བཞི་དང་སྲོག་གི་དབང་པོའོ། །བཟོའི་གནས་རྣམས་འགྲུབ་པའི་ཚོགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བཟོ་ཤེས་པ་དང་། དེ་དང་ལྡན་པའི་ལས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་དང་སྐྱེས་བུའི་རྩལ་ལོ། །རྣམ་པར་དག་པའི་ཚོགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་དང་གཞན་གྱི་འབྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཁོམ་པ་བཅུ་གཉིས་འདུས་པའོ། །བརྡར་བཏགས་པའི་ཚོགས་པ་གཞན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བློ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

106

གཅིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་དང་། མི་འཐབ་པ་དང་། མི་རྩོད་པ་དང་། མི་འཕྲོད་པ་མེད་པ་པའོ། །དེ་ལ་མིང་གི་ཚོགས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ། རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་གདགས་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་མིང་ཙམ་དུ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་མིང་གི་ཚོགས་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཚིག་གི་
ཚོགས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཏགས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་འདོགས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ། ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ནི་ཚིག་གི་ཚོགས་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཡི་གེའི་ཚོགས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། མིང་གི་ཚོགས་དང་། ཚིག་གི་ཚོགས་ཀྱི་བརྟེན་གྱི་དངོས་པོར་ཡི་གེའི་འབྲུའི་ཚོགས་རྣམས་ནི་ཡི་གེའི་ཚོགས་རྣམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱ་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ལ། ཐམས་ཅད་ལས་བསྡུས་པ་ནི་ཡི་གེའོ། །འབྲིང་ནི་མིང་ངོ་། །རྒྱས་པ་ནི་ཚིག་གོ །ཡི་གེ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་སྒྲ་ཙམ་སོ་སོར་རིག་པར་འགྱུར་གྱི་དོན་ནི་འགའ་ཡང་སོ་སོར་རིག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །མིང་ལ་བརྟེན་པས་ནི་ཆོས་དེ་དང་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དང་སྒྲ་ཡང་སོ་སོར་རིག་པར་འགྱུར་གྱི། ཆོས་མང་པོ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སོ་སོར་རིག་པར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །ཚིག་གི་ཚོགས་ལ་བརྟེནེ་པས་ནི་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་རིག་པར་བྱའོ། །མིང་གི་ཚོགས་དང་། ཚིག་གི་ཚོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཚོགས་དེ་དག་ཀྱང་རིག་པའི་གནས་ལྔ་པོ་ནང་གི་རིག་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རིག་པ་དང་། སྒྲའི་རིག་པ་དང་། གསོ་བའི་རིག་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་བཟོ་དང་ལས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་རིག་པ་དག་ལས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

107

བརྩམས་ཏེ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་
ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ནི་འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ། །འཇུག་པ་དེ་ཡང་ས་བོན་གྱི་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ས་བོན་དང་བཅས་པའི་ཆོས་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །དབང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ས་བོན་ཉམས་པར་བྱས་པ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ས་བོན་དང་འབྲས་བུའི་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་དང་ས་བོན་ཉམས་པར་མ་བྱས་པ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །མིང་གི་རྒྱུན་གྱི་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཕུང་པོ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིནི་

པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱིའོ། །གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་བཅུ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱིའོ། །འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་གཟུགས་ན་ཡོད་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིའོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིའོ། །བདེ་བའི་རྒྱུན་གྱི་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་བདེ་བའི་ཚོར་བ་རྟེན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡང་མ་
ཡིན། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུན་གྱི་འཇུག་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་རིག་པར་
བྱའོ། །དགེ་བའི་རྒྱུན་གྱི་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འདུ་བྱེད་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱིའོ། །མི་དགེ་བའི་རྒྱུན་གྱི་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འདུ་བྱེད་མི་དགེ་བ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

108

རྣམས་ཀྱིའོ། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རྒྱུན་གྱི་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འདུ་བྱེད་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །མཐུན་པའི་རྒྱུན་གྱི་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་རྟེནེ་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལུགས་སུ་འབྱུང་བའིའོིོ། །མི་མཐུན་པའི་རྒྱུན་
གྱི་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལུགས་སུ་མི་འབྱུང་བའིའོ། །དེ་ལ་སོ་སོར་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་
ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་། ཐོག་མ་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་དུས་ནས་བཟུང་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་སྣ་ཚོགས་མ་འདྲེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སོ་སོར་ངེས་པའོ། །དེ་ལ་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལུགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། ལུགས་སུ་མི་འབྱུང་བའིའོ། །ཆོས་
ཐམས་ཅད་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ལས་གང་ན་ཡང་མེད་དེ་ལས་ལྷག་པ་ཡང་མེད་པའོ། །ཚོར་བ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཚོར་བ་གསུམ་པོ་དག་གི་དེ་དག་ལས་གོང་ན་ཡང་མེད་ལ་དེ་ལས་ལྷག་པ་ཡང་མེད་པའོ། །གནས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ལུས་ཐམས་ཅད་ཚེ་ཇི་སྲིད་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་བསྐལ་པ་ཆེན་པོར་གནས་པའོ། །བོང་ཚོད་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བའི་གནས་གཟུགས་ཅན་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་བོང་ཚོད་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་གླིང་བཞི་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚད་སོ་སོར་ངེས་པའོ། །དེ་ལ་སྦྱོར་བ་གང་ཞེ་ན། ཆོས་དེ་དང་དེ་དག་གི་ཀུན་དུ་ཐ་སྙད་གདགས་པ་དང་། རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། སོ་སོར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཐབས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །རབ་ཏུ་དབྱེ་ན་རིགས་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

109

བཞི་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་དང་། འཐད་པས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་དག་ནི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིགས་པ་དེ་དག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་

དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མགྱོགས་པ་གང་ཞེ་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་བ་དང་། འཇིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་མྱུར་དུ་འགྲོ་ཞིང་རྒྱུ་བ་ཉིད་ནི་མགྱོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པའི་མགྱོགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་མྱུར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའོ། །སེམས་ཅན་ས་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟུལ་བའི་མགྱོགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་མི་དང་གླང་པོ་ཆེ་དང་རྟ་ལ་སོགས་
པའིའོ། །སེམས་ཅན་བར་སྣང་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་མགྱོགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་བྱ་རྣམས་དང་། བར་སྣང་ལ་གནས་པའི་ལྷ་དང་གནོད་སྦྱིན་ལ་སོགས་
པའིའོ། །སྒྲ་སྐད་ཀྱི་མགྱོགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སྒྲ་འབྱུང་བའིའོ། །ཆུའི་
མགྱོགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཆུ་ཀླུང་གི་རྒྱུན་ལ་སོགས་པའི་འབབ་པ་ཉིད་དོ། །མེའི་མགྱོགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་བསྲེག་བྱའི་མེའི་འགྲོ་བ་ཉིད་དོ། །རླུང་གི་མགྱོགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་རླུང་གི་ཚོགས་ཆེན་པོའི་རྒྱུན་གྱིའོ། །ཤུགས་ཀྱི་
མགྱོགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་མདའ་དང་། འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་འཕངས་
པའིའོིོ། །ཤེས་པའི་མགྱོགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་རབ་མྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིའོ། །རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མགྱོགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་འགྲོ་བའི་ལུས་འགྲོ་བ་དང་། ཡིད་མགྱོགས་པའོ། །དེ་ལ་གོ་རིམས་གང་ཞེ་ན། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་སོ་སོ་བདག་ལ་རེ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

110

རེ་ནས་གོ་རིམས་སྔ་ཕྱིས་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གོ་རིམས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་
འཇུག་པའི་གོ་རིམས་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་
ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྒྱས་པར་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤིའི་བར་དུའོ། །ལྡོག་པའི་གོ་རིམས་

ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་རྣམས་འགག་ཅེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་སྐྱེ་བ་འགགས་པས་རྒ་ཤི་འགག་པའི་བར་དུའོ། །ཁྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་

བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་དང་། གནས་པའི་གོ་རིམས་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ནང་པར་
སྔར་ལྡང་བ་དང་ལུས་ཀྱི་བྱི་དོར་བྱ་བ་དང་། གོས་བགོ་བ་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་དག་ལ་འཇུག་པ་དང་། བརྩལ་བ་དང་། ཁྲུས་བྱ་བ་དང་། བྱུག་པ་བྱ་བ་དང་། མེ་ཏོག་ཕྲེང་བ་བཅིང་བ་དང་། ཟས་དང་སྐོམ་བསྟེན་པ་དང་། ཉལ་བ་ནི་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་
དང་གནས་པའི་གོ་རིམས་ཡིན་ནོ། །ཤམ་ཐབས་བགོ་བ་དང་། བསོད་སྙོམས་ཀྱི་ཕྱིར་
གྲོང་དུ་འཇུག་པ་དང་། མཐར་ཆགས་སུ་རྒྱུ་བ་དང་། བསོད་སྙོམས་བླངས་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་བ་དང་། འདུག་སྟེ་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱ་བ་དང་། ལག་པ་བསྙལ་ཞིང་ལྷུང་བཟེད་བཀྲུ་བ་དང་། ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག་ལ་འདུག་པ་དང་། ལུང་ནོད་པ་དང་། ཁ་ཏོན་དང་ཚུལ་བཞིན་བསམ་པར་བྱ་བ་དང་། ཉིན་མོ་འཆག་པ་དང་འདུག་པ་དག་གིས་སྒྲིབ་
པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་རྣམས་ལས་སེམས་རྣམ་པར་སྦྱང་བ་དང་། མཚན་མོའི་གུང་ཐུན་ལ་ཉལ་བ་ལ་བསྟེན་པ་དང་། ཐུན་ཐ་མ་ལ་མྱུར་བ་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་ལྡང་བ་དང་། ཤམ་ཐབས་བགོ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་བྱི་དོར་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་འདུན་ལ་རྒན་
རིམས་ཀྱིས་འདུད་པའི་ལས་བྱ་བ་དང་། གནས་སུ་གནས་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་ནོད་
པ་དང་། མལ་ཆ་དང་སྟན་དང་། གནས་དང་རྙེད་པ་ནོད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་བྲིམ་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

111

འདི་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་དང་གནས་པའི་གོ་
རིམས་ཡིནི་ནོ། །མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་གོ་རིམས་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་བྱིས་པ་དང་
གཞོན་ནུ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་བརྒྱད་པོ་དག་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའོ། །མངོན་
པར་རྟོགས་པའི་གོ་རིམས་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་
པའི་བདེནེ་པ་བཞི་པོ་དག་རིམི་གྱིས་མངོནོ་པར་རྟོགས་པའོ། །སྙོམོས་པར་འཇུག་པའི་
གོ་རིམས་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་པོ་དག་ལ་རིམ་གྱིས་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ །བསླབ་པའི་གོ་རིམས་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་
ལྟ་སྟེ་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་པའི་གོ་རིམས་ཀྱིས་ལྷག་པའི་སེམས་སྐྱེ་བ་དང་
ལྷག་པའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བའོ། །དེ་ལ་དུས་གང་ཞེ་ན། ཉི་མ་འཆར་བ་དང་ནུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དུས་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་དང་། ཉེ་བར་མཚོན་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དུས་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་དང་ཉེ་བར་མཚོན་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དུས་ཚིགས་དང་། ལོ་དང་། ཟླ་བ་དང་། ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་། ཉིན་མོ་དང་།
མཚན་མོ་དང་། སྐད་ཅིག་དང་། ཐང་ཅིག་དང་། ཡུད་ཙམ་རྣམས་དང་། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དུས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་རྣམ་གྲངས་གང་ཞེ་ན། རྫས་ཐ་དད་པ་དང་བགྲང་བའི་ཚད་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་དང་། ཉེ་བར་མཚོན་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་གྲངས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་གྲངས་གཅིག་དང་། གྲངས་གཉིས་དང་། དེ་ཕན་ཆད་ཀྱི་གྲངས་མང་པོ་དང་། མཐར་ཐུག་པའི་གྲངས་གྲངས་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཕན་ཆད་བགྲང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲངས་སུ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་མཐར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

112

ཐུག་པའི་གྲངས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ས་བོན་གང་ཞེ་ན། ས་བོན་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་རྫས་གཞན་མེད་དེ། འདུ་བྱེད་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་དང་། དེ་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལྟར་གནས་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་ས་བོན་ཞེས་བྱ་བར་ཟད་དེ། འབྲས་བུ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །འདི་ལ་འབྲས་བུ་དང་ས་བོན་འདྲེས་པར་ཡང་མི་ལྟ་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འདུ་བྱེད་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་རྣམས་ལས་བརྩམས་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་ལ། འདུ་བྱེད་མ་འོངས་པ་རྣམས་ལས་བརྩམས་པ་དེ་ནི་ས་བོན་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ས་བོན་གང་ལས་བརྩམས་པ་འབྲས་བུ་ནི་དེ་ལས་བརྩམས་པ་མ་ཡིན་ལ།

འབྲས་བུ་གང་ལས་བརྩམས་པ་ས་བོན་ཡང་དེ་ལས་བརྩམས་པ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ས་བོན་དང་འབྲས་བུ་འདྲེས་པར་མི་བལྟའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་འབྲས་དང་ནས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་མྱུ་གུ་དང་། སྡོང་བུ་དང་། འདབ་མ་ལ་སོགས་པ་ས་བོན་དེ་དག་ནི་དེ་དག་ལ་ངེས་པར་བརྟགས་ཤིང་། ངེས་པར་བརྟགས་ནས་ཀྱང་དེ་དག་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་གནས་གཞན་མི་དམིགས་ཏེ། འབྲས་དང་ནས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་དང་། དེ་ལྟར་བྱུང་བ་དང་དེ་ལྟར་གནས་པ་
གང་དག་ཡིནི་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེནེ་ནས་དེ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་བཞིནི་དུ། དེ་
ལ་ཡང་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་ས་བོན་
ཉམས་པར་བྱས་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ན། དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ས་བོན་ཉམས་པར་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། དགེ་བ་དང་མི་མཐུན་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་རྟག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། གུས་པར་བྱེད་པས་སྟོན་པ་ནི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །ལོག་པར་ལྟ་བ་
མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ལོག་པར་ལྟ་བ་མང་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་གཉིས་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

113

ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་གཞན་མུ་སྟེགས་ཅན་དག་གི་ལྟ་བུའོ། །ལོག་པར་ལྟ་བས་སྐུར་པ་འདེབས་པ་མང་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡང་དག་པར་བཅད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་ས་བོན་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་ནི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་བཞི་པ་ཡིན་ཏེ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །ས་བོན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་
བསྡུས་ན་རྣམ་པ་དགུ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་དང་། འབྲས་བུ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཉེ་བར་མི་གནས་པ་དང་། ཆུང་ངུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་དང་། ཉམས་པ་དང་། ཉམས་པར་མ་བྱས་པའོ། །དེ་ལ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་

ནོ། །འབྲས་བུ་ཉེ་བར་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་
བུ་མ་བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཉེ་བར་མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་ཉེ་
བར་མི་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་མ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་དུ་
གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆུང་ངུ་ཡིན་ནོ། །དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྒོམ་པ་
མཐར་མ་ཕྱིན་པས་ཤས་ཆེར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །མཐར་ཕྱིན་
པས་ཤས་ཆེར་གྱུར་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིནི་ནོ། །ཉམས་པ་དང་། ཉམས་པར་
མ་བྱས་པ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ས་བོན་མདོར་བསྡུས་པའི་རྣམ་པར་
གཞག་པ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ས་བོན་མདོར་བསྡུས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། བག་ཆགས་དེ་ཡང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

114

རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའོ། །དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ནི་ཆོས་དེ་དག་ལ་གཞན་དང་གཞན་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་མི་བྱ་བ་སྟེ། འདི་ལྟ་
སྟེ་དཔེར་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཀུན་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་ངན་ལེནེ་ཡིན་པར་

བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་བག་ཆགས་དེས་ས་བོན་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པ། དེ་ཡང་ཀུན་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་ངན་ལེན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ན། དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་གང་ཡིནི། དེ་དག་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་པོ་
གནས་ངན་ལེན་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པར་ནི་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་རྐྱེན་གྱི་ས་བོན་དང་
ལྡན་པར་སྐྱེ་བའི་བག་ཆགས་བསགས་པའི་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་
ཏེ་བག་ཆགས་བསགས་པའི་ས་བོན་དང་ལྡན་པར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་ཅིའི་

ཕྱིར་གང་ཟག་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རིགས་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། གང་ཟག་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རིགས་རྣམ་པར་གཞག་པ་མཛད་དེ། འདི་ལྟར་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
དམིགས་པའི་རྐྱེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་སྨྲས་པ། སྒྲིབ་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་གི་ཕྱིར་ཏེ། གང་དག་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་རྐྱེན་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་
གཏན་དུ་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རིགས་དང་ལྡན་པར་རྣམ་པར་གཞག་ལ། གང་དག་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པ་དེ་
དག་ནི་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རིགས་དང་ལྡན་པར་རྣམ་པར་གཞག་གོ །གང་དག་ལ་དེ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་གཏན་དུ་བ་ལུས་ལ་ཞེན་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

115

ཡོད་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་ནི་མེད་པ་དེ་དག་ལས་ཁ་ཅིག་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡིནི་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡིནི་པར་རྣམ་པར་

གཞག་གོ །གང་དག་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཅན་
ཡིན་པར་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ནི་གནས་གྱུར་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་དང་། ཀུན་གཞི་མ་ཡིན་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་དང་། སྤྲོས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ།། །།
བམ་པོ་བཞི་པ། དེ་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ། །དེ་ལ་ལུས་དང་། ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ལམ་མི་དགེ་བ་བཅུ་པོ་མ་སྤངས་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། ངག་གི་ལས་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་དག་ཉིད་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་བྱེད་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་ངག་གི་ལས་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དགེ་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །སྤྱོད་ལམ་
ལས་བྱུང་བའམ། བཟོའི་གནས་ལས་བྱུང་བ་དེ་ཁ་ཅིག་གི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་ངག་གི་ལས་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རྣམ་པར་རིག་
བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །གཞན་ལ་རྣམ་པར་རིག་པར་མི་བྱེད་ཅིང་རང་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། ནང་གི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་དགེ་བ་དང་ཉོནོ་མོངས་པ་ཅན་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ། ཚིག་ཀྱང་མི་སྨྲ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

116

ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ལུས་ཡུལ་ནས་ཡུལ་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་ཙམ་དང་། དེ་ཉིད་ན་འགྱུར་བ་འབྱུང་བ་ཙམ་ནི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དོ། །ངག་ཙམ་ནི་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་མངོན་པར་འདུ་
བྱེད་པ་སྐྱེས་པའི་སེམས་པ་ཙམ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་སྐད་ཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་ནས་ཡུལ་གཞན་དུ་འཕོ་བར་
མི་རིགས་པས། འདུ་བྱེད་འབྱུང་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་པར་བྱ་བ་གཞན་ནིམིག་དང་རྣ་བ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱང་བརྟགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་
རིགས་སུ་སྐྱེས་ཟིན་པ་གང་ལ་ལ་འཚོ་བ་འདིས་འཚོ་བར་བྱའོ་ཞེས་རང་གི་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ཅིང་། དེ་འཚོ་བ་དེ་ལ་འདོད་པ་བཟོད་པར་བྱེད་པ་ནི་དེའི་ཚེ་ན་མ་བསྡམས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པར་གཏོགས་པ་ཚུལ་བཞིན་

མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རབ་ཏུ་དམ་པོས་བཅོམ་པས་སེམས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཇི་སྲིད་དུ། སྲོག་གཅོད་པ་ལས་བྱུང་བའམ་དེ་ལས་གཞན་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལས་བྱུང་བ་སྤྱོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཡང་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་

ནོ། །གང་ལས་དང་གང་དང་ཇི་ཙམ་དུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ནི་དེས་ན་དེ་ཙམ་དུ་ཤས་ཆེར་མི་དགེ་བ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་གང་སུ་ཡང་རུང་བ་གང་དང་གང་ནས་འོངས་ཀྱང་རུང་སྟེ། སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་ཇི་སྲིད་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་

པའི་སེམས་པ་སྤོང་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་སྲིད་དུ་མ་བསྡམས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

117

ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་སེམས་པ་དེ་མང་དུ་སོགས་པ་དང་། ལས་དེ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པས་
བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་མངོན་པར་འཕེལ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེའི་ལོག་པར་སྨོན་
པའི་སེམས་པ་མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་བརྗོད་ངས་པ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། ཤེས་རབ་འཆལ་པ་དང་ལྡན་པ་ལས་དེ་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་བྱེད་པ། ལས་དེ་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་ཇི་སྲིད་དུ་གཏོང་བའི་རྒྱུ་དག་གིས་སྤོང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་མི་བྱེད་ཀྱི་བར་དུ་དེ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་ས་བོན་དང་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་ལས་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པས་འབྱུང་བ་ནི་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་
སྡིག་པའི་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་ལ་མི་འདོད་པར་འགྱུར་བ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་ཤིང་། མོས་པར་མི་བྱེད་ལ་རྗེས་སུ་མི་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་མ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལ་མངོན་པར་དགའ་ཞིང་ཅི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་དེ་འདུལ་བ་ལ་མི་སྤྲོ་བ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་ལེ་ལོ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཉེས་པ་དང་ལྡན་
པ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་མི་
བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་བརྗེད་ངས་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམ་པར་
འཁྲུགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། མི་བརྟན་པར་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
དེའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱོན་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་ཤེས་རབ་འཆལ་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་

སྡིག་པ་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། མ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་སེམས་པ་མི་དགེ་བ་འབྱུང་བ་ནི་དེའི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལས་
བཟློག་པ་ནི་སྡོམ་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་པར་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

118

ལ་བྱེ་བྲག་ནི་འདི་ཡོད་དེ། སྡོམོ་པ་ཡང་དག་པར་བླང་བར་འོས་པ་གང་ལ་སྡོམོ་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་དེ་ལ། དེ་དག་ལས་ལ་ལ་ནི་གཞན་ལས་སམ་རང་ཡང་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ལས་ལ་ལ་ནི་རང་ཁོ་ན་ལས་ལེན་པར་བྱེད་དེ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
ཡང་དག་པར་བླང་བར་འོས་པ་མ་ཡིནི་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་གལ་ཏེ་དགེ་སློང་གི་སྡོམོ་པ་
གཞན་ལས་ངེས་པར་བླང་བ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ན། དེ་ལ་གང་དག་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་
འོས་པ་དང་། གང་དག་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པ་རང་ལ་རག་ལུས་པའི་
རབ་ཏུ་འབྱུང་བས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟན་པ་བརྟན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ཉིད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ནི་རང་ལ་རག་ལུས་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་
དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མ་གཏོགས་པའི་སྡོམ་པ་རང་གིས་ཡང་དག་པར་བླང་བ་ཡོད་ན།
ཅིའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་བྱེད་ཅེ་ན། གཉིས་པ་འདི་དག་ནི་ཚུལ་
ཁྲིམས་འཆལ་པ་སྤོང་བ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་རྗེས་སུ་བསྲུང་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་

ཏེ། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པའོ། །དེ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་ན་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བདག་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཏེ། འཛེམ་པ་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་སྤོང་བ་ཡང་དག་པར་བླང་བ་རྗེས་སུ་སྲུང་བའི་ཡན་
ལག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ཡང་དག་པར་བླང་བ་བྱས་པར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །གང་ལ་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་དེ་ལ་ནི་ཁྲེལ་ཡོད་པ་ཡང་ཉེ་བར་གནས་ལ། གང་ལ་ཁྲེལ་ཡོད་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་དེ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

119

ལ་ནི་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དེ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་ཉེ་བར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་
འདིར་ངོ་ཚ་ཤེས་པའི་ཆོས་འབའ་ཞིག་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །རང་གིས་
ཡང་དག་པར་བླངས་ཤིང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་སྲུང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡང་
བསོད་ནམས་མཚུངས་ཤིང་ཁྱད་པར་མེད་པ་སྐྱེ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དྲུང་དུ་འགྲོ་ཞིང་གསོལ་བ་འདེབས་ལ་གུས་པས་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ལ་བརྩོན་ཞིང་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་མདུན་དུ་འདུག་པ་དང་། ཚིག་གིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་རྗོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་དེ་གཉིས་ཀའི་སྔོནོ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིནི་ནོ། །རང་གིས་ཡང་དག་པར་ལེནེ་པ་ལ་
ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པ་

ལས་བཟློག་པ་སྤོང་བའི་སེམས་པ་སྤོང་བ་དེ་དབང་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ལྔ་དང་ལྡན་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྡོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླང་བ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་བརྒྱར་གཏོགས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་སྤོང་བ་ལ་བརྟེན་ཏེ། སྲོག་གཅོད་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་སྤོང་བ་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བའི་བར་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྤོང་བ་འདི་དག་ནི་རྣམ་པ་བཅུའོ། །སྲོག་གཅོད་པ་ཕལ་ཆེར་སྤོང་བ་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བའི་བར་ཕལ་ཆེར་སྤོང་བ་འདི་དག་ཀྱང་གཞན་རྣམ་པ་བཅུའོ། །སྲོག་གཅོད་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་ལས་ལོག་པར་ལྟ་བའི་བར་ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་འདི་དག་ཀྱང་གཞན་རྣམ་པ་བཅུའོ། །དུས་ཡུན་ཐུང་ངུ་ཉིན་མཚན་ནམ་ཟླ་བ་ཕྱེད་དམ། ཟླ་བའམ་
ལོར་སྲོག་གཅོད་པ་སྤོང་བ་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བའི་བར་སྤོང་བ་འདི་དག་ཀྱང་གཞན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

120

རྣམ་པ་བཅུའོ། །དུས་ཡུན་རིང་པོ་ལོ་ཕན་ཆད་ནས་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་ནི་མ་ཡིན་

པར་སྲོག་གཅོད་པ་སྤོང་བ་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བའི་བར་སྤོང་བ་འདི་དག་ཀྱང་གཞན་རྣམ་པ་བཅུའོ། །ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་སྲོག་གཅོད་པ་སྤོང་བ་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བའི་བར་སྤོང་བ་འདི་དག་ཀྱང་གཞན་རྣམ་པ་བཅུའོ། །བདག་ཉིད་སྲོག་གཅོད་པ་སྤོང་བ་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བའི་བར་སྤོང་བ་འདི་དག་ཀྱང་གཞན་རྣམ་པ་བཅུའོ། །གཞན་དག་དེ་དག་ཉིད་ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་འཇུག་པ་འདི་དག་ཀྱང་གཞན་རྣམ་པ་བཅུའོ། །དེ་དག་གི་བསྔགས་པ་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་རྗོད་པར་བྱེད་པ་འདི་དག་ཀྱང་གཞན་རྣམ་པ་བཅུའོ། །སྲོག་གཅོད་པ་སྤོང་བ་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བའི་བར་སྤོང་བ་མཐོང་ན་ཡིད་བདེ་བར་འཛིན་ཅིང་དགའ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་འདི་དག་ཀྱང་གཞན་རྣམ་པ་བཅུའོ། །བཅུ་པ་རྣམ་པ་བཅུ་པོ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་རྣམ་པ་བརྒྱར་འགྱུར་ཏེ། བསོད་ནམས་སྐྱེ་བ་ཡང་དེ་ཙམ་ཁོ་ནར་རིག་པར་བྱའོ། །སྡོམ་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ་ཀུན་ནས་སློང་བའི་སྡོམ་པ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་སྡོམ་པ་དང་། ཀུན་དུ་བསྲུང་བའི་སྡོམོ་པ་དང་། ཕྱིར་ལེན་པའི་སྡོམ་པ་དང་། སྡོམ་པ་ཆུང་ངུ་དང་། སྡོམ་པ་འབྲིང་དང་། སྡོམ་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྡོམ་པའོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པར་ལེན་པའི་སྔ་རོལ་ཁོ་ནར་སྤོང་བ་ཡང་དག་པར་བླང་ངོ་སྙམ་དུ་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་ཀུན་ནས་སློང་བའི་སྡོམ་པ་ཡིན་

ནོ། །གང་གི་ཚེ་སྤོང་བ་ཡང་དག་པར་ལེན་ཅིང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེའི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་སྡོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ཕྱིན་ཆད་སྤོང་བའི་སེམས་པ་དབང་པོ་
ལྔས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། རྟག་ཏུ་དེའི་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་སྐབས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

121

སྐབས་སུ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་དབང་པོ་ལྔས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་སེམས་པ་དགེ་བ་སྡོམ་པ་ཇི་ལྟར་བླངས་པ་ཀུན་དུ་སྲུང་བ་ཉིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེས་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་དང་ཕྲད་པའམ། ཉོན་མོངས་པ་མང་བས་སྡིག་པ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་འདུན་པ་བྱུང་ངོ་ཅོག་ལ་འཛེམ་ལ་བདག་འགལ་བར་གྱུར་ཅིང་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་གྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་སྙམ་ནས་སེལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེའི་ཀུན་དུ་སྲུང་བའི་སྡོམ་པ་
ཡིནི་ནོ། །གལ་ཏེ་བརྒྱ་ལ་བརྗེད་ངས་པས་སྡིག་པ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པས་ན་མྱུར་བ་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་སྟེ། ཉེས་པ་ལ་ཉེས་པར་འཆགས་ཤིང་མྱ་ངན་བྱས་སེལ་བར་བྱེད་ལ། ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་སྡོམ་པར་བྱེད་པ་ནི་དེའི་ཕྱིར་ལེན་པའི་སྡོམ་པ་ཡིན་

ནོ། །གལ་ཏེ་ལས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་པ་དང་། དུས་ཡུན་ཐུང་ངུར་སྤོང་བ་དང་། བདག་ཉིད་སྤོང་བར་མི་བྱེད་ལ། གཞན་ནི་དེ་ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་མི་འཇུག་པ་དང་། དེའི་བསྔགས་པ་ཡང་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་མི་བརྗོད་པ་དང་། ཆོས་མཐུན་པ་པ་མཐོང་ན་ཡང་ཡིད་བདེ་བར་མི་འཛིན་ཅིང་དགའ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་མི་མང་བ་དེ་ནི་དེའི་སྡོམ་པ་ཆུང་ངུ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཕལ་ཆེ་བ་དང་། དུས་ཡུན་རིང་དུ་སྤོང་ཞིང་ཇི་སྲིད་
འཚོའི་བར་དུ་མ་ཡིན་པ་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱང་སྡོམ་པར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་
ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་འཇུག་ལ། སྤོང་བ་དེའི་བསྔགས་པ་ནི་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་མི་བརྗོད་པ་དང་། ཆོས་མཐུན་པ་པ་མཐོང་ན་ཡང་ཡིད་བདེ་བར་མི་འཛིན་ཅིང་དགའ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་མི་མང་བ་དེ་ནི་དེའི་སྡོམ་པ་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་དང་
དུས་ཐམས་ཅད་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱང་སྤོང་བ་དང་། གཞན་ཡང་ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་འཇུག་པ་དང་། དེའི་བསྔགས་པ་ཡང་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་བརྗོད་པ་དང་། ཆོས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

122

མཐུན་པ་པ་མཐོང་ན་ཡང་ཡིད་བདེ་བར་འཛིན་ཅིང་དགའ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་མང་བ་དེ་ནི་དེའི་སྡོམ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་སྐྱོན་མེད་
པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་འགྱོད་པ་མེད་པའི་རྒྱུས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པའི་ས་བོན་ཞི་གནས་ཀྱིས་ཉམས་པར་
བྱེད་པས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་
གཏན་དང་པོ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ཡང་དེ་བཞིན་

དུ་རིག་པར་བྱའོ། །བྱེ་བྲག་ནི་འདི་ཡོད་དེ་དེ་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པའི་ས་བོན་ཐག་རིང་
དུ་བྱ་བ་དེ་གཉེན་པོས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་པོས་དེའི་སྡོམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་

པར་རིག་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྐྱོན་མེད་པ་དེ་ཉིད་དང་བསམ་
གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་དེ་ལ་ཡང་བརྟེན་ནས་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཡང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ན་ནི་དེའི་ཚུལ་ཁྲིམས་

འཆལ་པའི་ས་བོནོ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བཅོམོ་པ་ཡིནི་ནོ། །གལ་ཏེ་མི་ལྕོགས་པ་
མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་དང་པོ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ན་ནི་དེའི་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པའི་ས་བོན་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་ཡིན་

ནོ། །དེ་དག་ནི་དེའི་འཕགས་པ་དགྱེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་སུ་དག་པ་
གཉིས་པ་འདིས་དེའི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་དེའི་
ཟག་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཟག་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པ་དེ་ཡང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་འཐོབ་པ་ལ་ནི་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

123

འགྱུར་བར་ཟད་ཀྱི། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤང་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལ་སྡོམ་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས། སྡོམ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ཡང་དག་པར་ལེན་པའི་སྡོམོ་པ་དང་། ཀུན་དུ་འཛིན་པའི་སྡོམ་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྡོམ་པའོ། །དེ་ལ་སྡོམ་པ་དང་པོ་གཉིས་ནི་ཡང་དག་པར་ལེན་པའི་སྡོམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་དུ་བསྲུང་བའི་སྡོམ་པ་དང་ཕྱིར་ལེན་པའི་སྡོམ་
པདེ་གཉིས་ནི་ཀུན་དུ་འཛིན་པའི་སྡོམ་པ་ཡིན་ནོ། །སྡོམ་པ་ཆུང་ངུ་དང་། འབྲིང་དང་།
ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་གཉི་གའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིནི་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཡང་དག་
པར་ལེན་པའི་སྡོམོ་པ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་སྡོམོ་པས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པའི་སྡོམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྡོམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་དང་། དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་། བསྙེན་གནས་པའི་སྡོམ་པ་དེ་དག་རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་ན། རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུལ་བ་ནི་གང་དག་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ལས་དབེན་པར་སྤྱོད་པ་དང་། འདོད་པ་ལས་དབེན་པར་སྤྱོད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད། གང་དག་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ལས་དབེན་པར་སྤྱོད་ལ། འདོད་པ་ལས་དབེན་པར་མི་སྤྱོད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད། གང་དག་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ལས་དབེན་པར་ཡང་མི་སྤྱོད་ལ་འདོད་པ་ལས་དབེན་པར་མི་སྤྱོད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། དེ་ལ་འདུལ་བའི་རྣམ་པ་དང་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི་དགེ་སློང་གི་སྡོམོ་པ་རྣམ་པར་གཞག་གོ །འདུལ་བའི་རྣམ་པ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
ཁྱིམ་གྱི་གནས་གནོད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ན་གནས་པས་ནི་བསླབ་པའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

124

གཞིའི་ཚོགས་གཅིག་ཏུ་ལུ་གུ་རྒྱུད་ལྟར་འབྲེལ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྲུང་བར་ནི་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུལ་བའི་རྣམ་པ་གསུམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི། བསྙེན་གནས་པའི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་གཉི་
ག་ལས་དབེན་པར་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་བསྲུང་བ་ཙམ་ཡང་
དག་པར་བླངས་ཤིང་། བདག་ནི་ཁུར་ཤིན་ཏུ་ལྕི་བས་ནོནོ་པ་ཡིནི་ནོ་སྙམ་དུ་མི་སེམེས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཡན་ལག་ནི་གསུམ་སྟེ། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ལས་དབེན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ནི་དང་པོ་གསུམ་མོ། །འདོད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ལས་དབེན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ནི་ཐ་མ་བཞི་ཡིནི་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཅིག་ནི་གཉི་གས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིནི་ཏེ་མི་ཚངས་པར་
སྤྱོད་པ་སྤོང་བའོ། །དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ནི་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་གིས་བསྡུས། དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་གིས་བསྡུས། བསྙེན་གནས་པའི་སྡོམ་པ་ནི་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་གིས་བསྡུས་པར་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ནི་ཡན་ལག་བཞིས་བསྡུས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཡན་ལག་བཞི་གང་ཞེ་ན། བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་ཡན་ལག་དང་། དེ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསླབ་པའི་གཞི་ཡང་དག་པར་བླང་བའི་ཡན་ལག་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་རྗེས་སུ་བསྲུང་བའི་ཡན་ལག་དང་། བསླབ་པའི་ཚོགས་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་རྗེས་སུ་སྲུང་བའི་ཡན་ལག་གོ །དེ་ལ་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་

ལས་བྱ་བ་དང་། ཇི་ལྟར་བསླབ་པའི་གཞི་ཆེ་ལོང་དག་ནོད་པ་ནི་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་དེ་དང་ལྡན་ན་དགེ་སློང་དེ་དང་པོ་ཁོ་ནར་དགེ་སློང་
གི་དངོས་པོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དེའི་འོག་ཏུ་
འདུལ་བ་སོ་སོར་ཐར་པ་ལ་དགེ་སློང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། དེ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

125

དང་ལྡན་པའི་བསླབ་པའི་གཞི་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་བསྡམས་ཤིང་
སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པས་བསྡམས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་
དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསླབ་པའི་གཞི་ཡང་དག་པར་བླང་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་

ནོ། །ཡན་ལག་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཆོ་ག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་སྤྱོད་ཡུལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་སེམེས་རྗེས་སུ་བསྲུང་བའི་ཡན་ལག་ཡིནི་

ཏེ། ཆོ་ག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། སྤྱོད་ཡུལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིནི་ནོ། །དེ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཕྲ་རབ་ཙམ་མན་ཆད་དག་ལ་
འཇིགས་པར་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་བྱ་བ་དང་། ཉེས་པ་བྱུང་བ་
ལས་བསླང་བའི་ཕྱིར་བསླབ་པའི་གཞི་ཡང་དག་པར་བླངས་ཏེ་སློབ་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། འཇིགས་པར་ལྟ་བ་དང་། བྱུང་བ་དེ་གཉིས་ནི་དེའི་བསླབ་པའི་གཞི་ཇི་ལྟར་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་རྗེས་སུ་བསྲུང་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་
ཡན་ལག་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་གསུམ་གང་ཞེ་ན། གཞན་ལ་
གནོད་པའི་དངོས་པོ་ཆེན་པོ་སྤོང་བ་ཡང་དག་པར་བླང་བའི་ཡན་ལག་དང་། ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་ཉམས་པ་ཕྱིར་གསོ་བའི་ཡན་ལག་དང་། ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་མི་ཉམས་པའི་ཡན་ལག་གོ །དེ་ལ་གཞན་གྱི་སྲོག་ལ་གནོད་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ལ་གནོད་པ་དང་། ཆུང་མ་ལ་གནོད་པ་སྤོང་བ་ནི་ཡན་ལག་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །བརྫུན་དུ་
སྨྲ་བ་སྤོང་བ་ནི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆང་དང་བཅོས་པའི་ཆང་དང་སྦྱར་བའི་
ཆང་བག་མེད་པའི་གནས་སྤོང་བ་ནི་ཡན་ལག་གསུམ་པ་ཡིནི་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་
ལ་བསྙེནེ་གནས་པའི་སྡོམོ་པ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་ཡན་ལག་ལྔས་བསྡུས་པ་ཡིནི་ཏེ། ཡན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

126

ལག་ལྔ་གང་ཞེ་ན། གཞན་ལ་གནོད་པ་སྤོང་བ་ཡང་དག་པར་ལེན་པའི་ཡན་ལག་དང་། བདག་དང་གཞན་ལ་གནོད་པ་སྤོང་བ་ཡང་དག་པར་ལེན་པའི་ཡན་ལག་དང་། ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་ཉམས་པ་ཕྱིར་གསོ་བའི་ཡན་ལག་དང་། ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དྲན་པ་ཉེ་བར་འཇོག་པའི་ཡན་ལག་དང་། དྲན་པ་རྨོངས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཡན་ལག་གོ །དེ་ལ་གཞན་གྱི་སྲོག་ལ་གནོད་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ལ་གནོད་པ་དག་སྤོང་བ་ནི་ཡན་ལག་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །མི་ཚངས་
པར་སྤྱོད་པ་སྤོང་བ་ནི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་ཡིནི་ནོ། །འདི་ལྟར་དེ་སྤོངས་པ་དེ་ནི་རང་གི་
ཆུང་མ་ལ་མ་བརྟེནེ་པས་བདག་ལ་གནོད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། གཞན་གྱི་ཆུང་མ་ལ་མ་བརྟེན་པས་གཞན་ལ་གནོད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་སྤོང་བ་ནི་ཡན་ལག་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཆང་དང་བཅོས་པའི་ཆང་དང་སྦྱར་བའི་ཆང་བག་
མེད་པའི་གནས་སྤོང་བ་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་གནས་གསུམ་པོ་དག་སྤོང་བ་ནི་ཡན་ལག་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་དུས་རྟག་ཏུ་གར་དང་
གླུ་དང་རོལ་མོའི་སྒྲ་དང་སྤོས་དང་མེ་ཏོག་ཕྲེང་བ་དང་། བྱུག་པ་དང་། ཁྲི་སྟན་མཐོན་པོ་དང་། ཁྲི་སྟན་ཆེན་པོ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཟས་ལ་བརྟེན་པ་དེ་དག་གིས་བདག་ཉིད་
དབེན་པར་ཡུད་ཙམ་ཡུད་ཙམ་ལ་མཐོང་བ་དང་། བདག་ནི་གསོ་སྦྱོང་གིས་གསོ་སྦྱོང་
བྱས་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་དུས་རྟག་ཏུ་དྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཆང་དང་བཅོས་པའི་ཆང་དང་སྦྱར་བའི་ཆང་བག་མེད་པའི་གནས་སྤོང་བ་ནི་ཡན་
ལག་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་སྟེ་གནས་པ་
ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཀྱང་ཡན་ལག་དེས་ན་ཆང་གི་མྱོས་པས་མྱོས་ཤིང་རྨོངས་ཏེ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

127

རང་དབང་མེད་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དགེ་སློང་མའི་སྡོམོ་པ་གང་
ཡིན་པ་དང་། དགེ་སློབ་མ་དང་། དགེ་ཚུལ་དང་། དགེ་ཚུལ་མའི་སྡོམ་པ་གང་ཡིན་པ་

དེ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་དགེ་བསྙེན་མའི་སྡོམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཡང་ཁྱིམ་པའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསླབ་པ་འདྲ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་དང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པའི་སྡེ་པ་གཉིས་སུ་བཅས་པ་ལ། དགེ་སློང་མ་རྣམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི་དགེ་སློང་མ་དང་། དགེ་སློབ་མ་དང་། དགེ་ཚུལ་མའི་སྡོམ་པའི་སྡེ་པ་གསུམ་དུ་བཅས་ཤེ་ན། བུད་མེད་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མང་བས་རིམ་གྱིས་དགེ་སློང་མའི་སྡོམ་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་
དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་དགེ་ཚུལ་མ་བསླབ་པའི་གཞི་ཉུང་ངུ་དག་ལ་དགའ་བར་གྱུར་ན། དེའི་འོག་ཏུ་དགེ་སློབ་མའི་བསླབ་པའི་གཞི་དག་ལེན་དུ་གཞུག་པར་བྱ་བ་དང་། གལ་ཏེ་དགེ་སློབ་མ་བསླབ་པའི་གཞི་ཆེས་མང་པོ་དག་ལ་དགའ་བར་གྱུར་ན། དེའི་འོག་ཏུ་གྱ་ཚོམ་དུ་བསྙེན་པར་རྫོགས་སུ་མི་གཞུག་གི་ལོ་གཉིས་ཁོ་ན་སྡོད་དུ་གཞུག་པ་དང་། གལ་ཏེ་དགའ་བར་གྱུར་ན་དེའི་འོག་ཏུ་བསྙེན་པར་རྫོགས་སུ་གཞུག་པ་དང་། དེ་ལྟར་དེ་ཡུན་རིང་པོར་བསླབ་པའི་གཞི་ཉུང་ངུ་དག་ལ་བསླབ་པ་ཡོངས་སུ་བྱང་བར་གྱུར་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་དགེ་སློང་མའི་སྡོམ་པ་བསླབ་པའི་གཞིའི་ཚོགས་མང་
པོ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ལ་སློབ་པར་ནུས་ཤིང་ལྕོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་

ཕྱིར་བསྙེན་གནས་པའི་སྡོམ་པ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ལ་གསེར་དངུལ་སྤོང་བ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

128

ལྷག་པར་མཛད་ཅེ་ན། འདི་ལྟར་དགེ་ཚུལ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ལ་གནས་པ་
ཡིན་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ནི་གནས་གཉིས་ཤིན་དུ་མི་མཛེས་ཤིང་ཚུལ་དང་མི་
མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ་འདོད་པའི་བསོད་སྙོམོས་ཀྱི་མཐར་ལྟུང་བ་རྩེད་མོའིོི་དགའ་བ་དང་ཆ་
སྒེག་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་སྤྱད་པའི་རྗེས་སུ་བརྩོན་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སོག་
འཇོག་གི་ལོངས་སྤྱོད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་གནས་དང་པོ་
ཡོངས་སུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ནི་གར་དང་གླུ་དང་རོལ་མོའི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ནས་དུས་མ་
ཡིན་པའི་ཟས་ཀྱི་བར་དག་སྤོང་བ་བཅས་སོ། །ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་གནས་གཉིས་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ནི་གསེར་དངུལ་འཛིན་པ་སྤོང་བ་བཅས་ཏེ། འདི་ལྟར་གསེར་དངུལ་ནི་སོག་འཇོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་

ཕྱིར་དགེ་ཚུལ་གྱིས་གར་དང་གླུ་དང་རོལ་མོའི་སྒྲ་དང་། སྤོས་དང་མེ་ཏོག་ཕྲེང་དང་། བྱུག་པ་འཆང་བ་གང་ཡིན་པ་བསྙེན་གནས་པའི་སྡོམ་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་
མཛད་ལ། དེ་དེ་ལ་ནི་ཡན་ལག་གཉིས་སུ་མཛད་དེ་བཅས་ཤེ་ན། ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་ནི་
གནས་དེ་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ནི་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་
པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཁྱིམ་པ་ལ་ནི་ཅི་ནས་ཀྱང་དེ་དེ་ལས་འགལ་ན་ཉེས་པ་གཅིག་
བཤགས་པར་ཟད་ཀྱི་གཉིས་མི་དགོས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་བར་མཛད་ནས་བསླབ་པ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་བཅས་སོ། །དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ནི་ཅི་ནས་ཀྱང་དེ་དེ་ལས་འགལ་ན་ཉེས་པ་གཉིས་བཤགས་དགོས་ཤིང་གཅིག་མ་ཡིནི་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལྕི་བར་
མཛད་དེ། གནས་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་ལས་ཕྱེ་ནས་ཡན་ལག་གཉིས་སུ་མཛད་དེ་བཅས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དག་རབ་ཏུ་དབྱུང་བར་མི་བྱ་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

129

པར་ཡང་མི་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དག་ནི་དགེ་སློང་གི་ཕྱོགས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་ན་ཡང་བུད་མེད་ཀྱི་ཉེས་པ་བསྟེན་པར་འགྱུར་ལ། དགེ་སློང་མའི་ཕྱོགས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་ན་ཡང་ནོམ་པ་དང་ཀུན་དུ་ནོམ་པ་ལ་སོགས་པས་སྐྱེས་པའི་ཉེས་པ་བསྟེན་པར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་དེ་གཉི་གའི་ཕྱོགས་སུ་གནས་པར་
འོས་པ་མ་ཡིན་པས་རབ་ཏུ་དབྱུང་བར་ཡང་མི་བྱ་ལ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་ཡང་མི་
བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མང་བ་དང་། རང་བཞིན་

གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པས་བསྒྲིབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་ནི་གང་གིས་
སོ་སོར་བརྟགས་ཤིང་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་རེ་ཞིག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡོངས་སུ་
དག་པ་ལ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་སོ་སོར་རྟོག་པ་སྐྱེད་པར་ཡང་མི་ནུས་
ན། མིའི་ཆོས་ལས་བླ་མ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ལྟ་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་དག་ནི་རབ་ཏུ་དབྱུང་བར་མི་བྱ་ལ། བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་ཡང་མི་བྱའོ། །དེའི་སྡེ་པར་གཏོགས་པ་ལ་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་ཡང་དཀོན་ལ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་ཡང་དཀའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དག་སྐྱབས་སུ་སོང་ཞིང་དགེ་བསྙེན་གྱི་བསླབ་
པའི་གཞི་དག་ཡང་དག་པར་བླངས་ཏེ་གནས་སུ་ཟིན་ཀྱང་དགེ་བསྙེན་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་བྱ་ཞེ་ན། དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ནི་དགེ་བསྙེན་ཞེས་བྱ་ན་དེ་དག་གིས་ནི་བསྡམས་སུ་ཟིན་ཀྱང་དགེ་སློང་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཀུན་དུ་འདྲེ་བས་བསྙེན་བཀུར་མི་བྱ་ལ་དགེ་སློང་མ་ལ་ཡང་མི་བྱའོ། །དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་དག་ལས་བསྙེན་བཀུར་བདག་གིར་མི་བྱ་ཞིང་རེག་པར་ཡང་མི་བྱ་ལ། དགེ་བསྙེན་ལ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་བརྟན་པ་ཡང་མི་བྱ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

130

བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་དགེ་བསྙེན་ཞེས་མི་བྱའོ། །བསླབ་པ་སྲུང་བར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་མཚུངས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྡོམ་པ་
ཡང་མ་ཡིན། སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིནི་པ་གང་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་སྡོམ་པ་
དེ་དག་ཀྱང་མ་གཏོགས་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་གཏོགས་པ་ཡིད་དང་ལུས་དང་
ངག་གིས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་
སྡོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན། སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་གཏོགས་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །སྡོམ་པ་རང་གིས་བླངས་པ་དང་། གཞན་ལས་བླང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་གང་གིས་
གཞན་ལས་ལེན་ཏམ། རང་གིས་ལེན་ན་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླང་བ་དེ་གཉིས་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་བསམ་པ་མཚུངས་པས་ལེན་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་བཞིན་དུ་སྲུང་བར་ཡང་བྱེད་ན་
ནི་བྱེ་བྲག་ནི་འགའ་ཡང་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་དུས་ན་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ལེན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་འདོད་ཀྱང་འཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་དྲུག་གིས་ཏེ། བསམ་པ་ཉམས་པ་དང་། ལུས་ཉམས་པ་དང་། སྐྱེས་པ་ཉིད་ཉམས་པ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་ཉམས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་། གཞན་རྗེས་སུ་སྲུང་བས་སོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་རྒྱལ་པོས་གནོད་པ་བྱས་སམ་ཆོམ་རྐུན་གྱིས་གནོད་པ་བྱས་སམ། བུ་ལོན་གྱིས་ཉམ་ཐག་གམ། འཇིགས་པས་ཉམ་ཐག་གམ། འཚོ་བ་མེད་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་པར་གྱུར་ནས། དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ་བདག་ནི་ཁྱིམ་གྱི་གནས་ན་གནས་པར་དཀའ་བས་འཚོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དགེ་
སློང་འདི་དག་ནི་ཚེགས་ཆུང་ངུས་འཚོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་མ་ལ་བདག་དགེ་སློང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

131

གི་ནང་དུ་སོང་སྟེ། བདག་དགེ་སློང་རྣམས་དང་ཆོས་མཐུན་པ་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ལ།

ཚེགས་ཆུང་ངུས་འཚོ་བར་བྱའོ་སྙམ་སྟེ། བསམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཀྱང་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་དགེ་སློང་ཚོགས་ཤིང་འདུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་
འཆལ་པ་ཡིན་པར་རིག་ནས་བསྐྲད་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་སྙམ་སྟེ། འཇིགས་པས་བསླབ་པའི་གཞི་ཁ་ཅིག་ལ་བསྡམས་ཏེ། སྤྱོད་པར་བྱེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་དེ་བསམ་པ་
ཉམས་པ་ཡིནི་པའི་ཕྱིར། བསྙེནེ་པར་རྫོགས་པ་མ་ཡིནི་པ་ཁོ་ནར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
ནི་བསམ་པ་ཉམས་པ་ཞེས་བྱའོ། །གལ་ཏེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། བདག་ཁྱིམ་འདི་ན་
གནས་ན་དཀའ་བས་འཚོ་བར་འགྱུར་བས་མ་ལ་བདག་རབ་ཏུ་བྱུང་ལ་ཚེགས་ཆུང་ངུས་འཚོ་བར་བྱ། ཇི་ལྟར་དགེ་སློང་འདི་དག་ཚངས་པར་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་ལྟར་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པར་བྱའོ་སྙམ་ནས་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་
བསམ་པ་ཉམས་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ནི་བརྗོད་དེ། གཅིག་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཞིང་དེ་ནི་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཡང་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །འབྲས་
དང་ཕོལ་མིག་ལ་སོགས་པ་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པའི་ནད་རྣམས་དང་ལྡན་པ་ནི་ལུས་ཉམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ལུས་ཉམས་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དེ་ནི་བླ་མ་རྣམས་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པར་ཡང་མི་ནུས་པས། དེ་ལྟར་མི་ནུས་པ་དེ་ནི་བླ་མ་རྣམས་དང་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་དག་ལས་བསྙེན་བཀུར་གྱི་ལས་གང་
ཡིན་པ་བདག་གིར་བྱེད་ཅིང་། སྦྱིན་བདག་དད་པ་ཅན་རྣམས་ལས་ཆོས་གོས་དང་
བསོད་སྙོམས་ལ་སོགས་པ་དད་པས་བྱིན་པ་ཡང་བདག་གིར་བྱེད་དེ། དེའི་དད་པས་
བྱིན་པ་རྣམ་པ་དེ་གཉི་ག་ཡང་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་ལྕི་བ་དང་རུང་བ་མ་ཡིན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

132

ལ། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་ཡང་འགྱུར་བ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་
ལུས་ཉམས་པ་ཡང་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་མི་བྱའོ། །ཟ་མ་དང་མ་ནིང་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཉམས་པ་དག་ཀྱང་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱུ་ནི་སྔར་བསྟན་པ་ཉིད་
ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །མ་ནིང་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཡོངས་མ་ནིང་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་གི་མ་ནིང་དང་། ཉམས་པའི་མ་ནིང་ངོ་། །དེ་ལ་སྐྱེས་པའི་དབང་པོ་དང་མི་ལྡན་པ་ཁོ་ནར་བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོངས་མ་
ནིང་ཞེས་བྱའོ། །ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཅིང་སྐྱེས་པའི་སྤོབས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། བདག་ཉིད་ལ་ཕ་རོལ་གྱིས་སུན་འབྱིན་པའམ། གཞན་དག་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་འཁྲིག་པའི་ཆོས་
ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་མཐོང་བ་དེ་སྐྱེས་པའི་སྤོབས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ཕྱོགས་གཅིག་པའི་མ་ནིང་ཞེས་བྱའོ། །མཚོན་ལ་སོགས་པས་ཆོད་པའམ། ནད་དང་། དུག་དང་། མེ་དང་། གསང་སྔགས་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པས་སྐྱེས་པའི་དབང་པོ་སྔོན་ཐོབ་པ་ཆད་པར་གྱུར་ཅིང་ཆད་ནས་ཀྱང་སྐྱེས་པའི་སྤོབས་པ་མི་འབྱུང་བ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉམས་པའི་མ་ནིང་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་མ་ནིང་དང་པོ་ནི་ཟ་མ་ཡང་ཡིན་ལ་

མ་ནིང་ཡང་ཡིནི་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་མ་ནིང་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཟ་མ་མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་
གལ་ཏེ་ཕ་རོལ་པོ་དག་གིས་བདག་ལ་སུན་འབྱིན་པར་མི་བྱེད་ན་ནི་ཟ་མ་ཁོ་ན་ཡིན་

གྱི་མ་ནིང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་ན་ནི་དེ་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་ཡིན་

པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །མཚམས་མེད་པའི་ལས་བྱེད་པ་དང་། དགེ་སློང་མ་སུན་འབྱིན་

པ་དང་། མུ་སྟེགས་ཅན་དང་། རྐུ་ཐབས་སུ་གནས་པ་དང་། ཐ་དད་དུ་གནས་པ་དང་། གནས་པར་མི་བྱ་བ་དག་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ཉམས་པ་ཡིན་པས་བསྙེན་པར་རྫོགས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

133

པར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་དག་ནི་ངོ་ཚ་མི་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པའི་ཆོས་དྲི་མ་ཅན་ཆེན་པོས་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་། ཁྲེལ་ཡོད་པའི་ཆོས་དཀར་པོ་ཤིན་ཏུ་སྲབ་མོར་བྱས་ཤིང་ཆུང་ངུར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱལ་པོས་བཀྲབས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལས་བྱེད་པ་དང་། བུ་ལོན་གཞལ་དགོས་པ་དང་། བྲན་དང་། ཕྲོགས་པ་དང་། མཆུ་ཐོགས་པ་དང་། བརྗོད་པ་ཡོད་པ་དང་། ཕ་མས་མ་གནང་བ་དག་ནི་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་མི་
བྱའོ། །སྤྲུལ་པ་དག་ནི་གཞན་རྗེས་སུ་བསྲུང་བས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཀླུར་གྱུར་པ་ལས་ཆོས་རྣམས་གཟུང་བའི་ཕྱིར། དགེ་སློང་གི་ལུས་སུ་སྤྲུལ་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ཚོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཀླུ་དེ་
བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་གྱུར་ན། དགེ་སློང་དུ་གྱུར་པ་དེ་གཉིད་ལོག་ན་ནི་རང་གི་གཟུགས་སུ་གནས་པས། ཀུན་དགའི་ར་བ་སྲུང་བའམ། དགེ་བསྙེན་དག་དགེ་སློང་གི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཚམ་ཚོམ་མེད་པར་དྲུང་དུ་འོངས་ཏེ། གཟུགས་མི་སྡུག་པ་མཐོང་ན་འདི་སྙམ་དུ་དགེ་སློང་ཐམས་ཅད་ནི་མི་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པས་སུ་ཞིག་འདི་དག་ལ་
བསོད་སྙོམས་འབུལ་བ་དང་བྱ་བར་སེམས་ཞེས། དགེ་སློང་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེ་སྡང་གི་སེམས་སྐྱེད་ཅིང་སྡིག་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་པས། དེའི་ཕྱིར་གཞན་རྗེས་སུ་བསྲུང་བས་དེ་དག་ཀྱང་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་ལས་བྱེད་པའི་སློབ་དཔོནོ་མེད་པ་དང་། མཁན་པོ་མེད་པ་དང་དགེ་འདུན་ཚུལ་ལ་གནས་པ་ཚང་བར་མེད་པ་མ་གཏོགས་པར་རྒྱུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་གིས་ན་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ལེན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་དུས་ནི་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམོ་པ་ལེནེ་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

134

རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ཏེ། བསམ་པ་ཉམས་པ་དང་། སྐྱེས་པ་ཉིད་ཉམས་པས་སོ། །དེ་ལ་བསམ་པ་ཉམས་པས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ལེན་པར་མི་འགྱུར་བ་ཁོ་ནར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །སྐྱེས་པ་ཉིད་ཉམས་པས་ནི་ལེན་པ་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་སྔར་བསྟན་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱིས་ན་དེ་དགེ་བསྙེནེ་དུ་ནི་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །བསྙེནེ་གནས་པའི་སྡོམ་པ་ནི་བསམ་པ་ཉམས་པ་ཁོ་ནས་ལེན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། གང་ལ་ལ་དག་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའམ། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟིའི་ཕྱིར་བསྙེན་
གནས་པའི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་དམ་འཆའ་བ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་ལ་བླང་བའི་བསམ་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་དེའི་བསམ་པ་ཉམས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །ལེན་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ཉིད་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དེ་དག་མེད་པས་ནི་སྡོམ་པ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དེ་དག་ལེན་པ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་དུས་ན་དགེ་
སློང་གི་སྡོམ་པ་བླངས་ཀྱང་གཏོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་ལྔས་ཏེ་བསླབ་པའི་གཞི་འབུལ་བ་དང་། ལྟུང་བའི་རྩ་བ་ལྷག་པར་སྤྱོད་པ་དང་། མཚན་ནུབ་ཅིང་མཚན་གཉིས་སྐྱེས་པ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆད་པ་དང་། རིགས་མཐུན་པ་སྤངས་པས་ཀྱང་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བླངས་པ་གཏོང་བར་འགྱུར་རོ། །དམ་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་ཞིག་ཅིང་དམ་པའི་ཆོས་ནུབ་ན་ནི་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མ་བླངས་པ་ནི་བླང་དུ་མེད་ལ། སྔར་བླངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེའི་ཚེ་དུས་ངན་པ་བྱུང་བ་དེའིེི་ཚེ་ན་སེམེས་ཅན་འགའ་ཡང་བསམ་པ་ཉམས་པས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡང་མེད་ན། དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་སེམས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

135

སྐྱེས་པ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆད་པ་དང་། རིས་མཐུན་པ་སྤངས་པས་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དམ་པའི་ཆོས་ནུབ་པས་ནི་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་། བསྙེན་གནས་པའི་སྡོམ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་

རིག་པར་བྱའོ། །བསྙེན་གནས་པའི་སྡོམ་པ་གཏོང་བ་ནི་ཉི་མ་ཤར་བ་དང་། གལ་ཏེ་སེམས་མི་མཐུན་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྔ་རོལ་དུ་རིགས་མཐུན་པ་སྤོང་ཞིང་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པ་ལས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ།། །།
བམ་པོ་ལྔ་པ། དེ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། དགེ་རྒྱས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ། གོང་མའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་འབྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་སྔོན་དུ་གཏོང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་འགོག་པ་ཙམ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་ཞིང་མི་འབྱུང་བ་ཙམ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བརྟགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་རྫས་སུ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཆུང་ངུ་བསྒོམས་པ་དང་། འབྲིང་དུ་བསྒོམས་པ་དང་། ཆེར་བསྒོམས་པའོ། །དེ་ལ་ཆུང་ངུ་བསྒོམས་པས་ནི་ཚེ་འདི་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་མྱུར་བ་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་ཕྱིར་བསྐྱེད་པར་ཡང་མི་ནུས་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་ན་ཡང་ཇི་ལྟར་གཞན་དག་གི་ལུས་གཟུགས་ཡོངས་སུ་དག་པ། འོད་གསལ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་ཞིང་ངེས་པར་བར་སྐབས་སུ་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །འབྲིང་དུ་བསྒོམས་པས་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་མྱུར་བ་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་ཕྱིར་བསྐྱེད་པར་མི་ནུས་ལ་དེར་སྐྱེས་ནས་ཡང་ལུས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

136

གཟུགས་ཡོངས་སུ་དག་པ་འོད་གསལ་བ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་འགྲུབ་པ་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། མཐར་ཐུག་པ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་བར་སྐབས་སུ་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་ཡང་འགྱུར་ལ་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་ཆེར་བསྒོམས་པས་ནི་ཡོངས་
སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེར་སྐྱེས་ན་ཡང་ལུས་གཟུགས་ཡོངས་སུ་དག་པ་འོད་གསལ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡང་འགྲུབ་ཅིང་མཐར་ཐུག་པར་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པར་ཡང་འགྱུར་ལ། བར་སྐབས་སུ་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཚེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས་ཟད་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱུ་དེ་དང་རྐྱེན་དེས་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འགོག་པ་དེ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་གོང་མའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་ཡང་རུང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་རུང་བའི་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྔོན་དུ་གཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་འགོག་པ་ཙམ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་ཞིང་མི་འབྱུང་བ་ཙམ་ནི་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་ཉེ་བར་ཞི་བར་ཟད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ནི་མ་ཡིན་

ནོ། །དེ་ཡང་བརྟགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་རྫེས་སུ་ནི་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་
ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་ཆུང་ངུ་བསྒོམས་པ་ལ་སོགས་
པའོ། །དེ་ལ་ཆུང་ངུ་བསྒོམས་པས་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་མྱུར་བ་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་ཕྱིར་བསྐྱེད་པར་ཡང་མི་ནུས་སོ། །འབྲིང་དུ་བསྒོམས་པས་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ལ། མྱུར་བ་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་ཕྱིར་བསྐྱེད་པར་ནི་མི་ནུས་སོ། །ཆེར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

137

བསྒོམས་པས་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ནི་སློབ་པ་
ཕྱིར་མི་འོང་བ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་དང་། མི་སློབ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡང་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ནི་སློབ་པ་ཡང་སྙོམས་པར་མི་འཇུག་ལ་མི་སློབ་པ་ཡང་མི་འཇུག་གོ །དེ་ཅིའི་

ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མེད་ལ་དེའི་གོང་ན་ཆེས་ཞི་བའི་གནས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་བ་དེ་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལས་སླུ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ནམ་མཁའ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་
ཕྱེ་བ་ནི་ནམ་མཁའ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་དམིགས་པ་དེ་
ལ་ནམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་དེའིེི་ཕྱིར་དེ་ཡང་བརྟགས་པའི་ཡོད་པ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའི་རྫེས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་
འགོག་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལས་གཞན་པ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་དེ་ལས་གཞན་པ་སྐྱེ་བས། དེ་ལས་གཞན་པ་མི་སྐྱེ་ཞིང་ཉེ་བར་ཞི་བའི་འགོག་པ་ཙམ་ནི་སོ་སོར་
བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གང་དེའི་ཚེ་ན་མ་སྐྱེས་ཤིང་སྐྱེ་བའི་
དུས་ལས་ཐལ་བ་དེ་ནི་དེའི་ཚེ་ནམ་ཡང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་བརྟགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་རྫེས་སུ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ནི་གཞན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་དམིགས་སོ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དུས་གཞན་གྱི་ཚེ་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་སོ་སོར་བརྟགས་
པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་དེ་ནི་གཏན་དུ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སློབ་པ་བཞི་མཐོང་བ་དེ་སྒོ་ང་
ལས་སྐྱེ་བ་དང་། དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་དང་། བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན་དུ་སྐྱེ་བ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

138

དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པའི་སེམས་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། བུད་མེད་དང་། ཟ་མ་དང་། མ་ནིང་དང་། མཚན་མེད་དང་། མཚན་གཉིས་པར་སྐྱེ་བ་དང་། ཡང་འབྱུང་བའི་སྲིད་པ་ལ་སྲེད་ཅིང་སྨོནོ་པ་དག་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིནི་པའི་འགོག་པ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་གཏན་
དུ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སློབ་པ་བཞི་མཐོང་བ་ནི་ནམ་ཡང་ཡང་འབྱུང་བའི་
སྲིད་པ་ལ་མངོན་པར་འདོད་ཅིང་སྨོན་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པས་ཡང་འབྱུང་བའི་སྲིད་པ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་དེ། སྲིད་པའི་ས་བོན་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་ཡང་དག་པར་མ་བཅོམ་པ་ཁོ་ན་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམས་ཞེས་
བྱ་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་དེ་དག་ལ་མིང་དུ་བཏགས་པས་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་གཉི་ག་མ་ཡིན་པ་དང་། བསྟན་དུ་

ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་གཉི་ག་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཚུལ་རྒྱ་ཆེར་རིག་
པར་བྱའོ། །མཁས་པ་དྲུག་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཕུང་པོ་ལ་མཁས་པ་ནས་དབང་པོ་ལ་མཁས་པའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པའི་མཁས་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་

པར་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྡོམ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་དང་དོན་རྣམས་དབྱེ། །གོ་རིམས་དང་ནི་
བསྡུ་དང་བརྟེན། །དེ་ལ་གཟུགས་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མིག་ལ་སོགས་པ་རེག་བྱའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་སོ། །དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཟུགས་སུ་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཚོར་
བ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་བལྟ་བར་བྱ་བ་སྟེ། མིག་དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

139

དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་དང་སེམས་ཀྱིའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ལུས་ཀྱིའོ། །གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་སེམས་ཀྱིའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
གལ་ཏེ་དབང་པོ་ལྔ་པོ་དག་ནི་གཟུགས་ཅན་ཡིནི་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དབང་པོ་ལྔ་པོ་
དག་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལུས་ཀྱི་ཡིན་པར་གྱུར་ན། འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མིག་
ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དེ་དག་ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ། མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་མཚན་ཉིད་མི་
འདྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་མི་
འདྲ་བའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པས། དེས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཡང་རྒྱུ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ན་ལུས་ཀྱི་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། སྨྲས་
པ། དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་ལུས་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཉེ་བར་གདགས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཐ་མི་དད་པས་ཉེས་པ་མེད་ན་དེ་ལྟ་ན་ཡིད་ཀྱང་ལུས་ལས་ཐ་མི་དད་པར་འབྱུང་བས་དེས་ན་ཡིད་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་
ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི་སེམས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་སྨྲས་པ། ལུས་ནི་དབང་པོ་
གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལས་གཏན་ཐ་དད་པ་མ་ཡིནི་ལ། ཡིད་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིནི་པས་ཉེས་
པ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ལུས་ལས་ཐ་དད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་ཚོར་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་ལ། ཡིད་ཀྱི་འབའ་ཞིག་སེམས་ཀྱི་ཞེས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

140

བྱའོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་ཚོར་བ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན། ལུས་ཀྱི་དང་སེམས་ཀྱི་ཡིན་ལ་ཐམས་

ཅད་ཀྱང་མྱོང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདུ་ཤེས་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྔ་མ་བཞིན་དུ་

རྣམ་པ་དྲུག་གོ །དེ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཆུང་ངུའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཚད་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤས་སོ། །དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འོ། །དེ་ལ་ཆུང་ངུའི་འདུ་ཤེས་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་འོ། །ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་འོ། །ཚད་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ན་སྤྱོད་པའི་འོ། །ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ན་སྤྱོད་པའི་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་ཡིན་ནོ། །མཚན་མ་མེད་
པའི་འདུ་ཤེས་ནི་སྲིད་པའི་རྩེ་མོའི་འདུ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
པ་སློབ་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་ཐམས་ཅད་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཀུན་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིནི་ནོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ཀྱང་སྔ་མ་ཁོ་ན་བཞིནི་དུ་

རྣམ་པ་དྲུག་གོ །དེ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ་ཡུལ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་དང་ཕྲད་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་ཀུན་དུ་བླང་བར་བྱ་བ་དང་། སེམས་ཀྱིས་དབང་བསྒྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་ལྔར་བལྟ་བར་བྱའོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དག་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

141

མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པར་བལྟ་
བར་བྱ་སྟེ། མྱོང་བའི་དབྱེ་བ་དང་དམིགས་པ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་དབྱེ་བ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །དེ་ལ་མྱོང་བའི་དབྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །དམིགས་པ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་དབྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་གོ །གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །དབྱེ་བ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཕུང་
པོའི་དོན་ནི་གང་ཅིའི་ཕྱིར་ན་ཕུང་པོ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན།
གཟུགས་གང་ཡིནི་པ་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་
བ་ནས་ཐག་རིང་བ་དང་། ཉེ་བའི་བར་དང་། གཟུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིནི་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་དག་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
བསྡུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྡུས་པའི་དོན་ནི་ཕུང་པོའི་དོན་ཏོ། །ཡང་ཕུང་པོ་དེ་དག་ནི་
བདག་ཉིད་སྣ་ཚོགས་མང་པོ་ཡིནི་པའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་ཙམ་སྟེ། དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་
བདག་མེད་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དངོས་པོ་དང་མཚན་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་དང་མི་གནས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་དབེན་པ་དང་མི་དབེན་པ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་མཐའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ནི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་ཅི་ཡང་རུང་
སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

142

བྱས་པའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་དང་བ་དང་། དང་བའི་གཟུང་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་གཟུང་བའི་གཟུགས་སོ། །སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི་གཟུགས་སུ་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་དང་མི་གནས་པ་ནི་ཟིན་པའི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་དང་འདྲེས་པ་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་གཅིག་པའི་དོན་གྱིས་འཇུག་པ་གང་
ཡིན་པ་དང་། ཚོར་བ་རྣམས་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལས་བཟློག་པ་
ནི་མ་ཟིན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་དབེན་པ་དང་མི་
དབེན་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་མི་དབེནེ་པའི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཚུངས་
པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་དབེན་པའི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་དང་
མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་རང་གི་རྒྱུད་དང་མཚུངས་པར་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་འདུ་ཤེས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། ཐོགས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། སྣ་
ཚོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སོ། །གཟུགས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་གསུམ་སྟེ་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཡུལ་གནོད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྒྱས་པར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། དེ་དག་ཀྱང་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་
པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སོ། །འགྲོ་བ་ཐོགས་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐོགས་པའི་འདུ་ཤེས་སོ། །བུད་མེད་དང་། སྐྱེས་པ་དང་། ཁང་ཁྱིམ་དང་། ཞིང་ལ་སོགས་པར་ཉེ་བར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

143

འདོགས་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཏེ། དེ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་གཟུགས་
རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཁམས་འོག་མ་དང་ཁམས་བར་མར་གཏོགས་པ་སྟེ། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་དང་། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ན་ནི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཟད་དེ། སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་དབང་ལ་བརྟེནེ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་
པས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་ཐམས་ཅད་ན་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་བ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་ཡང་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་གཟུགས་ཆ་ཕྲ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྔར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དངོས་པོ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་ཉེ་བར་བརྟགས་པ་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལ་ཚོར་བའི་ཕུང་པོའི་དངོས་པོ་ནི་མྱོང་བ་ཉིད་དང་། མྱོང་བའི་གནས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་བདེ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་
བའོ། །དེ་ལ་ཚོར་བའི་ཕུང་པོའི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི་བདེ་བའི་ཚོར་བ་ནི་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་
ཡིན་པའི་ཚོར་བ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། གང་ཅི་ཚོར་བ་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་ནི་འདིར་སྡུག་བསྔལ་བའོ། །ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ནི་རེག་པ་བཅུ་དྲུག་ལས་ཚོར་བ་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

144

བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མིག་དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་རྣམས་དང་། ཐོགས་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། ཚིག་བླ་དྭགས་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། བདེ་བའི་ཚོར་བ་དང་མཐུན་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་དང་མཐུན་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་
མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་དང་མཐུན་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། རིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མ་རིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་

པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་སོ། །དེ་ལ་ཡུལ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དྲུག་པོ་རྣམས་དང་། ཐོགས་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་རྣམ་པར་གཞག་གོ །ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ཚིག་བླ་དགས་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་གཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་གཞག་གོ །ཡུལ་མྱོང་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚོར་བ་དང་མཐུན་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་གོ །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་། མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་རྣམས་དང་། རིག་པ་དང་། རིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མ་རིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དག་རྣམ་པར་
གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཚོར་བ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས་དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉག་གཅིག་དབེན་པར་གཤེགས་ཏེ། ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག་ལ་བཞུགས་པ་ན། ཐུགས་ལ་ཐུགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་སྟེ། ཚོར་བ་ནི་གང་ཚོར་བ་ཀུན་འབྱུང་བ་ནི་གང་ཚོར་བ་འགོག་པ་ནི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

145

གང་། ཚོར་བ་ཀུན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ལམ་ནི་གང་། ཚོར་བ་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ནི་གང་། ཚོར་བ་རོ་མྱང་བ་ནི་གང་། ཉེས་དམིགས་ནི་གང་། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་གང་ཡིན་སྙམ་ནས་དེ་འདི་སྙམ་དུ་དགོངས་ཏེ། ཚོར་བ་ནི་གསུམ་པོ་འདི་དག་
ཡིན་ཏེ། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་
ཡིན་པའོ། །རེག་པ་ཀུན་འབྱུང་བས་ཚོར་བ་ཀུན་འབྱུང་བའོ། །རེག་པ་འགགས་པས་ཚོར་བ་འགག་གོ །ཚོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང་། ལྷག་པར་ཆགས་པ་དང་། ལྷག་པར་ཆགས་ཤིང་གནས་པ་གང་ཡིནི་པ་འདི་ནི་ཚོར་བ་
ཀུན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཚོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་མེད་པ་
དང་། མངོན་པར་མི་བརྗོད་པ་དང་། ལྷག་པར་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། ལྷག་པར་ཆགས་ཤིང་མི་གནས་པ་གང་ཡིནི་པ་འདི་ནི་ཚོར་བ་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཡིནི་

ནོ། །ཚོར་བ་ལ་བརྟེན་ཏེ། བདེ་བ་སྐྱེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་
ཚོར་བའི་རོ་མྱང་བ་ཡིན་ནོ། །ཚོར་བ་མི་རྟག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་འགྱུར་བའི་
ཆོས་ཅན་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཚོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ཡིན་ནོ། །ཚོར་བ་ལ་འདུན་པའི་
འདོད་ཆགས་འདུལ་བ་དང་། འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྤོང་བ་དང་། འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཚོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་
བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དེ་ལ་ཉེ་བར་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་གིས་རྣམ་པར་བཤད་དེ། དེ་ལ་ཉེ་བར་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ཚོར་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོ་དག་ལ་ཚོར་བ་ཉེ་བར་བརྟག་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལས་བྱུང་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ་ཚོར་བ་རྣམས་ནི་དུ། ཚོར་བ་རྣམས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

146

ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བ་ནི་གང་། ཚོར་བ་རྣམས་ཀྱི་འགོག་པ་ནི་གང་། ཚོར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ལམ་ནི་གང་། ཚོར་བ་རྣམས་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ནི་གང་། ཚོར་བ་རྣམས་ཀྱི་རོ་མྱང་བ་ནི་གང་། ཉེས་དམིགས་ནི་གང་། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་གང་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་རྟོག་པ་ན་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་ཚོར་བ་ནི་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡིནི་ནོ། །རེག་པ་ཀུན་འབྱུང་བས་ཚོར་བ་ཀུན་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་
བ་རྒྱས་པར་ཇི་སྐད་མདོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་རིག་པར་
བྱའོ། །ཚོར་བ་ཉེ་བར་བརྟག་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཉེ་བར་བརྟག་པ་དང་། ཚེ་འདི་ལ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཉེ་བར་བརྟག་པ་དང་། དེ་འགོག་པར་ཉེ་བར་བརྟག་པ་དང་། ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཉེ་བར་བརྟག་པ་དང་། དེ་འགོག་པ་ལ་ཉེ་བར་བརྟག་པ་དང་། དེ་གཉི་ག་ལ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཉེ་བར་བརྟག་པ་དང་། དེ་གཉི་ག་ལ་འབྱུང་བ་འགོག་པ་ཉེ་བར་བརྟག་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་ཉེ་བར་བརྟག་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་མདོ་བསྡུ་ན་ཉེ་བར་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་

ནོ། །དེ་ལ་ཚོར་བ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའོ། །ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའོ། །བདེ་བའི་དབང་པོ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའོ། །བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཏེ། དེ་ནི་ཚོར་བའི་ཕུང་པོའི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རྣམ་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

147

ལྔར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དངོས་པོ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའོ། །དེ་ལ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་དངོས་པོ་ནི་དམིགས་པ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་། དེའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་སྔ་མ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི་
ཀུན་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། དེ་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་

ནོ། །དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་བྱིས་པ་མི་མཁས་པ་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། དམིགས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་གོ་ཞེས་
མཚན་མར་འཛིན་པ་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་ནི་དེའི་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་
པ་ལ་རྟག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་བདེ་བ་དང་། མི་སྡུག་པ་ལ་སྡུག་པ་
དང་། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་མཚན་མར་འཛིན་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །འདུ་ཤེས་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་ཡང་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་ནི་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །རབ་ཏུ་
བྱུང་བ་དེ་དག་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་
ཡང་དངོས་པོ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལ་ལོག་པར་མཚན་མར་འཛིན་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་འདུ་
ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་ཀུན་ཏུ་ཤེས་པའི་ཀུན་ཏུ་འདོད་ཆགས་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ལ་དེ་
ལྟར་ཀུན་ཏུ་ཤེས་ཤིང་དེ་ལྟར་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། སྟོན་པ་དང་། རྣམ་པར་འཇོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་

ནོ། །དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། མཛངས་པ་མཁས་པ་རིག་པ་དང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

148

ལྡན་པ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དམིགས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་། སྡུག་
བསྔལ་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། མི་སྡུག་པ་ལ་མི་སྡུག་པ་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་མེད་དོ་ཞེས་ཡང་དག་པར་མཚན་མར་འཛིན་པ་ལ་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།
དེ་ནི་དེའིེི་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། སེམེས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་

ནོ། །དེ་ལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ལྔ་པོ་འདི་དག་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་དང་། མྱོང་བ་ཡོངས་སུ་གཅོད་
པ་དང་། བརྡ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་དང་། ལོག་པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་དང་། བདེན་པའི་དོན་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའོ། །དེ་ལ་ཡུལ་ལ་མཚན་མ་དང་། མངོན་རྟགས་སུ་འཛིན་པ་ནི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚོར་
བ་འཛིན་པ་ནི་མྱོང་བ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ཡིནི་ནོ། །བདག་གམ་གཞན་དག་ལ་མིང་ནི་
འདི་ཞེས་བྱ། རིགས་ནི་འདི་ཞེས་བྱ། རུས་ནི་འདི་ཞེས་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་འཛིནི་པ་ནི་བརྡ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ཡིནི་ནོ། །ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིནི་
པ་ནི་ལོག་པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཛིནི་པ་ནི་
བདེན་པའི་དོན་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་
ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་
བ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཡུལ་དང་། གནས་སྐབས་དང་། ཀུན་ནས་ཉོནོ་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། མངོནོ་པར་འདུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ཡུལ་ནི་སེམས་པའི་ཚོགས་དྲུག་པོ་རྣམས་འདུ་བྱེད་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

149

ནོ། །དེ་ལ་གནས་སྐབས་ནི་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་དང་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྟེ། དེ་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་

ནོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ནི་དད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ནི་ཡུལ་དང་
མཐུན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། སྔ་
མ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཀུན་ཏུ་ཞེན་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། གནས་དང་། གནས་པ་དང་། རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སོ། །དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་ཞེན་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་འདོད་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་གཟུགས་ལ་ཀུན་ཏུ་ཞེན་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་རྣམ་པར་དག་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ནང་གི་མིང་དང་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་དེ་གཉི་ག་ལ་ཀུན་ཏུ་ཞེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ནང་གི་མིང་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་མིང་ལ་ཀུན་ཏུ་ཞེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཀུན་ཏུ་ཞེན་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་
བ་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྒོ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚེ་འདི་ལ་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྒོ་དང་། ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་སྐྱེ་བ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

150

དང་། རྒ་བ་ལ་སོགས་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྒོ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གནས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་གནས་ནི་དྲུག་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་
མིག་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པོ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་པོ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་ཕུབ་མ་དང་། ཤིང་དང་། ལྕི་བ་དང་བུར་མའི་མེ་བཞིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གནས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བཞི་པོ་དག་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་མདོ་ལས་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པའི་རྒྱུ་དང་ལེན་པ་དང་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་ཉེ་བར་སོང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
གནས་པ་དང་། གཟུགས་ལ་དམིགས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་ང་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་དག་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ན་གནས་པ་དང་། ཕྱོགས་མཚམས་ཀྱི་བར་ན་གནས་པར་ཡང་མི་སྨྲ་སྟེ། ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་གྲིབ་མ་མེད་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། ཞི་བ་དང་བསིལ་བར་གྱུར་པ་དང་ཚངས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་
དུ་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་མདོ་སྡེས་
ཡོངས་སུ་བསྡུས་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །འདི་མན་
ཆད་ནི་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་དང་བཅས་པའི་གནས་པ་དང་རྒྱུ་དང་བཅས་པའི་གནས་པའི་མཐའ་དང་། རྒྱུ་དང་བཅས་པའི་གནས་པའི་རབ་ཏུ་ཞི་བ་དེ་དག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་གང་ཡིནི་པ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་པའི་ཉོནོ་མོངས་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་རྒྱུ་དང་ལེནེ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

151

པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་གཉི་ག་ཡང་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དམིགས་པར་བྱ་བ་དང་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ཡིནི་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་སྲེད་པས་ལྷག་པར་
ཆགས་པ་ལས་ནི་དངོས་པོ་ལ་ཉེ་བར་སོང་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བརྣབ་
སེམས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱི་རྒྱུའི་མདུད་པ་བཞིས་ནི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་གཉི་གའི་བག་ལ་ཉལ་དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་ནི་གནས་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དགའ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིད་བྱུང་བ་མ་ཐོབ་པ་དེས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མངོན་པར་བརླན་པ་ནི་ཕྱི་མ་ལ་ལུས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་ཕྱར་ཞིང་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ལུས་མ་སྤངས་ན། ཡོངས་སུ་འཛིནི་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ལུས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་རྒྱུན་
འཇུག་པར་ངེས་པ་དེ་ནི་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལྷག་མ་སྔར་བཤད་པ་ནི་གནས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པས་ནི་རྒྱུ་དང་བཅས་པའི་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་འོང་བ་དང་འགྲོ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་འཆི་འཕོ་དང་།
སྐྱེ་བར་ཟད་དེ་དེ་གཉི་ག་ཡང་ཚེ་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉི་གའི་རྒྱས་
པ་དང་། འཕེལ་བ་དང་། ཡངས་པའི་དོན་ཀྱང་སྔ་མ་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པའི་མཐའ་དང་། གནས་པའི་མཐའི་རྒྱུ་ནི་དེ་ཙམ་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཞན་དུ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་ཡི་གེ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཁོ་ནར་ཟད་ཀྱི། དོན་ཐ་དད་པ་ཉིད་ནི་མེད་དེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་དོན་ནི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

152

རོ། །གཞན་དག་གིས་ལེགས་པར་བརྒལ་ཞིང་བརྟགས་ན་ཡང་དེ་ལས་གཞན་པའི་དོན་གྱི་ཡུལ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་པས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ལན་འདེབས་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཕྱིས་བདག་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་རྟོག་པ་ན་བདག་རྨོངས་པས་དེ་
བསྟན་ཏོ་ཞེས་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྨོངས་པ་དེ་རྨོངས་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་མཁས་པ་ནི་གཟུགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བར་ལ་སྲེད་པས་བསྡུས་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་སྤོང་བ་ལས་བྲལ་བར་འགྱུར་གྱི་བག་ལ་ཉལ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་མདུད་པ་ཉོནོ་མོངས་པའི་ཆར་གཏོགས་པ་ལས་
ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ཁོ་ན་ལས་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་ཁྱིམི་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེནེ་པ་དག་ནི་བརྣབ་སེམས་དང་། གནོད་སེམེས་
ཀྱི་མདུད་པ་དག་གིས་ཡུལ་ལ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ལས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་དོ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པ་དག་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་
དང་། འདི་བདེན་ནོ་སྙམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་མདུད་པ་དག་གིས་ལས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱད་དོ། །དེ་དག་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་
མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་བརྣབ་སེམས་ཀྱི་གནས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། འདི་བདེན་ནོ་སྙམ་དུ་
མངོན་པར་ཞེན་པ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་གནོད་སེམས་ཀྱི་གནས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེས་
ན་མཐོ་རིས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་འདོད་པར་བྱེད་ལ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ནི་སྐུར་པ་འདེབས་པར་བྱེད་དེ་མདུད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཀུན་ནས་
བསླང་བ་ཡིནི་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་གཉེན་པོ་ཤས་ཆེར་བསྟེན་པས་འདོད་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

153

ཆགས་དང་མདུད་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་སྤོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་གང་གིས་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་དེ་གཏན་དུ་བྲལ་བས་རྒྱུན་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་རྒྱུན་ཆད་པས་བག་ལ་ཉལ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགགས་པ་དེ་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་དེ་དག་ལ་མི་གནས་ཏེ། དེའི་གཉེན་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་གནས་པའི་རྒྱུ་ཉེ་བར་ཞི་བ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རྒྱུ་འགགས་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་མ་ལ་ལུས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུན་འཇུག་པ་རྣམས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་གནས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་གཉེན་པོར་གཏོགས་པ་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་
ཡང་རྒྱུ་ལས་མངོན་པར་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་
པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བསྒོམསཔའི་ཕྱིར་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་
ཐར་པའི་སྒོ་སྨོན་པ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་བསྒོམས་པའི་ཕྱིར་ཆོག་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་
པར་ཐར་པའི་སྒོ་མཚན་མ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་བསྒོམོས་པའི་ཕྱིར་གནས་པ་ཡིནི་ནོ། །དེ་
ལྟར་མངོན་པར་རྒྱས་པ་མེད་པ་ནས་གནས་པའི་བར་གྱི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་
བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་བར་གྱུར་པ་ན་ཡང་བདག་དང་བདག་གིར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཛིན་ཏོ། །དེས་ན་དེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཡི་ཆད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །རྟགས་དེས་ན་དེ་རྣམ་པར་དག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྣང་ངོ་། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་རྒྱུ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གི་ངང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

154

ཁོ་ནས་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེའི་རྒྱུན་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་བཅུར་འཇུག་པ་ཡང་མེད་དོ། །འཚོ་བ་དང་འཆི་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་མེད་པ་ནི་གྲིབ་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ན་ཚོར་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཤིང་ལྗོན་པ་ལྟ་བུ་དེའི་གྲིབ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དེའི་ཚེ་ན་མི་འབྱུང་བས། དེའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་ནི་
གྲིབ་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚེ་འདི་ལ་མྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཟག་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིམ་གྱིས་སློབ་པའི་རྣམ་
པར་གྲོལ་བས་ཞི་བ་ཡིན་ནོ། །མི་སློབ་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་ནི་བསིལ་བར་གྱུར་པ་
ཡིནི་ནོ། །ཕུང་པོ་འགག་པའི་ཕྱིར་ཚངས་པར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་ལས་གཏན་དུ་རྣམ་པར་མ་དག་ན་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་

འབའ་ཞིག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་ལ་ནི་སུ་ཡང་སྲེད་
པར་མི་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་མ་ཡིན་

ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོའིོི་གནས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིནི་ནོ། །དེ་
ལ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་མདོ་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཞེ་སྡང་དང་བཅས་པ་དང་། ཞེ་སྡང་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་སེམས་རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

155

དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་ཇི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་
དབྱེ་བ་ལས་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་སེམས་བཞི་ཡོད་དེ། དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་བསྟན་པ་དང་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ། །གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་གསུམ་ཡོད་དེ། མི་དགེ་བ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་གསུམ་ཁོ་ན་སྟེ། མི་དགེ་བ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །ཟག་པ་མེད་པའི་ནི་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་སེམས་སོ། །འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་དགེ་བ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པའོ། །མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྣམ་པར་
སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། སྤྱོད་ལམ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བཟོའི་གནས་ལས་བྱུང་བ་དང་སྤྲུལ་པ་བྱེད་པའི་སེམས་སོ། །སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དེ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ་ལྷ་དང་ཀླུ་དང་གནོད་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ན་
སྤྱོད་པ་ལ་ནི་བཟོའི་གནས་ལས་བྱུང་བ་མེད་དོ། །གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ལ་ཡང་མེད་དོ། །དགེ་བ་ནི་འོག་མ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་
བལྟ་བར་བྱའོ། །སེམས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་རྣམ་པ་གཞན་ཡང་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ལ་ནི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་མཐོང་བ་དང་། བསྒོམོ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡོད་དོ། །འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་
དོ། །གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་དོ། །ཟག་པ་མེད་པའི་ནི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

156

སེམས་བཅུ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སེམས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་
པོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱོགས་ནི་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟ་སྟེ།
ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཕྱིར་མ་བསྐྱོད་པ་རྣམས་དང་། བསྐྱོད་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིནི་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་མ་དག་པ་རྣམས་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་ཕྱོགས་དང་པོ་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པའི་སེམས་ཏེ། ལན་འགའ་ནི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་བྲལ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཕྱོགས་གཉིས་པ་ནི་ལན་འགའ་ནང་དུ་ཞི་བ་ལ་སེམས་གཏོད་པར་ཡང་བྱེད་ལ། ལན་འགའ་ནི་བརྗེད་ངས་པས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་པོ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ལན་འགའ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཞི་བའི་ཕྱིར་རྨུགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ལན་འགའ་ནི་དེ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་བར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །ལན་འགའ་ནི་དེ་ལ་ཡང་ལེགས་པར་མ་གཏད་པས་རྒོད་པར་ཡང་འགྱུར་ལ། ལན་འགའ་ནི་ལེགས་པར་གཏད་པས་རྒོད་པ་མེད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ལན་འགའ་ནི་ཞུམ་པ་དང་། རྒོད་པའི་སྒྲིབ་པ་མ་སྤངས་པས་ཕྱོགས་གཉི་ག་ལ་ཡང་ཉེ་བར་མ་ཞི་བར་འགྱུར་ལ། སྤངས་པས་ནི་ཉེ་བར་ཞི་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། དངོས་གཞི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་ནི་མཉམ་པར་གཞག་པ་
ཡིན་ནོ། །མ་ཐོབ་པ་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ལམ་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་
གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་བསྒོམས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤོང་བའི་མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

157

ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་བཟློག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་བསྒོམོས་པ་མ་ཡིན་པ་

དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ནོ། །མཉམ་པར་གཞག་པ་ཡན་ཆད་ནི་
ཕྱོགས་གསུམ་པ་ཡིནི་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་
སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམས་བསྟན་པའི་
རྣམ་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྔར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། སྐྱེ་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་། གཉེན་པོ་ལས་གྱུར་པ་དང་། འཇུག་པ་ལས་གྱུར་པ་དང་། གནས་པ་ལས་གྱུར་པ་དང་། རྣམ་པར་གཞག་པ་ལས་གྱུར་པའོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ལས་གྱུར་པ་ནི་མིག་དང་གཟུགས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། ཡིད་དང་ཆོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་བར་དེ་ལ་ནི་དང་པོར་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྟན་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་བསྟན་ཏོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་གསུམ་འདུས་པ་ལས་རེག་པ་འབྱུང་ལ། རེག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྨོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལས་གྱུར་པའི་གོ་རིམས་བསྟན་པ་ཡིན་

ནོ། །དེ་ལ་གཉེན་པོ་ལས་གྱུར་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་པོ་མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་བདེ་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དག་གི་གཉེན་པོར་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་བསྟན་པ་དེ་དག་ལ་དང་པོར་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྟན་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་ནི་ཚོར་བའི་ཕུང་པོ། དེའི་འོག་ཏུ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ། དེའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

158

འོག་ཏུ་ནི་འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་གཉེན་པོ་ལས་གྱུར་པའི་གོ་རིམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འཇུག་པ་ལས་གྱུར་པ་ན་དབང་པོ་དང་། ཡུལ་ལ་
བརྟེནེ་ནས་ཕུང་པོ་གཉིས་ཏེ་ཡུལ་སོ་སོར་མྱོང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིནི་པའོ། །དེའིེི་འོག་ཏུ་གཅིག་གིས་ནི་ཚེ་འདི་ལ་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས། ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་རོ། །གཅིག་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་
གནས་པ་ལས་གྱུར་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བཞིའི་གོ་རིམིས་དང་། རྣམ་པར་

ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་གནས་པ་ལས་གྱུར་པའི་གོ་རིམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྣམ་
པར་གཞག་པ་ལས་གྱུར་པ་ནི། དང་པོར་གང་ཟག་མཐོང་ནས་གཟུགས་ཀྱིས་སོ་སོར་ངོ་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམ་པར་གཞག་གོ །དེའི་འོག་ཏུ་ཚོར་བའི་ཕུང་པོས་ནི་འབྱོར་པ་དང་། རྒུད་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བའོ་ཞེས་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོས་ནི་མིང་ནི་འདི་ཞེས་བྱ་རིགས་ནི་འདི་ཞེས་བྱ། རུས་ནི་འདི་ཞེས་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོས་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ནི་བྱིས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་མཁས་པའོ་ཞེས་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ནི་ནང་གི་བདག་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཕུང་པོ་དེ་དག་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དང་། བདེ་བ་དང་ལྡན་པའམ། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱིས་པའམ་མཁས་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

159

དང་། རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམས་རྣམ་
པར་གཞག་པ་ལས་གྱུར་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་བདག་གིས་ཉེ་བར་སྤྱད་པའི་
དངོས་པོ་དང་། བདག་གི་དངོས་པོའིོི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གོ་རིམིས་གཞན་བལྟ་བར་བྱ་

སྟེ། དེ་ལ་བདག་གི་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཡུལ་ལས་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བར་བྱེད་པ་དང་། བདག་དང་གཞན་དག་ལ་ནི་མིང་ནི་འདི་ཞེས་བྱ་རིགས་ནི་འདི་ཞེས་བྱ་རུས་ནི་འདི་ཞེས་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཉེ་བར་སོགས་པར་
བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་བདག་གི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །ཕུང་པོ་ཐ་མ་ནི་བདག་གི་དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཟུགས་ཀྱི་
ཕུང་པོ་ནི་ཕུང་པོ་དུ་དག་དང་། ཁམས་དུ་དག་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དུ་དག་དང་། སྲིད་པའི་ཡན་ལག་དུ་དག་དང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་དུ་དག་དང་། དབང་པོ་དུ་དག་
གིས་བསྡུས། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོའི་
བར་ཡང་དུ་དག་གིས་བསྡུས་ཤེ་ན། དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་ཕུང་པོ་གཅིག་ཁོ་ན་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་གི་ཕྱོགས་དང་། སྲིད་པའི་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ཕྱོགས་དང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་
གཅིག་དང་། དབང་པོ་བདུན་གྱིས་བསྡུས་སོ། །ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་ནི་ཕུང་པོ་གཅིག་ཁོ་ན་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་གི་ཕྱོགས་དང་། སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གཅིག་དང་། སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་དང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱོགས་གཅིག་དང་། དབང་པོ་ལྔ་དང་། དབང་པོ་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

160

སོ། །འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་ཕུང་པོ་གཅིག་ཁོ་ན་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་གི་ཕྱོགས་དང་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་དང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིནི་

པའི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་བསྡུས་ལ། དབང་པོ་ནི་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྡུས་སོ། །འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་ཕུང་པོ་གཅིག་ཁོ་ན་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་གི་ཕྱོགས་དང་། སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བཞི་དང་། སྲིད་པའི་ཡན་ལག་ལྔའི་ཕྱོགས་དང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་། དབང་པོ་དྲུག་དང་དབང་པོ་གསུམ་གྱི་
ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ནི་ཕུང་པོ་གཅིག་ཁོ་ན་དང་། ཁམས་བདུན་དང་། སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་དང་། སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གཅིག་དང་། སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བཞིའི་ཕྱོགས་དང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་
དང་། དབང་པོ་གཅིག་དང་། དབང་པོ་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བསྡུ་བ་དྲུག་པོ་ཕུང་པོས་བསྡུས་པ་ནས་དབང་པོས་བསྡུས་པའི་བར་གྱི་བསྡུ་བའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྡུས་པར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་
བྱའོ། །གཞན་ཡང་བསྡུ་བ་བཅུ་ཡོད་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་ཁམས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་རང་གི་ས་བོནོ་གྱིས་བསྡུས་པ་གང་ཡིནི་

པའོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །རིགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་
སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་རང་གི་རིགས་ཟད་པར་གྱིས་བསྡུས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །གནས་
སྐབས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་བདེ་བའི་ཚོར་བ་དང་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་རྣམས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཐ་མི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

161

དད་པས་བསྡུས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དུས་
ཀྱིས་བསྡུས་པ་ནི་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཡུལ་གྱིས་བསྡུས་པ་ནི་
ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གང་དུ་འཇུག་པ་དང་། གནས་གང་ནས་འབྱུང་བ་དེ་དག་ཉིད་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །མཐའ་དག་གིས་བསྡུས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་
སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་ལྔ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་བསྡུས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཕྱོགས་
གཅིག་གིས་བསྡུས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ། མ་ཚང་བས་བསྡུས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དོན་དམ་པས་བསྡུས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་
དག་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་
ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ན། ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་བསྡུ་བ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་བར་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་
ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་།
ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་གནས་དུ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར། མིང་གིས་བསྡུས་པའི་ཕུང་པོ་བཞི་པོ་དག་ནི་གནས་སུ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་གནས་དྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྟེན་གྱི་གནས་དང་། གནས་ཀྱི་གནས་དང་། ཡོ་བྱད་ཀྱི་གནས་དང་། དབང་པོའི་གནས་དང་། དབང་པོའི་རྟེན་གྱི་གནས་དང་། མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་གནས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

162

ལའོ། །དེ་ལ་མིང་གིས་བསྡུས་པའི་ཕུང་པོ་བཞི་ནི་གནས་བདུན་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འདོད་པ་དང་། རེ་བ་དང་། ཡུལ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། དག་པ་ལའོ། །དེ་ལ་འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ནི་བཞིའོ། །སྡོམ་པ་ལ་གནས་པའི་སྡོམ་
བརྩོན་པར་རྣམས་ཀྱི་ནི་གཅིག་པའོ། །ཉེར་བསྡོགས་ཐོབ་པ་མཉམ་པར་གཞག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་གཅིག་གོ ། དངོས་གཞི་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གནས་བདུན་པོ་དེ་དག་ནི་གནས་སྐབས་བཞིར་འགྱུར་རོ།། །།
བམ་པོ་དྲུག་པ། འདི་མན་ཆད་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཇི་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་འོག་ཏུ་ནི་མིང་གི་ཕུང་པོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལས་བརྩམས་ནས། སྡོམ་ནི། རྫས་དང་རྡུལ་དང་སྐྱེ་བ་དང་། །དབྱིབས་རྒྱུན་ལས་དང་སྐད་ཅིག་དང་། །མ་འདྲེས་པ་དང་སྤྱོད་ཡུལ་དང་། །དེ་
བཞིན་ཕན་ཚུན་འདྲེས་པ་ཡིན། །དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྡུས་པའི་མིག་ལ་
རྫས་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྫས་ནི་གཅིག་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་ཀྱི་གཟུགས་དང་བའོ། །ཐ་མི་དད་པས་བསྡུས་པའི་རྫས་ནི་བདུན་ཏེ། མིག་དེ་ཉིད་དང་། ལུས་དང་། ས་དང་། གཟུགས་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་རྣམས་སོ། །དེ་གཉི་གའི་ཁམས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྫས་ནི་བཅུ་སྟེ། ཁམས་ལས་རྫས་བདུན་པོ་དེ་དག་ཉིད་དང་། ཆུ་དང་། མེ་དང་། རླུང་གི་ཁམས་རྣམས་དང་ལྡན་པའོ། །མིག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་

བྱའོ། །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ནི་འདི་ཡོད་དེ། རྣ་བ་ནི་རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་ཀྱི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

163

གཟུགས་དང་བའོ། །སྣ་ནི་སྣའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་ཀྱི་གཟུགས་དང་བའོ། །ལྕེ་ནི་ལྕེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་ཀྱི་གཟུགས་དང་བ་སྟེ། ལྷག་མ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་

ནོ། །ལུས་ལ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དག་དབྲི་བར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་
དག་མེད་ཀྱང་དེ་འབའ་ཞིག་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་ཀྱི་གཟུགས་དང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་རྣམས་ལ་ནི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་དབྲི་བར་བྱ་སྟེ། གཞན་ཐམས་ཅད་ནི་སྔ་མ་ཁོ་ན་བཞིནི་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །སྒྲ་དང་
སྒྲའི་ཁམས་ནི་མི་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་ཁོ་ནར་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་གང་ལ་སྒྲ་ཡོད་པ་དེ་ལ་དེ་ཡང་ལྷག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲའི་ཁམས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སའི་དངོས་གཞིར་བསྟན་པ་བཞིན་

ནོ། །འཇམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མདངས་བཟང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གང་བསྟན་པ་ནི་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་འབྱུང་བ་
ཆེན་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་གཞག་ཅིང་དེ་དག་ཉིད་ལ་གདགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དང་བ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་འདམ་པ་ཉིད་གདགས་སོ། །འདུས་མཁྲེགས་ཉིད་ལ་བརྟེནེ་ནས་ནི་ལྕི་བ་ཉིད་དོ། །དང་བ་མ་ཡིནི་པ་དང་འདུས་

མཁྲེགས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་རྩུབ་པ་ཉིད་དང་ཡང་བ་ཉིད་དོ། །མཉེན་ཞིང་
སྙི་བ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ནེམ་ནེམ་པོ་ཉིད་དོ། །ཆུ་དང་རླུང་འདྲེས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་གྲང་བ་ཉིད་དོ། །ཉེ་བར་སྟོན་པ་མ་ཚང་བས་མི་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

164

བརྟེན་ནས་ནི་བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་པའོ། །ཉམ་ཆུང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་མ་ཚང་བ་
མེད་པས་མི་མཉམ་པ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ཉམས་སྟོབས་དང་ཚིམ་པའོ། །ལེགས་པ་མ་ཞུ་བས་འཁྲུགས་པའི་མི་མཉམ་པ་ལ་བརྟེནེ་ནས་ནི་ནད་དོ། །ན་ཚོད་གྱུར་པའི་མི་མཉམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་རྒ་བའོ། །སྲོག་གི་དབང་པོ་གྱུར་པའི་མི་མཉམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་འཆི་བའོ། །ཁྲག་ལ་ཀུན་ཏུ་གནོད་པའི་མི་མཉམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་གཡའ་བའོ། །ཉེས་པར་བཟོད་པའི་མི་མཉམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་བརྒྱལ་བའོ། །ས་དང་ཆུ་འདྲེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་འགྲེད་པའོ། །འོང་བ་དང་འགྲོ་བ་དང་བརྩལ་བ་དང་འབད་པའི་མི་མཉམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ངལ་བའོ། །དེ་དང་བྲལ་བའི་མཉམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ངལ་སོས་པའོ། །དྲི་མ་ལ་སོགས་པ་བསལ་ཞིང་ཡོངས་སུ་ཞུམ་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་མདངས་བཟང་བ་གདགས་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དྲུག་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དང་བ་ཉིད་དང་
དང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལྷན་ཅིག་པ་དང་། འདུས་མཁྲེགས་པ་ཉིད་དང་འདུས་མཁྲེགས་
པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལྷན་ཅིག་པ་དང་། སྙི་བ་ཉིད་དང་། འདྲེས་པ་དང་། མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་གནས་སྐབས་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཡོད་ན་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་ལ། བརྒྱད་ཡོད་ན་ཡང་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རེག་བྱའི་མཐར་ཐུག་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དག་
ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཅིག་ཅར་རམ། རིམ་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མིག་ལ་
སོགས་པ་ལྔ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་པུས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

165

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་དྲི་དང་རོ་ནི་མེད་ལ་དེ་དག་གི་ཁམས་ནི་ཡོད་དོ། །དེ་ཅིའི་

ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་མེད་
པས་སྣའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ལྕེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་མེད་དེ། ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་ཁོ་ནར་མེད་ཀྱི་ཁམས་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྡུས་པའི་
གཟུགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པ་དགུ་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་དོ། །རེག་བྱས་བསྡུས་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ནི་
བརྟགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་པའི་
གཟུགས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང་བརྟགས་པའི་ཡོད་པའོ། །མཐུ་ལས་བྱུང་བ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུ་དེའི་འབྲས་བུ་དང་། དེའི་ཡུལ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྫས་
སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྡོམ་པ་དང་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པར་གཏོགས་པ་ནི་བརྟགས་པའི་
ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་དེ་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་འབྱུང་
བ་ཆེན་པོ་དག་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དེ་དག་ཉིད་དང་དེ་ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཟག་པ་དང་
བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་
ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྤྲོས་པའི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་ལས་
བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་མཉམ་པར་གཞག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་གང་
གཟུགས་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་མེད་ཀྱི། དེ་དག་ལས་ལ་ལ་ལ་ཡོད་དེ། སྤྲུལ་པ་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་བཞིནི་ནོ། །རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པར་སྔོནོ་གྱི་ཡིད་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

166

ལ་བྱེད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་མུན་པ་དང་བྲལ་བ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་མངོན་པར་བརྗོད་པར་སྣང་བར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྣམ་
པར་བརྟགས་ཤིང་རྣམ་པར་བརྟགས་ཤིང་མོས་པའི་དབང་གིས་སྣང་བ་གང་ཡིནི་པ་དེ་
ནི་མ་སྐྱེས་པ་ཡིནི་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ནི་འཇིག་རྟེནེ་ལས་འདས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིནི་
གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཡང་ལ་ལ་དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་
ཡང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྤྱོད་
པའི་གཟུགས་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་གཟུགས་ནི་མཆོག་ཏུ་འོད་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་ཕྱིར་གསལ་བ་དང་། འོག་མའི་དབང་
པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆ་ཕྲ་བ་དང་། དེའི་ལུས་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་པས། དེ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་གཟུགས་
ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། གནས་དང་། གནས་པར་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། ཆ་ཕྲ་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་ས་ལ་སོགས་པའི་སྲབ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་སོ་སོའི་དབང་བའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་

པའོ། །དེ་ལ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ནི་གཟུགས་སུ་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་གནས་དང་གནས་པར་འབྲེལ་པའི་མཚན་ཉིད་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་གནས་ཡིནི་ལ། རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་རྣམས་ནི་གནས་པ་ཡིནི་ནོ། །དེ་ལ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

167

ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་དབང་གིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཅན་རྣམས་སོ་སོར་འབྱུང་བ་སྟེ། ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་གཟུགས་འདུས་པ་ལ་ལ་ནི་སྲ་བ་ཁོ་ནར་འབྱུང་ལ། ལ་ལ་ནི་གཤེར་བ་ཁོ་ནར། ལ་ལ་ནི་དྲོ་བ་ཁོ་ནར། ལ་ལ་ནི་གཡོ་བ་ཁོ་ནར། ལ་ལ་ནི་འདྲེས་པ་ཁོ་ནར་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལ་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ས་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བརྟེན་པ་དང་། སྡུད་པ་དང་། སྨིན་པར་

བྱེད་པ་དང་། བསྐྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། དེ་ལས་གཞན་ཡང་འོག་ནས་རྒྱས་པར་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆ་ཕྲ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་

པའོ། །ཡང་ཆ་ཕྲ་བ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འབྲི་བ་ཆ་ཕྲ་བ་ཉིད་དང་། རང་བཞིནི་ཆ་

ཕྲ་བ་ཉིད་དང་། སེམས་ཀྱི་དབང་བསྒྱུར་བ་ཆ་ཕྲ་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་འབྲི་བ་ཆ་ཕྲ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཆ་ཕྲ་བ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་ཆ་ཕྲ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རླུང་ལ་
སོགས་པ་དང་། བར་མདོའི་སྲིད་པའི་གཟུགས་ཆ་ཕྲ་བ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་དབང་བསྒྱུར་བ་ཆ་ཕྲ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་གཟུགས་ཆ་ཕྲ་བ་བསྟན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་ལྷ་སེམེས་མཉམ་པ་མི་འགྱུར་བ་དེ་དག་གིས་ནི་ཇི་ལྟར་དེ་དག་སྨྱུང་བུའི་རྩེ་མོས་ཕུག་པའི་ཁྱོན་ཙམ་གྱིས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འཁོད་ཀྱང་གཅིག་ལ་གཅིག་ཐོགས་པ་ཡང་མེད་ལ། གཅིག་ལ་གཅིག་གནོད་པ་ཡང་མེད་པ་དང་། དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སེམས་དེ་དག་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་བྱས་ཤིང་ཡོངས་སུ་བྱི་དོར་བྱས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་
རྫས་བསམ་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམ་པ་དུས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

168

རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱ་ཆེར་ནི་སའི་དངོས་གཞིར་རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱས་ཟིན་ཏོ། །མདོར་བསྡུ་ན་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་། མ་འདྲེས་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་པ་དང་། ཆ་ཤས་མེད་པས་སོ། །དེ་ལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ལས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ན་གཟུགས་དབྲི་བའི་མཐའ་བློས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པ་ལས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམ་པར་གཞག་པར་ཟད་ཀྱི། ལུས་གཟུགས་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་སྐྱེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར།
འགག་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པ་གཟུགས་འདུས་པ་ཡང་མ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ནི་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་དེ་མི་གེ་ལ་སོགས་པ་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམ་པ་ལྔ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་རྣམ་པ་ལྔ་དང་ས་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཏོག་པའི་གཟུགས་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམ་པ་གཅིག་གོ །དེ་ལ་མ་འདྲེས་པ་ལས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་རྫས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལས་སོ། །དེ་ལ་ལྷན་གཅིག་པ་ལས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདུས་པའི་སྟེ། འདི་ལྟར་ས་ལ་སོགས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ན། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ཕྱོགས་གཅིག་དང་། ཐ་མི་དད་པས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདུས་པར་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་
ན་ཐ་མི་དད་པར་གནས་པ་དང་། ཐོགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ནི་འཇུག་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དེ་དང་མཐུན་པའི་ལུས་ཀྱི་དབང་ལས་དེ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

169

ལྟར་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་འདུས་པ་ཐམས་
ཅད་ནི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཐུན་མོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་ཟིན་ན་གལ་ཏེ་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཐ་མི་དད་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི་དེ་ལྟ་ན་འདུས་པ་མཐའ་དག་མིག་ལ་སོགས་
པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་
ལོངས་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་བས། དེ་ལྟ་བས་ན་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །གཟུགས་གང་ལ་ལར་ཐོགས་པར་འགྱུར་ལ། ལ་ལར་ཐོགས་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་བར་མདོའི་སྲིད་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཐོགས་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་འདི་ལ་ཡང་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆ་
ཤས་མེད་པ་ལས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལྔ་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདུས་པ་ཡོད་ན་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཆ་ཤས་ཡིན་གྱི། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ནི་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཆ་ཤས་གཞན་མེད་དེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱོགས་ཡིན་གྱི་ཆ་ཤས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཇི་སྐད་
བསྟན་པ་ནི་མིག་ལྔའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། ཤའི་མིག་དང་། ལྷའི་མིག་དང་། འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་དང་། ཆོས་ཀྱི་མིག་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་གོ །རྡུལ་ཕྲ་རབ་དུ་ཞིག །མིག་དུ་ཞིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། རྡུལ་
ཕྲ་རབ་ཐམས་ཅད་ནི་ཤའི་མིག་དང་། ལྷའི་མིག་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་མིག་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འདི་ལྟར་ལྷའི་མིག་ནི་གཟུགས་འདུས་པ་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་དང་། འོག་དང་། སྟེང་དང་།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

170

མདུན་དང་། རྒྱབ་དང་། སྣང་བ་དང་། མུན་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་འཛིན་པར་ཟད་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པར་མི་བྱེད་དེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཅད་ཅིང་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་རྡུལ་ཕྲ་
རབ་མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་འགགས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དང་པོར་མཐའ་དག་འདུས་ཏེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་མར་ཡང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆུའི་ཐིགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་
རྣམ་པ་ལྔས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་སེམས་པ་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
གཟུགས་འདུས་པ་ལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པར་འཛིན་པ་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་སེམེས་པ་ཚུལ་བཞིནི་མ་ཡིནི་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རྡུལ་ཕྲ་རབ་སྐྱེ་བ་
དང་འགག་པར་འགྱུར་བར་འཛིན་པ་དང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཕྲད་པ་དང་། བྲལ་བར་འཛིན་པ་དང་། གཟུགས་འདུས་པ་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཙམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་པར་འཛིན་པ་དང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཚོགས་ནས་གཟུགས་འདུས་པ་
དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་བསྐྱེད་པར་འཛིན་པ་ཡང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་སེམས་པ་ཚུལ་
བཞིན་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཚུལ་བཞིན་ལ་རབ་ཏུ་བརྩོན་པས་ནི་ཚུལ་
བཞིན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་དེ་དག་སྤངས་ཏེ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་
རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལས་ཕན་ཡོན་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་དེ་རིལ་པོ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་གཞག་པས་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་གསལ་བའི་རྒྱུ་བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ནི་ཕན་ཡོན་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་སྤོང་བའི་
རྒྱུ་བྱས་པར་འགྱུར་བ་ནི་ཕན་ཡོན་གཉིས་པའོ། །འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་སྤོང་བ་ཇི་ལྟ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

171

བ་དེ་བཞིན་དུ་ང་རྒྱལ་སྤོང་བའི་རྒྱུ་བྱས་པར་འགྱུར་བ་ནི་ཕན་ཡོན་གསུམ་པའོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་རྣམ་པར་གནོན་པའི་རྒྱུ་བྱས་པར་འགྱུར་བ་ནི་ཕན་ཡོན་བཞི་པའོ། །མྱུར་དུ་མཚན་མ་རྣམ་པར་འཇིག་པའི་རྒྱུ་བྱས་པར་འགྱུར་བ་ནི་ཕན་ཡོནོ་ལྔ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དེ་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསམ་
པ་ཡིནི་ནོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྫས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་ལྔར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ་འདི་ལྟ་སྟེ། གནས་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། འཕེན་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། ཕན་འདོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། གནོད་པ་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེ་བའོ། །དེ་ལ་གནས་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་ཕྱོགས་སུ་དེ་ལས་གཞན་པ་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཕྱོགས་གཅིག་ལས་ཉེ་བར་བླངས་བས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ལ་གཟུགས་འདུས་པ་གང་ལས་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཉིད་ནི་དེ་ལ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་གང་ལ་གང་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་མེད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་གཞག་པ་མདོར་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གང་ལ་གང་མི་དམིགས་པ་དེ་ཡང་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་
དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་གྱུར་ན། དེ་དེ་དང་རྫས་མཚུངས་པ་ཞིག་གམ།
རྫས་མི་མཚུངས་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་གྲང་ན། གལ་ཏེ་རྫས་མཚུངས་ཞེས་བྱར་ནི་མི་དམིགས་པས་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་རྫས་མི་མཚུངས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་། རྫས་མི་
མཚུངས་པ་དེ་དེ་ཙམ་ཞིག་གམ། མཐུ་ལས་ཡིན་གྲང་ན། གལ་ཏེ་དེ་ཙམ་ཞིག་ལས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

172

ཞེས་བྱར་ནི། དེས་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དམིགས་སུ་མེད་པས་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་མཐུ་ལས་ཞེས་བྱར་ནི། དེས་ན་མཚན་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པའི་མཐུ་གཞན་མི་དམིགས་པས་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དེ་ནི་གནས་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་རང་གི་ས་བོན་ལས་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་
ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་འདུས་པ་སྲ་བ་ནི་ལན་འགའ་ནི་རྐྱེན་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ན་སླ་བར་གྱུར་ལ་སླ་བ་ཡང་ལན་འགའ་ནི་སྲ་བར་འགྱུར་བ་དང་། གྲང་བ་ཡང་དྲོ་བར་འགྱུར་ལ། དྲོ་བ་ཡང་གྲང་བར་འགྱུར་བ་དང་། མི་གཡོ་བ་ཡང་གཡོ་བར་འགྱུར་ལ། གཡོ་བ་ཡང་མི་གཡོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་ཁ་དོག་ངན་པ་ལ་སོགས་
པའི་དབྱེ་བ་ཡང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་མེད་ཀྱང་། ཁམས་ཡོད་ན་འདུས་པ་དེ་དང་དེ་ལས་ཆོས་གཟུགས་ཅན་བྱེ་བྲག་ཅན་དེ་དང་དེ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དེ་ནི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་འཕེན་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ནང་གི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དབང་གིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་བརྟན་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རྣམས་སོ། །ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱང་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་འདོད་པ་ཉེ་བར་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་། འདོད་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་རྣམས་ནི་ཡང་དང་ཡང་འཕེན་པའི་སྐྱེ་བ་ལས་འབྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྣོད་བསྟན་པ་དག་ལས་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དེ་ནི་འཕེན་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་
ཕན་འདོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་གཟུགས་ཅན་དེ་དང་དེ་དག་ཕན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

173

འདོགས་པའི་རྐྱེན་དེ་དང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེས་བརྟས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་བརྟས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་མཆོག་དང་། ཤིན་ཏུ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཆུ་ལ་སོགས་པས་བརླན་པ་རྣམས་ཀྱི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དེ་ནི་ཕན་འདོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་
བཟློག་པ་ནི་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འདུས་པ་སྐྱེ་
བ་ནས་རྫས་སྣ་ཚོགས་མཆིག་ལ་བཏགས་ཏེ་ཆུ་དང་སྦྱར་བ་རྣམ་པར་གཞག་པ་
བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་བྱའི་ཏིལ་དང་སྲན་ཆུང་དང་། མོན་སྲན་གྲེའུ་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་མི་བྱའོ། །དི་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་
སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་དེའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི་དབང་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཚེ་
འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བའི་ཚེ་ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱུར་བྱས་པའི་
གཟུགས་ལ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་དག་འགྱུར་བས་འགྱུར་བ་དང་། གནས་པ་དང་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་གྱུར་པས་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་འགྱུར་བ་འབྱུང་བ་སྟེ། སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་དང་། ལས་དང་། སྙོམས་པར་འཇུག་པས་སོ། །དེ་ལ་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་ནི་སའི་མངོན་པར་གནོད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། སྣོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་། ཞིང་གི་བྱེ་བྲག་ལས་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་དེ་འགྱུར་བར་སྣང་བ་དང་། ཆུའི་མངོན་པར་བརླན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། མེའི་ཡོངས་སུ་སྨིནི་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། རླུང་གི་ཡོངས་སུ་སྐམ་པ་
ལ་སོགས་པས་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་འགྱུར་བར་སྣང་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་འགྱུར་བ་འབྱུང་བ་སྐྱེས་བུའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

174

བྱེད་པས་བྱས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལས་ནི་ལས་དང་མཐུན་པར་དང་
པོར་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དང་མཐུན་པ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས་འགྱུར་བ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་འགྱུར་བ་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་

བྱའོ། །དེ་ལ་སྙོམོས་པར་འཇུག་པ་ནི་སྙོམོས་པར་འཇུག་པ་ཡང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་སྔོནོ་དུ་འགྲོ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་འགྱུར་བ་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་འགྱུར་བ་འབྱུང་བ་སྙོམས་པར་འཇུག་པས་བྱས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་
ལྔས་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་འབྲས་བུ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ལས་འབྲས་བུ་གཞན་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་དང་། སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པའི་སྟོབས་དང་། རིག་སྔགས་ཀྱི་སྟོབས་དང་། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་སྟོབས་དང་། ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ། །འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ཤིང་ཤི་བའི་དུས་བྱས་པའི་བར་མདོའི་སྲིད་པའི་གཟུགས་འདུས་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་རྒྱུ་གང་དང་རྐྱེན་གང་གིས་འབྱུང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རང་གི་ས་བོན་ནི་རྒྱུ་
ཡིན་ལ་དེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ནི་རྐྱེན་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །བར་མདོའི་སྲིད་
པ་ཡོད་པར་རྒྱུ་གང་གིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཤི་འཕོས་ནས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གནས་མེད་པ་རྣམས་ཡུལ་གཞན་དུ་ཕྱིན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་ཙམ་ཡིན་པས་བྲག་ཅི་ལྟ་བུར་ཡང་མི་རུང་བ་དང་། མ་
འགགས་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུར་ཡང་མི་རུང་བ་དང་། འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་འཛིན་པ་ལྟ་བུར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་དཔེ་དེ་དག་མི་རུང་བ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

175

དེའི་ཕྱིར་བར་མདོའི་སྲིད་པ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་སྐྱེ་བ་བསམ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡུལ་
གནོན་ཅིང་ཡུལ་གང་དུ་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ཀྱང་གནས་པར་འགྱུར་བར་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྐྱེས་པའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་
སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་དེ་དག་ཉིད་ཡུལ་གནོན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་
པ་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་དེ་ནི་འབྱུང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་དེར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འབྱུང་བ་རྣམས་ཁོ་ན་ཡུལ་དེ་ལ་སྒྲིབ་པའི་དོན་གྱིས་ཉེ་བར་གནས་
པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པ་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་དོནོ་དང་། དེའིེི་དབང་གིས་ན་དེ་ཡང་ཡུལ་ལ་གནོནོ་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ས་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རགས་པ་ཉིད་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་སའི་ཁམས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ནི་རྟེན་གྱི་དོན་གྱིས་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །ཆུ་དང་། མེ་དང་། རླུང་རྣམས་ཀྱི་ལས་ནི་རླན་པ་དང་། འབར་
བ་དང་། གཡོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ལ་སྒྲ་ནི་བརྗོད་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་འདུས་པ་ལས་རྒྱུན་བརྟན་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དེ་དང་ཕྱི་རོལ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ལན་
ཅིག་བྱུང་བ་ན་ཡུལ་གང་དུ་གྲག་པའི་ཡུལ་དེ་ཐམས་ཅད་དུ་ཅིག་ཅར་ཁོ་ནར་ཁྱབ་པར་འབྱུང་སྟེ། མེའི་འོད་དང་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི་ཆེས་ཆེ་བ་དང་ཆེ་བར་འབྱུང་ཞིང་འགྲོ་བ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རླུང་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བརྟན་པ་དང་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་
ལ་དཀྱིལ་འཁོར་ན་རྒྱུ་བ་ནི་བརྟན་པའོ། །ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱུ་བ་ནི་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

176

ཁོ་ནའོ། །རྫས་ཀྱི་ནང་ན་རྒྱུ་བ་ནི་རྟག་ཏུ་ཕན་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ། །འཁྲུལ་འཁོར་དེད་
པ་ནི་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ནི་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་

བྱའོ། །དེ་ལ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་སྣང་བ་དང་། མུན་པས་བསྡུས་པ་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་ལ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་བརྟན་པ་དང་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་

ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གང་དག་ལ་རྟག་ཏུ་མུན་པ་དང་། རྟག་ཏུ་སྣང་བ་ཡོད་པ་དེ་དག་ན་ནི་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་ལ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ན་ནི་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་

ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གཟུགས་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་
གསལ་བ་ནི་འོད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །མི་གསལ་བ་ནི་བུ་གས་བསྡུས་པ་ཡིན་

ནོ། །རིང་པོ་དང་ཐུང་ངུ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གང་དག་དབྱིབས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་ཀྱང་ཅི་རྫས་སུ་ཡོད་པའམ། བརྟགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
བརྟགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིནི་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བསགས་པ་ལས་
གནས་པ་ནི་དབྱིབས་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པའི་ཚིག་ཡིན་པ་དང་བསགས་པ་ཙམ་
དམིགས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་དོན་མི་དམིགས་པ་དང་། ལྟོས་ཤིང་ལྟོས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་འདྲེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བློས་ཕྱེ་བས་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ནི་ཁ་དོག་ཙམ་ཁོ་ན་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། དེ་ལས་གཞན་པ་དྲི་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱུ་བའི་རླུང་ལ་ཡང་དྲི་ལ་སོགས་པ་ལྷན་
ཅིག་སྐྱེས་པ་ནི་མེད་ལ། འདྲེས་པ་ལས་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དཀྱིལ་འཁོར་ལས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

177

ནི་ཕྱི་རོལ་དུ་བྱུང་བའི་སྣང་བ་ལ་ཡང་དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་དྲི་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་དམིགས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ཡང་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་བརྟེནེ་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་རིགས་
མཐུན་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལ་དམིགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱའི་དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྐྱེས་པ་ནི་མ་ཡིན་

ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལས་ཆོས་དུ་ཞིག་ནི་བསྟན་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པར་གནས་ལ། དུ་ཞིག་ནི་བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པར་གནས་ལ་དུ་ཞིག་ནི་བསྟན་དུ་ཡང་མེད་ལ་ཐོགས་པ་ཡང་མེད་པར་གནས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། མིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་གཅིག་ནི་རྣམ་པ་གཉི་ག་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་བསྟན་དུ་
མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་པའི་
གཟུགས་ནི་མ་གཏོགས་ཏེ་དེ་ནི་བསྟན་དུ་ཡང་མེད་ལ་ཐོགས་པ་ཡང་མེད་པ་ཡིན་

པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་དབྱིབས་བསམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གང་དག་གིས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འཇུག་པར་
འགྱུར་བའི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ་གསུམ་སྟེ། རྒྱུ་མཐུན་པ་
ལས་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །དེ་
ལ་རྒྱུ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་མཐུན་པ་ལས་
བྱུང་བ་དང་། རྒྱས་པའི་རྒྱུ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཐུན་པ་ལས་
བྱུང་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྒྱུ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

178

ནི་དང་པོ་དང་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ལས་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་
དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་སྟེ། ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཁོ་ནས་
དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་དུས་གཞན་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་
རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཡུལ་ལ་ཁྱབ་པའི་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། མཚན་ཉིད་བརྟས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །དེ་ལ་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་པོ་ནི་གཟུགས་ཅན་ཟས་དང་གཉིད་དང་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དག་གིས་རྒྱས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་ཟས་དང་།
དེའི་གནས་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་བསྒོམ་པ་དང་། དུས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་
སྨིན་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆོས་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱེད་དོ། །གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་མཚན་ཉིད་བརྟས་པར་བྱེད་
པའི་རྒྱས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་རྒྱས་པར་བྱེད་དོ། །འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་གཟུགས་ནི་ཟས་རྣམ་པ་བཞི་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་རྒྱས་པའི་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱེད་དོ། །གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་གཟུགས་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིནི་ལ། གཉིད་
ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན། ཚངས་པར་སྤྱོད་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་ནི་གཉིས་ཀྱིས་འཇུག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ལ་རྣམ་པར་སྨིནི་པ་

ལས་སྐྱེས་པ་དང་། རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུན་ལས་གཞན་པ་རྒྱུ་མཐུན་པའི་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཚེ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུན་ལ་ཡང་འཕེལ་ཞིང་ཡངས་ལ་
རྒྱས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དམིགས་པའི་ཚེ། རྣམ་པར་སྨིན་པས་བསྡུས་པ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་

རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱས་པ་ཐ་དད་པའི་རྒྱུན་དེ་ལ་ཕན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

179

འདོགས་པས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུན་
གྱིས་འཕེལ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོས་མ་བསྡུས་པའི་གཟུགས་ལ་ནི་རྣམ་
པ་གསུམ་ཆར་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། རྒྱས་པ་གཉིས་
པས་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ལ་
ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་མེད་དེ་ལྷག་མ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྨིན་པར་འགྱུར་རོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་དྲི་དང་རོ་མེད་
དོ། །འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་མ་ཚང་བར་ཡང་རྣམ་པར་སྨིནི་པར་འགྱུར་རོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་ཚང་བ་རྣམས་སོ། །སྒྲའི་ཁམས་ནི་རྣམ་
པར་སྨིན་པ་ཡིན་ལ་སྒྲ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་
ཕུང་པོའིོི་རྒྱུན་བསམ་པ་ཡིནི་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྡུས་པའི་
སའི་ཁམས་ནི་ལས་དུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། རླུང་གི་ཁམས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་ལས་དུ་དང་
ལྡན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལས་ལྔ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་

བྱའོ། །དེ་ལ་སའི་ཁམས་ནི་མངོན་པར་གནོད་པས་དེ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་དང་། རྟེན་གྱི་ལས་ཅན་དང་། གནས་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་དང་། འཁྲུག་པའི་ལས་ཅན་དང་། ཕན་འདོགས་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཆུའི་ཁམས་ནི་འབབ་པ་དང་།
སྡུད་པ་དང་། རླན་པ་དང་། འཁྲུག་པ་དང་། ཕན་འདོགས་པའི་ལས་ཅན་ཡིནི་ནོ། །མེའི་
ཁམས་ནི་གསལ་བ་དང་། སྨིན་པ་དང་། སྲེག་པ་དང་། འཁྲུག་པ་དང་། ཕན་འདོགས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

180

པའི་ལས་ཅན་ཡིན་ནོ། །རླུང་གི་ཁམས་ནི་གཡོ་བ་དང་། བྱ་བའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་
དང་། སྐམ་པ་དང་། འཁྲུག་པ་དང་། ཕན་འདོགས་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཡང་འབྱུང་
བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་འཇུག་པ་ལས་ལྔ་དང་ལྡན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱེས་པ་དང་། བརྟེན་པ་དང་། གནས་པ་དང་། རྟོན་པ་དང་། འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིནི་ནོ། །དེ་ལ་སྐྱེས་པ་ནི་འགྱུར་བ་སྐྱེ་བའི་སྔོནོ་དུ་འགྲོ་
བ་དག་ཡིན་ནོ། །བརྟེན་པ་ནི་འགྱུར་བ་འབྱུང་བའི་ཡུལ་ཐ་མི་དད་པས་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་
དག་ཡིན་ནོ། །གནས་པ་ནི་ཕན་འདོགས་པ་དང་། གནོད་པ་བྱེད་པ་དག་གིས་གྲུབ་པ་དང་། བདེ་བ་གཅིག་པའི་དོན་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ནོ། །རྟོན་པ་ནི་དེ་ཙམ་
ལས་མི་ཉམས་ཤིང་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པས་རྟོན་པར་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ནོ། །འཕེལ་བར་
བྱེད་པ་ནི་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ནོ། །མིག་
དང་རྣ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་
དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
མདོར་བསྡུ་ན་སེམས་པ་ནི་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་། ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལུས་དང་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བར་གདགས་པ་འཇུག་པ་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ་དང་། ངེས་པའི་སེམས་པ་དང་། ཀུན་ནས་སློང་བའི་སེམས་པའོ། །དེ་ནི་སེམས་པ་ཆེན་པོ་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཟུགས་འདུས་པ་
ལས་གཡོ་བ་ཐ་དད་པའམ། ཐ་མི་དད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཐ་མི་དད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡུལ་དེར་སྐྱེས་ནས་སམ། མ་སྐྱེས་པར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

181

རམ། ཞིགས་ནས་སམ། མ་ཞིགས་པར་གཡོ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཉེས་པ་ནི་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་སྐྱེས་ནས་གཡོ་ན་ནི་དེས་ན་མཚན་ཉིད་སྤངས་
པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་མ་སྐྱེས་པར་གཡོ་ན་ནི་དེས་ན་གཡོ་བ་དང་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཞིགས་ནས་གཡོ་ན་ནི་དེས་ན་གོང་མ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་མ་ཞིགས་པར་གཡོ་ན་ནི་དེས་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསལ་བར་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ཡུལ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་པས་ན། གཡོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ལས་བསམ་པ་ཡིན་པར་

རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་སྐད་ཅིག་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་
པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱེས་ནས་འཇིག་པ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་
ནི་འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་མི་རུང་སྟེ། མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་པ་
གནས་པའི་རྒྱུ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡང་མི་དམིགས་པས་དེའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་རང་གི་ངང་གིས་འཇིག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་པ་ཉིད་
རབ་ཏུ་གྲུབ་བོ། །མེ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མེ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་འདུ་བྱེད་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ནི་མི་འདྲ་བ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་བྱེད་པ་ཙམ་ཡོད་པར་ཟད་དོ། །འཇིག་པ་ཡང་འཇིག་པའི་རྒྱུར་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དང་
ལྷན་ཅིག་ཡོད་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་ནས་དེ་འཇིག་པར་བྱེད་ཅེས་བྱར་ཡང་དེའི་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་པ་དེ་ལ་འཇིག་པ་ཙམ་གྱི་ངོ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

182

བོ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་མི་རུང་ངོ་། །འོན་ཏེ་འཇིག་པ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་
གཞན་པ་ཁོ་ན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། དེས་ན་འཇིག་པའི་མཚན་ཉིད་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་
དེ་མི་དམིགས་པས་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་མེ་ལ་སོགས་པ་དང་འཇིག་པ་བསྡོངས་ཏེ་འཇིག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་རྟོག་ན་ནི། དེས་ན་མར་མེ་ལ་སོགས་པ་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་རང་གི་ངང་གིས་འཇིག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་མི་འཐད་པར་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ནུས་པ་གཞན་དང་གཞན་ཡོད་པར་རྟོག་ན་ནི་དེས་ན་བྱེ་བྲག་མི་དམིགས་པས་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་གཉི་གས་ཕྱོགས་གཅིག་འཇིག་པར་ནུས་སོ་ཞེས་རྟོག་ན་ནི། དེས་ན་གཉི་གས་ཆ་གཉི་ག་འཇིག་པར་ནུས་པའམ། ཆ་གཉི་ག་འཇིག་པར་མི་ནུས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་སྐད་ཅིག་པ་ཉིད་བསམ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
འདི་ལྟ་སྟེ་རང་གི་ངང་གིས་འཇིག་པའི་རྒྱུ་དང་། མེ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་པའི་རྒྱུ་མ་
ཡིནི་པར་བཀག་པ་དང་། འཇིག་པ་འཇིག་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིནི་པར་བཀག་པ་དང་། དེ་གཉི་
ག་འཇིག་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་བཀག་པ་ལས་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཡང་འདུ་བྱེད་ཐམས་
ཅད་ནི་སེམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་པར་

རིག་པར་བྱའོ། །ཅི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལས་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་རྣམས་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པའམ། ཐ་དད་པ་མ་ཡིནི་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཐ་དད་
པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལ་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་ནི་འདི་ཡིནི་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དབང་པོ་གཞན་གྱིས་རྟོགས་
པ་སྟེ། འདི་ལྟར་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་དབང་པོ་གཞན་གྱིས་འཛིན་པར་བྱེད་ལ།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

183

རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་རྣམས་ཀྱང་དབང་པོ་གཞན་གྱིས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཕོ་བ་དང་མི་འཕོ་བ་ཡང་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཏིལ་མར་དག་གི་ནང་དུ་མེ་ཏོག་དག་གི་དྲི་འཕོ་བ་ནི་དམིགས་ལ། སྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་འཕོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་དང་མི་འགྱུར་བ་ཡང་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
མར་བཞུ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཁ་དོག་དང་རོ་ལ་སོགས་པ་འགྱུར་བའི་བྱེ་བྲག་ནི་དམིགས་ལ། སྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་དམིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་དག་ནི་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་དག་ལ་ཡང་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་མངོནོ་པར་ཞེན་པར་བྱེད་ན་ནི། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་དག་ཡིནི་པས། དེ་ལྟར་ན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཡང་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་རྣམས་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ལས་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་
པ་དེ་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་མ་འདྲེས་པ་དང་འདྲེས་པ་བསམ་པ་ཡིནི་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །གཟུགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལས་དུ་ཞིག་ནི་དབང་པོར་གྱུར་
པ་དག་ཡིན། དུ་ཞིག་ནི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ལྔ་ནི་དབང་
པོར་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ལ། དྲུག་ནི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དག་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་དབང་པོར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དག་ཇི་ལྟར་ན་སྤྱོད་
ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སའི་དངོས་གཞིར་དེ་ལ་དམིགས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མ་ཉམས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་དུས་ན་དབང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

184

པོ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་ཡོངས་སུ་མ་ཉམས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ཏེ། དམན་པར་གྱུར་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཉམས་པས་སོ། །དེ་ལས་བཟློག་པས་ནི་ཡོངས་སུ་མ་ཉམས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་བཞིས་དབང་པོ་རྣམས་འགྱུར་བ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཕན་འདོགས་པ་དང་། གནོད་པར་བྱེད་པའི་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དག་དང་། ཡུལ་དང་ཕན་འདོགས་པ་ཕ་རོལ་གྱི་གནོད་པ་དག་གིས་འགྱུར་བར་བྱེད་པའོ། །ནང་གི་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སོ་སོའི་ནང་གི་ཚུལ་
བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་
པ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
ལས་སྐྱེས་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པས་འགྱུར་བར་བྱེད་པའོ། །ལས་ཀྱི་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གཟུགས་སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པ་ལ་སོགས་པས་འགྱུར་བར་བྱེད་པའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ལས་འགྱུར་བ་སྐྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དབང་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པས་འགྱུར་བར་བྱེད་པའོ། །ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་རྣམ་པ་དུར་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན་སྨྲས་པ། རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། སྒྲིབ་པས་བྱས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྒྲིབ་པ་ལྔ་པོ་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བས་སེམས་སྒྲིབ་པ་ལས་སོ། །གཡེང་བས་བྱས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་གདོན་གྱིས་བརླམས་པ་ལ་སོགས་པས་སེམས་གཡེང་བར་བྱས་པ་ལས་སོ། །མ་ཐོབ་པས་བྱས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཐོབ་པའི་སེམས་དེ་ལ་རྩོལ་བར་བྱེད་པ་ལས་སོ། །མ་བྱང་བས་བྱས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཐོས་པ་དང་བཟོ་ལ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

185

སོགས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་བྱང་བར་མ་བྱས་པའི་སེམས་ལས་སོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་རྣམས་དབང་པོ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཟུགས་ནི་མིག་དང་མ་ཕྲད་པར་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །ཧ་ཅང་ཆ་ཕྲ་བ་མ་ཡིན་པ་སྣང་བར་

འགྱུར་རོ། །བསྟན་དུ་ཡོད་པ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །མ་བསྒྲིབས་པ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །སྣང་བ་དང་བཅས་པར་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །ཧ་ཅང་བསྐལ་པ་མ་ཡིན་པ་སྣང་

བར་འགྱུར་རོ། །སྤྱོད་ཡུལ་ན་གནས་པ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ལ་ལའི་མིག་ལ་ནི་མུན་ཁྲོད་ན་ཡང་གཟུགས་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །སྒྲ་ནི་རྣ་བ་དང་མ་ཕྲད་པ་དང་། བསྒྲིབས་པ་དང་། མ་བསྒྲིབས་པ་དང་། སྣང་བ་དང་། མུན་ཁྲོད་དང་། ཧ་ཅང་ཆ་ཕྲ་བ་
མ་ཡིན་པ་དང་། ཧ་ཅང་བསྐལ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱོད་ཡུལ་ན་གནས་པ་གྲག་པར་
འགྱུར་རོ། །དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་དབང་པོ་རྣམས་དང་ཕྲད་པ་དང་། སྤྱོད་ཡུལ་ན་གནས་པ་དག་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ། །ལྷའི་མིག་ལ་ནི་གཟུགས་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་དང་། བསྒྲིབས་པ་དང་། མུན་ཁྲོད་ན་འདུག་པ་དང་། བསྐལ་པ་དང་། སྤྱོད་ཡུལ་ན་གནས་པ་ཡང་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ལ་ནི་གཟུགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ། །སའི་དངོས་གཞིར་སྤྱོད་ཡུལ་རྣམ་པ་དྲུག་ཅེས་གང་སྨྲས་པ་དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། གནས་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། ཕྱོགས་དང་དུས་དང་གསལ་བ་དང་། མི་གསལ་བ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་དང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འཛིན་པ་སྟེ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་གཏོགས་པ་དང་། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

186

དང་། བྱ་བའི་བྱེ་བྲག་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་འདི་ཡིནི་ཏེ། སྔོནོ་པོ་དང་སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་
པོ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པའོ། །དེ་ལ་བྱ་བའི་བྱེ་བྲག་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་སྡོམོ་པ་དང་། སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྡོམ་
པ་ཡང་མ་ཡིན་སྡོམོ་པ་མ་ཡིནི་པ་ཡང་མ་ཡིནི་པར་བསྡུས་པ་དག་ཡིནི་པར་བལྟ་བར་

བྱའོ། །དེ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་གནས་ལྟ་བུ་དག་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྒྲ་
རྣམས་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། ཟིན་པ་དང་། མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །བྱ་བའི་བྱེ་བྲག་ནི་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དོ། །གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་སྔ་མ་བཞིནི་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་
ལ་དྲི་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་རྩ་བ་དང་སྡོང་བུ་དང་། ཤུན་པ་དང་། སྙིང་པོ་དང་། ལོ་མ་དང་། མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུའི་དྲི་དག་གོ །དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་རྣམས་ལ་བྱ་བའི་བྱེ་བྲག་ནི་མེད་དོ། །དེ་དག་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་སྔ་མ་བཞིན་དུ་བལྟ་

བར་བྱའོ། །དེ་ལ་རོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་ཁ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་

བལྟ་བར་བྱའོ། །རེག་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་རྣམ་པ་དུ་མ་སྟེ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་

བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྤྱོད་ཡུལ་གསུམ་པ་ནི་ཤར་དང་ལྷོ་དང་ནུབ་དང་བྱང་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བཞི་པ་ནི་འདས་པ་དང་།
མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལྔ་པ་ནི་ཡང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

187

དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་གཟུང་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་
དྲུག་པ་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་། དངོས་པོ་མཐའ་དག་འཛིནི་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་སྣང་བར་འགྱུར་བའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་དང་འབྱུང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
གང་ཡིན་ཞེ་ན། གནས་ཡོངས་སུ་མ་ཉམས་པ་དེ་དང་ཡུལ་སྣང་བ་དང་ཕྲད་པ་དེ་དང་།
དེས་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་མངོན་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་
མཐུན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་བསམ་པ་ཡིན་པར་བལྟ་

བར་བྱའོ། །དེ་ལ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ལུས་ལ་གནས་པའི་ལུས་ལ་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་གང་དག་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་འོག་མའི་གཟུགས་དང་ལྷན་ཅིག་པ་ཡུལ་གཅིག་གམ་ཡུལ་ཐ་དད་དམ་ཇི་ལྟར་གནས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བྱེ་མ་དང་ཆུ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་

གནས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ཕན་ཚུན་འདྲེས་པ་བསམ་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་
བསམ་པ་རྫོགས་སོ།། །།
བམ་པོ་བདུན་པ། ད་འདི་མན་ཆད་ནི་མིང་གིས་བསྡུས་པའི་ཕུང་པོ་གཟུགས་
ཅན་མ་ཡིན་པ་བཞི་པོ་དག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཅི་རིགས་པར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
སའི་དངོས་གཞིར་སེམས་གཅིག་རྣམ་པར་གཞག་པ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་
བརྩམས་ནས་དེ་ལ་དཔེ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདེ་བར་གཤེགས་
པ་ནི་སྟོན་པའོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་ནི་སྟོན་པའོ་ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་ཚིག་ཏུ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

188

ཡང་སྨྲ་ན། དེ་ལྟར་སེམེས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡང་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་གཅེས་སྤྲས་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ང་སྨྲ་ན། ལུས་དང་ངག་གིས་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས།
དེ་བཞིན་དུ་སེམས་འདི་སྙེད་ཀྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་

སེམས་དང་བ་གཅིག་གིས་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལ་འཇུག་པར་གཏོགས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་གཅིག་གིས་ནི་ཐ་སྙད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་གཅིག་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་ལ། ཐ་སྙད་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུན་གཅིག་གིས་ནི་ཚིག་གཅིག་རྗོད་པར་བྱེད་ཅིང་ལུས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ཅི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅན་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་སེམས་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་མཚུངས་པའམ། ཡུལ་མི་མཚུངས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ་ཡུལ་མཚུངས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྒྱུ་གང་གིས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་རྩོལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གནས་གཉིས་ཀྱིས་བརྟས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཅི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའམ།
འོན་ཏེ་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་ལས་སམ། འོན་ཏེ་བག་ལ་ཉལ་ལས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་ལས་ཡིན་གྱི། ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ནི་མ་ཡིན་

ནོ། །གལ་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཉོནོ་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་ན་ནི་དེ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་
པ་བཞིན་དུ་གཏན་རྣམ་པར་མི་འདག་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
གསལ་བ་ཉིད་དུ་སྐྱེའོ། །དེ་ལ་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

189

གཉིས་ལས་གང་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་

པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བག་ལ་ཉལ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་གང་ཡིན་པ་སྟེ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཉེས་པར་ཀུན་ཏུ་
གནས་པ་ཉིད་དང་། ཉེས་པར་ཞུགས་པ་ཉིད་དོ། །འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་བར་མངོན་པར་རྟོགས་ནས། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་སྡུག་བསྔལ་བར་གཟིགས་ཤིང་གནས་པ་དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་གཟིགས་ཤེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་སའི་དངོས་གཞིར་འདི་ལྟ་སྟེ། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་བཅས་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཡང་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཚེའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་སོ། །དེ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཐ་མ་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བག་ལ་ཉལ་གང་ཡིན་པའོ། །ལས་ཀྱི་འཆིང་བ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ལས་ལ་དགའ་བ་
ཡང་ལས་ཀྱི་འཆིང་བ་ཡིན་ནོ། །གནས་གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་
སེམས་དང་། ངེས་པར་བྱུང་ནས་དགའ་བ་ཐོབ་པ་དང་། ལམ་ལ་དགའ་བ་ཐོབ་པ་ལ་གགས་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་འཆིང་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་
མཐུན་པའི་ལས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་འཆིང་བ་ཡིན་ནོ། །ལོག་པར་སྨོན་པའི་ལས་ཀྱང་ལས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

190

ཀྱི་འཆིང་བ་ཡིནི་ཏེ། བཞི་པོ་དེ་དག་ཡོད་ན་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དྲུག་ཡོད་ན་ཡང་བཞིར་
འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་ན་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་དུ་འབྱུང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ལྔ་སྟེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རེག་པ་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་པའོ། །ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་དུ་འབྱུང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཀུན་ཏུ་
འགྲོ་བ་མ་ཡིནི་པ་ནི་མང་མོད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་ལྔ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུན་པ་དང་། མོས་པ་
དང་། དྲན་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་བོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཀྱི་རྩོལ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །རེག་པ་གང་ཞེ་ན། གསུམ་འདུས་པ་ལས་དོན་
འཛིན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཚོར་བ་གང་ཞེ་ན། གསུམ་འདུས་པ་ལས་དོན་སོ་སོར་མྱོང་
བ་གང་ཡིན་པའོ། །འདུ་ཤེས་གང་ཞེ་ན། གསུམ་འདུས་པ་ཉིད་ལས་དམིགས་པར་
འདོགས་པ་ལ་བརྡར་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྗེས་སུ་སད་པ་དང་། ཐ་སྙད་
བག་ལ་ཉལ་བའོ། །དེ་ལ་རྗེས་སུ་སད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷ་དང་མི་ཐ་སྙད་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཐ་སྙད་བག་ལ་ཉལ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱིས་པ་ཐ་སྙད་ལ་མི་མཁས་པ་རྣམས་དང་། ཐ་ན་རི་དྭགས་དང་བྱ་རྣམས་ཀྱིའོ། །སེམེས་པ་གང་ཞེ་ན། གསུམ་འདུས་པ་ལས་དམིགས་པ་དེ་ལ་ཚོར་བ་དང་། ཕྲད་པ་དང་། འབྲལ་བའི་ཕྱིར་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །འདུན་པ་གང་ཞེ་ན། ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་
འགྲོ་བ་དང་། དེ་འདོད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །མོས་པ་གང་ཞེ་ན། ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལ་
དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། དེ་ལ་ངེས་པར་འཛིན་འདོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དྲན་པ་གང་
ཞེ་ན། ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། མངོན་པར་བརྗོད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་

པའོ། །ཏིང་ངེ་འཛིནི་གང་ཞེ་ན། ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ངེས་པར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

191

སེམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཤེས་རབ་གང་ཞེ་ན།
ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལ་དེའིེི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་

སྟེ། དེ་ཡང་རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། རིགས་པ་མ་ཡིནི་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། རིགས་
པ་ཡང་མ་ཡིནི་རིགས་པ་མ་ཡིནི་པ་ཡང་མ་ཡིནི་པས་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་ལས་གང་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དམིགས་པ་ལ་སེམས་གཏོད་པའི་ལས་ཅན་
ཡིན་ནོ། །རེག་པ་ལས་གང་དང་ལྡན་ཞེ་ན། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཚོར་བ་ལས་གང་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སྲེད་པ་
སྐྱེད་པ་དང་། བཏང་སྙོམོས་སུ་འཇོག་པའི་ལས་ཅན་ཡིནི་ནོ། །འདུ་ཤེས་ལས་གང་དང་
ལྡན་ཞེ་ན། དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཀྱིས་མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་། ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་ནོ། །སེམས་པ་ལས་གང་དང་ལྡན་ཞེ་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་།
ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ལས་ཅན་ཡིན་ནོ། །འདུན་པ་ལས་གང་དང་
ལྡན་ཞེ་ན། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་སྐྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་ནོ། །མོས་པ་ལས་གང་དང་
ལྡན་ཞེ་ན། དམིགས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ནམ། སྐྱོན་ནམ། གཉི་ག་མ་ཡིན་པ་ལ་མོས་པའི་
ལས་ཅན་ཡིན་ནོ། །དྲན་པ་ལས་གང་དང་ལྡན་ཞེ་ན། ཡུན་རིང་པོ་ནས་བསམས་པ་
དང་། བྱམས་པ་དང་། སྨྲས་པ་དྲན་པ་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་

ནོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་གང་དང་ལྡན་ཞེ་ན། ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་

ནོ། །ཤེས་རབ་ལས་གང་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སྤྲོས་པ་དང་། རྒྱུ་བ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་ལས་ཅན་
ཡིན་ནོ། །ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་དངོས་པོ་སོ་སོར་ངེས་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

192

གང་ལ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདོད་པ་དང་། ངེས་པ་དང་། འདྲིས་པ་དང་། ཉེ་བར་བརྟགས་པ་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྟེ། དེ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་
ཤེས་རབ་ནི་ཐ་མ་ལའོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་གོང་མ་གསུམ་
ལའོ། །དེ་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕུང་པོ་གང་དག་མིང་གིས་བསྡུས་པ། སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དེ་དག་ཉེ་བར་གནས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱའམ། ཚོར་བ་པའམ། ངེས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་དང་རིགས་
མཐུན་པའི་སེམས་ལ་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་འདྲེས་པར་བརྗོད་པར་བྱའི། མ་འདྲེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་འདི་དག་ནི་སོ་སོར་ཕྱེ་ན་བྱེ་བྲག་དམིགས་
པར་བརྗོད་པར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པར་
གྲུབ་པ་རྣམས་འདྲེས་པས་བྱེ་བྲག་མེད་ཅེས་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། འདུས་ནས་དམིགས་པ་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དང་། དོན་རྟོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མེད་ན་དོན་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་དེ་དག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། རབ་ཏུ་མང་སྟེ་འདི་ལྟ་སྟེ། དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མཚུངས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། གནས་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་སོ། །མིག་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡུལ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཉིད་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། མིག་ལ་
སོགས་པ་མ་ཡིནི་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་དག་ནི་ཡུལ་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི། སེམས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

193

དང་སེམེས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིནི་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་མཚུངས་པར་
ལྡན་པ་དག་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྫས་མཚུངས་པ་དང་། ཡུལ་མཚུངས་པ་དང་། དུས་མཚུངས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་
དང་བཅས་པ་དག་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་དུ་མ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་གནས་དང་བཅས་པ་དག་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གནས་སྣ་
ཚོགས་ལ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ནི་འགའ་
ཡང་གནས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དོན་གྱི་སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་གནས་ཀྱི་
ཚད་མ་ནི་མི་བྱེད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བདེ་བའི་ཚོར་བའི་ཆ་མི་མཐུན་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་
ཚོར་བ་ཞེས་བྱ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བའི་ཆ་མི་མཐུན་པ་དེ་ནི་བདེ་བའི་ཚོར་བ་ཞེས་བྱ། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བའི་ཆ་མི་མཐུན་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་

བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རང་གི་རིགས་དང་ཆ་མི་
མཐུན་པས་ཆ་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་
ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བའི་ཆ་མཐུན་པ་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
ཚོར་བ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་ཡིན་པས་ཆ་མཐུན་པ་

ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་མ་རིག་པའི་གཉེན་པོ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རིག་པའི་ཉེ་བའི་ཆ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་འབྲེལ་པས་ཉེ་བའི་ཆ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕུང་པོ་གཟུགས་ཅན་
མ་ཡིན་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་དགེ་བར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན། མི་དགེ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

194

བར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་
ཇི་ལྟ་བུ་ཡིནི་ཞེ་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་སྡོམོ་ནི། གནས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་
དང་ནི། །མཚུངས་པར་ལྡན་དང་ཀུན་རྫོབ་དང་། །ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་གཞི་དབྱེ་དང་། །ཡོན་ཏན་སྐྱོན་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས། །དེ་ལ་དགེ་བའི་གནས་དག་ནི་དུ་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན་དྲུག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ངེས་པའི་དུས་དང་ལྡོག་པའི་དུས་དང་། ལས་ཀྱི་དུས་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་དག་པའི་དུས་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་དག་པའི་དུས་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་དུས་སོ། །ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དད་པ་དང་། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་། ཁྲེལ་ཡོད་པ་དང་། མ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང་། གཏི་མུག་མེད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། བག་ཡོད་པ་དང་། བཏང་སྙོམས་དང་། རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་དེ་དག་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཆོས་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཕན་
ཚུན་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ངེས་པའི་དུས་ན་ནི་ཐ་དད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་དུས་ན་ནི་བདག་དང་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་། ཁྲེལ་ཡོད་པ་དང་ངོ་། །དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་ལ་འཇུག་པའི་དུས་ན་ནི་མ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང་། གཏི་མུག་མེད་པ་དང་། བརྩོནོ་འགྲུས་དང་ངོ་། །འཇིག་རྟེནེ་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དུས་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་ངོ་། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དུས་ན་ནི། བག་ཡོད་པ་དང་། བཏང་སྙོམས་དང་ངོ་། །སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་དུས་ན་ནི་རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་དང་སྟེ་དེ་ནི་སྙིང་རྗེས་བསྡུས་པ་ཡིན་པའི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

195

ཕྱིར་རོ། །དགེ་བའི་ཆོས་དེ་དག་ལས་དུ་ཞིག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད། དུ་ཞིག་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། གསུམ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། བག་ཡོད་པ་དང་། བཏང་
སྙོམས་དང་། རྣམ་པར་མི་འཚེ་བའོ། །བག་ཡོད་པ་དང་བཏང་སྙོམས་ནི་མ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང་། གཏི་མུག་མེད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཆ་ཡིནི་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཆོས་དེ་དག་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་དོན་གྱིས་བཏང་སྙོམས་ཡིན་པ་

དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོའི་དོན་གྱིས་བག་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་

གཞག་གོ །རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་ནི་ཞེ་སྡང་མེད་པའི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དགེ་
བའི་རྩ་བ་ཆུང་ངུ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པའམ།
མཉམ་པར་གཞག་པའི་ས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་ཆེན་པོའི་གཉེན་པོ་གང་ཡིན་

པའོ། །འབྲིང་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འཇིག་རྟེན་པའི་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ས་པའམ། ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་འབྲིང་གི་གཉེན་པོ་གང་ཡིན་པའོ། །ཆེན་པོ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའམ། ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་ཆུང་ངུའི་གཉེན་པོ་གང་ཡིན་

པའོ། །ཡང་དགེ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་ཀྱང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །གོམས་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཞིང་དང་། དངོས་པོ་དང་། རྣམ་པར་དག་པ་ལས་ཀྱང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དགེ་བའི་རྩ་བ་སྐྱེ་བ་ན་གཞི་དུ་དག་
ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མདོར་བསྡུ་ན་བརྒྱད་ལས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སྦྱིན་པ་

ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་དང་།

བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་བསྒོམོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སོ་སོར་རྟོགས་པ་ལས་བྱུང་བ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

196

དང་། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་དངོས་པོ་ལས་སོ། །དེ་ལ་ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་གཞི་དེ་དག་ལ་ཅི་རིགས་པ་ཚེ་འདི་དང་། ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་འདོད་པ་དང་ཞེ་སྡང་དང་ལྟ་བ་ངན་པ་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བས་སྔོན་ཀུན་ཏུ་སུན་ཕྱུང་བའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གང་གིས་ཀུན་ཏུ་སུན་ཕྱུང་བ་དེའི་གཉེན་པོས་དེ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པ་ཡིན་

པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་དགེ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འདི་ལྟ་སྟེ། སའི་དངོས་གཞིར་རྣམ་པ་གཅིག་ནས་རྣམ་པ་བཅུའི་བར་དུ་བསྟན་པའོ། །ཡང་དགེ་བ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ལས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ལས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །འདོད་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་འཛིནི་པ་ལས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །སེམས་ནི་རྒྱུད་དག་པ་ལས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །མཆོད་རྟེན་བྱེད་པ་ལས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ལས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དེ་དག་ནི་དགེ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དགེ་བ་ལ་ཉེས་
དམིགས་ནི་མེད་དོ། །དེའི་ཕན་ཡོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དགེ་བའི་ཕན་ཡོན་ནི་མང་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་ལ་སེམས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། བདག་ལ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ལ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། གཉི་ག་ལ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཚེ་འདིའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་འཕེལ་
བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཚེ་ཕྱི་མའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཚེ་འདི་དང་ཕྱི་མའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་དང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

197

ཡིད་བདེ་བ་སོ་སོར་མྱོང་བར་བྱེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཟད་པར་བྱེད་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མོས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བག་འཁུམས་པ་མེད་དེ་སྲོ་བཟང་བ་དང་། འཇིགས་པ་མེད་པར་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་སུ་སྙན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གྲགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྔགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། འགྱོད་པ་མེད་པར་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་ཞིག་ནས་ཀྱང་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། བདག་གི་དོན་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དག་ནི་དགེ་བའི་ཕན་ཡོན་མང་པོ་དག་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་དགེ་བའི་གཉེན་པོ་ལས་ཇི་ལྟར་
རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་སུན་འབྱིནི་པ་

གཉེན་པོ་དང་། སྤོང་བ་གཉེན་པོ་དང་། ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་གཉེན་པོ་དང་། ཐག་བསྲིངས་པ་གཉེན་པོ་དང་། འདོད་ཅིང་ཁས་བླངས་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པའི་གཉེན་པོ་དང་། འདོད་ཅིང་ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པའི་གཉེན་པོ་དང་། བག་ལ་ཉལ་གྱི་གཉེན་པོ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་ངུའི་གཉེན་པོ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་འབྲིང་གི་གཉེན་པོ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོའི་གཉེན་པོ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བའི་གཉེན་པོ་དང་། གཞན་འདེབས་པའི་གཉེན་པོ་དང་། རྩེ་འཇིལ་བའི་གཉེན་པོ་དང་། རྣམ་པར་གནོན་པའི་གཉེན་པོ་དང་། བྲལ་བའི་གཉེན་པོ་ལས་སོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་གནས་གཉིས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

198

ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་འོག་ཏུ་ནི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་བཤད་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། དྲུག་སྟེ། མ་རིག་པ་དང་བཅས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡུལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་བཅས་ཤིང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡུལ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་ཤིང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་
ཡུལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་བཅས་ཤིང་རང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་དམན་པ་དང་། མཚུངས་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་དང་ཐོབ་པར་བྱ་བ་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། ཡོན་ཏན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། མ་རིག་པ་དང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་ཤིང་དམ་པ་མ་ཡིན་

པའི་ཆོས་ཉན་པ་དང་། མ་རིག་པ་དང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་
བཅས་ཤིང་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉན་པ་དང་ལེ་ལོའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཕྲད་པར་
མངོན་པར་དགའ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་འབྲལ་བར་མངོན་པར་དགའ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི་འགྲན་ཅིང་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྔ་པ་ནི་ལོག་པའི་ཆོས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཅིང་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲུག་པ་ནི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡོག་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
གནས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རྣམ་པ་
དྲུག་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། ལྟ་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་མོ། །ཉོན་མོངས་པ་གང་དང་ཉོན་མོངས་པ་གང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

199

བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མ་རིག་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིནི་

ནོ། །ཐེ་ཚོམ་ནི་གང་དང་ཡང་མ་ཡིནི་ནོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་ནི་ཕན་ཚུན་མ་
ཡིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་ཉིད་ནི་ང་རྒྱལ་དང་ལྟ་བ་དང་སྟེ། ལན་འགའ་གང་གི་ཚེ་ཆགས་པར་གྱུར་པ་ན་རློམ་པར་བྱེད་པའམ་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆགས་པར་གྱུར་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིནི་དུ་ཞེ་སྡང་བར་འགྱུར་བ་ཡང་དེ་བཞིནི་ནོ། །ང་
རྒྱལ་དང་ལྟ་བ་ཡང་ལན་འགའ་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཚེ་རློམ་པར་གྱུར་པ་ན་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ལས་དུ་ཞིག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིནི། དུ་ཞིག་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཡིནི་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ལྟ་བ་
ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་ཆུང་ངུ་
དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གང་དག་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མར་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་ཆུང་ངུ་དག་ཡིན་ནོ། །གང་དག་
བར་དུ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་འབྲིང་དག་ཡིན་ནོ། །གང་དག་དང་པོར་སྤོང་བར་
འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་ཆེན་པོ་དག་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཉོནོ་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་
རྣམ་པ་དྲུག་གིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་པ་ན་སྐྱེས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་
རང་བཞིན་གྱིས་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྔོན་གོམས་པ་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་གནས་ལ་གནས་པ་སྟེ། དབང་པོ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་རྣམས་ཀྱི་གང་
ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་ཏུ་མི་རུང་བ་སྟེ། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་
བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གནས་མ་ཡིན་པ་བླ་མ་དང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

200

སྦྱིན་གནས་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ལས་དང་བཅས་པ་སྟེ།
ལས་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེན་
པོ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་ན་གང་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཞི་ནི་བཅུ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་། ལྟ་བ་རྣམས་དང་། མ་ཐོབ་པའི་ཡུལ་དང་། ཐོབ་པའི་ཡུལ་དང་། སྤྱད་ནས་འདས་པའི་ཡུལ་དང་། ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དང་། བུ་དང་འདྲིས་པ་དང་། ཡོ་བྱད་དང་། ཡང་འབྱུང་བ་དང་། འཇིག་པ་རྣམས་སོ། །གཞི་གང་ལས་འདོད་ཆགས་ཅི་འདྲ་བ་འབྱུང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བཅུ་པོ་དག་ལས་བཅུ་པོ་རྣམས་གོ་རིམས་བཞིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དངོས་པོའི་འདོད་ཆགས་དང་། ལྟ་བའི་འདོད་
ཆགས་དང་། ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། སེར་སྣའི་འདོད་ཆགས་དང་། སྒྲིབ་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། ཉེས་པར་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། བུ་ཚའི་འདོད་ཆགས་དང་། ཕྱོགས་དང་འཁོར་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་། ཡོ་བྱད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་། ཡང་འབྱུང་བ་དང་། འཇིག་པའི་འདོད་ཆགས་སོ། །ཁོང་ཁྲོ་བའི་གཞི་ཡང་བཅུ་སྟེ། བདག་ཉིད་དང་སེམས་ཅན་སྡུག་པ་རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་མི་སྡུག་པ་རྣམས་དང་། འདས་པ་ན་གནོད་པ་དང་། ཕན་པ་བྱས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་གནོད་པ་དང་། ཕན་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ན་གནོད་པ་དང་། ཕན་པ་བྱེད་པ་དང་། ཡུལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། ཕྲག་དོག་དང་། སྔོན་གོམས་པ་དང་། གཞན་དུ་བལྟ་བ་སྟེ། དེ་དག་ལས་ཁོང་ཁྲོ་བ་རྣམ་པ་བཅུ་རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་གཞི་དྲུག་
ལས་ནི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་དགུ་པོ་དག་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

201

པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་
གཞན་པ་དག་ལས་ནི་ཡུལ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བའོ། །མི་བཟོད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་། གོམས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བས་ཁོང་ཁྲོ་བ་དེ་
དག་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་ཁོང་ཁྲོ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་། ཡུལ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་། ལྟ་བ་ལ་ཁོང་ཁྲ་བའོ། །མ་རིག་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ནི་བདུན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དུས་ཀྱི་གཞི་དང་། འཇིག་རྟེན་གནས་པའི་གཞི་དང་། འཕོ་བའི་གཞི་དང་། མཆོག་གི་གཞི་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་གཞི་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་གཞི་དང་། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་གཞིའོ། །གཞི་དེ་དག་ལས་མི་
ཤེས་པ་རྣམ་པ་བདུན་ནམ། རྣམ་པ་བཅུ་དགུར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སྒོ་གསུམ་ནས་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་སོ་སོ་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་། ཕྱི་རོལ་དང་། གཉི་ག་ལ་བདག་དང་། བདག་གི་དང་། མཛའ་བཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་ལྟ་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་ལས་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་། དེ་
གཉི་ག་ལ་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཚོར་བ་པ་པོ་དང་། རྒྱུ་མེད་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་རྒྱུར་ལྟ་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྔ་པ་ནི་བདེན་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲུག་པ་ནི་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདུན་པ་ནི་བདག་གི་དོན་མ་ཐོབ་པ་ལ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ང་རྒྱལ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ནི་དྲུག་སྟེ། སེམས་ཅན་དམན་པ་རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་མཚུངས་པ་རྣམས་དང་། སེམེས་ཅན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་དང་། སོ་སོ་ནང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་། ཐོབ་པར་བྱ་བ་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

202

དང་། ཡོན་ཏན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་སྟེ། དེ་དག་ལས་ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་ང་རྒྱལ་རྣམ་པ་བདུན་སྐྱེའོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་གཞི་ལས་ནི་ང་རྒྱལ་རྣམ་པ་གཉིས་སྐྱེའོ། །གཞི་ལྷག་མ་རྣམས་ལས་ནི་ང་རྒྱལ་རེ་རེ་སྐྱེའོ། །ལྟ་བ་རྣམས་སྐྱེ་བའི་གཞི་ནི་གཉིས་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་པའི་གཞི་དང་། སྐུར་པ་འདེབས་པའི་གཞིའོ། །དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་གཞི་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། བདག་ཡོད་པར་
སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། མངོན་པར་མཐོ་བའི་ཐབས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། ཐར་པའི་ཐབས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའོ། །སྐུར་པ་འདེབས་པ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྒྱུ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དང་། བྱེད་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དང་། ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའོ། །དེ་ལ་སྦྱིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དང་། ཉེས་
པར་སྤྱད་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ནི་རྒྱུ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའོ། །ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དང་ཉེས་པར་སྤྱོད་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིནི་པ་མེད་དོ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའོ། །འཇིག་རྟེན་འདི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། སེམས་ཅན་རྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ནི་བྱེད་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་
ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་གྱི་སྐབས་འདིར་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འོང་བ་དང་། འགྲོ་བ་དང་། ས་བོན་འདེབས་པ་དང་། མངལ་འཛིན་པ་དང་། ཡང་འབྱུང་བའི་ལས་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པའོ། །འཇིག་རྟེན་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་དག་མེད་དོ་ཞེས་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དེ་དག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞི་བརྒྱད་དམ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

203

གཉིས་པོ་དེ་དག་ལ་ལྟ་བ་ལྔ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་
ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བའོ། །གཞན་ཡང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ནི་སྔོན་གྱི་མཐར་རྟོག་པ་རྣམས་དང་། ཕྱི་མའི་མཐར་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་
བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཞི་དེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ནི་དྲུག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཆོས་ཉན་པ་དང་། སྟོན་པ་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པ་མཐོང་བ་དང་། སྐུར་པ་རྣམས་དང་། ཡིད་ཆེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུགས་ཐ་དད་པ་མཐོང་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་དམན་
ཞིང་མོང་རྟུལ་བ་ཉིད་དང་། རང་བཞིནི་གྱིས་ཟབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དང་། ཆོས་རྒྱ་
ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་ཉིད་དོ། །ཉོནོ་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ནང་དུ་བལྟས་པ་དང་། ཕྱིར་བལྟས་པ་དང་། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། འདོད་ཅིང་ཁས་བླངས་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། འདོད་ཅིང་ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཆུང་ངུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བའི་གནས་སྐབས་དང་། གཞན་འདེབས་པའི་གནས་སྐབས་དང་། རྩེ་འཇིལ་བའི་གནས་སྐབས་དང་། རྣམ་པར་གནོན་པའི་གནས་སྐབས་དང་། བྲལ་བའི་གནས་སྐབས་སོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་ཕན་ཡོན་ནི་མེད་དོ། །ཉེས་དམིགས་མང་པོ་རྣམས་གང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

204

ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་སའི་དངོས་གཞིར་འདི་ལྟ་སྟེ། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་གང་གི་གཉེན་པོ་ཡང་
མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འོ་ན་སྲེད་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྲེད་པ་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །ང་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ང་རྒྱལ་སྤོང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་གྱི། སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ནི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་
འདོད་པ་དང་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་སྲེད་པ་དང་ང་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བར་ཟད་དེ། སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་བཅོ་ལྔ་སྔར་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་བཅོ་ལྔ་པོ་དག་ཡིན་པར་བལྟ་བར་

བྱའོ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་པ་དགུར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཕན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་གླེང་བ་དང་། རྙེད་པ་དང་། བཀུར་སྟི་དང་། འཚོ་བ་ཉམས་པ་དང་། བླ་མ་རྣམས་ལ་མི་འདུད་པ་དང་། མི་བཟོད་པ་དང་། ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་དང་། ལྷག་པའི་སེམས་ཉམས་པ་
དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཉམས་པའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་། ཁོནོ་དུ་འཛིནི་པ་དང་། འཆབ་པ་དང་། འཚིག་པ་དང་། ཕྲག་དོག་དང་། སེར་སྣ་དང་། སྒྱུ་དང་། གཡོ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། རྣམ་པར་འཚེ་བ་དང་། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་དང་། རྨུགས་པ་དང་། རྒོད་པ་དང་། མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། བག་མེད་པ་དང་། བརྗེད་ངས་པ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་

དང་། འགྱོད་པ་དང་། གཉིད་དང་། རྟོག་པ་དང་། དཔྱོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

205

མཐུན་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། སའི་དངོས་གཞིར་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་དག་ནི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ནི་གནས་
དང་པོ་ལས་སྐྱེ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ནི་གནས་གཉིས་པ་ལས་སོ། །ལྔ་པ་དང་དྲུག་པ་ནི་གནས་གསུམ་པ་ལས་སོ། །བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་ནི་གནས་བཞི་པ་ལས་སོ། །དགུ་པ་ནི་གནས་ལྔ་པ་ལས་སོ། །བཅུ་པ་ནི་གནས་དྲུག་པ་ལས་སོ། །བཅུ་གཅིག་པ་དང་བཅུ་གཉིས་པ་ནི་གནས་བདུན་པ་ལས་སོ། །གཞན་བཅུ་གཉིས་པོ་ནི་གནས་ཐ་མ་གཉིས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ལྷག་པའི་སེམས་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ནི་སྒོ་གསུམ་གྱིས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞི་གནས་ཀྱི་མཚན་མ་ཉམས་པའི་སྒོ་དང་། རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་མཚན་མ་ཉམས་པའི་སྒོ་དང་། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་མཚན་མ་ཉམས་པའི་སྒོ་ནས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོས་ནི་རྨུགས་པ་དང་གཉིད་བསྐྱེད་དོ། །གཉིས་པས་ནི་རྒོད་པ་དང་འགྱོད་པའོ། །གནས་གསུམ་པས་ནི་མ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པའི་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་ནི་མི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་།
བག་མེད་པ་དང་། བརྗེད་ངས་པ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། འཆལ་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །གཉིད་དང་འགྱོད་པ་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པར་

བལྟ་བར་བྱའོ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ལས་དུ་ཞིག་ནི་བརྟགས་པའི་ཡོད་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

206

ཡིན། དུ་ཞིག་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཁྲོ་བ་དང་། འཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་།
འཚིག་པ་དང་། ཕྲག་དོག་དང་། རྣམ་པར་འཚེ་བ་ནི་ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་བརྟགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །སེར་སྣ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། རྒོད་པ་ནི་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀྱང་བརྟགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །འཆབ་
པ་དང་། སྒྱུ་དང་། གཡོ་དང་། རྨུགས་པ་དང་། གཉིད་དང་འགྱོད་པ་ནི་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀྱང་བརྟགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་།
ཁྲེལ་མེད་པ་དང་། མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །བག་མེད་པ་ནི་
སྔ་མ་བཞིནི་དུ་བརྟགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །བརྗེད་ངས་པ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་
དང་། འཆལ་པའི་ཤེས་རབ་ནི་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་པ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་བརྟགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པ་དང་། དཔྱོད་པ་ནི་ངག་ཀུན་ནས་སློང་བའི་
སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ཆར་གཏོགས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་བརྟགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ནི་ཆུང་ངུ་དང་
འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་ཉིད་ཇི་ལྟར་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཉོནོ་མོངས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིནི་ནོ། །དེ་དག་གི་གཞི་ཡང་ཉོནོ་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་གང་ཡིནི་པ་དེ་
དག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
ཀྱང་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཅི་རིགས་
པར་སྦྱར་རོ། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལས་ཀྱིས་འཕངས་ཏེ། མངོནོ་པར་གྲུབ་པ་དང་མངོནོ་པར་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་དང་། གནས་པ་དང་། འཚོ་བ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིནི་གྱི་བྱེ་བྲག་གོ །ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

207

སྨྲས་པ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་། ཐ་མལ་དུ་འདུག་པ་
དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་ཡོངས་སུ་བསྡུ་བའི་སྤྱོད་ལམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་

བཟོའི་གནས་དང་རྩེད་མོ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་ཡོངས་སུ་བསྡུས་པའི་སྤྲུལ་པའོ། །དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྤྱོད་ལམ་བྱེད་པ་དང་། བཟོའི་གནས་བྱེད་པ་ནི་ལན་འགའ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། མདོ་ལས་ལས་ཀྱི་མཐའ་གང་དག་འགྲོ་བའི་ཚེ་ན་བླ་ལ། སྡོད་པ་ནས་ཡང་མ་
ཡིན། འདུག་པ་ན་ཡང་མ་ཡིན། ཉལ་བ་ན་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ཀྱང་ཡོད་
དོ། །ལས་ཀྱི་མཐའ་གང་དག་འགྲོ་བའི་ཚེ་ན་ཡང་བླ་ལ། སྡོད་པ་ན་ཡང་བླ། ཉལ་བ་ན་ཡང་བླ་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་རྒྱ་ཆེར་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
དག་ལས་དུ་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན། དུ་ནི་བརྟགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་སྨིནི་པས་བསྡུས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་། སེམེས་མངོནོ་པར་འདུ་
བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་ལ་གདགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བརྟགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པར་

བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་དག་གི་ཆུང་ངུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྤྱོད་ལམ་བྱེད་པ་ནི་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཆུང་ངུ་
ཡིན་ནོ། །བཟོའི་གནས་བྱེད་པ་ནི་ཆེས་གསལ་བའི་ཕྱིར་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །སྤྲུལ་པ་ནི་
རང་བཞིན་གྱིས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཡང་
རང་བཞིན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་གྲངས་གཞན་ནི་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་རྣམ་
པར་སྨིན་པ་ནི་ཆུང་ངུ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་ནི་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་ན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

208

སྤྱོད་པ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་ལམ་འདུག་པ་དང་ཉལ་བ་ནི་ཆུང་ངུ་ཡིན་ནོ། །འགྲེང་
བ་ནི་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །འཆག་པ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །ལས་དང་པོ་པའི་བཟོའི་གནས་བྱེད་པ་ནི་ཆུང་ངུ་ཡིན་ནོ། །བསླབ་པའི་ནི་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་གྱི་ནི་ཆེན་པོ་
ཡིན་ནོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་མཐུ་ཆུང་ངུ་དང་ལྡན་པ་ཐོབ་པའི་སྤྲུལ་པ་ནི་ཆུང་ངུ་ཡིན་

ནོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་མཐུ་འབྲིང་དང་ལྡན་པ་ཐོབ་པ་ནི་འབྲིང་ཡིནི་ནོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་མཐུ་
ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཐོབ་པ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་ནི་ཆུང་ངུ་
དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་དག་སྐྱེ་བའི་གཞི་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་
པ། དེ་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
སར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་

ལས་བྱུང་བ་ནི་འགྲོ་བ་ལྔའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་ལྔར་རིག་པར་བྱའོ། །སྤྱོད་ལམ་བྱེད་པ་ནི་སྤྱོད་ལམ་བཞིའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བཞིའོ། །བཟོའི་གནས་བྱེད་པ་ནི་གཞི་རྣམ་
པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཁོ་ནའོ། །སྤྲུལ་པ་བྱེད་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དེ་
བཞིནི་གཤེགས་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། རྩེད་མོའིོི་དོནོ་དང་། གཞན་གྱི་དོནོ་དང་། ལུས་དང་ངག་གི་སྤྲུལ་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཞི་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་གི་གཞི་ནི་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་སྨོས་སོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་གཅིག་ཏུ་ལུང་མ་བསྟན་པ་ཡིན་

ནོ། །གཉིས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡང་དམིགས་སོ། །གཅིག་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་དམིགས་སོ། །རོལ་མོ་ལ་བརྟེན་ཏེ། སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དང་ལྡན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

209

པས་སྤྱོད་ལམ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཉེ་བར་ཞི་བ་ལ་
བརྟེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དགེ་བ་ཡིནི་ནོ། །ལྷག་པར་ཆགས་པར་གྱུར་པས་བཟོ་བྱེད་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དགེ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྲུལ་པ་བྱེད་པ་ནི་གཞན་འདུན་པར་བྱ་བའི་རྒྱུའམ།
སེམེ ས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོནོ་དུ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དགེ་བ་ཡིནི་ནོ། །ཉོནོ་མོངས་པ་
ཅན་ནི་མེད་དོ། །དེ་ལ་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གིས་བདེན་པ་དུ་དག་
བསྡུས་ལ་བདེན་པ་དུ་དག་གིས་ཀྱང་ཕུང་པོ་དུ་དག་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། བདེན་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཕུང་པོ་ལྔ་བསྡུས་ལ། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དག་གིས་ཀྱང་བདེན་པ་གསུམ་བསྡུས་སོ། །འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་ཕུང་པོ་རྣམས་ནི་གཅིག་གིས་གཅིག་མ་བསྡུས་ཏེ། འགོག་པ་ནི་དེ་དག་ཉེ་བར་ཞི་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་
སར་བདེན་པ་བཞི་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གིས་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་གང་བཤད་པ་དེ་ལ་
ཅིའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་རྣམ་པ་བཞིས་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམ་པ་བཞིའི་གཉེན་པོར་ཏེ། དེ་ལ་རྣམ་པ་གཅིག་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཅིག་གི་
གཉེནེ་པོའོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་ཀྱི་གཉེནེ་པོའོ། །རྣམ་པ་ཐ་མ་གཉིས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཐ་མ་གཅིག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་
ལ་རྣམ་པ་བཞིས་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྲེད་པ་རྣམ་པ་བཞིའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་ཡང་
རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། གཙང་བ་དང་། བདག་ཏུ་སྲེད་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྲེད་པ་དང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ཡང་སྲིད་པ་འབྱུང་བར་བྱེད་པར་མངོན་ནོ། །གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

210

དང་། དེ་དང་དེར་མངོན་པར་དགའ་བ་མངོན་ནོ། །ཐ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ལུས་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སྲེད་པ་འབའ་ཞིག་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྲེད་པ་གང་ཞེ་ན། ལུས་ངག་ལ་ཆགས་ཤིང་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཡང་སྲིད་པ་འབྱུང་བར་
བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། ཕྱི་མའི་ལུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དགའ་བའི་
འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་དང་། སྒྲ་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་རེག་བྱ་དང་། ཆོས་འདོད་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་གྱུར་པའམ། ཐོབ་པ་དག་ལ་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་དང་དེར་མངོན་པར་དགའ་བ་གང་ཞེ་ན།
དེ་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་དག་ལ་འདོད་པ་གང་ཡིན་

པའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་རྣམ་པ་བཞིས་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
སྲེད་པ་འགོག་པ་རྣམ་པ་བཞིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ལམ་གྱི་བདེན་པ་
ལ་རྣམ་པ་བཞིས་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྲེད་པ་འགོག་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་རྣམ་
པ་བཞིའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་འཇིག་པའི་རྣམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཅུས། དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ལ། །རྣམ་པ་བཅུས་ནི་རྟོག་བྱེད་ན། །དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ལ་འཇུག །འགྱུར་བ་དང་ནི་འཇིག་པ་དང་། །བྲལ་བ་དང་ནི་ཉེ་བ་དང་། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ནི་རྣམ་པ་དང་། །ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་དང་འཆིང་བ་དང་། །མི་སྡུག་པ་དང་གྲུབ་བདེ་མེད། །དམིགས་མེད་རང་དབང་མེད་པ་ཡི། །རྣམ་པ་དེ་དག་རིག་པས་རྟོག །ཅེས་གང་བཤད་པ་དེ་ལ། དམིགས་སུ་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། དབང་པོ་ཙམ་དང་། ཡུལ་ཙམ་དང་། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་མྱོང་བ་ཙམ་དང་། སེམས་ཙམ་དང་། བདག་དང་བདག་ཅེས་བྱ་བའི་མིང་ཙམ་དང་། ལྟ་བ་ཙམ་དང་། མངོན་པར་བརྗོད་པ་ཙམ་དང་། རྣམ་པ་བདུན་པོ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

211

དེ་དག་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་དོནོ་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་གི་མཚན་ཉིད་དམིགས་སུ་མེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །རང་དབང་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་
བ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་བདག་གི་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །རྣམ་པ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ལས་གང་གིས་འགྱུར་
བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བའི་རྣམ་པས་བསྡུས་ཏེ། འགྱུར་བའི་དབང་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དུ་བལྟ་བར་བྱའི། འགྱུར་བ་ཙམ་ཉིད་ནི་མ་ཡིནི་ཏེ། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ལ་
ཡང་དེ་དམིགས་པ་དང་། གནོད་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་གང་གིས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། མི་སྡུག་པའི་རྣམ་པས་སོ། །རྣམ་པ་གང་གིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པས་སོ། །སྐྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་སྡུག་བསྔལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་ལས་དུ་ཞིག་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། དང་པོ་ལྔའོ། །དུ་ཞིག་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། བར་མ་གཉིས་སོ། །དུ་ཞིག་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། ཐ་མ་གཅིག་གོ །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་དང་པོ་བདུན་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་བསྡུས་སོ། །དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་དགེ་བ་རྣམས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་བསྡུས་སོ། །ཐ་མས་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་བསྡུས་ཏེ། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དྲལ་ཞིང་གྱུར་པའི་སེམས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

212

དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དེ་ནི་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་སོ་སོར་མྱོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པས་ན། དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་ནི་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པོ། །སྡུག་བསྔལ་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་མངོན་པར་
འགྲུབ་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། ནང་ལ་བརྟེན་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་ཕྱི་རོལ་ལ་བརྟེན་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་གང་ཞིག་རྣམ་པ་གང་གིས་བསྡུས་ལ། སྡུག་བསྔལ་གང་གིས་ཀྱང་རྣམ་པ་གང་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། རྣམ་པ་དང་པོ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་པོ་ནི་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྡུས་སོ། །རྣམ་པ་གསུམ་དང་སྡུག་བསྔལ་འོག་མ་གཉིས་པ་ཡང་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྡུས་སོ། །རྣམ་པ་གཞན་གསུམ་དང་སྡུག་བསྔལ་འོག་མ་གསུམ་པ་ཡང་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྡུས་སོ། །རྣམ་པ་ཐ་མ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཐ་མ་ཡང་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྡུས་སོ། །དེ་ལ་སྔར་ནི་སྲེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལས་རྣམ་པ་བཞིར་བསྟན་ཏོ། །ད་ནི་འབྲས་བུའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལས་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་རྣམ་པ་བཞི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ལས་དུ་ཞིག་སྟོང་བའི་རྣམ་པ་
ཡིནི་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཉིས་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེནེ་པ་ལས་ཐ་མ་གཉིས་སོ། །དུ་ཞིག་སྨོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དྲུག་སྟེ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལས་
དང་པོ་གཉིས་དང་། ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ལས་ཐམས་ཅད་དོ། །དུ་ཞིག་མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འགོག་པའི་བདེན་པ་ལས་ཐམས་ཅད་དོ། །དུ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

213

ཞིག་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུ་ཉེ་བར་མཚོན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ལམ་གྱི་
བདེན་པ་ལས་ཐམས་ཅད་དོ། །གང་གི་ཚེ་མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་བདག་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཚེ། ཅིའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་དང་པོར་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ།
བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་སྐྱེས་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ལ་སྨོན་པ་མེད་པ་ཉིད་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟ་བ་གཉིས་ནི་སྔ་ཕྱིར་གཅིག་གིས་གཅིག་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་དག་གི་བཤད་པའི་གོ་
རིམས་གཞན་ཡང་གང་གིས་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་པ་དེ་ནི་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་
སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་པ་དེ་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །ནག་པོའི་ཕྱོགས་གཏུགས་ནས་
ཡང་གང་གིས་བདེ་བར་གྱུར་པ་དེ་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་བདེ་བར་གྱུར་པ་དེ་
ནི་བཞི་པ་ཡིན་ཏེ། ནད་དང་། དེའིེི་རྒྱུ་དང་། ནད་མེད་པ་དང་། སྨན་ལྟ་བུ་ཡིནི་ནོ། །རྣམ་
གྲངས་གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བའི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བདེན་
པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམིས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེནེ་པ་དག་ནི་དང་
པོར་སྡུག་བསྔལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གིས་ཐེབས་པ་ན་དེ་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །དེའིེི་འོག་ཏུ་གང་ལས་བྱུང་བ་ལའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ལས་ཐར་པ་ལའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ལས་ཐར་པའི་ཐབས་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། །།
བམ་པོ་བརྒྱད་པ། བདེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བསྟན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་མཐོང་ན་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དོན་ནི་བདེན་པའི་དོན་ཏོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཉོན་མོངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཏོ། །ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

214

ན། སྨྲས་པ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཏོ། །འགོག་པའི་བདེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་གཉི་ག་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དོན་ཏོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དོན་གསུམ་པོ་དག་སྒྲུབ་པའི་དོན་ཏོ། །ཅི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པས་
བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པས་བསྡུས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་
ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་བདེ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་
སྡུག་བསྔལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གནས་དང་མཐུན་པ་དག་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཡོངས་སུ་འགྲུབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གཞག་ལ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་དུ་རོ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། ཀུན་
འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ནི་སྤང་བར་བྱ། འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་བྱ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་བསྒོམོ་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
བཞིའི་གནས་ཡིན་པས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་སུ་ཟིན་ཀྱང་། ད་དུང་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེནེ་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེནེ་པ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིནི་

ནོ། །མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པས། དེ་མངོན་དུ་བྱས་
ནས་འགོག་པ་ལ་མི་སྐྲག་ཅིང་དགའ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་མངོན་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་སྐད་སྨོས་པའི་དོན་གསུམ་པོ་དག་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

215

ལམ་གོམས་པར་བྱ་དགོས་པས་ན། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་

ནོ། །བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་དུ་མཚན་ཉིད་ནི་ཅི་འདྲ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དོན་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ཡང་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ནི་རེ་ཞིག་མཚན་ཉིད་ཡིན་

ནོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་སར་བཤད་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བདེན་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དཀོན་མཆོག་
གི་དོན་ལ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དག་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་གསུམ་དང་། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ངེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །གསུམ་པ་གང་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ། འཕགས་པ་དགྱེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་ཏེ། ངན་སོང་བའི་ལས་མི་བྱེད་
ཅིང་ངེས་པར་སྡོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྔོན་སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་བསགས་པའི་ཚེ། སེམེས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་ལེགས་པར་བྱས་པ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་མཐར་ཐུག་པའི་རྗེས་ལ་སོ་སོའི་བདག་ཉིད་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་བརྡ་བསལ་བའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ཤིང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་ཆུང་ངུ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་དང་པོར་སྐྱེ་བ་དང་། དེའི་རྗེས་ལ་སོ་སོའི་བདག་ཉིད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བརྡ་བསལ་བའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ཤིང་། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་འབྲིང་དང་བྲལ་བའི་སེམས་གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། དེའི་རྗེས་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། ཆོས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

216

ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྡ་བསལ་བའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ཤིང་། མཐོང་བས་སྤོང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སེམས་གསུམ་པ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཡང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་པས་འཇུག་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གྱུར་པ་དེ་ཡང་གསུམ་ནི་
ལྷག་མཐོང་དང་མཐུན་པའི་སེམས་ཡིན་ལ། གསུམ་ནི་ཞི་གནས་དང་མཐུན་པའི་
སེམས་ཡིན་ཡང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་གསུམ་ཁོ་ནར་རྣམ་པར་གཞག་
སྟེ། སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉི་ག་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་མ་བཞག་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་

བར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ལ་ཐ་མ་

གསུམ་པ་གཅིག་པུ་ནི་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་

བྱའོ། །སེམས་དེ་དག་གི་མཐུས་དེའི་འོག་མ་གཉིས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་གཉིས་པ་ལ། སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་བར་ཆད་མེད་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་
གྲུབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་དང་
མཐུན་པའི་སེམས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱེད་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་ཤེས་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

217

ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེ་ན། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་
བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཤེས་པ་དེ་ཡང་སེམས་གསུམ་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་མཐོང་བའི་ལམ་ལས་ལངས་བས་མངོནོ་དུ་བྱས་ནས། སྔོནོ་འཇིག་རྟེནེ་པའི་ཤེས་པས་དཔྱད་ནས། རྣམ་པར་གཞག་པའི་བདེན་པས་འོག་མ་པས་འོག་མའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་། ས་གོང་མ་པས་གོང་མའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་རྣམས་ལ། ཆོས་དང་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་དང་འདྲ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའམ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པའི་ཤེས་པས་བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་གོ་རིམིས་བཞིནི་དུ་འདོད་པའི་ཤེས་པ་དང་། མངོནོ་པར་རྟོགས་པ་ངེས་པའི་
ཤེས་པ་གཉིས་གཉིས་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྔ་མ་ལས་ལངས་པ་ལ་གོང་མའམ་འོག་མའི་བདེན་པ་དག་ལ། ཤེས་པ་གཉིས་གཉིས་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་

པ་དེ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཤེས་པ་སྔ་མ་ནི་བརྡ་བསལ་བའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ནི་བརྡ་མ་བསལ་བའི་ཆོས་ལ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྔ་མས་ནི་མཐོང་
བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་གནས་ལས་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །ཕྱི་མས་ནི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་འཇུག་པ་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །ཡང་སྔ་མས་ནི་བསྒོམ་པའི་ལམ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །ཕྱི་མས་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་བར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

218

བྱེད་དོ། །འཇིག་རྟེནེ་པའི་ལམ་འབའ་ཞིག་གིས་བག་ལ་ཉལ་ཡང་དག་པར་འཇོམོས་པ་ནི་མེད་དེ། འཇིག་རྟེན་པ་ནི་འདྲིས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་མ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་མཚན་མ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་མཚན་མ་རྣམ་པར་འཇིག་པར་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ལ། ཇི་ལྟར་མཚན་མ་རྣམ་པར་འཇིག་པར་མི་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་གནས་ངན་ལེན་ཡང་དག་པར་འཇོམས་པར་ཡང་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེས་བག་ལ་ཉལ་ཡང་དག་པར་འཇོམས་པ་མེད་དོ། །མཐར་ཐུག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བསྒོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་སྤངས་པ་ལ་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་ཚེ་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་སྤངས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་འགགས་པས་ན། མཐར་ཐུག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཟད་པ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། ཟད་པ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་
པ་གང་ཡིན་པའོ། །འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཟད་པ་ཤེས་པ་གང་
ཞེ་ན། ཟད་པ་ལས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཕུང་པོ་འགག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུའི་དོན་གྱིས་ཕྱི་མར་ཕུང་པོ་མི་སྐྱེ་བ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །འཇིག་
རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མི་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཕྱི་མར་ཕུང་པོ་མི་སྐྱེ་བ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་གང་ཡིནི་པའོ། །རིགས་བྲམ་ཟེ་གང་
དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་གནས་གསུམ་པོ་དག་ཡང་དག་པ་དང་། བདེན་པ་ལས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

219

འདོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནས་ཀྱང་རིགས་བྲམ་ཟེ་དེ་དག་གནས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཉེས་པ་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྐྱོན་ཆགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་གནས་པར་བྱད་དོ། །དེ་ལྟར་དེ་དག་ནི་དོནོ་དམ་པར་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིནི་པའི་གྲངས་སུ་འགྲོའོ། །གནས་
གསུམ་པོ་དག་གང་ཞེ་ན། འཚོ་བ་དང་བསོད་ནམས་ཡང་དག་པར་རྩོམ་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་སེམས་པའོ། །དེ་ལ་རིགས་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བ་ནི་ཤེས་པར་བརྗོད་པ་དང་། བསྟོད་པ་དང་། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དག་གིས་འཚོ་བ་སྟེ། དེ་ལ་རིགས་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ནི་རྒྱལ་པོའམ། བློན་པོ་ཆེན་པོའམ། བྲམ་ཟེའམ། ཁྱིམ་བདག་གམ། གྲོང་རྡལ་
གྱི་མིའམ། ཡུལ་གྱི་མིའམ། ནོར་ཅན་ནམ། ཚོང་དཔོན་ནམ། དེད་དཔོན་ནམ། གང་ལས་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་སློང་བར་བྱེད་པ་དེ་ལ། དེ་དག་འདི་སྐད་དུ། ཁྱོད་ཀྱི་དགྲ་རྣམས་ནི་ཟད་དེ་རྨེག་མེད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཟིལ་གྱིས་ནོན་པ་དང་། གསད་པར་གྱུར་ཅིག །དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་དཔལ་དང་དབང་ཐང་ནི་མི་གཡོ་བ་དང་། རྟག་པ་དང་
མི་འགྱུར་བ་དང་། མི་འཕྲོགས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ཤིས་པར་བརྗོད་པ་སྦྱོར་བར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསྟོད་པ་ཡང་སྦྱོར་བར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་ཁྱོད་ནི་དཔའ་བོ་ཡིན་

ནོ། །ཉམས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིནི་ནོ། །སྙིང་སྟོབས་ཅན་ཡིནི་ནོ། །ཁྱོད་ནི་དགྲ་རྣམས་
གསོད་པར་ནུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟོད་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །དགྲ་རྣམས་གསད་པར་
གྱུར་ན་ནི་འདི་སྐད་ཅེས་བརྗོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་འདི་ལྟ་འདི་ལྟར་དགྲ་རྣམས་ངེས་པར་
བསད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལྟར་དགྲ་རྣམས་དང་བྲལ་བའི་སྐྱེ་བོ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་དཀོན་ནོ་
ཞེས་རྗོད་པར་བྱེད་དོ། །ཡུན་རིང་པོ་ནས་ལོངས་སྤྱོད་དང་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་ལས་བརྩམས་ནས་ཀྱང་འདི་སྐད་དུ། ཁྱོད་ལྟ་བུ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་དཀོན་ཏེ། འདི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

220

ལྟར་དཔལ་དང་དབང་ཐང་མི་གཡོ་བ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྗོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་
སྐད་ཅེས་འདོད་པ་བརྗོད་པ་སྦྱོར་བར་ཡང་བྱེད་དོ། །ཁྱོད་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་མཚན་འདི་ལྟ་བུ་དག་དང་ལྡན་པ་ནས་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་ཁྱོད་ཀྱི་དགྲ་ཐམས་ཅད་ཟད་དེ་རྨེག་མེད་པ་དང་། ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང་། བསད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཁྱོད་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་མཚན་དང་ལྡན་ན། ལག་རྐོང་དཔལ་དང་དབང་ཐང་མི་གཡོ་བ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཞེས་ཀྱང་རྗོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་མཛའ་བཤེས་ཀྱི་ཁྱིམ་དང་། སློང་མོ་སྟེར་
བའི་ཁྱིམ་དེ་དག་ལ་ཡང་། ཁྱིམ་འདི་དག་ནི་བདག་གི་ཡིན་གྱི། འདི་དག་ནི་དགེ་སྦྱོང་
དང་བྲམ་ཟེ་གཞན་དག་གིས་བླང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བདག་གིར་འཛིན་པར་ཡང་
བྱེད་དོ། །དེ་དག་གིས་དེ་ནས་རྙེད་པ་ཆོས་གོས་སམ། བསོད་སྙོམས་སམ། མལ་ཆའམ། སྟན་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྙེད་པའི་རྙེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཆགས་པ་དང་། ཞེན་པ་དང་། འཆུམས་པ་དང་། མདུད་པ་བོར་བ་དང་། བརྒྱལ་བ་དང་། ལྷག་པར་ཆགས་པ་དང་། ལྷག་པར་ཆགས་པར་གྱུར་པས་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་རིགས་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཡང་དག་པར་རྩོམ་པ་ནི་སྲོག་ཆགས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དུ་མ་གསོད་པ་དང་ལྡན་པའི་མཆོད་སྦྱིན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། མཆོད་
སྦྱིན་དེའི་འབྲས་བུ་རྟག་པའི་གནས་ཡིན་པར་བརྟག་པར་སྟོན་པ་དང་། མཆོད་སྦྱིན་

རྩོམ་པ་དེར་མགྲོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱང་བླང་བ་སྣ་ཚོགས་མཆོག་མང་པོ་བདག་གིར་བྱ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྒྱུད་ཅིང་འཁུ་བའི་སེམེས་མངོནོ་པར་འདུ་བྱེད་པ་སྟེ། རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་ཡང་དག་པར་རྩོམ་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རིགས་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་སེམས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷ་མ་ཡིན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

221

གྱི་རིགས་རྣམས་ནི་རིགས་གསད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ལྷའི་རིགས་རྣམས་ནི་རྟག་པ་
ཡིན་ནོ། །བྲམ་ཟེའི་རིགས་རྣམས་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །རིགས་གཞན་ནི་དམན་པ་ཡིན་

ནོ། །བྲམ་ཟེའི་རིགས་ནི་རྒྱས་པར་ཚངས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ཚངས་པས་སྤྲུལ་པ་དང་། ཚངས་པའི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་སྟེ། རིགས་བྲམ་ཟེ་གང་
ཡིན་པ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ལ་སེམས་པ་ནི་བསམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་བརྗོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་གིས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རིགས་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ནི་གནས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ་འདི་ནི་བདེནེ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། གཞན་ནི་བརྫུན་པ་ཡིནི་ནོ་ཞེས་ནན་གྱིས་མཆོག་ཏུ་
བཟུང་ཞིང་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱས་ནས་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཉེས་པ་གསུམ་པོ་གང་དག་གིས་སེམེས་སྐྱོནོ་ཆགས་པར་གྱུར་ཅེ་ན། ངག་གི་ཉེས་པ་དང་། ང་རྒྱལ་གྱི་ཉེས་པ་དང་། མོས་པའི་ཉེས་པས་སོ། །གནས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་ངག་ལོག་པར་འཇུག་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་ངག་གི་ཉེས་པ་ཡིནི་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གནས་
བཟང་པོ་མ་ཡིན་པ་གསུམ་གདགས་པ་བྱས་པ་དང་། ཚིག་བཟང་པོ་མ་ཡིན་པ་ཀུན་

ཏུ་བརྗོད་པ་ལས་གཞན་ལ་བརྟེན་ཏེ་བདག་ཆེ་བའམ། མཚུངས་པའམ། ཆུང་བར་རློམ་སེམས་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་གི་ང་རྒྱལ་གྱི་ཉེས་པ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །དེ་དག་གནས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་མ་དཔྱད་པར་གནས་དེ་དག་ལ་གཅིག་ཏུ་མོས་པར་བྱེད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གདམས་པ་མཛད་ཅིང་ལེགས་པར་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་མཛད་ཀྱང་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་ལེགས་པར་མི་གནས་པ་དང་།
ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ལ་ལེགས་པར་མི་གནས་པ་དང་། ལམ་ལ་ལེགས་པར་མི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

222

གནས་པ་དང་། ཤིས་པ་བརྗོད་པ་ལ་ལེགས་པར་མི་གནས་པ་དེ་ནི་དེ་དག་གི་མོས་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཉེས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ལྟ་བ་ངན་པའི་
ཉེས་པས་ཀུན་ནས་བསླང་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་རིགས་བྲམ་ཟེ་
རྣམས་ནི་གནས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ་ཉེས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་པས་ན་དོན་དམ་པར་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིནི། རིགས་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིནི་ཡང་གང་

དག་གནས་གསུམ་པོ་འདི་དག་བདེན་པ་དང་། ཡང་དག་པ་ལས་འདོགས་པར་བྱེད་ན། དེ་དག་ནི་གནས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ་ཉེས་པ་གསུམ་གྱིས་སེམས་སྐྱོན་ཆགས་པ་མེད་པས་དེ་དག་ནི་རིགས་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་ཡང་དོན་དམ་པར་བྲམ་ཟེ་ཞེས་བྱ་བའི་
གྲངས་སུ་འགྲོའོ། །གནས་གསུམ་པོ་དག་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གསད་
པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གནས་དང་པོ་འདི་སྨྲ་ན། བདེན་པ་ཉིད་སྨྲ་བ་ཡིན་གྱི་བརྫུན་
པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་གནས་དང་པོ་འདི་ལ་ངག་གི་ཉེས་པས་སྐྱོན་
ཆགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གནས་དེ་དང་བདེན་པ་སྨྲ་བ་དེས་གཞན་ལ་བརྟེན་
ནས་བདག་ཉིད་ཆེ་བའམ། མཚུངས་པའམ། ཆུང་བ་རློམ་སེམས་མི་བྱེད་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གནས་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་གྱི་ཉེས་པས་ཡང་དག་པར་སྐྱོན་ཆགས་པ་མེད་པའི་ཡིད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གནས་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་རྣམ་པར་དཔྱད་
པས་དམིགས་པ་དེས་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་མངོན་པར་འཕེལ་བ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ལུས་དང་སེམས་ཀྱིས་ཕན་འདོགས་པ་ཚེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་
ཉིན་མཚན་དུ་རྗེས་སུ་སློབ་ཅིང་ལན་མང་དུ་གནས་སོ། །གནས་དེ་ལ་གཞན་དག་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

223

གིས་དད་པས་མི་འགྲོ་ཞིང་བདག་རང་གིས་བདེན་པ་དེ་ལེགས་པར་མངོན་པར་རྟོགས་པས་དེ་དག་ནི་བདེན་ཞིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་མོས་པའི་ཉེས་པས་སྐྱོན་ཆགས་པ་མེད་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་
བཞིནི་དུ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གནས་གཉིས་པ་སྟེ། ལྷག་མ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གནས་
གསུམ་པ་སྟེ། ལྷག་མ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ནི་འདི་ཡོད་དེ།
བདེན་པ་གཉིས་པ་ལ་ནི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བས་ཉིན་མཚན་དུ་རྗེས་སུ་སློབ་ཅིང་ལན་མང་དུ་གནས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །བདེན་པ་གསུམ་པ་ལ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་གིར་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉིན་མཚན་དུ་རྗེས་སུ་སློབ་ཅིང་ལན་མང་དུ་གནས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །གནས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ་ཉེས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་ཡང་དག་པར་སྐྱོན་ཆགས་པ་མེད་པའི་སེམེས་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་ནི་རིགས་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིནི་ཡང་དོནོ་དམ་
པར་བྲམ་ཟེ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིནི་ནོ། །བྲམ་ཟེར་བྱེད་པའི་གནས་གསུམ་
པོ་བདེན་པ་ལས་ཉེས་པ་གསུམ་དང་བྲལ་བ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁོ་ནས་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ། དེ་དག་ནི་མདོ་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ནི་འགོག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བདག་ཀྱང་མེད་ལ་
བདག་གི་ཡང་མེད་དེ། བདག་གི་ནི་ཅི་ཡང་མེད་གང་ཡང་མེད་གང་ན་ཡང་མེད་དོ། །བདག་ཀྱང་ཅི་ཡང་མེད་གང་ཡང་མེད་གང་ན་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

224

པའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་
སྐབས་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། མང་སྟེ་སེམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། འཐོབ་
པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམོས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་སྔར་བསྟན་
པ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །འཐོབ་པ་གནས་སྐབས་གང་ལ་གདགས། འཐོབ་པ་ལ་རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུའི་དབང་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལའོ། །རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ས་བོནོ་དང་ལྡན་པ་དང་། དབང་དང་ལྡན་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པའོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམོས་པར་འཇུག་པ་དང་། འགོག་པའི་སྙོམོས་པར་འཇུག་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་གནས་སྐབས་གང་ལ་གདགས། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ལ་རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམོས་པར་འཇུག་པ་ནི་དགེ་རྒྱས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ། གོང་མའི་མ་ཡིན་པའི་
འབྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མིང་འགོག་པའི་གནས་སྐབས་ལའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ནི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་
ལས་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་བ་ལས་ནི་དང་པོ་འདིར་
བསྐྱེད་ཅིང་དེའི་འོག་ཏུ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་འབྲས་བུ་ལས་སོ་སོར་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཅི་
ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མིང་འགོག་པའི་གནས་སྐབས་ལའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ནི་དགེ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་ལས་ནི་འཕགས་པའི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

225

རྒྱུད་དུ་གཏོགས་ཏེ། སློབ་པའི་རྒྱུད་དམ་མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་
བ་ལས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་མ་བཞག་ན་ནི་དང་པོར་འདིར་སྐྱེད་ཅིང་། དེའི་འོག་ཏུ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ལུས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིནི་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་
པར་གཞག་ན་ནི་མངོནོ་དུ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིནི་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །འདུ་
ཤེས་མེད་པ་པ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་པའི་མིང་འགོག་པའི་གནས་སྐབས་ལའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ནི་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་ལས་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཁོ་ན་དེར་
སྐྱེའོ། །འཕགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་བ་ལས་ནི་དེ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་
འཇུག་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སེམས་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། འདུ་
ཤེས་སྐྱེས་ནས་སེམས་ཅན་དེ་དག་དེ་ནས་འཆི་འཕོ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །སྲོག་གི་
དབང་པོ་གནས་སྐབས་གང་ལ་གདགས། དེ་རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་པར་སྨིནི་པ་གནས་པའི་དུས་ངེས་པའི་གནས་སྐབས་ལའོ། །དེ་ཡང་
རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ངེས་པ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། མི་འདོད་པ་དང་། ལོ་དང་བསྐལ་བའི་གྲངས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལས་སོ། །རིས་མཐུན་པ་གནས་སྐབས་གང་ལ་གདགས། དེ་རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། སེམས་ཅན་འདྲ་བའི་གནས་སྐབས་ལའོ། །རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྐྱེ་བ་རིགས་མཐུན་པ་དང་། རང་བཞིན་རིགས་
མཐུན་པ་དང་། བཟོ་དང་ལས་ཀྱི་གནས་ཀྱིས་འཚོ་བའི་རིགས་མཐུན་པའོ། །སྐྱེ་བ་གནས་སྐབས་གང་ལ་གདགས། རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

226

གནས་སྐབས་ལའོ། །རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་སྐད་ཅིག་གི་སྐྱེ་བ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐྱེ་བ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ། །རྒ་བ་གནས་སྐབས་གང་ལ་གདགས། རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། སྔ་ཕྱིའི་གནས་སྐབས་ལའོ། །རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། གཞན་ཉིད་ཀྱི་དགའ་བ་དང་། གཞན་དུ་གྱུར་པའི་རྒ་བ་དང་། ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་རྒ་བའོ། །གནས་པ་གནས་སྐབས་གང་ལ་གདགས། རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ཉིད་ལའོ། །རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྐད་ཅིག་གནས་པ་དང་། རྒྱུན་གནས་པ་དང་། ལུགས་གནས་པའོ། །མི་རྟག་པ་ཉིད་གནས་སྐབས་གང་ལ་གདགས། རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། སྐྱེས་ནས་ཞིག་པའི་གནས་སྐབས་ལའོ། །རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འཇིག་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། འགྱུར་བའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། བྲལ་བའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དོ། །མིང་གི་ཚོགས་གནས་སྐབས་གང་ལ་གདགས། རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། བརྡའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལའོ། །རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཉེ་བར་འདོགས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་དང་། གྲགས་པ་དང་། མ་གྲགས་པའོ། །མིང་གི་ཚོགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིནི་དུ། ཚིག་གི་ཚོགས་དང་། ཡི་གེའིེི་ཚོགས་ཀྱང་དེ་
བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ནི་འདི་ཡོད་དེ། བསྟན་པའི་ཚིག་དང་། བཤད་པའི་ཚིག་དང་། ཚིག་གིས་བསྡུས་པ་དང་། ཡི་གེས་བསྡུས་པའོ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་གནས་སྐབས་གང་ལ་གདགས། རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་འཕགས་པའི་ཆོས་མ་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ལའོ། །རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་དང་། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པའོ། །འཇུག་པ་གནས་སྐབས་གང་ལ་གདགས། རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

227

དང་འབྲས་བུའི་རྒྱུན་གྱི་གནས་སྐབས་ལའོ། །རྣམ་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། སྐད་ཅིག་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའོ། །སོ་སོར་ངེས་པ་གནས་སྐབས་གང་ལ་གདགས་རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཆོས་ཐ་དད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལའོ། །རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། རྒྱུ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། འབྲས་བུ་སོ་སོར་ངེས་པའོ། །སྦྱོར་བ་གནས་སྐབས་གང་ལ་གདགས། རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མཐུན་པའི་གནས་སྐབས་ལའོ། །རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདུས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ཐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་། རིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བའོ། །མགྱོགས་པ་གནས་སྐབས་གང་ལ་གདགས། རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། མྱུར་དུ་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་ལའོ། །རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མགྱོགས་པ་དང་། སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པའི་མགྱོགས་པ་དང་། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མགྱོགས་པའོ། །གོ་རིམས་གནས་སྐབས་གང་ལ་

གདགས། རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། འདུ་བྱེད་རེ་རེ་ནས་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་ལའོ། །རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྐད་ཅིགའཇུག་པའི་གོ་རིམས་དང་། ལུས་འཇུག་

པའི་གོ་རིམས་དང་། བྱ་བ་བསྒྲུབ་པ་འཇུག་པའི་གོ་རིམས་སོ། །དུས་གནས་སྐབས་
གང་ལ་གདགས། རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་གནས་སྐབས་ལའོ། །རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའོ། །ཡུལ་གནས་སྐབས་གང་ལ་གདགས། རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། གཟུགས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་གནས་སྐབས་ལའོ། །རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འོག་གི་ཡུལ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

228

དང་། སྟེང་གི་ཡུལ་དང་། ཐད་ཀའི་ཡུལ་ལོ། །གྲངས་གནས་སྐབས་གང་ལ་གདགས། རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཆོས་ཡོངས་སུ་གཞལ་བ་ཡང་དག་པར་མཚོན་པའི་གནས་སྐབས་ལའོ། །རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། གཅིག་གི་གྲངས་དང་། གཉིས་ཀྱི་གྲངས་དང་། མང་པོའི་གྲངས་སོ། །ཚོགས་པ་གནས་སྐབས་གང་ལ་གདགས། རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། བྱ་བའི་ཡན་ལག་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ལའོ། །རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདུས་པའི་ཚོགས་པ་དང་། དོན་གཅིག་གི་ཚོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚོགས་པའོ། །མ་ཚོགས་པ་གནས་སྐབས་གང་ལ་གདགས། རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། མ་ཚོགས་པའི་གནས་སྐབས་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ཚོགས་པ་ལས་བཟློག་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་གང་། ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་དུ་ཞིག་ནི་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་
བཤད་པར་བྱས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱི་ཕུང་པོ་གཟུགས་ཅན་ནི་གཅིག་གོ །བསྟན་པ་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ།
བསྟན་དུ་ཡོད་པའི་མིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་དོན་གྱིས་སོ། །གཅིག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ །ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཐོགས་པ་
དང་བཅས་པ་ནི་ཕན་ཚུན་རེག་ཅིང་ཡུལ་གནོན་པའི་དོན་དང་། རགས་པའི་དོན་གྱིས་དེ་རགས་པའི་དོན་ནི་ཆ་ཕྲ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
ཆ་ཕྲ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །གཅིག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ །ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། གནས་ངན་
ལེན་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་དོན་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས་པས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

229

སྐྱེད་པའི་དོནོ་གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ །ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དོནོ་གཞན་ཡང་གང་ལ་ཉོན་མོངས་པས་ཉེས་པ་རྣམ་པ་བཞི་སྐྱེད་པར་ནུས་པ་དེ་ནི་ཟག་
པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཉེས་པ་རྣམ་པ་བཞི་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རབ་ཏུ་མ་ཞི་བའི་
ཉེས་པ་དང་། ནང་དང་ཕྱི་རོལ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་དང་། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཉེས་པ་དང་། རྒྱུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཉེས་པའོ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཀུན་ནས་དཀྲེས་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཉོན་
མོངས་པའི་གཞི་ལས་ཉོན་མོངས་པ་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་

བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི་ཉོནོ་མོངས་པའི་རྒྱུ་ལས་གྱུར་པ་ཡིནི་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །བཞི་པ་
ནི་ཡང་སྲིད་པ་འཕེན་པ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །འདུས་བྱས་རྣམས་
དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་འབྱུང་བའི་སྐལ་བ་ཅན་
གྱི་དོན་གྱིས་སོ། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དོནོ་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། གནོད་པ་མང་པོས་དབང་བསྒྱུར་བའི་དོནོ་
གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། སྲེད་པ་དང་། ལྟ་བ་མང་པོས་དབང་བསྒྱུར་
བའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་མང་པོས་དབང་
བསྒྱུར་བའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། སྤྲོས་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་གྱིས་
སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །གཏོགས་པ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

230

དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཁམས་གསུམ་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །འདས་པ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་
པ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་སྤྱད་ཟིན་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་དོ། །མ་འོངས་པ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མ་སྤྱད་པའི་དོན་
གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་དོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན།
སྨྲས་པ། རྒྱུ་སྤྱད་ཟིན་པའི་དོན་དང་འབྲས་བུ་མ་སྤྱད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་དོ། །ནང་གི་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པོ་དག་
དེ་དང་འབྲེལ་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གཅིག་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་བཞིའོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་རྣམས་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ནང་གི་ལས་བཟློག་པའི་དོན་གྱིས་
སོ། །གཅིག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ །རགས་པ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན།
སྨྲས་པ། མི་གསལ་བ་དང་། བརྩམས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་བརྟས་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །ཕྲ་བ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་
ཅེ་ན། སྨྲས་པ། རགས་པ་ལས་བཟློག་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །དམན་པ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། མི་རྟག་
པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། མི་གཙང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་དོན་གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །བཟང་པོ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་

ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། དམན་པ་ལས་བཟློག་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །ཐག་རིང་པོ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཡུལ་
དང་། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་ཀྱིས་བསྐལ་བའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

231

ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །ཐག་ཉེ་བ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་
པ། ཐག་རིང་བ་ལས་བཟློག་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། འདིར་
སྐྱེས་པ་གཉེན་པོ་མ་ཐོབ་པའམ། ཐོབ་པ་ལས་ལངས་པ་དུས་གསུམ་དུ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །གཟུགས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་
ཐོབ་པ་སྙོམོས་པར་ཞུགས་པ་དང་། སྐྱེས་པ་གོང་མའི་གཉེནེ་པོ་མ་ཐོབ་པའམ། ཐོབ་པ་དེ་ལས་ལངས་པ་དུས་གསུམ་དུ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་

ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་གཉེནེ་པོ་ཐོབ་པ་དེ་ལ་སྙོམོས་པར་ཞུགས་པ་དང་། སྐྱེས་པ་གོང་མའི་གཉེན་པོ་མ་ཐོབ་པའམ། ཐོབ་པ་དེ་ལས་ལངས་པ་དུས་གསུམ་དུ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ནི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་བཅས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། དེའི་འཁོར་དང་དེའི་འབྲས་བུའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གཟུགས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ནི། གཟུགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དེ་ལས་བཟློག་པས་བསྡུས་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ནི་གཟུགས་དང་མི་ལྡན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེས་བསྡུས་པའི་དོན་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །དགེ་བ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཕྱི་མ་ལ་
བདེ་བའི་འབྲས་བུའི་དོན་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོའི་དོན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

232

གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །མི་དགེ་བ་རྣམས་དོན་གང་གིས་
ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཕྱི་མ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བའི་འབྲས་བུའི་དོན་དང་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ཀུན་ནས་སློང་བའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་གཉི་ག་ལས་
བཟློག་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་དགེ་བ་རྣམས་ནི་སྐྱོན་མེད་པའི་དོན་དང་། སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་གཉེན་པོ་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །མི་དགེ་བ་རྣམས་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ནི་དེ་གཉི་ག་ལས་བཟློག་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །སློབ་པ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། སློབ་པའི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་
དགེ་བའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །མི་སློབ་པ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། བསླབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་མཁས་པའི་
དོན་གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པ་
ཡང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་ལས་གཞན་པ་
དགེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། མངོན་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་བདེན་པ་མངོན་
པར་རྟོགས་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །བསྒོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་
པ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེའི་གོང་མ་བསྒོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བའི་དོན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

233

གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་
དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་གཏན་
སྤངས་པ་དང་། གཉེན་པོའི་དོན་དང་། སྤངས་ཟིན་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དོན་གང་གིས་ཡིན། དུ་ཡོད་
ཅེ་ན། སྨྲས་པ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ནི་གཟུགས་ཅན་ལ་
སོགས་པ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་རྣམས་ལས་བཟློག་པའི་དོན་གྱིས་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དག་གི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་དག་ཡིནི་

ནོ། །ཕུང་པོའི་དོན་ནི་སྤུངས་པའི་དོན་ཏོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་སྤུངས་པའི་དོན་
གང་ཡིནི་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྤུངས་པའི་དོན་ནི་བདག་ཉིད་སྣ་ཚོགས་མང་པོའི་དོན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕན་ཚུན་འདྲེས་པའི་དངོས་པོས་འཇུག་པའི་དོན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་

གཅིག་ཏུ་མངོནོ་པར་བསྡུས་པའི་དོན་དང་། འཕེལ་བ་དང་འབྲི་བའི་དོན་ཏོ། །ཅིའི་ཕྱིར་
གཟུགས་ལ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཡུལ་དེ་དང་དེར་སྐྱེ་བའི་དོན་དང་། གཟུགས་སུ་རུང་བའི་དོན་གྱིས་སོ། །གཟུགས་སུ་རུང་བའི་དོན་ཀྱང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ལག་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པས་གནོད་པ་བྱར་རུང་བའི་དོན་དང་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་སུ་བྱེད་པའི་དོན་ཏོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་བཞི་པོ་
དག་ལ་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དམིགས་པ་སྣ་ཚོགས་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཞོལ་བའི་དོན་དང་། ཐ་སྙད་ལས་བྱུང་བའི་མིང་ལ་བརྟེནེ་ཏེ་དམིགས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཕུང་པོ་རྣམས་གང་གིས་བསྡུས། ཅིའི་ཕྱིར་བསྡུས་པ་རྣམ་
པར་གཞག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་སོ། །རང་གི་རིགས་སྣ་ཚོགས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

234

ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་རྣམ་པར་གཞག་གོ །ཆོས་རྣམས་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན། ཅིའི་ཕྱིར་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ།
གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་
བ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་འཕེལ་བ་
དང་འབྲི་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་རྣམ་པར་གཞག་གོ །དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་ལ་ལ་མིང་ལ་སེམས་ཙམ་ཞིག་རྫས་སུ་འདོད་ལ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་མི་འདོད་པ་གང་དག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་མི་འཐད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། དང་པོ་ཁོ་ནར་ཕུང་པོ་རྣམས་ལྔ་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་ལྔ་ཁོ་ནར་ཡོངས་སུ་རྟོག་ན་ནི་དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོག་པ་ཡང་སྐྱོན་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གནས་སྐབས་དེ་
དག་གི་ཕན་ཚུན་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པའམ་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོད་ན་ནི་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རྫས་གཞན་ཉིད་དུ་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་མེད་ན་ནི་གནས་སྐབས་གཞན་ཡོད་པར་རྟོག་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་གི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་ལྟ་བུར་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་པོ་དག་ནི་
གནས་དང་དམིགས་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་སྐབས་དེ་དག་གི་ནི་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་མི་རུང་ངོ་། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་ལས་ཀྱང་མི་རུང་ངོ་། །དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་ཅན་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དང་ལྡན་པས་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་དག་རུང་གི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིནི་པ་ལ་ནི་མི་རུང་སྟེ། འོ་མ་དང་ཞོ་དང་མར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

235

སར་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེད་རྒྱུ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མི་རུང་ངོ་། །སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་གང་གིས་གནས་སྐབས་གཞན་ལ་སྟོན་པར་འགྱུར་བའི་བྱེད་རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་གཞན་ནི་མི་དམིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་མི་རུང་ངོ་། །སེམས་ཙམ་ཞིག་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ནི་ལུང་དང་འགལ་བས་ཀྱང་མི་རུང་སྟེ། ལུང་དང་འགལ་བ་གང་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་གིས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པའོ། །དེ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། སེམས་ཙམ་སྟེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བ་མེད་པ་ཡིན་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་
པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ལ་མི་བརྟེན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་མི་རུང་བའོ། །རྣམ་པར་རིག་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཉིད་དུ་རྟོག་ནའང་དེ་ལྟ་ན་ཉེས་པ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དང་། ཆོས་འདི་དག་ནི་འདྲེས་པ་སྟེ་མ་འདྲེས་པ་
མ་ཡིན་པས་ཆོས་འདི་དག་སོ་སོར་ཕྱེ་ཞིང་སོ་སོར་ཕྱེ་ན་བྱེ་བྲག་གམ་བསམ་པའམ། ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་བརྗོད་པ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དང་། འདྲེས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་རབ་ཏུ་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མར་མེའི་འོད་ཀྱི་དཔེ་མཛད་པས་ན། དེའི་ཕྱིར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མེད་ན་འདྲེས་པའི་སྒྲ་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་ཁམས་དྲུག་དང་ལྡན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་
ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དེ་ལ་དགོངས་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དགོངས་པ་ནི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

236

གཟུགས་དང་ཡོངས་སུ་གཡོ་བ་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་གནས་གཙོ་ཆེར་བསྟན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་དག་འགལ་བས་གཉེན་པོའི་ལུང་ཡང་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་གཉེན་པོའི་ལུང་གང་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འོ་མ་དང་ཞོ་དང་། མར་སར་གྱི་དཔེས་ཁ་ཅིག་དུ་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་བྱུང་བའི་བདག་རགས་པ་དང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་གཟུགས་ཅན་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་དང་ཁ་ཅིག་ཏུ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་
བུའོ། །དེ་ལྟ་ན་ཅི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རམ་འོན་ཏེ་སེམས་ཙམ་མམ་འོན་ཏེ་འདུ་ཤེས་ཙམ་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་དང་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་དག་བསྟན་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་ཕུང་པོ་གཟུགས་
ཅན་མ་ཡིན་པ་བཞི་པོ་མིང་གིས་བསྡུས་པ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་
བ་དེ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །བར་སྡོམ་ནི།
ལྔ་ཉིད་འཐད་པ་མེད་ཕྱིར་དང་། །དེ་ཡི་གནས་སྐབས་སྐྱོནོ་ཕྱིར་དང་། །བྱེད་རྒྱུ་བྱེ་བྲག་མེད་ཕྱིར་དང་། །ལུང་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་རོ། །ཕུང་པོའི་དངོས་པོ་ལ་མཁས་པ་རྫོགས་སོ།། །།
བམ་པོ་དགུ་པ། མིག་གི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མིག་ལྔ་སྤངས་པའམ། སྤངས་པ་སྲོག་གི་དབང་པོས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །མིག་གི་ཁམས་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིནི་དུ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་
གི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། དབང་པོའི་དབང་གིས་
བྱུང་བའི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དེའི་དབང་གིས་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

237

བྱའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རེག་བྱའི་ཁམས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་
བཞིན་ནོ། །བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་དུ་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན། དུ་ནི་བཏགས་པའི་
ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྫས་སུ་ཡོད་པ་ནི་བཅུ་བདུན་ནམ་བཅུ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་
རྫོབ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཚུལ་གྱིས་དྲུག་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་སམ། གཅིག་དྲུག་ཏུ་བྱས་ནས་སོ། །མིག་གང་ཡིན་པ་མིག་གི་ཁམས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ལ། མིག་གི་ཁམས་གང་
ཡིན་པ་མིག་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མུ་བཞི་ཡོད་དེ། མིག་ཡིན་ལ་མིག་གི་
ཁམས་མ་ཡིན་པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐ་མའི་མིག་གང་ཡིན་པ་སྟེ་མུ་དང་པོའོ། །མིག་གི་
ཁམས་ཡིན་ལ་མིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པའི་མིག་མ་སྐྱེས་
པ་དང་། མིག་རབ་ཏུ་ཉམས་པ་དང་། མིག་མ་ཐོབ་པ་དང་། མིག་འགགས་མ་ཐག་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་སྟེ་མུ་གཉིས་པའོ། །མིག་
ཀྱང་ཡིན་ལ་མིག་གི་ཁམས་ཀྱང་ཡིན་པ་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་སྟེ་མུ་
གསུམ་པའོ། །མིག་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་མིག་གི་ཁམས་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་
མིག་རབ་ཏུ་ཉམས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་མིག་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྟེ་མུ་བཞི་པའོ། །མིག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ནང་གི་ཁམས་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ལུས་ཀྱི་ཁམས་ལ་ནི་རྣམ་པར་
བརྟགས་དགོས་ཏེ། དང་པོ་ནས་ལུས་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་བཞི་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །སྒྲའི་ཁམས་ནི་གང་གི་ཚེ་སྒྲ་ཕྱུང་བ་དེའི་ཚེ་ནི་གཉི་ག་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

238

བྱའོ། །གང་གི་ཚེ་སྒྲ་མ་ཕྱུང་བ་དེའི་ཚེ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་བཞིན་

དུ་ཁམས་འབའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་སྒྲ་ནི་མེད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་དུ་ནི་མཚུངས་པ་ཡིནི ། དུ་ནི་དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མིག་
གི་ཁམས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་
ནི་དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །མིག་གི་ཁམས་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལུས་ཀྱི་
ཁམས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །མཚུངས་པ་དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་ནི་དབང་
པོས་ཟིན་པའི་ནང་གི་ཁམས་རྣམས་ལ་བསམས་པ་ཡིནི་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་
རོལ་གྱི་དག་ལ་ནི་མེད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་

དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་དང་འདྲ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དམིགས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་

དེ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲའོ། །ཁམས་རྣམས་ལས་དུ་ནི་ཕྲད་ནས་འཛིན་པ་དག་ཡིན། དུ་ནི་མ་ཕྲད་པར་འཛིན་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དྲུག་ནི་ཕྲད་ནས་
འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་ནི་མ་ཕྲད་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ལྔ་ནི་འཛིན་པ་མ་ཡིན་

ནོ། །གཅིག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་ཁམས་གཅིག་ནི་ཕྲད་པ་དང་། མ་ཕྲད་པར་འཛིནི་པ་
ཡིན་ནོ། །དུ་ནི་གཟུང་བ་ཁོ་ན་ཡིནི་ལ་འཛིན་པ་མ་ཡིན། དུ་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིནི་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཟུང་བ་ནི་ཐམས་ཅད་དོ། །ལྔ་དང་། གཅིག་གི་ཕྱོགས་ནི་གཟུང་བ་ཁོ་ནའོ། །བཅུ་གཉིས་དང་གཅིག་གི་ཕྱོགས་ནི་འཛིན་པའང་ཡིན་ནོ། །དུ་ནི་གྲོགས་
པོ་དང་བཅས་པས་འཛིན་པ་ཡིནི ། དུ་ནི་གྲོགས་པོ་མེད་པར་འཛིན་པ་ཡིནི་ཞེ་ན། སྨྲས་
པ། བཅུ་དང་གཅིག་གི་ཕྱོགས་ནི་གྲོགས་དང་བཅས་པས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་
དང་གཅིག་གི་ཕྱོགས་ནི་གྲོགས་མེད་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་འདོད་པ་དང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

239

ལྡན་པ་ཁོ་ན་ཡིནི་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བཞིའོ། །དུ་ཞིག་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེ་
ན། སྨྲས་པ། འགའ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་

ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འགའ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་ལས་དུ་ཞིག་གཟུགས་
དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བཅུ་གཅིག་གོ །གཟུགས་དང་ལྡན་པ་ལས་དུ་
ཞིག་གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འགའ་ཡང་མ་ཡིན་

ནོ། །དུ་ཞིག་ཁམས་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གསུམ་མོ། །དུ་ཞིག་ཟིན་
པ་ཡིན། དུ་ཞིག་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པ་ཡིན། དུ་ཞིག་མ་ཟིན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ལྔ་
ནི་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །ལྔ་ནི་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་མ་ཟིན་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལས་གཞན་པ་གང་དེ་དག་འཛིན་པར་འགྱུར་བའི་
འཛིན་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དག་ཕན་ཚུན་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །ཁམས་
དུ་མ་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ཉིད་སེམས་ཅན་སྣ་ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་གནས་པའོ། །ཁམས་ཚད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། དེ་གཉི་ག་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ལ་ཁམས་ཚད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དབང་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་དཔེས་ད་ནི་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་དཔེ་མཐའ་ཡོད་པར་མི་སྨྲའོ་ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །བར་སྡོམ་ནི། རྫས་སུ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་དང་། །མུ་བཞི་དང་ནི་མཚུངས་པ་
དང་། །འཛིན་དང་ཁམས་དང་ཟིན་པ་དང་། །སྣ་ཚོགས་པ་དང་དུ་མ་ཉིད། །ཁམས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཁམས་ཀྱི་དོན་ནི་རྒྱུའི་དོན་དང་ས་བོན་གྱི་དོན་དང་རང་
བཞིན་གྱི་དོན་དང་རིགས་ཀྱི་དོན་དང་ཆ་ཕྲ་བའི་དོན་དང་གཞིའི་དོན་ཏོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

240

མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་ཁམས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྡུག་བསྔལ་མི་སྐྱེ་བའི་གཞིའི་དོན་དང་ལུས་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་
སུ་གཡོ་བའི་གཞིའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཅི་ཞིག་ཡོངས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁམས་
རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུའི་རྐྱེན་ཡོངས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རེ་ཞིག་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མིག་ལ་སོགས་པ་དག་གི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །དག་པའི་ཁམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གང་ཟག་རིགས་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་གང་དག་ཡིན་པའོ། །རང་བཞིན་གྱི་ཁམས་ནི་
འདི་ལྟ་སྟེ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དེ་དག་ཉིད་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དག་ཏུ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། གང་ཟག་རིགས་ལ་
གནས་པ་དང་། རིགས་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་
ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་མ་ཡིན་པའི་
ཆོས་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཡོངས་སུ་བསྒོམས་པའི་ཁམས་ནི་འདི་ལྟ་
སྟེ། སྔོན་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཡོངས་སུ་བསྒོམས་པ་དེ་དག་ཉིད་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་དང་། འབྲི་བ་དང་། བྱེ་བྲག་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ཉིད་གང་ཡིན་

པའོ། །འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཁམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་དག་ཉིད་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ནས་
འགགས་པ་གང་ཡིནི་པའོ། །འབྲས་བུ་མ་བསྐྱེད་པའི་ཁམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་དག་ཉིད་
འབྲས་བུ་མ་བསྐྱེད་པ་འགགས་པའམ་མ་འགགས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

241

མདོར་བསྟན་པ་ལས་ཁམས་དྲུག་ཡིན་གྱི་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ནི་ཚད་མེད་
དོ། །ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་དུ་ནི་གཟུགས་ཅན་དག་ཡིན་དུ་ནི་གཟུགས་
ཅན་མ་ཡིན་པ་དག་ཡིན་པ་ནས། དུ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དག་གི་བར་དུ་ཡིན་

ཞེ་ན། རྒྱ་ཆེར་ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བ་ནས་ཡིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་ཇི་སྐད་གསུང་བ་དེ་ལ། ཅི་མིག་ལ་སོགས་པས་མཐོང་བ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་
གིས་མཐོང་བ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དོན་དམ་པར་ནི་
མིག་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་གིས་ཀྱང་མ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
དང་། སྐད་ཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། གཡོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྡའི་ཚུལ་དུ་ནི་གཙོ་བོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་མཐོང་བ་པོ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་གདགས་པས་ཆེས་རིགས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་རྣམས་ཡོད་ན་ནི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་ངེས་ཀྱི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་ནི་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་རྣམས་ཚང་བའམ་མ་ཚང་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཙམ་ལ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་གདགས་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གི་གོ་རིམས་བསྟན་

པའི་རྒྱུ་དག་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་དག་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གསུམ་གྱི་གོ་རིམས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། དྲུག་གི་གོ་རིམས་ཀྱི་རྒྱུའོ། །དེ་ལ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

242

གསུམ་གྱི་གོ་རིམས་ཀྱི་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གནས་དང་ཡུལ་དང་དེ་གཉི་ག་ལ་
བརྟེན་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དབང་པོ་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་གི་དོནོ་གྱིས་བརྟེནེ་པ་དང་། ཡུལ་ལ་ནི། དམིགས་པའི་དོནོ་གྱིས་བརྟེནེ་ཏོ། །དྲུག་གི་གོ་
རིམས་ཀྱི་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་སྤྱོད་ཡུལ་ཆེས་ཕལ་ཆེ་བ་དང་སྣ་ཚོགས་པ་དང་ཡང་དང་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་པོར་བསྟན་ཏེ་དེ་ནི་རྒྱུ་དང་པོ་
ཡིནི་ནོ། །ཡང་འཇིག་རྟེནེ་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ལས་ཏེ། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེནེ་པ་རྣམས་ནི་དང་པོར་གཅིག་ལ་གཅིག་ལྟ་བར་བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཀུན་ཏུ་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འདུས་ཤིང་ཟ་བ་དང་ལྷག་པར་ཟ་བར་བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཉི་མ་ནུབ་ཅིང་ནམ་སྲོས་པ་ན་མལ་ཤོམ་ཞིང་མལ་སྟན་དང་བཅས། ཤིང་བལ་དང་སྔས་ནང་ཚངས་ཅན་དང་བུད་མེད་ཀྱི་རེག་པ་ལ་རྟེན་པར་བྱེད་དེ་དེ་ནི་རྒྱུ་གཉིས་པ་ཡིན་

ནོ། །ཡང་དགའ་བའི་བྱེ་བྲག་གི་གནས་ལས་ཏེ་དེ་ནི་རྒྱུ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་
མཛེས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལས་ཏེ་འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་
སྨིན་ཚུགས་དང་། མིག་སྨན་ལ་སོགས་པས་མཛེས་པར་བྱས་པས་ནི་མིག་གོ །རྣ་ཆ་དང་རྣ་རྒྱན་ལ་སོགས་པས་མཛེས་པར་བྱས་པ་ནི་རྣ་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་རྒྱུ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་བྱ་བ་དང་ཟས་དང་འཁྲིག་པའི་དབང་ལས་ཏེ།
འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དག་གིས་ཐམས་ཅད་ལ་རྩོལ་བ་བྱེད། ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཁམ་གྱི་ཟས་དག་ཟ་བར་བྱེད་དོ། །ཚིམ་ཞིང་རྒྱགས་པ་དག་འཁྲིག་པ་སྟེན་པར་བྱེད་དེ་དེ་ནི་རྒྱུ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ལས་དང་བྱ་བའི་བྱེ་བྲག་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལས་ཏེ་དེ་ལྟར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

243

མིག་གིས་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་དག་མཐོང་ནས་འགྲོའོ། །འགྲོ་བ་ན་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་དང་སྤྱོད་ལམ་མ་འཁྲུལ་པ་དག་འཕྱ་བར་བྱེད་དོ། །དགྲ་བོ་དང་མཛའ་བཤེས་དང་ཐ་མལ་པ་སྔོན་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་གཞན་དག་གིས་ངོ་ཤེས་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །ཡུལ་གྱི་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་ཅིང་གཞན་དག་ལ་སྟོན་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །མིང་དང་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །བྲོ་གར་དང་ཟློས་གར་དང་བཞད་གད་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཚོགས་མང་པོ་དག་གིས་དགའ་བ་སོ་སོར་མྱོང་བར་ཡང་བྱེད་དོ། །ལུས་ཀྱང་བརྟས་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་ནི་མིག་གི་ཁམས་ཀྱི་
ལས་ཡིན་ནོ། །རྣ་བ་ནི་སྒྲ་སྣ་ཚོགས་དག་ཉན་པར་བྱེད་དོ། །ལེགས་པར་གསུངས་པ་དང་ཉེས་པར་བཤད་པའི་དོན་ཀྱང་ཤེས་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །མངོན་པར་བརྗོད་པས་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །རོལ་མོའི་སྒྲས་དགའ་བ་སོ་སོར་མྱོང་བར་ཡང་བྱེད་དོ། །ལུས་ཀྱང་བརྟས་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་ནི་རྣ་བའི་ཁམས་ཀྱི་
ལས་རབ་ཏུ་སླ་བ་ཡིན་ནོ། །སྣས་ནི་དྲི་སྣ་ཚོགས་དག་སྣོམ་པར་བྱེད་དོ། །དྲིས་བྲོ་བར་
ཡང་བྱེད་དོ། །དགའ་བ་སོ་སོར་མྱོང་བར་ཡང་བྱེད་དོ། །ལུས་བརྟས་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་ནི་སྣའི་ཁམས་ཀྱི་ལས་རབ་ཏུ་སླ་བ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །ལྕེའི་ཁམས་ཀྱིས་ནི་རོ་སྣ་ཚོགས་དག་མྱོང་བར་བྱེད་དོ། །དགའ་བ་སོ་སོར་མྱོང་བར་ཡང་བྱེད་དོ། །ལུས་ཀྱང་བརྟས་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་ནི་ལྕེའི་ཁམས་ཀྱི་ལས་རབ་ཏུ་སླ་བ་ཡིན་ནོ། །ལུས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་ནི་རེག་
བྱ་སྣ་ཚོགས་དག་རེག་པར་བྱེད་དོ། །དགའ་བ་སོ་སོར་མྱོང་བར་ཡང་བྱེད་དོ། །དེ་དང་དེས་ལུས་བརྟས་པར་ཡང་བྱེད་ལ་ལན་འགའ་ནི་དགའ་བའི་དངོས་པོ་དེ་དག་ཉིད་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

244

ཉམས་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ལས་
རབ་ཏུ་སླ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གོ་རིམས་བསྟན་པའི་རྒྱུ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ནི་མིག་ལ་
སོགས་པ་དྲུག་པོ་དེ་དག་གི་རྣམ་གྲངས་ཐམས་ཅད་དང་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མར་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གོ་རིམས་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་དག་
གི་བར་སྡོམ་ནི། ཕལ་ཆེ་བ་དང་ཐ་སྙད་དང་། །དགའ་དང་མཛེས་དང་བྱ་བ་གཉིས། །ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གིས། དེ་ལས་གཞན་པ་མདོ་སྡེ་ལས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་ཡུལ་གྱི་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ལ་སྣའི་ཁམས་དང་ལྕེའིེི་ཁམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ལུས་མཛེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་དེའི་གོང་མར་སྐྱེས་པ། གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྟོག་པ་དང་བཅས་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་ན་ནི་ཇི་ལྟར་ན་ས་དེ་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་དཔྱོད་པ་མེད་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ན་ནི་ཇི་ལྟར་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དེས་དེའི་ས་པའི་ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྟོག་པ་མེད་པ་དང་དཔྱོད་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལས་ལངས་པ་ལ་དེ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་
རུང་ངོ་། །ལངས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལ་དཔྱོད་པ་དེ་ཡང་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་དཔྱོད་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ས་བོན་དེ་
ནི་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་དཔྱོད་པ་མེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱིས་འདོད་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

245

ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་དེ་དག་ལ་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་ས་དེ་ལ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་མིག་གི་ཁམས་ཆ་གཉིས་སུ་མངོནོ་པར་གྲུབ་ཅིང་རྣ་བའི་
ཁམས་དང་སྣའི་ཁམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ལས་གཞན་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
ལུས་ལ་མཛེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་།

སྣའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ཏེ། སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཅི་
གཅིག་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱའམ། འོནོ་ཏེ་གཉིས་སུ་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཅིག་མ་བསྒྲིབས་ཤིང་རབ་ཏུ་མ་ཉམས་ན་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་གསལ་བར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། བསྒྲིབས་ཤིང་རབ་ཏུ་ཉམས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསལ་བར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་གཟུགས་ཅན་མ་
ཡིནི་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་བཞིནི་དུ་ཡུལ་ལས་གཉིས་སུ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་
དང་མིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གལ་ཏེ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དེ་ལྟ་ན་ཅི་
ལྟར་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་གི་དངོས་པོར་འགྱུར། གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་གི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་

ནི་དེ་ལྟར་ན་ཇི་ལྟར་དེ་གཉིས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་རུང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་བཞིན་དུ་མིག་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ནི་མི་རུང་ངོ་། །དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མིག་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འོན་ཀྱང་གནས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ནི་མར་མེ་དང་འོད་བཞིན་དུ་ལྷན་

ཅིག་གི་དངོས་པོ་དང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོས་རུང་ངོ་། །མིག་དང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། རྣ་བ་དང་སྣ་དང་ལྕེ་དང་ལུས་དང་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

246

ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཞན་དུ་ན་རང་གི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་
བར་གྱུར་ན་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་མེད་པ་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་མི་རུང་ངོ་། །འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་བྱུང་བའི་མིག་གི་ཁམས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའམ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེར་ནི་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་སོ། །མིག་གི་ཁམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣ་བ་དང་སྣ་དང་ལྕེའི་ཁམས་རྣམས་
དང་། དེ་དག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་
བྱའོ། །ལུས་ཀྱི་ཁམས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་སྟེ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རྣམས་དང་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱའི་ཁམས་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིནི་

ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་འབྱུང་བའི་མིག་གི་ཁམས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའམ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །མིག་གི་
ཁམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིནི་དུ་རྣ་བ་དང་སྣ་དང་ལྕེ་དང་ལུས་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་དང་མིག་དང་
རྣ་བ་དང་སྣ་དང་ལྕེ་དང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་

ནོ། །དྲིའི་ཁམས་དང་རོའི་ཁམས་དང་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དག་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་བྱུང་བ་ལ་ནི་ཁམས་གསུམ་པོ་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་དང་དབང་སྒྱུར་བས་ཐོབ་པའི་གཟུགས་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་
མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་དེར་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །འདིའི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

247

སྡོམ་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་མཁས་པ་དང་འདྲ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཁམས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་མཁས་པ་རྫོགས་སོ།། །།
སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་སྡོམ་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཡང་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་གང་ཞེ་ན། མིག་ཐོབ་ཅིང་མ་སྤངས་པ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ལུས་ལས་འགོག་པའི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །མིག་
གི་སྐྱེ་མཆེད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་མཆེད་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་དེ་བཞིན་

དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །སྐྱེ་མཆེད་དང་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། སྐྱེ་མཆེད་ནི་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་སྐྱེ་མཆེད་གང་
རེག་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་པ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རེག་པ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་རེག་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །མིག་གང་ཡིན་པ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་དེ་ཡིན་ལ་སྐྱེ་མཆེད་གང་ཡིན་པ་མིག་
ཀྱང་དེ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མིག་ཡིན་ལ་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་པའང་ཡོད་དེ་མིག་
ཐོབ་ཅིང་མ་སྤངས་ལ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འོག་ཏུ་འགོག་པའི་ཆོས་ཅན་གང་ཡིན་པའོ། །སྐྱེ་
མཆེད་ཡིན་ལ་མིག་མ་ཡིནི་པའང་ཡོད་དེ། སྐྱེ་མཆེད་ལྷག་མ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་རྣམས་སོ། །མིག་ཀྱང་ཡིན་ལ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཡིན་པ་ཡང་

ཡོད་དེ། མིག་ཐོབ་ཅིང་མ་སྤངས་ལ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འགོག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་
པ་གང་ཡིན་པའོ། །མིག་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་མ་ཡིན་པའང་ཡོད་དེ། མིག་
མ་ཐོབ་པའམ་སྤངས་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་བར་མི་གནས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །སྐྱེ་མཆེད་གང་ཡིན་པ་རེག་པའི་སྐྱེ་
མཆེད་ཀྱང་དེ་ཡིན་ལ་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་གང་ཡིན་པ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནམ་ཞེ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

248

ན། སྨྲས་པ། རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རེ་ཞིག་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་
མཆེད་ཡིན་ལ་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། མིག་ལ་སོགས་པ་རེག་
པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་ཏུ་རེག་པ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་དང་འགོག་པའི་ཆོས་
ཅན་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་བྱུང་བའི་སྣ་གང་
ཡིན་པ་དང་ལྕེ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དུས་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནར་བལྟ་བར་
བྱའོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་པའི་དབང་པོ་གང་
དག་ཡིནི་པ་དེ་དག་ཀྱང་དུས་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིནི་པ་ཁོ་ནར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དོནོ་
གང་གིས་ན་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཞེས་བྱ། ཅི་ཞིག་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་སྒོའི་དོན་དང་། རྐྱེན་གྱི་དོན་དང་། ཐབས་ཀྱི་དོན་དང་། ཚོགས་པའི་དངོས་པོའི་དོན་དང་། རྟེན་གྱི་དོན་དང་། དེ་དག་སྣང་བའི་གནས་ཀྱི་དོན་གྱིས་སོ། །མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་། བདག་པོའི་རྐྱེན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་པར་གཞག་གོ །སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་གོ་རིམས་ནི་ཁམས་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་མདོ་སྡེ་ལས་ཟིལ་གྱིས་གནོནོ་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་དང་། དེ་བཞིནི་དུ་རྒྱས་པར་

ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་
སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་པོ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་
སྐྱེ་མཆེད་དང་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་དང་། དེ་དག་ལ་སོགས་པ་
སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྒྲར་བསྟན་པའི་ཆོས་གང་དག་གསུངས་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

249

གཉིས་པོ་དག་གིས་མཚན་ཉིད་ཇི་སྐད་སྨོས་པས་ཅི་རིགས་པར་བསྡུ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ཀྱང་ཁམས་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །སྐྱེ་མཆེད་
ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་མཁས་པ་རྫོགས་སོ།། །།
དེ་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་གང་དག་བདག་པོ་མེད་པ་དང་། བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་དང་། ཚོར་བ་པོ་མེད་པ་དང་། བདག་ཉིད་གཡོ་བ་མེད་པ་དང་། རང་དབང་མེད་པ་དང་། རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་དང་། རྐྱེན་ལ་རག་ལས་ཤིང་འབྲལ་བར་འཇུག་པ་དང་། མ་བྱུང་བ་ལས་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། བྱུང་ནས་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། ཆོས་ཙམ་ཞིག་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཁོ་ནས་མངོན་པར་བརླན་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཁོ་ན་མངོན་པར་རླན་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་དང་། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དེ་དག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་

དེ་ལ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ལ་ཉལ་མ་སྤངས་པ་ཡོད་པས་མ་རིག་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་འབྱུང་ངོ་། །མ་རིག་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པ་སྐྱེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུ་

བྱེད་ཀྱི་ས་བོན་མ་སྤངས་པ་ཡོད་པས་འདུ་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། །འདུ་བྱེད་རྣམས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཇུག་པ་སྐྱེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྲིད་པ་དང་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་ནི་བཏགས་པའི་ཆོས་ཡིན་པར་རིག་པར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

250

བྱའོ། །སྲིད་པའི་ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། སྡུག་བསྔལ་འཕེན་པའི་རྒྱུའི་གནས་དང་། སྡུག་བསྔལ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུའི་གནས་དང་། སྡུག་བསྔལ་འཕེན་པའི་རྒྱུ་དང་། སྡུག་བསྔལ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་དང་། སྡུག་བསྔལ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ཉིད་ནི་ལྔའོ། །དེ་ལ་ཚེ་འདི་ལ་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་མ་སྤངས་ཤིང་། ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དམིགས་ཤིང་དེ་ལ་
གནས་ནས། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
མ་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་དེའི་འོག་ཏུ་འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་ཕྱི་མ་ལ་རེག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚོར་བའི་བར་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པོ་དེ་དག་ནི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་འཕེན་པའི་རྒྱུ་དེའི་གནས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཀུན་དུ་རྨོངས་པའི་རེག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་ཚོར་བ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་
གནས་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་སྲེད་པ་འབྱུང་ངོ་། །སྲེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་དེའི་འོག་ཏུ་ལེན་པ་འབྱུང་ངོ་། །ལེན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲིད་པ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་དེའི་གནས་ནི་རེག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚོར་བ་དེ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་

བྱའོ། །དེ་ལ་ཚེ་འདི་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་

དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྒོས་པ་ལ། མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་རེག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚོར་བའི་བར་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་གང་དག་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་ལུས་ཞིག་ནས། ཕྱི་མ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

251

དང་རྒ་ཤིའི་མིང་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གཞན་འཕེན་པར་བྱེད་དེ། དེ་ནི་དེའི་འཕེན་པའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཚོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲེད་པ་དང་སྲེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ལེན་པ་དང་ལེན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཕྱི་མ་ལ་སྡུག་བསྔལ་མངོན་པར་འགྲུབ་
པའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱའོ། །སྔོན་བྱས་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །སྲིད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤི་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་
སྡུག་བསྔལ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མིང་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཚོར་བའི་མཐར་ཐུག་པ་དེ་དག་ཉིད་སྔོན་ས་བོན་གྱི་དངོས་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཚེ་ན་ནི་སྡུག་བསྔལ་འཕེན་པའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ཉིད་ད་ལྟར་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཟིན་པ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤིའི་མིང་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཐོབ་པོ། །དེ་ལ་མ་རིག་པ་ནི་ཤེས་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་

བྱའི། རིག་པ་མེད་པ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིནི་ལ། ལོག་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིནི་ནོ། །དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་གལ་ཏེ་མ་རིག་པ་རིག་པ་མེད་པ་ཙམ་ཡིནི་པར་གྱུར་ན་ནི། དེ་
ལ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། མེད་པ་ལ་ནི་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་གང་ཡང་མེད་པ་དང་། མ་རིག་པའི་བག་ལ་ཉལ་དང་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པར་མི་ནུས་པ་དང་། མེད་པར་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མཚན་ཉིད་འདྲ་བ་ཡིན་པས། ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་གཉིས་ཡོད་པར་
མི་རུང་བ་དང་། སོ་སོའིོི་སྐྱེ་བོའིོི་སེམེས་ཉོནོ་མོངས་པ་ཅན་དང་། དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

252

མ་བསྟན་པ་རིག་པ་དང་བྲལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རིག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས། དེས་ན་སེམས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱིས་བསྡུས་པར་ཡང་མི་རུང་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་བསྡུས་པར་ཡང་མི་རུང་བ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་བསྡུས་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་བསྡུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་ཡང་མི་
འགྱུར་ལ་རྣམ་པར་བྱང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་དང་། མ་རིག་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ནི་དུས་རྟག་ཏུ་རིག་པ་སྐྱེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་དང་། མ་རིག་པ་འགགས་ན་རིག་པ་སྐྱེ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཡང་མེད་པ་ལ་ནི་འགག་པ་ཇི་ལྟར་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མ་རིག་པ་ལོག་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པར་

གྱུར་ན་ཡང་དེ་ལྟར་ན་རིག་པས་བསྡུས་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའམ། ཉོན་མོངས་
པ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལོག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་

འགྱུར་བའམ། ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལོག་
པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་གྲང་ན། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་དང་པོ་ལོག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་

པར་གྱུར་ན་ནི། དེ་ལྟ་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལོག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ནི་མི་
རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལོག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་

པར་གྱུར་ན་ནི། དེ་ལྟར་ན་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བ་ལྔ་པོ་དག་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་མ་རིག་པ་ནི་ཡང་དག་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

253

པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ་ལྟ་བ་རྣམས་ནི་ཡང་དག་པ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་རྟོགས་ན་ལོག་པའི་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མཚན་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་བདག་དང་བདག་གི་ཞེས་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱེད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་བ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་རང་

རང་གི་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཀྱང་གཏི་མུག་མེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་གཏི་མུག་གི་རྣམ་པ་ཡང་གཞན་ཡིན་ལ། ལྟ་

བ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡང་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་
བདག་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བ་རྣམས་
མཚན་ཉིད་འདྲ་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་ན། དེས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བག་ལ་ཉལ་
བདུན་པོ་དག་ཏུ་ལྟ་བའི་བག་ལ་ཉལ་རྣམ་པར་གཞག་པ་མཛད་པར་མི་འགྱུར་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལྟ་བ་རྣམས་ལ་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ནི་གང་དུའང་མ་བསྟན་ཏོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ལོག་པའི་ཤེས་པ་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་དེ་ལྟར་ན་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བ་ལྔ་པོ་
གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས། ཤེས་པའི་རྫས་གཉིས་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་མེད་པས། དེ་དག་ནི་མ་རིག་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡིན་པར་

འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ཤེས་པ་དེ་གཏི་མུག་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། དེས་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་གཏི་མུག་
ཏུ་འགྱུར་གྱི། གཏི་མུག་གི་དབང་དང་གཏི་མུག་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཉོན་མོངས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

254

པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་ཡིནི་གྱི། དེའིེི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མ་ཡིནི་པ་བཞིནི་དུ། གཏི་མུག་གི་བདག་ཉིད་མ་ཡིནི་པ་

དེ་ཡང་གཏི་མུག་གི་བདག་ཉིད་དུ་དྲང་པར་བརྗོད་མི་ནུས་ཏེ། དཔེར་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་མ་
ཡིན་པ། ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དག་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་མ་རིག་པ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་

བར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་དང་ངག་གི་འདུ་བྱེད་དང་ཡིད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་དང་འདུ་བྱེད་གསུམ་གསུངས་པ་དེ་ལ། དབུགས་རྔུབ་པ་དང་དབུགས་འབྱུང་བའི་རླུང་དག་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་དག་ཡིན་ཏེ། རླུང་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་འཇུག་
པའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་ཀྱི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལུས་ཀྱི་འདུ་
བྱེད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རྨོངས་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རླུང་དག་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་གིས་ལུས་ཀྱི་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །ཇི་ལྟར་དབུགས་རྔུབ་པ་དང་དབུགས་འབྱུང་བ་དག་གིས་ལུས་ཀྱི་ལས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་ངག་གི་
ལས་འཇུག་པར་བྱེད་ལ། འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་ལས་འཇུག་པར་བྱེད་དེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་དང་། ངག་གི་འདུ་བྱེད་དང་། ཡིད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཁམས་གང་ན་གང་ཡོད་པའོ། །དེ་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་ཡིནི་པ་དེ་དག་ལས་གཉིས་ནི་ལས་ཁོ་ནས་བསྡུས་པ་ཡིནི་ཏེ། འདུ་བྱེད་
དང་སྲིད་པའོ། །གསུམ་ནི་ཉོནོ་མོངས་པས་བསྡུས་པ་ཡིནི་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་། སྲེད་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

255

དང་ལེན་པའོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་དངོས་པོས་བསྡུས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་
ལ་ཡན་ལག་གཉིས་པོ་གང་དག་ལས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དེ་དག་ལས་གཅིག་ནི་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་
མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ལས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟ་སྟེ་སྲིད་པའོ། །དེ་ལ་
ཡན་ལག་གསུམ་པོ་གང་དག་ཉོན་མོངས་པས་བསྡུས་པ་དེ་དག་ལས་གཅིག་ནི། འཕེན་པའི་ལས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟ་སྟེ་མ་རིག་པའོ། །གཉིས་པ་
ནི་མངོནོ་པར་གྲུབ་པའི་ལས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་ཡིནི་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སྲིད་པ་དང་
ལེན་པའོ། །ཡན་ལག་ལྷག་མ་གང་དག་དངོས་པོས་བསྡུས་པ་དེ་དག་ལས་ཡན་ལག་གཉིས་ནི་མ་འོངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱེ་བ་དང་རྒ་
ཤིའོ། །ཡན་ལག་ལྔ་ནི་མ་འོངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་
སྟེ། ཚེ་འདི་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིནི་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་རེག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚོར་བའི་བར་དག་གོ །གང་དག་སྔོན་གྱི་རྒྱུས་མངོན་པར་བསྒྲུབ་སྟེ་ད་ལྟར་དམིགས་པ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་བསྡུས་པའི་
ཡན་ལག་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་བསྡུས་པ་དག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མིང་དང་གཟུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་རེག་པ་དང་ཚོར་བའོ། །དེ་ལ་ཡན་ལག་ལྔས་བསྡུས་པའི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་ཡན་
ལག་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་མ་འོངས་པའི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་
བསྡུས་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་འབྲས་བུར་བསྡུས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་

བྱའོ། །ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྒྱུར་བསྡུས་པ་ཡིན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

256

པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །མི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་གནས་ལྔ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་

བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སོམ་ཉི་སྐྱེད་པ་དང་། སྲེད་པ་སྐྱེད་པ་དང་། གནས་མ་ཡིན་

པ་ལ་དད་པ་སྐྱེད་པ་དང་། ལྟ་བ་སྐྱེད་པ་དང་། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་སྐྱེད་པའོ། །དེ་ལ་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སོམ་ཉི་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལ་སོམ་ཉི་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཅི་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་མ་བྱུང་བར་གྱུར་ཏམ་སྙམ་པ་
དུས་གསུམ་དག་ལ་འཇུག་པའི་སོམ་ཉི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ཁོ་ན་བཞིན་

ནོ། །དེ་ལ་འདས་པའི་དུས་ནི་སྔོན་གྱི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པའི་དུས་ནི་ཕྱི་མའི་
མཐའ་ཡིན་ནོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་ནི་སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
འདས་པའི་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་ཕྱི་མའི་མཐའ་ཡིན་ལ་མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་ལྟོས་
ནས་ནི་སྔོན་གྱི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གང་གི་ཚེ་འདས་པའི་དུས་ལ་སོམ་ཉི་ཟ་བའི་
སོམ་ཉི་དེ་ནི་སྔོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གང་གི་
ཚེ་མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་སོམ་ཉི་ཟ་བའི་སོམ་ཉི་དེ་ནི་ཕྱི་མའི་མཐའ་མི་ཤེས་པས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ནང་ལ་སོམ་ཉི་ཟ་སྟེ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅིར་འགྱུར།
སེམེ ས་ཅན་འདི་ག་ལས་འོངས། འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་གང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་སྙམ་དུ་སོམ་ཉི་ཟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་མི་ཤེས་པས་
བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ནང་མི་ཤེས་པ་དང་ཕྱི་རོལ་མི་ཤེས་པ་དང་ནང་
དང་ཕྱི་རོལ་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི། ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ཡང་
སྲིད་པ་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་དང་། དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་དང་དེ་དང་དེར་མངོན་པར་དགའ་བའི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་ལ་ལས་དང་རྣམ་པར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

257

སྨིན་པ་དང་ལས་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མི་ཤེས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་
བདག་གིར་བྱ་བ་ཉིད་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་དྲག་པོ་དང་ཁྱབ་
འཇུག་དང་སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོ་ལ་སོགས་པ་གནས་ངན་པ་དག་ལ་གུས་པ་དང་དད་པ་དང་མོས་པ་སྐྱེའོ། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དང་ལམ་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དག་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་དཀོན་
མཆོག་རྣམས་མི་ཤེས་པ་དང་། བདེན་པ་རྣམས་མི་ཤེས་པས་ནི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་བར་དག་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །སྦྱིན་པ་མེད་དོ། །མཆོད་སྦྱིན་མེད་དོ་
ཞེས་རྒྱ་ཆེར་དེ་ལྟར་ལྟ་ཞིང་། དེ་སྐད་སྨྲ་བའི་བར་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལོག་པར་ལྟ་བ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རྒྱུ་དང་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དག་མི་ཤེས་པ་རྒྱ་ཆེར་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པའི་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་

པ་དེ་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལམ་དང་། བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ཐབས་ལ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་འབྲས་བུ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་རྣམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་
པ་རྣམས་ནི། ཟས་མི་ཟ་བ་དང་མེར་འཇུག་པ་དང་། གཡང་སར་མཆོང་བ་ལ་སོགས་
པ་ཐབས་མ་ཡིན་པ་དག་གིས་ཐབས་སུ་འདུ་ཤེས་ཤིང་མཐོ་རིས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་
བྱེད་དོ། །རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པོ་དག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིནི་དུ་མ་རྟོགས་པའི་
མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དགེ་སློང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་ལ་མངོན་པའི་ང་
རྒྱལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་རབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་མེད་པ་ནི་དེ་ལ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་མཐོ་རིས་ཀྱི་ཐབས་ལ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

258

མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་མངོན་
པའི་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ནི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་
ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་མ་རིག་པ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོནོ་མོངས་པ་རྣམ་པ་ལྔ་བོ་འདི་དག་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སོམ་ཉི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྲེད་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་མོས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལྟ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ། །དེ་ལ་སོམ་ཉིའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་བྱིས་པ་ནི་སོམ་ཉི་ཐོབ་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཐོབ་པ་དང་། གཞན་གྱི་དྲིང་ལ་འཇོག་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བཀྲི་བ་ཡིན་པས་ཚེ་
འདི་ལ་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་བདེ་བ་ལ་རེག་པ་མེད་པར་གནས་སོ། །སྲིད་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཡང་འབྱུང་བས་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་ན་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །མོས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ནི་རྒྱུ་མེད་པའམ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་ཡིན་པར་རྟོགས་ཤིང་སྐྱེས་བུའི་
བྱེད་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་གནས་སོ། །ལྟ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཉེས་པ་སྤྱོད་པ་ལ་ཇི་འདོད་དགུར་འཇུག་ཅིང་ཕྱི་མ་ལ་ངན་སོང་བའི་སྡུག་བསྔལ་མངོནོ་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །མངོནོ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ནི་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་འབྲས་བུ་མེད་པ་དང་འབྲས་བུ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་དོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྒྱས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སའི་དངོས་གཞིར་བསྟན་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

259

བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞུང་ལྷག་མ་ནི་མི་སྣང་ངོ་། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ལ་མཁས་པ་རྫོགས་སོ།། །།
གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའི་སྤྱི་སྡོམ་ནི། ལུས་དང་ཡོངས་སུ་
བསྟན་པ་དང་། །སྒོ་དབྱེ་བ་ནི་ཐ་མ་ཡིན། །གནས་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཞི་དེ་དང་དེ་
ལ་རིགས་པ་དང་མི་འགལ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །གནས་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
གཞི་དེ་དང་དེ་ལ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་གནས་དང་གནས་མ་
ཡིན་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་ཡིན་ནོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དོན་ཅིའི་ཕྱིར་གནས་དང་
གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ཐབས་ཤེས་པས་ཆུད་མི་ཟ་བ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལ་སྒོ་དུ་ཡོད་པར་བལྟ་
བར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བཞི་སྟེ། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གནས་དང་གནས་
མ་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་སྒོ་བཞི་ཁོ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འགྲུབ་པའི་སྒོ་དང་འགྲོགས་པའི་སྒོ་དང་ཐོབ་པའི་སྒོ་དང་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པའི་སྒོས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་གནས་དང་
གནས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་སྒོ་བཞིས་བསྟན་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རབ་ཏུ་
དབྱེ་བ་དག་གི་སྒོ་ཀུན་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། འགྲུབ་པའི་སྒོ་ལས་བརྩམས་ཏེ། དེས་མ་བསྡུས་པའི་རྣམ་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཡོངས་སུ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་དབང་པོའི་འཆོལ་བ་དང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་འཆོལ་བ་དང་། ཡོ་བྱད་འབྱུང་བའི་འཆོལ་བ་ལས་བལྟ་བར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

260

བྱའོ། །དེ་ལ་དབང་པོའི་འཆོལ་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། མིག་གི་དབང་པོས་སྒྲ་དག་ཉན་པ་
དང་། དྲི་དག་སྣོམ་པ་དང་། རོ་དག་མྱང་བ་དང་། རེག་བྱ་དག་རེག་པར་འགྱུར་བ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན། སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་མེད་དོ། །གཟུགས་རྣམས་ལ་
ལྟ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །མིག་གི་དབང་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་

དུ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་རེ་རེ་ནས་ཕན་ཚུན་འཆོལ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་འཆོལ་བ་ནི་འདི་
ཡིན་ཏེ། སས་ཆུའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། མེའི་བྱ་བ་དང་། རླུང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་མེད་
དོ། །སས་སའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །འབྱུང་བ་
ཆེན་པོ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཕན་ཚུན་འཆོལ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་

བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡོ་བྱད་འབྱུང་བའི་འཆོལ་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་གྱི་རིགས་
གཞན་ལས་མྱུ་གུའི་རིགས་གཞན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་གནས་མ་
ཡིན་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་མེད་དོ། །དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་གནས་ཡོད་དོ། །བདག་གིས་རྭ་རྣམས་བཞོས་པ་ལས་འོ་མ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་མེད་དོ། །ནུ་མ་དག་ལས་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །ཆུའི་བུམ་པ་བསྲུབས་པ་ལས་མར་སར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་མེད་དོ། །ཞོ་
ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །བྱེ་མ་དག་བཙིར་བ་ལས་ཏིལ་མར་འབྱུང་
བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་མེད་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

261

དོ། །ཏིལ་དག་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །ཤིང་རློན་པ་གཙུབས་པ་ལས་
མེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་
གནས་མེད་དོ། །ཤིང་སྐམ་པོ་དག་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དག་ནི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་གང་ཞེ་ན། སྣང་བ་དང་མུན་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་ནས་འགྲོགས་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་མེད་
དོ། །ཅིག་ཤོས་མེད་པར་གཅིག་པུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་
དོ། །མེ་དང་ཆུ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་
ཡིན་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་མེད་དོ། །གང་ཡང་རུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་
ཡོད་དོ། །གཟུགས་འདུས་པ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་ཡུལ་མཚུངས་པར་གནས་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་མེད་དོ། །རྡུལ་ཕྲ་
རབ་གཅིག་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །རིགས་མཐུན་པའི་སེམེས་གཉིས་སམ་
སེམེ ས་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་གནས་
མ་ཡིན་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་མེད་དོ། །རེ་རེ་ནས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་
དོ། །དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའམ་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའམ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའམ། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བའམ་རིགས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲོགས་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་
སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་མེད་དོ། །གང་ཡང་རུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནིགནས་ཡོད་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

262

དོ། །འབྲས་བུ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པར་འགྱུར་བ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་མེད་དོ། །གང་ཡང་རུང་བ་དེ་ནི་
གནས་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དེ་ནི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་

རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་པར་

བལྟ་བར་བྱའོ། །གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུམ་པ་ལས་
བརྩམས་ནས་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མོ་གཤམ་ལས་བུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་མེད་དོ། །མོ་
གཤམ་མ་ཡིན་པ་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །སྐྱེས་ནས་མ་ནིང་བུ་སྐྱེད་
པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་མེད་
དོ། །སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །ལོང་བས་མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་
མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། འོན་པས་རྣ་བས་སྒྲ་རྣམས་ཐོས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྣ་རབ་ཏུ་ཉམས་པས་སྣས་དྲི་རྣམས་ཚོར་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལྕེ་རབ་ཏུ་ཉམས་པས་ལྕེས་རོ་རྣམས་མྱང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་
གནས་མེད་དོ། །རབ་ཏུ་མ་ཉམས་པས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །ཚོགས་མ་
བསགས་པས་ཚེ་འདི་ལ་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མངོནོ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་མེད་དོ། །ཚོགས་
བསགས་པས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །འཕགས་པའི་ལམ་མ་ཐོབ་པས་མྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རང་བྱང་ཆུབ་དང་། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་གང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

263

ཡིནི་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིནི་སྐབས་མ་ཡིནི་ཏེ་གནས་མེད་དོ། །འཕགས་པའི་ལམ་ཐོབ་
པས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །མི་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སོང་བའི་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ཁ་ཟས་རྩྭ་ལ་སོགས་པས་དུས་སྟོན་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷ་མིའི་ཁམ་
གྱི་ཟས་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་ཁམ་གྱི་ཟས་ཟ་
བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་མེད་དོ། །དེ་
ལས་བཟློག་པས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པའི་ལུས་
མ་སྤངས་པར་མིའི་ལུས་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཡང་རུང་བའི་
ལུས་མ་སྤངས་པར་གང་ཡང་རུང་བའི་ལུས་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
གནས་མ་ཡིན་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་མེད་དོ། །དེ་ལས་བཟློག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
གནས་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་ནི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་

པར་རྟོག་པ་གསུམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་པར་བལྟ་
བར་བྱའོ། །གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སས་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྤངས་ཏེ་ཁམས་གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟེན་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་
སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་མེད་དོ། །དེ་ལས་བཟློག་པས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་
དོ། །ས་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་གཞན་དག་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་བལྟ་བར་
བྱའོ། །འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་བྱུང་བ་ལྷའི་མིག་མ་ཐོབ་པས་ལྷའི་གཟུགས་དག་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་
མེད་དོ། །མིའི་གཟུགས་དག་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

264

དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་བལྟ་བར་
བྱའོ། །བརྐམ་ཞིང་ཆགས་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པས་ཆགས་པ་དེ་མ་སྤངས་པར་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ལ་འཛིན་པ་མེད་པའི་སེམས་སུ་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
གནས་མ་ཡིན་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་མེད་དོ། །སྤངས་པས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
གནས་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་དག་གིས་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་བལྟ་
བར་བྱའོ། །ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ལས་མ་སྤངས་པར་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་སྒོམོ་པར་འགྱུར་
བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་མེད་དོ། །སྤངས་པས་
གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིནི་དུ་བྱང་ཆུབ་

ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་གཞན་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་
ལྷན་ཅིག་རྩོད་པར་གྱུར་པ་རྩོད་པར་འདོད་པ་དང་། འགྱེད་པར་འདོད་པའི་སེམས་མ་སྤངས་ལ། བཞེད་པ་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་

དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་མེད་དོ། །སྤངས་པའམ་བཞེད་པ་གང་
ཡིནི་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེནེ་པ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པས་ཤེས་བྱ་ཆུང་ཟད་མི་མཁྱེན་པར་འགྱུར་བའམ་བསྙེལ་ངས་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་

པའི་སྤྱོད་པ་མཛད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་
གནས་མེད་དོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་མ་ཡིན་
པས་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམེས་དཔའ་སར་ཆུད་པར་སེམེས་
ཅན་རྣམས་ལ་བསམ་པས་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

265

བའམ་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་
སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་མེད་དོ། །སར་ཆུད་པ་མ་ཡིན་པས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་
ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་ནི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལས་རྣམ་པར་

རྟོག་པ་བཞི་པ་ལས་བརྩམས་ནས་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་

བྱའོ། །གཞན་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་གནས་བཞི་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་བཞི་ཡིན་པར་

བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་དང་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་དང་འཐད་པས་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་སྔར་བསྟན་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་དང་མི་འགལ་བར་སྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡིན་ནོ། །འགལ་བར་སྟོན་པ་གང་
ཡིནི་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིནི་ཏེ། གནས་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་གནས་མ་ཡིནི་པ་བཞི་པོ་དེ་
དག་བསྡུས་ན་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་

པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པ་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཙམ་དུ་འཇུག་པ་ཤེས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིནི་ལ། གནས་དང་གནས་མ་

ཡིན་པ་ལ་མཁས་པ་ནི་དེའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་མ་
ཡིན་ནོ། །གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ལ་མཁས་པའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་
དབབ་པའི་གཞུང་ལྷག་མ་ནི་མི་སྣང་ངོ་། །གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ལ་
མཁས་པ་རྫོགས་སོ།། །།
བམ་པོ་བཅུ་པ། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་སྡོམ་ནི། དོན་དང་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། །རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཐ་མ་ཡིན། །དབང་པོའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དབང་པོའི་དོན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

266

ནི་དབང་བྱེད་པའི་དོན་ཏོ། །ཅི་ཞིག་ཡོངས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཞི་དེ་དང་དེ་ལ་ཆོས་དེ་དང་དེ་དག་གཙོ་བོར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་དོན་དུའོ། །དབང་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ། དྲུག་ནི་ཡུལ་འཛིན་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གཉིས་ནི་རིགས་རྒྱུད་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གཅིག་ནི་འཚོ་བའི་དོན་དུ་ལས་ཀྱི་མཐའི་སྦྱོར་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ལྔ་ནི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གཞན་ལྔ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གསུམ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་དྲུག་ནི་ཡུལ་གསལ་བ་ལ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གཉིས་ནི་ཡུལ་བསྒྲིབས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གཅིག་ནི་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོནོ་གྱིས་སོ། །ལྔ་ནི་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །བརྒྱད་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་དྲུག་ནི་ཡུལ་ལ་ནང་དུ་ལྟ་བར་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གཉིས་ནི་ཡུལ་ཕྱིར་བལྟས་པར་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གཅིག་ནི་ལུས་ལ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ལྔ་ནི་ཡུལ་དང་ལུས་ལ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལས་བྱུང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

267

བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །བརྒྱད་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་ལྔ་ནི་ལུས་མཛེས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གཅིག་ནི་ལུས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གཅིག་ནི་ལུས་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གཉིས་ནི་ལུས་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོནོ་གྱིས་སོ། །ལྔ་ནི་ལུས་ལ་ཕན་པ་དང་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །བརྒྱད་ནི་ལུས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་གྲངས་སུ་དྲུག་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གཉིས་ནི་སེམེས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོནོ་གྱིས་སོ། །གཅིག་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གནས་པ་དང་འཆི་འཕོ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ལྔ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གཞན་ལྔ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་མངོན་པར་མཐོ་བའི་ཐབས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གསུམ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ངེས་པར་ལེགས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་དྲུག་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་ཁོ་ནས་སོ། །གཉིས་ནི་སེམས་ཅན་འཕེལ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གཅིག་ནི་སེམས་ཅན་འགྲིབ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་དོནོ་གྱིས་སོ། །ལྔ་ནི་སེམེས་ཅན་གྱི་འབྱོར་པ་དང་རྒུད་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོནོ་གྱིས་སོ། །བརྒྱད་ནི་སེམེས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

268

ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་དྲུག་ནི་མིང་ནི་འདི་ཞེས་བྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སོ། །གཉིས་ནི་རིགས་ནི་འདི་ཞེས་བྱ་རུས་ནི་འདི་ཞེས་བྱ་ཞེས་བྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སོ། །ལྔ་ནི་ཟས་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཟ་ཟ། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་མྱོང་ཞེས་བྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སོ། །གཅིག་ནི་ཚེ་རིང་ཁྱད་ནི་འདི་ཙམ་ཞིག །ཡུན་ནི་འདི་སྲིད་ཅིག་གནས་གནས། ཚེ་ནི་འདི་ཙམ་ཞིག་ཐུབ་ཅེས་བྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དབང་པོ་དེ་དག་ནི་ཁྱིམི་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྤྱོད་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །བརྒྱད་ནི་དད་པ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་ལྡན་པ་བརྩོན་འགྲུས་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་ལྡན་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཤེས་རབ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང་འདི་ལྟར་ནི་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ནི་
འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཡིནི་ཞེས་བྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཏེ་དབང་པོ་དེ་དག་ནི་རབ་
ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ལ་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་དྲུག་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོའིོི་སྒོ་བསྡམས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གཉིས་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱིས་འབྲས་བུའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ཐོབ་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གཅིག་ནི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་འཕེལ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ལྔ་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ལྔ་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་
འབྲས་བུ་ལ་སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གསུམ་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱིས་འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

269

བར་བྱའོ། །བར་སྡོམ་ནི། ཡུལ་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་སོགས་དང་། །གསལ་དང་ནང་དུ་བལྟས་པ་དང་། །མཛེས་དང་སེམས་ཅན་རྣམ་གཉིས་དང་། །བཏགས་དང་བསྡམས་ལ་སོགས་པ་ཡིན། །མིག་གི་དབང་པོས་ཅི་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། གཟུགས་རྣམས་ལ་
བལྟས་པ་དང་ལྟ་བ་དང་ལྟ་བར་འགྱུར་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་
པ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཕོའིོི་དབང་པོ་དང་མོའིོི་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཅི་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཆུང་མ་དང་བུ་དང་བུ་མོ་དང་ཕ་མ་དང་དེ་དང་འབྲེལ་པའི་གཉེནེ་འདབ་ཡོངས་སུ་འཛིནི་པ་ཀུན་ཏུ་སྣང་བར་བྱེད་དོ། །སྲོག་གི་དབང་པོས་ཅི་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། གསོན་པ་དང་འཚོ་བ་དང་འདུག་པ་དང་སྡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་བར་བྱེད་དོ། །ཚོར་བར་བསྡུས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། འབྱོར་པ་དང་རྒུད་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད་དོ། །དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །དབང་པོ་ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་ཅི་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཚེ་འདི་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་འཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །དབང་པོ་དེ་དག་ལས་དུ་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན། དུ་ནི་མ་ཡིན་

ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བཅུ་དྲུག་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཡིནི་ནོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་མ་ཡིནི་ནོ། །དུ་
ཞིག་གཟུགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བདུན་ནོ། །དུ་ཞིག་སེམས་ཀྱིས་
བསྡུས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་དང་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་སོ། །དུ་ཞིག་སེམས་
ལས་བྱུང་བས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བཅུ་དང་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་སོ། །དུ་
ཞིག་སེམེས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིནི་པ་ཡིན་ཞེ་ན་སྨྲས་པ། གཅིག་གོ །དུ་ཞིག་འདུས་བྱས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

270

ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལ་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་

པ་ནི་མེད་དོ། །ཕོའི་དབང་པོ་དང་མོའི་དབང་པོ། དབང་པོ་གང་གི་ཆ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་
པ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོའིའོིོ། །དབང་པོ་ཐ་མ་གསུམ་གང་གི་ཆ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
དགུའི་སྟེ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིའོ། །སྲོག་གི་དབང་པོ་གང་གི་ཆ་ཡིན་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ། གང་གི་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་དུས་ངེས་པ་ལ་
གདགས་པའི་ཕྱིར་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དུ་ཞིག་དགེ་བ་དག་ཡིན་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ། བརྒྱད་དམ་ལྔའམ་དྲུག་གི་ཕྱོགས་སོ། །དུ་ཞིག་མི་དགེ་བ་དག་ཡིན་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ། དྲུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ །དུ་ཞིག་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་
པ། བརྒྱད་དང་ལྔའི་ཕྱོགས་སོ། །དུ་ཞིག་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ། གཅིག་དང་བཅུའི་ཕྱོགས་སོ། །དུ་ཞིག་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མེད་བ་དག་ཡིན་ཞེ་
ན། སྨྲས་པ། བཅུ་གཅིག་དང་བཅུའི་ཕྱོགས་སོ། །དུ་ཞིག་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་བཅས་

པའི་གྲོགས་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཐ་མ་གསུམ་སྟེ། ལྷ་དང་མིའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་

ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་ངེས་པའི་དོན་གྱིས་རྣམ་པར་སྨིན་པ་འདོད་པའི་གྲོགས་དག་ཡིན་

ནོ། །དུ་ཞིག་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་དང་དགུའི་ཕྱོགས་སོ། །དུ་
ཞིག་གི་ས་བོན་དག་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཐམས་ཅད་ཀྱིའོ། །དུ་ཞིག་
རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བཅུ་གཉིས་དང་དགུའི་ཕྱོགས་སོ། །དུ་ཞིག་
རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཐམས་ཅད་ཁོ་ན་སྟེ་ས་བོན་
གྱིས་བསྡུས་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུ་ཞིག་འདོད་པ་དང་ལྡན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

271

པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བཞི་དང་བཅོ་ལྔའི་ཕྱོགས་སོ། །དུ་ཞིག་གཟུགས་དང་
ལྡན་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བཅོ་ལྔའི་ཕྱོགས་སོ། །དུ་ཞིག་གཟུགས་མེད་པ་དང་
ལྡན་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དབང་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱོགས་སོ། །དུ་ཞིག་ལྡན་པ་མ་
ཡིན་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གསུམ་དང་དགུའི་ཕྱོགས་སོ། །དུ་ཞིག་མི་ལྕོགས་པ་
མེད་པའི་ས་ལ་དམིགས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། བཅུ་གཅིག་གོ །གལ་ཏེ་མི་ལྕོགས་པ་མེད་པ་ནི་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡོད་ན། དེ་ལྟ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་དང་པོ་བཞིན་དུ་

དགའ་བ་དང་བཅས་པར་རྣམ་པར་མི་གཞག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་ན་དགའ་བ་གཡོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ན་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་བའི་ལུང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་
པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་ན་དགེ་སློང་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་། བདེ་བས་ལུས་དེ་ཉིད་མངོནོ་པར་རླན་པར་བྱེད། ཡོངས་སུ་རླན་པར་བྱེད། ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པར་བྱེད། ཡོངས་སུ་ཚིམ་པར་བྱེད་དེ། དེའི་ལུས་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བས་མ་ཁྱབ་པ་དང་ཁྱབ་པར་བྱ་བ་ཆུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་ཇི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལ་རྣམ་གྲངས་དང་པོ་དག་གིས་ནི་མི་ལྕོགས་པ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་བསྟན་ཏོ། །རྣམ་གྲངས་ཐ་མས་ནི་དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་
བསྟན་ཏོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་ན་དབང་པོ་དུ་དག་དམིགས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། བཅོ་བརྒྱད་དོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ས་ན་ཡང་དེ་དག་ཉིད་དོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ས་ན་དབང་པོ་དུ་དག་དམིགས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། བཅུ་བདུན་ནོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་ན་ནི་བཅུ་དྲུག་གོ །ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ས་ན་དབང་པོ་དུ་དག་དམིགས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། བཅུ་གཅིག་གོ །ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

272

མཆེད་ཀྱི་ས་ན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ས་དང་ཅི་ཡང་
མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ས་ན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་
མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ས་ན་དབང་པོ་དུ་དག་དམིགས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། བརྒྱད་
དོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའམ། ཟག་པ་མེད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྣམ་པ་གཉི་གར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་པ་དག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་
སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སའི་བར་གྱིས་བསྡུས་པ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་
ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སས་བསྡུས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་རིགས་ལས་ནི་ཟག་
པ་དང་བཅས་པ་དག་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྒྱུད་ལས་ནི་རྣམ་པ་གཉི་གར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཟག་པ་མེད་པ་དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་དག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྤང་བར་བྱ་
བ་དང་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་
དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་བྱུང་བ་དབང་
པོ་དུ་དག་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྲིད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐམས་ཅད་དང་ངོ་། །སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེས་པ་དུ་དག་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བརྒྱད་དང་ནི་ཀུན་དུ་འབྱུང་བ་དང་ས་བོནོ་ལས་ལྡན་པ་ཡིནི་ནོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ལས་
གསུམ་མ་གཏོགས་པ་དག་དང་ནི་ལྡན་པའང་ཡོད། མི་ལྡན་པའང་ཡོད་དོ། །གསུམ་དང་ནི་ཀུན་དུ་འབྱུང་བ་ལས་ནི་མི་ལྡན་པ་ཡིན་ལ་ས་བོན་ལས་ནི་གལ་ཏེ་ཡོངས་སུ་
མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་ནི་ལྡན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

273

འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་ན་ནི་མི་ལྡན་ནོ། །གཞན་གསུམ་དང་ནི་ཀུན་དུ་འབྱུང་བ་
ལས་ནི་མི་ལྡན་ནོ། །ས་བོནོ་ལས་ནི་ལྡན་ནོ། །སེམེས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེས་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་གཅིག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་བའི་དུད་འགྲོ་རྣམས་དང་ཡི་དྭགས་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་
བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་འདྲེན་མར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་རྣམས་ལ་ནི་ཐ་མ་གསུམ་དང་ཀུན་དུ་འབྱུང་བ་ལས་ལྡན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །མིར་སྐྱེས་པ་དབང་པོ་དུ་དག་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྲིད་པ་ལས་ནི་ཐམས་ཅད་དང་ངོ་། །མིར་སྐྱེས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལྷར་སྐྱེས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དབང་པོ་མ་ཚང་
བ་དབང་པོ་དུ་དག་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ལྔ་མ་གཏོགས་པར་སྲིད་པ་ལས་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་དང་ངོ་། །དབང་པོ་ཚང་བ་ནི་སྲིད་པ་ལས་ཐམས་ཅད་དང་ངོ་། །ཟ་མ་དུ་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ལྔ་མ་གཏོགས་པར་སྲིད་པ་ལས་དེ་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་དང་ངོ་། །བུད་མེད་དུ་དག་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྲིད་པ་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་དང་ངོ་། །སྐྱེས་པ་དུ་དག་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྲིད་པ་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཁོ་ན་དང་ངོ་། །མཚན་གཉིས་པ་དུ་དག་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྲིད་པ་ལས་བཅུ་དགུ་དང་ངོ་། །དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆད་པ་དུ་དག་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བརྒྱད་མ་གཏོགས་པར་སྲིད་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་དང་ངོ་། །དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་ཆད་པ་དུ་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྲིད་པ་ལས་ཐམས་ཅད་དང་ངོ་། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དུ་དག་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གསུམ་མ་གཏོགས་པར་སྲིད་པ་ལས་བཅུ་དགུ་དང་ངོ་། །བདེན་པ་མཐོང་བ་དུ་དག་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྲིད་པ་ལས་ཐམས་ཅད་དང་ངོ་། །སློབ་པ་དུ་དག་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྲིད་པ་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་དང་ངོ་། །མི་སློབ་པ་དུ་དག་དང་ལྡན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

274

ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྲིད་པ་ལས་བཅུ་དགུ་དང་ངོ་། །རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་དུ་དག་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྲིད་པ་ལས་ཉི་ཤུ་དང་ངོ་། །རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དུ་དག་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྲིད་པ་ལས་ཉི་ཤུ་ཁོ་ན་དང་ངོ་། །རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་དང་ལན་ཅིག་
ཕྱིར་འོང་བ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་དང་ཡང་དེ་བཞིནི་དུ་བལྟ་

བར་བྱའོ། །ཕྱིར་མི་འོང་བ་དུ་དག་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྲིད་པ་ལས་བཅུ་དགུ་དང་ངོ་། །ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུའི་ཕྱིར་ཞུགས་
པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །དགྲ་བཅོམ་པ་དབང་པོ་དུ་དག་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྲིད་པ་
ལས་བཅུ་དགུ་ཁོ་ན་དང་ངོ་། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་དབང་པོ་དུ་དག་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྲིད་པ་ལས་བཅོ་བརྒྱད་དང་ངོ་། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་དབང་པོ་དུ་དག་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྲིད་པ་ལས་བཅུ་གཅིག་དང་ངོ་། །འདོད་པའི་ཁམས་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་ན། དབང་པོ་དུ་དག་ནི་སྤོང་བར་བྱེད། རུ་ནི་འཐོབ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། རེ་ཞིག་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་སྲིད་པ་ལས་མ་ཚང་བ་རྣམས་སྤོང་བར་བྱེད་ཅིང་མ་ཚང་བ་རྣམས་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། མཚང་བ་རྣམས་སྤོང་བར་བྱེད་ཅིང་ཚང་བ་རྣམས་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚང་བ་རྣམས་སྤོང་བར་བྱེད་ཅིང་མ་ཚང་བ་རྣམས་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དམན་པ་རྣམས་སྤོང་བར་བྱེད་ཅིང་། དམན་པ་རྣམས་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དམན་པ་རྣམས་སྤོང་བར་བྱེད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་སྤོང་བར་བྱེད་ཅིང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་འཐོབ་པར་བྱེད་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

275

པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་སྤོང་བར་བྱེད་ཅིང་། དམན་པ་རྣམས་འཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་སྲོག་གི་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དམན་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྤོང་བ་དང་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་

བྱའོ། །ཚོར་བའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་དམན་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྤོང་བ་དང་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུའི་བྱེ་བྲག་ལས་དེ་ཁོ་ན་
བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དབང་པོ་དགེ་བ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ལས་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་འཐོབ་ཅིང་སྔོན་གྱི་དམན་པ་སྤོང་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྤོང་ཞིང་དམན་པ་འཐོབ་པ་སྐྱེ་བ་ལས་ནི་མེད་དེ་ལོག་པའི་སྦྱོར་བ་མེད་པར་བྱེད་དོ། །དབང་པོ་ཐ་མ་གསུམ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བ་དང་མི་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ཡིནི་ནོ། །འདོད་པའི་ཁམས་ནས་ཤི་
འཕོས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ན་དབང་པོ་དུ་དག་ནི་སྤོང་བར་བྱེད། དུ་དག་ནི་འཐོབ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ས་འོག་མ་པའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤོང་བར་བྱེད་ལ། ས་གོང་མ་པའི་ཐམས་ཅད་ནི་སྲིད་པ་ལས་འཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །འདོད་པའི་ཁམས་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ན་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་

གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ན་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ནས་ཤི་
འཕོས་ནས་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ན་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དབང་པོ་ཐ་མ་
གསུམ་ནི་དགེ་སློང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུའི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་ལས་དམིགས་པར་འགྱུར་གྱི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་
འདིར་རྒྱུ་མཐུན་པ་ཆེས་གསལ་བ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཆེས་འོད་གསལ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

276

བར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ནོ། །བར་
སྡོམ་ནི། ལས་དང་རྫས་དང་གཟུགས་སོགས་དང་། །དགེ་ལ་སོགས་དང་རྣམ་སྨིན་

དང་། །ཁམས་དང་ས་དང་འཐོབ་པ་དང་། །འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན། །དབང་པོ་དུ་
ཞིག་ཡུལ་གྱི་དོན་དང་ལྡན་པ་དག་ཡིན་ལ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཉི་ཤུ་རྩ་
གཅིག་ནི་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ་གཅིག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་གཟུགས་ཅན་མ་
ཡིན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དོན་ལ་འཇུག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། གཟུགས་ཅན་དང་པོ་བདུན་ནོ། །དུ་ཞིག་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དོན་ལ་
འཇུག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་ལས་གཞན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་སོ། །དོན་དང་བཅས་པ་གང་
དག་ཡིན་པ་ལས་དབང་པོ་ལྔའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་
སོ་སོར་ངེས་པ་ལྔའོ། །དབང་པོ་དྲུག་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཕོ་དང་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རེག་བྱས་བསྡུས་པ་ཁོ་ནའི་ཕོ་དང་མོའི་དབང་པོ་ཕན་ཚུན་འཁྲིག་པའི་སྦྱོར་བའོ། །ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྔའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་གནས་ལྟ་བུ་དག་སྟེ་དབང་པོ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྣམས་སོ། །དད་པའི་དབང་པོའིོི་དོནོ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྤང་བར་བྱ་བ་དང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལོ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་གཉིས་ཁོ་ན་འཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཞུམ་པ་མེད་པ་དང་། སྤང་བར་བྱ་བ་ལ་ཞུམ་པ་མེད་པའོ། །དྲན་པའི་དབང་པོའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མཉན་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒོམ་པ་ངེས་པར་འཛིན་པའོ། །ཏིང་ངེ་འཛིནི་གྱི་དབང་པོའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཞི་གནས་དང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

277

ལྷག་མཐོང་ངོ་། །ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ནའོ། །མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་བརྩོན་པ་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྦྱོར་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་པོ་ལྔའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འདིའི་དོན་ཡིན་པར་

བལྟ་བར་བྱའོ། །ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ནས་བཟུང་སྟེ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་དུ་དབང་པོ་ལྔའི་དོན་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འདིའི་དོན་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་
དབང་པོའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མི་སློབ་པའི་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་བར་དུ་དབང་པོ་ལྔའི་དོན་གང་ཡིན་

པ་དེ་ཉིད་འདིའི་དོནོ་གང་ཡིནི་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དུ་ཞིག་གཟུགས་ཅན་དག་ཡིནི་ལ་

དོན་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བདུན་ནོ། །དུ་ཞིག་གཟུགས་ཅན་མ་
ཡིན་པ་དག་ཡིན་ལ། དོན་ནི་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དག་ཡིན་ཞེ་
ན། སྨྲས་པ། སྲོག་གི་དབང་པོ་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །དུ་ཞིག་གཟུགས་ཅན་ཡང་མ་ཡིནི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིནི་པ་དག་ཡིནི་ལ།

དོན་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའང་མ་ཡིན་པ་དག་ཡིན་

ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྲོག་གི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་བཏགས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དུ་ཞིག་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་དག་ཡིན་ལ་དོན་ཀྱང་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྟན་དུ་མེད་པ་དག་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཅན་གཅིག་དང་
ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནི་དོན་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

278

ནོ། །དུ་ཞིག་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཡིན་ལ་དོན་ཀྱང་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་
དག་ཡིནི་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཟུགས་ཅན་བདུན་ནོ། །ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་

ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་བསྟན་དུ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་ཟག་པ་དང་
བཅས་པ་དག་ཡིན་ལ་དོན་ཀྱང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བདུན་
ཁོ་ནའོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ལས་ཐ་མ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་དག་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་དག་ཡིན་ལ་དོན་ཀྱང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་དག་
ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་དག་ཡིན་ལ་དོན་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་
པོ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ་དོན་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་
ཡིན་ནོ། །མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་ཐག་རིང་ཞིང་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་པ་དང་
བཅས་པ་ཡིན་ལ། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་ཐག་ཉེ་ཞིང་འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་

བྱའོ། །དུ་ཞིག་འདུས་བྱས་དག་ཡིན་ལ་དོན་ཀྱང་འདུས་བྱས་དག་ཡིནི་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདུས་བྱས་ཡིན་ཏེ་བརྒྱད་ནི་དོན་ཀྱང་འདུས་བྱས་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལས་གཞན་པ་དག་ནི་དོན་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་
ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཡིན་ལ་དོན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་དག་
ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིའང་བལྟ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

279

བར་བྱའོ། །ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་དང་ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་བསྟན་པ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དུ་ཞིག་
འདས་པ་དག་ཡིནི་ལ་དོན་ཀྱང་འདས་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དབང་པོ་གཟུགས་
ཅན་རྣམས་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་དོན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ །གཟུགས་ཅན་རྣམས་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་ནི་འདས་པ་དག་ཡིན་ཡང་དོནོ་ནི་འདས་པ་དག་མ་ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་འདས་པ་དག་
ཡིན་ལ་དོན་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ །དེ་དག་ཉིད་འདས་པ་དག་ཡིན་ལ་དོན་ནི་མ་འོངས་པ་དག་ཡིན་

པར་ཡང་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་དག་ཉིད་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དག་ཡིན་ལ་དོན་འདས་པ་དག་
དང་དོན་མ་འོངས་པ་དག་ཡིན་པར་ཡང་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་དག་ཉིད་ད་ལྟར་གྱི་དག་
ཡིན་ལ། དོན་ཡང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དག་ཡིན་པར་ཡང་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཟུགས་ཅན་
ཐམས་ཅད་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་དང་སྔར་བསྟན་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་ད་ལྟར་དག་ཡིན་ལ། དོན་ཡང་ད་ལྟར་ལྡན་པ་དག་ཡིན་པར་ཡང་བལྟ་བར་

བྱའོ། །དེ་དག་ཉིད་མ་འོངས་པ་དག་ཡིན་ལ་དོན་འདས་པ་དག་དང་དོན་མ་འོངས་པ་
དག་དང་། དོན་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དག་ཡིན་པར་ཡང་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་ཅན་
རྣམས་ནི་མ་འོངས་པ་དག་ཡིན་ཡང་དོན་ནི་མ་འོངས་པ་དག་མ་ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་
འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ཡིན་ལ་དོན་ཀྱང་འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་
པ། བཞིའོ། །དབང་པོ་གཉིས་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་དག་ཡིན་ལ་དོན་
ནི་འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

280

དག་ཡིན་ལ་དོན་ཡང་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ནི་
འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ཡིན་ལ་དོན་ནི་འདོད་པ་དང་
གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ཡིན་

ནོ། །བདུན་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་ལྡན་པ་མ་
ཡིན་པ་དག་ཡིན་ལ། དོན་ཀྱང་དེ་དག་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཅིག་ནི་
གཟུགས་དང་ལྡན་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ་དོན་ནི་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་
དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ནི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ཡིན་ལ་དོན་ནི་
ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་དགེ་བ་དག་ཡིན་

ལ་དོན་ཀྱང་དགེ་བ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བརྒྱད་ནི་དགེ་བ་དག་ཡིན་ལ་དོན་ནི་
དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དག་ཡིནི་ནོ། །ལྔ་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་
བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དག་ཡིནི་ལ་དོནོ་ཀྱང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་སྟན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཡིན་ལ་དོན་ནི་དགེ་བ་དང་མི་
དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ལྔ་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དག་ཡིན་ལ་དོན་
ཀྱང་ལུང་དུ་མ་བརྟན་པ་དག་ཡིནི་ནོ། །གཉིས་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དག་ཡིན་ལ་དོནོ་
ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་སློབ་པ་དག་
ཡིན་ལ་དོན་ཀྱང་སློབ་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དགུ་ནི་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་དང་
སློབ་པའང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པའང་མ་ཡིན་པ་དག་ཡིན་ལ་དོན་ཀྱང་རྣམ་པ་གསུམ་ཅར་
ཡིན་ནོ། །བདུན་ནི་སློབ་པའང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པའང་མ་ཡིན་པ་དག་ཡིན་ལ་དོན་ཀྱང་
དེ་དག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ཡིན་ལ་དོན་ནི་སློབ་པའང་མ་ཡིནི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

281

མི་སློབ་པའང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ནི་སློབ་པ་དང་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སློབ་
པའང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ། དོན་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ནི་སློབ་པ་དག་
ཡིནི་ལ། དོན་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ཡིནི་ནོ། །གཅིག་ནི་མི་སློབ་པ་ཡིནི་ལ་དོནོ་ནི་རྣམ་
པ་གསུམ་ཆར་ཡིནི་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དུ་ཞིག་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིནི་

ལ་དོན་ཀྱང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བཅུ་བཞིའི་ཕྱོགས་
གཅིག་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་གཅིག་ནི་བསྒོམས་པས་སྤང་
བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་བསྒོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་
ཡིནི་ནོ། །ཕྱོགས་གཅིག་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིནི་པ་ཡིནི་ནོ། །བཅུ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་
ལས་དྲུག་དང་དེ་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་དྲུག་དང་། གཞན་གཉིས་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་མཐོང་བ་དང་བསྒོམས་པས་སྤང་
བར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་དོན་
རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ཏེ། མཐོང་བ་དང་། བསྒོམོས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། སྤང་བར་
བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དག་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་དུ་ཞིག་དོན་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པའི་བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དགེ་བ་རྣམས་མ་
གཏོགས་པ་སྟེ། དགེ་བ་རྣམས་ནི་དོན་ལ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དག་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དུ་ཞིག་ནི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་དག་
ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དགེ་བ་རྣམས་དང་དབང་པོ་དྲུག་ནི་དོན་གྱིས་དངོས་པོ་གང་དག་
ཡིན་པ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །དུ་ཞིག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གནས་དག་ཡིན་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ། གཟུགས་ཅན་བདུན་ནོ། །དུ་ཞིག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ཡིན་ཞེ་ན།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

282

སྨྲས་པ། དྲུག་གི་ཕྱོགས་སོ། །དུ་ཞིག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་
པ། བརྒྱད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དབང་པོ་དུ་དག་གིས་དོན་ལ་སྐྱོན་ལས་ཉེ་བར་
རྟོག་པར་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། བརྒྱད་དང་ལྔ་དང་གཅིག་གིས་སོ། །གང་གི་ཚེ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྡན་པར་དམིགས་པ་དེའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་འདུ་བྱེད་རྣམས་སྐྱོན་ལས་ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་དེ། གནས་པ་ལས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཁ་ཅིག་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལེགས་པར་བསྙེན་བཀུར་བྱས་ན་ལོ་བརྒྱའམ་དེ་བས་ལྷག་པར་གནས་པའོ། །མཐུ་ལས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། གཙང་བར་ཀུན་དུ་སྣང་བའོ། །དབང་བསྒྱུར་བ་ལས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྒྲུབ་པ་དང་སྲུང་བ་དང་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་གཏོང་བ་ལ་རང་གིས་དབང་བསྒྱུར་བར་བྱེད་པའོ། །ཆགས་པ་ལས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆགས་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འདི་ལྟར་ཆོས་དེ་
དག་ནི་འཇིག་རྟེན་པས་ཡོནོ་ཏན་དུ་བཟུང་མོད་ཀྱི་འོནོ་ཀྱང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱོནོ་དང་འབྲེལ་པ་ཡིནི་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྐྱོན་རྣམས་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གནས་
པ་གཏན་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྡུག་པ་འགྱུར་བའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་མངོནོ་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་དེ་དག་ཡོན་ཏན་དང་པོ་དང་བྲལ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེས་བྱས་པའི་
སྡུག་བསྔལ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་གཙང་བ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་གཉིས་པ་དང་བྲལ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདོད་དགུར་བྱར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

283

མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་བྲལ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིནི་དུ་སྲིནི་བུ་དང་ཁྱི་དང་ཕག་ལ་སོགས་པ་ལྗན་ལྗིནི་མཆོག་ཏུ་མི་གཙང་
བ་ལ་ཆགས་པ་དག་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་བཞི་པ་སྤངས་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ནར་ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །མིག་གི་དབང་པོ་ཅི་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཆེད་དུའོ། །ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་བར་དུ་ཅི་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་རང་གི་ཡུལ་འཛིནི་པའི་ཆེད་དུ་ཡིནི་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཕོ་དང་མོའི་དབང་
པོ་གཉིས་ཅི་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འཁྲིག་པ་བསྟེན་པའི་ཆེད་དུའོ། །སྲོག་གི་དབང་པོ་ཅི་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཞེ་ན་སྨྲས་པ། འཆི་བའི་སྲིད་པ་སྔ་རོལ་གྱི་དུས་ཀྱི་སྲིད་པའི་ཆེད་དུའོ། །ཚོར་བའི་དབང་པོ་རྣམས་ཅི་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཆེད་དུའོ། །དད་པའི་དབང་པོ་ཅི་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དགེ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེད་དུའོ། །བརྩོནོ་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཅི་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཞུགས་པ་དགེ་བའི་ཆོས་བསྒོམ་པ་རྒྱུན་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུའོ། །དྲན་པའི་དབང་པོ་ཅི་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཤེས་བཞིན་དུ་སྤྱད་པའི་ཆེད་དུའོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་ཅི་
ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཡེ་ཤེས་དང་མཐོང་བ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆེད་དུའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་ཅི་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཉོནོ་མོངས་པ་སྤོང་བའི་ཆེད་དུའོ། །མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཅི་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཞེ་ན། སྨྲས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

284

པ། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་འཐོབ་པའི་ཆེད་དུའོ། །ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཅི་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་དང་མི་སློབ་པའི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པའི་ཆེད་དུའོ། །ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཅི་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བར་ཆད་མེད་པར་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་མངོན་དུ་བྱ་བ་དང་། ཚེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དང་ཕུང་པོ་འགག་པའི་ཆེད་དུ་དུའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ་ལུས་ནི་གཟུགས་ཅན་རགས་པ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་བྱུང་བ་དང་། མ་དང་ཕའི་མི་གཙང་བ་ནུར་ནུར་པོ་ལས་བྱུང་བ། འབྲས་ཆན་དང་ཟན་དྲོན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་རྟག་ཏུ་བསྐོན་པ་དང་། བཀྲུ་བ་དང་། མཉེ་བ་བྱ་དགོས་པ་དང་གཅད་པ་དང་གཤེགས་པ་དང་རྣམ་པར་འཐོར་བ་དང་རྣམ་པར་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དབང་
པོ་གང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་ལ་བརྟེན་ཏེ་གསུངས་སོ། །དེའང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བསྟན་པ་དང་པོས་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །གསུམ་གྱིས་རྒྱུད་དེ། གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའོ། །གཅིག་གིས་ནི་སྐྱེས་ནས་འཕེལ་བའི་རྒྱུའོ། །གསུམ་གྱིས་ནི་འགྱུར་བ་སྟེ་གྲང་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་། ཚ་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་ལས་གྱུར་པའོ། །བཞིས་ནི་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་སྟེ། གཉིས་ཀྱིས་ནི་གསོནོ་པ་ཉིད་ན་གནོད་པ་བྱས་པ་ལས་གྱུར་པའོ། །གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཤི་བ་ལ་གཞན་དང་རང་གི་གང་གིས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རིང་དུ་སོང་ཞིང་གཅིག་པུ་རྒྱུ། །ལུས་མེད་ཕུག་ན་ཉལ་བ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

285

ཡིནི ། །ཞེས་གསུངས་པ་དབང་པོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་སྟེ། སྔོན་གྱི་མཐའ་ལས་བརྩམས་ནས་ཐོག་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རིང་དུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རེ་རེ་ནས་འཇུག་
པའི་ཕྱིར་དང་བདག་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་རྒྱུ་བ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་པ་དང་
བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལུས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་དང་
མིང་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཕུག་ན་ཉལ་བ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བུད་མེད་ཀྱིས་ནི་སྐྱེས་པ་གནས་བརྒྱད་པོ་བྲོ་གར་དང་། གླུ་དང་། བགད་པ་དང་། བལྟས་པ་དང་། ཁ་དོག་དང་། རེག་པ་དང་། ཀུན་དུ་ཉལ་པོ་བཤམས་པ་དང་། རྨ་འདྲལ་བ་དག་གིས་འཆིང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་དབང་པོ་གང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། དབང་པོ་གཉིས་ལས་ཏེ་ཕོའི་དབང་པོ་དང་མོའི་དབང་པོ་ལས་སོ། །དེ་ལ་རྩེ་བའི་དུས་ན་ནི་གནས་བཞིས་འཆིང་བར་བྱེད་དོ། །ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དུས་ནའང་གནས་བཞིས་འཆིང་བར་བྱེད་དེ། རྩེ་བའི་དུས་ན་ནི་ལུས་དང་
ངག་དང་ཁ་བཞིན་དང་མིག་གི་འཇོ་སྒེག་དག་གིས་འཆིང་བར་བྱེད་དོ། །ཡོངས་སུ་
ལོངས་སྤྱོད་པའི་དུས་ན་ནི་གཟུགས་བཟང་བ་དང་། མཉེ་བ་དང་། ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་ཅན་དག་གིས་འཆིང་བར་བྱེད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྲོག་དང་ལྡན་པ་དང་གསོན་པ་དང་འཇུག་པ་དང་འཚོ་བ་དང་སྡོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་དབང་པོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེ་ན་སྨྲས་པ། སྲོག་གི་དབང་པོ་ལས་ཏེ་དབུགས་རྒྱུ་བ་དང་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་གནས་སྐབས་དང་འདྲ་བ་དང་། དབང་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ནད་མེད་པའི་ཕྱིར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

286

རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདེ་བ་དང་། ཚོར་བ་དང་ཚོར་བ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་གསུངས་པ་དབང་པོ་གང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ལས་ཏེ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚོར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྟེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་བསྟན་ཏོ། །བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་བདེ་བའང་མ་ཡིན་མི་
བདེ་བའང་མ་ཡིནི་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །བཅོམོ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་པས་ངེས་པར་ཞེན་པ་དང་རྟིང་ཚུགས་པ་
དང་རབ་ཏུ་གནས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་དགེ་སྦྱོང་ངམ་བྲམ་ཟེའམ་ལྷའམ་བདུད་དམ་ཚངས་པའམ་སུས་ཀྱང་ཆོས་དང་མཐུན་པས་འཕྲོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དབང་པོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། དད་པའི་དབང་པོ་ལ་སྟེ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒོམ་པ་ལ་མོས་པ་དག་གིས་དད་པའི་དོན་གྱི་སྙིང་པོ་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །དེའང་སྙིང་པོ་ཉིད་ཡིནི་པར་ཇི་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཐབས་དེ་ནི་
ཤེས་པ་དང་སྐྱེ་བ་དང་དབང་དང་རྣམ་པར་དག་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དག་གིས་ཀྱང་དེ་གཡོས་པར་མི་འགྱུར་ན་མི་ཕལ་པ་དག་གིས་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཞེས་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །དོན་གྱི་སྙིང་པོའིོི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་མོས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ངེས་པས་ནི་ངེས་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མོས་པའི་རྩ་བ་
གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟིང་ཚུགས་པ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མོས་པ་
རྣམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་གནས་པ་ཡིནི་ཏེ། དང་པོ་ནི་བསྟན་
པའི་ཚིག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ནི་བཤད་པའི་ཚིག་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྡན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

287

འདས་ཀྱིས་མཐུ་དང་ལྡན་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་དང་སྤྲོ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་བརྟུལ་བ་དང་བརྟེན་པ་དང་བརྩོན་པ་མ་བོར་བར་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་གནས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དབང་པོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་སྟེ་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་དག་གིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་དེ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་
འགྲུས་དང་མི་ཞུམ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་མི་འཁྲུལ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་ཆོག་མི་ཤེས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དྲན་པ་དང་ཀུན་དུ་དྲན་པ་དང་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་སོ་སོར་དྲན་པ་དང་མི་བརྗེད་པ་ཉིད་དང་སེམས་པས་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ཉིད་དང་བརྗེད་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་རབ་ཏུ་མི་བརྗེད་པ་ཉིད་དང་ཡང་དག་པར་མི་བརྗེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་དབང་པོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། དྲན་པའི་དབང་པོ་ལ་སྟེ་རྣམ་གྲངས་དེ་དག་གི་དོན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་གྲངས་བསྡུ་བ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སེམས་གནས་པ་དང་ཡང་དག་པར་གནས་པ་དང་བསྡུས་ཏེ་གནས་པ་དང་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་། དུལ་བ་དང་ཞི་བ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་འཇོག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དབང་པོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་ལ་སྟེ་རྣམ་གྲངས་དེ་དག་གི་དོན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དང་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དབང་པོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་སྟེ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

288

རྣམ་གྲངས་དེ་དག་གི་དོན་ཀྱང་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་པོ་དགེ་བ་རྣམས་ནི་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོས་བསྡུས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་མི་དམིགས་སོ། །དབང་པོ་དུ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་གདགས་པར་མཛད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། བདུན་ལའོ། །དབང་པོ་དུ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བ་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་གདགས་པར་མཛད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ལྔ་ལའོ། །དབང་པོ་དུ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་གདགས་པར་མཛད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་ལའོ། །དབང་པོ་དུ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་གདགས་པར་མཛད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཐ་མ་བརྒྱད་དང་སྲོག་གི་དབང་པོ་ལའོ། །དབང་པོ་དུ་ཞིག་གཙོ་ཆེར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་གནས་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དགུའོ། །དབང་པོ་དུ་ཞིག་གཙོ་ཆེར་ཀུན་འབྱུང་
པའི་བདེན་པའི་གནས་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ལྔའོ། །དབང་པོ་དུ་ཞིག་འགོག་པའི་
བདེན་པའི་གནས་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཐམས་ཅད་དོ། །དབང་པོ་དུ་ཞིག་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་གནས་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཐ་མ་བརྒྱད་དོ། །དབང་པོ་དུ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལེགས་པར་བསམ་པ་སེམས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དགུ་ལའོ། །དབང་
པོ་དུ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལེགས་པར་སྨྲ་བ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བཅུ་
ལའོ། །དབང་པོ་དུ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལེགས་པར་བྱས་པའི་ལས་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ། བཅུ་དྲུག་ལའོ། །ཉེས་པར་བསམ་པ་སེམས་པ་དང་ཉེས་པར་སྨྲ་བར་བརྗོད་པ་དང་ཉེས་པར་བྱ་བའི་ལས་བྱེད་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་བལྟ་བར་
བྱའོ། །དབང་པོ་དུ་དག་གཙོ་ཆེར་ཉོནོ་མོངས་པ་རྣམས་དང་ལས་རྣམས་ལ་བརྟེནེ་ནས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

289

འབྱུང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དགུའོ། །དབང་པོ་དུ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་ལས་དག་འབྱུང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ལྔ་ལའོ། །དབང་པོ་དུ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དག་སྤོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཐ་མ་བརྒྱད་ལའོ། །དབང་པོ་དུ་དག་གིས་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དཔལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཉིས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །དབང་པོ་དུ་དག་གིས་དཔལ་ཉམས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བཅུ་གཅིག་གིས་སོ། །དབང་པོ་དུ་ཞིག་དཔལ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཐ་མ་བརྒྱད་
དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དཔལ་བྱེད་པའི་ཆོས་ནི་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ་བཟོད་པ་དང་། དེས་པ་དང་། མི་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་
དང་། གཏོང་བ་སྤྱོད་པ་དང་། བག་ཡོད་པའོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་བཟོད་པ་གང་ཞེ་ན། དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ་མི་འཁྲུགས་པ་དང་ཕྱིར་གནོད་པ་མི་བྱེད་པ་དང་ཁོན་གྱི་བསམ་པ་མི་འཛིན་པའོ། །རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་སྟེ། གནོད་པ་བྱས་པ་བཟོད་པ་དང་། གནོད་པ་བྱེད་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་བཟོད་པ་དང་། གནོད་པ་བྱེད་དུ་དོགས་པ་བཟོད་པ་དང་། གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ལ་བཟོད་པ་དང་། ཕན་འདོགས་པ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་དང་། གནོད་པ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་བཟོད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ལས་གནོད་པ་བྱེད་པ་བཟོད་པ་དང་། གནོད་པ་བྱེད་པ་ཤད་ཀྱིས་སྦྱོང་བ་དང་དུ་ལེན་པའི་བཟོད་པ་དང་། གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཟོད་པ་དང་། གནོད་པ་བྱེད་པའི་
རང་བཞིན་གྱིས་བཟོད་པ་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ནི་གནོད་པ་ལ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

290

མི་བྱེད་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་པ་གང་ཞེ་ན། གཞན་གྱིས་གནོད་པ་བྱས་པ་ལ་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་སྲུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ཏེ་གཞན་དག་
ལ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་ལ། སྐྱེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་སྲུང་བར་བྱེད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་མི་སྐྱེད་ལ་སྐྱེས་པ་ནི་སེལ་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་བཟོད་པས་ནི་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་བྱས་པ་བཟོད་པར་བྱེད་དོ། །དེས་པས་ནི་གཞན་དག་ལ་གནོད་པ་མི་བྱེད་དེ་དེ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་དེ་ཡོད་དེ། མི་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་ནི་དུས་གཉིས་སུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། བསྙེན་པའི་དུས་དང་བསྐོ་བའི་དུས་སུའོ། །དེ་ལ་བསྙེན་པའི་དུས་སུ་ནི་རྣམ་པ་ལྔས་མི་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་བསྙེན་པར་བྱ་སྟེ། གུས་པ་དང་ནུས་པ་དང་ཤེས་པ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་། ཆོག་ཤེས་པས་སོ། །གཞན་རྣམ་པ་ལྔས་ནི་མི་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་བསྐོ་བར་བྱ་སྟེ། ལས་ཀྱི་མཐར་བསྐོ་བར་འོས་པ་ཞིག་ན་ནི་ལས་ཀྱི་མཐའ་རྣམས་སུ་བསྐོ་བར་བྱའོ། །བསམ་པའི་ལས་སུ་བསྐོ་བར་འོས་པ་ཞིག་ན་ནི་བསམ་པའི་ལས་རྣམས་སུ་བསྐོའོ། །གཡུལ་ངོའི་ལས་སུ་བསྐོ་བར་འོས་པ་ཞིག་ན་ནི་གཡུལ་ངོའི་ལས་རྣམས་སུ་བསྐོའོ། །བདག་དང་ནོར་བསྲུང་བར་འོས་པ་ཞིག་ན་ནི་བདག་ཉིད་དང་ནོར་བསྲུང་བའི་ལས་རྣམས་སུ་བསྐོའོ། །ཆོས་ཀྱི་ལས་སུ་བསྐོ་བར་འོས་པ་ཞིག་ན་ནི་ཆོས་ཀྱི་ལས་རྣམས་སུ་བསྐོ་བར་བྱའོ། །གཏོང་བ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་ལྔར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ས་གཞི་གཏོང་བ་དང་ལོངས་སྤྱོད་གཏོང་བ་དང་རྐྱེན་དུ་འབབ་པ་གཏོང་བ་དང་སྙོམས་པར་གཏོང་བ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་གཏོང་བ་སྟེ། དེའང་མཚན་ཉིད་ལས་ནི་གང་གིས་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

291

གཏོང་བའོ། །སྤྱོད་པ་ནི་གཞན་དག་ལ་མི་འཁུ་བ་དང་མི་སླུ་བའི་ངང་ཚུལ་ཉིད་དེ། མི་འཁུ་བ་དེའང་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། དམས་པ་ན་མི་འཁུ་བ་དང་ཡིད་བརྟན་པ་ལ་མི་འཁུ་བ་དང་ཉེ་བར་སྤྱོད་པས་མི་འཁུ་བ་དང་དམ་བཅས་པ་ལས་མི་འཁུ་བ་དང་གཞན་ལ་ཚོལ་ཞིང་མི་འཁུ་བའོ། །བག་ཡོད་པ་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་བསྒོམོ་པ་དང་མི་དགེ་བ་ལས་སེམས་སྲུང་བ་གང་ཡིནི་པ་སྟེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་འབྲེལ་པ་ལས་དེ་གཉི་གའང་
མཚན་ཉིད་དུ་རུང་ངོ་། །དེའང་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ལོངས་སྤྱོད་སྒྲུབ་པ་ལ་བག་ཡོད་པ་དང་ལོངས་སྤྱོད་སྲུང་བ་ལ་བག་ཡོད་པ་དང་བདག་ཉིད་བསྲུང་བ་ལ་བག་ཡོད་པ་དང་། གྲགས་པ་བསྲུང་བ་ལ་བག་ཡོད་པ་དང་ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་བག་ཡོད་པའོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ན་དཔལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྟོབས་ལྔར་འགྱུར་ཏེ། ངང་ཚུལ་བཟང་པོའིོི་སྟོབས་དང་གྲོགས་དང་མཛའ་བཤེས་བཟང་པོའིོི་སྟོབས་དང་། མི་ཞན་པའི་སྟོབས་དང་། ཡིད་གཅུགས་པའི་སྟོབས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྟོབས་སོ། །དཔལ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། སྐྱེ་དགུ་རྗེས་སུ་དགའ་བ་དང་། དབང་ཕྱུག་གི་བདག་པོ་དང་། དགྲ་ཐུལ་བ་དང་། བརྟེན་པ་ལ་ཕན་པ་དང་། བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའོ། །དེ་ལ་སྟོབས་དང་པོ་བཞི་བསྡུས་པ་ནི། དཔལ་རྣམ་པ་བཞི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་

བལྟ་བར་བྱའོ། །སྟོབས་ལྔ་པ་ནི་དཔལ་ལྔ་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། །།
བམ་པོ་བཅུ་གཅིག་པ། དབང་པོ་དུ་ཞིག་སྔོན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་ལས་དམིགས་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བརྒྱད་དོ། །དུ་ཞིག་མིང་དང་
གཟུགས་ཀྱི་རྐྱེན་ལས་ཀྱང་དམིགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་གོ །དུ་ཞིག་རེག་
པའི་རྐྱེན་ལས་ཀྱང་དམིགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ལྔའོ། །དུ་ཞིག་འབད་པའི་རྐྱེན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

292

ལས་ཀྱང་དམིགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བརྒྱད་དོ། །དབང་པོ་དུ་ཞིག་བསྡམ་པར་
བྱ་བ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བརྒྱད་དོ། །དུ་ཞིག་ཡང་དག་པར་ཞི་བར་བྱ་བ་དག་
ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་གོ །དུ་ཞིག་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
ལྔའོ། །དུ་ཞིག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དུལ་བ་དང་ཞི་བ་དང་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཡིན་ལ་དུལ་བ་དང་

ཞི་བ་དང་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བརྒྱད་
དོ། །དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཁམས་མཐུན་པའི་ས་པ་དག་འགགས་ཤིང་དེ་ལས་གཞན་པ་འགྲུབ་པ་གང་དག་ཡིན་པའོ། །རྣམ་པར་ཉམས་པ་
གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཁམས་མི་མཐུན་པའི་ས་པ་དག་འགགས་ཤིང་དེ་ལས་གཞན་པ་འགྲུབ་པ་གང་དག་ཡིན་པའོ། །རབ་ཏུ་ཉམས་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་དང་འབྲེལ་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་རབ་ཏུ་སྤོང་བ་དག་གང་ཡིན་པའོ། །དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་
ཉམས་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འཇིག་རྟེན་པའི་འབྱོར་པ་དག་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ལས་ཉམས་པ་གང་དག་ཡིན་པའོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་
བྱང་ཆུབ་སེམེས་དཔའི་དབང་པོ་རྣམས་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་ལྔས་བྱེ་བྲག་ཏུ་གྱུར་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། རིམ་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། ཉེ་བར་
སྟོན་པའི་བྱེ་བྲག་དང་འཆིང་བའི་བྱེ་བྲག་དང་། སྒྲུབ་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་རང་
བཞིན་གྱིས་ཆེ་བ་དག་ཡིན་ལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཆུང་ངུ་
དང་འབྲིང་དག་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་རིག་པའི་
གནས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པས་ཉེ་བར་བརྟན་པ་དག་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་དང་རང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

293

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་རིག་པའི་གནས་ལ་མཁས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་ཉེ་བར་
བརྟན་པ་དག་ཡིནི་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམེས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་སྙིང་རྗེའི་ཞགས་
པས་བཅིངས་པ་དག་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་དེ་ལྟ་བུ་
དག་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་བདག་དང་གཞན་ལ་
ཕན་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་གནས་པ་དག་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱི་ནི་བདག་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་གནས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་འབྲས་བུ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་དག་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་བྱང་ཆུབ་དམན་
པ་དང་འབྲིང་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་མི་ལྕོགས་པ་མེད་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་དེ་འབྲས་བུ་ཡང་ཐོབ་པར་བྱེད་ཅིང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་དག་ལ་ལ་ནི་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ལ་ལ་ནི་མི་བྱེད་དོ། །དབང་པོ་རྣོ་བ་དགེ་བའི་རྩ་བ་མང་པོ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཉེ་བར་བརྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱེད་
དོ། །གཞན་ནི་མི་བྱེད་དོ། །དབང་པོ་དུ་དག་གིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། བརྒྱད་ཀྱིས་སོ། །ལ་ལ་ནི་ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་སོ། །ལ་ལ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་

བལྟ་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་བརྒྱད་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་དག་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བསམ་
གཏན་བཞི་པ་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དག་ནི་བདུན་གྱིས་སོ། །ལ་ལ་ནི་ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་སྙོམོས་པར་འཇུག་གོ །ལ་ལ་ནི་མ་ཡིནི་ནོ། །དབང་པོ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

294

དུ་དག་གིས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་གམ་བརྒྱད་ཀྱིས་སོ། །གཉིས་སམ་དགུས་ནི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ནི་ལམ་གྱི་རྟེན་ཡིན་ཡང་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡང་བརྟན་པ་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་མ་གཏོགས་སོ། །ཇི་སྟེ་གཏོགས་ན་ནི་དེ་ལྷག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དབང་པོ་དུ་དག་གིས་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། བཅུ་གཅིག་གམ་གཉིས་ཀྱིས་སོ། །ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡང་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་

བར་བྱའོ། །དབང་པོ་དུ་དག་གིས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་འཐོབ་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་གམ་བཅུས་སོ། །རྣམ་པར་ཐར་པ་གོང་མ་ལ་འདོད་པ་དང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཡི་འཆད་པ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་འདོད་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གང་གི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་གང་བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དོན་དུ་གཉེར་བ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ་གནས་དེ་བདག་གིས་ཀྱང་བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱའོ། །ཡོངས་སུ་ཡི་འཆད་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དམན་པས་ཆོག་པར་མི་འཛིནི་པ་གང་ཡིནི་པའོ། །ཡིད་མི་བདེ་བ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གང་ན་མེད་
པ་ལ་འདོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དང་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་
གཉིས་ལ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་རྣམ་པར་གཞག་གོ །ཕྱིར་མི་འོང་བ་ལ་ནི་རྣམ་པ་དང་པོ་གཉིས་ནི་ཡོད་ལ་གཞན་གཉིས་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་རྣམ་པར་མི་གཞག་སྟེ། དགེ་བ་ལ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

295

འདུན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་སྤོང་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མངོན་པར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་སྤོང་བ་ཡོད་དོ། །ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་སྤོང་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མངོན་པར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་པ་སྤོང་བ་ཡོད་དོ། །བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་སྤོང་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་པུ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་བཏང་སྙོམས་ལ་བརྟེན་ནས། སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་སྤོང་བ་དང་། མི་བརྟེན་པའི་བཏང་སྙོམས་ལ་བརྟེན་ནས་གཅིག་པུ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་བཏང་སྙོམས་སྤོང་བ་ཡོད་དོ། །རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ནི་འགོག་པ་ལས་སྤོང་བར་བྱེད་ཅིང་མི་སྐྱེ་བ་ལས་རྣམ་པར་སྤོང་བར་བྱེད་ཀྱི་རབ་ཏུ་སྤོང་བར་ཡང་མི་བྱེད་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོའི་ཚུལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །གང་ཟག་དུ་ཞིག་དབང་པོ་རྣམས་
གསལ་བར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སློབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་མི་སློབ་པ་ནི་ལྔ་
སྟེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་། འཆི་བར་སེམས་པ་དང་། རྗེས་སུ་སྲུང་བའི་ཆོས་ཅན་དང་གནས་པ་ལས་མི་གཡོ་བ་དང་རབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་རྣམས་སོ། །རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་
དབང་པོ་རྣོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་དབང་པོ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

296

ཞུགས་པ་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་གསལ་བར་བྱེད་ལ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུའང་འཐོབ་པར་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པར་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འཐོབ་པར་མི་བྱེད་དེ་གཉེན་པོ་སྟོབས་ཆུང་བ་དང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིར་མི་འོང་བའི་དབང་པོ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་གསལ་བར་བྱེད་ལ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་གཞན་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་རྒྱུ་སྔ་མ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱེད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དབང་པོ་རྣམས་ལེགས་པར་སྤྱོད་
པར་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཁྱད་པར་ཆུང་ཟད་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་བསྒྲུབ་པས་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་དང་མང་དུ་ཐོས་པས་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་དང་། འབྲེལ་པའི་གཏམ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པས་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་ངེས་པར་རྟོག་པའི་བཟོད་པས་སྟོབས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམེས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། མོས་པས་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་ནི་དང་པོ་རྣམ་པར་གཞག་གོ །དེ་ལས་གཞན་པ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་དག་ལ་ནི་གཉིས་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་ནི་དབང་པོ་
གསུམ་པ་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དུ་དག་གིས་སློབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གསུམ་གྱིས་ཏེ་
དབང་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ནི་དབང་པོ་རྣོན་པོ་གང་ཡིན་པའོ། །སྙོམས་པར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

297

འཇུག་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལས་བསམ་གཏན་པ་གང་ཡིནི་པའོ། །འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་གང་ཡིནི་པའོ། །མི་
སློབ་པ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་དམིགས་ཏེ། དབང་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྙོམོས་པར་འཇུག་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །མི་སློབ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དབང་པོ་རྣམས་མ་དུལ་བ་དང་མ་
སྦས་པ་དང་མ་བསྲུངས་པ་དང་མ་བསྡམས་པ་དང་མ་བསྒོམོས་པ་ཞེས་གང་གསུངས་པའི་རྣམ་གྲངས་དེ་དག་གི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བཞིས་དབང་པོ་རྣམས་དུལ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏེ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་དབང་པོ་རྣམས་ཡུལ་གང་ལ་གཏད་པར་མི་བྱ་བ་དེ་ལ་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བས་གཏད་པར་མི་བྱ་བ་དང་། གང་ལ་གཏད་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཁོ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་དུ་འབྱུང་བར་བསྲུངས་ཤིང་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །སྤོང་བ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ལ་བརྟེན་པས་ནི་ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་

གྱིས་རྣམ་པར་མི་རྒྱུག་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་དུ་མི་འབྱུང་བར་
བྱེད་དོ། །གང་ལ་དབང་པོའིོི་དུལ་བ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་མེད་པ་དེའིེི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་མ་དུལ་བ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། མ་སྦས་པའི་ཕྱིར་དང་མ་བསྲུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་མ་བསྡམས་པའི་ཕྱིར་དང་མ་བསྒོམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ལ་དབང་པོ་དུལ་བ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཡོད་པ་དེའི་ནི་ཤིན་ཏུ་དུལ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་བསྒོམས་པའི་བར་དག་དེ་ལས་བཟློག་པ་ལས་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་ན་མ་དུལ་བ་དག་སྡུག་བསྔལ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

298

སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྡུག་བསྔལ་རྣམ་པ་དྲུག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གནས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། གཞན་ལས་ཉམས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། གཞན་ལས་སྨད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། འགྱོད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །ཤིན་ཏུ་དུལ་བ་དག་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པས་སྡུག་བསྔལ་རྣམ་པ་དྲུག་སྤོང་བའི་ཕྱིར་བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དབང་པོ་བཅུ་བཞི་དང་
སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་གསུམ་པོ་དག་ཅི་བཅུ་བཞིས་གསུམ་བསྡུས་སམ་འོན་ཏེ་གསུམ་གྱིས་བཅུ་བཞི་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། གསུམ་གྱིས་བཅུ་བཞི་བསྡུས་ཀྱི་བཅུ་བཞིས་ནི་གསུམ་མ་བསྡུས་སོ། །གང་དག་མ་བསྡུས་ཤེ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སོ། །སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་གསུམ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པ་དག་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དབང་པོ་ལྔ་དང་ཚོར་བ་
གསུམ་པོ་དག་ཅི་ལྔས་གསུམ་བསྡུས་སམ་འོནོ་ཏེ་གསུམ་གྱིས་ལྔ་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་གིས་གཅིག་བསྡུས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དབང་པོ་ལྔ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་པོ་དག་ནི་ལྔས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་བསྡུས་སམ་འོན་ཏེ་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་གྱིས་ལྔ་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་གྱིས་ལྔ་བསྡུས་ཀྱི་ལྔས་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་མ་བསྡུས་སོ། །གང་དག་མ་བསྡུས་ཤེ་ན། ཡང་དག་པའི་ངག་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། འཚོ་བ་དང་། དགའ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་བཏང་སྙོམས་ཏེ། དེ་ལྟར་དྲུག་པོ་དེ་དག་གམ། ཆོས་བཞིས་མ་བསྡུས་སོ། །དབང་པོ་གཞན་ལྔ་དང་དབང་པོ་གསུམ་པོ་དག་ཅི་ལྔས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

299

གསུམ་བསྡུས་སམ་འོན་ཏེ་གསུམ་གྱིས་ལྔ་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། གསུམ་གྱིས་ལྔ་བསྡུས་ཀྱི་ལྔས་ནི་གསུམ་མ་བསྡུས་སོ། །གང་དག་མ་བསྡུས་ཤེ་ན། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་མ་བསྡུས་སོ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དགུ་པོ་དག་དབང་པོ་དུ་དག་གིས་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་སྤོང་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དབང་པོ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྡུས་སོ། །དེ་ལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དགུ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་བ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་སྤངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་པོའོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་དེ་དག་ཉིད་སྤངས་པ་ནི་གཉིས་པའོ། །འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་འགོག་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་སྤངས་པ་ནི་གསུམ་པའོ། །ས་གོང་མ་པའི་དེ་དག་ཉིད་སྤངས་པ་ནི་བཞི་པའོ། །ས་འོག་མ་པ་དང་གོང་མ་པ་དག་གི་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་སྤངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལྔ་པ་དང་དྲུག་པའོ། །ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་སྤངས་པ་ནི་བདུན་པའོ། །གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཟད་པས་ནི་བརྒྱད་པའོ། །གཟུགས་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་ཟད་པས་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དགུ་པ་རྣམ་པར་གཞག་གོ །དེ་ལ་མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་རྣམས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། བདེན་པ་རྟོགས་པས་སྤོང་བ་དང་ཁམས་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བས་སྤང་བའོ། །དེ་ལ་མཚན་ཉིད་འདྲ་བ་དང་། ཁམས་མི་འདྲ་བ་དང་། འདྲ་བས་ནི་དང་པོ་གཉིས་རྣམ་པར་གཞག་གོ །མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་དང་ཁམས་མི་འདྲ་བ་དང་འདྲ་བས་ནི་གཞན་བཞི་རྣམ་པར་གཞག་གོ །ཁམས་དམན་པ་ལས་ཡང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

300

དག་པར་འདས་པ་ནི་གཞན་གཅིག་རྣམ་པར་གཞག་གོ །ཁམས་བར་མ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། ཁམས་བཟང་པོ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པས་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གཞན་གཉིས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་དང་སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་དབང་པོ་དུ་དག་གིས་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ།
མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་རྣམས་ནི་ལྕེའི་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་བཞི་པ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཕོའི་དབང་པོ་དང་མིག་གི་དབང་པོ་དང་ལྕེའི་དབང་པོའི་གནས་རྣམས་ཀྱིས་བསྡུས་སོ། །སྟོབས་བཅུ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མངའ་
བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོས་བསྡུས་སོ། །མི་འཇིགས་པ་བཞི་ནི་ལྔ་དང་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་སོ། །མི་འཇིགས་པ་བཞི་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྲུང་བ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །དྲན་པ་ཉེ་བར་
གཞག་པ་གསུམ་དབང་པོ་དུ་དག་གིས་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། དབང་པོ་གང་དག་གིས་ཀྱང་མ་བསྡུས་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དབང་པོ་དྲུག་གིས་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པའི་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་ཞེ་སྡང་མེད་པས་བསྡུས་སོ། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་དབང་པོ་གང་དག་གིས་ཀྱང་མ་བསྡུས་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པའི་ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང་། གཏི་མུག་མེད་པ་དག་གིས་བསྡུས་སོ། །བསྙེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད་ནི་སྟོབས་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཆོག་མཁྱེན་པ་ཡང་
སྟོབས་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་ནི་དབང་པོ་
གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྡུས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དབང་པོ་དྲུག་གིས་ཡང་དག་པར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

301

བསྒྲུབས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པས་བསྡུས་སོ། །གང་གི་ཚེ་དགྲ་བཅོམ་པས་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཚེ་དགྲ་བཅོམ་པས་གང་མ་སྤངས་པའི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ཕྱོགས་དེ་གང་ཞིག་ཡོད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་སྤངས་པས་བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ། དགྲ་བཅོམ་པས་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་དེ་མ་སྤངས་ལ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཟས་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་དབང་པོ་དང་
འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཟས་
བཞི་ནི་གང་དབང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་གང་དག་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཟས་བཞི་ནི་ཁམ་དང་རེག་པ་དང་ཡིད་ལ་སེམས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་སོ། །དབང་པོ་ནི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྔ་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའོ། །འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ནི་དབང་པོའི་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་ཁམ་གྱི་ཁ་ཟས་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དབང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་སྤྱད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་ཟས་མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པ་ལས་བལྟ་བར་
བྱའོ། །ཁམ་གྱི་ཟས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་ཟས་དང་ཟས་མ་ཡིན་པར་

དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཁམ་གྱི་ཟས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་ཀྱི་བར་གྱིས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་ཅིང་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་ཀྱང་དབང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དེ་དག་རྒྱས་པར་བྱེད་དོ། །རེག་པས་ནི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་དེ་ལ་ལ་ལ་བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་ཕན་འདོགས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

302

པ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་ལ། ཕན་བཏགས་པ་དེས་ཀྱང་དབང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པར་བྱེད་དོ། །ཡིད་ལ་སེམས་པས་ནི་ཡུལ་འདོད་པས་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་དག་པའི་ཐབས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་
ནས། རེ་བའི་ཡིད་བདེ་བ་མ་འོངས་པའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་དེ་དེ་ལས་ཀྱང་དབང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཟས་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ལྟར་དང་མ་འོངས་པ་ལ་དམིགས་པས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཀྱང་དབང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟས་བཞི་པོ་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཇི་ལྟར་ན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་ཟས་ཡིན་ཞེ་ན།
དེ་ལྟར་ཉེ་བར་རྟོན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཉེ་བར་བརྟན་པ་དེ་གོང་ནས་གོང་དུ་ཆེས་བརྟས་པ་དང་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་གཉིད་དང་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དག་དབང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཟས་ཡིན་པར་རྣམ་པར་མི་གཞག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ།
རྒྱས་པ་ནི་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ་དོན་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པས་རྒྱས་པ་དང་
གནོད་པ་མི་བྱེད་པས་རྒྱས་པའོ། །དེ་ལ་གཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱས་པ་ཕྱི་མ་ཤོས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སྔ་མ་ཤོས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཟས་
ཡིན་པར་རྣམ་པར་མི་གཞག་གོ །ཅིའི་ཕྱིར་ལུས་གནས་པར་བྱེད་པའི་སྲོག་གི་དབང་
པོ་ཟས་ཡིན་པར་རྣམ་པར་མི་གཞག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་ནི་ཟས་མེད་ན་རྒྱས་པར་བྱེད་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམ་གྱི་ཟས་རགས་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ལྷར་གྱུར་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

303

རྣམས་ཀྱི་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཆ་ཕྲ་བ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ལྷར་གྱུར་པ་རྣམས་
ཀྱི་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་དག་གི་ཟས་ནི་ཟོས་མ་ཐག་ཁོ་ནར་ལུས་དེ་ཉིད་ལ་
འཇུ་བར་འགྱུར་ཏེ། རིམ་གྱིས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རེག་པ་དང་ཡིད་ལ་སེམས་པ་
དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་རགས་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་གང་
ཡིན་པའོ། །ཆ་ཕྲ་བ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པ་
གང་ཡིན་པའོ། །སེམས་ཅན་འབྱུང་བ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། ད་ལྟར་སྐྱེས་ཤིང་གྲུབ་པ་
གང་དག་ཡིན་པ་རྣམས་སོ། །འབྱུང་བར་འདོད་པ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མ་
འོངས་པའི་སྲིད་པ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་གང་དག་ཡིན་པ་རྣམས་སོ། །གནས་པ་གང་
ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གནོད་པ་མེད་པས་རྒྱས་པ་གང་དག་ཡིན་པའོ། །འཚོ་བ་གང་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ། ཕན་འདོགས་པས་རྒྱས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །སེམས་ཅན་འབྱུང་བ་རྣམས་
གནས་པ་དང་། འཚོ་བར་འགྱུར་བའི་ཟས་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཇི་སྐད་བརྗོད་པའི་བྱེད་པས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན་འབྱུང་བར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྒོ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱས་པ་དག་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྒོ་གསུམ་གྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་བསྩགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་འབྱུང་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དེ་ལས་གཞན་པ་འབྱུང་བ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཁམ་གྱི་ཟས་དུས་གང་གི་ཚེ་ཟས་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། འཇུ་བའི་ཚེ་ནའོ། །ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཚེ་ན་ནི་རེག་པ་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། དེས་བྱས་པའི་ཕན་འདོགས་པ་བརྟས་པར་བྱེད་པ་གང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

304

ཡིན་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཟས་ནི་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་
གཞག་གི་ཁ་དོག་གིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དག་གིས་དེ་དག་
གི་རོ་དང་མཐུ་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་འཇུ་བས་ཕན་འདོགས་
པ་དང་གནོད་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམ་གྱི་ཟས་གང་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཚེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཁ་བ་དང་ཚ་བ་ལ་སོགས་པས་གནོད་པ་བྱེད་ལ་འཇུ་བའི་ཚེ་ན་ཕན་འདོགས་པའང་ཡོད་དོ། །ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཚེ་ན་ཕན་འདོགས་ལ་འཇུ་བའི་ཚེ་ན་གནོད་པ་བྱེད་པ་འདི་ལྟ་སྟེ་ཞིམ་ལ་མི་འཕྲོད་པའང་ཡོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་འཇུ་བའི་
ཚེ་ཁོ་ན་ཟས་ཡིནི་པར་རྣམ་པར་གཞག་གི་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཚེ་ན་ནི་མ་ཡིནི་

ནོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་དག་ལས་གཞན་པ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་གནས་པའི་རྒྱུ་མང་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱེ་བ་དང་། སྔོན་གྱི་ལས་དང་རྫུ་འཕྲུལ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཚོགས་པ་དང་བར་ཆད་སྤངས་པ་དག་ཀྱང་དམིགས་པའི་ཚེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཟས་ཁོ་ན་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ།
ཟས་རྣམས་ནི་མང་པོའི་ཕྱིར་དང་། བརྡ་ཕྲད་སླ་བའི་ཕྱིར་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དག་ལ་འཇུག་པར་སླ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་བདེ་བ་རྒྱས་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཁོ་ན་བསྟན་ཏོ། །སེམེས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་ན་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་མེད་དོ། །མཉམ་པར་གཞག་པའི་ས་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་ཡང་མེད་དེ་སེམེས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་རྣམས་ནི་ཕལ་ཆེར་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་གནས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་དབང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཆེན་པོ་དག་གིས་ཀྱང་འཆི་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ལ་རླུང་ཆ་ཕྲ་མོ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཟས་ཐ་སྙད་གདགས་པ་མ་གཏོགས་པ་ནི་ཡོད་དོ། །དབང་པོ་གང་དག་ལུས་ལས་གཞན་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

305

བ་དེ་དག་ཡུལ་ལས་ཀྱང་ཡིན་པ་གང་དག་ཡུལ་ལ་བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་བ་དེ་དག་ལུས་
ལས་ཀྱང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རེ་ཞིག་གང་དག་ཡུལ་ལ་བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་བ་དེ་
དག་ནི་ལུས་ལས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ལུས་ལ་བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་ལ་ཡུལ་ལས་མ་ཡིན་པའང་

ཡོད་དེ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་རྣམས་ཏེ་དེ་
དག་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དག་
ཅེས་བྱའོ། །དབང་པོ་གང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གནས་གཅིག་པ་དག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གནས་གཅིག་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། གཟུགས་
ཅན་དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་རྣམས་སོ། །གནས་གཉིས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ་དག་ཉིད་མཚུངས་པ་རྣམས་སོ། །གནས་གསུམ་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་ནི་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་སེམེས་ལས་བྱུང་བའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སོ། །གཟུགས་ཅན་མ་ཡིནི་པའི་ཁམས་ན་ནི་དེ་དག་ཉིད་གནས་
གཉིས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དབང་པོ་གང་དག་སྡུག་བསྔལ་བ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ནམ་གང་དག་སྡུག་
བསྔལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ་དག་ཡིན་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ། དབང་པོ་གང་དག་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན་ལ་དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་ཉིད་
ནི་མ་ཡིནི་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོའོ། །སྡུག་
བསྔལ་བ་ཡང་ཡིནི་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིནི་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། སྡུག་
བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོའོ། །སྡུག་བསྔལ་བ་ནི་ཡིན་ལ་བདེ་
བ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

306

དབང་པོའོ། །སྡུག་བསྔལ་བའང་མ་ཡིན་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་

དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། དབང་པོ་ཐ་མ་གསུམ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དབང་པོ་གང་དག་དགེ་བ་ཡིན་པའི་དབང་པོ་དེ་དག་བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་
དག་ཡིན་ནམ་གང་དག་བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་དགེ་བ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནམ་ཞེ་
ན། སྨྲས་པ། དབང་པོ་གང་དག་དགེ་བ་ཡིན་ལ་བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་

དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་བཅས་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་བཅས་པས་ཚེ་འདི་ལ་ཚངས་པར་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པའི་དབང་པོ་དགེ་བ་གང་དག་བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་
ཡིན་པ་དེ་དག་གོ །བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་དགེ་བ་མ་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་
དེ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དབང་པོ་གང་དག་ཚེ་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དག་གོ།དགེ་བའང་ཡིན་ལ་བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའང་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ་བདེ་བ་དང་
བཅས་ཡིད་བདེ་བ་དང་བཅས་པས་ཚེ་འདི་ལ་ཚངས་པར་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པའི་དབང་པོ་དགེ་བ་གང་དག་ཡིན་པ་རྣམས་སོ། །དགེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་
ཡང་མ་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་དབང་པོ་གང་
དག་ཚེ་འདི་ལ་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དག་གོ །བར་སྡོམ་ནི། དོན་དང་གནས་དང་འཐོབ་པ་དང་། །སྡུད་དང་ཟས་དང་མུ་རྣམས་སོ། །འདུ་བྱེད་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་འཛིན་པར་བྱེད་ཅིང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ཕུང་པོ་རྣམས་སོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་རྟག་ཏུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕེལ་བར་བྱེད་ཅིང་། རྟག་ཏུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕེལ་བར་བྱེད་པས་ཕུང་པོ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

307

རྣམས་སོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་རྟག་ཏུ་འདུ་བྱེད་ཅིང་འཇིག་པར་བྱེད་ལ་རྟག་ཏུ་འདུ་བྱེད་ཅིང་འཇིག་པར་བྱེད་པས་ཕུང་པོ་རྣམས་སོ། །ཆོས་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པར་བྱེད་ཅིང་ཆོས་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པར་བྱེད་པས་ཁམས་རྣམས་ཏེ་འཕེན་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་རྒྱས་པར་བྱེད་ཅིང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་སོ། །རྐྱེན་ལས་མྱུར་དུ་འཇིག་པ་དང་ལྡན་ལ་འབྱུང་ཞིང་རྐྱེན་ལས་མྱུར་དུ་འཇིག་པ་དང་ལྡན་ལ་འབྱུང་བས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའོ། །ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཡིནི་ལ་ཀུན་ནས་སློང་
བའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཡིནི་པས་གནས་སོ། །ཚུལ་མ་ཡིནི་པའི་གནས་ནི་མ་ཡིནི་ནོ། །ལྟ་བ་ལ་
སོགས་པ་ལ་བདག་པོ་ཉིད་དང་ལྡན་ཞིང་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་པོ་ཉིད་དང་ལྡན་པས་དབང་པོ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་དྲུག་གིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལུས་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། དེའིེི་རྒྱུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། ལུས་ཅན་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། དེའི་འཇུག་པའི་ཐབས་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་འཇུག་པ་ལ་ཉམས་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་ཐབས་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བདག་པོ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། མདོར་བསྡུ་ན་མཁས་པ་དྲུག་པོ་དེ་དག་གིས་ལེགས་པར་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ་དྲུག་པོ་
དག་ལུས་ལེགས་པར་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་
པ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལེགས་པར་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལུས་དེ་ལ་གནས་པའི་
བདག་པོ་ལེགས་པར་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བའི་འཇིག་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

308

ལེགས་པར་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་ལ་འབད་པ་ལེགས་
པར་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཡུལ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་
བདག་པོ་ལེགས་པར་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བསྩལ་བ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་

ནོ། །ཕན་ཡོནོ་དུ་ཞིག་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བས་ཆོས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་གཞག་པ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་ལ་བརྩོནོ་པར་བྱ་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན་ཕན་ཡོན་རྣམ་པ་བཅུ་སྟེ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རིལ་པོའི་འདུ་ཤེས་རབ་ཏུ་བཤིག་པར་བྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡོད་ཅིང་མེད་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་པ་དང་གནས་པ་ལས་གནོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱང་སོམ་ཉི་མེད་ཅིང་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་དག་གིས་དྲི་བ་དྲིས་ནའང་མ་དད་པ་རྣམས་དད་པར་བྱ་ཞིང་དད་པ་རྣམས་ཕྱིར་ཞིང་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལེགས་པ་ཁོ་ནར་ལན་འདེབས་པས་ལན་ལྡོན་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རིག་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་དང་ཚངས་པ་དང་སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོ་དང་
རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་དག་གི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་ཉིད་དང་ལུས་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁོང་དུ་
ཆུད་པར་འགྱུར་བ་དང་བདག་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་ལ་ཡངས་པར་འགྱུར་ཞིང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་། རྒྱས་པར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པའི་བར་དག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་རྒྱས་པར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་བར་དེ་དག་ལ་བདག་གི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

309

དྲན་པ་ལེགས་པར་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་ཞུགས་པ་ན་དྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་ནས་དགེ་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དེ་ཉིད་ལ་རེག་པར་འགྱུར་བ་དང་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་ནས་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་སྤོང་བར་འགྱུར། ཟག་པ་ཟད་པ་ནི་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཕན་ཡོན་བཅུ་པོ་དེ་དག་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བས་ཆོས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་གཞག་པ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་ས་དང་ཡིད་ཀྱི་ས་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །ས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞུང་ལྷག་མ་ནི་མི་སྣང་ངོ་། །རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་གཤིན་རྗེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ། ཅི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གནོད་པ་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རམ་འོན་ཏེ་ཕན་པ་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན། གལ་ཏེ་གནོད་པ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་ན་ནི་དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
ཞེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་ཕན་པ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་ན་ནི་དེས་ན་ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་བརྗོད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཕན་པ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། གནོད་པ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་དེ་དང་ཉེ་བར་
གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་དེ་འདྲ་བའི་ལུས་དག་གིས་ཁྱེད་ཅག་ནི་རང་གིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

310

པར་བྱེད་དེ། དེས་ན་རང་གིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མྱོང་བ་ཀུན་དུ་ཤེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གཤིན་རྗེའི་མི་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུ་སེམས་ཅན་འབྱུང་པོ་མ་ཡིནི་པ་དེ་དག་ལ་ཀུན་ནས་མནར་
སེམས་ཀྱི་སེམས་མེད་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ་བའི་སེམས་མེད་པ་དང་ཁོན་དུ་འཛིན་པའི་བསམ་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་སར་པ་དག་སོགས་པར་མི་བྱེད་ཅིང་སྔོན་གྱི་ལས་ཟད་པར་བྱས་ནས། སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་འགྲོ་བ་དག་ནས་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་གཤིན་རྗེ་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་རྣམས་ལ་ཕན་པ་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་སུ་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པར་འགྱུར་བ་དག་ལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤིན་རྗེ་རྗེས་སུ་སྟོནོ་པར་མི་བྱེད་དོ། །གང་དག་སྐྱེ་བ་རྗེས་སུ་མི་དྲན་པ་རྣམས་ལ་ནི་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །གང་དག་དེར་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ་རྗེས་སུ་མི་དྲན་པའི་གང་ཟག་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་རྨོངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་རྣམས་སུ་སྐྱེས་པ་རྣམ་པར་མི་དཔྱོད་ཅིང་ཡོངས་སུ་མི་དཔྱོད་པར་སྡིག་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་དང་། ཤིན་ཏུ་བག་མེད་པ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་འདོད་པ་ཆེན་པོ་དག་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་རྣམ་པར་མི་དཔྱོད་ཅིང་ཡོངས་སུ་མི་དཔྱོད་པར་སྡིག་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་དང་། ཤིན་ཏུ་ལོག་པར་ལྟ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པར་མི་དཔྱོད་ཅིང་ཡོངས་སུ་མི་དཔྱོད་པར་སྡིག་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལྟ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

311

བུ་རྣམས་ཏེ་དེ་དག་ནི་རང་གིས་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱེད་མི་ནུས་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དག་གི་ཆུ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ན་ལན་ཚྭའི་རོ་དང་ལྡན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། སྐམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཁ་ཅིག་གི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་ཏེ། འདི་ལྟར་ལན་ཚྭའི་རོ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་
སྲོག་ཆགས་ཕྲ་མོ་གང་དག་རྒྱ་མཚོར་སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་

པས་དེ་དག་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གནོད་པར་བྱར་མེད་པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ན་རིན་

པོ་ཆེའི་ཁྱད་པར་སྣ་ཚོགས་གང་དག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ལན་ཚྭའི་རོ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཁ་ཅིག་གིས་རྙེད་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། སྤོང་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། གཉེན་པོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་སོ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ལྟ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་དོ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བཅུར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ལྟ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་ལྔ་དང་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། དེ་དག་བསྡུས་
ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བཅུར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དང་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

312

འཛིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་
དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་མོ། །དེ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་གང་ཞེ་ན། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དག་ལ་བདག་གམ་བདག་གིར་ལྟ་བ་དང་། མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་སེམས་ལ་འཇོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་
ལྟ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེའང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་ཀུན་བརྟགས་པའོ། །དེ་ལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་དང་ཐ་ན་རི་དྭགས་དང་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཀུན་བརྟགས་པ་ནི་གཞན་མུ་སྟེགས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་གང་ཞེ་ན། ཉེ་བར་ལེན་
པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དག་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བདག་རྟག་གོ་ཞེའམ་བདག་ཆད་དོ་ཞེས་ལྟ་བ་དང་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་སེམས་ལ་འཇོག་
པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་མཐར་འཛིནི་པར་ལྟ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་རྟག་པར་ལྟ་བས་བསྡུས་
པའི་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་ནི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་དག་ལས། སྔོན་གྱི་མཐར་རྟོག་པ་རྟག་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་དང་། ལ་ལ་རྟག་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་དང་། ཕྱི་མའི་མཐར་རྟོག་པ་འདུ་ཤེས་ཅན་དུ་སྨྲ་བ་རྣམས་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་དང་། འདུ་ཤེས་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་འདུ་ཤེས་མེད་པའང་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་
ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཆད་པར་ལྟ་བས་བསྡུས་པའི་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་ནི་དངོས་པོ་བདུན་གྱིས་ཆད་པར་ལྟ་བའི་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་པར་བལྟ་

བར་བྱའོ། །དེ་དག་གི་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དེ་ནི་ཀུན་བརྟགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ལྷན་
ཅིག་སྐྱེས་པ་ནི་མི་དམིགས་ཏེ། དེ་ནི་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

313

ཁོ་ན་ཡིནི་ནོ། །མཐར་འཛིནི་པར་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། སའི་དངོས་གཞིར་ཀུན་བརྟགས་པ་དང་ཀུན་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བས་བསྟན་པ་བཞིན་

དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལོག་པར་ལྟ་བ་གང་ཞེ་ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་དེ་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ནི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེའང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དང་སྐུར་པ་འདེབས་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ལྟ་བ་བཞི་པོ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་
ཏུ་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཞེས་བྱའོ། །སྐུར་པ་འདེབས་པར་བྱེད་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་གང་ཞེ་ན། རྒྱུའམ་བྱ་བའམ་འབྲས་བུ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའམ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་ལྟ་བ་དང་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་སེམེས་ལ་འཇོག་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་
ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སྦྱིན་པ་མེད་དོ། །མཆོད་སྦྱིན་མེད་དོ། །སྦྱིན་སྲེག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་རྒྱུ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །ལེགས་པར་སྤྱད་པ་མེད་དོ། །ཉེས་པར་སྤྱད་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱ་བ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དང་
ཉེས་པར་སྤྱད་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
འབྲས་བུ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །ཕ་མེད་དོ། །མ་མེད་དོ། །སེམས་ཅན་རྫུས་
ཏེ་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་འཇིག་རྟེན་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཡོད་པའི་དངོས་པོ་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ལོག་
པར་ལྟ་བ་དེའང་དགེ་སྦྱོང་དང་། བྲམ་ཟེ་སྔོན་གྱི་མཐར་རྟོག་པ་རྒྱུ་མེད་པ་དང་མཐའ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

314

དང་མཐའ་མེད་པ་དང་ལྷ་མི་སྤོང་བར་སྨྲ་བ་རྣམས་དང་། ཕྱི་མའི་མཐར་རྟོག་པ་ཚེ་འདི་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བགྱིའོ། །དེ་ལྟར་ན་
འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་ལྟ་བ་གསུམ་པོ་འདི་དག་གིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྟག་པར་ལྟ་བས་
བསྡུས་པའི་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དང་། ཆད་པར་ལྟ་བས་བསྡུས་པའི་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བས་སོ། །དེ་ལ་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་གང་ཞེ་ན། ལྟ་བའི་རྣམ་པ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་མཆོག་ཏུ་གཙོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་དམ་པར་ནན་གྱིས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་མངོནོ་པར་ཞེན་པར་བྱེད་ལ་འདི་ཁོ་ན་བདེན་གྱི་གཞན་ནི་བརྫུན་པ་ཡིན་ཏེ་ལྟ་བ་འདིས་ནི་དག་པར་འགྱུར་
རོ། །འདིས་ནི་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདིས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་གང་ཞེ་ན། ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཁོར་དང་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཁྲིམིས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཡང་དག་པར་བླངས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་

བརྟུལ་ཞུགས་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་དེ་ཉིད་ལ་མཆོག་དང་དམ་པའི་བར་དུ་ནན་གྱིས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱེད་ལ་འདི་ཉིད་བདེན་གྱི་གཞན་ནི་བརྫུན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བ་འདིས་ནི་དག་པར་འགྱུར་རོ་འདིས་ནི་གྲོལ་བར་འགྱུར་
རོ། །འདིས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་འདོད་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

315

ཆགས་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཀྱི་ལྷག་པ་པར་ཆགས་པ་དང་བཅས་པ་གང་ཡིནི་པའོ། །དེ་
ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ལྟ་བ་རྣམས་དང་འདོད་པ་རྣམས་དང་གཟུགས་རྣམས་དང་། གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ལའོ། །ཁོང་ཁྲོ་བ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེའང་རྣམ་པ་བཞིར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་གཞན་
རྣམས་ལས་གཞན་དུ་ལྟ་བ་རྣམས་དང་། གནོད་པ་བྱེད་པ་རྣམས་དང་། སྡུག་པ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་རྣམས་དང་། མི་སྡུག་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་རྣམས་ལའོ། །ང་རྒྱལ་གང་ཞེ་ན། གང་སེམེས་ཀྱི་ཁེངས་པ་གང་ཡིནི་པའོ། །དེའང་རྣམ་པ་བཞིར་བལྟ་བར་བྱ་
སྟེ། ལྟ་བ་རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཡང་སྲིད་པ་ལ་བརྟེན་པའོ། །དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པར་འཁྲུལ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། རྣམ་པར་འཁྲུལ་པ་མ་ཡིན་པའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་
བརྟེན་པའི་ང་རྒྱལ་ནི་ང་རྒྱལ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །འདོད་པ་ལ་ལོངས་
སྤྱོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་དང་རྩ་འཇིང་ཆེན་པོ་དང་འཁོར་མང་པོ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཁེངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཡང་
སྲིད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་འདུ་ཤེས་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་འདུ་ཤེས་མེད་པའང་མ་ཡིན་པར་

འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གཡོ་བ་དང་རློམ་པ་དང་སྤྲོས་པ་དང་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པའི་སྲེད་པའི་རྣམ་པ་དག་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པའི་སེམས་ཁེངས་པ་གང་ཡིན་

པའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་འཁྲུལ་པ་མ་ཡིན་པའི་ང་རྒྱལ་ནི་ཆུང་བ་བས་བདག་ཆེའོ་སྙམ་
པ་དང་མཚུངས་པ་དང་མཚུངས་སོ་སྙམ་དུ་རློམ་པའོ། །རྣམ་པར་འཁྲུལ་པའི་ང་རྒྱལ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

316

ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་ང་རྒྱལ་ལྔ་པོ་དག་ལའོ། །གཞན་ཡང་ལོངས་སྤྱོད་ངན་པ་དག་གིས་བདག་ནི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་རློམ་པར་བྱེད་པ་དེའང་རྣམ་པར་འཁྲུལ་པའི་ང་
རྒྱལ་ཡིནི་ལ། ལོངས་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་དག་གིས་བདག་ནི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་རློམ་
པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་འཁྲུལ་པ་མ་ཡིན་པའི་ང་རྒྱལ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ལོག་པར་
སྒྲུབ་པ་ཡང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རློམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེའང་རྣམ་པར་འཁྲུལ་པའི་ང་རྒྱལ་
ཡིན་ལ། ཡང་དག་པའི་སྒྲུབ་པས་ཡང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རློམ་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་
འཁྲུལ་པ་མ་ཡིན་པའི་ང་རྒྱལ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་མ་རིག་པ་གང་ཞེ་ན།
ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་སེམས་ལ་འགེབས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དང་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མ་རྟོགས་པའི་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་དང་། བག་མེད་པའི་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་དུ་རྨོངས་པའོ། །ཤེས་
བྱའི་དོན་མ་མཐོང་བ་དང་། མ་ཐོས་པ་དང་བྱེ་བྲག་མ་ཕྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་མ་ཤེས་པ་དག་མི་ཤེས་པ་ནི་མ་རྟོགས་པའི་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཕྱེད་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་བརྗེད་ངས་པས་མི་ཤེས་པ་ནི་བག་མེད་པའི་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པས་མི་ཤེས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་གྱུར་པས་མི་ཤེས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་
རྨོངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །མ་རིག་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ན་མདོར་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་མ་འདྲེས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

317

པའོ། །རྨོངས་པར་མ་གྱུར་པ་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་འགའ་འང་མི་འབྱུང་བས་དེའི་ཕྱིར་གང་ལ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོནོ་མོངས་པ་རྣམས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནི་མ་རིག་པའང་ཡོད་པས་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་

ནོ། །སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་ཤེས་རབ་རྟུལ་བ་དེ་ལས་གཞན་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་མ་དཀྲིས་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་
ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་མི་
སྣང་བ་ཉིད་དང་། སེམས་ལ་འགེབས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དང་། སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དང་། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ཉིད་དང་། མུན་པར་གྱུར་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་རིག་
པ་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཀྱི་ཡིད་གཉིས་དང་གཉིས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་མ་ངེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་
པ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དང་བྱ་བ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་དཀོན་མཆོག་རྣམས་ལ་སེམས་ཀྱི་ཡིད་གཉིས་ཟ་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་པོ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དམིགས་པ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་རང་གི་ས་པ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་ལ་གཅིག་དམིགས་པ་དང་། རང་གི་ས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ཡིནི་ནོ། །ས་འོག་མ་པ་རྣམས་ནི་ས་གོང་མ་པའི་ཉོནོ་མོངས་པའི་དངོས་པོ་
ལ་དམིགས་པ་ཡིནི་ནོ། །ས་གོང་མ་པ་རྣམས་ནི་ས་འོག་མ་པའི་ཉོནོ་མོངས་པའི་དངོས་
པོ་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་དེ་དག་གཅིག་ལ་གཅིག་དམིགས་པ་དང་། ས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

318

འོག་མ་པ་རྣམས་ས་གོང་མ་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྐབས་འདི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞུང་ལྷག་མ་ནི་མི་སྣང་ངོ་།། །།
བམ་པོ་བཅུ་གཉིས་པ། དེ་ལ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དང་ཡང་ཀུན་ཏུ་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། བདག་དང་གཞན་ལ་ཤིན་ཏུ་གནོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །རྟོག་པས་མངོན་པར་ཞེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །ས་འོག་
མ་པའི་ནི་ཞི་གནས་ཀྱིས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། དཀར་པོའི་ཆོས་མང་པོས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིབ་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་དང་སྐྱོན་ཆགས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་འདིའི་
ཚུལ་བཞིནི་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོནོ་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ཉེས་པར་
སྤྱོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་དགེ་བ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་དག་
ཀྱང་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ན་མི་དགེ་བའང་ཡིན་ལ་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའང་ཡིན་

གྱི་གཞན་དུ་ན་ནི་ངེས་པ་མེད་དོ། །གསུམ་གང་ཞེ་ན། གུས་པར་བྱེད་པ་དང་རྟག་ཏུ་བྱེད་པས་ཤས་ཆེར་ཀུན་ཏུ་སྟེན་པར་བྱེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་གྱི་བློས་དེ་དག་ལ་སྐྱོན་དུ་ལྟ་བ་དང་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་འདི་ནི་རྒྱུ་དང་པོ་ཡིནི་ནོ། །ཡང་ཉོནོ་
མོངས་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་ནས་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཉེས་པར་སྤྱོད་པར་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་འདི་ནི་རྒྱུ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དེས་གཞན་དག་
དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལས་འདུན་པ་བཟློག་ཅིང་མི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་བཅུག་པ་འདི་ནི་རྒྱུ་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

319

ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་སྔོནོ་བྱས་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཉོནོ་མོངས་པ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་པ་བདུན་ནི་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །འདོད་
ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་མ་རིག་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་
ས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །འདོད་པའི་ཁམས་ལ་ལྟ་བ་བཞི་དང་ང་རྒྱལ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་དང་
བཏང་སྙོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །འདོད་ཆགས་ནི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་རྣམས་དང་ངོ་། །ཁོང་ཁྲོ་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ངོ་། །ལོག་པར་ལྟ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཉིད་དང་ངོ་། །ཐེ་ཚོམ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཁོ་ན་དང་ངོ་། །མ་རིག་པ་ནི་དབང་པོ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་ཆེ་ལོང་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ་ཞིབ་ཏུ་
ནི་འོག་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །གོང་མ་ན་ནི་གང་ན་དབང་པོ་གང་སྲིད་པ་དེ་དང་དེའི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཉོན་
མོངས་པ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ལས་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་
གཞི་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་གིས་དམིགས་པའི་གཞི་དེ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གཞི་དང་བཅས་པ་དང་གཞི་མེད་པ་དག་
ཡིནི་ཏེ། དེ་ལས་བཟློག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཆགས་དང་ང་རྒྱལ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་གཞིའི་ཕྱོགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེའོ། །ཁོང་ཁྲོ་བ་ནི་ཕྱོགས་
ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ལས་སྐྱེ་བ་དང་ཕྱོགས་གཅིག་འཛིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་དང་བཅས་པའི་གཞི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྡུག་པའམ་མི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

320

སྡུག་པའམ་གཉི་ག་ལས་བཟློག་པ་ལས་དམིགས་ཏེ་སྐྱེ་བས། དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་གཞི་མཐའ་དག་འཛིན་པ་རྣམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཡིནི་ནོ། །ཉོནོ་མོངས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་ཉོནོ་མོངས་པ་དང་
ལྷན་ཅིག་རྒྱུ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བཞིས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། མི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་སེམས་སོ་སོ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ལས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཡིན་ཞིང་དུས་ཐམས་ཅད་
དུ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་ངོ་ཚ་བ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་ནི་མི་དགེ་བའི་
སེམས་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེ་བའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །བག་མེད་པ་དང་རྒོད་པ་དང་རྨུགས་པ་དང་མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་ལོག་པར་འདུན་པ་དང་ལོག་པར་མོས་པ་དང་ལོག་པར་དྲན་པ་དང་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་

པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ནའོ། །ཁྲོ་བ་
དང་འཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་འཆབ་པ་དང་འཚིག་པ་དང་ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྣ་དང་། སྒྱུ་དང་གཡོ་དང་རྒྱགས་པ་དང་རྣམ་པར་འཚེ་བ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ནི་མི་དགེ་བའི་སེམས་སོ་སོ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། གང་དུ་
གཅིག་འབྱུང་བ་དེར་གཉིས་པ་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་དག་ལས་སྒྱུ་དང་གཡོ་དང་རྒྱགས་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

321

མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ནི་འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྱུ་དང་གཡོ་ནི་བསམ་གཏན་
དང་པོ་མན་ཆད་ན་ཡོད་དོ། །རྒྱགས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་དག་ཀྱང་གོང་མ་པའི་ས་པ་དག་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་
དཔྱོད་པ་དང་འགྱོད་པ་དང་གཉིད་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་དགེ་བའི་སེམས་དང་མི་དགེ་བའི་སེམས་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ལ་ཡང་འབྱུང་སྟེ་ཐམས་ཅད་དུ་དང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ཡང་དང་ཡང་དུ་
དང་ཡུན་རིང་དུ་རྗེས་སུ་རྟོག་པ་དང་། རྗེས་སུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའི་ལུས་ངལ་བ་དང་། བརྗེད་པ་དང་སེམས་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དག་ཀྱང་ཉེ་བའི་ཉོནོ་མོངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱང་བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད་ན་ཡོད་དོ། །འགྱོད་པ་དང་གཉིད་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་
ས་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དང་སྒྱུ་དང་། གཡོ་དང་། རྨུགས་པ་དང་རྒོད་པ་དང་རྒྱགས་པ་དང་བག་མེད་པ་དང་ལེ་ལོ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལ་དང་པོ་བཞི་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ས་
ཐམས་ཅད་དང་དུས་ཐམས་ཅད་པ་དག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་གཞི་ཕྲན་ཚེགས་ལས་ཉེ་བའི་ཉོནོ་མོངས་པ་མྱ་ངན་དང་སྨྲེ་སྔགས་འདོནོ་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འཁྲུག་པའི་བར་དུ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་གང་
དག་ཡིན་པ་རྣམས་དང་། གཞི་བསྡུ་བ་ལས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བྱས་པ་གང་དག་ཡིན་

པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་གིས་ཅི་རིགས་པར་བསྡུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

322

ཀྱང་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་གནས་བཅུ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གནས་བཅུ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། འཐབ་མོ་དང་། མཚང་འདྲུ་བ་དང་། རྩོད་པ་དང་། འགྱེད་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་
བླངས་ཏེ་འདུག་པ་དང་། ལོག་པར་འཚོ་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་ཞེན་པ་དང་། ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ལ་སེམས་ཤིང་ངེས་པར་རྟོག་པ་དང་། སེམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསམ་པའི་དོན་ལ་ནང་གི་སེམས་ཀྱི་ཞི་གནས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་སྟོབས་པ་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་སྟོབས་པ་དང་། མ་འདྲེས་པར་གནས་ཤིང་བས་མཐའི་གནས་མལ་དུ་གནས་པ་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ན་གནས་པས་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་གྱུར་པ་སྟེ། གནས་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་འཁྲུལ་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་གྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་ནི་གནས་དང་པོ་ལའོ། །ཁྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་གཡོ་བ་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དག་ནི་གནས་གཉིས་པ་ལའོ། །ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་ནི་གནས་གསུམ་པ་ལའོ། །ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་ཉེས་རྩོམ་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དག་ནི་གནས་བཞི་པ་ལའོ། །ཚུལ་འཆོས་པ་ལ་སོགས་པ་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དག་ནི་གནས་ལྔ་པ་ལའོ། །མི་བཟོད་པ་དང་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པ་ལ་ཆགས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དག་ནི་གནས་དྲུག་པ་ལའོ། །འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། འབྱུང་བར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

323

ལྟ་བ་དང་འཇིག་པར་ལྟ་བ་ནི་གནས་བདུན་པ་ལའོ། །འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དག་ནི་གནས་བརྒྱད་པ་ལའོ། །རུ་གདུག་དང་འཕྱ་སྨོད་ནི་གནས་དགུ་པ་ལའོ། །མི་མནམས་པ་དང་མི་མཉེན་པ་དང་རིས་མཐུན་པའི་རྗེས་སུ་མི་འཇུག་པ་ནི་གནས་བཅུ་པ་ལའོ། །འདོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་ཁྱིམ་གྱི་འབྱོར་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་
དག་ནི་གནས་བཅུ་གཅིག་པ་ལའོ། །མྱ་ངན་ལ་སོགས་པ་ནི་གནས་བཅུ་གཉིས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་འཇུག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ལྟ་བ་ལྔ་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་མི་བྱེད་དོ། །ངོ་བོ་ཉིད་
དང་ངོ་བོ་ཉིད་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་ང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཚོམ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཆགས་པར་གྱུར་པའི་སེམས་ནི་འདུད་པར་འགྱུར་ལ་རློམ་པར་གྱུར་པའི་སེམས་ནི་ཁེངས་པར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་ང་རྒྱལ་ཡང་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པ་དག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཇི་
སྐད་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པ་ཁོ་ནར་བལྟ་
བར་བྱའོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་བག་མེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཆགས་པར་གྱུར་ན་ཡང་བག་མེད་པར་
འགྱུར་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟོས་པའི་བར་དུ་གྱུར་ནའང་བག་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆགས་པ་དང་། སེར་སྣ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། རྒོད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཁྲོ་བ་དང་ཁོན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

324

དུ་འཛིནི་པ་དང་། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་། ཕྲག་དོག་དང་། རྣམ་པར་འཚེ་བ་ནི་ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བའི་རྒྱུ་མཐུན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །སྒྱུ་དང་
གཡོ་ནི་ལོག་པར་ལྟ་བའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བའི་རྒྱུ་མཐུན་པ་
དག་ཡིན་ནོ། །འཆབ་པ་ནི་གཡོའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་མཐུན་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གཏི་མུག་གི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་དང་། གཏི་མུག་གི་རྒྱུ་མཐུན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་
གཉིས་ནི་མ་གཏོགས་ཏེ། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་གཉིས་ནི་ཤེས་རབ་དང་སེམེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ལྟ་བ་རྣམས་བཞིན་ནོ། །ཤེས་
རབ་གང་ཡིད་ལ་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་དམིགས་པ་ལ་མི་མཐུན་པར་རྒྱུ་ཞིང་འཇུག་པ་དེ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཡང་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་
ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་དམིགས་པ་གཞན་ལ་མི་མཐུན་པར་རྒྱུ་ཞིང་ཡིད་ལ་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཆེས་རགས་པ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ལ་མི་མཐུན་པ་མ་
ཡིན་པར་རྒྱུ་ཞིང་ཆེས་ཆ་ཕྲ་བ་ནི་དཔྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་
ཉོནོ་མོངས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཉོནོ་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་གྱིས་སོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ས་བོན་མ་སྤངས་ཤིང་ཡང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

325

དག་པར་མ་བཅོམ་པ་ནི་བག་ལ་ཉལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གནས་ངན་ལེན་ཀྱང་དེ་ཡིན་

ནོ། །མ་སད་པའི་ཕྱིར་ནི་བག་ལ་ཉལ་བ་ཡིན་ལ་སད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱིར་ནི་
ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འཆིང་བ་ནི་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་
འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་བྱུང་བ་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་དང་ལྡན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་བྱུང་བའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་ཞི་གནས་ཀྱི་གནོད་པས་ཉམས་པར་བྱས་པ་དང་ལྡན་ལ། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་མ་ཉམས་པ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ནོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་བྱུང་བའི་སོ་སོའིོི་སྐྱེ་བོ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོནོ་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་ཞི་གནས་ཀྱི་གནོད་པས་ཉམས་པར་བྱས་པ་དང་ལྡན་ལ། གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་མ་ཉམས་པ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ནོ། །ཁམས་ལས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ས་ལས་ཀྱང་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་

བྱའོ། །ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་རང་གི་ས་པ་ནི་རང་གི་ས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་དང་ལྡན་ཏེ། བྲལ་བ་དང་ནི་མི་ལྡན་ནོ། །ས་འོག་མ་ལ་གནས་པ་ནི་ས་གོང་མ་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་ལྡན་ལ་ས་གོང་མ་ལ་གནས་པ་ནི་ས་འོག་མ་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་ནམ་ཡང་མི་ལྡན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གིས་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་བསྐྱེད་ནས་འགོག་པར་བྱེད་ཅིང་སྤོང་བར་ནི་མི་བྱེད་པའི་ཚེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དེ་འདས་པའམ་མ་འོངས་པའམ་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་གང་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདས་པ་དང་ནི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

326

ལྡན་པར་གྱུར་ཟིན་པས་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་ནི་དེའི་རིགས་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ་གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ན་ནི་
ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་ཡང་ལྡན་ནོ། །མ་འོངས་པ་དང་ནི་བག་ལ་ཉལ་དང་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་ཡང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ་ལྡན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རིགས་དང་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །འཆིང་
བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཆིང་བ་མ་ཚང་བ་དང་ལྡན་པའང་དེ་
བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ནི་འདི་ཡོད་དེ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཚེ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་རྣམ་པར་གནོན་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་གནོན་པར་བྱེད་ཅེ་ན། གང་དེ་བསྒོམ་ཞིང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་རྣམ་པར་གནོན་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་རྣམ་པར་གནོནོ་པའི་གཉེནེ་པོ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ཉེས་དམིགས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་དེའིེི་གཉེནེ་པོ་ལ་དམིགས་པའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་བསགས་པའོ། །ཡང་དག་པར་འཇོམས་པ་ལ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མངོན་དུ་བཏང་བའི་ལམ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གང་གི་ཚེ་རྣལ་འབྱོར་
པ་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་ཅི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ལས་སྤོང་བར་བྱེད་དམ་འོན་ཏེ་བག་ལ་ཉལ་ལས་སྤོང་བར་བྱེད་གང་ལས་སྤངས་ན་སྤངས་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། བག་ལ་ཉལ་ལས་སྤོང་བར་བྱེད་དེ་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བག་ལ་ཉལ་ལས་སྤངས་ནས་སྤངས་པ་ཞེས་བརྗོད་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

327

པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ལས་སྤངས་ལ་བག་ལ་ཉལ་ལས་མ་
སྤངས་ན་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་གྱི། བག་ལ་ཉལ་ལས་སྤངས་ན་ནི་བག་ལ་ཉལ་དང་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་གཉི་ག་ལས་གཏན་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་འདས་པ་སྤོང་བར་བྱེད་དམ་འོནོ་ཏེ་མ་འོངས་པའམ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་སྤོང་བར་བྱེད་ཅེ་ན། འདས་པའང་མི་སྤོང་མ་འོངས་པའང་མི་སྤོང་ད་ལྟར་བྱུང་བའང་མི་སྤོང་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་འདས་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་རང་
གི་ངང་ཉིད་ཀྱིས་འགགས་པའི་ཕྱིར་སྤངས་ཟིན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ནི་ཅིའང་སྤང་དུ་
མེད་དོ། །མ་འོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་བྱུང་བ་དང་ལུས་མེད་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་
ཡང་ཅི་ཡང་སྤང་དུ་མེད་དོ། །བག་ལ་ཉལ་དང་བཅས་པ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་གང་ཡིནི་པ་དེ་
ནི་སྐད་ཅིག་ལས་ལྷག་པར་མི་གནས་ཏེ་བག་ལ་ཉལ་དང་བཅས་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་མེད་པའི་སེམས་གཉིས་འགྲོགས་པ་ནི་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་བྱུང་བའང་མི་སྤོང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་གཞན་གྱི་སྒྲ་དང་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་ཉོན་
མོངས་པའི་གཉེན་པོའི་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་སྐྱེ་ལ་དེའིེི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བག་ལ་ཉལ་དང་བཅས་པའི་སེམེས་ནི་འགགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་སྐྱེ་བའི་དུས་གང་ཡིནི་པ་དེ་ཉིད་དེ་འགག་པའི་དུས་ཡིནི་པས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་
འགག་པ་ནི་མགོ་མཉམ་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོའི་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དེ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བ་བག་ལ་ཉལ་མེད་པ་
ཡིནི་ནོ། །སྐད་ཅིག་དེ་ལས་ཐལ་བ་ནི་འདས་པ་བག་ལ་ཉལ་མེད་པ་ཡིནི་ནོ། །མ་འོངས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

328

པའང་བག་ལ་ཉལ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གནས་གྱུར་ཏེ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་རྒྱུན་ཡང་
དག་པར་ཆད་ན་དེའི་རྗེས་སུ་འཇིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་དེའི་འོག་ཏུ་ཕྱིས་འབྱུང་བ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་གང་
ཡིན་པ་དེའང་བག་ལ་ཉལ་མེད་པས། དེའི་ཕྱིར་འདས་པའང་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། ད་

ལྟར་བྱུང་བ་དང་མ་འོངས་པ་ཡང་སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉོན་
མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོནོ་མོངས་པའི་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པ་དང་སྤང་བར་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་མཐོང་བ་དང་། བསྒོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཟག་པ་རྣམས་དང་། འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ལྔ་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དང་

གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་
སྡུག་བསྔལ་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་

ནོ། །ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་མ་གཏོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་ཡང་དེ་བཞིནི་ནོ། །གོང་མ་ལ་ནི་བདེན་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་འདོད་པའི་ཁམས་ནི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལོག་
པར་འཇུག་པ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་
ལ་བག་ལ་ཉལ་བཅུ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིནི་ཞེ་ན། མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེནེ་པའི་ཕུང་པོ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

329

ལྔ་སྡུག་བསྔལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་བྱིས་པ་རྣམས་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་མུ་ཉི་ཤུ་ལས་མུ་ལྔས་བདག་ཏུ་ལྟ་བར་བྱེད་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདག་གིར་ལྟ་བར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །འཇིག་
ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེནེ་ནས་ཉེ་བར་ལེནེ་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་རྟག་པའམ་ཆད་པ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བས། དེའི་ཕྱིར་མཐར་ཕྱིན་པར་ལྟ་བ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དང་ཉེས་པར་སྤྱད་
པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་ལོག་པར་
ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་ཕ་མེད་དོ། །མ་མེད་དོ། །སེམས་ཅན་རྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་
ཞེས་ལོག་པར་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ལོག་པར་
ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་གཅིག་ནི་ཀུན་འབྱུང་བ་ལའོ། །གཞན་མུ་སྟེགས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་དགེ་སྦྱོང་གཽཽ་ཏ་མས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་གདགས་པར་བྱས་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་གང་ཡིན་པ་དེའང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་
པ་ཡིན་ནོ། །དབང་ཕྱུག་དང་སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོ་དང་བརྒྱ་བྱིན་དང་ཚངས་པ་ཞེས་བྱ་
བ་དང་གང་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་གཞན་ལ་ཡང་རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་ཐེར་ཟུག་གོ་ཞེས་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་ལོག་པར་ལྟ་བ་དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་
ཡིན་ནོ། །མཐའ་དང་མཐའ་མེད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་པར་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཡང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་ལྷ་མི་སྤོང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

330

བར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་པར་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་
གྱི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་གང་གིས་སྡུག་
བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་དག་ལ་དམ་པར་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་། དེས་དག་པ་དང་གྲོལ་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དེའང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་

ནོ། །ལྟ་བ་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་

བརྟུལ་ཞུགས་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལ་དམ་པར་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་། དེས་དག་པ་དང་གྲོལ་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་
ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེའང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་
ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཞན་མུ་སྟེགས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་དེ་དག་ལ་
གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་མོས་པའང་མ་ཡིན་ལ་དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་གདགས་
པ་མཛད་པ་འདི་ལ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་སྐུར་པ་འདེབས་པའང་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་
ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་མ་ཡིན་སྙམ་དུ་ཡིད་གཉིས་ཅན་དུ་
གྱུར་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་དང་གཞན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་གང་ཡིནི་པའི་

ཐེ་ཚོམ་དེའང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བ་དེ་དག་ཉིད་ལ་
མངོན་པར་ཆགས་པ་དང་ཞེན་པ་དང་ལྷག་པར་ཆགས་པ་དང་ལྟ་བ་ལ་འདོད་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་དེའང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དང་མི་
མཐུན་པ་གཞན་གྱི་ལྟ་བ་དག་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པའི་ཁོང་ཁྲོ་བ་དེའང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ཁེངས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

331

པའི་ང་རྒྱལ་དེའང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་
བ་དེ་དག་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་མི་ཤེས་པ་མ་འདྲེས་
པ་འབའ་ཞིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེའང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་
ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ལ་བག་ལ་ཉལ་བརྒྱད་པོ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་དག་ཡིན་ཞེ་
ན། དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་རྒྱུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་པར་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
དང་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་མི་མཐུན་པ་རྒྱུར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་པ་པོ་དང་སྤྲུལ་པ་པོ་དང་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལོག་པར་ལྟ་
བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་། སྦྱིན་པ་མེད་དོ། །མཆོད་སྦྱིན་མེད་དོ། །སྦྱིན་སྲེག་མེད་
དོ། །ལེགས་པར་སྤྱད་པ་མེད་དོ། །ཉེས་པར་སྤྱད་པ་མེད་དོ་ཞེས་ལོག་པར་ལྟ་བ་གང་
ཡིན་པ་དེ་དག་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་ལྷ་མི་སྤོང་བར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་པར་ལྟ་བ་དེ་དག་ལས་ཕྱོགས་གཅིག་གང་ཡིན་པ་དང་། གཞན་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་
འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་དགེ་སྦྱོང་གཽཽ་ཏ་མས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་གདགས་པ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མེད་དོ་
ཞེས་ཟེར་བ་གང་ཡིན་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ལ་ལོག་
པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་གང་གིས་ལྟ་བ་དེ་དག་ལ་དམ་པར་
མཆོག་ཏུ་འཛིནི་ཅིང་དེ་དག་གིས་དག་པ་དང་གྲོལ་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

332

རོ་ཞེས་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དེའང་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་
པ་ཡིནི་ནོ། །ལྟ་བ་དེ་དག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་དེ་དག་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཡང་དག་པར་བླང་བ་དེ་ལ་དམ་པར་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་དེས་དག་པ་དང་གྲོལ་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་

བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ལ་
ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཐར་
ཐུག་པ་རྣམས་ནི་སྔ་མ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་
དག་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་དང་ཀུན་འབྱུང་བ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་བག་ལ་ཉལ་བརྒྱད་འགོག་པའི་བདེན་པ་
ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་མཐའ་དང་མཐའ་མེད་པ་དང་
ལྷ་མི་སྤོང་བར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་གང་ཡིན་པ་དང་དགེ་སྦྱོང་དང་
བྲམ་ཟེ་ཚེ་འདི་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་པར་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་

དང་། རྒྱས་པར་འཇིག་རྟེན་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་དག་མེད་དོ་ཞེས་ལོག་པར་ལྟ་བ་གང་
ཡིན་པ་ལས་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྤོངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དང་ཤེས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་སྟེ། དེ་ལ་སྤངས་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དག་

གཞན་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་པར་ལྟ་བ་སྔ་མ་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་གི་ལོག་པའི་ཐར་པ་ཡོངས་སུ་
བརྟགས་པའི་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བ་དེ་དག་ལ་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པས་སྔ་མ་བཞིན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

333

དུ་དམ་པར་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེའང་འགོག་
པའི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བ་དེ་དག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་
དང་དེ་དག་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཡང་དག་པར་བླང་
བ་དེ་ལ་དམ་པར་མཆོག་ཏུ་འཛིནི་ཅིང་། དེས་དག་པ་དང་གྲོལ་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་

དེའང་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོང་ཁྲོ་བ་མ་གཏོགས་པ་
ལྷག་མ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །འགོག་པ་ལ་
སྐྲག་པའི་སེམས་དང་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་སེམས་དང་ཁོང་ཁྲོ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པའི་ཁོང་ཁྲོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་
ཡིན་ཏེ། ལྷག་མ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་བག་ལ་ཉལ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ནི་འགོག་
པའི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་དང་འགོག་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིནི་ནོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ན་བག་ལ་ཉལ་བརྒྱད་ལམ་གྱི་བདེནེ་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་རྒྱས་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་ཤེས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་འདུས་བྱས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལམ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་མི་སྤོང་བ་
རྣམས་ཀྱི་ལོག་པར་ལྟ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ལམ་ལ་ལོག་པར་
ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་
ལོག་པར་ལྟ་བ་དགེ་སྦྱོང་གཽཽ་ཏ་མས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངེས་པར་འབྱིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཟད་པར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

334

བྱ་བའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འབྱིན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་བདག་མེད་པར་ལྟ་བའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཡང་དག་པར་བླང་བ་དང་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་
གདགས་པ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ལམ་ངན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལམ་བཟང་པོ་
མ་ཡིནི་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ཡང་ལམ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ་བདག་ཅག་གི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་།
བསྒྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འབྱིན་པ་ཡིན་

ནོ་སྙམ་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་ལོག་པར་
ཞུགས་པ་ཡིནི་ནོ། །ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་གང་གིས་ལོག་པར་ལྟ་བ་དེ་ལ་དམ་པར་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་། དེས་དག་པ་དང་གྲོལ་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ལམ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་

ནོ། །དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་
ཞུགས་ཡང་དག་པར་བླང་བ་ལ་དམ་པར་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་དེས་དག་པ་དང་གྲོལ་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་
འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ལམ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་ནི་འགོག་
པའི་བདེནེ་པ་བཞིནི་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོནོ་མོངས་
པ་རྣམས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་འཇུག་པ་དེ་བཞིན་དུ་བག་ལ་ཉལ་བརྒྱད་པོ་
དེ་དག་ཀྱང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཟག་པ་རྣམས་ཞེས་
བྱའོ། །བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཟག་པ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

335

ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་། ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པ་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་ང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་ལམ་མཆོག་ཏུ་གོམས་པས་སྤོང་བར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་བསྒོམོ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཁམས་ཁམས་དངས་སན་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་དག་སྤང་བའི་ཕྱིར་ལམ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ་ལམ་ཆུང་ངུ་ནི་ཟག་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །ལམ་འབྲིང་ནི་ཟག་པ་འབྲིང་རྣམས་ཀྱིའོ། །ལམ་ཆེན་པོ་ནི་ཟག་པ་ཆུང་ངུ་རྣམས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཟག་པ་དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་ངང་ཁོ་ནས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཞུགས་པ་དང་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཡེ་ཡོད་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་དབྲལ་དཀའ་བ་ཡིན་པས་རང་

གི་དངོས་པོ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་ལོག་པར་འཇུག་པ་དང་སྤང་བར་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཞེས་བྱའོ། །མཐོང་བ་དང་བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཟག་པ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་ལྔར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལོག་པར་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་

དང་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། རང་གིས་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་མིང་ལ་དམིགས་པ་དང་། རང་གི་ངང་གིས་ཡེ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པའོ། །དེ་ལ་གང་དག་སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་དེ་དག་ནི་ལོག་པར་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཐེ་ཚོམ་མ་གཏོགས་པ་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

336

བ་དག་ནི་ལྟ་བ་ལ་མཆོག་ཏུ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་
མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་
བྱའོ། །འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་དམིགས་པ་དང་ཁམས་མི་འདྲ་བ་དག་ལ་དམིགས་པ་དག་ནི་རང་གིས་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་མིང་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ནམ་ཡང་འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་དམིགས་པར་མ་གྱུར་དམིགས་པར་མི་བྱེད་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ལ་ཁམས་མི་འདྲ་བ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་
བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དེ་དག་ནི་རང་གི་ངང་གིས་ཡེ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བཞིར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་གཉེནེ་པོ་དང་། ཉེ་བར་སྤོང་བའི་གཉེན་
པོ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་དང་། མཐའ་དག་སྤོང་བའི་གཉེནེ་པོའོ། །དེ་ལ་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་
དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དྲོ་བར་གྱུར་པ་དང་རྩེ་མོ་དང་བཟོད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ཉིད་དུ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་རྣམས་ནི་ཉེ་བར་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །བསྒོམ་པའི་ལམ་ནི་མཐའ་དག་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་ཤེས་པར་སྤྱོད་པ་ནི་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན། སེམས་དུ་ཞིག་གིས་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

337

ཅི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོནོ་མོངས་པ་ནི་ཅིག་ཅར་རམ་རིམི་གྱིས་སམ་ཇི་ལྟར་
སྤོང་བར་བྱེད་ཅེ་ན། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གིས་ཤེས་པའི་སྤྱོད་པ་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཤེས་པས་སྡུག་བསྔལ་
ལ་དམིགས་པར་བྱེད་མོད་ཀྱི་དེ་དེའི་ཚེ་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དངོས་པོ་དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་ལོ་སྙམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའམ་མཚན་མར་འཛིན་པ་ནི་མི་འབྱུང་ངོ་། །སྡུག་བསྔལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ་དེ་
དེའི་ཚེ་ན་སྔོན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཤེས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་བདེན་པ་དག་ལ་སྔོན་འདུ་ཤེས་དང་མཚན་མ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཤེས་པ་སྤྲོས་པ་མེད་པ་དོན་ཙམ་འབའ་ཞིག་ཤེས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་མཚན་མ་མེད་པ་
འབའ་ཞིག་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཚེ་ན་དེའི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་

ནོ། །མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བསྟན་པ་གནས་པའི་རྒྱས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྤྲོས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། དོན་དམ་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པ་སྤྲོས་པ་མེད་པའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་སེམེས་བཞི་དང་། རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་སེམས་བཞི་དང་། དུས་ཇི་སྲིད་དུ་སེམས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་དུས་དེ་སྲིད་དུ་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཡོངས་སུ་བསྒོམས་པའི་སེམས་ཞི་གནས་འབའ་ཞིག་ལ་ཞུགས་པ་གཅིག་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་བསྡུས་ན་སེམས་དགུར་འགྱུར་བས་དེ་དག་གིས་མཐོང་བའི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དུས་ཇི་སྲིད་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ཇི་ལྟར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

338

བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རིག་པས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་སེམེས་གཅིག་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་གཞག་པ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་

ཉིད་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གཅིག་ཁོ་ནས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་

བརྩམས་ཏེ་མཐོང་བའི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །འདིར་ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་ནི་སྔ་མ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་
མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ནི་ཆ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དང་བའི་
གཟུགས་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་ལས་སོ། །དེ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་ནི་ཞིག་ནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་
པས་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ནི་ཞི་གནས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་
དང་ལྷག་མཐོང་གིས་སྤང་བར་བྱ་བའི་བག་ལ་ཉལ་རྣམ་པ་གཉི་ག་ཅིག་ཅར་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ལྷག་མཐོང་གིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་ཞི་
གནས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་དེ་དག་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བའི་བག་ལ་ཉལ་དང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་ཞིང་། གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་ན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་ཀྱང་དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་ཆོས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་གཉིས་པ་དང་། གང་ཟག་དྲུག་པའང་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་

ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་ལྔ་པོ་དད་པས་མོས་པ་དང་མཐོང་བ་དང་ལུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་གཉི་གའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

339

དེ་དག་ཀྱང་འགོག་པ་ལ་ཞི་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་མཚན་
མ་མེད་པར་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། སྨན་པ་ཟུག་
རྔུ་འབྱིན་པ་ནི་ལ་ལ་ཞིག་གིས་འབྲས་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་རིག་ནས་དང་པོར་
མཚོན་རྣོན་པོས་དེ་བརྟོལ་བར་བྱེད་དོ། །ཇི་ཙམ་དུ་དེ་བརྟོལ་བ་དེ་ཙམ་དུ་དེའི་རྣག་འཛག་པར་འགྱུར་གྱི་རྣག་མ་ལུས་པར་འཛག་པར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །ཇི་ཙམ་དུ་དྲལ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་བཙིར་བར་བྱ་སྟེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཙིར་ན། རྣག་འཁྱིམིས་པ་གང་ཡིནི་པ་

གཟག་པར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེའི་རྨའི་སྒོ་དེ་དག་ཅིང་སོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
དེའི་རྨའི་སྒོ་དེ་གསོ་བའི་ཕྱིར་ཕྱེ་མར་གྱི་ཆང་བུའམ། རད་སྣུམ་བག་ཅན་གྱིས་གློན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཕྱེ་མར་གྱི་ཆང་བུའམ་རྨ་གློན་པ་རད་སྣུམ་བག་ཅན་གྱིས་གློན་པའི་རྨ་དེ་ནི་རིམ་གྱིས་འཚོ་བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དོན་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་དཔེར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དོན་ནི་འདི་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འབྲས་
སྨིན་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཟག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པའི་
གནས་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་རྣམས་བལྟ་བར་བྱའོ། །མཚོན་གྱིས་བརྟོལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་
བཞིན་དུ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་བལྟ་བར་བྱའོ། །བཙིར་བ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པའི་མཐོང་བའི་
ལམ་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྣག་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་བག་ལ་
ཉལ་དུ་གཏོགས་པའི་ཟག་པ་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྨ་མ་དག་པ་མ་སོས་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་
བཞིན་དུ་བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཟག་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཕྱེ་མར་གྱི་ཆང་བུའམ་རྨ་གློན་པའི་རད་སྣུམ་བག་ཅན་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ནི་བསྒོམོ་པའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

340

ལམ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་འདོད་པའི་ཁམས་སམ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་བསྒོམོ་པའི་ལམ་ཁོ་
ནས་བྱེད་ཀྱི་དེ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་ནི་མེད་དོ། །འདོད་པ་རྣམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེ་དེའི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་གནོད་སེམས་དང་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་ང་རྒྱལ་དང་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མ་རིག་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བ་ཡིན་གྱི། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་སོགས་པ་མཐོང་
བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་འདི་ན་གནས་པ་ལུས་འདི་
ལ་གནས་པ་ལངས་པ་དེ་ལ་ནི་ལན་འགའ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་གྱི་གོང་མར་སྐྱེས་པ་ལ་ནི་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་མ་གཏོགས་པ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་དང་ལངས་པ་དང་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ས་པའི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཟག་པ་ནི་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ན་རྟག་པ་ཁོ་ནར་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་གནས་ངན་ལེནེ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཟག་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་གནས་ངན་ལེན་ཏོ། །དེ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ནི་ཟག་པའི་གནས་ངན་ལེན་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
བག་ལ་ཉལ་དང་བཅས་པའི་ལུས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་ཚུལ་གྱི་ས་ངན་པར་རྣམ་པར་གནས་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་
པའི་གནས་ངན་ལེན་ནི་བག་ལ་ཉལ་སྤངས་ཀྱང་སྔོན་ཟག་པས་བསྐྱེད་ཅིང་ཟག་པས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

341

ཡོངས་སུ་བསྒོས་པ་སྟེ། དེ་དང་འདྲ་བའི་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རང་བཞིན་

གྱིས་ངན་པར་གནས་པ་དང་ངན་པར་ཞུགས་པ་ཆེས་སྲབ་པ་དང་ཆེས་ཆུང་བ་གང་
ཡིན་པའོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་གནས་ངན་ལེན་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་
བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་མ་སྤངས་ཀྱི། དེ་བཞིནི་གཤེགས་པ་ཉག་གཅིག་གིས་སྤངས་པ་ཡིནི་ཏེ། དེའིེི་བག་ཆགས་
ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་གཞག་པ་རྣམ་པ་ལྔ་ཞེས་བྱའོ།། །།
བམ་པོ་བཅུ་གསུམ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀུན་རྟོག་འདོད་ཆགས་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཡིན་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པའི་འདོད་པ་
འབའ་ཞིག་འདོད་པའི་སྒྲར་བསྟན་ལ། དངོས་པོའི་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
ཉོན་མོངས་པའི་འདོད་པ་རྣམས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་འདོད་པ་རྣམས་ཁོ་ནས་དངོས་པོའི་འདོད་པ་རྣམས་འདོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དངོས་པོའི་འདོད་པས་ཀུན་ནས་བསླང་བ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་འདོད་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་འདོད་ཆགས་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་མ་སྤངས་པར་གྱུར་ན་དེ་དང་པོ་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་སྲེད་པས་ཡོངས་སུ་སྲེག་པར་བྱེད་པ་དང་འདོད་པའི་སྲེད་པས་ཡོངས་སུ་བསྲེགས་པས་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་བྱེད་པ་དང་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་བྱེད་པས་ལུས་དང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

342

སེམེ ས་ཡོངས་སུ་ངལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། བརྩལ་བ་མ་གྲུབ་པ་ན་ནི་ཀྱེ་མ་བདག་གི་བརྩལ་བ་ནི་འབྲས་བུ་མེད་དོ་ཞེས་ངལ་བ་དང་འབྲས་བུ་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། གྲུབ་ནའང་ཀུན་ཏུ་བསྲུང་བའི་གཞིའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་རྩོལ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་བསྲུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉམས་སུ་
མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དུས་ནའང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མེས་ཡོངས་སུ་སྲེག་ཅིང་ནང་ཉེ་བར་མ་ཞི་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། རྒུད་པར་གྱུར་པ་ན་ཡང་མྱ་ངན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། རྗེས་སུ་དྲན་པ་ན་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལྟར་རྒྱུ་དེས་ན་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། འདོད་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་འདོད་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་འདོད་པའི་གཞི་རྣམས་ལེན་པར་བྱེད་དེ། ཉོན་མོངས་པའི་འདོད་པའི་གཞི་ཁོ་ནས་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་དང་། རྒ་བ་དང་། ན་བ་དང་། འཆི་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ངན་སོང་བའི་སྡུག་བསྔལ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དག་ནི་ཀུན་ནས་ཉོནོ་མོངས་པའི་ཉེས་པ་ཡིནི་ཏེ་དེའིེི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ནི་ཉོནོ་མོངས་པའི་འདོད་པ་ཡིནི་

པས། དེའིེི་ཕྱིར་བཅོམོ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉོནོ་མོངས་པའི་འདོད་པ་ཁོ་ན་འདོད་པའི་སྒྲས་ཡོངས་སུ་བསྟན་གྱི་དངོས་པོའི་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་སྐྱེད་
པར་བྱེད་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ལ་རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཟློག་པར་བྱེད་པ་དང་། སད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

343

དང་། མཚན་མར་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆགས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་འདོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ངེས་པར་གནོད་པར་བྱེད་པ་དང་། མཆོག་ཏུ་ཆགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཚངས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཟློག་པར་བྱེད་དང་སད་བྱེད་དང་། །དེ་བཞིན་

ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བྱེད་དང་། །མཚན་མར་འཛིན་བྱེད་ཆགས་བྱེད་དང་། །རྣམ་པར་འདོད་བྱེད་ངེས་གནོད་བྱེད། །དེ་བཞིན་མཆོག་ཏུ་ཆགས་བྱེད་ནི། །འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་
སྐྱེད་བྱེད་པའི། །ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། །མཁས་པས་དེ་དག་ཡོངས་སུ་སྤང་། །ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ཟློག་པར་བྱེད་པ་ནི་དགེ་བ་ལ་བརྩོན་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་བཟློག་ནས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་རྩོལ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གང་
ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་སད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡུལ་ཉེ་བར་མ་གྱུར་ཅིང་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པ་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པས་ཀུན་ཏུ་འཆིང་བར་བྱེད་པ་གང་
ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ནི་གང་གིས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་གང་གིས་ཡུལ་ཉེ་བར་གྱུར་ཅིང་མངོནོ་དུ་གྱུར་པ་ལ་མཚན་མར་འཛིནི་པ་དང་། མངོན་རྟགས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡུལ་ཉེ་བར་གྱུར་ཅིང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པས་ཀུན་ཏུ་འཆིང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་འདོད་པར་བྱེད་པ་ནི་
གང་གིས་དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ། འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམ་པ་དུ་མ་མངོན་པར་འདོད་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ངེས་པར་གནོད་པར་བྱེད་པ་ནི་གང་གིས་འདོད་པ་རྣམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པ་ན་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

344

ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་ཞིང་ཉེས་དམིགས་སུ་མི་ལྟ་བར་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའོ། །དེ་ལ་མཆོག་དུ་ཆགས་པར་བྱེད་པ་ནི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་མཐར་ཐུག་པ་དང་མཐར་ཕྱིན་པས་ཀུན་ནས་འཆིང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཅིའི་

ཕྱིར་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདོད་ཆགས་ཁོ་ན་འདོད་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་གང་ཁོ་ནས་སྲེད་པ་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདི་ཡང་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་འདོད་ཆགས་འདོད་པའི་
མཚན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། འདོད་ཆགས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་འདོད་ཆགས་ཀུན་ནས་སློང་བའི་རྒྱུ་གང་ཡིནི་པ་དང་། དངོས་པོའི་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་
ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་འདོད་
ཆགས་ཞེས་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །གཞན་ཡང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་འདོད་པ་སྤངས་པ་འདོད་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་དེ་དག་ཁ་ཅིག་གི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའང་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བར་རིག་ནས་དེ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའང་འདོད་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྲེད་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་
ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། སྲེད་པ་ནི་སྨོན་པ་དང་མི་སྨོན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིནི་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱབ་པར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ་འདི་ལྟར་ལུས་
དང་ལོངས་སྤྱོད་དག་ལ་སྨོན་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་སྲེད་པ་ནི་ཉེ་བར་བླངས་པ་དང་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་སྨོནོ་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །མི་སྨོན་པར་བྱེད་པ་ཡང་
ཡིན་ཏེ། དེའི་གཉེན་པོ་དགེ་བ་ལ་མི་སྨོན་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ནི་དེ་ཉེ་བར་བླང་བ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

345

དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་མི་སྨོན་པར་བྱེད་དེ་དེ་ལྟར་སྨོན་པ་དང་མི་སྨོན་པ་ལས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཁྱབ་པར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་གནས་སྐབས་ལ་ཁྱབ་པ་ནི་ཚོར་བ་ཐམས་ཅད་སྒོ་ལྔས་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཕྲད་པར་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། མི་འབྲལ་བར་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། མི་འཕྲད་པར་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། འབྲལ་བར་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། རྟག་ཏུ་འབྲེལ་པའི་ལུས་ཀུན་གཞི་ལ་ཆགས་པས་སོ། །དུས་ལ་ཁྱབ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདས་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་དམིགས་པའོ། །ཡུལ་ལ་ཁྱབ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཚེ་འདི་པ་དང་ཚེ་ཕྱི་མ་པའི་ལུས་ལ་དམིགས་པ་དང་ཡུལ་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་ཞེ་སྡང་དང་བྲལ་བ་དང་གཏི་
མུག་དང་བྲལ་བས་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ། ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་མ་ཡིན་ཞེ་
ན། སྨྲས་པ། དེ་དག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན་དེ་དག་ལས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མང་བའི་ཕྱིར་ཏེ་འདི་
ལྟར་གཞི་ལས་ཉེས་པ་གང་ལ་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཉེས་པ་དེ་དག་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཕུང་པོ་
ལ་མཁས་པའི་སྐབས་སུ་མི་དགེ་བའི་ཉེས་དམིགས་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་སྔར་བསྟན་
པ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་བཟློག་པར་ནུས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

346

ཉོན་མོངས་པ་ནི་གཞི་ལས་བཟློག་པར་ནུས་ཀྱི་གཞི་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མི་ནུས་པ་ཁོ་ན་ཡིནི་ནོ། །གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེནེ་པའི་ལམ་གྱིས་མི་སྡུག་པ་ལ་སོགས་
པ་བསྒོམས་པས་དངོས་པོ་སུན་ཕྱུང་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་ལ་འཇུག་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་འདི་ལྟ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་
རྣམ་གྲངས་དེས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་གྱི་གཞིའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིའི་རྣམ་
པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞུང་ལྷག་མ་ནི་མི་སྣང་ངོ་། །ཅིའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེ་དག་ལས་
ངར་འཛིན་པ་དང་། ང་འིར་འཛིན་པ་དང་། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་རྣམས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དག་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཀར་ཏེ་ཀུན་ནས་ཉོནོ་མོངས་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། སྨྲས་པ་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ཏེ་ངར་འཛིན་པ་དང་། ང་འིར་འཛིན་པ་གཉིས་ནི་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་
བརྟེན་ཏེ། དེའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ལ་ཀུན་ཏུ་དམིགས་ན་ཐར་པ་འདོད་ཀྱང་ཐར་པ་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་མངོནོ་པར་ཞེན་པ་གཉིས་ནི་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མི་ཕྱོགས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་མངོན་པར་ཞེན་པ་
གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས། ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་གྱུར་པ་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་དྲུང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

347

དུ་མི་འགྲོ་ཞིང་དགེ་བ་གང་ཡིན་མི་དགེ་བ་གང་ཡིན་ཞེས་ཡོངས་སུ་ཞུ་བར་མི་བྱེད་
ཡོངས་སུ་འདྲི་བར་མི་བྱེད་ལ། དེ་དག་འོངས་ཏེ་དྲིས་ནའང་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་

དུ་སྨྲ་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བག་ལ་ཉལ་གཅིག་ཏུ་ནི་ཁྱད་པར་ཐོབ་པ་ལས་ལྟུང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་སྲིད་པའི་རྩེ་མོའི་བར་དུ་ཐོབ་ཀྱང་ས་འོག་མ་པའི་
བག་ལ་ཉལ་དང་ལྡན་ན་ཡང་ཕྱིར་ལྟུང་ཞིང་ཕྱིར་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་སྤོང་བ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ལ་གེགས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ནི་གཉིས་ཏེ། ལོག་པར་བསྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་དང་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའོ། །དེ་ལ་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་ནི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་དག་སྟེ། དེ་དག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ལོག་པར་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྡུག་བསྔལ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི་བག་ལ་ཉལ་བ་མ་སྤངས་པའོ། །ཆོས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ལོག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུའི་རྒྱུ་ནི་ངར་འཛིན་པ་དང་། ང་འིར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའོ། །སྡུག་བསྔལ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་རྒྱུ་ནི་ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་དང་པོ་དང་ཐ་མ་གཉིས་སུ་མི་བསྒྲུབ་པ་སྟེ། དེ་ལ་དང་པོར་ནི་མི་ཉན་པ་དང་ཡང་དག་པར་མི་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་མར་ནི་མངོནོ་པའི་ང་རྒྱལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ། མཆོག་དང་། གཙོ་བོ་དང་། རབ་དང་། རབ་མཆོག་དང་། གྱ་ནོམ་པ་དང་། འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་དང་། ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཆོས་བཞི་ཡོད་དེ་བཞི་གང་ཞེ་ན། བདེན་པ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། རང་གི་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་དག་ལ་ཡང་དག་པར་དགའ་བར་བྱེད་པའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

348

ཆོས་རྣམས་དང་། ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་དག་ལ་ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང་། དག་པ་རྣམས་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའོ། །ཉེས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་ནི་དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་བཞི་ཡོད་དེ། ངར་འཛིན་པ་དང་ང་འིར་འཛིནི་པ་རྣམས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་འདི་བདེན་ནོ་སྙམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་ཅིང་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་མ་སྤངས་པ་སྟེ། དེས་ན་སྲིད་པའི་རྩེ་མོར་སྐྱེས་ཀྱང་ཡང་ཕྱིར་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་གཉིས་ཡོད་དེ། དབང་པོ་དང་ཡུལ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་གཅིག་མངོན་པར་ཞེན་པའོ། །དེ་ལ་དབང་པོ་དང་ཡུལ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་ངར་འཛིན་པ་དང་ང་འིར་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བལྟ་བར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་གཅིག་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། བདག་ནི་ཆེའོ་སྙམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་གིས་སོ། །སྲེད་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུན་པའང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཚེ་འདིའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིནི་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་སེམེས་ཅན་གང་
དག་ལ་འདུན་པའམ་འདོད་ཆགས་པའམ་བྱམས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་རྣམ་པར་གྱུར་ཏམ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ལས་མྱ་ངན་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་པ་ལྔ་
པོ་དག་རུས་སྦལ་གྱི་སྒྲར་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། རྣལ་འབྱོར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒོམ་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔ་ཡོད་པར་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་

ཕྱིར་ཁྲོ་བ་སྡིག་པའི་སྒྲར་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། བཀའ་བློ་མི་བདེ་བ་དང་ཚིག་མི་བཟོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཐོབ་པའི་མི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

349

མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དེ་དང་རང་བཞིན་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཕྲག་དོག་
དང་སེར་སྣ་ཤ་སྣ་དགུའི་སྒྲར་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། ཡང་དག་པར་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་འདོད་པའི་གནས་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འདོད་པ་རྣམས་གཙོང་ཤའི་སྒྲར་
གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་རྟག་ཏུ་བསྒོམས་པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བདག་པོ་དང་འབྲེལ་པར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིནི་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་

ཕྱིར་མ་རིག་པ་སྤྲེའུ་མཇུག་རིངས་ཀྱི་སྒྲར་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་དེ་དང་རང་བཞིན་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སོམོ་ཉི་ལམ་ཁ་བྲག་གི་སྒྲར་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་དེ་དང་རང་བཞིན་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་ཁོར་ཡུག་གི་སྒྲར་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ།
བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་དེ་དང་རང་བཞིན་

འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་
ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་བཞིན་དུ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་
མུག་ཁོ་ན་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཀར་ཏེ་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། མདོར་བསྡུ་ན། ལས་ཀྱི་རྒྱུ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟང་ཟིང་གི་རྒྱུའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་ཕྱིར་དང་། ལོག་པའི་ཆོས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་དེ་དག་ལ་ཆགས་པ་
ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གང་གིས་ཞེན་པ་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་རོ། །བར་སྡོམ་ནི། འདོད་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

350

དང་སྲེད་དང་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ངར་འཛིན་ལ་སོགས་དེ་བཞིན་ཏེ། །འདུན་དང་
རུས་སྦལ་ལ་སོགས་དང་། །དེ་བཞིན་ཆགས་སོགས་གཞན་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་
ལ་སོགས་པ་ཉོནོ་མོངས་པ་བཅུ་པོ་གང་དག་ཡིནི་པ་དེ་དག་ལས་དུ་ནི་ལས་ཀུན་ནས་
སློང་བར་བྱེད་པ་ཡིན། དུ་ནི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལས་ཀུན་ནས་
སློང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ནི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་
ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་དེ། བརྗེད་ངས་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཀུན་བརྟགས་པ་དང་། རང་བཞིན་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ཉོན་
མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དུས་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མདོར་བསྡུ་ན་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གཏོགས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་
པར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་གི་
མཚན་ཉིད་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། འཇུག་པའི་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་། འཆིང་བ་དང་བག་ལ་ཉལ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་སའི་དངོས་གཞིར་བསྟན་པ་བཞིནི་ནོ། །དེ་ལ་འཇུག་པའི་བྱེ་
བྲག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་འཇུག་པ་དང་། དམིགས་པའི་འཇུག་པ་དང་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་འཇུག་པ་དང་། རྣམ་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་འཇུག་པ་དང་། སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དང་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འཇུག་པ་དང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

351

བུའི་འཇུག་པ་དང་། ལོག་པར་བསྒྲུབ་པའི་འཇུག་པ་ལས་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རང་གི་ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་སོང་བའི་བག་ལ་ཉལ་དང་། གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་སོང་བ་དང་། ཉམས་པ་དང་མ་ཉམས་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་དང་། བག་ལ་ཉལ་མ་ཡིནི་

པ་དང་། མཐའ་དག་དང་། མ་ཚང་བ་དང་། ཡང་དག་པར་གཞོམོ་དུ་རུང་བ་དང་། ཡང་དག་པར་གཞོམོ་དུ་མི་རུང་བ་དང་། ལྷག་པ་དང་། མཉམ་པ་དང་། སྟོབས་ཆུང་བ་དང་། སད་པ་དང་། མ་སད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་མང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཉུང་ངུ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་མི་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་ལ་རང་གི་ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་སོང་བ་ནི་ཁམས་གསུམ་པོ་དག་ན་རང་གི་ས་པར་གཏོགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་གཞན་
གྱི་ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་སོང་བ་ནི་འོག་མ་དང་གོང་མར་སྐྱེད་པའི་འོག་མའམ་གོང་མའི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཉམས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་
པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་འོག་མ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་མ་ཉམས་པ་ནི་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འོག་མའམ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་རང་གི་ས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་བག་ལ་ཉལ་བ་ནི་རང་གི་ས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་བག་ལ་

ཉལ་མ་ཡིན་པ་ནི་གཞན་གྱི་ས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་མཐའ་དག་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་
རྣམས་ཀྱི་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་མ་ཚང་བ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་ཡིན་པ་སློབ་པ་རྣམས་
ཀྱི་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པར་གཞོམ་དུ་རུང་བ་ནི་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་
འདས་པའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པར་གཞོམ་དུ་མི་རུང་
བ་ནི་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

352

ལྷག་མ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་མཉམ་
པ་ནི་ཆ་མཉམ་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་སྟོབས་ཆུང་བ་ནི་ཉོན་
མོངས་པ་ཆུང་བ་རྣམས་ཀྱི་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་སད་པ་ནི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཏེ་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་མ་སད་པ་
ནི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་མེད་པར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་
མང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་སྐྱོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཉུང་ངུ་
བསྐྱེད་པ་ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་སྡུག་
བསྔལ་མི་སྐྱེད་པ་ནི་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་གང་ཡིན་

པའོ། །གནས་ངན་ལེན་གྱི་ལུས་དང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ། ཅི་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་དེ་འདུ་བྱེད་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བའམ། གཞན་མ་ཡིན་པར་

བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་
ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་རྣམ་པར་མཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་ངན་ལེན་དུ་ཞིག་གི་གནས་ངན་ལེན་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་རང་བཞིན་གྱིས་
ཉོནོ་མོངས་པའི་གནས་ངན་ལེནེ་དང་། རང་བཞིནི་གྱིས་ལས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེནེ་དང་།
ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྒྲིབ་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། སྒྲིབ་པའི་གནས་ངན་ལེན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

353

དང་། ལེགས་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིནི་པའི་གནས་ངན་ལེནེ་དང་། མྱ་ངན་གྱི་གནས་ངན་
ལེན་དང་། འཇིགས་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ངལ་བའི་གནས་ངན་ལེནེ་དང་། ཟས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེནེ་དང་། གཉིད་ཀྱི་གནས་ངན་ལེནེ་དང་། འཁྲིག་པའི་གནས་ངན་ལེནེ་དང་། ཁམས་མ་སྙོམས་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ན་ཚོད་འགྱུར་བའི་གནས་ངན་ལེནེ་དང་། འཆི་བའི་གནས་ངན་ལེནེ་དང་། གཞན་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་ངན་ལེན་ཏེ་དེ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་དམིགས་པའི་འཇུག་པ་དང་།
ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་འཇུག་པ་ནི་རང་གི་གནས་སུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྣམ་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་འཇུག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཕུང་པོ་ལ་མཁས་པའི་སྐབས་སུ་སྔར་བསྟན་པ་
བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དང་། སྟོབས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་
འཇུག་པ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། སའི་དངོས་གཞིར་སྔར་བསྟན་པ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་

བྱའོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་འཇུག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། སྐྱེ་བ་
ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུའང་དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་
པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ལས། ཁ་ཅིག་མི་
དགེ་བ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་
གཞན་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པའི་
འཇུག་པ་ནི་སའི་དངོས་གཞིར་མདོར་བསྟན་པ་ལས་རྣམ་པ་བདུན་བཤད་པ་སྟེ། དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དང་ལོག་པར་ལྟ་བ་ནི་ཤེས་བྱའི་ལོག་པར་རྟོག་པས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

354

དག་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །མ་རིག་པ་ནི་དེ་མ་རྟོགས་པ་ལས་སོ། །ཐེ་ཚོམ་
ནི་དེ་རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་པ་ལས་སོ། །ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིནི་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམིས་

དང་། བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལོག་
པར་རྟོག་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས། ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་དང་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ལ་ནི་དེའི་རྒྱུའི་གཞིའི་

གནས་ལས་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འགོག་པའི་བདེན་
པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ནི་དེས་སྐྲག་པར་ཀུན་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལས་ལོག་པར་ཞུགས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས་རང་བཞིན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་བསྒོམ་པའི་
ལམ་ལ་རང་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལས་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྔར་
འདུལ་བའི་དབང་དུ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་ཤིན་ཏུ་རགས་པ་བསྟན་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གདུལ་བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་དག་ལ་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། འདིར་
ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཤིན་ཏུ་ཆ་ཕྲ་བའི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དབྱེ་བས་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ལས་
དུ་ནི་གཞི་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ་དུ་ནི་གཞི་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ལྟ་བ་རྣམས་
དང་ང་རྒྱལ་ནི་གཞི་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་བདག་མེད་བཞིན་

དུ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་ནི་གཞི་དང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

355

བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །མ་རིག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་ནི་གཉི་གར་རིག་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པ་
དེ་དག་ལས་དུ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ལ་དུ་ནི་བཏང་
སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོའི་བར་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གང་
དག་རང་བཞིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཚོར་བ་གསུམ་པོ་
དག་ལ་གང་གི་ཕྱིར་དམིགས་ཤིང་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་དང་མི་
ལྡན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཡིད་ལས་བྱུང་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་མཚུངས་
པར་ལྡན་པ་ནི་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ནི་ལན་འགའ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་བྱེད་ལ། ལན་འགའ་ནི་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དག་དང་ངོ་། །ལན་འགའ་ནི་བཏང་སྙོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་བདེ་བའི་ཚོར་བ་དང་ཕྲད་པར་སྲེད་པའམ་མི་འབྲལ་པར་སྲེད་པ་མངོན་དུ་བྱས་ཤིང་གནས་ཏེ། དེ་ལྟར་གྱུར་པ་དེ་བདེ་བའི་ཚོར་བ་དང་མ་ཕྲད་ཅིང་ཕྲད་པར་མ་གྱུར་ལ་བྲལ་ཞིང་ལྡན་པར་མ་གྱུར་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་དང་མི་ཕྲད་པར་སྲེད་པ་དང་བྲལ་བར་སྲེད་པ་མངོན་དུ་བྱས་ཤིང་གནས་ཏེ། དེ་ལྟར་གྱུར་པ་དེ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་དང་ཕྲད་ཅིང་མ་ཕྲད་པར་མ་གྱུར་ལ། མ་བྲལ་ཞིང་བྲལ་བར་མ་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་ན་འདོད་ཆགས་ནི་ལན་འགའ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་བྱེད་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

356

ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་བཟློག་པ་ལས་ནི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདོད་ཆགས་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བའང་
མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་ལ་རོ་མྱང་བ་ལས་ནི་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཁོང་ཁྲོ་བ་ནི་ལན་འགའ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་བྱེད་པ་ལ་ལན་འགའ་ནི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
འདི་ལྟར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གནོད་པའམ་སེམེས་ལ་གནོད་པའི་ཞེ་འགྲས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་དམ། འདུ་བྱེད་མི་འདོད་པ་དག་གམ་སེམས་ཅན་མི་འདོད་པ་དག་གམ་ཆོས་མི་འདོད་པ་དག་ལ་ཞེ་འགྲས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་ན། ཁོང་ཁྲོ་བ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་དགྲར་གྱུར་པའི་
སེམས་ཅན་མི་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཞེ་འགྲས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་བར་འགྱུར་བའམ་གྱུར་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བདེ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་རྒུད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཁོང་ཁྲོ་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་ནི་བདེ་
བ་དང་ལྡན་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ། བདག་གམ་བདག་གི་དང་རྟག་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བ་ལས་ནི་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་བྱེད་དོ། །སྡུག་བསྔལ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་བདག་གམ་བདག་གི་དང་རྟག་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

357

པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བ་ལས་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་བྱེད་དོ། །བཏང་སྙོམས་དང་ལྡན་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་བདག་གམ་བདག་གི་དང་རྟག་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བ་ལས་ནི་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་བྱེད་དོ། །ཆད་པར་ལྟ་བས་བསྡུས་པའི་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་ལྟ་བ་དེ་དག་མཆོག་ཏུ་
འཛིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ལོག་
པར་ལྟ་བ་ནི་ལེགས་པར་བྱ་བ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཉེས་པར་བྱ་བ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ང་རྒྱལ་
ནི་ལན་འགའ་ཡིད་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་བྱེད་ལ་ལན་འགའ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ང་རྒྱལ་
ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཁེངས་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། འདུད་པའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །དེ་ལ་ཁེངས་པའི་ང་རྒྱལ་ནི་ཁེངས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཁེངས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཡོངས་སུ་འཇལ་བས་ཁེངས་པ་དང་། སྲིད་པས་ཁེངས་པ་དང་། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟིས་ཁེངས་པའོ། །དེ་ལ་ཁེངས་པའི་ང་རྒྱལ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་བྱེད་དོ། །འདོད་པའི་ང་རྒྱལ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པ་སྟེ། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་བྱེད་དོ། །ཐེ་ཚོམ་ནི་རྙིད་པའམ་བཀུར་སྟིའམ། གྲགས་པའམ་བསྟོད་པའམ་བདེ་བའམ། བདེ་འགྲོ་ལ་ངེས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

358

པ་རྣམས་ལ་གཞན་དག་གིས་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་བྱེད་དོ། །རྙེད་པ་མེད་པའམ་བཀུར་སྟི་མེད་པའམ་གྲགས་པ་མེད་པའམ་སྨད་པའམ་སྡུག་བསྔལ་བའམ། ངན་འགྲོ་ལ་ངེས་པ་རྣམས་ལ་གཞན་དག་གིས་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་བྱེད་དོ། །མ་རིག་པ་ནི་ལྔ་ཆར་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་བྱེད་དོ། །མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཉེ་བར་སྦྱར་བའི་དཔེ་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་མི་སྣང་ངོ་། །དེ་ལ་སྔར་ནི་མི་འཆོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་དབང་པོའི་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཚུལ་ཆེ་ལོང་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་

གྱི་འདིར་ནི་རང་གི་དང་གཞན་གྱི་རྒྱུ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་འཇུག་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཞིབ་མོས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པའི་རིས་ནི་མདོར་བསྡུ་
ན་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་དང་
གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་རིས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་དུ་ནི་མི་དགེ་བ་ཡིན་དུ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་དག་ལས་དང་པོ་ཁ་ཅིག་ནི་
མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །མི་དགེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་རྣམ་པར་སྨིནི་པ་དང་བཅས་པ་ཡང་ཡིནི་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དུ་ནི་བདག་ཉིད་མང་
པོ་ཡིན་ལ་དུ་ནི་བདག་ཉིད་ཉུང་དུ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དང་པོ་ནི་བདག་ཉིད་མང་པོ་
ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་དག་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །བདག་ཉིད་མང་པོ་དང་བདག་ཉིད་ཉུང་ངུ་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤས་ཆེ་བ་དང་ཡུན་རིང་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་

དང་། ཤས་ཆེ་བ་དང་ཡུན་རིང་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་

དང་། ཕྱིར་བལྟས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཁ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

359

ནང་དུ་བལྟས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་
མ་ཡིན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་མང་པོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཉུང་ངུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆུང་ངུ་དང་བཅས་པ་དང་། བུལ་བར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། མྱུར་དུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པ་དུ་མར་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་དང་། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །བར་སྡོམ་ནི། མང་དང་ཉོན་
མོངས་ཅན་དང་ནི། །སྤྱོད་དང་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དང་སྤང་། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བུལ་བྲལ་དང་། །ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སྐྱེ་བའོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ཇི་ལྟར་ནི་སྤོང་བར་འགྱུར། ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤངས་པར་བརྗོད་པར་བྱ། ཉོན་མོངས་པ་གང་ལས་ནི་སྤང་བར་བྱ། ཅི་ཉོན་མོངས་པ་ཅིག་ཅར་རམ་འོན་ཏེ་རིམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ།
གོ་རིམས་གང་གིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བར་བྱ། ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་ལ་རྣམ་པ་ནི་དུ་ཡོད། ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་རྟགས་ནི་གང་དག་ཡིནི། ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་
ཕན་ཡོན་ནི་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཚོགས་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པ་དང་སྦྱོར་བའི་ས་ལ་ཞུགས་པ་དང་མཐོང་བའི་ས་ཐོབ་པ་དང་། སྒོམ་པའི་ས་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བར་བྱའོ། །མཐར་ཐུག་པའི་ས་ཐོབ་པ་ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་པ་བཞི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

360

བསྒོམས་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བར་བྱའོ། །ལེགས་པར་བསྒོམས་པས་ནི་སྤངས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྣལ་འབྱོར་རྣམ་པ་བཞི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་བསྟན་པ་
བཞིན་ནོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་གདམས་ངག་དང་སོ་སོའི་རང་གི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་གཉེན་
པོ་སྐྱེད་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བར་བྱའོ། །གཉེན་པོ་མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྤངས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཉོནོ་མོངས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཉོནོ་མོངས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། བྱུང་བ་དང་དུ་མི་ལེན་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བར་བྱའོ། །གཉེན་པོ་བསྐྱེད་པས་ནི་སྤངས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་ཞི་གནས་ལ་གོམས་པ་དང་ལྷག་མཐོང་ལ་གོམས་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བར་བྱའོ། །མཚན་མའི་འཆིང་བ་ལས་ངེས་པར་གྲོལ་བ་དང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་ལས་ངེས་པར་གྲོལ་བས་ནི་སྤངས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་དུ། སྐྱེ་བ་པོ་ཡི་ཞི་གནས་དང་། །ལྷག་མཐོང་གོམས་པར་བྱས་ན་ནི། །གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་དང་། །མཚན་མའི་འཆིང་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བར་བྱའོ། །གནས་ངན་འགགས་པ་དང་གནས་གྱུར་པས་ནི་སྤངས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པས་ནི་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་དམིགས་པ་ལས་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་གཉེན་པོ་སྐྱེས་ན་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྐྱེ་ཞིང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

361

མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུའང་འགྱུར་བས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དེ་ལས་སྤངས་པ་ཡིན་

ནོ། །མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལས་སྤངས་ན་དམིགས་པར་བྱེད་པས་དམིགས་པ་དེ་ལས་
ཀྱང་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་གཅིག་ཅར་སྤོང་པར་རིག་པར་བྱའི་རིམ་

གྱིས་ནི་མ་ཡིནི་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་བདེནེ་
པ་མངོན་པར་རྟོགས་པས་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤོང་བར་འགྱུར་ལ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེའང་བདེན་པ་འདྲེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་སེམས་གསུམ་གྱིས་མཐོང་
བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་སྤོང་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ནི་རིམ་གྱིས་སྤང་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལམ་གོམས་པར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོར་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཁྱིམ་ན་གནས་པས་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་
རྣམས་དང་སྡིག་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་སྤང་བར་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་གགས་སུ་གྱུར་པ་འདོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་གནོད་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་འཚེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤང་བར་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གགས་སུ་གྱུར་པ་ཉེ་དུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་མི་འཆི་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤང་བར་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་ཐོབ་པའི་གགས་སུ་གྱུར་པ་དབེན་པ་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་སྤང་བར་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བར་བྱའོ། །དེའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

362

འོག་ཏུ་བསྒོམ་པས་སྤོང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བར་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འབྲེལ་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་འབྲེལ་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བཏང་སྙོམས་དང་འབྲེལ་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤང་བར་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་ལས་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་གོ་རིམས་དེས་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པ་
སྤོང་བ་ལ་རྣམ་པ་ནི་མང་དུ་ཡོད་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་སྤོང་བ་དང་། བག་ལ་ཉལ་སྤོང་བའོ། །དེ་ལ་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་སྤོང་བ་དང་འདོད་ཆགས་སྤོང་བ་དང་ཞེ་སྡང་སྤོང་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་བར་དུ་སྤོང་བ་དང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་སྤོང་བ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བའི་བར་དུ་སྤོང་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྤོང་བ་དང་། བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་བར་དུ་སྤོང་བ་དང་། འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་སྤོང་བ་དང་། གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་བར་དུ་སྤོང་བ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྤོང་བ་དང་གཞན་འདེབས་པའི་སྤོང་བ་དང་། རྩེ་འཇིལ་བར་བྱེད་པའི་སྤོང་བ་དང་། རྣམ་པར་གནོན་པའི་སྤོང་བ་དང་། འབྲལ་བའི་སྤོང་བའོ། །དེ་ལ་འབྲལ་བའི་སྤོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བག་ལ་ཉལ་སྤོང་བ་ཡིན་པར་

བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དམན་པའང་གྱ་ནོམ་པ་དང་ཕྲད་པའམ་ལྐོག་ན་འདུག་པ་དག་ལ་ཤས་ཆེར་ལྟ་ཞིང་དཔྱོད་པར་བྱེད་ཀྱང་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྡང་བར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

363

འགྱུར་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་ཞེ་སྡང་བར་མི་འགྱུར་ལ། ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིག་གིས་
གཟུགས་རྣམས་མཐོང་ན་ཡིད་བདེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། ཡིད་མི་བདེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བར་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བཏང་སྙོམས་སུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་
ལྟར་མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་མཐོང་བའི་
བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་འདོད་པ་ཆུང་བ་ཡིན་ཏེ་
མཆོག་ཏུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་འདོད་པ་ཆུང་བ་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཡིནི་ནོ། །ཇི་ལྟར་འདོད་
པ་ཆུང་བ་བཞིན་དུ་ཆོག་ཤེས་པ་དང་རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་
དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་མཉམ་པར་གཞག་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲོས་པ་མེད་པ་ལ་དགའ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྲོས་པ་ལ་
སོ་སོར་བརྟགས་ནས་སེམས་འཇུག་པར་བྱེད་དེ་དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་རྟགས་རྣམས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པ་
སྤངས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི་མང་དུ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ལས་རྣམ་པར་འདས་པ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་ཡིན། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་
ལས་རྣམ་པར་འདས་པ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་ཡིན་གཟུགས་དང་ཐོགས་པ་དང་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལས་རྣམ་པར་འདས་པ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་ཡིན། ངན་སོང་བའི་སྡུག་བསྔལ་
ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་ཡིན། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་ཡིན། དབུགས་ཕྱིན་པ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་
ཡིན། མཆོག་ཏུ་དབུགས་ཕྱིན་པ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་ཡིན། བསིལ་བའི་དངོས་པོ་ཐོབ་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

364

ཡིན། མཆོག་ཏུ་བསིལ་བའི་དངོས་པོ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་ཡིན། ཚེ་འདི་ལ་བདེ་བར་
གནས་པའི་མཆོག་ཐོབ་པ་དང་རང་གི་སེམས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་དང་ཇི་ལྟར་འདོད་
པ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་ཞིང་གནས་པ་དང་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཅན་དང་བདག་གི་དོན་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆེད་དུ་བརྩལ་མི་དགོས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལས་ཁ་ཅིག་ནི་གཞན་ལ་ཕན་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་ཕན་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་བདེ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལ་སྙིང་བརྩེ་བ་དང་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་དོན་དང་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་
དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤངས་པའི་ཕན་ཡོན་མང་པོ་དག་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །ཉོནོ་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མཐའ་དག་ལ་དམིགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་འོ། །ཕྱོགས་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་ང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིའོ། །གཞི་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཞི་དང་བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །གཞི་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཞི་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ནང་ལ་དམིགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་མཉམ་པར་གཞག་པ་དང་མཉམ་པར་གཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ས་པའི་ཉོན་
མོངས་པ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཕྱི་རོལ་ལ་དམིགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་འདོད་པའི་ཡོནོ་ཏན་ལྔ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོནོ་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །མངོནོ་སུམ་ལ་དམིགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་ད་ལྟར་ལ་དམིགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ལྐོག་ལ་དམིགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

365

རྣམས་ཀྱིའོ། །རང་གི་རིགས་ལ་དམིགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རང་གི་རིགས་དང་མཐུན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཁོ་ནའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་རིགས་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཞན་གྱི་རིགས་དང་མཐུན་པའི་ཉོནོ་མོངས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཁོ་ནའི་ཉོནོ་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དང་། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །འབྱུང་བ་ལ་དམིགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཡང་འབྱུང་བའི་སྲིད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །འཇིག་ཚོགས་ལ་དམིགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆད་པ་དང་འཇིག་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །རང་གི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་པའི་ཁམས་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །གཞན་གྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ནི་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་འོག་མ་ནི་ས་གོང་མའི་ཉོནོ་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ། འདི་ལྟར་ས་
གོང་མར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ནི་ས་འོག་མ་པའི་སེམེས་ཅན་རྣམས་བས་བདག་ཉིད་རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་བདེ་བ་དང་། གཙང་བ་དང་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་ལྡན་ནོ་སྙམ་དུ་རློམ་སེམས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི།
འདི་ལྟ་སྟེ། ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་འགོག་པ་དང་། ལམ་དང་། དེས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ཉོནོ་མོངས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

366

པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་ནི་གང་ཟག་རྣམ་པ་ཉི་ཤུའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྐྱེན་རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་བལྟ་བར་བྱའོ། །གང་ཟག་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཁྱིམ་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་།

ཉེས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཆེར་སྤྱད་པ་དང་། ཆ་མཉམ་པར་སྤྱད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་དང་། གཞི་མཐོང་བ་དང་། གཞི་མ་མཐོང་བ་དང་། མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་དང་། སྤྱོད་པ་པ་དང་། གཉིད་ལོག་པ་དང་། སད་པ་དང་། གཞོན་ནུ་དང་། དབང་པོ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་
དང་། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཉོནོ་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འདོད་ཅིང་ཁས་བླངས་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་ཅིང་ཁས་བླངས་པ་མ་ཡིནི་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ཀུན་
ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། སོ་སོར་ཡང་དག་པར་མ་རིག་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རགས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མཉམ་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཆ་ཕྲ་བ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ནང་དུ་བལྟས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཕྱིར་བལྟས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། བརྗེད་ངས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ཀུན་བརྟགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། རང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

367

བཞིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཚོལ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། རང་དབང་མེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། རང་དབང་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། གཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། གཞི་ལ་གནས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། བསྒྲུབ་ཏུ་རུང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། བསྒྲུབ་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའོ། །ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་རྐྱེན་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བདེ་བའི་རྐྱེན་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྐྱེན་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་རྐྱེན་དང་། འདུན་པའི་རྐྱེན་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྐྱེན་དང་། རེག་
པའི་རྐྱེན་དང་། བག་ལ་ཉལ་གྱི་རྐྱེན་དང་། སྔོན་གོམས་པའི་རྐྱེན་དང་དམ་པ་མ་ཡིན་

པ་དང་འགྲོགས་པའི་རྐྱེན་དང་། དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཐོས་པའི་རྐྱེན་དང་། ཚུལ་
བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྐྱེན་དང་། མ་དད་པའི་རྐྱེན་དང་། ལེ་ལོའི་རྐྱེན་
དང་། བརྗེད་ངས་པའི་རྐྱེན་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བའི་རྐྱེན་དང་། ཤེས་རབ་འཆལ་པའི་རྐྱེན་དང་། བག་མེད་པའི་རྐྱེན་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་རྐྱེན་དང་། འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་རྐྱེན་དང་། སོ་སོའིོི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་ཉོནོ་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཁམས་གང་དང་གང་དུ་ལུས་གང་དང་གང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ། ཅི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བར་བརྗོད་པར་བྱ་བའམ་འོན་ཏེ་མ་ཚང་བ་དག་གིས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡིན་གྱི་མ་ཚང་བ་དག་གིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་
ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ནི་རང་གི་སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི་འདོད་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

368

ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་ལུས་ནི་གཞན་དུ་
ལུས་གཞན་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་
པའི་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་གྲངས་དེས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་ན་ལུས་ལ་སྲེད་པ་ཡང་ཀུན་ནས་འབྱུང་ལ་བུད་མེད་སྐྱེས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བའང་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་། ཅི་བུད་མེད་དམ་སྐྱེས་པ་འདི་དག་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པར་འགྱུར་རམ་འོན་ཏེ་མི་འགྱུར་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཡང་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་། ནང་དང་ཕྱི་རོལ་ལ་ངར་འཛིན་པ་དང་། ང་འིར་འཛིན་པ་དང་། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་གྲངས་དེས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི། མདོར་བསྡུ་ན་བདུན་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་གྱིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིའོ། །བག་ལ་ཉལ་གྱིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཞི་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་

པས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཤེས་
བཞིན་དུ་འཇུག་ཅིང་གནས་པས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཐམས་ཅད་དུ་བརྗོད་པ་མེད་པས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

369

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིའོ། །གནོད་པ་དང་ལྡན་པས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དེ་ཉིད་དོ། །དོན་དང་ལྡན་པས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དེ་ཉིད་དེ་དག་བསྡུས་ན་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་བདུན་ནམ་དགུར་འགྱུར་རོ། །གཞི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཚིག་གོང་མ་དང་སྦྱོར་བ་དང་ཚིག་འོག་མ་དང་སྦྱོར་བ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་མུ་བཞིར་བཤད་པའི་གཞུང་ནི་མི་སྣང་ངོ་། །སྡོམ་ནི། ལས་དང་མཚན་ཉིད་གཞི་དང་ནི། །བདེ་དང་མི་དགེ་ལ་སོགས་དང་། །སྤོང་དང་དམིགས་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་། །ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཐ་མ་
ཡིན།། །།

བམ་པོ་བཅུ་བཞི་པ། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོནོ་མོངས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ལས་ཀྱི་ལམ་གྱི་དངོས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་ངག་གི་ལས་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བས་བསྡུས་པའི་ལས་དང་མཇུག་གིས་བསྡུས་པའི་ལས་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་རྣམས་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་གྱི་དངོས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་མི་དགེ་བའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་ངག་གི་ལས་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཞེས་བྱའོ། །སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་གི་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དང་དེའི་བསམ་པས་དེ་ཉིད་ལ་ལས་དེ་ཀུན་ཏུ་སྤྱད་ཅིང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི། སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བསྡུས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

370

ཅན་གྱི་སེམས་ནི་ཆགས་ཤིང་ཆགས་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པ་དང་སྡང་ཞིང་སྡང་བས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པ་དང་རྨོངས་ཤིང་རྨོངས་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པའོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཡོད་ཀྱང་དེའི་བསམ་པས་ཀུན་ཏུ་མ་སྤྱད་ན། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་གཏོགས་པའི་ལས་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱང་ཡོད་ལ་དེའི་བསམ་པའང་ཡོད་མོད་ཀྱི་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་དངོས་པོ་གཞན་ཁོ་ན་ཞིག་ལ་ཀུན་ཏུ་སྤྱད་ན་མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་དུ་ཟིན་ཀྱང་དེ་ལྟར་ན་ལས་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིནི་ནོ། །གལ་ཏེ་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱང་ཡོད་ལ་དེའི་བསམ་པའང་ཡོད་མོད་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་མ་སྤྱད་ཅིང་མཐར་ཐུག་པར་མ་གྱུར་ན། དེ་ལྟར་ནའང་ལས་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱང་ཡོད། དེའི་བསམ་པའང་ཡོད་ལ་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་ཀུན་ཏུ་སྤྱད་མོད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་མ་གྱུར་ན་དེ་ལྟ་ནའང་ལས་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱང་ཡོད།
དེའི་བསམ་པ་ཡང་ཡོད་ལ་དེ་ཉིད་ལའང་ཀུན་ཏུ་སྤྱད་པ་མཐར་ཐུག་པར་ཡང་གྱུར་ན་དེ་ལྟ་ན་དེའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་གཏོགས་པའི་ལས་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དེས། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་པོ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྒྱས་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པ་ལྔ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། གཞི་དང་འདུ་ཤེས་དང་། བསམ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་མཐའོ། །དེ་ལ་གཞི་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་སོ་སོ་དག་ལ་སོ་སོར་ངེས་པར་བལྟ་བར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

371

བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བའམ་སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བ་མ་ཡིན་

པའི་གཞི་དེས་མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་འབྱུང་ངོ་། །འདུ་ཤེས་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པ་ལ་

དེར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལ་དེ་མ་ཡིནི་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། དེ་མ་ཡིནི་ལ་དེ་མ་ཡིནི་

པར་འདུ་ཤེས་པའོ། །དེ་ལ་བསམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གམ་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བྱེད་འདོད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ནི་འདི་
དག་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆགས་པའམ་ཞེ་སྡང་ངམ་གཏི་མུག་གམ། ཆགས་པ་དང་ཞེ་
སྡང་ངམ་ཆགས་པ་དང་གཏི་མུག་གམ་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་གམ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་ལ་མཐའ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟ་སྟེ། མངོན་པར་
འདོད་པའི་ལས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དེ་དང་འབྲེལ་པའི་སྦྱོར་བས་དུས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེའམ་དུས་དེའིེི་འོག་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་དེ་དག་གིས་སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལོག་པར་ལྟ་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་གྱི་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པར་གཞག་པ་རྒྱ་ཆེར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྲོག་གཅོད་པའི་གཞི་ནི་སྲོག་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་ནོ། །གལ་ཏེ་གསོད་པར་བྱེད་པ་དེ་སྲོག་ཆགས་དེ་ལ་སྲོག་ཆགས་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་
ཀྱང་ཡོད་ལ། སྲོག་ཆགས་གང་གསད་པར་འདོད་པ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའང་ཡོད་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་དེའིེི་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་འདུ་ཤེས་དེ་ལ་བརྟེནེ་ཏེ་འདི་གསད་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེའི་གསོད་པའི་བསམ་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཆགས་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་ཏམ་ཞེ་སྡང་གིས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་ཏམ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

372

གཏི་མུག་གིས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་ཏམ། དེ་དག་ལས་གཉིས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་ཏམ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་ནས་དེ་ལྟར་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བསམ་པ་དེ་དང་དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་
རང་ངམ་གཞན་དག་གིས་གསད་པའི་སྦྱོར་བ་རྩོམ་ཞིང་མཚོན་གྱིས་འདེབས་པར་བྱེད་ལ། གལ་ཏེ་བཏབ་མ་ཐག་ཁོ་ནར་སྦྱོར་བ་དེས་ཤི་བར་གྱུར་ན་དུས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་དེའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་

བྱའོ། །གལ་ཏེ་དུས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་མ་ཤི་བར་སྦྱོར་བ་དེས་དུས་གཞན་གྱི་ཚེ་ན་ཤི་བར་གྱུར་ནའང་དུས་གང་གི་ཚེ་ན་ཤི་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ན་མཐར་ཐུག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་དེ་དག་གིས་ལས་ཀྱི་ལམ་རེ་རེ་བསྟན་པའི་གཞུང་ནི་མི་སྣང་ངོ་། །མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་གཞི་ནི་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའོ། །འདུ་ཤེས་
ནི་དེ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའོ། །བསམ་པ་ནི་འཕྲོག་པར་འདོད་པ་ཉིད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བའོ། །མཐའ་ནི་གནས་གཞན་དུ་སྤོས་པའོ། །འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པའི་གཞི་ནི་འཇུག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་བུད་མེད་དང་འཇུག་པར་
བྱ་བ་ཡིན་ནའང་། ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པ་

དག་ཏུ་ཚོད་མ་ཡིན་པ་དང་མི་རིགས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མ་
ནིང་ངོ་། །འདུ་ཤེས་ནི་དེ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའོ། །བསམ་པ་ནི་འགྲོ་འདོད་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བའོ། །མཐའ་ནི་གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་སྤྲད་པའོ། །བརྫུན་དུ་སྨྲ་བའི་གཞི་ནི་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཕྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། མ་མཐོང་བ་དང་། མ་ཐོས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་མ་ཕྱེད་པ་དང་། རྣམ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

373

པར་མ་ཤེས་པའོ། །འདུ་ཤེས་ནི་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཟློག་པར་འདུ་ཤེས་པའོ། །བསམ་པ་ནི་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་སྨྲ་བར་འདོད་པ་ཉིད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་གང་ཡང་རུང་བའོ། །མཐའ་ནི་འཁོར་དང་ཕས་འདྲི་བ་ལ་གོ་བར་བྱས་པའོ། །ཕྲ་མའི་གཞི་ནི་སེམེས་ཅན་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་རྣམས་སོ། །འདུ་ཤེས་ནི་གཉི་ག་ལ་མཐུན་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་གང་ཡང་རུང་བར་འདུ་ཤེས་པའོ། །བསམ་པ་ནི་དབྱེ་བ་དང་། མི་འདུམ་པར་འདོད་པ་ཉིད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བའོ། །མཐའ་ནི་དབྱེ་བར་བྱ་བས་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །ངག་རྩུབ་པོའི་གཞི་ནི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སོ། །འདུ་ཤེས་ནི་དེ་དག་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའོ། །བསམ་པ་ནི་ངག་རྩུབ་པོར་སྨྲ་བར་འདོད་པ་ཉིད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བའོ། །མཐའ་ནི་དེ་ལ་ངག་རྩུབ་པོས་སྨྲས་པའོ། །ཚིག་ཀྱལ་བའི་གཞི་ནི་དོན་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་ཏོ། །འདུ་ཤེས་ནི་དེ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའོ། །བསམ་པ་ནི་སྨྲ་བར་འདོད་པ་ཉིད་དོ། །ཉོནོ་མོངས་པ་ནི་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བའོ། །མཐའ་ནི་སྨྲས་པའོ། །བརྣབ་སེམས་ཀྱི་གཞི་ནི་གཞན་གྱི་ནོར་དང་ཡོ་བྱད་དོ། །འདུ་ཤེས་ནི་དེ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའོ། །བསམ་པ་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བའོ། །མཐའ་ནི་དེ་ལ་བདག་གིར་བྱ་བར་ངེས་པའོ། །གནོད་སེམས་ཀྱི་གཞི་དང་འདུ་ཤེས་ནི་ངག་རྩུབ་པོའི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །བསམ་པ་ནི་བསྣུན་པ་ལ་སོགས་པར་འདོད་པ་ཉིད་དོ། །ཉོན་
མོངས་པ་ནི་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བའོ། །མཐའ་ནི་བསྣུན་པ་ལ་སོགས་པར་ངེས་པའོ། །ལོག་པར་ལྟ་བའི་གཞི་ནི་ཡོད་པའི་དོནོ་ཏོ། །འདུ་ཤེས་ནི་བདེནེ་པ་ཡིནི་པར་འདུ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

374

ཤེས་པའོ། །བསམ་པ་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བའོ། །མཐའ་ནི་སྐུར་པ་གདབ་པར་ངེས་པའོ། །དེ་ལ་སྲོག་གཅོད་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་
བཅས་པ་རྒྱས་པ་མ་ཡིནི་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའོ། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི་གསུམ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པ་དང་། འདོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ལ་ནི་རྒྱུ་གསུམ་ཆར་ཡོད་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་གཅིག་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལ་བརྣབ་སེམས་དང་། གནོད་སེམས་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། རང་གི་ལོངས་སྤྱོད་དག་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ། ལོངས་སྤྱོད་སོགས་པར་འདོད་པས་བརྐམ་ཆགས་ཀྱི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ། གཞན་གྱི་ནོར་དང་ཡོ་བྱད་ལ་སོགས་པ་ལ་བཟང་བ་ལས་ཡོངས་སུ་རྟོག་ཅིང་རོ་མྱོང་བར་བྱེད་པས་ཆུམས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ། གཞན་དག་གི་གང་ཡིན་པ་བདག་གིར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་
པས་འཁུ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ། བརྣབ་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དེས་ངོ་ཚ་བ་མེད་པ་དང་ཉེས་དམིགས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ཡིནི་ཏེ། དེ་ལ་གལ་ཏེ་རང་གི་ལོངས་སྤྱོད་
དག་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ཡང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

375

དག་མི་སྣང་ན། དེའི་ཡིད་ཀྱིས་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་བརྣབ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་སེམས་
དང་ལྡན་ལ། བརྐམ་ཆགས་ཀྱི་སེམས་དང་ཡང་ལྡན་མོད་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་དག་མི་སྣང་ན། བརྣབ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་

ནོ། །དེ་བཞིནི་དུ་རྒྱ་ཆེར་ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་དག་ལས་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་
ཞིག་མ་ཚང་ན་བརྣབ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པར་བལྟ་

བར་བྱའོ། །ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་ན་ནི་བརྣབ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གནོད་སེམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། གནོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་མཚན་མར་འཛིནི་པས་ཞེ་སྡང་གི་སེམེས་དང་ལྡན་པ་དང་། གནོད་པ་བྱེད་པ་མི་བཟོད་པས་མི་བཟོད་པའི་སེམེས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཡང་དང་ཡང་དུ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྗེས་སུ་དྲན་
པས་ཁོནོ་དུ་འཛིནི་པའི་སེམེས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཀྱེ་མ་སེམེས་ཅན་འདི་དག་བརྡེགས་སམ་བསད་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་དུ་རྒྱ་ཆེར་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་འཁུ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། སྔ་མ་ལྟ་བུ་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ།
རྣམ་པ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མ་ཚང་ན་གནོད་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ལ། ཚང་བས་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་

བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལོག་པར་ལྟ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

376

བཞིནི་དུ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པས་རྨོངས་པའི་སེམེས་དང་ལྡན་པ་དང་། སྡིག་པའི་བྱ་བ་ལ་དགའ་བས་དྲག་ཤུལ་གྱི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་
ལ་རྣམ་པར་རྟོག་ཅིང་ངེས་པར་རྟོག་པས་ལོག་པའི་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་སེམས་དང་
ལྡན་པ་དང་། སྦྱིན་པ་དང་། མཆོད་སྦྱིན་དང་སྦྱིན་སྲེག་དང་། ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ལ་
སོགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྐུར་པ་འདེབས་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རབ་ཏུ་ཉམས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དེས་ངོ་ཚ་བ་མེད་པ་དང་། ཉེས་དམིགས་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མ་ཚང་ན་
ལོག་པར་ལྟ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ལ། ཚང་བས་ནི་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལག་པས་སྲོག་ཆགས་གསོད་ན་ཡང་
བསད་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བོང་བའམ་དབྱིག་པའམ་མཚོན་ཆའམ་བཅིང་
བའམ། གོ་རར་གཞུག་པའམ། ཟས་གཅད་པའམ། གཞུ་བའམ་གནོད་པར་བྱས་པའམ། བརྡེག་པའམ། ཐ་ན་གསང་སྔགས་སམ། སྨན་རྣམས་སམ། གཤེད་བྱེད་དམ་བྱེད་དམ། རོ་ལངས་དང་རོ་ལངས་བྱེད་ལ་སོགས་པས་གསོད་ན་ཡང་བསད་པ་ཡིན་

པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཟང་ཟིང་ལ་སོགས་པ་འདོད་པས་གསོད་ན་ཡང་བསད་པ་ཡིནི་

པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གནོད་པ་བྱེད་དུ་དོགས་པའམ། ཤ་གླན་པར་འདོད་པའམ། ཆོས་འདོད་པའམ། ཐ་ན་དགའ་བ་དང་། རྩེད་མོའི་ཕྱིར་གསོད་ན་ཡང་བསད་པ་ཡིན་

པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རང་གིས་གསོད་དམ། གཞན་དག་གསོད་དུ་བཅུག་ཀྱང་རུང་། བསད་ན་སྲོག་གཅོད་པ་བྱས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ངོ་མཐོན་དུ་གཞན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

377

གྱི་ནོར་ཕྲོགས་ན་ཡང་མ་བྱིན་པར་བླངས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འཇབ་བུས་
རྐུ་བའམ། ཁྱིམ་ཕུག་གམ། མདུད་པ་བཀྲོལ་ལམ། ལམ་བགག་སྟེ་རིལ་གྱིས་འཕྲོག་
གམ། བུ་ལོན་ལ་དོར་བྱེད་དམ། གཏམས་པ་ལ་དོར་བྱེད་དམ། གཡོ་དང་སྒྱུས་བྲིད་དེ་འཕྲོག་གམ། འཇིགས་པ་བསྟན་ཏམ། གཞན་གྱི་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་སམ། དབང་དུ་བྱས་ནས་རང་གིས་འཕྲོག་གམ། གཞན་དག་འཕྲོག་ཏུ་བཅུག་ན་ཡང་། མ་བྱིན་པར་
བླངས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བདག་གི་དོན་དུ་འཕྲོག་གམ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་
འཕྲོག་གམ། འཇིགས་པས་འཕྲོག་གམ། གསད་པའི་དོན་ནམ། བཅིང་བའི་དོན་ནམ། གནོད་པར་བྱ་བའི་དོན་ནམ། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་ནམ། བསྙེན་བཀུར་གྱི་དོན་ནམ། ཕྲག་དོག་གི་རང་བཞིན་ནམ། ཞེ་སྡང་གིས་འཕྲོག་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་མ་བྱིན་པར་
བླངས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་འཇུག་ན་

འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་
འཇུག་པ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པ་དང་། གནས་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པ་ན་

ཡང་འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལམ་ལ་སོགས་
པ་དང་། མས་བསྲུངས་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་འཇུག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིནི་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་དེ་རང་གི་དང་། གཞན་གྱི་
ཡང་འཇུག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་མངལ་གྱི་སྒོ་མ་གཏོགས་པ་དེ་
ལས་གཞན་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་ནི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཟླ་མཚན་
འཛག་པ་དང་། ཟླ་བ་ཚང་བ་དང་། ནུ་ཞོ་འཛག་པ་དང་། གསོ་སྦྱོང་ལ་གནས་པ་དང་། ནད་ཇི་ལྟ་བུས་ཐེབས་ན་འཁྲིག་པ་སྤྱད་དུ་མི་རུང་བའི་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་པ་དང་། དེའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

378

ཚོད་ལས་ལྷག་པ་ནི་དུས་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཚོད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་ལན་ལྔའི་
བར་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཚོད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་ལྷག་པའི་ཚོད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བླ་མ་ལྟ་
བུ་རྣམས་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་དང་། མཆོད་རྟེན་གྱི་གནས་རྣམས་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། གང་དུ་དེ་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བའི་ས་ཕྱོགས་འབར་འབུར་ཅན་ནམ། སྲ་བའམ། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པའི་གནས་དག་ནི་གནས་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་
རང་འགྲོ་ན་ཡང་འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཞན་
དག་ལ་སྨྱན་བྱེད་དུ་འཆོལ་ན་ཡང་འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་
པར་བྱའོ། །ངོ་མཐོན་དུ་འགྲོ་བ་འགྲོ་བའམ། འཇབ་བུར་འགྲོའམ། གཡོ་དང་སྒྱུས་བྲིད་དེ་འགྲོའམ། ཡིད་བརྟན་ཏེ་འགྲོ་ན་ཡང་འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ཡིན་པར་

བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བརྫུན་སྨྲ་ན་ཡང་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ཡིན་པར་

བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཞན་གྱི་ཕྱིར་རམ་འཇིགས་པའི་ཕྱིར་རམ། ཟང་ཟིང་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་མ་མཐོང་བར་མཐོང་ངོ་ཞེས་སྨྲའམ། མ་ཐོས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་མ་ཕྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་མ་ཤེས་པར་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་སྨྲའམ། མཐོང་བ་ལ་མ་མཐོང་ངོ་ཞེས་སྨྲའམ། ཐོས་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཕྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་སྨྲས་ན་ཡང་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཡི་གེའི་ཟུར་གྱིས་
བསྒྱུར་ཅིང་སྨྲའམ། ཅང་མི་སྨྲ་བས་དེའི་དོན་དང་དུ་ལེན་ཏམ། ལུས་བསྒྱུར་བའི་མཚན་མས་སྟོན་པར་བྱེད་དམ། མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་སྨྲའམ། གཞན་དག་སྨྲར་བཅུག་ན་ཡང་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དབྱེ་བའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་མི་
བསྔགས་པ་བརྗོད་པའི་ཚིག་བདེན་པ་རྗོད་པར་བྱེད་ན་ཕྲ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

379

བྱའོ། །མི་བདེནེ་པས་སྙན་ཚིག་གི་སྦྱོར་བ་ལ་བརྟེནེ་ཏེ་གཞན་དག་ལ་གནོད་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲོགས་སམ། ཉེ་བར་སྦྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ཏམ། བསྙེན་བཀུར་ལ་བརྟེན་ཏམ། བདག་
གི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རམ། གཞན་དག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རམ། གཞན་གྱི་ལྕེ་རྟེན་གྱིས་དབྱེན་གྱི་ཡོནོ་ཏན་བསྟན་ཏམ། ཐ་ན་འཇིགས་པ་བསྟན་ཏེ། དབྱེ་བའི་ཕྱིར་རང་ངམ། གཞན་དག་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་དུ་བཅུག་ན་ཡང་ཕྲ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །མངོན་སུམ་དུ་
ཚིག་རྩུབ་པོ་རྗོད་པར་བྱེད་ན་ངག་རྩུབ་པོ་ཡིནི་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ལྐོག་གམ་སྐྱེ་བོ་
མང་པོའི་མངོན་སུམ་མམ། དབེན་པར་བདེན་པའི་སྐྱོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའམ། མི་བདེན་པའི་སྐྱོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡི་གེའི་ཟུར་གྱིས་བསྒྱུར་བས་སམ། རྣར་བཤུབས་པས་སམ། བདག་ཉིད་ཀྱི་ལྕེ་རྟེན་གྱིས་སམ། གཞན་གྱི་ལྕེ་རྟེན་གྱིས་རྒོད་པའམ། མ་ཞི་བའམ། རིགས་ཀྱི་སྐྱོན་ལ་བརྟེན་ཏམ། ལུས་ཀྱི་སྐྱོན་ལ་བརྟེན་ཏམ། བྱ་བའམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སམ། ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྐྱོན་ལ་བརྟེན་ཏེ། རང་ངམ་གཞན་དག་
ཚིག་རྩུབ་པོ་བརྗོད་དུ་བཅུག་ན་ཡང་ངག་རྩུབ་པོ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བྲོ་གར་
ལ་བརྟེན་པའི་གླུ་ལེན་ན་ཚིག་ཀྱལ་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །སིལ་སྙན་ལ་བརྟེན་
པའམ། དེ་གཉི་ག་ལ་བརྟེན་པའམ། དེ་གཉི་ག་ལ་མ་བརྟེན་པའི་གླུ་ལེན་ཏམ། འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་དོན་དང་མི་ལྡན་པ་དེ་དག་ལ་དགའ་བའི་བློས་ལུང་འབོགས་སམ། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་དམ། རྒྱས་པར་དབྱངས་ཀྱིས་ཁ་ཏོན་བྱེད་དམ། གཞན་དག་ལ་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་སྟོན་ན་ཡང་ཚིག་ཀྱལ་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །འཐབ་མོ་དང་། མཚང་འདྲུ་བ་དང་། རྩོད་པ་དང་། འགྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཚིག་རྗོད་པར་བྱེད་དམ། འདུ་འཛིའི་གཏམ་ལ་དགའ་ཞིང་རྒྱལ་པོའི་གཏམ་ཟེར་རམ། རྐུན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

380

པོའི་གཏམ་ཟེར་རམ། རྒྱས་པར་ཡུལ་གྱི་གཏམ་མམ། བློན་པོ་ཆེན་པོའི་གཏམ་གྱི་བར་རམ། བརྫུན་གྱི་ཚིག་སྨྲའམ། ཕྲ་མའི་ཚིག་སྨྲའམ། ངག་རྩུབ་པོ་སྨྲའམ། ཐ་ན་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པའམ། ཀུན་ཏུ་མ་བརྟགས་པའི་ཚིག་དོན་མེད་པ་བརྗོད་ན་ཡང་ཚིག་
ཀྱལ་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཚིག་ཀྱལ་པ་ནི་གཞི་བདུན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ།
འཐབ་མོ་དང་། མཚང་འདྲུ་བ་དང་། རྩོད་པ་དང་། འགྱེད་པ་དང་། བྲམ་ཟེའི་གསང་སྔགས་རྣམས་དང་། ཉམ་ཐག་ཅིང་སྨྲ་བ་དང་། བགད་པ་དང་། རྩེས་པ་དང་། དགའ་བར་བྱས་པ་དང་། དགའ་དགུར་སྤྱད་པ་སྨྲ་བ་དང་། འདུ་འཛིའི་གཏམ་སྨྲ་བ་དང་། ར་རོ་བ་དང་། སྨྱོས་པ་ལྟ་བུར་སྨྲ་བ་དང་། ལོག་པའི་འཚོ་བས་སྨྲ་བའོ། །ཁྱིམི་གྱི་རྗེ་དཔོནོ་
ལ་འདོད་པའི་རྣམ་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཀྱེ་མ་ཁྱིམ་གྱི་རྗེ་དཔོན་གང་ཡིན་པ་དེ་
བདག་གི་བྲན་གཡོག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་ཅི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་བྱར་རུང་བར་གྱུར་ན་ཅི་མ་
རུང་སྙམ་པ་ནི་བརྣབ་སེམས་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཁྱིམ་གྱི་རྗེ་དཔོན་ལ་དེ་ཉིད་
ཀྱི་ཕ་མའམ། བུའམ། ཆུང་མའམ། བྲན་ནམ། བྲན་མོའམ། ལས་བྱེད་པའམ། ཞོ་ཤས་འཚོ་བའམ། རྒྱས་པར་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་དངོས་པོ་བདུན་ནམ། ཟས་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་བཅུ་པོ་དག་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཀྱེ་མ་བདག་ལ་
གཞན་དག་འདོད་པ་ཆུང་བ་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་འདོད་པའི་རྣམ་པ་
སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ཡང་བརྣབ་སེམེས་ཡིནི་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདོད་པ་ཆུང་བ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་ཆོག་ཤེས་པ་དང་། རབ་ཏུ་དབེནེ་པ་དང་། བརྩོནོ་འགྲུས་བརྩམས་པ་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་། མཉམ་པར་གཞག་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཅན་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་དང་། མང་དུ་ཐོས་པ་དང་། གཏོང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཀྱེ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

381

མ་བདག་ཕ་རོལ་རྒྱལ་པོ་ནས། རྒྱས་པར་དེད་དཔོན་དང་། དགེ་སློང་དང་། དགེ་སློང་མ་དང་། དགེ་བསྙེན་དང་། དགེ་བསྙེན་མའི་བར་དག་གིས་བསྙེན་བཀུར་བྱ་བ་དང་། བསྟི་སྟང་དུ་བྱ་བ་དང་། བླ་མར་བྱ་བ་དང་། རི་མོར་བྱ་བ་དང་། མཆོད་པར་བྱ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཀྱེ་མ་བདག་གིས་ཟས་དང་གོས་དང་། མལ་ཆ་དང་། སྟན་དང་། ནད་ཀྱི་གསོ་སྨན་དང་། ཡོ་བྱད་ཐོབ་པར་གྱུར་ཀྱང་ཅི་མ་རུང་སྙམ་དུ་འདོད་པའི་རྣམ་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ཡང་བརྣབ་སེམས་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཀྱེ་མ་བདག་ཉིད་ཕྱི་
མ་ལ་ལྷའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེ་ཞིང་ལྷའི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔས་བརྩོན་པར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པ་དང་། ཀྱེ་མ་བདག་ཕྱི་མ་ལ་དྲག་པོའི་འཇིག་རྟེན་དང་། ཁྱབ་འཇུག་གི་འཇིག་རྟེན་དང་། མི་སྐལ་བ་ཅན་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་བར་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་འདོད་པའི་རྣམ་པ། སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ཡང་བརྣབ་སེམས་ཡིན་

པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཐ་ན་ཕ་མ་དང་བུ་དང་ཆུང་མ་དང་བྲན་དང་བྲན་མོ་དང་། ལས་བྱེད་པ་དང་། ཞོ་ཤས་འཚོ་བ་དང་། མཛའ་བཤེས་དང་། གྲོས་གྲོགས་དང་། ཉེ་དུ་དང་། རྒན་རབས་དང་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ཡང་བརྣབ་སེམས་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་བདག་ལ་
གནོད་པ་བྱ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ནས། དེ་ལ་གནོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་
པར་བྱེད་ན་གནོད་སེམས་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བདག་ལ་གནོད་པ་བྱས་སོ་
བྱེད་དོ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས། དེ་ལ་གནོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་པར་བྱེད་ན་ཡང་གནོད་སེམས་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྒྱས་པར་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

382

ཀྱི་དངོས་པོ་དགུ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཀྱེ་མ་བདག་གི་གཤེད་མ་
རྣམས་དང་། དགྲ་བོ་རྣམས་དང་། ཕས་ཀྱི་དགྲ་རྣམས་དབང་དུ་འགྱུར་ཞིང་བདག་གིས་དེ་དག་བསད་པ་དང་། བཅིང་བ་དང་། སྤྱུགས་པ་དང་། ལྕག་དག་གིས་གཞུ་བ་དང་། དེ་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་དང་དབྲལ་བ་དང་། བུ་སྨད་རྣམས་དང་། རྩ་འཇིང་དང་། འཁོར་དང་ཁྱིམ་དང་དབྲལ་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་སེམས་སྐྱེད་
པར་བྱེད་ན་ཡང་གནོད་སེམས་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཞན་དག་ལ་བདག་གི་
གཤེད་མ་རྣམས་དང་། དགྲ་བོ་རྣམས་དང་། ཕས་ཀྱི་དགྲ་རྣམས་ལ་ཇི་སྐད་བརྗོད་པའི་གནོད་པ་བྱ་བར་འཚོལ་བའི་ཀུན་ནས་མནར་སེམེས་ཀྱི་སེམེས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ཡང་གནོད་སེམས་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རང་ཉིད་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ལུས་དང་ངག་དང་
ཡིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཅིང་དེས་དེ་དག་གི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་དང་། རྩ་འཇིང་དང་། འཁོར་དང་། གྲགས་པ་དང་། ནད་མེད་པ་དང་། གསོནོ་པ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པ་དང་། ལུས་ཞིག་ནས་ཀྱང་ངན་སོང་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ཡང་གནོད་སེམས་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བྱིན་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་སེམས་
སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ཡང་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྒྱས་པར་རྒྱུ་ལ་
སྐུར་པ་འདེབས་སམ། འབྲས་བུ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་སམ། བྱ་བ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་སམ། ཡོད་པའི་དངོས་པོ་འཇིག་པར་བྱེད་ན་ཡང་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིནི་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །གང་གི་ཚེ་ལོག་པའི་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་འདི་ཁོ་ན་ལས་ཀྱི་ལམ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

383

རྣམས་སུ་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་ཤེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་ནི་ལོག་པར་ལྟ་བ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ལྟར་ལོག་པར་ལྟ་བ་
འདི་ལ་བརྟེནེ་ནས་དགེ་སྦྱོང་དང་། བྲམ་ཟེ་ཁ་ཅིག་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡང་དག་པར་གཅོད་པར་བྱེད་ཅིང་། སྡིག་པ་ལ་ཅི་འདོད་དགུར་སྤྱོད་པའི་ལྟ་བ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་སྡིག་པ་བྱེད་
པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་སུ་དེ་ཁོ་ན་
གསུངས་ཀྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལོག་པར་ལྟ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་

པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྲོག་གཅོད་པ་ནི་རྒྱུ་ལྔས་ལྕི་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།
ལྔ་གང་ཞེ་ན། བསམ་པ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། གཉེན་པོ་མེད་པ་དང་། ལོག་པ་ལ་མངོནོ་པར་ཞེན་པ་དང་། གཞིས་སོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཆགས་པའི་བསམ་པ་དྲག་པོས་བྱེད་དམ། ཞེ་སྡང་གི་བསམ་པ་དྲག་པོས་སམ། གཏི་མུག་གི་བསམ་པ་དྲག་པོས་བྱེད་པ་ནི་སྲོག་གཅོད་པ་ལྕི་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་ཟློག་པ་ནི་ཡང་བ་ཡིན་

ནོ། །གལ་ཏེ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའམ། བྱེད་པའམ། བྱས་པ་ལ་སེམས་རངས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། རང་ཡང་བྱེད་ལ་གཞན་ཡང་དེ་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་དང་། དེའི་བསྔགས་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་མཐུན་པ་པ་མཐོང་ན་ཡིད་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཡུན་རིང་པོ་ནས་བསགས་ཤིང་ཡུན་རིང་པོ་ནས་བསགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བྱེད་པ་དང་། རྟག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། གུས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལན་ཅིག་ལ་ཡང་མང་དུ་གསོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ལས་རབ་ཏུ་དྲག་པོས་གསོད་པར་བྱེད་པ་དང་། འཇིགས་པས་དེ་བྱ་
བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་དུ་བཅུག་ནས་གསོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

384

བ་དང་། བཀྲེནེ་པ་དང་། ཉམ་ཐག་པར་སྨྲ་བ་དང་། སྙིང་རྗེ་བར་སྨྲེ་སྔགས་འདོནོ་བཞིནི་

དུ་གསོད་པར་བྱེད་པ་ནི་སྲོག་གཅོད་པ་སྦྱོར་བ་ལས་ལྕི་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྲོག་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་བསླབ་པ་

འགའ་ཡང་ལྡན་པར་མི་བྱེད་ལ། ཟླ་བ་ཕྱེད་ལ་ཚེས་བརྒྱད་དང་། ཚེས་བཅུ་བཞི་དང་། ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་བསྙེན་གནས་ལ་གནས་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། དུས་དུས་སུ་སྦྱིན་པ་
དག་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། བསོད་ནམས་དག་མི་བྱེད་པ་དང་། མངོན་དུ་སྨྲ་བ་དང་། ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། ལྡང་བ་དང་། ཐལ་མོ་སྦྱོར་བ་དང་འདུད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱེད་པ་དང་། དུས་དུས་སུ་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་། ཁྲེལ་ཡོད་པ་དང་། འགྱོད་པ་ཤས་ཆེན་པོ་མི་ཐོབ་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་མི་རེག་པ་དང་། ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་མི་རེག་པ་ནི་སྲོག་གཅོད་པ་གཉེན་པོ་མེད་པ་ལས་ལྕི་བ་
ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་མཆོད་སྦྱིན་ལོག་པར་བྱེད་
པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བའི་རྗེས་སུ་ཡིད་འདོད་པར་བྱེད་ཅིང་། ཆོས་འདོད་པས་སྲོག་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ནི་སྲོག་གཅོད་པ་ལོག་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་ལྕི་བ་ཡིན་པར་

བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སེམས་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཕྱུགས་གསད་པ་ལ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་ཕྱུགས་རྣམས་ནི་སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོས་ཡོ་བྱད་ཀྱི་རྒྱུར་སྤྲུལ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན་ཡང་སྲོག་གཅོད་པ་ལྕི་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་ལོག་པར་ལྟ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་བརྟེན་ཏེ། སྲོག་གཅོད་པར་བྱེད་ན་ཡང་སྲོག་གཅོད་པ་ལོག་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་ལྕི་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །གལ་ཏེ་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྲོག་ཆགས་བོང་ཆེན་པོ་གསོད་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

385

པར་བྱེད་ན། སྲོག་གཅོད་པ་གཞི་ལས་ལྕི་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་
མིའམ་མིར་ཆགས་པ་གསོད་པར་བྱེད་དམ། གལ་ཏེ་ཕ་མའམ། ཕུ་ནུའམ། བླ་མ་ལྟ་བུའམ། གལ་ཏེ་ཡིད་གཅུགས་པའམ། གལ་ཏེ་སློབ་པའམ། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འམ། གལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པའམ། གལ་ཏེ་རང་སངས་རྒྱས་གསོད་པར་བྱེད་དམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་བགྲོངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་བཞིན་དུ། གལ་ཏེ་
གསོད་པའི་བསམ་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱིན་པར་

བྱེད་པ་ནི་སྲོག་གཅོད་པའི་གཞི་ལས་ལྕི་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཇི་སྐད་བསྟན་
པའི་རྒྱུ་དེ་དག་ལས་བཟློག་པ་ནི་སྲོག་གཅོད་པ་ཡང་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །འདི་མན་ཆད་ནི་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞིའི་ལྕི་བ་ཉིད་དང་ཡང་
བ་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ལྷག་མ་ནི་སྲོག་གཅོད་པ་བཞིན་དུ་ཇི་
རིགས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་མང་པོ་འཕྲོག་པར་བྱེད་ན་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་
གཞི་ལས་ལྕི་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་བཟང་པོའམ། གལ་ཏེ་ཡིད་བརྟན་
པ་ལ་འཁུ་ཞིང་འཕྲོག་པར་བྱེད་དམ། གལ་ཏེ་དམན་པ་དང་། བཀྲེན་པ་དག་ལས་འཕྲོག་པར་བྱེད་དམ། གལ་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་ཆོས་འདི་བདག་ལས་འཕྲོག་པར་བྱེད་དམ། གལ་ཏེ་གྲོང་དུ་ཆུད་པ་འཕྲོག་པར་བྱེད་དམ། གལ་ཏེ་སློབ་པ་ལས་སམ། གལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལས་སམ། གལ་ཏེ་རང་སངས་རྒྱས་ལས་སམ། གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱིའམ། གལ་ཏེ་མཆོད་རྟེནེ་གྱི་འཕྲོག་པར་བྱེད་ན་ཡང་མ་བྱིནི་པར་ལེནེ་པ་གཞི་
ལས་ལྕི་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འཇུག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པ་ལས་

བརྩམས་ཏེ། གལ་ཏེ་མ་ལ་ཉལ་པོ་བྱེད་དམ། མ་དང་འབྲེལ་པའམ། སྐྱེས་པ་ཡིད་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

386

གཅུགས་པའི་ཆུང་མའམ། བརྟུལ་ཞུགས་ལ་གནས་པའི་དགེ་སློང་མ་དང་། དགེ་སློབ་མ་དང་། དགེ་ཚུལ་མ་ལ་ཉལ་པོ་བྱེད་ན་ཡང་འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པའི་གཞི་ལས་ལྕི་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པ་ལས་

བརྩམས་ཏེ། གལ་ཏེ་ཁར་འཇུག་ན་འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་གཞི་ལས་ལྕི་བ་
ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དུས་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ། གལ་ཏེ་
གསོ་སྦྱོང་ལ་གནས་པའམ། ཟླ་བ་ཚང་བའམ། ནད་ཀྱིས་བཏབ་པ་ལ་ཉལ་པོ་བྱེད་ན་འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་གཞི་ལས་ལྕི་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གནས་
མ་ཡིན་པར་འཇུག་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ། གལ་ཏེ་མཆོད་རྟེན་གྱི་གནས་སམ། མཆོད་རྟེན་གྱི་དྲུང་ངམ། དགེ་འདུན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བར་ཉལ་པོ་བྱེད་ན། འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་གཞི་ལས་ལྕི་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་གཞན་བྲིད་པར་
འདོད་ཅིང་བསླུ་བར་འདོད་པས་དོན་མང་པོས་བརྫུན་གྱི་ཚིག་སྨྲ་ན་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་གཞི་ལས་ལྕི་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་བཟང་པོའམ་རབ་ཏུ་མཆོག་གམ།
གལ་ཏེ་ཡིད་གཅུགས་པའམ། གལ་ཏེ་མའམ། གལ་ཏེ་ཕའམ། རྒྱས་པར་སྔ་མ་བཞིན་

དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བར་ལ་བརྫུན་ཟེར་ན་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་གཞི་ལས་ལྕི་བ་ཡིན་

པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ནི་གཞན་དག་སྲོག་གཅོད་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད། ལོངས་སྤྱོད་ཉམས་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད། ཆུང་མ་ཆུད་གཟན་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་གང་སྲོག་གཅོད་པ་ལྕི་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་ལྕི་བ་དང་།
འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པའི་ལྕི་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་གཞི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

387

ལས་ལྕི་བ་ཡིནི་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་བརྫུན་ཟེར་ན་
བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་དེ་ནི་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་ལྕི་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཡུན་རིང་པོ་ནས་བཤེས་པར་གྱུར་པ་རྣམས་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ནི་ཕྲ་མ་གཞི་ལས་ལྕི་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་དང་འབྱེད་པར་བྱེད་དམ། གལ་ཏེ་མ་དང་བུ་དག་གམ། གལ་ཏེ་ཕ་དང་བུ་དག་གམ། གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་འབྱེད་པར་བྱེད་དམ། སྲོག་གཅོད་པ་དང་། མ་བྱིནི་པར་ལེནེ་
པ་དང་། འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྲ་མ་ནི་སྔ་མའི་ཚུལ་བཞིནི་དུ་རིག་
པར་བྱའོ། །ཕ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་བླ་མ་ལྟ་བུ་དག་ལ་ངག་རྩུབ་པོ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ནི་ངག་རྩུབ་པོ་གཞི་ལས་ལྕི་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་།

དེ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པའི་བརྫུན་སྨྲ་བ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་གཤེ་བ་དང་། སྤྱོ་བ་དང་།
བརྒྱད་བཀག་ཟེར་བ་ཡང་། ངག་རྩུབ་པོ་ལྕི་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བརྫུན་དུ་
སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བའི། ཚིག་ཀྱལ་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ལྕི་བ་དང་ཡང་བ་
ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་དག་གི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །འཐབ་མོ་དང་། མཚང་
འདྲུ་བ་དང་། རྩོད་པ་དང་འགྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚིག་ཀྱལ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ལྕི་
བ་ཡིན་ནོ། །ཆགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་བའི་བསྟན་བཅོས་དོན་དང་མི་ལྡན་པ་དག་ལུང་འབོགས་པ་དང་། ཁ་དོན་བྱེད་པ་དང་། གཞན་དག་ལ་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཚིག་ཀྱལ་པ་གཞི་ལས་ལྕི་བ་ཡིན་པར་

བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཕ་མ་དང་། ཉེ་དུ་དང་། བླ་མ་ལྟ་བུ་དག་ལ་བསྟིང་སླད་དང་། ཅོ་འདྲི་བ་དང་། ཚིག་གི་ལམ་མི་བཤའ་བ་དང་ཀུན་ཏུ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཚིག་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

388

ཀྱལ་པ་གཞི་ལས་ལྕི་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དགེ་འདུན་གྱི་དང་། མཆོད་རྟེན་
གྱི་ཡོ་བྱད་དག་ལ་བརྣབ་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་བརྣབ་སེམས་གཞི་ལས་ལྕི་བ་
ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བྱེད་ཅིང་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཤེས་ཀྱི་ཁེ་དང་བཀུར་སྟིའི་འདོད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡང་བརྣབ་སེམས་གཞི་ལས་ལྕི་བ་
ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཕ་མ་དང་། ཉེ་དུ་དང་། བླ་མ་ལྟ་བུ་དག་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམེས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་གནོད་སེམེས་གཞི་ལས་ལྕི་བ་ཡིནི་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །ཉེས་པ་མེད་པ་དང་། བཀྲེན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། སྙིང་རྗེ་བའི་གཞི་དག་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡང་གནོད་སེམས་གཞི་ལས་ལྕི་བ་
ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཉེས་པ་བྱས་པ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་འཆགས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡང་གནོད་སེམས་གཞི་ལས་ལྕི་བ་
ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཐམས་ཅད་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞི་ཐམས་ཅད་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་སྒོར་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལས་གཞན་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་པས་ལྕི་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་ཡང་དག་པར་སོང་བ་དང་། ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་རྒྱ་ཆེར་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཡང་ལོག་པར་ལྟ་བ་གཞི་ལས་ལྕི་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་
གཞི་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་བཟློག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཡང་བ་ཡིན་པར་ཅི་
རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྲོག་གཅོད་པ་དང་ལྡན་པའི་མི་དགེ་བ་ནི་བྱས་ལ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

389

བསགས་པ་མ་ཡིནི་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །བསགས་ལ་མ་བྱས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །བྱས་ཀྱང་
བྱས་ལ་བསགས་ཀྱང་བསགས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །མ་བྱས་ཤིང་མ་བསགས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་མུ་དང་པོ་ནི་བྱིས་པ་མི་མཁས་པས་བྱས་པ་དང་། རྨི་ལམ་ན་བྱས་པ་དང་། ཆེད་དུ་མ་བྱས་པ་དང་། མི་འདོད་བཞིན་དུ་གཞན་དག་གིས་ནན་གྱིས་བྱེད་དུ་
བཅུག་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཁོ་ན་བྱས་ཤིང་བྱས་ནས་ཀྱང་འགྱོད་པའི་སེམས་དང་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་དྲག་པོས་བཅོམ་ནས། སྤོང་བའི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པས་ཤིན་ཏུ་སྲབ་མོར་བྱས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་མ་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ནར་
འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ས་བོན་ནས་བཅོམ་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྤོང་བའི་ལམ་གྱིས་ས་བོན་ནས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་ཡིན་

ནོ། །བསགས་ལ་མ་བྱས་པ་ནི་འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་སྲོག་ཆགས་བསད་པའི་ཕྱིར་ཡུན་རིང་པོ་ནས་རྗེས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་རྗེས་སུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་སྲོག་གཅོད་པ་དང་ལྡན་པའི་མི་དགེ་བ་བསགས་པ་ནི་ཡོད་ལ། དེས་སྲོག་གཅོད་པ་ནི་མ་བྱས་པ་
ཡིན་ནོ། །བྱས་ཀྱང་བྱས་ལ་བསགས་ཀྱང་བསགས་པ་ནི་རྣམ་པ་གང་དག་གིས་བྱས་ལ་བསགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བསགས་ལ་མ་བྱས་པའི་རྣམ་པ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་
དག་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྲོག་གཅོད་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །མ་བྱས་ཤིང་མ་བསགས་པ་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པའོ། །ལྷག་མ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ལ་
སོགས་པ་ནས་ཚིག་ཀྱལ་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དག་ཀྱང་སྲོག་གཅོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིནི་དུ་ཅི་རིགས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །བརྣབ་སེམེས་དང་གནོད་སེམེས་དང་ལོག་
པར་ལྟ་བ་དག་ལ་ནི་བསགས་ལ་མ་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མུ་གཉིས་པ་མེད་དོ། །མུ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

390

དང་པོ་ལས་ཀྱང་ཆེད་དུ་མ་བྱས་པ་ཡང་མེད་ལ། གཞན་དག་གིས་ནན་གྱིས་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ཡང་མེད་དོ། །ལྷག་མ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ།། །།
བམ་པོ་བཅོ་ལྔ་པ། དེ་ལ་སྲོག་གཅོད་པ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་ཅིང་གོམས་པར་བྱས་ལན་མང་དུ་བྱས་པས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་སྲོག་གཅོད་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་མི་
རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྐྱེས་ན་ཡང་ཚེ་ཐུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་སྲོག་གཅོད་པའི་རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱའོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བཟའ་བ་དང་། བཏུང་བ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། སྨན་ལ་སོགས་པ་མཐུ་ཆུང་བ་དང་། ཉམས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་། མཐུ་སྟོབས་ཆུང་བ་དང་། འཇུ་དཀའ་ཞིང་ནད་སྐྱེད་པར་
བྱེད་ལ། དེས་སེམེས་ཅན་ཕལ་ཆེར་ཚེ་མ་ཟད་པ་བཞིནི་དུ་དུས་མ་ཡིན་པར་འཆི་བའི་
དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་སྲོག་གཅོད་པའི་དབང་གི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱུ་མཐུན་
པའི་འབྲས་བུ་ནི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དབང་གི་
འབྲས་བུ་ནི་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་དབང་གི་འབྲས་བུས་ནི་
སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ན་འབྲས་བུ་ཉུང་བ་དང་། འབྲས་བུ་མི་གྲུང་བ་དང་། འབྲས་བུ་རུལ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ལོད་པ་དང་། ཐན་པ་ཆེ་བ་དང་། ཆར་ཆེས་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྐམ་པོ་དང་། འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པའི་དབང་གི་འབྲས་བུས་ནི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ན་བཤང་བ་དང་། གཅི་བ་དང་། འདམ་རྫབ་དང་། ལྗན་ལྗིན་མང་བ་དང་། མི་གཙང་བ་མང་བ་དང་། དྲི་ང་བ་མང་བ་དང་། དོག་པ་དང་།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

391

ཉམ་ང་བ་མང་བ་དང་། རྫས་མི་གཙང་ཞིང་དྲི་ང་བ་མང་དུ་འབྱུང་བ་དང་། ཉམས་མི་དགའ་བར་འགྱུར་རོ། །བརྫུན་དུ་སྨྲ་བའི་དབང་གི་འབྲས་བུས་ནི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ན་ཞིང་ལས་དང་། གྲུ་སྤྱོད་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། མཐུན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཕལ་ཆེར་སླུ་བ་དང་། འཇིགས་པ་དང་། འཇིགས་སུ་རུང་བའི་རྒྱུ་མང་པོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །ཕྲ་མའི་དབང་གི་འབྲས་བུས་ནི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནས་ཕྱོགས་འབར་འབུར་དང་། ལྕང་ལྕོང་དང་། མཐོ་དམན་དང་། བགྲོད་དཀའ་བ་དང་ལྡན་ཞིང་འཇིགས་པ་དང་། འཇིགས་སུ་རུང་བའི་རྒྱུ་མང་པོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །ངག་རྩུབ་པོའིོི་དབང་གི་འབྲས་བུས་ནི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེནེ་ནས་ཕྱོགས་སྡོང་དུམ་དང་། ཚེར་མའི་གཞི་དང་། རྡོ་བ་དང་གསེག་མ་དང་། གྱོ་མོ་མང་བ་དང་། རྩུབ་པ་དང་། མདངས་མི་སྣུམ་པ་དང་། འབབ་ཆུ་དང་། མཚོ་དང་། ལྟེང་ཀ་མེད་པ་དང་། སྐམ་པ་དང་། ཚ་སྒོ་དང་། དགོནོ་དུང་དང་། ཐ་ཆད་དང་། སྡིག་པ་ཅན་གྱི་ས་གཞི་དང་ལྡན་ཞིང་འཇིགས་པ་དང་། འཇིགས་སུ་རུང་བའི་རྒྱུ་མང་པོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །ཚིག་ཀྱལ་པའི་དབང་གི་འབྲས་བུས་ནི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ན་འབྲས་བུའི་ཤིང་ལྗོན་པ་རྣམས་ལ་འབྲས་བུ་མི་འཆགས་པ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པར་འབྲས་བུ་འཆགས་པ་དང་། དུས་སུ་འབྲས་བུ་མི་
འཆགས་པ་དང་། མ་སྨིན་པར་སྨིན་པ་འདྲ་བར་སྣང་བ་དང་། རྩ་བ་མི་བརྟན་པ་དང་།
ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་པ་དང་། ཀུན་དགའ་ར་བ་ཉམས་དགའ་བ་དང་། ནགས་ཚལ་ཉམས་དགའ་བ་དང་། རྫིང་བུ་ཉམས་དགའ་བ་མི་མང་བ་དང་། འཇིགས་པ་དང་། འཇིགས་སུ་རུང་བའི་རྒྱུ་མང་པོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །བརྣབ་སེམས་ཀྱི་དབང་གི་འབྲས་བུས་ནི། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལོ་རེ་རེ་དང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

392

དུས་ཚིགས་རེ་རེ་དང་། ཟླ་བ་དང་། ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་། མཚན་མོ་དང་། ཉིན་མ་རེ་རེ་ཞིང་
ཡང་ཉམས་པ་དང་། འབྲི་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་དག་མེད་པར་སྣང་གི་འཕེལ་བར་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །གནོད་སེམས་ཀྱི་དབང་གི་འབྲས་བུས་ནི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ན་ཡམས་ཀྱི་ནད་མང་བ་དང་། གནོད་པ་མང་བ་དང་། འགོ་བའི་ནད་མང་བ་དང་། འཁྲུག་པ་མང་བ་དང་། ཕ་རོལ་གྱི་དམག་ཚོགས་ལས་གྱུར་པའི་འཁྲུག་ལོང་གི་འཇིགས་པ་མང་བ་དང་། སེང་གེ་དང་། སྟག་ལ་སོགས་པ་གཅན་གཟན་གནོད་པ་བྱེད་པ་མང་བ་དང་། སྦྲུལ་གདུག་པ་དང་། སྦྲུལ་དང་། སྡིག་པ་དང་། སྲིན་གྱི་སྡེ་མང་བ་དང་། གནོད་སྦྱིན་

གདུག་པ་དང་། རྐུན་པོ་ལ་སོགས་པ་མང་བར་འགྱུར་རོ། །ལོག་པར་ལྟ་བའི་དབང་གི་འབྲས་བུས་ནི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ན་འབྱུང་ཁུང་མཆོག་དང་། གཙོ་བོ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནུབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། དངོས་པོ་མི་གཙང་བ་དག་
མཆོག་ཏུ་གཙང་བར་སྣང་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་པ་དག་མཆོག་ཏུ་བདེ་བར་སྣང་བ་དང་། གནས་མེད་པ་དང་། སྐྱོབ་པ་མེད་པ་དང་། སྐྱབས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྲོག་གཅོད་པ་ནས་དེ་བཞིན་དུ་ལོག་པར་ལྟ་བའི་བར་ནི་
རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཞེ་སྡང་ལས་བྱུང་བ་དང་། གཏི་མུག་ལས་བྱུང་བའི་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྡང་བ་དང་གཏི་མུག་ལས་བྱུང་བའི་སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཤ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པས་གསོད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྲོག་གཅོད་པ་
ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་གསད་ནས་དེ་ལ་ཡོད་པའི་རྫས་དག་དབྲོག་པར་བྱའོ་སྙམ་པ། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། གལ་ཏེ་གཞན་དག་གིས་རྔན་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

393

བྱིན་པ་དང་། གལ་ཏེ་ཕན་བཏགས་པ་ལ་ལན་དུ་ཕན་གདགས་པར་འདོད་པ་དང་། གལ་ཏེ་མཛའ་བཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པ་དང་། གལ་ཏེ་རྗེ་དཔོན་གྱི་ཟས་དང་། གོས་བདག་གིར་བྱས་ནས་དེའི་ཚིག་གིས་གསོད་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྲོག་གཅོད་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་འདི་
ནི་བདག་ལ་མི་རྙེད་པ་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་དང་། འདི་ནི་བདག་གི་རྙེད་
པའི་བར་ཆད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ནས། གསོད་པར་བྱེད་པ་དང་། མི་རྙེད་པ་དང་།
རྙེད་པ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིནི་དུ་མི་སྙན་པ་དང་། སྙན་པ་དང་། སྨད་པ་དང་། བསྟོད་པ་དང་།
སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། བདེ་བ་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྲོག་གཅོད་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་འདི་ནི་
བདག་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ནས་གསོད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཞེ་སྡང་
ལས་བྱུང་བའི་སྲོག་གཅོད་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་བདག་ལ་གནོད་པ་
བྱེད་པ་རྗེས་སུ་དྲན་ནམ། གལ་ཏེ་བདག་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་དུ་དོགས་སམ། གལ་ཏེ་བདག་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པར་མཐོང་ངམ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་ཀུན་ནས་

མནར་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་དགུའི་བར་ལ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཐམས་ཅད་
ཀྱང་ཞེ་སྡང་ལས་བྱུང་བའི་སྲོག་གཅོད་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་
ཕྱིར་གསོད་པར་བྱེད་དེ། འདི་དང་བདག་ནི་སྲོག་ཆགས་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ཀྱང་དེ་
ལ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བར་བྱེད་པ་ཡིནི་པས། གཞི་དེས་ལུས་ཞིག་ནས་མཐོ་རིས་ཀྱི་འཇིག་
རྟེན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས། གསོད་པར་བྱེད་པ་ནི་གཏི་མུག་ལས་བྱུང་བའི་སྲོག་གཅོད་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་གསོད་པར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

394

བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་དང་ལེགས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་
སེམས་ཀྱིས་གསོད་པར་བྱེད་པ་དང་། གལ་ཏེ་རིག་བྱེད་རྣམས་དང་ཚངས་པ་དང་། སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོ་ལ་སྨོད་པ་དང་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ལ་གཤེ་བ་གསོད་པར་བྱེད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་དང་ལེགས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱིས་
གསོད་པར་བྱེད་པ་ཡང་གཏི་མུག་ལས་བྱུང་བའི་སྲོག་གཅོད་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྲོག་གཅོད་པ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་
གཞན་དག་ལ་སྟོནོ་པར་བྱེད་ཅིང་། སྲོག་གཅོད་པ་ཡང་དག་པར་འཛིནི་དུ་བཅུག་ནས་གཞན་དག་ཀྱང་དེས་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་བཅུག་པས་གསོད་པར་བྱེད་ན་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་དེ་ནི་གཏི་མུག་ལས་བྱུང་བའི་སྲོག་གཅོད་པ་ཡིན་པར་

བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་གཏི་མུག་ལས་བྱུང་བའི་སྲོག་གཅོད་པ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་ཐ་མ་དེ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལོག་པར་ལྟ་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཕ་མའམ། མཛའ་
བཤེས་སམ། ཉེ་དུ་དག་མེར་གཞུག་པའམ། ཟས་བཅད་པའམ། མྱ་ངན་དང་། གཡངས་ལ་སོགས་པས་བྲལ་བར་བྱས་ནས་ཆོས་སུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས་གསོད་པར་བྱེད་པ་ཡང་གཏི་མུག་ལས་བྱུང་བའི་སྲོག་གཅོད་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་ནོར་ལ་མངོན་པར་ཆུམས་པ་དང་ལྡན་པས་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་ནི་ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་
ཏེ་གཞན་དག་གིས་རྔན་པ་བྱིན་ཏེ་འཕྲོག་པར་བྱེད་དམ། གལ་ཏེ་ཕན་བཏགས་པས་
ཡོངས་སུ་ཟིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རམ། གལ་ཏེ་ཕྱིས་ཕན་འདོགས་སུ་རེ་བའམ། གལ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

395

ཏེ་རྗེ་དཔོན་གྱི་ཟས་དང་། གོས་བདག་གིར་བྱས་ནས། དེའི་ཚིག་གིས་སམ། གལ་ཏེ་སྙན་པར་འདོད་པའམ། བསྟོད་པ་འདོད་པའམ། བདེ་བ་འདོད་པས་འཕྲོག་པར་བྱེད་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །གལ་ཏེ་འདི་ནི་བདག་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་ནས་རྒྱས་
པར་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་དགུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཕྲོག་པར་བྱེད་ན་དངོས་པོ་དེ་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཆུམས་པ་ཡང་མེད་ལ། གདོན་མི་ཟ་བར་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡང་མེད་པས་གཞི་དེས་ན་ཞེ་སྡང་ལས་བྱུང་བའི་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ཡིན་

པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་གཞན་ལ་ཞེ་སྡང་བས་གྲོང་སྲེག་པར་བྱེད་དམ། ཁང་
ཁྱིམ་སྲེག་པར་བྱེད་དམ། ཚོང་ཁང་སྲེག་པར་བྱེད་དམ། སྣོད་སྤྱད་དང་ཡོ་བྱད་སྲེག་པར་བྱེད་པ་ནི་ཞེ་སྡང་ལས་བྱུང་བའི་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་འདྲ་བའམ་ཆེས་ལྷག་
པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་གཞན་ལ་རབ་ཏུ་ཞེ་སྡང་བས་གཞན་གྱི་རྫས་འཕྲོག་པའི་ཕྱིར་གཞན་དག་སྦད་ནས། དེ་དག་གིས་ཀྱང་དེའི་ཚིག་གིས་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཞེ་སྡང་ལས་བྱུང་བའི་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ཡིན་པར་

བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་འདི་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱིས་འཕྲོག་པར་བྱེད་དེ་བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་ཆོས་སུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས་འཕྲོག་
པར་བྱེད་པ་ནི་གཏི་མུག་ལས་བྱུང་བའི་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །གལ་ཏེ་འདི་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱིས་འཕྲོག་པར་བྱེད་དེ། རིག་བྱེད་རྣམས་དང་། ཚངས་པ་དང་། སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོ་ལ་སྨོད་པ་ལས་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་དང་། བྲམ་ཟེ་རྣམས་ལ་གཤེ་བ་ལས་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་ཆོས་སུ་འགྱུར་རོ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

396

སྙམ་ནས་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་ཡང་གཏི་མུག་ལས་བྱུང་བའི་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ཡིན་

པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་འདི་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱིས་འཕྲོག་པར་བྱེད་དེ། མཆོད་སྦྱིན་གྱི་དོན་དུ་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་རྒྱུ་དང་། མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ཡོ་བྱད་དག་འཕྲོག་པར་བྱེད་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་ཆོས་སུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་ཡང་གཏི་མུག་
ལས་བྱུང་བའི་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་མཐོང་ངམ་
ཐོས་སམ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མ་བཟུང་བས་
འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པར་གྱུར་ནས་འཇུག་པར་
བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞིར་འཇུག་པ་ནི་ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་
གཡེམ་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་རྔན་པ་བྱིན་ནས་གཞན་དག་ལ་སྨྱན་

བྱས་ཏེ། དེ་ཡང་སྦྱོར་བ་དེས་འཇུག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་འཇུག་ན་ཡང་། ཆགས་

པ་ལས་བྱུང་བའི་འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་མཛའ་བཤེས་སུ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་འདོད་དམ། གལ་ཏེ་ཕན་བཏགས་པ་ལ་ལན་གླན་པར་འདོད་དམ། གལ་ཏེ་རྗེ་དཔོན་གྱི་ཟས་དང་གོས་བདག་གིར་བྱས་ནས་དེའི་ཚིག་གིས་སམ། གལ་ཏེ་དེ་ལས་འཚོ་བའམ་ནོར་དང་འབྲུ་དང་། འགྲོན་བུ་དང་། གསེར་དག་ཐོབ་ཏུ་རེ་བས་འདོད་པ་རྣམས་ལས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ཡང་ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །གལ་ཏེ་འདི་ནི་བདག་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་ནས་རྒྱས་
པར་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་དགུའི་བར་ལ་བརྟེན་ནས། ཉལ་པོ་བྱེད་ཅིང་དེ་ལ་དང་པོ་ནས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ནི་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

397

ཀྱང་དེ་ལ་གཞི་འདི་མི་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དགྲ་བོ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པར་འགྱུར་
རོ་སྙམ་དུ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་འགྲོ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཞེ་སྡང་ལས་བྱུང་བའི་འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་གཞན་ལ་ཞེ་སྡང་བས་
གཞན་གྱི་ཆུང་མ་ལ་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་གཞན་དག་སྦད་ནས་དེ་དག་ཀྱང་དེའི་ཚིག་གིས་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཞེ་སྡང་ལས་བྱུང་བའི་འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་དང་འདྲ་བའམ། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འདི་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱིས་ཉལ་པོ་བྱེད་དེ། མ་དང་འབྲེལ་པའམ། ཕ་དང་འབྲེལ་པའམ། གཞན་གྱི་བུད་མེད་ཀྱི་གན་དུ་མི་རིགས་པ་བསྐྱེད་པས་བརྗོད་པ་ན། ཉལ་པོ་མི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་

ཆེན་པོས་གོས་པར་འགྱུར་ལ། ཉལ་པོ་བྱེད་པ་ནི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས་ཆོས་མ་ཡིན་པས་འཇིགས་ཤིང་ཆོས་ལ་གུས་པས་ཉལ་པོ་བྱེད་
པ་ནི་གཏི་མུག་ལས་བྱུང་བའི་འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཟང་ཟིང་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་བརྫུན་ཟེར་བ་ནི་ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ཡིནི་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་བདག་ཕ་རོལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་
དག་ལས་ཉམས་པར་བྱས་ན་མི་རུང་ངོ་སྙམ་ནས་འཇིགས་པས་བརྫུན་ཟེར་བ་ཡང་ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྙན་པའི་ཕྱིར་རམ། གལ་
ཏེ་བསྟོད་པའི་ཕྱིར་རམ། གལ་ཏེ་བདེ་བའི་ཕྱིར་བརྫུན་ཟེར་བ་ཡང་ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་
ཀྱི་དངོས་པོ་དགུ་ལ་བརྟེན་ཏེ། བརྫུན་ཟེར་བ་ནི་ཞེ་སྡང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

398

པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་བླ་མའི་དོན་ཏམ། བ་ལང་གི་དོན་ཏམ། མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་
དོན་དུ་བརྫུན་ཟེར་བ་ནི་ཆོས་སུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་དོན་དུ་བརྫུན་ཟེར་བ་ནི་གཏི་མུག་ལས་བྱུང་བའི་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །གལ་ཏེ་རིག་བྱེད་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། ཚངས་པ་དང་སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་དག་ལ་བརྫུན་གྱི་ཚིག་གིས་སླུ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་སུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱིས་བརྫུན་གྱི་ཚིག་གིས་སླུ་བར་བྱེད་པ་ཡང་གཏི་མུག་ལས་བྱུང་བའི་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ཡིན་པར་

བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་ཡང་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་འདུལ་བ་ལ་ཡང་འདུལ་བར་འདུ་ཤེས་པ་ལས་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ། བརྫུན་གྱི་ཚིག་གིས་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པ་དེ་ལ་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ་སྙམ་ནས་བརྫུན་ཟེར་བ་ཡང་གཏི་
མུག་ལས་བྱུང་བའི་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་ཕྲ་མ་དང་། ངག་རྩུབ་པོ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དགའ་བ་དང་། རྩེད་མོའི་ཕྱིར་ཚིག་ཀྱལ་པ་སྨྲ་བ་ནི་ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚིག་
ཀྱལ་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་ཀྱི་ཁེའི་ཕྱིར་རམ། རྙེད་པའི་ཕྱིར་
རམ། སྙན་པའི་ཕྱིར་རམ། བསྟོད་པའི་ཕྱིར་རམ། གལ་ཏེ་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཚིག་ཀྱལ་པ་སྨྲ་བ་ཡང་ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚིག་ཀྱལ་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་
ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་དགུ་ལ་བརྟེན་ཏེ། སྨྲ་བ་ནི་ཞེ་སྡང་ལས་བྱུང་བ་
ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་དང་སྙིང་པོའི་དོན་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་དོནོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དོནོ་དུ་སེམེས་ཤིང་ཚིག་ཀྱལ་པ་སྨྲ་བ་ནི་གཏི་མུག་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

399

ལས་བྱུང་བའི་ཚིག་ཀྱལ་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་ནོར་དག་
དང་གཞན་གྱི་ཡོ་བྱད་དག་ལ་སྔོན་མཚན་མར་བཟུང་ནས། གནོད་པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་

པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ཡོ་བྱད་འདོད་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཞན་དག་གི་གང་ཡིནི་པ་དེ་བདག་གིར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པའི་སེམེས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་། སྡུག་པ་ལས་སྡུག་པར་འཛིན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
བརྣབ་སེམས་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ། སྡུག་པ་
ལས་མཚན་མར་མ་བཟུང་བར་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་དགུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཞན་དག་གི་གང་ཡིན་པ་དེ་བདག་གིར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པའི་སེམས་སྐྱེད་
པ་དང་། ཞེ་སྡང་བ་གང་ཡིནི་པ་ལ་འདོད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཞེ་སྡང་ལས་བྱུང་བའི་
བརྣབ་སེམས་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཁྱབ་འཇུག་དང་། དྲག་པོ་དང་།
བརྒྱ་བྱིན་དང་། སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོའི་འཇིག་རྟེན་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་གཞོལ་བའི་
སེམས་ཀྱིས་མང་དུ་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་དེས་ན་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་
པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་ལྡན་པས་དེ་ལ་གཞོལ་བའི་སེམས་ཀྱིས་མང་དུ་གནས་པ་ནི་གཏི་མུག་ལས་བྱུང་བའི་བརྣབ་སེམས་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །གལ་ཏེ་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རམ། སྙན་པའི་ཕྱིར་རམ། བསྟོད་པའི་ཕྱིར་རམ། བདེ་བའི་ཕྱིར་གཞན་དག་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་སྐྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་འདི་ནི་ཡུན་རིང་པོ་ནས་བདག་གི་དགྲ་བོ་ཡིནི་ནོ་སྙམ་དུ་དགྲ་བོའིོི་འདུ་ཤེས་ནི་མེད་པ་དང་། སྡུག་པས་ཞེ་
སྡང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་གནོད་སེམས་ཡིན་

པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་དགུའི་དབང་དུ་བྱས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

400

ནས་དགྲ་བོའི་འདུ་ཤེས་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཞེ་སྡང་ལས་བྱུང་བའི་གནོད་སེམས་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་
ཏེ་ཆོས་འདི་བ་རྣམས་སམ། དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་གཞན་དག་གི་ལྟ་བ་ལ་སྨོད་པར་བྱེད་ཅིང་ལྟ་བ་དེ་དག་དང་དེ་ལ་ལྟ་བའི་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་དེ་དག་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་གཏི་མུག་ལས་བྱུང་བའི་གནོད་སེམས་
ཡིནི་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་གང་འདི་ལྟར་བྱིནི་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པར་རྒྱ་ཆེར་ལྟ་བ་དེ་ནི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པས་བསྙེན་བཀུར་བྱ་བ་དང་། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་རྙེད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ལ་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དེ་ལྟར་ལྟ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །གལ་ཏེ་བདག་གི་དགྲ་བོ་དག་འདི་ལྟར་ལྟ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྦྱིན་པ་ཡོད་
དོ། །མཆོད་སྦྱིན་ཡོད་དོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་ལྟ་བས། བདག་དགྲ་བོ་རྣམས་དང་ལྟ་བ་མཐུན་
པ་ནི་བདག་གི་མི་ཆའོ་སྙམ་ནས་དེ་དག་ལ་ཞེ་སྡང་བའི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་སྦྱིན་པ་མེད་
དོ། །སྡུག་པ་མེད་དོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་ལྟ་བ་ནི་ཞེ་སྡང་ལས་བྱུང་བའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་

པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་རྟོགས་པས་ཆོས་
ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་བསམས་ཤིང་གཞལ་ཏེ་ཉེ་བར་བརྟགས་ནས། དེ་ལྟར་ལྟ་བ་
ནི་གཏི་མུག་ལས་བྱུང་བའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྲོག་
གཅོད་པ་ནི་གསུམ་ཆར་གྱིས་རྩོམ་པར་བྱེད་ལ། ཞེ་སྡང་གིས་མཐར་ཐུག་པར་བྱེད་དོ། །སྲོག་གཅོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངག་རྩུབ་པོ་དང་གནོད་སེམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་

ནོ། །མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ནི་གསུམ་ཆར་གྱིས་རྩོམ་པར་བྱེད་ལ། ཆགས་པ་ཁོ་ནས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

401

མཐར་ཐུག་པར་བྱེད་དོ། །མ་བྱིནི་པར་ལེནེ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིནི་དུ་འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་
གཡེམ་པ་དང་། བརྣབ་སེམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ལོག་པར་ལྟ་བ་མ་གཏོགས་པ་དེ་
ལས་གཞན་པ་རྣམས་ནི་གསུམ་ཆར་གྱིས་རྩོམ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་པར་བྱེད་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ལོག་པར་ལྟ་བ་ནི་གསུམ་ཆར་གྱིས་རྩོམ་པར་བྱེད་ལ། གཏི་མུག་ཁོ་ནས་མཐར་ཐུག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་སྲོག་གཅོད་པ་དང་འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་དང་། བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་དང་། ཕྲ་མ་དང་། ངག་རྩུབ་པོ་དང་། གནོད་སེམས་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་། བརྣབ་
སེམས་ནི་ཡོ་བྱད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཚིག་ཀྱལ་པ་ནི་མིང་གི་
ཚོགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ལོག་པར་ལྟ་བ་ནི་འདུ་བྱེད་ལ་བརྟེན་པ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་གི་མི་དགེ་བ་ཉིད་ནི་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཉེས་པ་དང་། གཞིའི་ཉེས་པ་དང་། གོས་པའི་ཉེས་པས་སོ། །དེ་ལ་སྲོག་གཅོད་པ་
དང་ལྡན་པ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བའི་བར་དང་ལྡན་པའི་སེམས་པ་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་
དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཉེས་པས་སྐྱོན་ཆགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །གལ་ཏེ་
ཆགས་པས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་བདོ་བའམ། ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་གིས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་བདོ་བས་འབྱུང་བ། དེ་ནི་གཞིའི་ཉེས་པས་སྐྱོན་ཆགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ།

ཤིན་ཏུ་མི་དགེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་མི་འདོད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མཐར་
ཐུག་པར་གྱུར་ན། དེ་ནི་གོས་པའི་ཉེས་པས་སྐྱོན་ཆགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། ཤིན་ཏུ་མི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

402

དགེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་མི་འདོད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་
གང་ལ་ལ་ཞིག་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་གཞན་དག་ལ་མི་འདོད་པ་དང་། མི་སྡུག་པ་དང་། མི་དགའ་བ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན། སྡུག་བསྔལ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དེའི་མཐུས་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་དེའི་སེམས་པ་དེ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོས་རེག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་དེའི་གོས་པའི་ཉེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་འདི་ལྟར་བདག་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་
བུའི་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་
རེག་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་རྡོ་ཁབ་ལོང་ནི་འདི་སྙམ་དུ་ལྕགས་བདག་གི་དྲུང་དུ་འོང་ཡང་ཅི་མ་རུང་སྙམ་དུ་སེམེས་པ་མེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིནི་ཏེ།
དེ་དང་ཉེ་བའི་ལྕགས་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཁབ་ལོང་གི་དྲུང་དུ་འགྲོ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །མེ་ཤེལ་གྱི་དཔེ་
ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །སེམས་པ་དེ་ལ་དེའི་མཐུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཉེ་བར་བསྒོ་
བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་གཞན་འགའ་ཡང་མི་འཇུག་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སེམས་པ་དེའི་འགྱུར་བ་ཙམ་པོ་དེའི་མཐུ་ལས་གྱུར་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ལས་ཀྱི་མཐུས་བསྐྱེད་པ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་དག་གི་སྲ་བ་ཉིད་དང་། གཤེར་བ་ཉིད་དང་། དྲོ་བ་ཉིད་དང་། ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་ཉིད་སྣ་ཚོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འབྱུང་
བ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ལས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ལས་ཀྱི་མཐུའི་རྐྱེན་ཡིན་པར་རིག་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

403

པར་བྱའོ། །ལས་ཀྱི་མཐུའི་རྐྱེན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་པའི་མངོན་པར་
འདུ་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། བདུད་ཀྱིས་
གྲོང་ཁྱེར་སཱ་ལ་ཅན་གྱི་བྲམ་ཟེ་དང་ཁྱིམ་བདག་རྣམས་ཀྱི་སེམས་དེ་དེ་ལྟར་བསྒྱུར་ཏེ།
དེ་དག་ཇི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་བྱེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གིས་སེམས་དག་ལ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ལྷག་པ་གང་ཡང་ཞུགས་པ་མེད་ཀྱི། དེ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་དག་གི་འགྱུར་བ་ནི། བདུད་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ཙམ་ཡིནི་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་ཡང་
ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལས་བྱས་ཀྱང་བྱས་ལ་བསགས་ཀྱང་
བསགས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ལྕི་བ་རྣམ་པ་ལྔས་ལས་ལྕི་བར་
གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་མྱོང་བར་ངེས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་
ལས་བཟློག་པ་ནི་མྱོང་བར་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པར་སྨིན་པར་ངེས་པ་
དང་། གནས་སྐབས་ངེས་པ་དང་། གཉི་གར་ངེས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་
དགྲ་བཅོམ་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་མྱོང་བར་ངེས་པ་སྔོན་གྱི་ཚེ་རབས་གཞན་དག་ཏུ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྔོན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་གྱུར་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་སྡུག་བསྔལ་
ཆུང་ཟད་ཙམ་མམ། ངན་ངོན་ཙམ་ཉེ་བར་གྱུར་པས། དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་རྣམ་པར་
སྨིནི་ཟིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གནས་གྱུར་པས་རྣམ་པར་སྨིནི་པའི་ས་བོནོ་ཡང་ཡང་
དག་པར་བཅོམ་པས་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མི་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་མྱོང་བར་ངེས་པ་དེ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བ་ལས་བརྩམས་ཏེ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ལ་ལ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

404

ཞིག་གིས་སྲོག་ཆགས་ལན་ཅིག་དྲངས་ཤིང་གནོད་པ་ཡང་བྱས་ལ། བསད་ཅིང་སྲོག་དང་ཕྲལ་བར་གྱུར་ན་ཅི་དེ་ལ་ལས་གཅིག་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱའམ། འོན་ཏེ་གཉིས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ལས་གཉིས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ལས་དེ་གཉིས་ནི་མྱུར་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་གཅིག་གོ་སྙམ་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་འབྱུང་བར་བལྟ་བར་ཟད་ཀྱི། འདི་དྲངས་ལ་སྲོག་དབྲོག་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་ནི་འཕྲོག་པའི་དུས་ན་སེམེས་པ་གཅིག་ཡིན་ལ། འདི་ལ་གནོད་པ་བྱས་ཏེ་གསད་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་ནི་སེམས་པ་
གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཚེ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ན་ནི་གནོད་པར་མི་བྱེད་ལ་
གང་གི་ཚེ་གནོད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ན་ནི་འདྲེན་པར་མི་བྱེད་དེ། མྱུར་བར་འཇུག་པས་ཅིག་ཅར་རོ་སྙམ་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་སྐྱེ་བར་ཟད་པས་དེའི་ཕྱིར་ལས་གཉིས་སུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཚེ་འདི་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། སེམས་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམ་པར་དག་པས་སོ། །དེ་ལ་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་ལྔས་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། སེམེས་ཅན་རྣམས་ལ་མཆོག་ཏུ་ཕན་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ལ་གནས་པ་ལས་ལངས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱམས་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལས་ལངས་པའོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་མཆོག་ཏུ་སེམས་རྗེས་སུ་སྲུང་བ་ལ་གནས་པ་ལས་ལངས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་པའོ། །མཆོག་ཏུ་རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་འདྲ་བའི་འཕགས་པའི་གནས་པ་ལས་ལངས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལས་ལངས་པའོ། །མི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་མི་བྱེད་པའི་སྡོམ་པ་ཐོབ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

405

པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའོ། །ཤིན་ཏུ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལ་གལ་ཏེ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་དད་པའི་
སེམས་ཀྱིས་བསྙེན་བཀུར་བྱས་ཏེ། དངོས་པོ་རུང་བ་དག་དབུལ་བར་བྱེད་ན། དེ་ནི་སེམས་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེས་སྔོན་གྱི་ཚེ་རབས་
གཞན་དག་ཏུ་གཞི་དེ་དག་ཉིད་ལ་གཞན་དག་གིས་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་དབུལ་བར་བརྩམས་པ་ལ། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་བར་ཆད་མ་བྱས་ཤིང་བགེགས་མ་བྱས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་བསམས་ཤིང་བསྒྲུབས་པའི་སྒྲིབ་པ་དེས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་མ་བསྒྲིབས་ན། དེའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་པར་བལྟ་

བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་རྒྱུ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཚོགས་པར་ཡོད་ན། དེ་ལྟ་ན་དེའི་ལས་དེ་ཚེ་འདི་ལ་མྱང་བར་འགྱུར་བས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་ནས་མྱོང་བར་འགྱུར་
བ་ཡང་དེ་ཡིནི་ལ། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡང་དེ་ཡིནི་ནོ། །དེ་ལས་
བཟློག་པའི་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ནི་མི་དགེ་བ་ཡང་ཚེ་འདི་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ལས་གང་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་སྐྱེས་ལ། ཚེ་འདི་ལ་མྱོང་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡོད་དོ། །གང་ཚེ་འདི་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེས་ནས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །གང་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། སྐུད་པ་གཅིག་ལ་མེ་ཏོག་གཅིག་ཁོ་ན་ཞིག་བརྒྱུར་ཡོད་དེ། མེ་ཏོག་གཅིག་ཁོ་ན་ཞིག་བརྒྱུར་རུང་བར་ཟད་ཀྱི་དེ་ལས་ལྷག་པར་བརྒྱུར་མི་ནུས་པ་དེ་ལྟར་སྲིད་
ཐུང་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། གཞན་ཡང་མེ་ཏོག་གཉིས་བརྒྱུར་རུང་བའི་སྐུད་པ་གང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

406

ཡིན་པ་དང་། གཞན་ཡང་མེ་ཏོག་རབ་ཏུ་མང་པོ་དག་བརྒྱུར་རུང་བའི་སྐུད་པ་གང་
ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ཆུའི་རྒྱུན་ཆུང་ངུའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་བབ་སྟེ། གོམ་པ་གཅིག་ཏུ་ཕྱིན་ནས་ཐུག་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཉིས་པ་ཆེས་ཆེ་བ་ནི་གོམ་པ་གཉིས་སུ་ཕྱིན་ནས་ཐུག་པར་འགྱུར་བ་དང་། གསུམ་པ་ཆུའི་རྒྱུན་ཆེན་པོ་ནི་བབ་སྟེ་གོམོ་པ་རབ་ཏུ་མང་པོ་དག་གི་བར་དུ་ཕྱིན་ནས་ཐུག་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ཚྭའི་ཐིགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་རོ་ཆུང་ངུ་གཅིག་གིས་ནི་ཆུ་ཐིགས་པ་
གཅིག་ཁོ་ན་ཞིག་སྐྱུར་པོར་བྱེད་ནུས་ཀྱི། དེ་ལས་ལྷག་པར་མི་ནུས་པ་དང་། དེ་བས་ཆེས་རྣོ་བའི་ཚྭའི་ཐིགས་པ་གཉིས་པས་ནི་ཆུའི་ཐིགས་པ་གཉིས་ཁོ་ན་སྐྱུར་པོར་བྱེད་ནུས་ལ་དེ་ལས་ལྷག་པར་མི་ནུས་པ་དང་། དེ་བས་ཆེས་རྣོ་བའི་ཚྭའི་ཐིགས་པ་གསུམ་པས་ནི་ཆུ་རབ་ཏུ་མང་པོའི་བར་དག་ཀྱང་སྐྱུར་པོར་བྱེད་ནུས་པ་བཞིན་དུ་ལས་འདི་
ལ་ཡང་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ནི་
འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་
ཁོ་ན་སྟེ། ངན་སོང་རྣམས་སུ་ཕལ་ཆེར་ལ། བདེ་འགྲོ་བ་རྣམས་སུ་ནི་ཉུང་བ་ཡིན་

ནོ། །ངན་སོང་བ་དེ་ཡང་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པས་ནི་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་
འཇིག་རྟེནེ་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་གོང་མར་སྐྱེས་པས་ནི་ཐམས་ཅད་བཅོམོ་པ་
ཡིན་ལ། གཏན་སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཕྱིར་མི་འོང་བ་འདི་ན་གནས་པའམ། དེར་
སྐྱེས་པ་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་ཐམས་ཅད་ཁོ་ནར་སྤངས་པ་ཡིན་

ནོ། །ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པའི་སར་ཆུད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་ཐམས་
ཅད་གཏན་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། མི་མཇེད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་གྱི། ཉོན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

407

མོངས་པ་དང་བྲལ་བས་ནི་མ་ཡིནི་ནོ། །དེ་ལ་སེམེས་པ་ནི་ལས་ཡིནི་ལ། ལས་ཀྱི་ལམ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཚིག་ཀྱལ་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དག་
ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་ཡིན་ནོ། །བརྣབ་སེམས་དང་། གནོད་སེམས་
དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་དག་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཁོ་ན་ཡིནི་ལ་ལས་ནི་མ་ཡིནི་པར་བལྟ་བར་

བྱའོ། །ལས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞུང་དེ་ལས་ལྷག་པ་ནི་མི་སྣང་ངོ་། །སྡོམ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་དང་བསྡུ་དབྱེ་དང་། །ཐབས་དང་ལྕི་དང་ཡང་བ་དང་། །སོགས་དང་འབྲིང་དང་སྦྱོར་བ་དང་། །འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་ཡིན། །སྐྱེ་བའི་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཅིག་ཏུ་བདེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷ་ཁ་ཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པའོ། །གཅིག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་སུ་སྐྱེས་པའོ། །བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷ་དང་མི་དང་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་ཁ་ཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པའོ། །སྡུག་བསྔལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་
འདི་ལྟ་སྟེ་ལྷ་ཁ་ཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པའོ། །གཅིག་ཏུ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་སྐྱེ་བ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ་འདོད་པའི་ཁམས་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིའོ། །གཅིག་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་སོ་སོའིོི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིའོ། །སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ལ། སྐྱེ་མཆེད་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཅན་དལ་བར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་དག་ལ་སྐྱེ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

408

མཆེད་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིའོ། །སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོངས་སུ་མ་དག་ལ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པའི་སོ་སོའིོི་སྐྱེ་བོ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དང་། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་མི་དལ་བར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་དག་ལ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པའི་སློབ་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་

ཀྱིའོ། །ཇི་སྐད་དུ་ཁྱེད་ཅག་གིས་ནི་ཡུན་རིང་པོ་ནས་རོའི་མཚམས་སྦྱོར་བ་སྐྱེད་ཅིང་ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་བླངས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ། རོའི་མཚམས་སྦྱོར་བ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། རོའི་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་སྲིད་པའི་ཚིག་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཏེ། དེས་ནི་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་བསྟན་
ཏོ། །ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་བླངས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེས་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་བསྟན་ཏོ། །བྲམ་ཟེའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྡེ་དེ་ལས། འཆི་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་དེར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལྔ་པོ་འདི་དག་ནི་མ་སྨྱོས་པ་སྨྱོན་པའི་སྤྱོད་པ་དག་ཡིན་ཏེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། ཡན་ལག་ཆག་པ་
དག་འཚོ་བའི་ཐབས་གཞན་ཡོད་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་གཤེག་པའི་རྒྱུས་འཚོ་བར་བྱེད་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་སྨྱོས་པ་སྨྱོན་པའི་སྤྱོད་པ་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཆགས་
ཤིང་ཆགས་པའི་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པ་དག་ཆགས་པའི་གཞིའི་རྒྱུས་ལོངས་སྤྱོད་པར་
ཡང་མི་བྱེད་སྦྱིན་པར་ཡང་མི་བྱེད་པར་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་པོ་དག་སྤངས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

409

ནས་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་སྨྱོས་པ་སྨྱོན་པའི་
སྤྱོད་པ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་མཐོ་རིས་འདོད་པ་དག་ལུས་དང་ངག་དང་
ཡིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྤྱད་པས་བསྡུས་པའི་མཐོ་རིས་ཀྱི་ཐབས་གཞན་ཡོད་བཞིན་

དུ་མཐོ་རིས་འདོད་པའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་མེར་སྲེག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆུར་འཆི་བར་བྱེད་པ་དང་། གཡངས་ནས་གཡང་དུ་གཏོང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་སྨྱོས་པ་
སྨྱོན་པའི་སྤྱོད་པ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཐར་པ་འདོད་པ་དག་འཕགས་པའི་
ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པས་བསྡུས་པའི་ཐར་པའི་ཐབས་ཡོད་བཞིན་དུ། ཐར་པར་

འདོད་པའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་རྣམ་པ་དུ་མར་ཀུན་ཏུ་གདུང་བར་བྱེད། ཡང་དག་པར་གདུང་བར་བྱེད། ཡོངས་སུ་གདུང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་སྨྱོས་པ་སྨྱོན་པའི་
སྤྱོད་པ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཤི་བའི་རྗེས་སུ་མྱ་ངན་བྱེད་པ་དག་ཤི་བ་ཕྱིར་
འོང་བ་མེད་བཞིནི་དུ་ཤི་བའི་རྗེས་སུ་མྱ་ངན་བྱ་བའི་ཆེད་ཀྱི་ཕྱིར་རྣམ་པ་དུ་མར་བདག་
ཉིད་ཆོ་ངེས་འདེབས་པར་བྱེད། ལུས་འབྲལ་བར་བྱེད། མགོ་ཐལ་བས་སྐུད་པར་བྱེད་དོ། །ཟས་མི་ཟ་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་སྨྱོས་པ་སྨྱོན་པའི་སྤྱོད་པ་ལྔ་པ་ཡིན་

ནོ། །ཕ་མ་དེ་བཞིན་ཕུ་ནུ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉེ་དུ་མཛའ་བཤེས་བུ། །ངེས་མེད་བདག་
གིར་འཛིན་བྱེད་པ། །དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཕྱིན་ཅི་ལོག །མར་གྱུར་པ་ཡང་ཆུང་མར་འགྱུར། །ཆུང་མར་གྱུར་པ་མནའ་མར་འགྱུར། །མནའ་མར་གྱུར་པ་བྲན་མོར་འགྱུར། །དགྲ་ཡང་ཁྱིམི་གྱི་བདག་མོར་འགྱུར། །ཕར་གྱུར་པ་ཡང་བུ་ཕོར་འགྱུར། །བུ་
ཕོར་གྱུར་པ་དགྲ་བོར་འགྱུར། །དགྲར་གྱུར་པ་ནི་བྲན་འགྱུར་ཏེ། །མངག་གཞུག་ལས་མིར་འགྱུར་དེ་བཞིན། །རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ་ཚལ་ཟར་འགྱུར། །ཚལ་ཟར་གྱུར་པ་བཀྲེན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

410

པ་དང་། །གྲོང་མི་ངན་པ་དམན་པ་དང་། །འཇིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱིས་སྨད་པར་འགྱུར། །བྲམ་ཟེར་གྱུར་པ་རྒྱལ་རིགས་འགྱུར། །རྒྱལ་རིགས་རྗེའུ་རིགས་ཉིད་དུ་སྟེ། །རྗེའུ་རིགས་གྱུར་པ་དམངས་རིགས་དང་། །དེ་བཞིན་གདོལ་པ་གཡུང་པོར་
འགྱུར། །གང་དག་ཁྱོད་ཀྱི་བུར་སྐྱེས་པ། །སྟོང་གི་ཕྲག་དང་བརྒྱ་ཕྲག་དང་། །ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་ནི་དུ་མ་དག །དུས་གཞན་ན་ནི་དགྲ་བོར་འགྱུར། །ཇི་ལྟར་གར་མཁན་ལྟད་མོའི་དབུས། །བདག་ཉིད་སྣ་ཚོགས་སྟོནོ་བྱེད་པའི། །བདག་ཉིད་སྣ་ཚོགས་དེ་བཞིནི་དུ། །སོ་
སོའི་སྐྱེ་བོ་སྟོན་པར་བྱེད། །འདུ་བྱེད་འདི་དག་སྒྱུ་འདྲ་སྟེ། །རྒྱུ་རྣམས་རྐྱེན་རྣམས་ལས་རྣམས་དང་། །ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་། །རྣམ་པར་བསྒྲུབས་པ་སྣ་ཚོགས་ཡིན། །མི་ཤེས་པ་ཡིས་བསྒྲིབས་པ་རྣམས། །དེ་ལྟར་ཅོ་འདྲི་སྣ་ཚོགས་དག།ཐོབ་ཀྱང་འཁོར་བ་ཉིད་ལ་ནི། །དགའ་ཞིང་ཅིས་ཀྱང་སྐྱོ་མི་བྱེད། །ཐལ་བ་མཆི་མ་སྨྲེ་སྔགས་ཀྱིས། །བདག་ཉིད་ཕྱིར་ཞིང་ཅོ་འདྲི་ལ། །མྱ་ངན་བྱ་མིན་མྱ་ངན་བྱེད། །གདུང་
བ་མིན་ལ་གདུང་བར་བྱེད། །གཞན་ལ་གཉེན་འདབ་འདུ་ཤེས་ཀྱིས། །བདག་ཉིད་བརྡབས་ཤིང་མྱ་ངན་བྱེད། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཀུན་སྤངས་ནས། །ལག་པ་བསྒྲེང་སྟེ་ཆོ་ངེས་འདེབས། །གཏི་མུག་ང་རྒྱལ་རྒྱགས་ལྡན་ཞིང་། །ཡང་དང་ཡང་དུ་བག་མེད་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རྩོད་པའི་དུས་ཀྱི་སྐྱོན་ནི་བཞི་སྟེ། ཚེ་
ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་དང་། བདེ་བ་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་དང་། ཡོནོ་ཏན་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པའོ། །རྩོད་པའི་དུས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་གཅིག་ལ་གཅིག་གནས་བརྒྱད་བགྲང་བར་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་བགྲང་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། སྙན་པ་དང་། བསྟན་པ་དང་། སྙིང་རྗེ་དང་། བྱམས་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

411

དང་། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང་། ཕན་འདོགས་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་དགའ་བ་བགྲང་བར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ།། །།
བམ་པོ་བཅུ་དྲུག་པ། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནས། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤི་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་དེ་དག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཇི་ལྟར་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། རྟགས་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ལས་དང་། ཆོས་དང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུས་སོ། །དེ་ལ་མ་རིག་པའི་རྟགས་དག་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མ་རིག་པའི་རྟགས་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱང་ཡིན། ཁོང་ཁྲོ་བ་ཡང་ཡིན། ང་
རྒྱལ་ཡང་ཡིནི། ངར་འཛིན་པ་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་ཡང་ཡིནི། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་
མེད་པ་ཡང་ཡིན། བག་མེད་པ་ཡང་ཡིན། རང་བཞིན་གྱིས་ཁོ་རེ་ཆུང་བ་དང་རྨོངས་
རྟུལ་བ་ཡང་ཡིན། གཉིད་ཆེ་བ་ཡང་ཡིན། སེམས་ཞུམ་པ་ཡིན། སྡིག་པའི་ལས་ཀུན་
ཏུ་སྤྱོད་པ་ཡང་རྟགས་ཡིན་ནོ། །མ་རིག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མཚན་ཉིད་
ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ང་ནི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཇེ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། མ་རིག་པ་ནི་བག་ལ་ཉལ་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །སད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །འབའ་ཞིག་པ་མ་འདྲེས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །སེམས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ལས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ངོ་ཚ་བ་དང་བྲལ་བ་ཡང་ཡོད་
དོ། །བསྟན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཀྱིའོ། །མ་རིག་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མ་རིག་པ་ནི་དོནོ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་ཡང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

412

ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པར་བྱེད་པའོ། །མ་རིག་པ་ནི་མངོན་སུམ་དང་། ངན་པ་དང་། བར་མ་དང་། རབ་དང་། ཕན་པ་དང་། མི་ཕན་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་དོནོ་དང་། མཛའ་བཤེས་ཀྱི་དོན་དང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ལ་ཡང་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པར་བྱེད་དོ། །སེམས་ཅན་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ནི་བཅུ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་དེ་དག་གིས་
སེམས་ཅན་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་ཚང་བས་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་དང་། གཡེང་བས་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བས་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་དང་། མངོན་པར་ཞེན་པས་ཀུན་ཏུ་
རྨོངས་པ་དང་། འཁྲུལ་པས་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་བརྟན་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་དང་། མ་རྟོགས་པས་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་དང་། མངོན་སུམ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའོ། །དེ་ལ་མ་ཚང་བས་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ནི། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་མིག་མ་ཚང་བའམ་རྣ་བ་མ་ཚང་བར་གྱུར་ནས། དེས་ན་མིག་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཟུགས་རྣམས་སམ། རྣ་བས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྒྲ་རྣམས་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མེད་པ་ལས་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་གཡེང་བས་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ནི། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་གནོད་པའམ། སྡུག་བསྔལ་བའམ་ནད་ཚབས་ཆེ་བའམ། ཚོར་བས་སྡུག་བསྔལ་བའམ། སྨྱོས་ཏེ་སེམེ ས་འཁྲུགས་ནས། དེས་དེ་ལེགས་པར་བྱས་པ་དང་ཉེས་པར་བྱས་པ་དག་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བས་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ནི། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་གཞན་ལ་སེམས་འཕྲེལ་པར་གྱུར་པས་གཞན་ལ་ལེགས་པར་བྱས་པ་དང་ཉེས་པར་བྱས་པ་དག་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

413

རྨོངས་པ་ནི། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་འཁོར་བ་ན་རང་
བཞིན་ཁོ་ནས་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་དང་། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་དང་། ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ནི། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་ཕྱི་རོལ་པ་མུ་སྟེགས་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་དེས་ན་དེ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་དག་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་འཁྲུལ་པས་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ནི། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་མི་འཁྲུལ་པའམ། གྲངས་འཁྲུལ་པའམ། དབྱིབས་འཁྲུལ་པའམ། ཁ་དོག་འཁྲུལ་པའམ། ལས་འཁྲུལ་པས་འཁྲུལ་པ་དང་། མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་བརྟན་པ་ནི་འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་ནས། དེས་ན་དེའི་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གཞིག་མི་སྤྱོད་པར་བརྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ནི་འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་རྟག་པར་རྒྱུན་དུ་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པས། ལོག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་བཅོམ་པར་ཤེས་ཤིང་མཐོང་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱུག་ཅིང་། དེ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་པ་གང་ཡིནི་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་མ་
རྟོགས་པས་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ནི། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་མ་ཐོས་པ་དང་། མ་བསམས་པ་དང་། མ་བསྒོམས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་དོན་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་མངོན་སུམ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ནི་འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བཞིན་དུ་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

414

སྡུག་བསྔལ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བཞིན་དུ་བདེ་བར་འདུ་
ཤེས་པ་དང་། མི་གཙང་བ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བཞིན་དུ་

གཙང་བར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། བདག་མེད་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བཞིན་དུ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ན་བའི་ཆོས་ཉིད་དང་། རྒ་བའི་ཆོས་
ཉིད་དང་། འཆི་བའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བཞིན་དུ་

བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། གནོད་པ་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ཡང་མ་རིག་པ་ནི་གནས་ལྔ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མ་རིག་པ་ནི་དེ་ཁོ་ནའི་
ཤེས་པ་འཐོབ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་འཐོབ་པ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་པ་དང་། བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་འདི་པའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །མ་རིག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་
གང་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་ནི་མ་རིག་པ་གང་དང་ལྡན་ན་རྨོངས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། གཏི་མུག་གིས་བརླམས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཏི་མུག་གི་དྲི་མ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། གཏི་མུག་
གི་དབང་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིནི་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། བག་ལ་ཉལ་དུ་གནས་པའི་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པའོ། །རྨོངས་པ་ཡང་ཡིན། གཏི་མུག་གིས་བརླམས་པ་ཡང་ཡིན་ལ།

གཏི་མུག་གི་དྲི་མ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། གཏི་མུག་གི་དབང་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་

ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པར་གཏོགས་པའི་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པའོ། །རྨོངས་པ་ཡང་ཡིནི། གཏི་མུག་གིས་བརླམས་པ་ཡང་ཡིན། གཏི་མུག་གི་དྲི་མ་
ཅན་ཡང་ཡིན་ལ། གཏི་མུག་གི་དབང་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པའི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

415

མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དེ་ནི་ལས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དེས་ངོ་ཚ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྨོངས་པ་ཡང་ཡིནི། གཏི་མུག་གིས་བརླམས་པ་ཡང་ཡིནི།

གཏི་མུག་གི་དྲི་མ་ཅན་ཡང་ཡིན། གཏི་མུག་གི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ།
འདི་ལྟ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དེས་ངོ་ཚ་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ན་མ་རིག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་རྨོངས་པ་ཡིན་ལ། མི་གཏི་མུག་ཅན་ཞེས་ནི་མི་བྱའོ། །ཐ་མས་ནི་མི་
གཏི་མུག་ཅན་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །མ་རིག་པ་ནི་མུན་ནག་གི་ཆོས་ཅན་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའོ། །མུན་པའི་ཆོས་ཅན་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའོ། །རབ་རིབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པའོ། །མ་རིག་པའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སའི་
དངོས་གཞིར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །འབྲས་བུ་ནི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་
ཐམས་ཅད་དོ། །གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་བདེན་པའི་དོན་མི་རྟོགས་པ་དང་། དེ་
བཞིནི་ཉིད་དུ་དེ་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམོ་ཟ་བ་དང་། ལོག་པར་ངེས་ནས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་རམ། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་ཕྱིར་རམ། བདག་ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་ཕྱིར་རམ་བདེན་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའམ། སྒྲོ་འདོགས་པའོ། །སྲིད་པའི་ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞུང་ནི་མི་སྣང་ངོ་། །དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི་མིག་ཡིན་ལ། རྐྱེན་ནི་གཟུགས་རྣམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི་ལུས་ཡིན་ལ། རྐྱེན་ནི་རེག་བྱ་རྣམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

416

བར་དུ་གང་གསུངས་པ་དང་། རེག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚོར་བའོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དང་། དེ་དང་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི་དེ་དང་འབྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ། གང་གི་ཚེ་མིག་ལ་སོགས་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་དག་མ་ཡིན་པ་དང་། རེག་པ་ཡང་ཚོར་བའི་
སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིནི་པ་དང་། དེ་དང་འབྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་དེ་དང་འབྱུང་བའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་དག་གི་རང་གི་ས་བོན་ཉིད་སྐྱེད་
པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ཅིའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དག་མིག་གི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པར་གསུངས་ཤེ་ན།
ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་གནས་སུ་བསྡུས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལས་དགོངས་ཏེ་
གསུངས་པ་ཡིནི་གྱི། མངོནོ་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ལས་ནི་མ་ཡིནི་ཏེ། འདི་ལྟར་ལྷན་ཅིག་
འབྱུང་བའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས། མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དམིགས་པ་དེ་དང་དེ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་གྱི། མ་བརྟེན་པར་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རེག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བ་རྣམས་
སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི། མ་བརྟེན་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷན་ཅིག་
འབྱུང་བ་དེ་དང་འབྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དང་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི་མ་བརྟན་པར་ནི་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་གནས་སུ་བསྡུས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུའམ།
འཁོར་གྱི་རྒྱུ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་མིག་འགགས་པས་ནི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

417

མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེས་པའི་གནས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པར་མི་ནུས་ཏེ། རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བ་དང་། རེག་པ་འགགས་པས་ཀྱང་ཚོར་བ་སྐྱེས་པའི་གནས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པར་མི་ནུས་པ་དང་། དེ་དང་འབྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འགགས་པས་ཀྱང་དེ་དང་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེས་པའི་གནས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་གོ་རིམས་ཀྱི་

རྣམ་གྲངས་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བཞིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འཕེན་པའི་གོ་
རིམས་དང་། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་གོ་རིམས་དང་། ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་
པའི་གོ་རིམིས་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་གོ་རིམི ས་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་མ་
རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཕེན་པའི་གོ་རིམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མིང་དང་
གཟུགས། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་གོ་རིམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྐྱེན་གྱིས་རེག་པ། རེག་པའི་
རྐྱེན་གྱིས་ཚོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མངོནོ་པར་འགྲུབ་པའི་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་གོ་
རིམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཚོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲེད་པ། སྲེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ལེན་པ། ལེན་
པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲིད་པ། སྲིད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་བ། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་གོ་རིམས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཕྱོགས་
འདིའི་གཞུང་ནི་དེ་ལས་མི་སྣང་ངོ་། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བད་སའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་བྱེད་ལས་བརྩམས་ནས། བད་སའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་བྱེད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་སོང་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་གསོལ་ཞེས་གྲག་སྟེ། བཙུན་པ་འདི་ན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

418

དགེ་སྦྱོང་དང་། བྲམ་ཟེ་ཁ་ཅིག་བདག་ག་ལ་བ་དེར་མཆིས་ནས། བདག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཡང་དག་པ་མ་ལགས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་མ་ལགས་པའི་སྐྱོན་དག་གིས་སྨ་འབེབས་པར་བགྱིད་དེ། ཡང་དག་པ་མ་ལགས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་མ་ལགས་པའི་སྐྱོན་དག་གིས་སྨ་འབེབས་པར་བགྱིད་པ་ན། བདག་ལ་སེམས་ཞུམ་པ་མ་སྐྱེས་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་བདག་གིས་ཡང་དག་པ་མ་ལགས་པ་དང་། དེ་ཁོ་
ན་མ་ལགས་པའི་སྐྱོན་དེ་དག་བདག་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བའི་སླད་དུའོ། །གཞན་ཡང་དགེ་སྦྱོང་དང་། བྲམ་ཟེ་ཁ་ཅིག་བདག་ག་ལ་བ་དེར་མཆིས་ནས། བདག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཡང་དག་པ་མ་ལགས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་མ་ལགས་པའི་ཡོནོ་ཏན་དག་གིས་སྤྲོ་བར་བགྱིད་དེ། ཡང་དག་པ་མ་ལགས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་མ་ལགས་པའི་ཡོན་ཏན་དག་གིས་སྤྲོ་བར་བགྱིད་པ་ན་ཡང་བདག་ལ་དགའ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་སེམས་ཡེང་ཡེང་བ་ཉིད་མ་སྐྱེས་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་
ན། འདི་ལྟར་བདག་གིས་ཡང་དག་པ་མ་ལགས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་མ་ལགས་པའི་ཡོནོ་ཏན་དེ་དག་བདག་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ན། ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བའི་སླད་དུའོ། །དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་དེ་དག་སླར་མཆིས་ནས་བདག་གཅིག་པུ་དབེན་པར་མཆིས་པ་ན་སེམས་ལ་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་འདི་ལྟ་བུ་སྐྱེས་ལགས་ཏེ། གལ་ཏེ་བདག་གིས་རྒྱལ་པོའིོི་སྐྱོནོ་ཡང་དག་པ་དག་འཚལ་བར་གྱུར་ཅིང་། རྒྱལ་པོའིོི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པ་དག་ཀྱང་འཚལ་བར་གྱུར་ན། བདག་གིས་རྒྱལ་པོའི་སྐྱོན་རྣམས་ནི་མངོན་པར་སྤངས་ལ་རྒྱལ་པོའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་ཡང་དག་པར་བླང་བར་བགྱི་ན། གང་བདག་ལ་རྒྱལ་པོའི་སྐྱོན་ཡང་དག་པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཡོན་ཏན་ཡང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

419

དག་པ་དག་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་རྔོ་ཐོགས་པའི་དགེ་སྦྱོང་ངམ། བྲམ་ཟེ་དེ་གང་ལགས་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་སྐྱེས་ལགས་སོ། །དེ་ནས་བདག་འདི་སྙམ་དུ་སེམེས་པར་གྱུར་ལགས་ཏེ། བཅོམོ་ལྡན་འདས་འདི་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ལགས་པས། དེས་ནི་རྒྱལ་པོའིོི་སྐྱོནོ་ཡང་དག་པ་དག་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པ་དག་མཁྱེན་གྱི། བདག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་མཆིས་ཏེ། དོན་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཞུའོ་སྙམ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ལགས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བདག་དོན་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཞུ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་པོའི་སྐྱོན་ཡང་དག་པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པ་དེ་དག་གང་ལགས། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་། བཅོམོ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བད་སའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་བྱེད་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱལ་པོའི་སྐྱོན་དག་ཀྱང་རིག་པར་བྱ། རྒྱལ་པོའི་ཡོན་ཏན་དག་ཀྱང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་པོས་ནི་ཉམས་པའི་སྒོ་དག་ཀྱང་རིག་པར་བྱ། ཐབས་ཀྱི་སྒོ་དག་ཀྱང་རིག་པར་བྱ། འདོད་པའི་ཆོས་དག་ཀྱང་རིག་པར་བྱ། འདོད་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དག་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྒྱལ་པོའི་སྐྱོན་རྣམས་གང་ཞེ་ན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཅུ་པོ་འདི་དག་ནི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱོན་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དང་ལྡན་ན་རྒྱལ་པོ་ལོངས་
སྤྱོད་ཆེ་ཞིང་རྩ་འཇིང་ཆེ་ལ་འཁོར་མང་དུ་ཟིན་ཀྱང་། སྐྱབས་ཀྱི་འོས་མ་ཡིན་ཞིང་
སྐྱབས་སུ་འགྱུར་བའི་འོས་མ་ཡིནི་ནོ། །བཅུ་གང་ཞེ་ན། རིགས་མི་བཙུན་པ་ཡིནི། རང་

དབང་མེད་པ་ཡིན། རང་བཞིན་གྱིས་གཏུམ་པ་ཡིན། འཁྲུགས་པའི་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན།
བྱ་དགའ་ཆུང་བ་ཡིནི། དམ་པ་མ་ཡིནི་པ་རྣམས་ཀྱི་ངག་ཉན་པ་ཡིནི། མ་བརྟགས་པར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

420

བྱེད་ཅིང་ཆོས་ལུགས་དང་མི་ལྡན་པ་ཡིན། ཆོས་ལ་མི་ལྟ་བ་ཡིན། བྱེ་བྲག་མི་ཤེས་
ཤིང་བྱས་པ་མི་གཟོ་བ་ཡིན། རབ་ཏུ་མྱོས་ཤིང་གཅིག་ཏུ་བག་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན་

ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་རིགས་མི་བཙུན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་པོའི་རིགས་ཤིན་
ཏུ་དམན་པ་རྐྱེན་དུ་འབབ་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེས་པའམ། རྒྱལ་པོའི་རིགས་དེ་ཉིད་དུ་
བྲན་མོའི་བུའམ། མི་འདྲ་བའི་བུར་སྐྱེས་པའམ། ཚལ་ཟའམ། བློ་གྲོགས་སམ། བློན་པོའམ། གྲོས་གྲོགས་ཀྱི་བུར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རིགས་མི་བཙུན་པ་ཡིན་

ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་རང་དབང་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་ལ་ལས་ཚལ་ཟ་དང་། བློ་
གྲོགས་དང་། བློན་པོ་དང་། གྲོས་གྲོགས་དག་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཐབས་སྟོན་པས་དེ་རང་གི་བྱ་བ་དག་བྱ་བ་དང་། ཚལ་ཟ་རྣམས་གསོ་བ་དང་། ཅི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་
ཡོན་ཏན་ལྔ་པོ་དག་གིས་རྩེ་བའམ། དགའ་བའམ། དགའ་དགུར་སྤྱོད་པ་ལ་འདོད་དགུར་བྱེད་དུ་མི་སྟེར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་རང་དབང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་
ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གཏུམ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་ཚལ་ཟ་རྣམས་
སམ། གཞན་དག་གི་ས་གཞི་འགའ་ཁོ་ན་ཞིག་ལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་དངོས་པོ་ཅི་ཡང་རུང་བ་ཅུང་ཞིག་ཀུན་ཏུ་སྤྱད་པ་ན། མངོན་སུམ་དུ་སྨ་འབེབས་པར་བྱེད། ཚིག་རྩུབ་པོ་རྗོད་པར་བྱེད། ངན་པར་བྱེད། འཁྲུག་པར་བྱེད། གནོད་པར་བྱེད། ཡུལ་ཡུལ་པོར་གནས་པར་བྱེད་ཅིང་། འཁྲུག་པ་ཀུན་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། གལ་ཏེ་མངོནོ་སུམ་དུ་
མ་ཡིན་ན་ཡང་ལྐོག་ཏུ་གཞན་དག་གི་དྲུང་དུ་བརྗོད་པ་དང་། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་དུ་
ཡང་མ་ཡིན། ལྐོག་ཏུ་གཞན་དག་གི་དྲུང་དུ་ན་ཡང་མ་ཡིནི་མོད་ཀྱི། ནང་དུ་ཡིད་ཀྱིས་
རབ་ཏུ་འཁྲུག་པ་མི་མངོན་པར་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་སེམས་དང་། ཁོན་དུ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

421

འཛིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ། འཁྲུག་པའི་བསམ་པ་ཡུན་རིང་པོར་ནི་མི་བསྐྱེད་མི་འཛིན་པ་དང་། གཞན་ཡང་ནང་དུ་ཡིད་ཀྱིས་འཁྲུག་པ་མི་མངོན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་སེམས་དང་ལྡན་ལ། ཁོན་གྱི་བསམ་པ་དང་། འཁྲུག་པའི་བསམ་པ་ཡུན་རིང་པོར་སྐྱེད་ཅིང་འཛིནི་པར་བྱེད་པ་ཡིནི་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་དེ་དག་
གིས་མངོན་སུམ་དུ་གཏུམ་པ་དང་། ལྐོག་ན་གཏུམ་པ་དང་། མི་མངོན་པར་གཏུམ་པ་དང་། ཡུན་ཐུང་ངུར་གཏུམ་པ་དང་། ཡུན་རིང་པོར་གཏུམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རྒྱལ་
པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གཏུམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ཡུན་རིང་པོར་གཏུམ་
པ་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་ན་འཁྲུག་པའི་ཤས་ཆེ་བ་ཡིནི་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་ཚལ་ཟ་རྣམས་
ཉེས་པ་ཆུང་ངུ་དང་འགལ་བ་ཆུང་ངུ་དག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ལོངས་སྤྱོད་དག་དང་བྲལ་བར་བྱེད། ཆུང་མ་དག་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ཅིང་། ཆད་པ་མཆོག་གིས་ཀྱང་རྗེས་སུ་བསྟན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་འཁྲུག་པའི་
ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་བྱ་དགའ་ཆུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་ཚལ་ཟ་
རྣམས་ཀྱིས་བཀུར་སྟི་དང་། བསྙེན་བཀུར་གྱིས་དགའ་བར་བྱས་མགུ་བར་བྱས་སུ་ཟིན་ཀྱང་། ཚིག་འཇམ་པོ་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ཙམ་ལས་མི་བརྗོད་ཅིང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་བགོ་བཤའ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མི་བྱེད། འཚོ་བའི་བགོ་བཤའ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མི་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་དབྲི་བསྐྱུང་བྱས་བསྒྱང་པ་བྱས། གྱ་གྱུ་བྱས། ཡི་ཆད་པར་བྱས་ནས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་བྱ་དགའ་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ངག་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

422

ཉན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་གང་ཟག་མཁས་པ་མ་ཡིན་པར་མཁས་པར་རློམ་
པ། བརྐམ་ཆགས་ཅན། ཉེ་མགོན་བྱེད་པ། ཚུལ་མི་ཤེས་པ། འཁུ་བར་བྱེད་པ། ཆོས་
མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་མཉན་པ་
དང་། བྱ་བར་སེམས་ཤིང་དེས་ན་དེ་བྱ་བ་དག་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར། ལོངས་སྤྱོད་དག་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར། གྲགས་པ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར། ཆོས་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ངག་ཉན་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་
ན་མ་བརྟགས་པར་བྱེད་ཅིང་ཆོས་ལུགས་དང་མི་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་
ཚལ་ཟ་མཐུན་པར་མ་བསྐོས། ཡོངས་སུ་མ་བསྐོས། དམིགས་སུ་མ་ཕབ། རྣམ་པར་མ་བརྟགས། ཀུན་དུ་མ་བརྟགས་པར་དོན་མཆོག་ཏུ་ཡིད་གཅུགས་པར་བྱ་བའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་བསྐོ་བར་མི་འོས་པའི་ཚལ་ཟ་རྣམས་ནི་སྐོ་བར་བྱེད། བསྐོ་བར་འོས་པ་རྣམས་ནི་སྐོ་བར་མི་བྱེད། ལས་ཀྱི་མཐའ་དེ་དང་དེ་དག་ལས་དབྱུང་བར་འོས་པའི་ཚལ་ཟ་རྣམས་ནི་འབྱིན་པར་མི་བྱེད། དབྱུང་བར་མི་འོས་པ་རྣམས་ནི་འབྱིན་

པར་བྱེད་པ་དང་། མཐུན་པར་མ་བསྐོས། ཡོངས་སུ་མ་བསྐོས། དམིགས་སུ་མ་ཕབ། རྣམ་པར་མ་བརྟགས། ཀུན་ཏུ་མ་བརྟགས་པས། ཕན་གདགས་པར་འོས་པའི་ཚལ་ཟ་རྣམས་ལ་ནི་ཆད་པས་གཅོད་པར་བྱེད། ཆད་པས་གཅད་པར་འོས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་པོའི་ཆོས་ལུགས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་
དག་ཀྱང་དེས་ཚལ་ཟ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་མ་བཞག་པས། དེས་ན་ཚལ་ཟ་རྣམས་ཀྱང་བློན་པོ་ཆེན་པོ་དང་། འཁོར་ཕལ་ཆེར་འདུས་ཏེ་འདུག་པའི་ཚེ། གློ་བུར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

423

དུ་གཏམ་ཟེར་ཞིང་གཏམ་གྱི་མཇུག་མི་སྡོད་པ་དང་། རྗེས་མ་ཡིན་པ་དང་། གུས་པ་མ་

ཡིན་པ་དག་སྨྲ་ཞིང་བྱ་བར་ཡང་སེམས་ལ། ཇི་སྐད་བསྒྲོ་བའི་ཚིག་བཞིན་དུ་ཡང་མི་
བྱེད་ཅིང་། ཚིག་ལ་ལེགས་པར་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་མ་
བརྟགས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཆོས་ལུགས་དང་མི་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་ཆོས་ལ་མི་
ལྟ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལམ་དད་ཅིང་ཡིད་མི་ཆེས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་མ་དད་ཅིང་ཡིད་མི་ཆེས་པས་ལས་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཕྱིས་ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པར་འགྱུར་བ་ལ་ཡང་དད་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། མ་དད་པས་ངོ་ཚ་མེད་ཅིང་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་ཅི་འདོད་དགུར་འཇུག་པ་དང་། གཞན་ཡང་དུས་སུ་སོ་སོར་
བརྟགས་ནས་སྦྱིནི་པ་དག་མི་སྦྱིནི་པ་དང་། བསོད་ནམས་དག་མི་བྱེད་པ་དང་། བསྙེནེ་
གནས་ལ་མི་གནས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་བླང་བ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་

ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་ཆོས་ལ་མི་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་བྱེ་བྲག་མི་ཤེས་ཤིང་བྱས་
པ་མི་གཟོ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་ཚལ་ཟ་རྣམས་དང་། བློ་གྲོགས་རྣམས་དང་།
བློན་པོ་རྣམས་དང་། གྲོས་གྲོགས་རྣམས་ལ་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ།
དེས་གུས་པ་ལས་ཀྱང་དེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་མི་ཤེས་ལ། ནུས་པ་དང་། ཤེས་པ་ལས་ཀྱང་དེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་མི་ཤེས་ཏེ། དེ་དེ་ལྟར་བྱེ་བྲག་མི་ཤེས་པས་ཚལ་ཟ་གུས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ནི་གུས་པ་དང་ལྡན་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། གུས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ནི་གུས་པ་དང་མི་ལྡན་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ནུས་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་

ནི་ནུས་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ནུས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ནུས་པ་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

424

དང་། ཤེས་རབ་འཆལ་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཤེས་རབ་འཆལ་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པས་ཚལ་ཟ་གུས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམས་དང་། ནུས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམས་དང་ཤེས་རབ་འཆལ་པ་རྣམས་ལ་ནི་བཀུར་སྟིར་བྱེད། བླ་མར་བྱེད། རི་མོར་བྱེད། མཆོད་པར་བྱེད་ལ། གུས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དང་། ནུས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དང་། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཁྱད་དུ་གསོད་པར་བྱེད་པ་དང་། དེའིེི་ཚལ་ཟ་ཡུན་རིང་པོ་ནས་བསྙེནེ་བཀུར་བྱེད་བྱེད་པ། སྲི་ཞུ་ཆེ་བ། རྒན་པོ་རྒས་པ་དགོག་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་མཐུ་མེད་པ་དང་། སྟོབས་
མེད་པ་དང་། ཉམས་རྩལ་མེད་པར་རིག་ནས། བསྙེན་བཀུར་ལས་ཀྱང་ཁྱད་དུ་གསོད་པར་བྱེད། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་བགོ་བཤའ་དང་། འཚོ་བའི་བགོ་བཤའ་ལས་ཀྱང་ཁྱད་དུ་གསོད་པར་བྱེད་ཅིང་། གཞན་དག་གིས་བརྙས་ན་ཡང་ཡལ་བར་འདོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་བྱེ་བྲག་མི་ཤེས་ཤིང་བྱས་པ་མི་གཟོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་རབ་ཏུ་
མྱོས་ཤིང་གཅིག་ཏུ་བག་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་
པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་པོ་དག་གིས་འབྱོར་ཅིང་ལྡན་པར་གྱུར་ནས། རྩེ་བར་བྱེད། དགའ་བར་བྱེད། དགའ་མགུར་སྤྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་དུས་དུས་སུ་བྱ་བ་དང་། ཚལ་ཟ་དག་གསོ་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་པར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་རབ་ཏུ་མྱོས་ཤིང་
གཅིག་ཏུ་བག་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྐྱོན་བཅུ་པོ་དེ་དག་དང་
ལྡན་ན་རྒྱལ་པོ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་ཞིང་རྩ་འཇིང་ཆེ་ལ་འཁོར་མང་དུ་ཟིན་ཀྱང་སྐྱབས་ཀྱི་
འོས་མ་ཡིན་ཞིང་། མངོན་དུ་འགྲོ་བར་བྱ་བའི་འོས་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

425

པོའི་སྐྱོན་དེ་དག་ལས་དང་པོ་གཅིག་ནི་རིགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་
སྐྱོན་དགུ་ནི་རྒྱལ་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱོན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྒྱལ་པོའི་
ཡོན་ཏན་རྣམས་གང་ཞེ་ན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཅུ་པོ་འདི་དག་ནི་རྒྱལ་པོའི་ཡོན་ཏན་
དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དང་ལྡན་ན་རྒྱལ་པོ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་ཞིང་རྩ་འཇིང་
ཆེན་པོ་མ་ཡིན་ལ། འཁོར་མང་བ་མ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་སྐྱབས་ཀྱི་འོས་ཡིན་ཞིང་མངོན་
དུ་བགྲོད་པར་བྱ་བའི་འོས་ཡིན་ནོ། །བཅུ་གང་ཞེ་ན། རིགས་བཙུན་པ་ཡིན། རང་

དབང་ཡོད་པ་ཡིན། རང་བཞིན་གྱིས་མི་གཏུམ་པ་ཡིན། འཁྲུག་པའི་ཤས་མི་ཆེ་བ་
ཡིན། བྱ་དགའ་ཆེ་བ་ཡིན། དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ངག་ཉན་པ་ཡིན། བརྟགས་ཏེ་བྱེད་ཅིང་
ཆོས་ལུགས་དང་ལྡན་པ་ཡིན། ཆོས་ལ་ལྟ་བ་ཡིན། བྱེ་བྲག་ཤེས་ཤིང་བྱས་པ་གཟོ་བ་
ཡིན། རབ་ཏུ་མ་མྱོས་ཤིང་གཅིག་ཏུ་བག་མེད་པར་མི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་
རིགས་བཙུན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱལ་པོའི་རིགས་འདྲ་བའམ། མཐོ་བར་སྐྱེས་པའམ། འདྲ་
བའི་བུར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རིགས་བཙུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་རང་དབང་
ཡོད་པ་ཡིནི་ཞེ་ན། རྒྱལ་པོའི་བྱ་བ་དག་བྱ་བ་དང་། ཚལ་ཟ་དག་གསོ་བ་དང་། འདོད་
པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་པོ་དག་གིས་རྩེ་བའམ་དགའ་བའམ་དགའ་དགུར་སྤྱོད་པ་ལ་རང་དགར་འཇུག་ཅིང་དེའི་ཚིག་ཀྱང་ཚལ་ཟ་རྣམས་དང་། བློ་གྲོགས་རྣམས་དང་། བློན་པོ་རྣམས་དང་། གྲོས་གྲོགས་རྣམས་ལ་བརྩན་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རང་
དབང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མི་གཏུམ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་
རྒྱལ་པོ་ཚལ་ཟ་རྣམས་ཀྱི་ས་གཞི་འགའ་ཞིག་ལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་དངོས་པོ་ཅི་ཡང་རུང་བ་ལྟོག་པོ་ཞིག་ཀུན་ཏུ་སྤྱད་ཀྱང་། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཚལ་ཟ་རྣམས་ལ་བཟོད་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

426

པར་བྱེད་ཅིང་། མངོན་སུམ་དུ་སྨ་འབེབས་པར་མི་བྱེད། ཚིག་རྩུབ་མོ་རྗོད་པར་མི་བྱེད། ངན་པར་མི་བྱེད། འཁྲུག་པར་མི་བྱེད། གནོད་པར་མི་བྱེད་ཡུལ་ཡུལ་པོར་གནས་པར་མི་བྱེད་ཅིང་། འཁྲུག་པ་ཀུན་དུ་བསྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། ལྐོག་ན་ཡང་
མ་ཡིན་པ་དང་། ནང་དུ་ཡིད་ཀྱིས་འཁྲུག་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་མི་མངོན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཁོན་གྱི་བསམ་པ་དང་། འཁྲུག་པའི་བསམ་པ་ཡུན་རིང་པོར་བསྐྱེད་ཅིང་འཛིནི་པར་ཡང་མི་བྱེད་ཅིང་། མངོནོ་སུམ་དུ་གཏུམ་པ་ཡང་མ་ཡིནི ། ལྐོག་ན་གཏུམ་པ་
ཡང་མ་ཡིན། མི་མངོན་པར་གཏུམ་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཡུན་ཐུང་ངུར་གཏུམ་པ་ཡང་མ་

ཡིན། ཡུན་རིང་པོར་གཏུམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་
གཏུམ་པ་ཡིནི་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་འཁྲུག་པའི་ཤས་ཆུང་བ་ཡིནི་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་ཚལ་
ཟ་རྣམས་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་དང་། འགལ་བ་ཆེན་པོ་བྱས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ལོངས་སྤྱོད་དག་དང་འབྲལ་བར་མི་བྱེད་ཆུང་མ་དག་དང་འབྲལ་བར་མི་བྱེད་ཅིང་། ཆད་པ་མཆོག་གིས་ཀྱང་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་མི་བྱེད་པར་དེ་དག་ལ་ཉེས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆད་པས་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་འཁྲུག་པའི་
ཤས་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་བྱ་དགའ་ཆེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་བཀུར་སྟི་
དང་། བསྙེན་བཀུར་གྱིས་བསྟི་སྟང་ལེགས་པར་བྱེད་བྱེད་པའི་ཚལ་ཟ་རྣམས་ལ་དགའ་བའི་སེམས་དང་མགུ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་ཞིང་། དུས་དུས་སུ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཚིག་འཇམ་པོ་ཀུན་དུ་རྗོད་པར་བྱེད་ཅིང་། ལོངས་སྤྱོད་བགོ་བཤའ་དང་། འཚོ་བའི་བགོ་བཤའ་དག་ཀྱང་། འབྲི་བསྐྱུང་མ་བྱས། བསྐྱུང་བ་མ་བྱས། གྱ་གྱུ་མ་བྱས། ཡི་ཆད་པར་མ་བྱས་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། མགུ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

427

བར་བྱ་སླ་ཞིང་། མགུ་བར་བྱ་མི་དཀའ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་བྱ་དགའ་ཆེ་
བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ངག་ཉན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་གང་
ཟག་མཁས་ལ་མཁས་པར་མི་རློམ་པ། བརྐམ་ཆགས་མེད་པ། ཉེ་མགོན་མི་བྱེད་པ། ཚུལ་ཤེས་པ། འཁུ་བར་མི་བྱེད་པ། ཆོས་དང་ལྡན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་གང་
ཟག་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་མཉན་པ་དང་། བྱ་བར་སེམས་ཤིང་། དེས་ནི་དེ་བྱ་བ་དག་གིས་ཀྱང་འཕེལ་བར་འགྱུར། ལོངས་སྤྱོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་འཕེལ་བར་འགྱུར། གྲགས་པས་ཀྱང་འཕེལ་བར་འགྱུར། ཆོས་ཀྱིས་ཀྱང་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་
རྒྱལ་པོ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ངག་མཉན་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་བརྟགས་ཏེ་བྱེད་ཅིང་ཆོས་
ལུགས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་ཚལ་ཟ་རྣམས་མཐུན་པར་བསྐོས།
ཡོངས་སུ་བསྐོས། རྣམ་པར་བརྟགས། ཀུན་དུ་བརྟགས་ནས། དོན་མཆོག་ཏུ་ཡིད་བརྟན་པར་བྱ་བའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་བསྐོ་བར་མི་འོས་པའི་ཚལ་ཟ་རྣམས་ནི་སྐོ་བར་མི་བྱེད། བསྐོ་བར་འོས་པ་རྣམས་ནི་སྐོ་བར་བྱེད། ལས་ཀྱི་མཐའ་དེ་དང་དེ་དག་ལས་དབྱུང་བར་འོས་པའི་ཚལ་ཟ་རྣམས་ནི་འབྱིན་པར་བྱེད། དབྱུང་བར་
མི་འོས་པ་རྣམས་ནི་འབྱིན་པར་མི་བྱེད། ཕན་གདགས་པར་འོས་པའི་ཚལ་ཟ་རྣམས་
ལ་ནི་ལེགས་པ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད། ཆད་པས་གཅད་པར་འོས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཆད་པས་གཅོད་པར་བྱེད་ཅིང་། བྱ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་བརྟགས་ནས་བྱེད་ཀྱི་གྱ་ཚོམ་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་པོའི་ཆོས་ལུགས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་
ཀྱང་ཚལ་ཟ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་གཞག་པས་དེས་ན་དེའི་ཚལ་ཟ་རྣམས་ཀྱང་བློན་པོ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། འཁོར་ཕལ་པོ་ཆེ་འདུས་ཏེ་འདུག་པའི་ཚེ་གློ་བུར་དུ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

428

གཏམ་མི་ཟེར་ཞིང་། གཏམ་གྱི་མཇུག་སྡོད་པ་དང་། རྗེས་དང་བཅས་པ་དང་། གུས་པ་དང་བཅས་པ་དག་སྨྲ་ཞིང་བྱ་བར་ཡང་སེམས་ལ། ཇི་ལྟར་བསྒོ་བའི་ཚིག་བཞིན་དུ་

ཡང་བྱེད་ཅིང་། ཚིག་ལ་ལེགས་པར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་བརྟགས་ཏེ་
བྱེད་ཅིང་ཆོས་ལུགས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་ཆོས་ལ་ལྟ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་
ལ་རྒྱལ་པོ་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་དད་ཅིང་ཡིད་ཆེས་པ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འཇིག་རྟེན་
ཕ་རོལ་ལ་དད་ཅིང་ཡིད་ཆེས་པ་སྐྱེས་པས་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཕྱིས་ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པར་འགྱུར་བ་ལ་ཡང་དད་པར་བྱེད་པ་དང་། དད་པས་ངོ་ཚ་དང་ལྡན་ཞིང་ལུས་དང་ངག་དང་། ཡིད་ཀྱིས་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་ཅི་འདོད་དགུར་མི་འཇུག་པ་དང་། གཞན་ཡང་དུས་དུས་སུ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་སྦྱིན་པ་དག་ཀྱང་སྦྱིན་པ་དང་། བསོད་ནམས་དག་བྱེད་པ་དང་། བསྙེན་གནས་ལ་
གནས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་བླང་བ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་
རྒྱལ་པོ་ཆོས་ལ་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་བྱེ་བྲག་ཤེས་ཤིང་བྱས་པ་གཟོ་བ་ཡིན་ཞེ་ན།
འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་ཚལ་ཟ་རྣམས་དང་། བློ་གྲོགས་རྣམས་དང་། བློན་པོ་རྣམས་དང་། གྲོས་གྲོགས་རྣམས་ལ། འདི་ལྟ་སྟེ་གུས་པ་དང་། ནུས་པ་དང་། ཤེས་པ་ལས་ཀྱང་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་གྱུར་ཅིང་། དེའི་ཚལ་ཟ་གང་དག་གུས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིནི་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ལ། གང་དག་ནུས་པ་དང་མི་ལྡན་
པ་དག་དང་། གང་དག་ཤེས་རབ་འཆལ་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་

རབ་ཏུ་ཤེས་པ་དང་། ཚལ་ཟ་གང་དག་གུས་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ལ། གང་དག་ནུས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

429

ལྡན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་དང་། ཚལ་ཟ་གང་
དག་གུས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། ནུས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། ཤེས་རབ་འཆལ་པ་དེ་དག་ལ་ནི་ཁྱད་དུ་གསོད་པར་བྱེད། ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་བྱེད་ལ། ཚལ་ཟ་གང་དག་གུས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ནུས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་ལ་ནི། བཀུར་སྟིར་བྱེད། བླ་མར་བྱེད། རི་མོར་བྱེད། མཆོད་པར་བྱེད་ཅིང་། ལེགས་པ་ཁོ་ནར་ཕན་འདོགས་པར་ཡང་བྱེད་པ་དང་། དེའི་ཚལ་ཟ་ཡུན་རིང་པོ་ནས་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་བྱེད་པ། རྒན་པོ་རྒས་པ་དགོག་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྲི་ཞུ་ཆེ་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་
མཐུ་མེད་པ་དང་། སྟོབས་མེད་པ་དང་། ཉམས་རྩལ་མེད་པར་རིག་ཀྱང་སྔོན་གྱི་བྱས་པ་རྗེས་སུ་དྲན་པས་བསྙེན་བཀུར་ལས་ཀྱང་ཁྱད་དུ་གསོད་པར་མི་བྱེད། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་བགོ་བཤའ་དང་། འཚོ་བའི་བགོ་བཤའ་ལས་ཀྱང་ཁྱད་དུ་གསོད་པར་མི་བྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་བྱེ་བྲག་ཤེས་ཤིང་བྱས་པ་གཟོ་བ་ཡིནི་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་རབ་
ཏུ་མ་མྱོས་ཤིང་གཅིག་ཏུ་བག་ཡོད་པར་གནས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་དུས་
དུས་སུ་བྱ་བ་དག་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་པ་དང་། ཚལ་ཟ་དག་གསོ་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་པ་དང་དུས་དུས་སུ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་པོ་དག་གིས་འབྱོར་ཅིང་ལྡན་པར་གྱུར་ནས་རྩེ་བར་བྱེད། དགའ་བར་བྱེད། དགའ་མགུར་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་
རྒྱལ་པོ་རབ་ཏུ་མ་མྱོས་ཤིང་། གཅིག་ཏུ་བག་ཡོད་པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་
ཆེན་པོ་རྒྱལ་པོའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་ན་རྒྱལ་པོ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ་མ་
ཡིན་ཞིང་། རྩ་འཇིང་ཆེ་བ་མ་ཡིན་ལ། འཁོར་མང་བ་མ་ཡིནི་དུ་ཟིན་ཀྱང་། སྐྱབས་ཀྱི་
འོས་ཡིནི་ཞིང་། མངོན་དུ་བགྲོད་པར་བྱ་བའི་འོས་ཡིནི་ནོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་པོའིོི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

430

ཡོན་ཏན་བཅུ་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་གཅིག་ནི་རིགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་
གཞན་པ་དགུ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།། །།
བམ་པོ་བཅུ་བདུན་པ། ཉམས་པའི་སྒོ་དག་གང་ཞེ་ན། རྒྱལ་པོ་ཉམས་པའི་སྒོ་ནི་ལྔ་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། ཚལ་ཟ་མ་བརྟགས་པ་ལེན་པ་རྒྱལ་པོའི་ཉམས་པའི་སྒོ་དང་། ཚལ་ཟ་བརྟགས་པ་ལེན་ཀྱང་མི་སྙན་པ་དང་དུས་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པ་རྒྱལ་པོའི་
ཉམས་པའི་སྒོ་དང་། བྱ་བ་བསམ་པ་ལ་བག་མེད་པ་རྒྱལ་པོའི་ཉམས་པའི་སྒོ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་བསྲུང་བ་ལ་བག་མེད་པ་རྒྱལ་པོའི་ཉམས་པའི་སྒོ་དང་། ཆོས་སྤྱད་པ་ལ་བག་མེད་པ་རྒྱལ་པོའི་ཉམས་པའི་སྒོའོ། །དེ་ལ་ཚལ་ཟ་མ་བརྟགས་པ་ལེན་པ་གང་ཞེ་ན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་ཚལ་ཟ་རྣམས་གུས་པ་དང་། ནུས་པ་དང་། ཤེས་པ་ལས་ཀྱང་མཐུན་པར་མ་བསྐོས། ཡོངས་སུ་མ་བསྐོས། དམིགས་སུ་མ་ཕབ། རྣམ་པར་མ་བརྟགས། ཀུན་དུ་མ་བརྟགས་པར་ཉེ་བར་འཇོག་པར་བྱེད། རིམ་གྲོ་བྱེད་ཅིང་
དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་བགོ་བཤའ་དང་། འཚོ་བའི་བགོ་བཤའ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་ལ། དེ་དག་མཆོག་ཏུ་ཡིད་བརྟན་པར་བྱ་བའི་གནས་དག་ཏུ་བསྒོ་ཞིང་། ཡིད་རྟོན་པར་ཡང་བྱེད་ལ། དུས་དུས་སུ་ཚིག་གི་ལམ་འཇམ་པོ་དག་ཀུན་དུ་རྗོད་པར་ཡང་བྱེད་པས། དེ་དག་དེའི་རྫས་བཞག་པ་ལ་ཡང་འཁུ་བར་བྱེད། གསོད་པ་རྣམས་དང་། དགྲ་བོ་རྣམས་དང་། ཕྱིར་རྒོལ་བ་རྣམས་དང་། གཡུལ་སྤྲོད་པ་ན་དེ་དག་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་ཕམ་པར་གྱུར། འཇིགས་པར་གྱུར། ཉམས་པར་གྱུར། གཞན་བརྒྱལ་བར་གྱུར། རྒྱབ་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིང་འབྱེར་བར་བྱེད་ལ། ཚུལ་ངན་པའི་སྦྱོར་བ་དག་གིས་ཀྱང་བྱ་བ་དག་ཆུད་གསོན་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་དེའི་ཚལ་ཟ་མ་བརྟགས་པ་ལེན་པ་ཞེས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

431

བྱའོ། །དེའི་ཚལ་ཟ་བརྟགས་པ་ལེན་ཀྱང་མི་སྙན་པ་དང་དུས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་པ་གང་
ཞེ་ན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་ཚལ་ཟ་རྣམས་གུས་པ་དང་ནུས་པ་དང་། ཤེས་པ་ལས་ཀྱང་མཐུན་པར་བསྐོས། ཡོངས་སུ་བསྐོས། དམིགས་སུ་ཕབ། རྣམ་པར་བརྟགས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་ཏེ། ཉེ་བར་འཇོག་པར་བྱེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་རིམ་གྲོ་མི་བྱེད།
ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་བགོ་བཤའ་དང་། འཚོ་བའི་བགོ་བཤའ་རྐྱེན་དུ་འབབ་པ་དག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མི་བྱེད་ལ་དེ་དག་མཆོག་ཏུ་ཡིད་བརྟན་པར་བྱ་བའི་གནས་དག་ཏུ་བསྐོ་བ་ཡང་མི་བྱེད་ཅིང་། ཡིད་རྟོན་པར་ཡང་མི་བྱེད་ལ། དུས་དུས་སུ་ཚིག་གི་ལམ་འཇམ་པོ་དག་ཀུན་དུ་རྗོད་པར་ཡང་མི་བྱེད་པར་དེ་ལ་ལན་འགའ་རྒྱལ་པོའི་གསོད་པ་དང་། དགྲ་བོ་དང་། ཕྱིར་རྒོལ་བ་ཉེ་བར་གནས་པ་ནས་རྒྱས་པར་འཇིགས་པ་དང་། སྲོག་ཟད་པར་བྱེད་པའི་བར་དག་དང་ཕྲད་པར་གྱུར་པ་ན། གདོད་རིམ་གྲོ་

བྱེད་ཅིང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་བགོ་བཤའ་དང་། འཚོ་བའི་བགོ་བཤའ་རྐྱེན་དུ་བབ་པ་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནས། རྒྱས་པར་ཚིག་གི་ལམ་འཇམ་པོ་དག་ཀུན་དུ་བརྗོད་པའི་བར་དུ་བྱེད་པའི་ཚེ། དེ་ན་དེ་དག་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཀྱེ་མ་རྒྱལ་པོ་འདི་གང་གི་ཕྱིར་ད་ལྟར་གསོད་པ་དང་། དགྲ་བོ་དང་། ཕྱིར་རྒོལ་བ་ཉེ་བར་གནས་པ་ནས། རྒྱས་པར་འཇིགས་པ་དང་། སྲོག་ཟད་པར་བྱེད་པའི་བར་དག་དང་ཕྲད་པ་ན། གདོད་བདག་ཅག་ལ་རིམ་གྲོ་བྱེད་པ་ནས། རྒྱས་པར་དུས་དུས་སུ་ཚིག་གི་ལམ་
འཇམ་པོ་དག་ཀུན་དུ་བརྗོད་པའི་བར་དུ་བྱེད་པ་ལས་ན། ཅི་ཙམ་དུ་གཡོ་དང་ལྡན་པ་དང་། མཆོག་ཏུ་གཡོ་དང་ལྡན་པ་ལ་ལྟོས་སྙམ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་འདི་དོན་གྱི་ཕྱིར་བདག་ཅག་ལ། སྙན་པ་ཀུན་དུ་བརྗོད་པར་ཟད་ཀྱི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ནི་མ་ཡིན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

432

ནོ་སྙམ་དུ་རིག་ནས། གུས་པ་ཡོད་པ་ཡང་སྟོན་པར་མི་བྱེད་ལ། ནུས་པ་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཡོད་པ་ཡང་སྟོན་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི། དེའི་ཚལ་ཟ་བརྟགས་པ་ལེན་ཀྱང་མི་སྙན་པ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །བྱ་བ་བསམ་པ་ལ་བག་མེད་པ་
གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་དུས་དུས་སུ་དགའ་བ་བྱ་ཞིང་། དགའ་བ་བསྒྲུབ་པའི་དོན་དག་ལ་བདག་ཉིད་དམ་སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་མཁས་པ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་དགའ་བའི་སྦྱོར་བ་ལེགས་པར་སེམས་པར་མི་བྱེད། འཇལ་བར་མི་བྱེད། ཉེ་བར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། དབྱེ་བར་བྱ་བ་དབྱེ་བ་བསྒྲུབ་པའི་དོན་དག་དང་། སྦྱིན་པར་བྱ་བ་སྦྱིན་

པ་བསྒྲུབ་པའི་དོནོ་དག་དང་། གཡུལ་གྱི་བྱ་བ་གཡུལ་བསྒྲུབ་པའི་དོནོ་དག་དང་། མཐུ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་བསྒྲུབ་པའི་དོན་དག་ལ་ཡང་། དབྱེ་བའི་སྦྱོར་བ་ནས་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་སྦྱོར་བའི་བར་དག་ལེགས་པར་སེམས་པར་མི་བྱེད། འཇལ་བར་མི་བྱེད་ཉེ་བར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི། དེའི་བྱ་བ་བསམ་པ་ལ་བག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལོངས་སྤྱོད་བསྲུང་བ་ལ་བག་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཆུང་བ་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་ངན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའི་ཞལ་ཏ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་ལ་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་གི་སྒོ་མ་བསྲུངས་པ་དང་། བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱི་སྒོ་མ་བསྲུངས་པ་དང་། མཛོད་དང་བང་བ་མ་བསྲུངས་པ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ། བྲོ་གར་མཁན་དང་། ཟློས་གར་མཁན་དང་། བཞད་གད་མཁན་དང་། འཇོ་སྒེག་མཁན་ལ་སོགས་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཚོད་མི་རིགས་པར་གཏོང་བ་དང་། ཆོ་ལོ་དང་། རྒྱན་དོར་གྱི་ཉེས་རྩོམ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཞུགས་པ་དེ་ནི།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

433

དེའི་ལོངས་སྤྱོད་བསྲུང་བ་ལ་བག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་སྤྱད་པ་ལ་བག་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་དེའི་ཕེབས་པའི་ཡུལ་ན། དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་རང་བཞིན་

དགེ་བར་གྲགས་པ། མཛངས་པ། གསལ་བ། རིགས་པ། གྲོལ་བ། མཁས་པ། གནོད་
པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། གནོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་དགའ་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་
དག་གི་དྲུང་དུ་དུས་དུས་སུ་སོང་སྟེ། དགེ་བ་གང་ཡིནི། མི་དགེ་བ་གང་ཡིན། ཁ་ན་མ་

ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་གང་ཡིནི། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་གང་ཡིན། ཅི་ཞིག་བྱས་ན་ལེགས་
པ་དང་། སྡིག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་ཡོངས་སུ་འདྲི་བར་མི་བྱེད། ཡོངས་སུ་ཞུ་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་ལས་ཐོས་ན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། སྦྱིན་

པ་དག་མི་སྦྱིན་པ་དང་། བསོད་ནམས་དག་མི་བྱེད་པ་དང་། བསྙེན་གནས་ལ་མི་
གནས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ཡང་དག་པར་བླང་བ་ལ་མི་འཇུག་པ་དེ་ནི་དེའི་ཆོས་
སྤྱོད་པ་ལ་བག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལྔ་པོ་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་པོའི་ཉམས་པའི་སྒོ་དག་ཡིན་

ཏེ། དེ་དག་དང་ལྡན་ན་རྒྱལ་པོ་ཚེ་འདི་པའི་དོན་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ལ། ཚེ་ཕྱི་མ་པའི་དོནོ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཉམས་པའི་སྒོ་དང་པོ་བཞིས་ནི་ཚེ་འདི་པའི་དོན་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཉམས་པའི་སྒོ་ཐ་མ་གཅིག་གིས་ནི་ཚེ་ཕྱི་མ་པའི་དོན་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་དག་གང་ཞེ་ན། ལྔ་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། ཚལ་ཟ་བརྟགས་པ་ལེན་པ་དང་། དེ་དག་ལ་སྙན་པ་དང་། དུས་སུ་སྤྱོད་པ་དང་། བྱ་བ་བསམ་པ་ལ་བག་ཡོད་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་བསྲུང་བ་ལ་བག་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་སྤྱད་པ་ལ་བག་ཡོད་པའོ། །དེ་ལ་ཚལ་ཟ་བརྟགས་པ་ལེནེ་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་ཚལ་ཟ་རྣམས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

434

གུས་པ་དང་། ནུས་པ་དང་། ཤེས་པ་ལས་ཀྱང་མཐུན་པར་བསྐོས། ཡོངས་སུ་བསྐོས། དམིགས་སུ་ཕབ། རྣམ་པར་བརྟགས། ཀུན་དུ་བརྟགས་ནས་ཉེ་བར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེའི་ཚལ་ཟ་བརྟགས་པ་ལེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ལ་སྙན་པ་དུས་སུ་སྤྱོད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་ཚལ་ཟ་བརྟགས་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དེ་དག་ལ་རིམ་གྲོ་

བྱེད་ཅིང་། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་བགོ་བཤའ་དང་། འཚོ་བའི་བགོ་བཤའ་རྐྱེན་དུ་འབབ་པ་དག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་མཆོག་ཏུ་ཡིད་བརྟན་པར་བྱ་བའི་གནས་དག་ཏུ་ཡང་བསྐོ་བར་བྱེད་ལ། ཡིད་རྟོན་པར་ཡང་བྱེད་པ་དང་། དུས་དུས་སུ་ཚིག་གི་ལམ་འཇམ་པོ་དག་ཀུན་དུ་རྗོད་པར་བྱེད་པས། དེ་དག་ཀྱང་དེའི་གསོད་པ་དང་། དགྲ་བོ་དང་། ཕྱིར་རྒོལ་བ་ཉེ་བར་གནས་ཤིང་། འཇིགས་པ་དང་། སྲོག་ཟད་པར་བྱེད་པ་དག་དང་ཕྲད་པ་ན། གུས་པ་ཡོད་པ་ཡང་སྟོན་པར་བྱེད། ནུས་པ་ཡོད་པ་དང་ཤེས་རབ་ཡོད་པ་ཡང་སྟོནོ་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི། དེའིེི་དེ་དག་ལ་སྙན་པ་དང་དུས་སུ་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །བྱ་བ་བསམ་པ་ལ་བག་ཡོད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་དུས་དུས་སུ་དགའ་བར་བྱ་བ་དགའ་བ་བསྒྲུབ་པའི་དོན་དག་ལ་དགའ་བའི་སྦྱོར་བ་ལེགས་པ་ཁོ་ནར་སེམས་པར་བྱེད། འཇལ་བར་བྱེད། ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དང་། དགའ་བར་བྱ་བ་དགའ་བ་བསྒྲུབ་པའི་དོན་དག་ལ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་དབྱེ་བར་བྱ་བ་དབྱེ་བ་བསྒྲུབ་
པའི་དོནོ་དག་དང་། སྦྱིན་པར་བྱ་བ་སྦྱིན་པ་བསྒྲུབ་པའི་དོན་དག་དང་གཡུལ་གྱི་བྱ་བ་
གཡུལ་བསྒྲུབ་པའི་དོན་དག་དང་། མཐུ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་བསྒྲུབ་པའི་དོན་དག་ལ་ཡང་། དབྱེ་བའི་སྦྱོར་བ་ནས་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་སྦྱོར་བའི་བར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

435

དག་ལེགས་པ་ཁོ་ནར་སེམས་པར་བྱེད། འཇལ་བར་བྱེད། ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི། དེའི་བྱ་བ་བསམ་པ་ལ་བག་ཡོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལོངས་སྤྱོད་བསྲུང་བ་ལ་བག་ཡོད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱི་མཐའ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་བཟང་པོ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའི་ཞལ་ཏ་ལེགས་པར་བྱས་པ་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་ལ་ལེགས་པར་སོ་སོར་བརྟགས་པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་གི་སྒོ་ལེགས་པར་བསྲུངས་པ་དང་། བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱི་སྒོ་ལེགས་པར་བསྲུངས་པ་དང་། མཛོད་དང་བང་བ་ལེགས་པར་བསྲུངས་པ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ། བྲོ་གར་མཁན་དང་། ཟློས་གར་མཁན་དང་། བཞད་གད་མཁན་དང་། འཇོ་སྒེག་མཁན་ལ་སོགས་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཚོད་རིགས་པར་གཏོང་བ་དང་། ཆོ་ལོ་དང་རྒྱན་དོར་གྱི་ཉེས་རྩོམ་ལ་ཤིན་དུ་མ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་དེའི་ལོངས་སྤྱོད་བསྲུང་བ་ལ་བག་ཡོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་བག་ཡོད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་དེའི་ཕེབས་པའི་ཡུལ་ན། དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་རང་བཞིན་དགེ་བར་གྲགས་པ། མཛངས་པ། གསལ་བ། རིགས་པ། གྲོལ་བ།
མཁས་པ། གནོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། གནོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་དགའ་བ་གང་
དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་དྲུང་དུ་དུས་དུས་སུ་སོང་སྟེ། དགེ་བ་གང་ཡིནི། མི་དགེ་བ་གང་
ཡིན། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་གང་ཡིནི། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་གང་ཡིནི། ཅི་ཞིག་
བྱས་ན་ལེགས་པ་དང་སྡིག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་ཡོངས་སུ་དྲི་བར་བྱེད། ཡོངས་སུ་ཞུ་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་ལས་ཐོས་ན་ཡང་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་།
སྦྱིན་པ་དག་སྦྱིན་པ་དང་། བསོད་ནམས་དག་བྱེད་པ་དང་། བསྙེན་གནས་ལ་གནས་
པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་བླང་བ་ལ་འཇུག་པ་དེ་ནི་དེའི་ཆོས་སྤྱད་པ་ལ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

436

བག་ཡོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལྔ་པོ་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་པོའི་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་
དང་ལྡན་ན་རྒྱལ་པོ་ཚེ་འདི་པའི་དོནོ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ལ། ཚེ་ཕྱི་མ་པའི་དོན་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་དང་པོ་བཞིས་ནི་ཚེ་འདི་པའི་དོན་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ཐ་མ་གཅིག་གིས་ནི་ཚེ་ཕྱི་མ་པའི་དོནོ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། རྒྱལ་པོའིོི་འདོད་པ་དང་། སྡུག་པ་དང་། དགའ་བ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་ནི་ལྔ་པོ་འདི་དག་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། སྐྱེ་དགུ་རྗེས་སུ་དགའ་བ་དང་། དབང་ཕྱུག་གི་བདག་པོ་དང་། དགྲ་འདུལ་བ་དང་། ལུས་ལ་ཕན་པ་དང་། བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་སྟེ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་པོའི་འདོད་པ་དང་། སྡུག་པ་དང་། དགའ་བ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་དག་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་འདྲེན་
པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དག་གང་ཞེ་ན། ལྔ་པོ་འདི་དག་ནི་རྒྱལ་པོའི་འདོད་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། སྐྱེ་དགུ་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བ་དང་། སྒྲུབ་
ཕོད་པ་དང་། ཐབས་ཤེས་པ་དང་། ཡུལ་ལ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། ཆོས་སྤྱོད་པའོ། །ཇི་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་དགུ་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བར་བྱེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་ཁོ་ནར་ཆོག་ཤེས་པ་དང་། ལོག་པའི་ཆགས་པས་མ་དཀྲིས་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་འདུ་བའི་སྒོ་བཟང་པོ་ཡོད་པས་ཅི་ནས་ཀྱང་ལོངས་སྤྱོད་བསག་ཅིང་སྤེལ་བར་འདོད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་མི་ཚོལ་མི་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱལ་པོ་བརྐམ་ཆགས་མི་བྱེད་པ་དང་། ཆགས་པ་མེད་པའི་དཀར་པོའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་ཅི་ནུས་ཅི་ལྕོགས་ཀྱིས་རང་གི་མཛོད་དང་བང་བ་ནས་རང་གི་ནོར་ཕྱུང་སྟེ་ནོར་མེད་པ་དང་།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

437

ལོངས་སྤྱོད་དང་བྲལ་ཞིང་གནས་པ་དག་ལ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱལ་
པོ་དེས་པ་དང་། བཟོད་པ་དང་ལྡན་ཞིང་གྲོང་གི་མི་རྣམས་ལ་ཚིག་གི་ལམ་འཇམ་པོ་དག་གིས་ཀུན་དུ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་ལ་དུས་དུས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་བགོ་བཤའ་དང་། འཚོ་བའི་བགོ་བཤའ་རྐྱེན་དུ་འབབ་པ་དག་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་མི་ནུས་པའི་ལས་སུ་བསྐོ་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། ལས་ངན་པར་བསྐོ་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། ལས་ཧ་ཅང་ཆེན་པོར་བསྐོ་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཉེས་པ་དང་། འགལ་བ་བཟོད་པར་འོས་པ་དག་བཟོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉེས་པ་དང་འགལ་བ་བདེན་པ་བཟོད་པར་མི་འོས་པ་དེ་དག་ཀྱང་དུས་དུས་སུ་ཉེས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཁྲིམི ས་དང་སྦྱོར་བར་བྱེད་
དེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་དགུ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་སྐྱེ་དགུ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བ་འདི་ཡང་དག་པར་བླངས་ཏེ། ལེགས་པར་སྤྱད་ན། སྐྱེ་དགུ་རྗེས་སུ་དགའ་བར་འགྱུར་རོ། །སྒྲུབ་ཕོད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་མཁས་པ་དང་། ལེ་ལོ་མེད་པ་དང་། སྒྲུབ་ཕོད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་མ་ཕེབས་པ་ནི་
འབེབས་པར་བྱེད། ཕེབས་པ་ནི་སྲུང་བར་བྱེད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱོར་བ་ནས། སྔ་མ་བཞིན་དུ་ཆོ་ལོ་དང་རྒྱན་དོར་གྱི་ཉེས་རྩོམ་གྱི་བར་ལ་ཤིན་ཏུ་མ་
ཞུགས་པ་དང་། སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་དང་། ཚུལ་མ་ཡིན་པའི་འཇུག་པ་ཡོངས་སུ་
བརྟག་པ་ལ་བརྩོན་པ་དང་། ཆད་པས་གཅད་པར་འོས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་ཆད་པས་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཕན་གདགས་པར་འོས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་བསྒྲུབ་ཕོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
བསྒྲུབ་ཕོད་པ་འདི་ཡང་དག་པར་བླངས་ཏེ་ལེགས་པར་སྤྱད་ན་དབང་ཕྱུག་གི་བདག་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

438

པོར་འགྱུར་རོ། །ཐབས་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་དགའ་བར་བྱ་བ་དགའ་བ་བསྒྲུབ་པའི་དོན་དག་ལ་ལེགས་པ་ཁོ་ནར་དགའ་བར་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ནས། རྒྱས་
པར་སྔ་མ་བཞིན་དུ། མཐུ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་མཐུ་དང་
ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་བསྒྲུབ་པའི་དོནོ་གྱི་བར་དག་ལ་ཡང་། ལེགས་པ་ཁོ་ནར་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་ཐབས་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཐབས་ཤེས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་
བླངས་ཏེ། ལེགས་པར་སྤྱད་ན་དགྲ་ཐུལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡུལ་ལ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་འདུ་བ་དང་འགོད་
པ་གཞལ་ནས། ཧ་ཅང་ཆུང་བ་ཡང་མ་ཡིན། ཧ་ཅང་ཆེ་བ་ཡང་མ་ཡིནི་པར་རན་པས་

འཚོ་བར་བྱེད་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་སྣ་ཚོགས་དང་ལྡན་པ་དང་། དུས་ཚིགས་ཀྱི་ཚེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བརྟེན་པར་བྱ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་
དང་ལྡན་པ་དང་། འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་། གཡོག་འཁོར་དང་བཅས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལྡན་པ་དང་། གནས་བཟང་པོའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལྡན་པ་དང་། བྲོ་གར་དང་གླུ་དང་སིལ་སྙན་དང་རོལ་མོ་དང་བཅས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལྡན་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ལོངས་
སྤྱོད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ནད་ཀྱིས་བཏབ་ཅིང་གནོད་པའི་ཚེ་འཕྲོད་པ་ཟ་ཞིང་མི་འཕྲོད་པ་
ཡང་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་དང་བདེ་བར་གནས་པའི་ཚེ་ཡང་ཞུ་ནས་ཟའི། མ་ཞུ་བར་མི་ཟ་བ་དང་། ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཟ་བ་རྣམས་ཚོགས་ཏེ་འབྲིམ་པ་ན། གཞན་དག་བསྐྲད་ཅིང་
བསྩལ་ནས། བདག་གཅིག་པུ་བཟང་པོ་མི་ཟ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་ཡུལ་ལ་ལེགས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

439

པར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡུལ་ལ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་
འདི་ཡང་དག་པར་བླངས་ཏེ། ལེགས་པར་སྤྱད་ན་ལུས་ལ་ཕན་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་སྤྱོད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་དད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་

དང་། ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། གཏོང་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ཡིནི་

ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་དད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་
མངོན་པར་དད་པ་དང་། ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་
སྨིན་པ་ཕྱིས་ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པར་གྱུར་པ་ལ་མངོན་པར་དད་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་སྲོག་གཅོད་པ་སྤངས་ཤིང་སྲོག་གཅོད་པ་ལས་ཕྱིར་ལོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་དང་།
བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་དང་། ཆང་དང་། འབྲུའི་ཆང་དང་། བཅོས་པའི་ཆང་བག་མེད་པའི་གནས་དང་། གནས་དེ་དག་ལས་མཐའ་དག་གམ། རེ་རེ་སྤངས་ཤིང་ཕྱིར་ལོག་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། དེས་ཚེ་འདི་པའི་དོན་ལས་བརྩམས་པ་དང་། ཚེ་ཕྱི་མའི་དོན་ལས་བརྩམས་པ་དང་། ཚེ་འདི་པ་དང་། ཚེ་ཕྱི་མའི་དོནོ་ལས་བརྩམས་ཏེ། ཆོས་མང་པོ་དག་ལེགས་པར་མཉན་པ་དང་། ལེགས་པར་གཟུང་བ་དང་། ཁ་དོན་བྱ་བ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བརྟགས་པ་དང་། མཐོང་བས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་
ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་གཏོང་བ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱེ་དགུ་སེར་
སྣའི་དྲི་མས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་ཤིང་གནས་པ་ན། དེ་སེར་སྣའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

440

སེམས་ཀྱིས་ཁྱིམ་ན་གནས་ཤིང་ལྷུག་པར་གཏོང་བ་དང་། ལག་རྐྱོང་བ་དང་། རྣམ་
པར་འགེད་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། མཆོད་སྦྱིནི་རྒྱུན་དུ་བྱེད་པ་དང་། གཏོང་བ་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་ཀུན་འགེད་པར་དགའ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གཏོང་བ་དང་
ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་
ཆོས་རྣམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་
བཅས་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་དང་། བརྟེན་པར་བྱ་བ་དང་། བརྟེན་པར་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པ་དང་། ངན་པ་དང་གྱ་ནོམ་པ་དང་། ནག་པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་དང་། དེའི་སེམས་སྡིག་པ་ཅན་གྱི་བརྣབ་སེམས་སྐྱེས་པས་སེམས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་ཤིང་མི་གནས་པ་དང་། གནོད་སེམས་དང་། ཁྲོ་བ་དང་། ཁོན་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། འཆབ་པ་དང་། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་། ཕྲག་དོག་དང་། སེར་སྣ་དང་། སྒྱུ་དང་། གཡོ་དང་། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་དང་། སྡིག་པ་ཅན་གྱི་འདོད་པ་དང་། སྡིག་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བས་སེམས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་ཤིང་མི་གནས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་ཆོས་སྤྱོད་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཆོས་སྤྱོད་པ་འདི་ཡང་དག་པར་བླངས་ཏེ། ལེགས་པར་སྤྱད་ན་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱལ་པོའི་འདོད་པ་འདྲེནེ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ལྔ་པོ་དེ་དག་ནི་ཚེ་འདི་དང་ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འདོད་པ་
འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དང་པོ་བཞི་ནི་ཚེ་འདི་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པར་འགྱུར་
བ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཐ་མ་གཅིག་ནི་ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་ཕན་པའི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

441

ཕྱིར་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ངས་རྒྱལ་པོའི་སྐྱོན་རྣམས་ཀྱང་
བསྟན་ཏོ། །རྒྱལ་པོའིོི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །རྒྱལ་པོའིོི་ཉམས་པའི་སྒོ་རྣམས་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །རྒྱལ་པོའི་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་རྣམས་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །རྒྱལ་པོའི་འདོད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །རྒྱལ་པོའི་འདོད་པ་འདྲེནེ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་བསླབ་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་པོའི་སྐྱོན་གང་དག་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་སྤངས་ལ། རྒྱལ་པོའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་ཡང་དག་
པར་བླང་བར་བྱའོ། །ཉམས་པའི་སྒོ་རྣམས་ནི་སྤངས་ལ། ཐབས་ཀྱི་སྒོ་རྣམས་ནི་ཡང་དག་པར་བླང་བར་བྱའོ། །འདོད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་བླང་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བསླབ་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བསླབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཞེས་ཀྱང་གྲག་གོ །སྐྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་དུ་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ན་སྐྱེས་པ་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་
པ། རྣམ་པ་ལྔས་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གནས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་འདོད་བཞིན་དུ་འབྲལ་བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ན་སྐྱེ་བ་སྡུག་བསྔལ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ཞེ་ན།
འདི་ལྟ་སྟེ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་དང་། གཅིག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་བའི་ཡི་དྭགས་རྣམས་དང་དེ་བཞིན་དུ་མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་དང་། སྒོ་ང་ལས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེས་གནས་སུ་སྐྱེ་
བའིའོིོ། །ཇི་ལྟར་ན་གནས་ངན་ལེནེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་ཡིནི་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

442

ཁམས་གསུམ་པའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེནེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ལས་སུ་མི་རུང་བ་དང་དབང་བསྒྱུར་བ་མ་ཡིནི་ལ།

ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་ཡང་དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་ཉིད་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྡུག་
བསྔལ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཀྱི་
གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ན་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྡུག་
བསྔལ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འདི་ལྟར་སྐྱེས་ཤིང་བྱུང་བ་ནི་ཡུལ་ཀུན་དུ་ཆགས་པར་
འགྱུར་བ་རྣམས་ལ་ཡང་ཀུན་དུ་ཆགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཀུན་དུ་ཞེ་སྡང་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་ལ་ཡང་ཀུན་དུ་ཞེ་སྡང་བར་འགྱུར། ཀུན་དུ་རྨོངས་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ལ་ཡང་ཀུན་དུ་རྨོངས་པར་འགྱུར་ལ། གཞི་དེ་ལས་ལུས་དང་སེམས་རབ་ཏུ་མ་ཞི་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་ཏེ། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པས། དེ་ལྟ་བས་ན་ཉོན་མོངས་པའི་
གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་ན་མི་འདོད་བཞིན་དུ་འབྲལ་

བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་
སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་བ་དང་། སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པ་ནི་གསོན་པའི་མཐའ་འཆི་བ་དང་། ཐ་མར་འཆི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་དེ་དག་གི་མི་
འདོད་པ་ཡིན་ལ། གཞི་དེས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ན་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད་པས། དེ་
ལྟ་བས་ན་སྐྱེ་བ་ནི་མི་འདོད་བཞིན་དུ་འབྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་
ཡིནི་ནོ། །རྒ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔས་སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

443

སྟེ་གནས་ལྔ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་བཟང་བ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐུ་སྟོབས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚེ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ན་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔས་སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་
བདེ་བ་མངོན་པར་འཕེལ་ཞིང་དེ་ལ་ཤས་ཆེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཡིད་དུ་འོང་བ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྱད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྲོག་གི་དབང་པོ་
དང་འབྲལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཆི་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔས་སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལོངས་སྤྱོད་སྡུག་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་འབྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། རྩ་འཇིང་སྡུག་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་འབྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་སྡུག་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་འབྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། ལུས་སྡུག་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་འབྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། འཆི་བའི་ཚེ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་རབ་ཏུ་དྲག་པོ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །མི་སྡུག་པ་དང་ཕྲད་པ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔས་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དང་ཕྲད་པས་
སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། ཆད་པས་འཇིགས་པའི་གནས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་མེད་པས་འཇིགས་པའི་གནས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། ཉམ་ང་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་འཇིགས་པའི་གནས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ལས་འགལ་
བས་ངན་འགྲོས་འཇིགས་པའི་གནས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །སྡུག་པ་དང་བྲལ་བ་ཡང་རྣམ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

444

པ་ལྔས་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཡིནི་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དང་བྲལ་བས་མྱ་ངན་སྐྱེ་བ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལུས་ལ་

གནོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། ཡོན་ཏན་རྣམས་ལས་རྗེས་སུ་དྲན་ཞིང་འདོད་པས་ཡིད་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ལོངས་སྤྱོད་མ་ཚང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །སྡུག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གང་འདོད་པ་བཙལ་ཏེ་
མི་རྙེད་པ་དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་ཉེ་
བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པ་ལྔས་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཡིན་

པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཀྱི་སྣོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྣོད་ཉིད་ཡིནི་པའི་ཕྱིར་དང་།
སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྣོད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་
གྱི་སྣོད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་བུ་གསུམ་པོ་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་དང་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་། སྐྱེས་བུ་མཆོག་འདི་དག་ནི་སྒྲུབ་པ་ལས་བརྩམས་པ་སྟེ། དེ་ལ་གང་བདག་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་
ཡང་མ་ཡིན་ལ། གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གང་བདག་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་ལ། གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་མ་
ཡིན་པ་དང་། གང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་ལ། བདག་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་མ་
ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་བར་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གང་བདག་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་
ཡང་ཡིན་ལ། གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་
ཡིནི་ནོ། །གཞན་ཡང་གང་ཟག་བཞི་སྟེ། གང་ཟག་སྡིག་པ་བྱེད་ལ་སྡིག་པ་ལ་མི་སྲེད་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

445

ཡང་ཡོད་དོ། །སྡིག་པ་ལ་སྲེད་ལ་སྡིག་པ་མི་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །སྡིག་པ་བྱེད་ལ་སྡིག་པ་ལ་སྲེད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །གང་ཟག་སྡིག་པ་མི་བྱེད་ལ་སྡིག་པ་ལ་མི་སྲེད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་གང་སྡིག་པའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཕྱི་མ་ལ་མི་འདོད་པར་
འགྱུར་བ་ལ་མངོན་པར་དད་ལ། བརྗེད་ངས་པ་དང་། བག་མེད་པ་དང་། སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་དང་བསྟེན་པས་སྡིག་པ་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྡིག་པ་བྱེད་ལ་སྡིག་པ་ལ་མི་སྲེད་པ་
ཡིན་ནོ། །གང་སྔོན་སྡིག་པ་ལ་གོམས་པས་སྡིག་པ་ལ་ཀུན་དུ་དགའ་བ་དང་། སྡིག་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། སྡིག་པ་ལ་དགའ་བས་ཡིད་བསྡུས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྡིག་པའི་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་ལ་མི་འདོད་པར་འགྱུར་བ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བས། སོ་སོར་བརྟགས་ཤིང་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་སྡིག་པ་ལས་ཕྱིར་ལོག་པ་དེ་ནི། སྡིག་པ་ལ་སྲེད་ལ་སྡིག་པ་མི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །གང་ཟག་གང་
རང་བཞིན་གྱིས་སྡིག་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་ལ། སྡིག་པ་ལས་ཕྱིར་ལོག་པ་ཡང་མ་
ཡིན་པ་དེ་ནི་སྡིག་པ་བྱེད་ལ། སྡིག་པ་ལ་སྲེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །གང་རང་བཞིན་གྱིས་
སྡིག་པ་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་ལ། སྡིག་པ་ལས་ཀྱང་ཕྱིར་ལོག་པ་དེ་ནི་སྡིག་པ་མི་བྱེད་ལ། སྡིག་པ་ལ་མི་སྲེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་གང་སྡིག་པ་བྱེད་ལ་སྡིག་པ་ལ་སྲེད་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གང་ཟག་གང་སྡིག་པ་བྱེད་ལ།
སྡིག་པ་ལ་མི་སྲེད་པ་དང་། སྡིག་པ་ལ་སྲེད་ལ། སྡིག་པ་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་
ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གང་ཟག་གང་སྡིག་པ་ལ་མི་སྲེད་ལ་སྡིག་པ་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་གང་ཟག་རྒྱལ་པོ་གསུམ་སྟེ།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

446

གསུམ་གང་ཞེ་ན། འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ལྷུར་ལེན་པ་དང་། བྱ་བ་ལྷུར་ལེན་པ་དང་། ཆོས་ལྷུར་ལེན་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་
འབྲིང་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་གང་ཟག་གསུམ་
སྟེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་རང་གི་བྱ་བར་བྱེད་པ་དང་། བྱ་བ་རང་གི་བྱ་
བར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་གྱི་བྱ་བ་རང་གི་བྱ་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་གང་སྡིག་པའི་སྤྱོད་པས་འཚོ་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་
ཅེས་བྱའོ། །གང་སྡིག་པའི་སྤྱོད་པས་འཇིགས་ཤིང་། དགེ་བའི་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་ནས་འདུག་པ་དེ་ནི་བྱ་བ་རང་གི་བྱ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གཞན་གྱི་བྱ་བ་རང་གི་བྱ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་གང་
ཟག་དང་པོ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་
ནི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་རྒྱལ་པོའི་ཕུན་
སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། སྐྱེས་བུའི་རྩལ་
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའོ། །རྒྱལ་པོ་ཕྱུག་པོའི་
ཁྱིམ་དུ་སྐྱེས་ཤིང་ཚེ་རིང་བ་དང་། ནད་ཉུང་བ་དང་། དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པ་དང་། ཡིད་གཞུངས་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱལ་པོ་ཐབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་
ཟིན་པའི་སྒྲུབ་ཕོད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་རྟག་པར་རྒྱུན་དུ་ལྡན་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་
ནི། དེའི་སྐྱེས་བུའི་རྩལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆོས་དང་ལྡན་ཞིང་ཆོས་ལ་དགའ་ཆོས་ལ་གནས་ལ། བཙུན་མོའི་འཁོར་དང་། གཞོན་ནུ་རྣམས་དང་།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

447

གྲོས་གྲོགས་རྣམས་དང་། ཁྲོམ་གྱི་རུ་སྣ་དང་། གྲོང་རྡལ་གྱི་མི་རྣམས་དང་། ཡུལ་གྱི་མི་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྦྱིན་པ་དག་སྦྱིན་པ་དང་། བསོད་ནམས་དག་བྱེད་པ་དང་།
བསྙེན་གནས་ལ་གནས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་བླངས་ནས་འདུག་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་བསོད་ནམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་
སྨིན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་ནི་སྔོན་གྱི་ལས་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །སྐྱེས་བུའི་རྩལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་ནི་ཚེ་འདི་པ་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །བསོད་ནམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་ནི་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་ལས་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་ཡོངས་
སུ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ཡང་མེད་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའམ། སྐྱེས་
བུའི་རྩལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའམ། གཉི་ག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ཡིནི་ནོ། །གང་ལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་
བུ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོའི་ཚལ་ཟ་ནི་གསུམ་སྟེ་གུས་པ་དང་ལྡན་ལ་ནུས་པ་དང་
མི་ལྡན་ཤེས་རབ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། གུས་པ་དང་ཡང་ལྡན་ནུས་པ་དང་ཡང་ལྡན་ལ་ཤེས་རབ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་གུས་པ་དང་ཡང་ལྡན་ནུས་པ་དང་ཡང་ལྡན་ཤེས་རབ་དང་ཡང་ལྡན་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་ཡིནི་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་
ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །གུས་པ་དང་ཡང་མི་ལྡན། ནུས་པ་
དང་ཡང་མི་ལྡན། ཤེས་རབ་དང་ཡང་མི་ལྡན་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་ཐ་མ་བས་ཀྱང་ཆེས་
ཐ་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཚིག་གི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། མི་སྙན་པ་ལ་སྙན་པར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

448

གྲགས་པ་དང་། སྙན་པ་ལ་མི་སྙན་པར་གྲགས་པ་དང་། མི་སྙན་པ་ལ་མི་སྙན་པར་གྲགས་པ་དང་། སྙན་པ་ལ་སྙན་པར་གྲགས་པའོ། །ཚིག་དང་ཡི་གེ་འཇམ་ཞིང་སྙན་ལ་མི་འཕྲོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཚིག་དང་ཡི་གེ་རྩུབ་ལ་འཕྲོད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚིག་དང་ཡི་གེ་ཡང་རྩུབ་ལ་མི་འཕྲོད་པ་གང་ཡིན་པ་

དེ་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཚིག་དང་ཡི་གེ་ཡང་འཇམ་ཞིང་སྙན་ལ་འཕྲོད་པ་གང་ཡིན་

པ་དེ་ནི་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མི་སྙན་པ་ལ་མི་སྙན་པར་གྲགས་པའི་ཚིག་སྨྲ་བ་གང་
ཡིན་པ་དང་། མི་སྙན་ལ་སྙན་པར་གྲགས་པའི་ཚིག་སྨྲ་བ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐ་
མ་ཡིན་ནོ། །སྙན་ལ་མི་སྙན་པར་གྲགས་པའི་ཚིག་སྨྲ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་
འབྲིང་ཡིན་ནོ། །སྙན་ལ་སྙན་པར་གྲགས་པའི་ཚིག་སྨྲ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་
མཆོག་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་
གང་ཆོས་མ་ཡིན་པས་བབ་ཅོལ་དུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དག་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་ནས།
བདག་ཉིད་ཀྱང་ལེགས་པར་བདེ་བར་ཚིམ་པར་མི་བྱེད་ལ་བུ་ཡང་མ་ཡིན་ཆུང་མ་

ཡང་མ་ཡིན་པ་ནས། རྒྱས་པ་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེའི་བར་དག་ལ་ཡང་ཡོན་འབུལ་བར་མི་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་གང་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་

པས་བབ་ཆོལ་དང་། བབ་ཆོལ་མ་ཡིན་པར་ལོངས་སྤྱོད་དག་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་
ནས། བདག་ཉིད་ཀྱང་ལེགས་པར་བདེ་བས་ཚིམ་པར་བྱེད། བུ་དང་ཆུང་མ་ནས་རྒྱས་པར་མཛའ་བཤེས་དང་། གྲོས་གྲོགས་དང་། ཉེ་དུ་དང་། རྒན་རབས་ཀྱི་བར་དག་ཀྱང་ལེགས་པར་བདེ་བས་ཚིམ་པར་བྱེད་ལ། དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་དག་ལ་ནི་ཡོན་འབུལ་བར་མི་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་གང་ཡིན་གཅིག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

449

བབ་ཅོལ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནར་ལོངས་སྤྱོད་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་ནས། བདག་ཉིད་
ཀྱང་ལེགས་པར་བདེ་བས་ཚིམ་པར་བྱེད་ལ། རྒྱས་པར་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེའི་བར་དག་ལ་ཡང་ཡོན་འབུལ་བར་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ལ་འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་པོ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་
སྐྱེས་བུ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་གང་ཆགས་པ་དང་། ཞེན་པ་དང་། འཆུམས་པ་
ནས། ལྷག་པར་ཆགས་པར་གྱུར་པའི་བར་གྱིས་ཟས་ཟ་བར་བྱེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་སུ་མི་ལྟ་ལ། ངེས་པར་འབྱུང་བ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །གང་ཟག་གང་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། ཞེན་པ་མེད་པ་དང་། འཆུམས་པ་མེད་པ་དང་། མདུད་པ་བོར་བ་མེད་པ་དང་། བརྒྱལ་བ་མེད་པ་དང་། ལྷག་པར་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། ལྷག་པར་ཆགས་པར་གྱུར་པ་མེད་པས་སོ་སོར་བརྟགས་ཤིང་ཟས་ཟ་བར་བྱེད་ལ། ཉེས་དམིགས་སུ་ཡང་ལྟ། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་། དེའི་ཟས་སྤངས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །གང་ཟག་གང་ཆགས་པ་མེད་པ་
ནས་ལྷག་པར་ཆགས་པར་གྱུར་པ་མེད་པའི་བར་གྱིས། སོ་སོར་བརྟགས་ཤིང་ཟས་ཟ་བར་བྱེད་ལ། ཉེས་དམིགས་སུ་ཡང་ལྟ། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་དེའི་ཟས་དེ་སྤངས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་དང་པོ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་
མཆོག་ཡིན་ནོ།། །།
བམ་པོ་བཅོ་བརྒྱད་པ། སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ལས་བརྩམས་ནས་གང་ཟག་གསུམ་སྟེ། གང་ཟག་གང་དྲི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྦྱིན་ལ། རོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

450

སྦྱིན། རེག་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མི་སྦྱིན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །གང་དྲི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་
པ་དང་རོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྦྱིན་ལ་རེག་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མི་སྦྱིན་པ་ཡང་

ཡོད་དོ། །གང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྦྱིན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་
དང་པོ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་
སྐྱེས་བུ་མཆོག་ཡིནི་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །སྦྱིན་པའི་ཞིང་ལས་བརྩམས་ནས་གང་ཟག་
གསུམ་སྟེ། གང་ཟག་གང་སྡུག་པའམ། ཕན་འདོགས་པ་ལ་སྦྱིནི་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་
དོ། །གང་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །གང་ཡོནོ་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ལ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཐ་མ་ཡིན་

ནོ། །གཉིས་པ་ནི་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་མཆོག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རྣམ་
གྲངས་གཞན་ཡང་གང་སྡུག་པ་ལ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཕན་
འདོགས་པ་ལ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་འབྲིང་ཡིནི་ནོ། །གང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཡོན་
ཏན་དང་ལྡན་པ་ལ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །སྦྱིན་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་
པ་ལས་བརྩམས་ནས་གང་ཟག་གསུམ་སྟེ། སྦྱིན་པའི་སྔ་རོལ་ནས་ཡིད་དགའ་ལ།
སྦྱིན་པའི་ཚེ་སེམས་མི་དགའ་ཞིང་། བྱིན་ནས་འགྱོད་པར་གྱུར་པ་དང་། སྦྱིན་པའི་སྔ་
རོལ་ནས་ཡིད་དགའ་ཞིང་། སྦྱིནི་པའི་ཚེ་ཡང་སེམེ ས་དགའ་ལ། བྱིན་ནས་འགྱོད་པར་
གྱུར་པ་དང་། སྦྱིན་པའི་སྔ་རོལ་ནས་ཀྱང་ཡིད་དགའ་ཞིང་། སྦྱིན་པའི་ཚེ་ཡང་སེམས་
དགའ་ལ། བྱིན་ནས་ཀྱང་འགྱོད་པར་མི་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་
ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་ཡིན་

ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་བླངས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

451

པ་ལས་གང་ཟག་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། གང་ཕྱོགས་གཅིག་སྤངས་ལ། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་ཡང་མ་ཡིན། བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྤངས་ལ། གཞན་དག་ཡང་
དག་པར་འཛིནི་དུ་འཇུག་པ་ཡང་མ་ཡིནི། བསྔགས་པ་ཡང་མི་བརྗོད། ཆོས་མཐུན་པ་
པ་མཐོང་ན་ཡིད་བདེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཐམས་
ཅད་སྤངས་ཤིང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདག་ཉིད་ཡིན་

གྱི། གཞན་དག་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་མི་འཇུག་ལ། བསྔགས་པ་རྗོད་པར་ཡང་མི་བྱེད། ཆོས་མཐུན་པ་པ་མཐོང་ན་ཡང་ཡིད་མི་དགའ་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ཡིནི་ནོ། །གང་ཐམས་ཅད་ལ་སྣང་བ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་ཡིནི་ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམིས་

ཡང་དག་པར་ལེན་པའི་གཞི་ལས་ཀྱང་གང་ཟག་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཉེས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་
དང་། ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་ལེན་
ཅིང་ཉམས་པར་བྱེད། སྐྱོན་ཅན་དུ་བྱེད་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལ་ཉམས་པར་མི་བྱེད། སྐྱོན་ཅན་དུ་མི་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་
སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ཡིནི་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་

པར་ལེན་པའི་བསམ་པ་ལས་ཀྱང་གང་ཟག་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། འཚོ་བའི་བསམ་པས་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་བྱེད་པ་དང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་བསམ་པས་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་བྱེད་པ་དང་། གསུམ་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བསམ་པས་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་
འབྲིང་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སོ་སོར་ཐར་པའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

452

སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་ནས་འདུག་པའི་གང་ཟག་གསུམ་སྟེ། བསྙེན་གནས་པའི་སྡོམོ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་ནས་འདུག་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམོ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་ནས་འདུག་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་ནས་འདུག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་འབྲིང་
ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་
ཉིད་ལས་ཀྱང་གང་ཟག་གཞན་གསུམ་སྟེ། གང་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་ལ་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་བསླབ་པའི་གཞི་ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་ཡན་ལག་དང་ཡང་མི་ལྡན། གཞན་གྱི་སེམས་རྗེས་སུ་བསྲུང་བའི་ཡན་ལག་དང་ཡང་མི་ལྡན། བསླབ་པའི་གཞི་ཇི་ལྟར་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་བཞིན་རྗེས་སུ་བསྲུང་བའི་ཡན་ལག་
དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །གང་ཡན་ལག་དང་པོ་གསུམ་དང་ལྡན་ལ། ཐ་མ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །གང་ཡན་ལག་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་དང་པོ་ནི་ཐ་མ་ཡིནི་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་འབྲིང་ཡིནི་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་མཆོག་ཡིནི་

ནོ། །གཞན་ཡང་གང་ཟག་གསུམ་སྟེ། སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །སོ་སོར་ཐར་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པ་དག་དང་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཐ་མ་ཡིནི་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་འབྲིང་ཡིནི་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་
མཆོག་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་གང་ཟག་གསུམ་སྟེ། སྡོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་སྡོམ་པ་མ་
ཡིན་པས་བསྡུས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཉན་ཐོས་དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

453

དང་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་
པར་བླངས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་དང་པོ་ནི་ཐ་མ་ཡིནི་ནོ། །གཉིས་པ་
ནི་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །བསྒོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདི་
ལྟ་སྟེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ལས་གང་ཟག་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། གང་ཟག་གང་ནན་གྱིས་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །གང་བར་ཆད་པ་དང་བཅས་པར་འཇུག་པའམ་གང་བར་མི་ཆད་པར་འཇུག་པ་ཡང་རུང་སྟེ། རྩོལ་བ་དང་བཅས་པས་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་དང་པོ་ནི་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
པ་ནི་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་མཆོག་ཡིནི་ནོ། །གཞན་ཡང་བསྒོམོ་པ་ཐོབ་པ་ལས་
གང་ཟག་གསུམ་སྟེ། གང་ཟག་གང་ནང་གི་སེམས་ཀྱི་ཞི་གནས་ཐོབ་ལ། ཆོས་ལ་རྣམ་པར་ལྟ་བའི་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་མ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །གང་ཆོས་ལ་རྣམ་པར་ལྟ་བའི་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཐོབ་ལ་ནང་གི་སེམས་ཀྱི་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །གང་གཉི་ག་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་དང་པོ་ནི་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་འབྲིང་
ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་གང་ཟག་གསུམ་སྟེ་རྟོག་པ་དང་
བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །རྟོག་པ་མེད་ལ་དཔྱོད་པ་ཙམ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །རྟོག་པ་ཡང་མེད་དཔྱོད་པ་ཡང་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་དང་པོ་ནི་ཐ་མ་ཡིན་

ནོ། །གཉིས་པ་ནི་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །བསྒོམ་པ་ཁོ་ནའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་གནས་པ་ལས་གང་ཟག་རྣམ་པར་གཞག་པ་གསུམ་སྟེ། གང་ཟག་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

454

གང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་གྱིས་གནས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དག་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་གྱིས་གནས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཟག་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱིས་གནས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་དང་པོ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་ཡིན་

ནོ། །གཉིས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་ཡིན་

ནོ། །སེམས་ཅན་གྱི་རིས་བཅུ་ནི་དུད་འགྲོ་དང་། བུད་མེད་དང་། འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་རྣམས་དང་། བྱ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། ཐོས་པས་འཚོ་བ་རྣམས་དང་། རྟོགས་པར་བྱེད་པ་རྣམས་དང་། རྟོག་གེ་བ་རྣམས་དང་། དཀའ་ཐུབ་དྲག་པོ་པ་རྣམས་དང་། ལུས་གཏོང་བར་བྱེད་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་གི་འདོད་པ་དང་སྡུག་པ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཆོས་ནི་ཚེ་དང་ཁ་དོག་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་། མཛའ་བཤེས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཐོས་པ་དང་། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དང་།
ཤེས་རབ་དང་། ཆོས་དང་། མཐོ་རིས་ཏེ་བཅུ་པོ་དེ་དག་གོ །དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པའི་ཉེ་བའི་ཉོནོ་མོངས་པའི་སྐྱོན་ནི་དྲུག་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། ང་རྒྱལ་གྱི་སྐྱོནོ་དང་། འདུན་པ་
མེད་པའི་སྐྱོན་དང་། མ་དད་པའི་སྐྱོནོ་དང་། ལུས་དང་སེམས་ལ་གནོད་པའི་སྐྱོན་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བའི་སྐྱོན་དང་། རྣམ་པར་འཕྲུལ་པའི་སྐྱོན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ནི་གུས་པར་བྱས་ཤིང་ཆོས་ཉན་པར་མི་བྱེད། བླ་མར་བྱས་ཤིང་ཆོས་ཉན་པར་མི་བྱེད་དེ། རྒྱས་པར་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་
པར་གཡེང་བའི་སྐྱོན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྨྲ་བའི་ཚེ་ན་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། སྨྲས་ནས་རྣམ་པར་གཡེང་བའོ། །རྣམ་པར་འཕྲུལ་པའི་སྐྱོན་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གང་ཡིན་

པའོ། །ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ནས་སློང་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

455

མཚུངས་པར་ལྡན་པས་ཀུན་ནས་སློང་བ་དང་། སྐྱེད་པས་ཀུན་ནས་སློང་བ་དང་། བདག་པོས་ཀུན་ནས་སློང་བ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དྲངས་ནས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །མི་འདོད་པ་ནི་དྲུག་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། དགྲ་དང་། ནད་དང་།
ཡུལ་མི་དགའ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། སྨན་ཚ་བ་དང་། གོམས་པར་མ་བྱས་པའི་དགེ་བའོ། །དེ་དག་ལས་བཞི་ནི་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ། །གཉིས་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ།
སོ་སོར་མྱོང་བར་བྱ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། ཡོངས་སུ་སྲེལ་ན་དགའ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། གཞན་ལས་ཐོབ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། ལེགས་པར་མ་ཟིན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དོ། །འདོད་པའི་སྐྱོན་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །རོ་མྱོང་བ་ཆུང་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་མང་བ་དང་། ཉེས་དམིགས་མང་བ་དང་། གཞན་གྱི་གནོད་པ་བྱས་པ་ལས་གྱུར་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། ངན་སོང་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་
རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཀུན་དུ་འཁྲུག་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་

དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཡོངས་སུ་ཟད་པའི་རྒྱུ་ཡིནི་པ་དང་། གནས་སུ་གཞག་པ་ཡོངས་སུ་
ཟད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། དགེ་བའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའོ། །འདོད་པའི་གཞི་
ལས་འགྱུར་བ་རྣམ་པ་དྲུག་སྟེ། གཞན་གྱི་གནོད་པས་འགྱུར་བ་དང་། ཁམས་མ་སྙོམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་སྡུག་པ་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་འགྱུར་བ་དང་། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་བའོ། །འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་མཐུན་པ་རྣམ་པ་ལྔས་ནགས་ཚལ་གྱི་མིང་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མང་བ་ཉིད་དུ་ཆོས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

456

མཐུན་པ་དང་། སྣ་ཚོགས་ཉིད་དུ་ཆོས་མཐུན་པ་དང་། སེམེས་ཅན་ཉེ་བར་འཚོ་བ་ཉིད་དུ་ཆོས་མཐུན་པ་དང་། གནས་ཉིད་དུ་ཆོས་མཐུན་པ་དང་། འཕེལ་འགྲིབ་ཅན་ཉིད་དུ་ཆོས་མཐུན་པས་སོ། །རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་རྫོགས་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་ལ་ལར་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞུང་ནི་མི་སྣང་ངོ་།། །།
མཉམ་པར་གཞག་པའི་སའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། གང་ཟག་གང་དག་གི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་དུ་མས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་ལེགས་པ་ཁོ་ནར་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་རེག་པར་འགྱུར་བའི་སྐལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་དག་གང་
ཞེ་ན། གཡོ་དང་ལྡན་པ་དང་། སྒྱུ་དང་ལྡན་པ་དང་། གྱ་གྱུ་དང་ལྡན་པ་དང་། གཅོམ་སྒྱུ་དང་ལྡན་པ་དང་། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་དང་། མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ་ཅན་དང་། བརྗེད་ངས་པ་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་། ཤེས་རབ་འཆལ་པ་དང་། ལྷོད་པ་དང་། མང་པོ་པ་དང་། བླང་བར་བྱ་ལ་ཐོག་མར་འགྲོ་བ་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལ་བརྩོན་པ་བཏང་བ་དང་། བསླབ་པ་དག་ལ་ཤས་ཆེར་གུས་པ་མེད་པ་དང་། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ལ་མི་ལྟ་བ་དང་། འཚོ་བའི་བསམ་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་བསམ་པས་མ་ཡིནི་པ་དག་གོ །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ན་གཡོ་དང་ལྡན་པ་ཡིནི་ཞེ་ན།
བདག་ཉིད་སྐྱོན་དང་ལྡན་ཡང་སྟོན་པའི་སྤྱན་སྔའམ། ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྗོད་པར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་

ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་སྒྱུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཅི་ནས་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཡོན་ཏན་དང་མི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

457

ལྡན་ཡང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་མཁས་པ་རྣམས་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། ངེས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ཉེ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་གྱ་གྱུ་དང་ལྡན་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པའམ། སྤྱོད་པ་ལས་སྤྱོད་
པ་ཉམས་པ་ལ་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་། དོགས་པས་གླེངས་པ་ན། གཏམ་རླུང་སྐུར་བར་བྱེད་ཅིང་གཏམ་གཞན་དུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་སྟེ། རྒྱས་པར་འདི་ལྟ་སྟེ། མདོ་ལས་སྒྱུ་དང་གཡོ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཇི་ལྟར་ན་གཅོམ་སྒྱུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འཇིགས་པའམ། ངོ་བྱ་བའམ། ཟང་ཟིང་ཅུང་ཟད་
ཙམ་གྱི་ཕྱིར་གཞན་དག་གི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་རྗོད་པར་མི་བྱེད་གླེང་བར་མི་བྱེད་ཅིང་། བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ནི་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་མཁས་པ་
རྣམས་ལ་བཅོས་མའི་རྗེས་དང་གུས་པ་དང་། ལུས་དང་ངག་གི་ལས་འཇམ་པོས་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་ཡིནི་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བདག་ཉིད་
དམ་གཞན་དག་ལ་བརྟེན་ཏེ། ངོ་ཚ་མེད་པས་བསམས་བཞིན་དུ་ཉེས་པ་བྱེད་པ་དང་།
ཉེས་པ་བྱུང་ན་ཡང་ཆོས་བཞིན་དུ་ཕྱིར་མི་བྱེད་པ་དང་། འཐབ་ཀྲོལ་བྱེད་པ་དང་།
མཚང་འདྲུ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྩོད་པར་བྱེད་པ་དང་། འགྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་
ལྟར་ན་མ་དད་པ་ཡིནི་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་དག་ལ་དད་པའི་
སེམས་མེད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་དག་ལ་ཡང་ཡིད་མི་ཆེས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་ལེ་ལོ་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན། དགེ་
བའི་ཕྱོགས་སྤངས་ཏེ། གཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་། གློས་འབེབས་པའི་བདེ་བ་དང་། ཉལ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

458

བའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་ལེན་པས་ཉིན་མཚན་ཤས་ཆེར་ཡོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་
ལྟར་ན་བརྗེད་ངས་པ་ཡིནི་ཞེ་ན། བྱས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་དང་། སྨྲས་ནས་ཡུན་
རིང་དུ་ལོན་པ་ཡང་རྗེས་སུ་མི་དྲན་ལ། རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱེད་ཀྱང་མི་ནུས་པ་དང་། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་མ་བསྡོམས་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་
ལྟར་ན་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཐ་ན་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་ཙམ་ཡང་མ་ཐོབ་པ་ཡིནི་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་འཆལ་པ་ཡིནི་ཞེ་ན། རང་
གི་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་གནས་པ་དང་། མི་མཐུན་པར་འཛིན་པ་དང་། སྨྲ་བ་འདོར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་ལྷོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། མི་མཁས་པ་དང་། མི་གྲིམས་

པ་དང་། སྒྲུབ་མི་མོད་པ་དང་། ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ལུས་ཀྱི་ཞལ་ཏ་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་མང་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་
གནས་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་དང་འདྲེས་པར་གནས་པ་དང་། འདོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་ནས། ཁྱིམ་

གྱི་འབྱོར་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བར་དག་ལ་ལན་མང་དུ་རྗེས་སུ་རྟོག་ཅིང་རྗེས་སུ་དཔྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་བླང་བར་བྱ་བ་ལ་ཐོག་མར་འགྲོ་
བ་ཡིན་ཞེ་ན། དགེ་འདུན་གྱིའམ་གང་ཟག་གི་རྙེད་པ་བླང་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་དང་། དགེ་འདུན་ནམ་གང་ཟག་མགྲོན་དུ་འབོད་པ་ནི་བླང་བར་བྱ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེར་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མར་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལ་
བརྩོན་པ་བཏང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། བས་མཐའི་གནས་མལ་དབེན་པ། སྐྱེ་བོ་སྡིག་པ་ཅན་
མེད་པ། མི་རྣམས་ཀྱིས་གསང་སྟེ་བསྟེན་པ་ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག་དང་རྗེས་སུ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

459

མཐུན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐག་རིང་དུ་སྤོང་བར་བྱེད་ཅིང་དེ་ལ་འདུན་པ་ཙམ་
ཡང་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་བསླབ་པ་དག་ལ་གུས་པ་ཤས་ཆེན་པོ་
མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཕོངས་པར་གྱུར་པའི་ཚེ་བསླབ་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་
བྱེད་ལ། ལུས་དང་སྲོག་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་ནི་མི་བྱེད་ཅིང་། ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྲོག་ཆེད་ཆེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་ལ། བསླབ་པའི་གཞི་རྣམས་རྗེས་སུ་བསྲུང་བ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ལ་མི་ལྟ་བ་ཡིན་ཞེ་ན།
བསླབ་པ་རྣམས་ཕུལ་ནས་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུག་པར་འདོད་ཅིང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་འཆལ་པ་དང་། སྡིག་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། ནང་རུལ་པ་ནས་རྒྱས་པར་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཚངས་པར་སྤྱོད་པར་ཁས་འཆེ་བའི་བར་ཡིན་ཏེ། དགེ་སྦྱོང་
གི་འབྲས་བུ་རྣམས་སམ། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བར་ལྟ་ག་ལ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་འཚོ་བའི་བསམ་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་ལ། མྱ་ངན་
ལས་འདའ་བའི་བསམ་པས་མ་ཡིནི་ཞེ་ན། རྒྱལ་པོས་གཙེས་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའམ།
ཆོམ་རྐུན་པས་གཙེས་པའམ། བུ་ལོན་གྱིས་ཉམ་ཐག་པའམ། འཇིགས་པས་ཉམ་ཐག་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཉམས་པ་ན་འཚོ་བ་མེད་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་པས་རབ་ཏུ་
བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། བདག་ཉིད་དུལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན། བདག་ཉིད་ཞི་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་མ་ཡིན། བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་

པའོ། །དེ་ལ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་པོ་བཞི་ནི་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པ་རྒུད་པ་ལས་བརྩམས་ནས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་ནི་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམིས་རྒུད་པ་ལས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

460

བརྩམས་ནས་བལྟ་བར་བྱའོ། །མ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་རབ་འཆལ་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་གྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ལྷག་པའི་སེམས་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་རྒུད་པ་ལས་བརྩམས་ནས་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་མ་དད་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་ལྡན་པ་ནི་གཉི་ག་རྒུད་པ་ལས་བརྩམས་པ་ཡིན་ནོ། །བརྗེད་ངས་པ་དང་། རྣམ་པར་
གཡེང་བ་ནི་ལྷག་པའི་སེམས་རྒུད་པ་འབའ་ཞིག་ལས་བརྩམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་
རབ་འཆལ་པ་ནི་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་རྒུད་པ་འབའ་ཞིག་ལས་བརྩམས་པ་ཡིནི་ནོ། །དེ་
ལ་མ་དད་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་ལྡན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ལྷོད་པ་དང་མང་པོ་པ་དང་། བླང་བར་བྱ་བ་ལ་ཐོག་མར་འགྲོ་བ་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལ་བརྩོན་པ་བཏང་བ་རྣམས་བལྟ་བར་བྱའོ། །བརྗེད་ངས་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་དང་། ཤེས་རབ་འཆལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསླབ་པ་དག་ལ་ཤས་ཆེར་གུས་པ་མེད་པ་དང་། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ལ་མི་ལྟ་བ་དང་འཚོ་བའི་བསམ་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་བསམ་པས་མ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གང་ཟག་གསུམ་གྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་ནི་གནས་གསུམ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཟག་གསུམ་
གང་ཞེ་ན། ཆོས་འདི་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཁྱིམ་ན་

གནས་པ་དང་། འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའོ། །དེ་དག་གི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གནས་གསུམ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། གང་ཟག་དང་པོའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་བག་མེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་
རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་འདོད་པའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས། བདག་ཉིད་ཀྱི་
ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་རྗོད་པར་བྱེད་དེ། མིའི་ཆོས་བླ་མ་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

461

ལས་བརྩམས་ནས་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ལུས་དང་ངག་གིས་རྣམ་པར་གནོན་པར་བྱེད། རྣམ་པར་འཚེ་བར་བྱེད། ཐོ་འཚམས་པར་བྱེད། བསྟིང་བར་བྱེད་པའོ། །གང་ཟག་གཉིས་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་པ་ལས་ལྷག་པར་ཞེན་པའི་རྒྱུས་
འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི་ལུས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་ལ། ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པའོ། །གང་ཟག་གསུམ་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་
མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རབ་ཏུ་དབེནེ་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། འདུ་འཛི་དང་ལྡན་པ་དང་། བསླབ་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་ལ་རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང་ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་ནི་བས་མཐའི་གནས་མལ་དབེན་པར་སོང་བ་ན། སྒྲིབ་པ་ལྔ་པོ་དག་གིས་སེམས་བསྒྲིབས་པ་དང་། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སོ་སོར་མྱོང་བས་སྡུག་བསྔལ་བར་གནས་པ་དང་། དད་པ་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་ལྔ་དང་བྲལ་བས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གནས་པ་དང་།
སྡུག་བསྔལ་བར་གནས་པ་དང་། དེ་བསལ་བའི་གཉེན་པོ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
དེའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་འདུ་འཛི་དང་ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན། ཕན་ཚུན་ལྟ་བ་ལ་འདོད་པ་མི་མཐུན་པ་རྩོད་པས་རང་གི་ཕྱོགས་དང་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་པར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲོ་བ་དང་། ཁོནོ་དུ་འཛིན་པ་ནས། རྒྱས་པར་སྒྱུ་དང་གཡོའི་བར་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་འདུ་འཛི་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བསླབ་པ་དང་ལྡན་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

462

གང་ཞེ་ན། བདག་དང་གཞན་ལས་བརྟེན་ཏེ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པས་ངོ་ཚ་མེད་
པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་འདྲལ་བར་བྱེད་པའི་བར་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་ཉེ་བའི་ཉོནོ་མོངས་པ་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་
སྙོམོས་པར་འཇུག་པས་དམན་པ་བས་བདག་མཐོའོ་སྙམ་པ་དང་། འདྲ་བ་བས་བདག་ཆེའོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ལྷག་པའི་
སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཐོས་པ་ཉུང་བ་དང་ཡོངས་སུ་མི་སྤྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ལྷག་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ན།
ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྤྱོད་པ་དང་། ཡང་བར་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མི་དགེ་བའི་དོན་གྱིས་ནི་
ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་མི་འདོད་པའི་དོན་གྱིས་ནི། ཡ་ང་བར་སྤྱོད་
པ་ཡིན་ནོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་བསྒོམ་པ་ནི་བྱ་བ་ལྔ་བྱེད་པ་
ཡིནི་ཏེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། ཟད་པར་ས་ལ་སོགས་པ་ནས་ཟད་པར་དཀར་པོའིོི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དག་གིས་ནི་སྤྲུལ་པ་དང་དངོས་པོ་བསྒྱུར་བ་འཕགས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད། ཟད་པར་ནམ་མཁའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ནི་འོང་བ་དང་འགྲོ་བ་འཕགས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །ཟད་པར་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། སྨོན་ནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །ཟད་པར་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་གྲུབ་ན། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་འགྲུབ་པར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

463

འགྱུར་རོ། །དེ་གྲུབ་པའི་རྒྱུས་གནས་པ་མཆོག་གིས་བསྡུས་པ་འདུ་ཤེས་དང་། ཚོར་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལས་ནི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་གོང་དུ་ཟད་པར་རྣམ་པར་གཞག་པ་མེད་དོ། །ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི། རྣམ་པར་ཐར་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཐར་པ་རྣམས་
ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་
ཅི་ཙམ་ལས་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །སྙོམས་པར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་
སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་རོ་མྱོང་བར་བྱེད་དེ། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོབ་པ་ལས་ལངས་པ་ནི་གཙང་བ་དང་། འདོད་པ་དང་། སྡུག་པ་དང་། དགའ་བ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་དྲན་པས་རོ་མྱོང་བར་བྱེད་དོ། །མ་ཐོབ་པའམ། ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ལ་ནི་རོ་མྱོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་མངོན་པར་དགའ་བས་རོ་མྱོང་བར་བྱེད་དོ། །ཐོབ་པ་ནི་གཙང་བ་དང་འདོད་པ་དང་སྡུག་པ་དང་དགའ་བ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་རྒྱ་ཆེར་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་ལས་རོ་མྱོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་ལས་ལངས་པ་དེའི་རོ་མྱོང་བར་བྱེད་པ་དང་། གང་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་དེ་ལ་རོ་མྱོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རོ་མྱོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ལ་ཀུན་དུ་ཆགས་ཤིང་
ལྷག་པར་ཞེན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ས་འོག་མ་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་གོང་མར་སྐྱེས་པ་ལ་
ཀུན་དུ་མི་འབྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ས་གོང་མ་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་འོག་མར་སྐྱེས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

464

པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ཀུན་དུ་འབྱུང་ངོ་། །འོག་མར་སྐྱེས་པ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ནི་གོང་མ་ལ་སྲེད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། སྲེད་པ་དེ་ཡང་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་ཡང་ཡོད། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གང་ཞེ་
ན། གལ་ཏེ་འདི་སྙམ་དུ་ཀྱེ་མ་བདག་ནི་བདེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་སྙོམོས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པར་བྱ་ཞིང་། བདག་གིས་དེ་ལ་འདི་ལྟར་རོ་མྱང་བར་ཡང་བྱའོ་སྙམ་པ་དང་། གོང་མར་སྐྱེས་ན་ནི་རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་ཐེར་ཟུག་ཏུ་ཡང་འགྱུར་རོ་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྲེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་ཡིནི་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བསམ་པ་ཁོ་ནས་
སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་། ཞི་བ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ས་གོང་མ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྲེད་པ་དེ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་སྤོང་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། གཉེན་པོས་སྤོང་བ་དང་། ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པས་སྤོང་བ་དང་། འདོར་བས་སྤོང་བའོ། །དེ་ལ་སྤོང་བ་དང་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་གཞིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་
བ་ཡིན་ནོ། །སྤོང་བ་གཉིས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་སྐྱེ་ནས་འགག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་

ནོ། །སྤོང་བ་གསུམ་པ་ནི་གོང་མར་སྐྱེས་པ་དང་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་ས་འོག་མ་པ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡིན་

ཏེ་མ་ཐོབ་པའི་ཆོས་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་། ཐོབ་པའི་ཆོས་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་། ཀུན་དུ་བསྟེན་པས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་སྙོམས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

465

པར་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉེར་བསྡོགས་དག་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། བར་ཆད་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། གང་སྤང་བ་དང་། གང་རྟོགས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་སྦྱོར་ཞིང་དེ་དག་ལ་སྐྱོན་དང་ཞི་བར་དམིགས་ཏེ། འོག་མ་ལ་ནི་སྐྱོན་དུའོ། །གོང་མ་ལ་ནི་ཞི་བར་རོ། །ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་
ཁྱབ་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། ཟག་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་པར་

བལྟ་བར་བྱའོ། །ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དྲུག་པོ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ནས། སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་བར་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་
དག་ལས་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དང་། མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང་། སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པ་གཉིས་ནི་བར་
ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །དགའ་བ་སྡུད་པ་ནི་ལམ་རྣམ་པ་བཞི་
ཆར་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔྱོད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་
བསྡུས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་པའི་ཡུལ་
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་དང་གང་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དེ་དང་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་གྱི། གཞན་དུ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་
སེམས་དེ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་བྱས་པས། དེའི་མཐུ་དེ་འདྲ་སྟེ། དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་

པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་རྟོག་གེའི་ལམ་གྱིས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་ཀ་ཡང་དབང་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་པ་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་པོ་བསྒྱུར་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་མོས་པ་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་གཉི་གའི་རྫུ་འཕྲུལ་ཐོགས་པར་འགྱུར་ལ། རྫུ་འཕྲུལ་ཆེས་ཆེ་བ་གཞན་ཞིག་གིས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

466

ལས་དེའི་འོག་ཏུ་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ལ་གཅིག་གི་རྫུ་འཕྲུལ་ནི་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་

བསྒྱུར་བ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་ལ། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ནི་ཐོགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་རྒྱུ་ཅི་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། གཉི་ག་ཡང་མྱུར་བར་འདྲ་བ་དང་། སྟོབས་འདྲ་བ་དང་། མཐུ་འདྲ་བ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པར་འདྲ་མོད་ཀྱི། མི་འདྲ་བ་མངོནོ་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིནི་ཏེ། རྫུ་འཕྲུལ་མི་འདྲ་བ་མངོནོ་པར་
འདུ་བྱེད་པ་དེས་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཐོགས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་གཅིག་འདི་སྙམ་དུ་སེམེས་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་བདག་གི་རྫུ་འཕྲུལ་ཐོགས་པར་གྱུར། མ་
ལ་བདག་ཉིད་ཏིང་ངེ་འཛིནི་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའམ། གཅིག་ཏུ་མ་གྱུར་གྲང་སྙམ་དུ་སེམས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་པ་གཅིག་གཞན་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་འདུག་གི ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ནི་ཡིད་བྲེལ་བ་མེད་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྫུ་འཕྲུལ་མངོནོ་པར་འདུ་བྱ་བ་དེ་ཉིད་བྱས་པས་ན། དེའི་རྫུ་འཕྲུལ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་དེ་ནི་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་གོ །མཐུ་མི་མཉམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་གང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དེའི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །མཐུ་མཉམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་གང་གིས་སྔར་མོས་པར་བྱས་པ་དེའི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་པ་ནི་བཞི་པོ་འདི་
དག་ཡིན་ཏེ། ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསམ་གཏན་པ་དང་། དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་བསམ་གཏན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་བསམ་གཏན་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དྲུག་པོ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ནས། སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དག་ལ་ཞུགས་པ་ཡིནི་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

467

སྲེད་པའི་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་ནས། ཐེ་ཚོམ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པའི་བར་དག་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་ལ་དེ་
ལས་གཞན་པའི་དགེ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཚེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པ་དང་། མངོན་པར་བསྒྲུབ་པ་དག་གིས་རྣམ་པར་རྩེ་བ་དང་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་ཚེ་ན་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི་རྣམ་པར་
ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྨོན་པ་མེད་པ་དང་མཚན་མ་མེད་པ་ཡིན་པས་རབ་ཏུ་
ཕྱེ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་ཟད་པ་དང་བཅས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཉོནོ་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་ས་མཐོན་པོར་ཆུད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མ་གཏོགས་པར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱད་པ་མ་
ཡིནི་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམེས་དཔའ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེནེ་ལས་འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་ཐབས་ལ་མཁས་པས་བྱེད་ཀྱི། ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བར་ནི་མི་བྱེད་དོ། །སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིནི་མི་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིནི་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནི་རྒྱུ་བ་
མེད་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ།། །།
བམ་པོ་བཅུ་དགུ་པ། ལུས་སུ་གཏོགས་པའི་དྲན་པའི་མདོ་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས། དགེ་སློང་སེམེས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པའི་ཉེ་བའི་ཉོནོ་མོངས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

468

པ་ནི་བཞི་སྟེ། ལྟུང་བ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ལུས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡུལ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའོ། །ལྟུང་བ་ནི་འགྱོད་པའི་སྒོ་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་ཆད་བྱེད་དོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་སྒོ་གསུམ་ནས་ཏེ། དགོད་པ་དང་རྩེ་བ་ལས་བརྩམས་ནས་ཡུལ་འདས་པ་རྗེས་སུ་དྲན་པས་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་སྒོ་དང་། ཉེས་པར་མཐོང་བ་དང་། ཉེས་པར་ཐོས་པ་དང་། ཉེས་པར་སྨྲས་པ་དང་། ཉེས་པར་སྤྱད་པའི་ཐོས་པ་དང་། སེམས་ཙམ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བས་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་སྒོ་དང་། སྔོན་གོམས་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་སྒོ་ནས་སོ། །ལུས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་འཁོར་བས་མི་སྐྱོ་བའི་སྒོ་ནས་སོ། །ཡུལ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་ཡུལ་མ་འོངས་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་སྒོ་ནས་སོ། །དེ་ལ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་པོའི་གཉེན་པོར་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཅིག་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་བཞིན་ཡིད་ལ་
བྱེད་པའོ། །གཉིས་པའི་གཉེནེ་པོར་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་བསྒོམོ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། དེའི་མཚན་མ་རྟོགས་པས་དེའི་གཉེན་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། དེའི་གནས་དང་སེམས་གདུང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །གསུམ་པའི་གཉེན་པོར་ནི་རིལ་པོ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །བཞི་པའི་གཉེན་པོར་ནི་མི་སྡུག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་པོ་ཀུན་དུ་བསྟེན་ཅིང་གོམས་པར་བྱས་པ་ལན་མང་དུ་བྱས་ན་བརྗེད་ངས་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པས་ནི་ལུས་དང་ཡུལ་ལ་མངོནོ་པར་ཞེན་པ་སད་པར་བྱེད་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པས་ནི་ཉེས་པར་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པས་ནི་སྔོན་གོམས་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

469

གཡེང་བས་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །ལྔ་པས་ནི་ལུས་ལ་སྡུག་པ་དང་སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །དྲུག་པས་ནི་འདོད་ཆགས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་ཁ་དོག་དང་། རེག་པ་དང་། དབྱིབས་དང་། ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཆགས་རྣམས་སྤོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྒོམ་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ན། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་སྤོང་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཉེར་བསྡོགས་དང་། དངོས་གཞི་དང་བཅས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་དང་། དགའ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། དགའ་བ་མེད་ཅིང་བདེ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་པ་ལས་སེམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སེམས་མཉམ་པར་གྱུར་ན། དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། འདུ་བྱེད་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིནི་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་
ལྟར་ན་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན།
ལྷའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་མིའི་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་མཐོང་ངོ་
ཞེས་རྒྱ་ཆེར་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཇི་ལྟར་ན་འདུ་བྱེད་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། མ་འོངས་པ་དང་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་
བྱུང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་རྣམས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་ལས་སོ། །ལུས་སུ་གཏོགས་པའི་དྲན་པ་དེ་ནི་གནས་གསུམ་པོ། ལྷག་པའི་སེམས་དང་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པའི་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་ས་དང་། ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་དག་ལ་ཡོད་དེ། ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་ལྷག་མ་རྣམས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་གསུམ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

470

གྱིས་ན་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པའི་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་

སྟེ། ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པའི་ས་ལས་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལ་རོ་མྱོང་བར་མི་བྱེད་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་དགའ་ཞིང་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་མེ་འབྱུང་བའི་གནས་མེད་པས་སོ། །དྲན་པ་ཡོངས་སུ་བསྒོམས་པ་འདིའི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་
ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་སྟེ། གྲོང་ན་འདུག་པ་ལ་འཇིག་རྟེནེ་གྱི་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། དགོན་པ་ན་འདུག་པ་ལ་དགོན་པས་བསྐྱེད་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། དགོན་པ་ན་འདུག་པ་ཉིད་ལ་གྲོང་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། དེ་གཉི་ག་ན་འདུག་པ་ལ་འཛག་ནོད་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་བླང་དགོས་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། །ཞི་གནས་ཀྱི་རོ་མྱོང་བར་མི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལྔ་སྟེ། བསམ་གཏན་བཞི་པོ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྣམས་སོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་དགའ་ཞིང་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་མེ་འབྱུང་བའི་གནས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དགུ་སྟེ། དང་པོའི་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་གོ །ལུས་སུ་གཏོགས་པའི་དྲན་པ་དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལྔས་བསྡུས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མཉམ་པར་མ་
བཞག་པའི་ས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། བསྡུས་པའི་ས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་
དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིནི་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་དག་པས་སོ། །ལུས་གྱུར་པ་དང་ལྡན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

471

པ་དང་། དེར་གཏོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་སུ་གཏོགས་པའི་དྲན་པ་ཞེས་བྱའོ་
ཞེས་གསུངས་ཏེ། གསུས་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་
གྲོལ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། སེམེས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །དེ་ལ་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་བརྩམས་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་དང་། ལེགས་པར་སྤྱོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་དང་། ལེགས་པར་སྤྱོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལས་
རིག་པར་བྱའོ། །སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་བརྩམས་ནས་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོནོ་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་གནས་ཉིད་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་འཛིན་པ་དང་རྣམ་པར་རིག་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཞིང་འདྲེས་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རིགས་དམན་པ་ལས་རྣམ་པར་སློང་བ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་སློང་བ་ལས་རིག་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

472

པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་
བྱའོ། །ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དེའི་རྒྱུ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པ་དང་། དེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དེའི་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྔ་ཕྱིར་རྟག་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་མེད་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་གང་དག་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡོད་ཅིང་བྱུང་ན་མི་འབྱུང་ཞིང་འགག་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མེད་ཅིང་འགགས་ནས་འབྱུང་བ་དེ་དག་ནི་མི་མཐུན་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་གང་དག་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡོད་ཀྱང་རུང་མེད་ཀྱང་རུང་སྐྱེས་ཀྱང་རུང་མ་སྐྱེས་ཀྱང་རུང་སྟེ། དུས་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེའི་འབྲས་བུ་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་ཡུལ་དང་བཅས་པ་དང་། དེའི་གནས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་སེམས་རྣམ་པར་དག་པའི་དབང་གིས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མི་འབྱུང་བ་དང་། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེའི་གནས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཚེ་དང་དྲོད་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་ཅིང་གནས་པའི་རྒྱུན་འབྲེལ་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམ་པ་གཉི་གའི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཚོར་བ་གཞི་དང་བཅས་པ་དག་ལ་ཀུན་དུ་རྨོངས་ཤིང་སྲེད་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་འབྱུང་བ་མངོན་པར་འགྲུབ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

473

པ་དང་། ཀུན་དུ་མ་རྨོངས་ཤིང་སྲེད་པ་མེད་པའི་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་འབྱུང་བ་མངོན་པར་མི་འགྲུབ་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་དང་འདྲེས་ཤིང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བརྟེན་པ་སེམས་ལས་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམ་པར་དག་པར་རིག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ད་ལྟར་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་མ་གོས་པ་སྟེ་སོ་སོར་མྱོང་བ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་པའི་ཁྱད་པར་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་པ་དྲུག་པོ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཆི་འཕོ་བ་མཉམ་པས་ཡིན་གྱི། དེའི་གནས་མཉམ་
པས་ནི་མ་ཡིན་པ་ལས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་དུས་ན་མངོན་པར་
འདུ་བྱ་བ་མེད་པར་སྙོམས་པར་འཇུག་པས་རབ་ཏུ་ཞི་བ་དང་། ལྡང་བའི་དུས་ན་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པར་ལྡང་བས་རབ་ཏུ་ཞི་བ་དང་། རིམ་གྱིས་ལྡང་བ་དང་།
སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་འདུ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་འབྱུང་བ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ་དུས་གསུམ་པོ་དགོན་པར་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པའི་འདུ་འཛི་ཅན་གྱི་དང་། གྲོང་དུ་ཁྱིམི་པའི་འདུ་འཛི་ཅན་གྱི་དང་། དེ་གཉིས་ཀར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་
སྤྱོད་པའི་ཡུན་རིང་པོས་ལྡང་བའི་སེམས་རབ་ཏུ་ཞི་བ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ་དུས་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་གཟུགས་ཅན་འཇིག་རྟེན་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་མཆོག་ལས་ལྡང་བ་དང་།
གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་མཆོག་ལས་ལྡང་བ་
དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སེམས་དང་བཅས་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལས་ལྡང་བའི་ཕྱིར་དང་། དུས་ཉེ་བས་ལྡང་བའི་སེམས་རབ་ཏུ་ཞི་བས་སོ། །སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་དག་ཀྱང་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལས་ལངས་པ་ཁོ་ན་ལས་འཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སྔོན་ཐོབ་པ་རྣམས་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །གཉིས་ནི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

474

མཐར་གྱིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། དེའི་གོང་ནས་གོང་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ནི་མཐར་གྱིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་
ལས་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་དང་།
དེའིེི་གོང་ནས་གོང་དུ་སྙོམོས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་སོ། །མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་སྙོམོས་པར་འཇུག་པའི་སྙོམོས་པར་འཇུག་པ་དང་། གནས་པ་དང་ལྡང་བ་ནི་མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སོ། །མཚན་མ་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྙོམོས་པར་འཇུག་པ་དང་། གནས་པ་ནི་མཚན་མ་མེད་པས་སོ། །ལྡང་བ་ནི་མཚན་མ་དང་བཅས་པས་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་གཞིའི་མདོ་རྣམ་པར་བཤད་པ་
ཡིན་ནོ། །ཆོས་མངོན་པ་དང་འདུལ་བ་མངོན་པ་ལ་མཁས་པའི་དགེ་སློང་ངམ། དགེ་བསྙེན་ཀུན་ཤེས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ། དྲི་བ་འདྲི་བར་འདོད་པས་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་དྲི་བར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པ་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཀུན་ཤེས་པའི་གཞི་དང་། ཀུན་ཤེས་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། ཀུན་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་དང་ཀུན་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཀུན་ཤེས་པའི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་དང་། ཀུན་ཤེས་པའི་གནས་དང་། ཀུན་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། ཀུན་ཤེས་པ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པས་སོ། །དེ་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་གཞི་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དག་སྟེ། ཉེ་བར་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་སྲེད་པའི་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལྟ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ། །དེ་ལ་སྲེད་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ནི། ཡང་འབྱུང་བ་འགོག་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བར་མི་བྱེད་དོ། །ལྟ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་ནི་མངོན་པར་དགའ་ཡང་རྟོགས་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

475

ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་པ་

དེ་ཉིད་སྤངས་པའོ། །དེ་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་

ནོ། །འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དེ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོས་ཕུང་པོ་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པར་སྤྱོད་
པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་དང་། འདོད་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་དང་། ལྟ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོས་སོ། །དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་འདུས་བྱས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་འབྲས་བུའི་
ཁྱད་པར་ནི་སྤངས་པ་སྟེ། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་པ་ཡིན་

ནོ། །དེ་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་གནས་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏེ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་བཞིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རིགས་ལས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་རིགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་
བསྟན་པ་ལས་ནི། དེ་ལས་གཞན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་བསྟན་པ་ཡིན་པར་

ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །མཚན་ཉིད་དང་། སྐྱེ་བའི་དམིགས་པའི་མཚན་མ་དང་། འགྲུབ་པའི་རྒྱུའི་མཚན་མ་ལས་ཀྱང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོནོ་ནི་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་གནས་པ་མཆོག་སྟེ། ཀུན་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འགོག་པའི་གཞི་དང་། ཞི་བ་དང་། ཚུལ་དང་མཐུན་པ་དང་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་གཟུགས་བརྙན་དང་། སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་རྒྱུ་དང་། ལྡང་བའི་རྒྱུ་དང་། ལྡང་བའི་ཕན་ཡོན་ལས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

476

ཀུན་ཤེས་པ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཚོར་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་བརྟག་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་བརྟག་པ་དང་། ཚེ་འདི་ལ་
འཇུག་པའི་རྒྱུ་བརྟག་པ་དང་། ཚེ་འདི་ལ་འཇུག་པ་འགག་པའི་རྒྱུ་བརྟག་པ་དང་། ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་བརྟག་པ་དང་། ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་འཇུག་པ་འགག་པའི་རྒྱུ་བརྟག་པ་དང་། དེ་གཉི་ག་ལ་འཇུག་པ་དང་། འགག་པའི་རྒྱུ་བརྟག་པ་དང་། འཇུག་པའི་རྒྱུའི་རྒྱུ་རྟག་པ་དང་། ལྡོག་པའི་རྒྱུའི་རྒྱུ་བརྟག་པའོ། །དེ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་གཙོ་བོ་ལ་ནི་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་ཡང་གཉེནེ་པོ་ཡིན་ནོ། །ཉེར་བསྡོགས་ཐོབ་པའི་མངོནོ་པར་
འབྱུང་བ་ལ་འདུན་པ་དང་ལྡན་པ། སྡུག་བསྔལ་དང་ལྡན་པ་ཡང་གཉེན་པོ་ཡིན་

ནོ། །བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཉིད་ལ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་
ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་ཡང་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པའི་རྒྱུ་འགག་པའི་ཕྱིར་ཚོར་བའི་
གཞི་ཁོ་ན་ལས་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་ཚོར་བ་གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ནི་འདིར་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིནི་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཚོར་བ་གསུམ་ཆར་ཡང་དོནོ་
དམ་པར་ན་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཡོད་ན་གང་
གདགས་པ་དེ་ནི་དེ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཚོར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕན་ཚུན་
མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དོནོ་དམ་པ་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཡོད་ན་དེ་མི་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ཡོད་ན་དེའིེི་གཉེན་པོར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཡོད་དེ། དེ་ཡོད་ན་དེའི་འབྲས་བུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་དེ་དང་དེ་དག་ནི་ཆོས་དེ་དང་དེ་དག་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིད་ཀྱི་མདོ་རྣམ་པར་བཤད་པ་ནི་ནང་གི་སེམས་ཀྱི་ཞི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

477

གནས་ལ་རྗེས་སུ་བརྩོན་པའི་དགེ་སློང་གི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་སྤང་བའི་གཉེན་པོ་ནི་རྣམ་པ་ལྔར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མུན་པའི་མཚན་མ་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་དང་། ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་གནས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཛིན་པར་སྦྱོར་བ་དང་། རིགས་པས་ལྟ་བ་འཇོམས་པ་དང་། ལྟ་བ་སྤྱོད་པ་དང་། ལྟ་བའི་གནས་སྤྱོད་པའོ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་སྤངས་པ་ན། ཏིང་ངེ་འཛིནི་ཉེ་བར་རྟོག་པ་ནི་ལྔ་ཁོ་ནར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། རབ་ཏུ་དབེན་ཞིང་རབ་ཏུ་དབེན་པར་གནས་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་འགྲུབ་པའི་གཏམ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འཚོ་བའི་ཡོ་
བྱད་རྣམས་དང་། ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ལས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་འཐོབ་པར་བཀའ་བློ་བདེ་བ་ཉིད་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དག་ལ་རོ་མྱང་བ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་ཟག་པ་མེད་པའི་རྣམ་པས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ལྷག་པའི་
སེམས་ལ་བརྩོན་པའི་དགེ་སློང་གིས་ནི། རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀུན་དུ་འབྱུང་བ་སོ་སོར་བཙལ་བར་བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཡང་དག་པར་སུན་དབྱུང་བ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་ལས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཉེན་པོའི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་ནི་ལན་ཅིག་གིས་སོ། །གཉེན་པོའི་སྟོབས་དང་མི་ལྡན་པ་དབང་པོ་འབྲིང་གི་ནི་ཆེ་རིམ་ལས་རིམ་གྱིས་སོ། །གཉེན་པོའི་སྟོབས་དང་མི་
ལྡན་པ་དབང་པོ་རྟུལ་པོའི་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྒྱུ་ཟང་ཟིང་ལས་ཤས་ཆེར་སྐྱོན་དུ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

478

ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་ལས་སོ། །གང་ཟག་གསུམ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྷག་པའི་སེམས་ལ་བརྩོན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་སེམས་ཅན་རྣམ་པ་བཞི་པོ་གནོད་པ་བྱེད་པ་རྣམས་དང་། སྡིག་པ་བྱེད་པ་རྣམས་དང་། དགེ་བ་བྱེད་པ་རྣམས་དང་། ཕན་པ་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །མཐར་ཐུག་པར་
འགྲོ་བ་ལ་བརྩོནོ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིནི་ནི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ཡིནི་ནོ། །མངོནོ་པར་རྟོགས་
པ་ལ་བརྩོན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཆེན་པོ་རྣམ་པ་
གསུམ་གྱིས་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཆེན་པོས་མྱུར་བ་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་
པར་འགྱུར་ཞིང་། རྟོགས་ནས་ཀྱང་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་ཏེ། དམིགས་པ་ཆེན་པོ་དང་མངོན་པར་བརྩོན་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཐབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཆེན་པོས་སོ། །དབེན་པ་གཉིས་ནི་མྱུར་བ་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་བར་གྱུར་པ་ནི་འདུ་འཛི་ལས་དབེན་པ་དང་། གནས་པར་གྱུར་
པ་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ངན་པ་ལས་དབེན་པའོ། །ཏིང་ངེ་འཛིནི་དང་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་ནི་ལྔ་སྟེ། ལྟུང་བ་དང་རྟག་ཏུ་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། གུས་པར་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། ཞུམ་པ་དང་། གཞན་ལས་ཀུན་དུ་གནོད་པ་འབྱུང་བའོ། །དབེན་པ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། གནས་པ་དབེནེ་པ་དང་། ལྟ་བ་དབེནེ་པ་དང་། ཉན་པ་དབེནེ་པའོ། །སེམེས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་ལ་ཞུགས་པའི་དགེ་སློང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིནི་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིནི་གྱི་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྙིང་ཐག་པའི་སྐྱོནོ་ནི་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་
ཁྲོ་བ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། མི་བཟོད་པའོ། །སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཚན་མ་ནི་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

479

དེ་དག་ནི་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་གནས་པ་ཡིན་པས་ན། དེའི་ཕྱིར་སྙིང་ཐག་པའི་སྐྱོན་
རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །མཚན་མ་ལྔ་གང་ཞེ་ན། ཡོ་བྱད་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་དང་། དགེ་བ་གང་ཡིན་ཞེས་ཚོལ་བ་དང་། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་མི་ལྟ་བ་དང་།
འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བ་དང་། སྦྱོར་བའི་གནོད་པ་བཟོད་པའོ། །དེ་ལ་ཁྲོས་ཤིང་ཁྲོ་བའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་གལ་ཏེ། ཁྱིམ་

རྣམས་སུ་རྙེད་པ་དང་། རྙེད་པར་བྱ་བ་མ་རྙེད་དམ། ཆུང་ངུའམ་ངན་པའམ། བསྒྱོངས་ཏེའམ། གུས་པར་མ་བྱས་པར་རྙིད་པར་གྱུར་ན། དེ་དེས་ཁྲོ་བ་དང་འཁྲུག་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཞི་དེ་ལས་གནོད་སེམེས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། འཚེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ལན་མང་དུ་རྗེས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད། རྗེས་སུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་དེ། དེས་ན་དེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་པོ་ཉིད་ནས་མ་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། སྐྱེས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ང་རྒྱལ་གྱིས་མངོན་པར་ཟིན་ཅིང་ང་རྒྱལ་གྱི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ལ་གུས་པ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སློབ་
དཔོན་དང་བླ་མ་དང་སྦྱིན་གནས་རྣམས་ལ། དུས་དུས་སུ་ལུས་འདུད་པར་མི་བྱེད།
སེམས་འདུད་པར་མི་བྱེད་ཅིང་། འདི་ལྟ་སྟེ་དགེ་བ་གང་ཡིན་ཞེས་ཡོངས་སུ་བཙལ་
བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་ཞུ་བར་མི་བྱེད། ཡོངས་སུ་འདྲི་བར་མི་བྱེད་དེ། དེས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པ་ལས་བརྩམས་པའི་དོན་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། གཞི་དེ་ལས་རློམ་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ལན་མང་དུ་རྗེས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད། རྗེས་སུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་དེ། དེས་ན་དེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་པོ་ཉིད་ནས་མ་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ལ། སྐྱེས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

480

ཀྱིས་ཆགས་ཤིང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དག་ལ་ཤིན་ཏུ་ལྟ་བ་ཅན་ཡིན་པས་དེས་ན་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་པོ་
དག་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་མང་བ་ཡིནི་ཏེ། གཞི་དེས་འདོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་།
ཉེ་དུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཁྱིམ་གྱི་འབྱོར་པ་དང་
ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་ལ་ལན་མང་དུ་རྗེས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད། རྗེས་སུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་དེ། དེས་ན་དེའིེི་ཏིང་ངེ་འཛིནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་མ་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ལ། སྐྱེས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་གཉེན་པོ་མི་སྡུག་པ་དེ་ཡང་མི་སྡུག་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མི་གཙང་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་དང་རྒྱུ་མཐུན་པ་འཛག་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བས་ཟིན་པའི་རྒྱུས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་དང་ཕྲད་པ་ན། འདུད་པ་དང་ཁེངས་པ་དག་གིས་གོས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱ་བ་ལ། དེའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་མི་མཐུན་
པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་སྲེད་པ་
དང་། ཆགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བདས་པ་ན། དེ་ལ་བཏང་སྙོམོས་སུ་བྱ་བ་ལ། དེའིེི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཟང་པོ་མ་ཡིན་པ་ལ། རྣམ་པར་

རྟོག་པས་ཀུན་དུ་གདུང་བ་དང་རྣམ་པར་གདུང་བར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱ་བ་ལ། དེའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་
ཡང་དེ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་བྱེད་པ་ན་རྣམ་པར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

481

གཡེན་སྤྱོ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་གཡོ་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་གནོད་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱ་བ་ལ། དེའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པར་གནས་པ་ཡིན་

ནོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་གནས་མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་ཉེ་བར་ལེན་པར་བྱེད་ཅིང་། ལྷག་པར་ཆགས་པར་བྱེད་དེ་གཞི་དེས་མྱ་ངན་ལ་སོགས་པས་གནོད་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱ་བ་ལ། དེའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་མི་མཐུན་པར་གནས་པ་ཡིནི་ནོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ས་འོག་
མ་པའི་དྲི་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དགེ་བ་ལ་བརྩོནོ་པ་ན་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་མི་དགའ་བས། དེའིེི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱ་བ་ལ། དེའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་མི་
མཐུན་པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ས་འོག་མ་པའི་དྲི་མ་བསལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། ས་

གོང་མ་པའི་དྲི་མ་བསལ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། རྒྱུ་དེས་ན་དེ་འཁོར་བ་ལ་ནི་སྐྱོན་དུ་
བལྟའོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་དུ་བལྟའོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཀྱང་དེ་ལས་བཟློག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་དེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་པོ་ཐོབ་ཀྱང་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མ་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ལ། སྐྱེས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་མི་བཟོད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་མི་བཟོད་པའི་བསམ་པ་
དང་ལྡན་པ་ནི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཐོབ་ཀྱང་། ཤ་སྦྲང་དང་སྦྲང་བུ་མཆུ་རིངས་ལ་སོགས་པ་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་སྤོང་བར་བྱེད་ཅིང་། ལེ་ལོ་ཡང་བྱེད་དེ། དེས་ན་དེའི་དངོས་གཞིར་ཞུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མ་སྐྱེས་པ་ཡང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ལ། སྐྱེས་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་སྐྱོན་གསུམ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་པོའི་བར་ཆད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ནི་བདེན་པ་མངོན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

482

པར་རྟོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་ཆད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ནི་དངོས་གཞིར་
ཞུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་ཆད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་
བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ནི་སློབ་མ་སྤོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཉོན་མོངས་པ་
དང་བཅས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་ན་སློབ་མ་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །དགྲ་བཅོམ་པ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་རྟག་ཏུ་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ནི་མི་བྱེད་དོ། །བརྒྱད་གང་ཞེ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཞེ་འགྲས་པའི་
སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། སློབ་མ་ལས་བདག་ཁོ་ནའི་རིམ་གྲོ་འབའ་ཞིག་འདོད་པ་
དང་། རིམ་གྲོ་འདོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སློབ་མ་ལས་རྙེད་པ་འདོད་པ་དང་། སློབ་མ་
ལྟུང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ངན་པ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། སློབ་མ་རྣམས་ལས་ཕན་པ་
བྱེད་པ་དང་གནོད་པ་བྱེད་པ་དགོས་པ་དང་། མི་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་གདམས་ངག་ལ་གནོད་པ་མི་བཟོད་པ་དང་། ལྷག་པའི་སེམས་དང་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གནས་པའི་གདམས་ངག་ལ་གནོད་པ་མི་བཟོད་པ་དང་། ཚོགས་ཡོངས་སུ་བསྡུ་བ་ལ་གནོད་པ་མི་བཟོད་པའོ། །སྡོམོ་ནི། གྲངས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡན་ལག །དེ་དག་རྒྱ་ཆེར་རྣམ་གཞག་དང་། །དབེན་དང་སྡུག་བསྔལ་གཡོ་བ་དང་། །གོང་མའི་ཡན་ལག་ཁྱད་པར་ཡིན། །བསམ་གཏན་བཞི་ཞེས་གང་གསུངས་པ་
ལ། ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་བཞི་ཁོ་ནར་ཟད་དེ། ཆེས་མང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་ཆེས་

ཉུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་ཤིང་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་མཐར་གྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་དུ་བདེ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

483

དང་པོའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྔར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། འདོད་པའི་གནོད་སེམས་དང་རྣམ་པར་འཚེ་བ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཆལ་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བའོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའིོི་འདོད་ཆགས་དང་། རྟོག་པ་དང་། དཔྱོད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་། རྒོད་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་མ་རྫོགས་པའོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་། དགའ་བ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིནི་མ་རྫོགས་པའོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དབུགས་རྔུབ་པ་དང་། དབུགས་དབྱུང་བ་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། བདེ་བ་དང་། བདེ་བ་ལ་རྩོལ་བ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་མ་རྫོགས་པའོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་དུ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཡན་ལག་ལྔ་སྟེ། ཡན་ལག་ལྔ་གང་ཞེ་ན། རྟོག་པ་དང་། དཔྱོད་པ་དང་། དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་དང་། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཡན་ལག་དུ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཡན་ལག་བཞི་སྟེ་ཡན་ལག་བཞི་གང་ཞེ་ན། ནད་ཡོངས་སུ་དང་བ་དང་། དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་དང་། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་ནང་ཡོངས་སུ་དང་བའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ་དང་། དྲན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ཡན་ལག་དུ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཡན་ལག་ལྔ་སྟེ། ལྔ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

484

གང་ཞེ་ན། དྲན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། བཏང་སྙོམས་དང་། བདེ་བ་དང་། སེམས་
རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཡན་ལག་དུ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། ཡན་ལག་བཞི་གང་ཞེ་ན། བཏང་སྙོམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། དྲན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིནི་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིནི་པ་དང་། སེམེས་
རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ནི་དྲན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་།

བཏང་སྙོམས་དག་རྟོག་པ་དང་། དཔྱོད་པའི་སྒོ་དག་གིས་མངོན་པར་བསྒྲུབས་པས་ན། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་ཀྱང་མ་སྨོས་སོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ཡང་། སེམས་དགའ་བའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ཡིན་

པས་དེའི་ཕྱིར། ནང་ཡོངས་སུ་དང་བའི་མིང་གིས་བསྟན་ཏོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་བསྟན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དགའ་བ་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་སོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཡིན་གྱི།
དགའ་བ་དང་བྲལ་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་
དག་ནི་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དང་བྲལ་བས་ཡིན་གྱི། དགའ་བ་དང་བྲལ་བས་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ནི་དེ་དག་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྟན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་དག་གི་ཚུལ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་དེ་དག་ཡན་ལག་ལྔ་པ་
དང་། ཡན་ལག་བཞི་པར་རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། གནས་པའི་རྟེན་དང་། གནས་པ་ལ་ཕན་པ་དང་། གནས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

485

ཡང་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་དང་། དམིགས་པ་ལས་མི་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་ཕན་འདོགས་པའི་རྟེན་དང་། ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་རྟེན་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་གནས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་གནས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་གནས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བའི་གནས་པ་དང་། ཀུན་དུ་རྨོངས་པའི་གནས་པའོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་
ཡང་དག་པར་བྱ་བ་ནི་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་འདོད་པ་ལ་ལོངས་
སྤྱོད་པ་རྣམས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ལོངས་སྤྱོད་
ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་བཙལ་བ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། དེ་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་ལ་རང་དབང་ཡོད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་

བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཀྱང་ལེགས་པར་བྱ་བ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་རོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི་དཀའ་ཐུབ་དྲག་པོའི་གཉེན་པོར་རྣམ་
པར་གཞག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ།
གཉེན་པོ་མེད་པའི་གཉེན་པོ་དང་། ལུས་དང་སེམས་ལ་གནོད་པའི་གཉེན་པོ་དང་། སེམས་ཕྱི་རོལ་དུ་འཕྲོ་བ་ཉེ་བར་མ་ཞི་བའི་གཉེན་པོའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་དང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

486

པོ་ལ་འདོད་པ་རྣམས་ལས་དབེན་པ་ཞེས་གསུངས་ནས། སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལས་དབེནེ་པ་ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེས་དམིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་རྣམས་ནི་
ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ཀུན་ནས་བསླང་ནས་འོག་ཏུ་ལྟུང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྡིག་པ་ཡིན་

ནོ། །དགེ་བ་སྐྱེ་བ་དང་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་དགེ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་གྲངས་
གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔོན་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་ཁྱིམ་ན་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་
ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་སྒོ་ནས་འདོད་པ་སྤང་བ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་དེ་སྤང་བ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་འདོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤང་བ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། གནོད་སེམས་དང་རྣམ་པར་འཚེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤང་བ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་ཕྱི་རོལ་པའི་དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱི་འཐོབ་པའི་རྟགས་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་རྣམས་ཀྱི་དམོད་པ་འདོར་བ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྡུག་
བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་མ་སྤངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་ལ་དེའིེི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་སྤངས་པར་གྱུར་ན། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། གནས་པའི་ཁྱད་པར་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

487

བས་དེའིེི་ཕྱིར་མ་སྤངས་པ་ཁོ་ནར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཚེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་དག །བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ས་ལ་ཕན་འདོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཡོ་བའི་
མིང་དུ་བསྟན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཞན་གྱི་ས་ལ་ལྟོས་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ས་
ལས་ནི་མ་ཡིནི་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདོད་པའི་ཁམས་
ཀྱི་བར་ནས་བཟུང་སྟེ། གོང་ནས་གོང་དུ་ཡན་ལག་དག་རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཏེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང་། རྟོགས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། རྟོགས་པས་སོ། །རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་དག་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པ་རིག་པར་བྱའོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཏིང་ངེ་འཛིནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཕན་འདོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ།། །།
བམ་པོ་ཉི་ཤུ་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཚེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་མཐོང་བ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་ཐོབ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

488

པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་རྣམ་པ་བཞི་ལས་བརྩམས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་བཞི་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཟག་བཞི་གང་ཞེ་ན། བདེན་པ་མཐོང་བ་མངོན་པར་ཤེས་པ་མྱུར་ལ་དཀའ་བའི་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལམ་མ་ཐོབ་པ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་ཚད་མེད་པ་ཐོབ་པ་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བ་མངོན་པར་ཤེས་པ་བུལ་ལ་སླ་བའི་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བ་མངོན་པར་ཤེས་པ་མྱུར་ལ་སླ་བའི་ལམ་ཐོབ་པའོ། །དེ་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཚད་མེད་པ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། མཐོང་བ་ནི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཐོབ་པས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །བདེན་པ་མཐོང་བ་མངོན་པར་ཤེས་པ་བུལ་ལ་སླ་བའི་ལམ་ལ་གནས་པ་ནི་དབང་པོ་རྟུལ་བས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེས་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་
པའི་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་ལ་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པར་བྱ་ཞིང་ཤེས་བཞིན་དུ་ཡང་བྱའོ། །བསམ་གཏན་རྣམས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། གནོད་པས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། སྟོན་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཡང་དག་ཕུལ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཀུན་དུ་རྨོངས་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། གཉེན་པོས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་གཙང་བ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་འོས་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་མི་མཐུན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

489

སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་དག་ལ་མི་མཐུན་པ་ཉིད་གང་ཡིནི་པ་དང་། དེ་བཞིནི་དུ་བསམ་

གཏན་དང་པོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་གནོད་
པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་སྤྲོད་པས་འཁྲིག་པའི་ཆོས་བསྟན་པའི་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་བྲལ་བ་ལ་མི་མཐུན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་

པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་གཞན་ཡང་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྟོན་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལེགས་པར་ཟོས་པ་དང་། ལེགས་པར་འཐུངས་པ་དང་ལེགས་པར་ཚིམ་པའི་བཟའ་བ་དང་། བཏུང་བ་ལ་མི་མཐུན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་

དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་གཞན་ཡང་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་ཕུལ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལོངས་སྤྱོད་དང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཆེས་གྱ་ནོམ་པ་དང་། ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཐོབ་པའི་དམན་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་

པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་གཞན་ཡང་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཀུན་དུ་རྨོངས་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཕན་ཡོན་མི་ཤེས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་
པ་གཞན་ཡང་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་གཉེན་པོས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སུན་འབྱིན་པ་གཉེན་པོའམ། སྤོང་བ་གཉེན་པོའམ། ཀུན་དུ་འཛིནི་པ་གཉེན་པོའམ།
ཐག་སྲིང་བ་གཉེན་པོ་ལས་བརྟེན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའམ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་ལ་གནས་
པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ནང་གི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏད་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

490

དུ་རྣམ་པར་མི་གཡེང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་
ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་དང་ཆ་མཐུན་པའི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར། བསམ་
གཏན་ལ་ཞི་གནས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཉོནོ་མོངས་པ་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གནས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་ལ་རྩེ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ། འདི་ནི་གཉིས་ཡིན་ཏེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པའི་དམིགས་པ་དང་།
མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་དམིགས་པའོ། །དེ་ལ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིག་ཤོས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་
དེ་ལ་ཉེ་བར་གཏད་པའི་སེམས་ནི་རྩེ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཅུར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལུས་མ་སྙོམས་པས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ནི། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་གནོད་པ་དྲག་པོས་རེག་པ་ལས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཤིང་ཤུན་གྱིས་བདག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་མ་མཐོང་ནས་བདག་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། བདག་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའམ་གཅིག་ཏུ་མ་གྱུར་གྲང་སྙམ་མོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ལྟ་བུའོ། །ལ་ལ་ནི་སྔོན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གོམས་པར་མ་བྱས་པས་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ལེན་མང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
གནས་ངན་ལེནེ་མང་པོ་དེས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཡུལ་གཙོ་བོས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ནི། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་ཡུལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཐོབ་པ་ལས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཕྱི་རོལ་པའི་དྲང་སྲོང་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་ཐོབ་པ་བུད་མེད་གཞོན་ནུ་མདོག་བཟང་པོ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

491

ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་རེག་པ་ལ་བརྟེནེ་ནས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་གྱུར་ཅེས་གྲགས་པ་ལྟ་བུའོ། །བཀུར་སྟིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ནི་འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་གཞན་ལས་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ཐོབ་པ་ན་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ལྷ་སྦྱིན་ལྟ་བུའོ། །བརྙས་པས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ནི་
འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་ཁྲོས་སམ་འཁྲུགས་སམ། བརྒྱད་བཀག་པ་ན་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཕྱི་རོལ་པའི་དྲང་སྲོང་དག་འཁྲུག་པ་ན་ཡོངས་སུ་ཉམས་ནས་དམོད་པ་འདོར་བར་ཡང་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ང་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ནི། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དེས་བདག་ལ་སྟོད་པར་བྱེད་གཞན་དག་ལ་སྨོད་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ནི་འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་ལ་རྟོག་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ནི། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་རྟགས་གང་དག་གིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །མ་འདྲིས་པས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ནི་འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་ལས་དང་པོ་པ་ཡིན་ཞིང་དགེ་བའི་ཕྱོགས་གསར་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་གི་ས་པའི་
ཉོན་མོངས་པ་མང་དུ་བྱེད་པས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ནི། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་སྲེད་པ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པའམ། ཐེ་ཚོམ་ཤས་ཆེ་བའི་བར་གྱིས་བསམ་གཏན་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚེ་དང་བསོད་ནམས་དང་ལས་ཟད་པས་ཀྱང་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ནི། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་སྐྱེ་བའི་གནས་དེ་ནས་འོག་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

492

ཏུ་འཆི་འཕོ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་བ་དང་། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཆུང་བ་ནི་སྐད་ཅིག་མང་པོས་དཀའ་བས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྐད་ཅིག་མང་པོས་དཀའ་བས་སྙོམས་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་ལ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཆེ་བ་ནི། སྐད་ཅིག་མང་པོས་དཀའ་བས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ལ། སྐད་ཅིག་གཅིག་ཁོ་ནས་མྱུར་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ཟག་ཉོན་མོངས་པ་ཆེ་ལ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཆུང་བ་ནི། སྐད་ཅིག་གཅིག་ཁོ་ནས་མྱུར་དུ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ལ། སྐད་ཅིག་མང་པོས་དཀའ་བས་སྙོམས་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ཟག་ཉོན་མོངས་པ་ཆེ་བ་དང་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱང་ཆེ་བ་ནི། སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མྱུར་དུ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མྱུར་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་ལངས་པ་ནི་ལན་འགའ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྤེལ་མ་འདྲེས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་གནས་སོ། །ལན་འགའ་ལ་ནི་མ་འདྲེས་པ་ལའོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་སྒྲའི་རྐྱེན་གྱིས་ལྡང་བ་ལ་ནི། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་བྱུང་བའི་རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་སྒྲ་འཛིན་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་དེ་སོ་སོར་མ་རིག་པར་ལྡང་བ་ཉིད་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་འཛིན་པ་ཙམ་གྱིས་ལྡང་བ་མ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་སོ་སོར་རིག་ནས་འདོད་ན། དེའི་
འོག་ཏུ་ལྡང་བར་འགྱུར་རོ། །མཉམ་པར་བཞག་པའི་སའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་རྫོགས་ཏེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞུང་ལྷག་མ་ནི་མི་སྣང་ངོ་།། །།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

493

མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་ལྟ་བུའོ། །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །མ་བཙས་པའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །རྣམ་པར་གཡེང་བའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ལས་དང་པོ་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྩོན་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བའོ། །བསྡུས་པའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ནང་དུ་བསྡུས་པའོ། །མ་ཐོན་པའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་ལྡན་པའོ། །ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་རོ་མྱོང་བར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །དབང་མེད་པའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཉིད་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱིས་དབང་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །རྣམ་པར་མ་དག་པའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། བག་ལ་ཉལ་ཡང་དག་པར་མ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ལངས་པའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཏིང་ངེ་འཛིནི་ཐོབ་པ་ལས་མཉམས་པ་ལངས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

494

མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་དང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་སེམས་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་བསྡོས་པའམ། རྣམ་པར་རྣགས་པའམ། རྒྱས་པར་སྔ་མ་བཞིན་

དུ་མཚན་མ་གཟུང་བར་བྱའོ། །མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་གཉིས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་པར་བྱའོ། །མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ལ་གནས་པ་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་རྣམ་པར་མི་གཡེང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པར་བྱའོ། །སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པར་གྱུར་ན་ཡང་། ཤེས་
བཞིན་གྱིས་མྱུར་བ་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་ཕྱིར་བསྡུ་བར་བྱའོ། །ལྔ་པ་ལ་གནས་པས་ནི་རབ་ཏུ་དང་བར་འགྱུར་བའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱ་ཞིང་ཞུམ་པའི་མཚན་མ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་མཁས་པར་ཡང་བྱའོ། །དྲུག་པ་ལ་གནས་པ་ནི་གདམས་ངག་མ་བརྗེད་པར་ཤས་ཆེར་བསྲུང་བ་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པར་བྱ་ཞིང་། ཚུལ་བཞིན་ལ་བརྩོན་
པ་དང་། རྟག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་གུས་པར་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པར་ཡང་བྱའོ། །བདུན་པ་ལ་གནས་པས་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཆུང་ངུ་དང་ངན་ངོན་ཅི་མ་ཐོབ་པས་ཆོག་མི་ཤེས་པར་བྱའོ། །བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟ་བར་བྱ་ཞིང་། རོ་མྱང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེས་པ་ཡང་དང་དུ་མི་བླང་བར་ཡང་བྱའོ། །དགུ་པ་ལ་གནས་པས་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིནི་ལ་རྟག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱ་ཞིང་མཚན་མ་རྟོགས་པ་ལ་མཁས་པར་ཡང་བྱའོ། །བཅུ་པ་ལ་གནས་པས་ནི་བདེནེ་པ་ལ་མཁས་པ་ལ་རྟག་ཏུ་ཤས་ཆེར་བརྩོན་པར་བྱའོ། །བཅུ་གཅིག་པ་ལ་གནས་པས་ནི་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བག་ཡོད་པར་བྱའོ། །བཅུ་གཉིས་པ་ལ་གནས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

495

པས་ནི་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་ཞིང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་རྟག་
ཏུ་བྱེད་པ་དང་། གུས་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བས་རིམ་གྱིས་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །མཉམ་
པར་མ་བཞག་པའི་སའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་རྫོགས་ཏེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞུང་ལྷག་མ་ནི་མི་སྣང་ངོ་།། །།
སེམེ ས་ཡོད་པའི་ས་ལས་བརྩམས་ནས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། སེམེས་ཀྱི་འཇུག་པ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་ལྔར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཚུལ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་ཚུལ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། གནས་དང་གནས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་དངོས་པོར་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་རྣམ་པར་གཞག་པས་སོ། །དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཚུལ་རྣམ་པར་གཞག་པས་འཇུག་པ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་སར་སྔར་བསྟན་པ་
བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་ཚུལ་རྣམ་པར་གཞག་པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་པའི་ཚུལ་རྣམ་པར་གཞག་པས་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །དེ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གནས་ཡིན་ནོ། །འཇུག་པའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་བདུན་ཏེ། མིག་གི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ནས། ཡིད་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ཏེ། ཆུའི་ཆུ་བོ་དང་རླབས་ལྟ་བུའམ། མེ་ལོང་དང་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་
ཚུལ་རྣམ་པར་གཞག་པས་གནས་དང་གནས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཡིད་ཅེས་ཀྱང་བྱ། རྣམ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

496

པར་ཤེས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དངོས་སུ་ན་སེམས་ཡིན་

ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀུན་དུ་བསགས་ཤིང་ཉེ་བར་བསགས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དུས་རྟག་པར་ལེན་པའི་རྒྱུ་ལ་དམིགས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་མེད་པར་རམ་གཅིག་ཏུ་སྣོད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ནི་དུས་རྟག་ཏུ་ང་དང་བདག་གི་
ཞེས་རློམ་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་རྣམ་
པར་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །སེམས་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་ནི། གལ་
ཏེ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་སྐྱེས་ན་ནི་སེམས་དང་ཡིད་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་དུས་རྟག་པར་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཞིང་འཇུག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེས་ན་ནི་དེས་ན་དེའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཞིང་འཇུག་པ་ལྷག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རེས་འགའ་ནི་བཞིའོ། །རེས་
འགའ་ནི་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ཡང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཞིང་འཇུག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་ནི་ཅིག་ཅར་དུ་ཡུལ་གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་རབ་ཏུ་མང་པོ་དང་རང་གི་ཡུལ་དང་གཞན་གྱི་ཡུལ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེའི་འཇུག་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཡིད་དུས་རྟག་ཏུ་རློམ་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་འཇུག་
པ་ཡིན་ན། དེས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡིད་ཅེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། མིང་ཙམ་གྱི་བརྡས་གདགས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་
དེ་ནི་གཉེན་པོས་ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སེམས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

497

དེས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡིད་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་རེས་འགའ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེ་བའི་ཚོར་བ་ཁོ་ན་དང་ལྷན་ཅིག་གི་དངོས་པོ་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་འཇུག་གོ །རེས་འགའ་ནི་སྡུག་བསྔལ་དང་ངོ་། །སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་ཡང་ངོ་། །ཀུན་
གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཚོར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དུས་རྟག་
ཏུ་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པའོ། དེ་ཡང་
མ་ཤིའི་བར་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་པ་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་དག་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་ལྡན་པ་དག་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་
བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་རྒྱུན་གྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་

ནོ། །དེ་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚོར་བ་རྣམ་པ་གསུམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྒྲུབས་
པ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རེས་འགའ་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །བསྒྲུབས་པ་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་ཆ་ཕྲ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་གཅད་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་
པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་གི་དངོས་པོས་འཇུག་པ་རྣམ་པར་གཞག་
པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གང་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ནི་དུས་རྟག་ཏུ་ཡེ་ཡོད་པའི་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ངར་འཛིན་པ་དང་། ང་ཡིར་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་གི་དངོས་པོས་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། ཉོན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

498

མོངས་པ་དེ་དག་ཀྱང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་དང་། བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། ཡེ་ཡོད་པ་ཡིན་

ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་རྣམས་ནི། རྐྱེན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཇུག་

པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ནི་ཡེ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་བཞི་པོ་ཀུན་དུ་འགྲོ་བ་དེ་དག་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་
དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་ཀུན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ནི་གང་དུ་ལུས་སྐྱེས་པར་གྱུར་པའི་ས་དེ་པ་ཉིད་དེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེ་དག་ཉིད་ཀུན་དུ་འབྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་
ལྟར་དེ་དག་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དུས་

རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རྐྱེན་ཅན་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ནི་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་ཀྱང་རུང་མ་གྱུར་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཀུན་དུ་འབྱུང་ངོ་། །སློབ་པ་བཞི་མཐོང་བ་ལ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་ན་ནི་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལས་ལངས་པ་ལ་ནི་ཀུན་དུ་འབྱུང་སྟེ། ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སློབ་པ་ལ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཀུན་དུ་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་དག་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ནས་ཅིག་ཅར་སྤོང་
བར་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དག་ལྟར་
རིམ་གྱིས་སྤོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དག་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་འཇུག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

499

བྱའོ། །སེམས་ཡོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞུང་ནི་དེ་ལས་མི་སྣང་ངོ་།། །།
སེམས་མེད་པའི་ས་ལས་བརྩམས་ཏེ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི་སེམས་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དག་ནི་དུ། རྒྱུ་དུ་དག་གིས་ནི་སེམས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན་མདོར་བསྡུ་ན་བདུན་པོ་འདི་དག་ནི་སེམས་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་སེམས་སྐྱེ་བར་མི་
འགྱུར་རོ། །བདུན་གང་ཞེ་ན་རྐྱེན་མེད་པ་ལས་ཀྱང་། སེམས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། མ་ཐོབ་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་དང་། སྤངས་པ་དང་། འགགས་པ་དང་། སྐྱེས་པ་ལས་ཀྱང་སེམས་མི་སྐྱེའོ། །ཇི་ལྟར་ན་རྐྱེན་མེད་པ་ལས་སེམས་མི་སྐྱེ་ཞེ་ན། ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་མིག་ཉམས་པར་གྱུར་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་མི་སྣང་བར་གྱུར་པ་དང་། རྒྱས་པར་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་ཀྱི་བར་དུ་མི་སྣང་བར་གྱུར་ན། རེ་ཞིག་དེ་དང་འབྱུང་བའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་དང་འབྱུང་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྐྱེན་མེད་པ་ལས་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་ལས་སེམས་
མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་མིག་ཉམས་པར་མ་གྱུར་ཅིང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་
མཆེད་གཟུགས་ཀྱང་སྣང་ལ། རྒྱས་པར་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་ཀྱི་བར་ཡང་སྣང་དུ་ཟིན་ཀྱང་། དེ་དང་འབྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉེ་བར་མི་གནས་ན། རེ་ཞིག་དེ་དང་འབྱུང་བའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་དང་འབྱུང་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་ལས་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་མ་ཐོབ་པ་ལས་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

500

འདི་ན་ལ་ལ་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་རགས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ནི་ཞི་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་ལ། དེས་བསམ་གཏན་དང་པོ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལམ་ཤིན་ཏུ་ཀུན་དུ་མ་བསྟེན་མ་བསྒོམས་ལན་མང་དུ་མ་བྱས་ཏེ། དེ་གོམས་པར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་དང་པོ་མི་ཐོབ་སྟེ། དེ་མ་ཐོབ་པས་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ནི་མི་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དང་། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལས་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་དང་། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་རགས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་ལ་ཞི་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་དེ་
བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྡུག་བསྔལ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། འཇིག་ཚོགས་འགོག་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཞི་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་ལ་དེས་འཇིག་ཚོགས་ཐམས་ཅད་སྤང་བ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལམ་ཤིན་ཏུ་ཀུན་དུ་མ་བསྟེན་མ་བསྒོམོས། ལན་མང་དུ་མ་བྱས་ཏེ། དེ་ཤིན་ཏུ་གོམོས་པར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དེ། དེ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པས་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་དང་། འཆིང་བ་དང་། བག་ལ་ཉལ་བ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་མ་ཐོབ་པ་ལས་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་
ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་མི་མཐུན་པ་ལས་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་
ལ་བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་རེག་པས་རེག་ནས་བདེ་བའི་ཚོར་བ་མྱོང་བའི་བདེ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

501

བའི་ཚོར་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་མཐུན་པས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་
མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་མྱོང་བར་
འགྱུར་བའི་རེག་པས་རེག་ན་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་མྱོང་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་
བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ།
བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་གང་ཡིན་

པ་དེ་མི་མཐུན་པས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་ནས། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ། གནོད་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་མཐུན་པས་མི་སྐྱེ་
བ་དང་། ཞེ་སྡང་གི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་ནས་ཞེ་སྡང་གི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་བར་གྱི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་
མཐུན་པས་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་མི་མཐུན་པ་ལས་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་
ན་སྤངས་པ་ལས་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་འཕགས་པའི་
ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཤིན་ཏུ་བསྒོམས་པས་འདོད་ཆགས་མ་ལུས་པར་ཟད་པ་མྱོང་བ་དང་། ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་མ་ལུས་པར་ཟད་པ་མྱོང་བ་དེ་ལ། འདོད་ཆགས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

502

དང་བཅས་པའི་སེམས་སྤངས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤངས་
པས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ལ་ཞེ་སྡང་དང་བཅས་པ་དང་། གཏི་མུག་དང་བཅས་པ་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡང་རུང་བས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྤངས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤངས་པས་མི་
སྐྱེ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྤངས་པ་ལས་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་འགགས་པ་
ལས་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་
ཅན་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་པའམ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའམ། འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་དེ་ལ། དེའི་དུས་སྐབས་དེར་འགགས་པས་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དེ་ལ་གཏན་འགགས་པས་སེམས་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་འགགས་པ་ལས་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་སྐྱེས་པ་ལས་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན།
སེམས་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ད་ལྟར་སྐྱེས་པའི་སྐད་ཅིག་གི་འོག་ཏུ་འཇིག་པའི་ཆོས་
ཅན་ཡིནི་པས་ན། དེ་ནི་ད་ལྟར་སྐྱེས་པ་ཡིནི་པའི་ཕྱིར་མི་སྐྱེ་ལ། འགགས་པ་ཡང་སྐྱེས་
ཟིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེ་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེས་པ་ལས་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་
ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་བདུན་པོ་དེ་དག་གིས་ནི་སེམས་མི་སྐྱེ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་བཟློག་པའི་རྒྱུ་བདུན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། རྐྱེན་ཡོད་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་པ་དང་། ཐོབ་པ་དང་། མཐུན་པ་དང་། མ་སྤངས་པ་དང་། མ་འགགས་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དག་གིས་ནི་སྐྱེ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །སེམས་ཡོད་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་སའི་རྣམ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

503

པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་རྫོགས་ཏེ། ས་འདི་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞུང་ལྷག་མ་ནི་མི་སྣང་ངོ་།། །།
ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི་གནས་ལྔ་པོ་ལུས་ཀྱི་ལས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ངག་གི་ལས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེ་བ་དང་། བླ་ན་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབས་ཀྱི་འོས་ཉེ་བར་བརྟགས་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་བྱ་བ་ནི་དུ། རྒྱུ་གང་གིས་ནི་དེ་དག་ཉིད་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ །ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན། སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ཇི་ལྟར་ནི་བསྒྲུབ་པར་
བྱ། སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཕན་ཡོན་ནི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་བྱ་
བ་ནི་གསུམ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའོ། །རྒྱུ་བཞིས་ན་དེ་དག་ཉིད་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དུལ་བའི་བདག་ཉིད་དང་།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བ་དང་། ཟང་ཟིང་གི་མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཉེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི་བསྒྲུབ་
པའི་མཆོད་པས་མཉེས་པར་བྱ་བས་སོ། །དེ་ལྟ་བུས་བསྟན་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་

དང་། དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གང་ཡིནི་པ་དེ་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ནས་སྐྱབས་སུ་འོས་
པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རྒྱུ་བཞིས་ན་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཤེས་
པ་དང་། ཁྱད་པར་ཤེས་པ་དང་། ཁས་བླངས་པ་དང་། གཞན་མི་སྨྲ་བས་སོ། །སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཡང་དག་པའི་བསྒྲུབ་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལེགས་པར་བསྟེན་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

504

བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པའོ། །ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པ་ནི་རྣམ་པར་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དབང་པོ་མི་རྒོད་པར་བྱ་བ་དང་། བསླབ་པའི་གཞི་ཡང་དག་པར་བླང་བར་བྱ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་བར་བྱ་བ་དང་། དུས་དུས་སུ་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཕན་ཡོན་ནི་བཞི་སྟེ། བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པ་དང་། དགའ་བ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་འཐོབ་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པ་འཐོབ་པའོ། །གཞན་ཡང་ཕན་ཡོན་བཞི་སྟེ། སྲུང་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་། ལོག་པར་མོས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་བསྲབས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་འཐོབ་པ་དང་། དམ་པ་ཡང་དག་པར་སོང་བ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་བགྲང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྟོནོ་པ་དང་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་དང་། བསྟན་པ་ལ་མངོན་པར་དད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་དགའ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་བདག་ཅག་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་གང་དང་ལྡན་པས་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་པའི་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་དག་དང་ལྡན་ཞིང་ལན་མང་དུ་གནས་པས་ན་དེ་ནི་བདག་ཅག་གི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བར་འོང་ངོ་སྙམ་ནས་ཡིད་དགའ་ཞིང་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་ཆེད་དུ་རྗོད་པར་བྱེད་པའོ། །སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དཀོནོ་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་གིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་། ཕྲིན་ལས་དང་། མོས་
པ་དང་། སྒྲུབ་པ་དང་། རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། བསོད་ནམས་འཕེལ་བས་སོ། །དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ལས་གྱུར་པའི་ཁྱད་པར་ནི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ནི་རང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཆོས་དཀོན་མཆོག་ནི་མངོན་པར་རྫོགས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

505

པར་བྱང་ཆུབ་པའི་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ནི་གཞན་གྱི་མན་ངག་གིས་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་ཕྲིན་ལས་ལས་

གྱུར་པའི་ཁྱད་པར་ནི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ནི་ལུང་ལེགས་པར་འབོགས་པའི་
ཕྲིན་ལས་ཅན་ནོ། །ཆོས་དཀོན་མཆོག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སྤོང་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྲིན་ལས་ཅན་ཡིན་ནོ། །དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ནི་སྤྲོ་བ་མངོན་པར་
འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྲིན་ལས་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མོས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ཁྱད་པར་
ནི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ལ་ནི་བསྙེན་བཀུར་ལ་གུས་པས་ཞེན་པར་བྱའོ། །ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་ནི་མངོན་དུ་བྱ་བ་ལ་གུས་པས་ཞེན་པར་བྱའོ། །དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་ནི་ཆོས་མཐུན་པའི་དངོས་པོས་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པ་ལ་གུས་པས་ཞེན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྒྲུབ་པ་ལས་གྱུར་པའི་ཁྱད་པར་ནི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ལ་ནི་མཆོད་པ་དང་རིམ་གྲོ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པས་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་
ནི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྦྱོར་བ་གོམས་པར་བྱ་བས་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་ནི་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཐུན་མོང་གིས་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ལས་གྱུར་པའི་ཁྱད་པར་ནི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཀྱང་རྣམ་པ་གཞན་དག་གིས་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱ་ལ། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཀྱང་རྣམ་པ་གཞན་དག་གིས་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱ། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཀྱང་རྣམ་པ་གཞན་དག་གིས་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱ་བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རྒྱས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་ལས་གྱུར་པའི་ཁྱད་པར་ནི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ལ་ནི་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

506

བསོད་ནམས་མཆོག་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བསོད་ནམས་མཆོག་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་ནི་སེམས་ཅན་མང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བསོད་ནམས་མཆོག་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །བྲམ་ཟེའི་ཆོས་ལས་དགེ་སྦྱོང་གི་ཆོས་རྣམ་པ་ལྔས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། ཆོས་རྣམ་པ་ལྔ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཐོས་པའི་ཆོས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆོས་

དང་། ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་ཆོས་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་པའི་ཆོས་ནི་དོན་ངན་པ་དང་། གཞན་དག་ལ་བསྟན་པར་མི་འོས་པ་དང་། ཚིག་དང་ཡི་གེ་གསང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངན་པ་ཡིན་

ནོ། །དགེ་སྦྱོང་གིས་ཐོས་པའི་ཆོས་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པ་ཡིནི་པས་བཟང་བར་རིག་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམི ས་ཀྱི་ཆོས་ནི་གང་ལ་ཇི་ལྟར་འཚེ་བ་གང་རྗེས་
སུ་གནང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངན་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆོས་ནི་དེ་
ལས་བཟློག་པ་ཡིནི་པས་བཟང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་
སུ་བཟུང་བའི་ཆོས་ནི་བར་དུ་གཅོད་པ་ཞིང་གི་དངོས་པོ་དང་ཁང་ཁྱིམ་གྱི་དངོས་པོ་
དང་། ཚོང་ཁང་གི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བུ་དང་ཆུང་མ་དང་བྲན་མོ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ངན་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་སྦྱོང་
རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཆོས་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་མེད་པས་བཟང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་ནི་བར་དུ་གཅོད་པ་སྤོས་དང་། མེ་ཏོག་ཕྲེང་དང་། བྱུག་པ་དང་། རྒྱལ་མཚན་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྲོ་གར་མཁན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

507

དང་། ཟློས་གར་མཁན་དང་། བཞད་གད་མཁན་དང་། འཇོ་སྒེག་མཁན་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟ་བས་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁྲིག་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ངན་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་སྦྱོང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་
ཐོས་པ་དང་། བསམས་པ་དང་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་བཟང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཆོས་ནི་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ཕྱིར་བཟློག་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ངན་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་སྦྱོང་
གིས་རྟོགས་པའི་ཆོས་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མཐའ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་
པ་དང་། གཅིག་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་བདེ་བ་ཡིནི་པས་བཟང་བར་རིག་པར་
བྱའོ། །འདོད་པ་ཚོལ་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཚོལ་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཚོལ་བ་དང་། རྩེད་མོ་དང་དགའ་བ་ཚོལ་བ་དང་། ཀུན་ཤེས་པ་ཉམས་པ་ཚོལ་བ་དང་། གྲགས་པ་དང་སྒྲ་ཚོལ་བའོ། །སྲེད་པ་ཚོལ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཚོལ་བ་དང་། སྨོནོ་པས་ཚོལ་བ་དང་། ཀུན་དུ་རྨོངས་པས་ཚོལ་བ་དང་། སྐྱོ་བས་ཚོལ་བ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པས་ཚོལ་བའོ། །ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ཚོལ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། བཙལ་བ་ཙམ་ཚོལ་བ་དང་། དེ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཚོལ་བ་དང་། འཕྲལ་དུ་འཐོབ་པ་ཚོལ་བ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་འཐོབ་པ་ཚོལ་བ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་ཏེ་ཕྱིས་འཐོབ་པ་ཚོལ་བའོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་བརྡར་བཏགས་པ་ཚོལ་བ་དང་། དོན་དམ་པ་ཚོལ་བ་དང་། དེ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ཚོལ་བ་དང་། འཁྲུགས་པ་མེད་པ་དང་། ཁྲུགས་པ་དང་བཅས་པ་ཚོལ་བ་དང་། དེའི་ཐབས་མེད་པ་ཚོལ་བ་དང་ཐབས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

508

དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་ཚོལ་བའོ།། །།
བམ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པ། སའི་དངོས་གཞིར་རིག་པའི་གནས་ལྔ་བསྟན་པ་གང་
ཡིནི་པ་དེ་ལ། ནང་གི་རིག་པ་ནི་རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་དང་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་དང་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་མཆོག་དང་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་

ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་པར་དག་པའི་གཞིས་རྣམ་པར་དག་པའི་དོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དོན་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དོན་དེ་ཚར་མི་ཆོད་པས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་སླ་བས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཆུད་མི་ཟ་བས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་ཚུལ་དྲུག་གིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཚུལ་དང་འཐོབ་པའི་ཚུལ་དང་། བཤད་པའི་ཚུལ་དང་། མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་ཚུལ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་དང་། དགོངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེ་ལ་ཚུལ་སྔ་མ་གསུམ་ནི་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཚུལ་ནི་མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །འཐོབ་པའི་ཚུལ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །བཤད་པའི་ཚུལ་ནི་དགོངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ཉིད་ཚུལ་ཡིན་པས། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཚུལ་དེ་དགོངས་པ་
ཉིད་ཚུལ་ཡིན་པས་དགོངས་པའི་ཚུལ་གྱི་བར་དུའོ། །ཚུལ་གྱི་དོན་ནི་དེ་དང་དེ་ལ་མ་
ནོར་བ་ཉིད་དང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

509

དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་། རིགས་པའི་གྲགས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་། རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། རྣམ་པར་མ་བཞག་པའོ། །དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་རྣམ་པ་བཞིའི་

རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སར་སྔར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་

རིག་པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་གཞག་པའི་དེ་ཁོ་ན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་ནི་སྡུག་བསྔལ་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། ལམ་གྱི་བར་དུ་ལམ་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ན་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་
རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་། རིགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། རྟགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་ནི་ཁང་ཁྱིམ་དང་། བུམ་པ་དང་། དམག་དང་། ནགས་ཚལ་དང་།
གྲངས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། བདག་དང་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པས་རྣམ་པར་འཇོག་གོ །རིགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་ནི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པས་རྣམ་པར་འཇོག་གོ །རྟོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་ནི་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། དེ་དག་གི་གནས་རྣམ་པར་གཞག་པ་རྣམ་པར་འཇོག་གོ །དེ་དག་ཀྱང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པར་གཞག་པ་རྣམ་པ་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་བསྟན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། དོན་དམ་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་སོ་སོ་རང་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་དང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

510

མཐུན་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྣམ་པར་འཇོག་གོ །རྣམ་པར་མ་བཞག་པའི་དེ་ཁོ་ན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །འཐོབ་པ་གང་ཞེ་ན། འཐོབ་
པ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་

འཐོབ་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་འཐོབ་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་འཐོབ་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པའོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་
སྨིན་པ་འཐོབ་པ་ནི། ལས་དགེ་བ་དག་མི་དགེ་བར་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས། ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱུ་དེས་འགྲོ་བ་ལྔའི་འཁོར་བར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པ་སོ་སོར་མྱོང་
བ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་འཐོབ་པ་ནི་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་
པ་ནས། དགེ་སྦྱོང་གི་རྒྱན་གྱི་བར་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པ་ལྔ་འཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།
ས་འཐོབ་པ་དང་། ཤེས་པ་འཐོབ་པ་དང་། དད་པ་འཐོབ་པ་དང་། འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་དང་། ཡོན་ཏན་འཐོབ་པའོ། །དེ་ལ་ས་འཐོབ་པ་ནི་ས་གསུམ་སྟེ། མཐོང་བའི་ས་དང་། བསྒོམོ་པའི་ས་དང་། མཐར་ཐུག་པའི་སའོ། །དེ་ལ་ཤེས་པ་འཐོབ་པ་ནི། ཤེས་པ་དགུ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ཤེས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་དང་། འགོག་པ་ཤེས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་དང་། དེ་དག་གི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའོ། །དེ་ལ་དད་པ་འཐོབ་པ་ནི་ཤེས་ནས་དད་པ་བཞི་པོ་དག་གོ །དེ་ལ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དག་གོ །དེ་ལ་ཡོན་ཏན་འཐོབ་པ་ནི་ཚད་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

511

མཆེད་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། སྨོན་གནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་འཐོབ་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དག་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པར་བྱེད་
པའི་རྒྱུ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཐར་པ་དང་། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་འཐོབ་པ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འཐོབ་པ་སྔོན་དུ་བཏང་བ་དང་། རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་བཏང་བ་དང་། སྔོན་དུ་མ་བཏང་བའོ། །དེ་ལ་འཐོབ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རང་རྒྱལ་བ་རྣམས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཐ་མས་ནི་བསེ་རུ་ལྟ་བུར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་འཐོབ་པ་དང་། སྙིང་རྗེ་འཐོབ་པ་དང་། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འཐོབ་པ་དང་། བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་འཐོབ་པ་དང་། ས་འཐོབ་པ་དང་། དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལྔ་ལ་དེ་བཞིནི་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་འཐོབ་པ་དང་། མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་
འཐོབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་འཐོབ་པ་གང་ཡིནི་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་
རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམེས་དཔའི་སར་སྔར་བསྟན་པ་བཞིནི་དུ་

རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བཤད་པ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་གནས་གསུམ་གྱིས་བསྡུ་བ་ཡིན་ཏེ།
སྡེ་སྣོད་བསྡུ་བ་དང་། མ་མོ་བསྡུ་བ་དང་། དེ་གཉི་ག་བསྡུ་བས་སོ། །དེ་ལ་སྡེ་སྣོད་བསྡུ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྣོད་དོ། །དེ་ལ་མ་མོ་བསྡུ་བ་ནི་ས་བཅུ་བདུན་དང་། བསྡུ་བ་བཞིའོ། །དེ་ལ་དེ་གཉི་ག་བསྡུ་བ་ནི། མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་
བཅུ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བཤད་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

512

པ་དང་། སྤང་བ་བཤད་པ་དང་། མངོན་དུ་བྱ་བ་བཤད་པ་དང་། བསྒོམ་པ་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་གནས་དང་གནས་པའི་འབྲེལ་པ་བཤད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་བཤད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་བཤད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་ཕན་ཡོནོ་བཤད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་སྡེ་སྣོད་བསྡུ་བ་དང་། མ་མོ་བསྡུ་བ་ཐམས་ཅད་སྡུད་པར་བྱེད་པས་མ་མོ་བསྡུས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་བཤད་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དངོས་པོ་བཤད་པ་དང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་དང་། རང་གི་གཞུང་ལུགས་བརྟག་པ་བཤད་པ་དང་། གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་བརྟག་པ་བཤད་པ་དང་། དྲང་བའི་དོན་བཤད་པ་དང་། ངེས་པའི་དོནོ་བཤད་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེནེ་པ་བཤད་པ་དང་། དོནོ་དམ་པའི་བདེནེ་པ་བཤད་པ་དང་། གསང་བ་བཤད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་བཤད་པ་དང་། ལན་གདབ་པའི་དངོས་པོ་བཤད་པ་དང་། ལན་མི་གདབ་པའི་དངོས་པོ་བཤད་པའོ། །དེ་ལ་དངོས་པོ་བཤད་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ་སོར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སངས་རྒྱས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཕུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་དང་། དབང་པོ་དང་བདེན་
པའི་མིང་དང་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་དང་། གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། བསྟན་དུ་ཡོད་པ་དང་། བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་། ཐོགས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

513

པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཐོགས་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་རང་གི་གཞུང་ལུགས་
བརྟག་པ་བཤད་པ་ནི་རྣམ་པར་བཤད་པ་བསྡུ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། མདོའི་སྡེ་དང་དབྱངས་ཀྱིས་བསྙད་པའི་སྡེ་དང་ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་དང་
ཡང་དག་པར་བཤད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་བརྟག་པ་
བཤད་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམ་པ་བདུན་ལ་བརྟེན་ནས་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་ཚར་བཅད་པ་དང་། རང་གི་སྨྲ་བའི་གཞུང་གཟུགས་པ་གང་ཡིནི་པའོ། །གཏན་ཚིགས་
ཀྱི་རིགས་པ་རྣམ་པ་བདུན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྨྲ་བ་དང་། སྨྲ་བའི་ཞལ་ཅེ་བ་དང་། སྨྲ་བའི་གཞི་དང་། སྨྲ་བའི་རྒྱན་དང་། སྨྲ་བ་ཆད་པས་བཅད་པ་དང་། སྨྲ་བ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། སྨྲ་བ་གཅེས་སྤྲས་ལ་དགོས་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་དྲང་བའི་དོན་བཤད་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོའི་སྡེ་དང་དབྱངས་ཀྱིས་བསྙད་པའི་སྡེ་དང་། ལུང་བསྟན་པའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་བཤད་ལ། དོན་རྣམ་པར་མ་ཕྱེ་བ་དྲང་བར་བྱ་དགོས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ངེས་པའི་དོན་བཤད་པ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་བཤད་པ་ནི། ཚིག་གི་ལམ་གྱིས་བརྗོད་པ་གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །མིང་དང་འདུ་ཤེས་
དང་བརྗོད་པའི་དབང་དུ་བྱ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་མ་དང་མིང་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་
པ་བཤད་པ་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་
དག་པའི་མཐའ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་གསང་བ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

514

བཤད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཕལ་ཆེར་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་བཤད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་
ལ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་བཤད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཕལ་ཆེར་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྣོད་བཤད་
པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ལན་གདབ་པའི་དངོས་པོ་བཤད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་
མདོ་བཞི་པོ་དག་བཤད་པ་སྟེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དག་བཤད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ལན་མི་གདབ་པའི་དངོས་པོ་བཤད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།
འཇིག་རྟེན་རྟག་གམ་ཞེས་དྲིས་ན་དེ་ནི་བདག་གིས་ལན་མི་གདབ་བོ་ཞེས་སྨྲ་ཞིང་ལན་འདེབས་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤི་ཕན་ཆད་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་

མེད་པ་ཡང་མ་ཡིནི་ནམ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་དྲིས་ན། དེ་ནི་བདག་གིས་ལན་མི་གདབ་
བོ་ཞེས་སྨྲ་ཞིང་ལན་འདེབས་པར་མི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ལན་མི་གདབ་པའི་
དངོས་པོ་བཤད་པ་ནི་རྒྱུ་རྣམ་པ་བཞིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མེད་པའི་ཕྱིར་ལན་མི་འདེབས་པའང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཅི་བདག་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན་ནམ་གཞན་མ་
ཡིནི་ནམ་རྟག་གམ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དོནོ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ལན་མི་འདེབས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཤིང་ཤ་པའི་ལོ་མའི་དཔེའི་མདོ་ལས། ངས་ནི་ཆོས་འདི་སྙེད་ཅིག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་ཀྱང་མ་བསྟན་ཏེ། །དེ་ཅིའི་

ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་དེ་དག་ནི་དོན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་
བུའོ། །ཟབ་པའི་ཕྱིར་ལན་མི་འདེབས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་བདག་ཡོད་དམ་ཞེས་འདྲི་ན། ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་གྱུར་ཏམ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པར་འཛིན་ན་མི་རུང་བས་ལན་མི་འདེབས་པ་དང་། བདག་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

515

མེད་དམ་ཞེས་འདྲི་ན་སྐྱེས་བུའི་ཐ་སྙད་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་འཛིན་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་བས་ལན་མི་འདེབས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤི་ཕན་ཆད་
ཡོད་དམ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བྱ་བའི་
བར་དུ་འདྲི་ན་ཟབ་པའི་ཕྱིར་ལན་མི་འདེབས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་ལན་མི་འདེབས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་གང་དག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཅི་ཆོས་དེ་དག་ལས་གཞན་ནམ་གཞན་མ་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན་ལན་མི་
འདེབས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ལྟར་མཚན་ཉིད་དེ་དེ་ནི་གཞན་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་གཞན་མ་

ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ལན་
མི་གདབ་པའི་དངོས་པོ་བཤད་པ་ནི་རྒྱུ་རྣམ་པ་བཞིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དང་
མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དོན་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་བསམ་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་ནས་ཉོནོ་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་བསམ་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་སྤང་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མཐའ་
རྣམ་པར་སྤང་བ་དང་། ཡོད་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་མཐའ་རྣམ་པར་སྤང་བ་དང་། རྟག་པར་འཛིན་པའི་མཐའ་རྣམ་པར་སྤང་བ་དང་། ཆད་པར་འཛིན་པའི་མཐའ་རྣམ་པར་སྤང་བ་དང་། འདོད་པའི་བསོད་ཉམས་ལ་སྦྱོར་བའི་མཐའ་རྣམ་པར་སྤང་བ་དང་། བདག་ཉིད་ངལ་བར་སྦྱོར་བའི་མཐའ་རྣམ་པར་སྤང་པའོ། །དེ་དག་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

516

ནི་སྔར་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བསམ་གྱིས་
མི་ཁྱབ་པ་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དྲུག་སྟེ། བདག་ལ་སེམས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་སེམས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལ་སེམས་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལ་སེམས་པ་དང་། བསམ་གཏན་པ་
རྣམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་པའི་ཡུལ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ལོ། །དེ་ལ་བདག་ལ་སེམས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་སེམས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལ་སེམས་པ་ནི་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་ན་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བ་ལ་མ་
བརྟེན་ན་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བདག་ལ་སེམས་པ་ནི་འདི་
ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཅི་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བར་གྱུར་ཏམ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་དུས་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡང་དེ་བཞིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདག་ནི་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཕན་
ཚུན་འདུ་ཤེས་ཅན་ནམ། དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་པའམ། འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ཡང་མ་
ཡིན། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིནི་དུ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིནི་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིནི་ཏེ། རྒྱས་པར་འདི་ལྟ་སྟེ། ཚངས་
པའི་དྲ་བའི་མདོ་ལས། ཇི་སྐད་དུ་རྟག་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆད་པར་སྨྲ་

བ་རྣམས་དང་། ཚེ་འདི་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་དང་། སྔོན་གྱི་མཐར་རྟོག་པ་རྣམས་དང་། ཕྱི་མའི་མཐར་རྟོག་པ་རྣམས་དང་། ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྲོག་དེ་ལུས་དེ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་དང་། སྲོག་ཀྱང་གཞན་ལ་
ལུས་ཀྱང་གཞན་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་དང་། འདི་ཉིད་ཟད་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་དང་། གཉིས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

517

སུ་མེད་དོ་སྙམ་པ་དང་། གཞན་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་དང་། བདག་གི་བདག་ནི་མ་ཚང་བ་
མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་པའོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་སེམས་པ་ནི་འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། སེམས་ཅན་ག་ལས་བྱུང་། སེམས་ཅན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་སུ་ཡིན། སེམས་ཅན་གང་གི་བར་དུ་འགྲོ།
སེམས་ཅན་གང་དུ་འགག་པར་འགྱུར་སྙམ་དུ་སེམས་པའོ། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལ་སེམས་པ་ནི་འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་བྱའོ། །ཆོས་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས་ཀྱང་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། བདག་གི་ཆོས་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ཅི་ལས་དེ་ལྟར་བྱུང་སྙམ་དུ་སེམས་ཤིང་། ཆོས་ཀྱི་རིགས་པ་ཁོ་ནས་མི་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་
པའི་གནས་ལ་སེམས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལ་

སེམས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞིས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་དང་དངོས་པོ་
དང་། རྒྱུ་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སོ། །དེ་ལ་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་
གཏན་པའི་ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་
ཟད་པའི་དོན་དང་། དབང་བསྒྱུར་བ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པའི་དབྱིངས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པས་སོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་རྣམ་པ་ལྔས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་བསྟན་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་དང་། གཞན་གཉིས་
ཀྱིས་ཏེ། སྒྲིབ་པ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་པས་སོ། །དེ་ལ་དགོངས་པ་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྟེ། ཡང་དག་པར་སྟོན་པའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

518

དགོངས་པ་དང་། འདུན་པ་བཟློག་པའི་དགོངས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པའི་དགོངས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་གཟེངས་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་དགའ་བར་མཛད་པའི་དགོངས་པ་དང་། གཟུད་པའི་དགོངས་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་གཅད་པའི་དགོངས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྨིནི་པར་བྱ་བའི་དགོངས་པ་
དང་། ཏིང་ངེ་འཛིནི་དུ་བྱ་བའི་དགོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་དགོངས་པ་དང་། དོནོ་གཞན་དང་འབྲེལ་པའི་དགོངས་པ་དང་། རྟོགས་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་དགའ་བ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེད་པའི་དགོངས་པ་དང་། སྨྲ་བ་པོ་ལ་ཉན་པ་རྣམས་རི་མོ་ཆེར་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་དགོངས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་དགོངས་པ་དང་། དགེ་བ་མང་བར་བྱ་བའི་དགོངས་པ་དང་། མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་མནན་པའི་དགོངས་པའོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ན་མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ནས་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་བར་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་སྒྲོ་འདོགས་པ་རྣམ་པ་བཞིས་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མཐའ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཏུ་སྒྲོ་
འདོགས་པ་དང་། རྟག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། གཙང་བར་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། བདེ་བར་སྒྲོ་འདོགས་པའོ། །དེ་དག་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ཡིནི་ཏེ། དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་དྲན་
པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་དང་། ཤེས་པ་བཞི་བསྟན་ཏོ། །རྒྱུ་གང་གིས་ན་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་སར་རྒྱས་པར་སྔར་བསྟན་པ་བཞིནི་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་
ལྟར་དེར་ཇི་ལྟར་བདག་མི་རིགས་པ་དེ་ལྟར་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མདོར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

519

བསྡུ་ན་བདག་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་སྐྱེ་བ་དང་མཚན་ཉིད་དང་ལས་ལས་ཀྱང་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་དེ་དང་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །རྟག་པ་ཉིད་ཀྱང་ཇི་ལྟར་མི་རིགས་པ་དེ་ལྟར་སྔ་མ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །མི་སྡུག་པ་ཉིད་རྣམ་པ་
དྲུག་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །སྡུག་བསྔལ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། རྟོག་པ་དང་བཅས་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་སར་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་མཐའ་ནི་བདེན་པ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གཞག་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་དེས་མེད་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་དང་། མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་གང་བདེན་པ་དེ་དག་ལ་སྐུར་པ་
འདེབས་པ་དེས་ནི་ཚད་མ་གསུམ་པོ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་ཡང་སྐུར་པ་
བཏབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་ནི་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་མཐའ་ཡིན་

ནོ། །གང་མཐའ་གཉིས་ལ་སྐུར་པ་མི་འདེབས་པ་དེ་ནི་བདེནེ་པ་དེ་དག་ལ་མོས་པ་དང་། རྟོགས་པ་དང་། རིམ་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་
བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྐྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་
སྔ་མ་བཞིན་ཏེ། མདོར་བསྡུ་ན་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

520

གཙོ་བོར་ནི་སྲེད་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། གཙོ་བོའི་རྒྱུ་རྣམས་ནི་སྔ་མ་བཞིན་དུ་རིག་
པར་བྱའོ། །འགོག་པའི་བདེནེ་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཉོནོ་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏུགས་ནས་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །སྤངས་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཏེ།
སྔ་མ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྲེད་པའོ། །ཟད་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེས་ནི་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །འགོག་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེས་ནི་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཚོགས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྦྱོར་
བའི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ནི་ལམ་གྱི་བདེནེ་པ་ཞེས་བྱའོ། །བཅོམོ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ལས་བརྩམས་ནས་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་
དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་བསྟན་པ་བཞིནི་ནོ། །སྦྱོར་བའི་ལམ་ནི་
གཙོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དྲོ་བར་གྱུར་པ་དང་། རྩེ་མོ་དང་བཟོད་པ་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་གནས་སྐབས་ན་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་ནི་མཐོང་བ་
དང་། བསྒོམ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་པའི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཁོ་ནའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡིན་ནོ། །མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་
མངོན་པར་བསྒྲུབ་པའི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

521

སུ་འགྲོའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམེས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ལམ་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གིས་བསྡུས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་ནི་གཙོ་བོར་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་
པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྒོམ་པའི་གྲངས་སུ་མི་འགྲོ་བ་ནི་མེད་དོ། །དེ་ལ་མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་སྡུག་བསྔལ་བ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པར་ཕུང་པོ་ལ་མཁས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །སྡུག་
བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་མུ་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ནི་མཐའ་ཡས་པ་ཡིནི་ནོ། །དེའི་གཉེནེ་པོར་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་
ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །བདེན་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པའི་གོ་རིམས་

བསྟན་པ་ནི་སྔ་མ་བཞིནི་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །བདེནེ་པ་དེ་དག་ལས་བརྩམས། བདེནེ་པ་
དེ་དག་ལ་བརྟེན། བདེན་པ་དེ་དག་ལ་གནས་ནས། གང་ཟག་བཅུ་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཟག་བཅུ་གསུམ་གང་ཞེ། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སློབ་པ་དང་། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་སློབ་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སློབ་པ་དང་། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་མི་སློབ་པ་དང་། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་མི་སློབ་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་མི་སློབ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

522

པ་དང་། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་རང་སངས་རྒྱས་དང་། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའོ། །གང་ཟག་དེ་དག་གི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡང་རིག་པར་བྱ། སྒྲིབ་པ་དང་། སེམས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་དང་། དབང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། མོས་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། བག་ཆགས་དང་། ཚོགས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཏེ། དགེ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། མི་དགེ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། དེ་སྤེལ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། དེ་བསྲུང་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། ཐར་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། དབང་པོ་སྦྱོར་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་ཤེས་པ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཏེ། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མཚམས་མེད་པ་ལྔའི་ལས་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །བག་ཆགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྔོནོ་ཉེས་པར་བྱས་པའི་ལས་ལ་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །བག་མེད་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལྡན་པ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཆོད་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྒྲིབ་པ་ལྔ་པོ་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བས་སེམས་བསྒྲིབས་པའོ། །ལེ་ལོའི་སྒྲིབ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལེ་ལོའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

523

སེམས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པའོ། །བར་ཆད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བར་ཆད་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཉེ་བར་གནས་པའོ། །སྐྱེ་བའི་སྒྲིབ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མི་ཁོམ་པར་སྐྱེ་བའོ། །མི་སྐྱེ་བའི་སྒྲིབ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་མི་འབྱུང་བའོ། །མོས་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ཡོད་ཀྱང་ལོག་པར་ལྟ་བའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སེམེས་གང་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །སྙོམོས་པར་འཇུག་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཉི་གའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་གང་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
ཐུགས་གང་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །དེ་ལ་སེམས་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་བསྒྲིབས་པ་དང་། མ་བསྒྲིབས་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་ལོ། །ལས་ཀྱང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སེམས་པ་དང་བསམ་པའོ། །དབང་པོ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་པར་དག་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་མ་
ཡིན་པའོ། །དབང་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཁམས་དང་མོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་དེ་
བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་ནི། དབང་པོ་ནི་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་

ལ། ཁམས་ནི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །མོས་པ་ནི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། བསམ་པ་ནི་
འབྲས་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །བག་ལ་ཉལ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། ཡང་དག་པར་གཞོམ་པར་བྱ་བ་དང་། ཡང་དག་པར་གཞོམ་པར་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པའོ། །སྐྱེ་བ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མི་ཁོམ་པར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

524

སྐྱེ་བ་དང་། ཁོམོ་པར་སྐྱེ་བའོ། །བག་ཆགས་ཀྱང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་བག་ཆགས་དང་། སྔོན་སྐྱེས་པའི་བག་ཆགས་སོ། །ཚོགས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཚོགས་དང་། ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཚོགས་དང་། མ་ངེས་པའི་ཚོགས་སོ། །དེ་ལ་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དང་།
སྦྱོར་བས་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའོ། །ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དང་། སྦྱོར་བས་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་
པའོ། །མ་ངེས་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་ངེས་པ་དང་། སྦྱོར་བས་
མ་ངེས་པའོ། །མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་གང་ཟག་བཅུ་གསུམ་པོ་དག་ཅི་རིགས་པར་རྒྱ་ཆེར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་དགེ་བ་མངོནོ་པར་འདུ་བྱེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མི་དགེ་བ་མངོནཔར་འདུ་བྱེད་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། གང་མི་དགེ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་དགེ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མུ་བཞི་སྟེ། དགེ་བ་མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། མི་དགེ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་

ཡོད་དེ། ལས་དཀར་གནག་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དཀར་གནག་ཅན་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་
པའི་དགེ་བ་མངོནོ་པར་འདུ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །མི་དགེ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་
དང་མི་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། དགེ་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་
པའོ། །མི་དགེ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་ཡང་མི་ལྡན་ལ། དགེ་བ་ཡང་ཡིན་པ་ནི།
དཀར་བ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དཀར་བ་དང་། ལས་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་དཀར་བ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

525

རྣམ་པར་སྨིན་པ་མེད་པའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །མི་དགེ་བ་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ལ་དགེ་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་གནག་པ་རྣམ་
པར་སྨིན་པ་གནག་པའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །མི་དགེ་བའི་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡང་དེ་
བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གང་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་བག་ཆགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་ཡང་ལྡན་ལ། གང་བག་ཆགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་ཡང་ལྡན་ནམ་ཞེ་ན། མུ་བཞི་སྟེ། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་ལྡན་ལ་བག་ཆགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་ལས་ནི་ཚེ་འདི་ལ་མཚམས་མེད་པ་ལྔའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་ལ། དེ་ཚེ་རབས་སྔ་མ་ལ་དེའི་ཚེ་འདི་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་སྡིག་པ་ཅན་གྱི་མི་དགེ་བ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་བྱས་མ་བསགས་པ་ལྟ་བུའོ། །བག་ཆགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་ལྡན་ལ་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ལས་བཟློག་པའོ། །གཉི་ག་དང་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། གང་གིས་ཚེ་འདི་ལ་ཡང་མཚམས་མེད་པ་ལྔའི་ལས་དག་བྱས་ཤིང་བསགས་ལ། ཚེ་རབས་སྔ་མ་ལ་དེའི་ཚེ་འདི་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་སྡིག་པ་ཅན་མི་དགེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ལྟ་
བུའོ། །གཉི་ག་དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ལས་བཟློག་པའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་མ་བཞག་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་རང་
བཞིནི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་
ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མཐའ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

526

ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཐ་སྙད་ལས་བྱུང་བ་གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། ཀུན་བརྟགས་ཤིང་མིང་དང་བརྡར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། གཞན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་
ཡིན་གྱི། རང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཡོངས་
སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་སྔ་མ་ཁོ་ན་བཞིནི་ནོ། །དེ་ལ་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་
ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲོ་བཏགས་པའི་མཐའ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འདི་ལྟར་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཇི་ལྟར་མི་རུང་བ་དེ་ལྟར་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དང་། དེ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ཅིང་སྟོན་ཏོ། །ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་མི་རུང་སྟེ། མིང་དང་བརྗོད་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དུ་མ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། མིང་དང་བརྗོད་པ་མེད་པར་དེའི་བློ་མི་སྐྱེ་བ་དང་། མིང་དང་བརྗོད་པ་ནི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །སྐུར་པ་འདེབས་པའི་མཐའ་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་གང་
ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་སྤང་བའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་འཐོབ་པའི་ཚུལ་དང་བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་དང་དགོངས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་ཅི་རིགས་པར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

527

ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །འདིར་དོན་གཞན་དང་འབྲེལ་པའི་དགོངས་པ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མིང་གི་ཚོགས་དང་། ཚིག་གི་ཚོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི་དོན་གཞན་དང་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་

མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་སྤངས་ནས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་གཞན་ཉིད་ནི་དོན་གཞན་
དང་འབྲེལ་པའི་དགོངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་ན་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དོན་འཐོབ་བོ། །ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ཐོབ་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་འཐོབ་པའི་ཚུལ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་རོ། །བཤད་པའི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་རོ། །དེ་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པར་ལྔར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་ཤས་ཆེར་བྲལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་འཇུག་པའོ། །གནས་ངན་ལེན་གྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ལས་སུ་མི་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཡང་མཚན་
ཉིད་རྣམ་པ་ལྔར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྕི་བ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། སྲ་བ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། སྒྲིབ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། སྒྱིད་ལུག་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དབང་བསྒྱུར་བ་མེད་པས་མི་བཟོད་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །མཚན་ཉིད་དེ་དག་ཡོད་ན་ཀུན་ནས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

528

ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་དང་མཐུན་པར་གནས་ཤིང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པར་གནས་པས་ན། དེའི་ཕྱིར་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །གང་གི་ཚེ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བདེན་པ་བདེན་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དེའི་ཚེ། ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་
པར་མ་བཞག་པའི་བདེན་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྣམ་པར་མ་བཞག་པའི་བདེན་པ་མེད་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གཉིས་པོ། མཚན་མའི་འཆིང་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མི་རུང་སྟེ། འདི་ལྟར་གང་ལ་ལ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བདེན་པ་དག་ལ་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་ན་མཚན་མའི་འཆིང་བ་ལས་ཡོངས་
སུ་མི་འགྲོལ་ལ་མཚན་མའི་འཆིང་བ་ལས་ཡོངས་སུ་མ་གྲོལ་ན་གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མི་འགྲོལ་ལོ། །རྣམ་པར་མ་བཞག་པའི་བདེན་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ནི་མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཚན་མ་ལ་མི་སྤྱོད་ན་མཚན་མའི་འཆིང་
བ་ལས་ཡོངས་སུ་འགྲོལ་ལ། མཚན་མའི་འཆིང་བ་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་ན་གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་འགྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པར་མ་བཞག་པའི་བདེན་པ་ཁོ་ནས་འཆིང་བ་ལས་རྣམ་པར་འགྲོལ་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བདེན་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ། ཚོགས་ཀྱི་ལམ་དང་སྦྱོར་བའི་ལམ་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཁོ་ནས་འཆིང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་འགྲོལ་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན་སྨྲས་པ། གང་ལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་སེམེས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེནེ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

529

ཏེ། བདེན་པ་ལ་དམིགས་པས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འཆིང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་འགྲོལ་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་ན། རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་མི་རུང་ངོ་། །འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་ན། མཚན་མ་དང་བཅས་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པས། དེའི་ཕྱིར་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །དབང་པོའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཟས་ཀྱིས་རྒྱས་པ་དང་། གཉིད་ལོག་པས་རྒྱས་པ་དང་། ཡ་ང་བ་སྤངས་པས་རྒྱས་པ་དང་། ཚངས་པར་སྤྱོད་པས་རྒྱས་པ་དང་། སྙོམས་པར་འཇུག་པས་རྒྱས་པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཉེ་བར་སྟོན་པས་རྒྱས་པ་དང་། གནོད་པ་མེད་པས་རྒྱས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོས་ནི་ཉེ་བར་སྟོན་པས་རྒྱས་པའོ། །བཞིས་ནི་གནོད་པ་མེད་པས་རྒྱས་པའོ། །དེ་ལ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཞུ་བས་ཉེ་བར་སྟོན་པ་དང་། དགའ་བས་ཉེ་བར་སྟོན་པ་དང་། རེ་བས་ཉེ་བར་སྟོན་པ་དང་། ལེནེ་པའམ་འཛིན་པས་ཉེ་བར་སྟོན་པའོ། །འདུ་བྱེད་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་དང་། ངག་གི་འདུ་བྱེད་དང་། ཡིད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་དང་། ལས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་དང་། ཚེའི་འདུ་བྱེད་དོ། །བག་ཡོད་པ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། ཁྱིམ་པའི་

ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། མི་དགེ་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་བ་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་དང་། བསྒོམ་པ་རྟག་ཏུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་བག་ཡོད་པའོ། །དེ་ལ་ཁྱིམ་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །རབ་ཏུ་
བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པ་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་སྟེ། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་རྣམ་པར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

530

གཏན་ལ་དབབ་པའི་འདུལ་བ་དང་ལྡན་པ་ལས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པར་བྱའོ། །མི་དགེ་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་བག་ཡོད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་སྤོང་བ་གཉིས་ཀྱིས་བལྟ་བར་བྱའོ། །དགེ་བ་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་བག་ཡོད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་བལྟ་བར་བྱའོ། །བསྒོམ་པ་རྟག་ཏུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་བག་ཡོད་པ་ནི། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རྟག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། གུས་པར་བྱེད་དེ་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །མིང་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ། །གཟུགས་ཀྱང་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། འབྱུང་བ་རྣམས་དང་། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་། བསྟན་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་ཡང་མེད་པའོ། །མ་རིག་པ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། དོན་ལ་ཀུན་དུ་རྨོངས་པ་དང་། ལྟ་བ་ལ་ཀུན་དུ་རྨོངས་པ་དང་། བག་མེད་པ་ལ་ཀུན་དུ་རྨོངས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་ཀུན་དུ་རྨོངས་པ་དང་། མངོནོ་པའི་ང་རྒྱལ་ལ་ཀུན་དུ་རྨོངས་པའོ། །སྲིད་པའི་སྲེད་པ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྲེད་པ་དང་། སྨོན་པས་སྲེད་པ་དང་། ཀུན་དུ་རྨོངས་པས་སྲེད་པ་དང་། ཡིད་སྐྱོ་བས་སྲེད་པ་འབྱུང་བ་ལ་སྲེད་པ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་ཏེ་སྲེད་པའོ། །ངོ་ཚ་བ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་མི་འཛེམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་
བ་ཀུན་དུ་མི་སྤྱོད་པ་དང་། ཆོས་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་གཏོང་བ་དང་། དམ་པ་མ་
ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བྱ་བ་ནན་ཏན་མི་བྱེད་པ་ལ་མི་འཛེམ་པས་སོ། །དེ་ལས་བཟློག་པ་རྣམ་པ་ལྔས་ནི་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་། ཁྲེལ་ཡོད་པ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

531

པར་བྱའོ། །བཀའ་བློ་མི་བདེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མི་སྒྲུབ་པ་དང་། ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། མི་བཟོད་པ་དང་། མི་འཛེམ་པ་དང་། མི་སྡོམ་པས་སོ། །སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་ཅན་དང་། ལེ་ལོ་ཅན་དང་། ལོག་པར་ཞུགས་པ་དང་། དམན་པས་སོ། །དེ་ལས་བཟློག་པ་རྣམ་པ་ལྔས་ནི་བཀའ་བློ་བདེ་བ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞི་གནས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཞི་གནས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་
དངོས་གཞིས་བསྡུས་པ་དང་། དེ་བཞིནི་དུ་གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམོས་པར་འཇུག་པའི་
དངོས་གཞིས་བསྡུས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བསྡུས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བསྡུས་པའོ། །ལྷག་མཐོང་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་
ཉིད་དང་། མཚན་མ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པའོ། །འདོད་པའི་ཟག་པ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པའི་དངོས་པོ་ལས་བྱུང་བའི་བག་ལ་ཉལ་དང་། དགེ་བ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པ་དང་། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་འདོད་པའི་ཟག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྲིད་པའི་ཟག་པ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

532

པ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཁམས་ངན་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཁམས་བར་མར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཁམས་
བཟང་པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མི་འདོད་བཞིནི་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་།
འདོད་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཐར་པ་
ལོག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདུ་ཤེས་ཅན་དུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སུ་སྨྲ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་མ་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་
དང་། འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་

དང་། ཆད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་དང་། ཚེ་འདི་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་མ་རིག་པ་གང་ཡིན་པའོ།། །།
བམ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ཚུལ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་ལྔར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་རྟགས་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ལས་དང་། ཆོས་དང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའོ། །དེ་ལ་རྟགས་ནི་ལུས་དང་རྒྱུ་བ་དང་། གནས་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །ལས་ནི་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དག་པ་དང་། ལོག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ནི་ཐག་ཉེ་བ་དང་། རྒྱང་རིང་བ་དང་། འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །བསྟན་བཅོས་ནི་གསུམ་སྟེ། ཐོས་པ་ལྷུར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། རྩོད་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

533

ལྷུར་ལེནེ་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། སྒྲུབ་པ་ལྷུར་ལེནེ་པའི་བསྟན་བཅོས་སོ། །དེ་ལ་ཐོས་པ་ལྷུར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བྲམ་ཟེའི་གསང་ཚིག་རྣམས་སོ། །རྩོད་པ་ལྷུར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སོ། །དེ་ལ་སྒྲུབ་པ་ལྷུར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའོ། །གཞན་ཡང་བསྟན་བཅོས་གསུམ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དོན་མེད་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། དོན་ལོག་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། དོན་དང་ལྡན་པའི་བསྟན་བཅོས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་སྔ་མ་རྣམས་དང་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་བསྟན་བཅོས་གསུམ་སྟེ། ངན་གཡོའི་བསྟན་བཅོས་དང་། སྙིང་པོ་མེད་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བསྟན་བཅོས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་སྔ་མ་རྣམས་དང་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །བསྟན་བཅོས་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་འདོད་པའི་ཕྱག་བྱ་བར་འོས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས་བསྟན་བཅོས་བརྩམ་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ལ་གུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དང་པོ་བསྟན་བཅོས་མཛད་པའི་སྟོན་པ་དང་། དོན་ལ་གུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་དོན་སྟོན་པ་སློབ་དཔོན་རྣམས་སོ། །བསྟན་བཅོས་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་འདོད་པས་རྒྱུ་རྣམ་པ་དྲུག་གིས་བསྟན་བཅོས་ཉེ་བར་སྦྱར་བར་འོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དོན་མང་དུ་བྱས་
པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཁ་ཅིག་འདིས་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པ་དང་། དོན་ཉམས་པ་དང་རབ་ཏུ་ཉམས་པ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་པ་དང་། དོན་འཐོར་བ་རྣམས་བསྡུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་པ་དང་། དོན་ཟབ་མོ་རྣམས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

534

རོ་སྙམ་པ་དང་། ཚིག་འབྲུ་མཛེས་པས་མཛེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་པའོ། །བསྟན་བཅོས་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་འདོད་པས་བདག་ཉིད་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་སྦྱར་ནས་བསྟན་བཅོས་ཉེ་བར་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ལ་ང་རྒྱལ་མི་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེ་བ་དང་། ཆོས་མཐུན་པ་པ་རྣམས་ལ་བྱམས་པ་དང་། བདག་ཉིད་མི་སྒྲོགས་པའོ། །ཇི་ལྟར་ན་ང་རྒྱལ་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
སྔོནོ་གྱི་སློབ་དཔོནོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་བྱས་ན་བདག་གིས་
ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བྱ་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་ཀྱི། ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་རྣམ་པར་སྤངས་ནས་བསྟན་བཅོས་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་མེད་ན་སེམས་ཅན་གྱི་
རིས་མང་པོ་དག་འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལས་ཉམས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་མཐོང་བ་དང་། ཡང་གཞན་དག་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བས་ཉེན་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་སྦྱར་བ་འདི་ལ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཚིག་གཅིག་གི་དོནོ་ཀུན་ཤེས་ཤིང་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་གྱུར་ན་ཡང་། དེ་ནི་དེ་དག་གི་ཡུན་རིང་པོའི་དོན་དང་། ཕན་པ་དང་། བདེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་
བུ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིནི་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་ཆོས་
མཐུན་པ་དག་ལ་བྱམས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་སྦྱར་བ་མེད་ན་ཆོས་མཐུན་པ་
པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་འདོད་པ་རྣམས་འདི་ལྟ་སྟེ། གཞན་གྱི་དོན་བྱས་པས་ཉམས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བས་དེ་དག་ལ་བྱམས་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

535

ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་བདག་
ཉིད་མི་སྒྲོགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བདག་ལ་གཞན་དག་མཁས་པ་དང་། གསལ་བ་དང་
ཡིད་གཞུངས་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་རྣམས་བྱེད་པ་དང་། དོན་རྣམས་རབ་ཏུ་བརྗོད་
པ་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར་ན་དད་པ་སྐྱེ་ཞིང་དད་པའི་དབང་གིས་འདི་ལྟ་སྟེ། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་ཀྱི། ཟང་ཟིང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་དང་གཞན་དག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་འགྲེལ་པ་ནི་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་
ན་པད་མ་ཁ་མ་བྱེ་བ་ནི་ཇི་ལྟར་ཁ་བྱེ་བ་དེ་ལྟར་དགའ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་གསེར་བརྡུངས་སུ་མ་བྱས་པ་ནི་ཇི་ལྟར་བརྡུངས་སུ་བྱས་པ་དེ་ལྟར་དགའ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཁ་ཟས་མ་མྱངས་
པ་ནི་ཇི་ལྟར་མྱངས་པ་དེ་ལྟར་དགའ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིནི་པ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་
ཀུན་དགའ་བའི་འཕྲིན་ཡིག་མ་བཀླགས་པ་ནི་ཇི་ལྟར་བཀླགས་པ་དེ་ལྟར་དགའ་བར་
བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ལོངས་སྤྱོད་འདུ་བ་མ་ཐོབ་པ་དག་ནི་ཇི་
ལྟར་ཐོབ་ཅིང་བདག་གིར་བྱས་པ་དེ་ལྟར་དགའ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིནི་པ་དེ་བཞིནི་དུ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་མ་ཕྱེ་བ་ཡང་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དེ་ལྟར་དགའ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་
ཞེས་བྱའོ། །རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བདུན་ཏེ། ཡི་གེ་རྟོགས་པ་དང་། ཡི་གེའི་དོནརྟོགས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

536

པ་དང་། འཛིནི་པ་རྟོགས་པ་དང་། འཛིན་པའི་དོན་རྟོགས་པ་དང་། འཆིང་བ་རྟོགས་པ་དང་། གྲོལ་བ་རྟོགས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའོ། །དེ་ལ་ཡི་གེ་རྟོགས་པ་ནི་བརྟག་པ་ལས་སོ། །ཡི་གེའི་དོན་རྟོགས་པ་ནི་མི་བརྟག་པ་ལས་སོ། །དེ་ལ་འཛིན་པ་རྟོགས་པ་ནི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའམ། རྣམ་པར་མ་བཞག་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །འཛིན་པ་རྟོགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་

འཛིན་པའི་དོན་རྟོགས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་འཆིང་བ་རྟོགས་པ་ནི་མཚན་མའི་
འཆིང་བའམ། གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །གྲོལ་བ་རྟོགས་
པ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་ཆོས་གནས་པའི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་གནས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དབང་ཕྱུག་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་
རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུའི་བྱེ་བྲག་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་གང་
ཡིན་པའོ། །ཐོས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཅུར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལེགས་པར་སྟོན་པས་བཤད་པ་དང་། ཚིག་དང་ཡི་གེ་གསལ་བར་བཤད་པ་དང་། ཇི་སྙེད་པ་ཡོད་པ་དང་། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་ཐབས་
བླ་བ་བཤད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ལས་ངེས་པར་འབྱིན་པ་བཤད་པ་

སྟེ། ལྔ་པོ་དེ་དག་དང་། གཞན་ཡང་ལྔ་སྟེ། ཀླན་ཀ་ཚོལ་བའི་བསམ་པ་མེད་པས་ཉན་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བསམ་པས་ཉན་པ་དང་། ལེགས་པར་ཉན་པ་དང་། རབ་ཏུ་ཉན་པ་དང་། མིང་དང་ཚིག་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་ལེགས་པར་རྟོགས་པས་སོ། །ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་སྟེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞུང་ལྷག་མ་ནི་མི་སྣང་ངོ་།། །།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

537

བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། བསམ་པ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དངོས་པོ་བསམ་པ་དང་། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་བསམ་པ་དང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་བསམ་པ་དང་། ཐེག་པ་བསམ་པའོ། །དེ་ལ་དངོས་པོ་བསམ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དངོས་པོ་དྲུག་ལས་བརྩམས་ནས་ཕུང་པོའི་དངོས་པོ་ནས་དབང་པོའི་དངོས་པོའི་བར་དག་གོ །དེ་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་བསམ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སའི་དངོས་གཞིར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་བསམ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྟོག་པ་
དང་བཅས། དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་སར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་ཐེག་པ་བསམ་
པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམེས་དཔའི་ས་རྣམས་སོ། །ཡང་བསམ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཉེས་པར་བསམ་པ་སེམས་པ་དང་། ལེགས་པར་བསམ་པ་སེམས་པའོ། །དེ་ལ་ཉེས་པར་བསམ་པ་སེམས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་སའི་དངོས་གཞིར་ནག་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་མ་སྤངས་པར་སེམས་པར་བྱེད་པའོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལས་བཟློག་པ་ནི་ལེགས་པར་བསམ་པ་སེམས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཉེས་
པར་བསམ་པ་དང་། ལེགས་པར་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་

ལྡན་པ་དང་། ཆོས་དང་ལྡན་པ་དང་། འདུལ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། འདུལ་བ་
དང་ལྡན་པ་དང་། འཕགས་པ་མ་ཡིནི་པ་དང་། འཕགས་པ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། དགེ་
བ་དང་། བསྟེན་པར་མི་བྱ་བ་དང་། བསྟེན་པར་བྱ་བ་དང་། མ་ལེགས་པ་དང་། ལེགས་པ་དང་། ནག་པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་། དོན་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། དོན་དང་ལྡན་པ་དང་། ངན་པ་དང་། གྱ་ནོམོ་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

538

དང་། ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡང་དེ་
བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་ན་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ནི་ཡོད་པ་ཡང་ཡོད་པར། མེད་པ་ཡང་མེད་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ། འདིར་ཡོད་པ་ནི་གང་ཡིན་མེད་པ་ནི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོད་པ་ནི་
ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། སྐྱེས་པ་བྱུང་བ་ད་ལྟར་ཡོད་པ་གང་ཡིན་

པ་དེ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་བ་དང་། རྫས་དང་དངོས་པོ་དང་དོན་ལས་
ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་
རྫས་སུ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་བ་ནི་གང་། བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱ་བ་ནི་གང་ཞེ་ན། གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་ལྟོས་ཤིང་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་བརྟེན་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མདོར་ན་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་པ་
དག་ལ་ལྟོས་ཤིང་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མདོར་ན་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའི། རྫས་སུ་
ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོའི་མིང་ཅན་གྱི་
དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ཞིང་ལྟོས་ཏེ། གནས་ནས་བདག་ཅེས་བྱ་བའམ། སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་རྒྱ་ཆེར་ཉེ་བར་འདོགས་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོའི་མིང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་དང་སྲོག་དང་སྐྱེ་
བ་པོ་རྫས་སུ་མེད་པ་ནི་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོའིོི་མིང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ལས་བདག་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་འདོགས་པ་བཞིནི་དུ།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

539

གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་འདོགས་པ་དང་། གཟུགས་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་པ་དག་ལ་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་དང་། བཞོན་པ་དང་། གོས་དང་། རྒྱན་དང་། ཁང་ཁྱིམ་དང་། དམག་དང་། ནགས་

ཚལ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་འདོགས་པ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་། རྒ་བ་དང་། གནས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། ས་བོན་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། ཐོབ་པ་དང་། འཐོབ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་།

སྲོག་གི་དབང་པོ་དང་། རིས་མཐུན་པ་དང་། མིང་གི་ཚོགས་དང་། ཚིག་གི་ཚོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཚོགས་རྣམས་དང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་དང་། ཚོགས་པ་དང་མ་ཚོགས་པ་དང་། འཇུག་པ་དང་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། མགྱོགས་པ་དང་། གོ་རིམིས་

དང་། དུས་དང་ཡུལ་དང་གྲངས་ཉེ་བར་འདོགས་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་འཇུག་པ་མེད་པ་ཙམ་ལ་གནས་ཏེ་ལྟོས་ཤིང་བརྟེན་ནས་ནམ་མཁའ་ཞེས་ཉེ་བར་འདོགས་ཏེ་ནམ་མཁའ་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་གདགས་པ་དང་། དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་མིང་གི་འཇུག་པ་ཙམ་ལ་གནས་ཏེ་ལྟོས་ཤིང་བརྟེན་ནས། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཉེ་བར་འདོགས་ཤིང་གདགས་པར་བྱེད་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །འཐད་པས་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ། གང་གིས་བདག་རྫས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་འདི་ལ་རིགས་པ་བརྗོད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་མི་དམིགས་ཤིང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་མི་དམིགས་ཤེ་ན། ཕུང་པོ་ལས་མ་གཏོགས་པ་ནང་ངམ་ཕྱི་རོལ་ལམ་གཉི་ག་མེད་པར་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །ཇི་ལྟར་མི་སྣང་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དག་རང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

540

རང་གི་ལས་ལ་སྣང་བ་དེ་ལྟར་བདག་ནི་རང་གི་ལས་ལ་མི་སྣང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ན་བདག་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་ལས་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རྫས་སུ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བདག་ནི་མི་དམིགས་ཤིང་མི་སྣང་བ་ཡིན་ན། །ཅིའི་ཕྱིར་གཞན་མུ་སྟེགས་ཅན་ཀུན་དུ་རྒྱུ་དག་
གིས་དམིགས་ཤིང་མཐོང་སྟེ། དེས་ན་རྫས་སུ་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་པར་བྱེད་སྟོན་པར་བྱེད། འདོགས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། མི་དམིགས་ཤིང་མི་མཐོང་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་ལོག་པར་རྟོག་པར་བྱེད་ཅིང་། ལོག་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་ཀྱང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པས་འདོད་
པར་བྱེད་སྟོན་པར་བྱེད་ཟློག་པར་བྱེད་པར་ཟད་དོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ན་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་དམིགས་ཤིང་མི་སྣང་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་
བྱ་ཞེ་ན། བདག་ཡོད་ན་རིང་དུ་ཕ་རོལ་དུ་སོང་ཡང་རུང་རྣམ་པ་བཞིས་རྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕུང་པོ་ཙམ་མམ། ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན་ཏེ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་གནས་པའམ། ཕུང་པོ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན་ཏེ། ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་
གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན་པ་ཕུང་པོ་རྣམས་
ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་གནས་པའམ། ཕུང་པོ་
ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན་ཏེ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་གནས་པ་ཡང་མ་
ཡིན་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན་པ་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཕུང་པོ་མེད་པ་ཕུང་པོའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་མི་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་གྲང་སྟེ་བདག་ཡོད་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

541

ནས་རྟོག་པར་འགྱུར་བ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་གོང་ན་ཡང་མེད་ལ་དེ་ལས་ལྷག་པ་ཡང་མེད་དེ། བདག་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་བདག་ཕུང་པོ་ཙམ་ཞིག་ཡིནི་ན་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་
གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་གདགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པར་དེ་ལྟར་
འགྱུར་བའི་རིགས་ན། འདི་ལྟར་ཕུང་པོ་རྣམས་ནི་མི་རྟག་པ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་གཞན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་དེ་མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་བདག་ཕུང་པོ་རྣམས་
ལས་གཞན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། དེ་ཡང་མི་རྟག་པའམ། རྟག་པ་ཞིག་ཡིན་གྲང་ན། གལ་

ཏེ་མི་རྟག་ན་ནི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་བདག་གཞན་སྐྱེ་ཞིང་གཞན་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། འདིར་གཞན་འཆི་ཞིང་དེར་གཞན་སྐྱེ་བ་དང་། གཞན་བྱེད་ཅིང་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་རིགས་ན། ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན་པའི་བདག་སྐྱེ་བའམ་འགག་པ་ནི་ནང་ངམ་ཕྱི་རོལ་ལམ་གཉི་ག་མེད་པར་ཡང་ཅི་ཡང་མི་དམིགས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་རྟག་ན་ནི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འགྱུར་བ་མེད་པ་
གང་ཡིནི་པའོ། །བདག་དེ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཡིན་ན། རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་འགྱུར་བ་མི་རུང་
སྟེ། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་མི་རུང་བ་དང་། ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་མི་རུང་བའོ། །བདག་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཡིན་ན་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རྒ་བར་མི་འགྱུར་འཆི་བར་མི་འགྱུར་
གནོད་པར་མི་འགྱུར་བས། རེས་འགའ་ལྷར་སྐྱེ་བ་དང་། རེས་འགའ་མི་དང་། རེས་འགའ་དུད་འགྲོ། རེས་འགའ་ཡི་དྭགས་དང་། རེས་འགའ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །འགྱུར་བ་མེད་པ་ཡིན་ན་ཚེ་འདི་ལ་ཡང་ཡུལ་འདོད་
པ་དང་མི་འདོད་པ་དག་གིས་བདེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར། སྡུག་བསྔལ་བར་ཡང་མི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

542

འགྱུར་ཆགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་སྡང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རྨོངས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། མདོར་ན་བདེ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དག་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་དག་གིས་ཀྱང་འགྱུར་བར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་ཚེ་ཕྱི་མ་དང་། ཚེ་འདི་ལ་བདེ་བས་ཕན་འདོགས་པ་མེད་ན། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་ལ། གཞི་དེས་ཆོས་དང་
ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྤྱོད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་སྡུག་བསྔལ་བས་གནོད་པ་མེད་ན་
ཡང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་ལ། གཞི་དེས་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྤྱོད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཚེ་འདི་ལ་
ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དེ། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་རྟག་
བཞིན་དུ་དེའི་སོ་སོའི་བདག་གི་ལུས་མི་རྟག་པ་འགྱུར་བ་ལས་གྱུར་པ་ཕྱི་མ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པས་འགྱུར་བར་རྟོགས་པའི་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་ལུས་ཀྱང་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་བདག་འདི་སོ་སོའི་བདག་དང་ལུས་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད་ལ་རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་དང་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་ཉེ་བར་ཉོནོ་མོངས་པ་ཡོད་བཞིནི་དུ་གཏན་གྲོལ་
བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་གང་དག་ལ་བདག་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན་པ་ཕུང་པོ་ལས་བདག་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་གང་དག་ཡིན་

པ་དེ་དག་ལ་བདག་གནས་སོ་ཞེ་ན། དེས་ན་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་དེ་དག་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མི་དམིགས་ན་དེ་དག་ལ་བདག་གནས་པར་ལྟ་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ལ་ལ་ཞིག་འདི་སྐད་ཅེས་མོ་གཤམ་གྱི་བུའི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

543

མགོ་ལ་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་བཅིངས་པ་བདག་གིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དང་འདྲ་བར་འདི་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་བདག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་མེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ན། ད་ཕུང་པོ་མེད་པ་ཡིན་པས་གཟུགས་ཅན་ཡང་མ་ཡིན།

ལུས་དང་མི་ལྡན་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དག་དང་ཡང་མི་ལྡན། མིང་མང་པོ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དང་ཡང་མི་ལྡན། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་པ་དང་ཡང་མི་ལྡན། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་དང་ཡང་མི་ལྡན་པས། དེ་ལྟར་ན་བདག་ནི་ལུས་མེད་པ་དང་། ཚོར་བ་མེད་པ་དང་། མིང་མེད་པ་དང་། སེམས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་

པས་བདག་ནི་ཚེགས་ཆུང་ངུས་གྲོལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བདག་རྟག་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར་བདག་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་རྫས་སུ་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བདག་ནི་མེད་ལ་ཕུང་པོ་ཙམ་ནི་ཡོད་ན་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་རང་བཞིན་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ།
འདི་ལྟ་སྟེ་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བྱུང་ཞིང་སྐྱེས་པ་ཡོད་ན་ཚེ་འདི་ལ་མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ལུས་ལ་ཕན་འདོགས་པ་དང་། གནོད་པ་བྱེད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། དེའིེི་རྐྱེན་གྱིས་ཕྲད་པ་དང་། འབྲལ་བར་སྲེད་པ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

544

ཞིང་། དེའི་དོན་དུ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཡང་སྣང་ལ་དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་གྲུབ་ན་ཕྱི་མ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་འབྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་ཕུང་པོ་རྣམས་མི་རྟག་ཅིང་བདག་མེད་ཀྱང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་གྱི་སྒྲའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་
བས་མ་རིག་པ་འགག་ཅིང་རིག་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས། རྨོངས་པ་མེད་པ་ཚོར་བ་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལས་སོ་སོར་རྟོགས་པ་དེའི་ཚོར་བ་རྣམས་ལ་སྲེད་པ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྤོང་བར་འགྱུར་ལ། གཞི་དེས་
ཀྱང་འབྱུང་བ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ལས་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་ཡང་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཡང་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་བཅས་ཏེ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་མེད་ཅིང་ཕུང་པོ་ཙམ་ཡོད་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་རང་
བཞིན་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་
སྟེ། སེམས་ཅན་རྐང་མེད་དང་། རྐང་གཉིས་པ་དང་། རྐང་བཞི་པ་དང་། རྐང་མངས་རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མ་
ཡིན་པ་རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་འདུ་ཤེས་ཅན་རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡང་
མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པ་རྣམ་པ་དགུ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་རིགས་པར་བྱ་སྟེ། འགྲོ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

545

བ་དང་། ལྡོག་པ་དང་། ལུས་གཡོ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནི་རྐང་མེད་རྣམས་ནས་རྐང་མངས་ཀྱི་བར་དག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ལུས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནི་སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་གདགས་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནི་སེམས་ཅན་འདུ་ཤེས་ཅན་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་

པའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་གདགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གཅེར་བུ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ནང་གི་ཆོས་སྲོག་དང་ལྡན་པར་བགྲང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ནས། འདི་སྐད་ཅེས་ཤིང་ལྗོན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྲོག་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་ཤིང་ལྗོན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྲོག་གི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་
དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་འདོད། གལ་ཏེ་སྲོག་གི་རྒྱུ་ལས་
བྱུང་བ་ཡིན་ན་ནི་དེས་ན་དེ་དག་གི་སྲོག་ཉིད་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ནམ་ཡང་
མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བས་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ལས་
བྱུང་བ་ཡིན་ན་ནི་དེས་ན་སྲོག་ཉིད་མེད་པར་རང་གི་རྒྱུས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་མི་རུང་
ངོ་། །དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་སྲོག་མེད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་མི་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་དང་བཅས་པར་བརྗོད་དམ། འོན་ཏེ་རྒྱུ་མེད་པར་བརྗོད་པར་འདོད། གལ་ཏེ་རྒྱུ་དང་བཅས་པར་བརྗོད་དུ་ནི་རྒྱུར་བརྗོད་པ་མི་དམིགས་པས་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་མེད་པར་བརྗོད་ན་ནི། རྒྱུ་མེད་པར་བརྗོད་པས་དེ་ལྟ་བུ་ཡིནི་པར་མི་རུང་ངོ་། །དེ་
ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་ཤིང་ལྗོན་པ་རྣམས་དང་སྲོག་རྣམས་གཅིག་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

546

ཏུ་མཐུན་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གཅིག་ཏུ་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད། གལ་ཏེ་གཅིག་
ཏུ་མཐུན་པ་ཡིན་ན་ནི་དེས་ན་ཤིང་ལྗོན་པ་རྣམས་ནི་སའི་འོག་ཏུ་ནུབ་པ་དང་སའི་སྟེང་
དུ་སྐྱེ་བ་དང་། རང་གི་ལུས་ཀྱིས་མི་གཡོ་བ་དང་། བརྗོད་ན་ཡང་མི་བརྗོད་པ་དང་། ལེགས་པར་བྱས་པ་དང་ཉེས་པར་བྱས་པའི་ལས་ལ་འཇུག་པར་ཡང་མི་སྣང་བ་དང་། ཡལ་ག་དང་ཡལ་ག་གྱེས་པ་དག་བཅད་ན་ཡང་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བས་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་གཅིག་ཏུ་མཐུན་པ་མ་ཡིནི་ན་ནི་དེས་ན་མཐུན་ན་ནི་སྲོག་ཡོད་ལ་མི་
མཐུན་ན་ནི་སྲོག་མེད་པར་འགྱུར་བས་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡོད་པའམ་མེད་པ་དང་། སྲོག་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་བརྗོད་པ་ཡོད་པའམ། མེད་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་མཐུན་པའམ་མི་མཐུན་པས་ཀྱང་མི་རུང་ངོ་། །ཅིའི་ཕྱིར་གཟུགས་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སོ་སོར་གྱུར་པ་དག་ལ་བཟའ་བ་དང་། བཏུང་བ་དང་། བཞོན་པ་དང་། གོས་དང་། རྒྱན་ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་འདུས་པ་གཅིག་པའི་མིང་དུ་བཏགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་
བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་དག་གི་མིང་ནི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མིང་འདུས་པ་ལ་ལར་ནི་འབྱུང་ལ། ལ་ལར་ནི་ལྡོག་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མིང་འདུས་པ་གང་ལ་བཟའ་བའི་མིང་འབྱུང་བ་དེ་ལ་བཏུང་བའི་མིང་ལྡོག་ལ། གང་ལ་ལ་བཏུང་བའི་མིང་འབྱུང་བ་དེ་ལ་གོས་ཀྱི་མིང་ལྡོག་པ་དང་། ལྷག་མ་དག་ལ་ཡང་བརྡར་བཏགས་པའི་མིང་དེ་དག་གི་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པ་དེ་
བཞིནི་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །གཟུགས་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་པ་དག་གི་མིང་ནི་བཟའ་བ་དང་། བཏུང་བ་དང་། གོས་དང་། རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་མིང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

547

ཁྱད་པར་མེད་པར་འབྱུང་བས། དེའི་ཕྱིར་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་དང་བཞོན་པ་དང་གོས་དང་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ནི་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་དང་དྲི་དང་རོ་
དང་རེག་བྱ་དག་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བཏགས་པའི་ཡོད་པའི་
ཆོས་རྣམས་ལ་བརྟེནེ་པའི་མིང་རྣམ་པ་དུ་མ་མང་པོ་སྣ་ཚོགས་དེ་དག་ཀྱང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདུས་པ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་དང་། འདུས་པ་དུ་མ་ལ་བརྟེན་པའོ། །བཟའ་བ་དང་། བཏུང་བ་དང་། བཞོན་པ་དང་། གོས་དང་། རྒྱན་ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་འདུས་པ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །རི་མོའི་ལས་
དང་འཇིམ་པའི་ལས་དང་། ཁང་ཁྱིམ་དང་གཞལ་མེད་ཁང་དང་དམག་དང་ནགས་
ཚལ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་འདས་པ་དུ་མ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཆོས་
གཟུགས་ཅན་རྣམས་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་བཅུ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དེ་ཉིད་ཉེ་བར་གདགས་པ་བྱས་ནས་ཆོས་གཟུགས་ཅན་
རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་གཟུགས་ཅན་དེ་དག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། དངོས་པོ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཁམས་དང་། ལས་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་
གཟུགས་གང་ཡིན་པ་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་དང་།
འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
ལས་གོང་ན་ཡང་མེད་ལ་དེ་ལས་ལྷག་པ་ཡང་མེད་དོ། །གཟུགས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དང་བ་དང་དང་བའི་གཟུང་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་གཟུང་བའོ། །དེ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

548

ལ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་རྒྱུར་བྱས་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔའི་རྟེན་གྱི་གཟུགས་དང་བ་རྣམ་པ་ལྔ་ནི་གཟུགས་དང་བ་ཞེས་བྱའོ། །མཚུངས་པའི་གཟུགས་དང་བ་ལྔ་པོ་དག་གི་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལྔ་པོ་དག་ནི་དང་བས་གཟུང་བའི་གཟུགས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་དང་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་དང་ཡུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བ་གང་དག་ཡིན་

པ་དེ་དག་ནི་རིམ་གྱིས་རང་གི་རྒྱུན་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་དང་
མཚུངས་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་གཟུགས་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་ཞེས་བྱའོ། །སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་ཐམས་ཅད་ནི་ཡུལ་མནན་ཏེ་གནས་པ་དང་།
ཡུལ་ལས་རྟག་ཏུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །དང་
བའི་གཟུགས་དང་དང་བའི་གཟུང་བའི་གཟུགས་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་དང་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །ལག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་བོང་བ་
དང་དབྱུག་པ་དང་མཚོན་ཆ་དང་གྲང་བ་དང་དྲོ་བ་དང་བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་པ་དང་ཤ་སྦྲང་དང་སྦྲང་བུ་མཆུ་རིངས་དང་རླུང་དང་ཉི་མ་དང་སྡིག་སྦྲུལ་གྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རེག་པ་དག་གིས་རེག་པར་བྱར་རུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་
པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ས་པའི་གཟུགས་ལ་སྲེད་པ་དང་ལས་ཀྱིས་མངོན་པར་བསྒྲུབས་པའི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་ན་
སྤྱོད་པའི་གཟུགས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པའི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

549

གཟུགས་ལ་སྲེད་པ་དང་ལས་ཀྱིས་མངོནོ་པར་བསྒྲུབས་པའི་གཟུགས་གང་ཡིནི་པ་དེ་
ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱའོ། །ཁམས་ལས་གཟུགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པ་
རྣམས་ལ་ནི་གཟུགས་མེད་དོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་འདི་ལྟ་སྟེ། ལག་པ་དང་བོང་བ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དག་གིས་རེག་པར་བྱར་རུང་བ་གང་
ཡིན་པའི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་
ལྷ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལག་
པ་དང་དབྱུག་པ་དང་མཚོན་ཆའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དག་གིས་རེག་ན་གནོད་པར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གྲང་བ་དང་ཚ་བ་དང་བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོ་བྱད་ཐམས་
ཅད་ནི་འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་ལེགས་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་པ་དག་འབྱུང་ཡང་གནོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་གཟུགས་ནི་ལག་པ་དང་དབྱུག་པ་དང་། མཚོན་ཆའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དག་གིས་ཀྱང་རེག་ན་ཡང་གནོད་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དག་གིས་ཀྱང་གནོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ལུས་ཀྱི་ལས་དང་ངག་གི་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་གཟུགས་ཅན་ནི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་ལས་ལས་གཟུགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །ཆོས་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

550

རྣམ་པ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཟུགས་འདུས་པ་ནི་གཟུགས་འདུས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལས་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མ་འདྲེས་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་། མ་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་
པའོ། །དེ་ལ་མ་འདྲེས་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ནི་གང་ལ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཁོ་ན་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །མ་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ནི་གང་ལས་
འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་གཉིས་སམ་དེ་བས་ལྷག་པ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མ་འདྲེས་
པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས་འདུས་པ་ལ་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་མ་གཏོགས་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་འདྲེས་ཤིང་དབྱེར་མེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འབྱུང་བ་རྣམས་
ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་དབྱེར་མེད་པ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་པའི་འབྱུང་
བ་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས་འདུས་པ་ལ་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གང་ཡིནི་པ་དེ་རྒྱུར་བྱས་པའི་
གཟུགས་བཞིན་དུ་དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་
དབྱེར་མེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱུར་བྱས་པའི་
གཟུགས་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་ཅིང་འཇུག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་

དང་། ཡུལ་ཐ་དད་པ་གནོན་པའི་མཐུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་རྣམས་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་དབྱེར་མེད་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འདི་
ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནོར་བུ་འོད་སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་ལྡན་པ་ཟ་མ་ཏོག་ཏུ་བཅུག་པ་རྣམས་ཀྱི་འོད་སྣ་ཚོགས་དག་དང་འདྲའོ། །དེ་ལ་འདྲེས་ཤིང་དབྱེར་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་དཔེའི་དོན་ཡང་སྔ་མ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཡང་
ཏིལ་དང་སྲན་ཆུང་དང་། མོན་སྲན་གྲེའུ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཕྱེ་མ་ཞིབ་མོ་རྣམས་དང་།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

551

སྦྲང་རྩི་དང་བུ་རམ་ལ་སོགས་པ་བསྲེས་པས་བསྡུས་པའི་འདུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ཕྱོགས་གཅིག་དབྱེར་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། འདྲེས་པའི་དངོས་པོས་དབྱེར་མེད་པ་
ཡང་མ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་འདུས་པ་དེ་ནི་སྦྱོར་བས་དབྱེར་མེད་པ་
ཡིན་པ་དང་། མང་པོ་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་འདུས་པ་གཅིག་གི་མཚན་ཉིད་
མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་འདུས་པ་གཅིག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་

བྱ་སྟེ། ཕྱོགས་གཅིག་དབྱེར་མེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་འདྲེས་པའི་དངོས་པོ་དབྱེར་མེད་
པར་ཡང་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་དེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཆོས་
བསྟན་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཁ་དོག་དང་། དབྱིབས་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། མིག་གི་ཡུལ་དང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པས་སོ། །ཆོས་བསྟན་དུ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་དེ་ལས་བཟློག་པ་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། ཡུལ་མནན་ཏེ་གནས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་འདུས་པ་འགྲོ་བའི་གོ་སྐབས་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་། ལག་པ་དང་བོང་བ་དང་དབྱུག་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དག་གིས་གཟུགས་སུ་རུང་བ་དང་། དང་བའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཟུང་བ་ཡིན་པ་དང་།

དང་བའི་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་

པས་སོ། །ཆོས་ཐོགས་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་དེ་ལས་བཟློག་པ་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆོས་བསྟན་དུ་མེད་ལ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

552

ཐོགས་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། རྒྱུ་དང་། ཡུལ་གནོནོ་པ་དང་། སྣང་བ་དང་། འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་། དམིགས་པས་སོ། །དེ་ལ་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྡན་པའི་གཟུགས་ལ་མོས་པ་ནི་བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་སྐྱེས་ན་ཡུལ་ན་གནས་པར་སྣང་བས་དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་བཅུའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་ཡང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་འདུས་པ་འགྲོ་བའི་ལས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ལ་ཡང་སྒྲིབ་པར་མི་གནས་ལ། དང་བའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན། དམིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་

པས། དེའི་ཕྱིར་བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལག་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དག་གིས་གནོད་པར་བྱར་མེད་པས། དེའི་ཕྱིར་གྱུར་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དངོས་གཞིའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་སྟེ།
གཟུགས་དེ་ནི་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན།
སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྲུལ་པ་སྤྲུལ་པར་མི་ནུས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གང་མཐུ་དང་ལྡན་པ་དེས་སྤྲུལ་པར་ནུས་པ་དེ་བཞིནི་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམེས་མཐུ་དང་ལྡན་པ་
དེ་ལ་བསྟན་ནས། བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་དེ། སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུར་འབྱུང་ཞིང་དེ་ཉིད་དེའིེི་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི། མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མཐུ་དང་མི་ལྡན་
པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་བསྟན་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་
ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་དེ་ལས་བཟློག་པ་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

553

བྱའོ།། །།
བམ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་པ། དེ་ལ་ཆོས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། གཞི་དང་བག་ལ་ཉལ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་། མངོན་པར་སྐྱེ་བས་སོ། །ཆོས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་གང་ཞེ་ན། དང་བའི་གཟུགས་དང་དེ་དང་འབྲེལ་པ་དང་། མ་འབྲེལ་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང་། སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་གཞི་དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་བག་ལ་ཉལ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། དམིགས་པ་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་དག་གིས་ཅི་རིགས་པར་
ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིནི་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དང་བའི་གཟུགས་དང་། སེམེས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོནོ་ཡང་དག་པར་མ་བཅོམོ་པ་དང་། མ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བག་ལ་ཉལ་ཞེས་
བྱ་བ་སྟེ། གནས་ངན་ལེན་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཇི་སྐད་དུ་དེ་མ་ལུས་པར་མ་
སྤངས་པའི་བར་དུ་དེས་ན་དེ་དག་བག་ལ་ཉལ་ལས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་
དག་ནི་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལས་ཀྱང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་། མངོནོ་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་
བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་པའི་དམིགས་པ་ལས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

554

ལ་ད་ལྟར་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ལ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་
གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིནི་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་
འདི་ལྟ་སྟེ། ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དབང་གིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དག་འབྱུང་བ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཡང་དེའི་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ལས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །འདི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་གང་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ལ་དམིགས་ནས་བྱུང་བའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དེ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་དམིགས་ལ་ལས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་མི་བྱའོ། །ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་
ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དང་བའི་གཟུགས་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཉོནོ་མོངས་པའི་དམིགས་པ་ལས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་རང་གིས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་མཚན་མས་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་བ་དེའིེི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་དེ་གསལ་བར་དེའིེི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིནི་ནོ། །དེ་ལ་མངོནོ་
པར་སྐྱེ་བ་ལས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བག་ལ་ཉལ་ཡང་མ་སྤངས་ཤིང་། ཉོན་མོངས་པའི་གནས་དང་མཐུན་པའི་ཡུལ་ཡང་སྣང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་ཚུལ་
བཞིནི་མ་ཡིནི་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ན། རྒྱུ་དེ་དང་རྐྱེན་དེས་
ཆོས་གང་ལ་ལ་སྐྱེ་བའམ། སྐྱེས་པའམ། སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མངོནོ་པར་སྐྱེ་བ་ལས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་མི་དགེ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

555

བའི་ཉོན་མོངས་པ་དག་ལས་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་དབང་གིས་
འབྲས་བུའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་གང་དག་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་ལས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་

བྱའོ། །གཞན་ཡང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་དེར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཉིང་མཚམས་
སྦྱོར་ཞིང་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་ལས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་
ལྟར་ན་ཆོས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་གཞི་དང་བག་ལ་ཉལ་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནར་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་དང་དམིགས་པའི་གཟུགས་དང་། དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །བག་ལ་ཉལ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མཐོང་བ་དང་། བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་དགེ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུར་བྱས་པའི་
གཟུགས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དེ་དག་ལ་ལ་གང་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ལུང་དུ་
མ་བསྟན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་དགེ་བ་
གང་དག་ཡིན་པ་རྣམས་སོ། །གང་དག་འགག་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

556

ཆོས་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སེམེས་དང་སེམེས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཉོནོ་མོངས་པ་ཅན་དེ་དག་མི་འབྱུང་བས་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་མི་འབྱུང་བས་རབ་
ཏུ་ཕྱེ་བའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་

པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གང་དག་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མཐོང་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དོ། །བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྤོང་བའི་གཉེནེ་པོ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་དང་རྒྱུད་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྒོམ་པའི་ལམ་དང་མི་སློབ་པའི་ལམ་སྟེ། ཆོས་ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་དེ་དག་གིས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་པའང་རྣམ་པ་ལྔས་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། གནས་དང་། གཞི་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་དང་། གྲོགས་དང་། ཀུན་ནས་སློང་བས་སོ། །དེ་ལ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་ནི་ཆོས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་རོ་མྱང་བ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་དང་། རོ་མྱང་བ་ལ་ཡོངས་སུ་ཞེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉོན་
མོངས་པའི་གཞི་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་དང་། འགྱུར་བའི་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཉོན་
མོངས་པ་དེ་ལ་མི་ཤེས་ཤིང་རྨོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་གྲོགས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་ནག་པོའི་ཕྱོགས་རྣམ་པ་ལྔ་འབྱུང་བ་ནི་དེ་ཀུན་ནས་སློང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

557

ལ་འདོད་པ་དང་ལྟ་བ་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པ་ལས་འཐབ་མོ་དང་། མཚང་འདྲུ་བ་དང་། རྩོད་པ་དང་། འགྱེད་པའམ། གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་དག་འབྱུང་བ་ནི་ནག་པོའིོི་ཕྱོགས་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་གང་ཡང་རུང་བས་མི་འཛེམ་
ཞིང་དེ་ལ་ཤས་ཆེར་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས་གཉིས་པ་ཡིན་

ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཀའ་ཐུབ་དྲག་པོ་པ་རྣམས་སམ། དེ་ལས་གཞན་པའི་དགེ་སྦྱོང་དང་། བྲམ་ཟེ་ཟས་མི་ཟ་བ་དང་། མེར་འཇུག་པ་དང་། གཡང་སར་མཆོང་བ་ལ་སོགས་པ་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་སླུ་བའི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས་གསུམ་པ་ཡིན་

ནོ། །ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་ནག་པོའིོི་ཕྱོགས་
བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྲིད་པ་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས་ལྔ་པ་ཡིན་

ནོ། །དེ་ལ་དང་པོས་ནི་ཁོན་དང་བཅས་པ་དང་། ཉེས་རྩོམ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཡོངས་སུ་གདུང་བས་བདག་ཉིད་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གསུམ་པས་ནི་དོན་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཡོངས་སུ་ངལ་བ་ཁས་བླང་པས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །བཞི་པས་ནི་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བར་སྐྱེ་བས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ལྔ་པས་ནི་སྐྱེ་བ་དང་། རྒ་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་མི་འབྲལ་བས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་གནས་སུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་གཞི་དང་བཅས་པ་དང་། གྲོགས་དང་བཅས་པ་དང་། ཀུན་ནས་སློང་བ་དང་བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དང་ལྡན་པས་ན་ཆོས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཞེས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

558

བྱའོ། །ཆོས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་དེ་ལས་
བཟློག་པ་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉེ་བར་ལེན་པ་མ་ཡིན་

པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དག་ནི་གནས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གཞི་དང་བཅས་པ་དང་། གྲོགས་དང་
བཅས་པ་དང་། ཀུན་ནས་སློང་བ་དང་བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་མི་དམིགས་པས། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆོས་
ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། གནས་དང་གཞི་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ལྔས་ཏེ་སྔ་མ་བཞིན་

ནོ། །དེ་ལ་གནས་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་ཉིད་དོ། །གཞི་ནི་དེ་ཉིད་ལ་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བའི་གནས་དང་མཐུན་པ་རོ་མྱང་བའི་གཞིའི་ཆོས་ཡོད་པ་རྣམས་
སོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རོ་མྱང་བས་བསྡུས་པའི་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་སྐྱེ་བའོ། །གྲོགས་ནི་རོ་མྱང་བ་དེ་ལ་ཀུན་དུ་འདོད་ཆགས་ཤིང་ལྷག་པར་ཞེན་པ་
གང་ཡིནི་པའོ། །ཀུན་ནས་སློང་བ་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། སྔ་མ་ཁོ་ན་བཞིན་

དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་གནས་སུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་གཞི་དང་གནས་པ་ནས་ཀུན་ནས་སློང་བ་དང་བཅས་པའི་བར་གྱི་ཟང་ཟིང་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་ཟང་ཟིང་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་དེ་ལས་བཟློག་པ་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་སྔར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་
རོ། །ཆོས་ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། གནས་དང་གཞི་ལ་སོགས་པ་སྔ་མ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

559

བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་གནས་ནི་འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དག་གོ །གཞི་ནི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གནས་དང་མཐུན་པ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་པོ་དག་གོ །ཞེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྐྱེན་དེ་དང་དམིགས་པ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་སོ། །གྲོགས་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་
ལོག་པར་སྨོནོ་པ་འདོད་པ་ལ་ཀུན་དུ་རྟོག་པ་སྟེ། དེ་དང་འགྲོགས་ན་དེ་ཀུན་དུ་རྟོག་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་བྱའོ། །ཀུན་ནས་སློང་བ་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། སྔ་མ་
བཞིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ནི་གཞི་དང་བཅས་པ་དང་། གྲོགས་དང་བཅས་པ་དང་། ཀུན་ནས་སློང་བ་དང་བཅས་པའི་ཞེན་པ་དེས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་དེ་ལས་བཟློག་པ་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྔ་མ་བཞིནི་ནོ། །དེ་
ལ་ཆོས་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་དང་བའི་གཟུགས་དང་། དང་བས་གཟུང་བའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་སེམས་དང་སེམེ ས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་དགེ་བ་དང་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་སྤངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་འཇིག་རྟེན་པའི་གཟུགས་བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཆོས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

560

དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་གཉེན་པོ་རྣམས་དང་། བསྒོམོ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་གཉེན་པོ་རྣམས་དང་། འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲོས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་། དེའི་དམིགས་པ་བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། སློབ་པ་རྣམས་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། མི་སློབ་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་དེ་དག་ཀྱང་འཇིག་རྟེནེ་རྣམ་པ་ལྔ་ལས་བརྩམས་ནས་དེར་གཏོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཇིག་རྟེནེ་རྣམ་པ་ལྔ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། འདོད་པའི་འཇིག་རྟེན་དང་། གཟུགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡིན་པར་བལྟ་

བར་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་
རྣམ་པ་ལྔ་པོ་དེར་མ་གཏོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆོས་འདུས་བྱས་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ཕྱི་མའི་མཐའ་ནས་མི་འབྱུང་བ་དང་། སྔོན་གྱི་མཐའ་རྣམ་པར་ཞི་བ་དང་། དབུས་ཀྱི་མཐར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་གནས་པ་དང་། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་རྒྱུན་དང་། འབྲས་བུའི་རྒྱུན་གྱིས་སོ། །ཆོས་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལས་བཟློག་པ་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ན་གང་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །མྱ་ངན་ལས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

561

འདས་པ་འདུས་བྱས་འགགས་པ་ལས་གུད་ན་ཡོད་དམ་ཞེས་འདྲི་བ་ཡང་ཚུལ་བཞིནི་
མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ། ལན་འདེབས་པ་ཡང་ཚུལ་བཞིནི་མ་ཡིན་པ་ཡིན། སེམས་པ་ཡང་
ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གུད་ན་མེད་པ་དང་། གུད་ན་ཡོད་
ཀྱང་ཡོད་ལ་མེད་ཀྱང་མེད་པ་དང་། གུད་ན་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་

ནམ་ཞེས་འདྲི་བ་ཡང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ། ལན་འདེབས་པ་ཡང་ཚུལ་
བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིན། སེམས་པ་ཡང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འགོག་པ་ནི་འདུས་བྱས་རྣམ་པར་ཞི་བ་ཙམ་དང་། འདུས་བྱས་དང་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་འདུས་བྱས་
རྣམ་པར་ཞི་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནི་གུད་ན་ཡོད་དམ་ཞེས་འདྲི་བའམ། ལན་འདེབས་
པའམ། སེམས་པ་ནི་མ་སྤྲོས་པ་སྤྲོས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འདུས་བྱས་དང་མཚན་
ཉིད་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ནི་གུད་ན་མེད་དམ་ཞེས་འདྲི་བ་དང་། ལན་འདེབས་པ་དང་། སེམས་པ་ཡང་མ་སྤྲོས་པ་ཁོ་ན་སྤྲོས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་རྒྱུ་
གཉིས་པོ་འདུས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་གུད་ན་ཡོད་པ་དང་གུད་ན་མེད་པ་ཡིན་ནམ་

ཞེས་འདྲི་བ་དང་ལན་འདེབས་པ་དང་། སེམས་པ་ཉིད་ཀྱང་མི་རུང་ངོ་། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་འདི་སྙམ་དུ་མྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་ནི་འདུས་བྱས་འགགས་པ་ལས་གུད་ན་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་
ཡང་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཤིང་འདྲི་བ་དང་། ལན་འདེབས་པ་དང་། སེམས་པ་དེ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དོན་དུ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་རྩོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བ་དང་སྤྲོས་པ་མེད་པ་དང་། སོ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

562

སོ་རང་གི་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དམིགས་
པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། དགེ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དམིགས་པའི་ཆོས་དག་ཀྱང་ཡོད། མི་དགེ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དམིགས་པའི་ཆོས་དག་ཀྱང་ཡོད། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དམིགས་པའི་ཆོས་དག་ཀྱང་ཡོད། ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དམིགས་པའི་ཆོས་དག་ཀྱང་ཡོད། རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དམིགས་པའི་ཆོས་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་དགེ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་ནི་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དགེ་བ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལུང་
དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་
འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། ལུང་དུ་བསྟན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །གཟུགས་དང་ལྡན་པ་དགེ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་ཡང་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཡིན་ནོ། །འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་གཟུགས་མེད་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའམ། སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་དགེ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་རང་གི་ས་པ་ཁོ་ནའི་ཆོས་རྣམས་ཡིནི་གྱི་ས་འོག་མ་
པ་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དབང་མ་ཐོབ་པ་ལྷག་མཐོང་གིས་སྤྱོད་
པ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བྱེ་བྲག་ཕྱེད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་
གང་དག་ཡིནི་པ་དང་། སློབ་པ་གང་དག་ཡིནི་པ་དང་། དགྲ་བཅོམོ་པ་གང་དག་ཡིནི་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

563

དེ་དག་གི་གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་དགེ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་ནི་ས་འོག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིནི་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམེས་དཔའི་དབང་ཐོབ་པ་གང་དག་ཡིནི་

པ་དེ་དག་ནི་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་སུ་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་དག་གིས་དེ་ན་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པའི་བྱ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བ་དང་།

སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་
དག་ནི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དམིགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡིནི་པར་

རིག་པར་བྱའོ། །དམིགས་པ་བསམས་པ་ལས་བརྩམས་ནས། མིང་གིས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན། །མིང་ལས་ལྷག་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །མིང་ཆོས་གཅིག་གི་དབང་རྗེས་
སུ། །ཐམས་ཅད་འགྲོ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར། །ཞེས་གང་གསུངས་པའི་ཚིག་དེའི་དོན་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱུ་བརྟག་པ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྟག་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་བརྟགས་པས་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་དང་། ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་དེ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གང་
ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་ལས་ནི་མིང་གི་ཕུང་པོ་བཞི་པོ་དག་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་རང་གི་ཡུལ་གྱི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ལ། ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལས་ནི་ཐ་སྙད་ལས་འབྱུང་བའི་མིང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་དེའི་རྟེན་གྱི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཏོ། །གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་བཞི་པོ་དག་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་བདག་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་མི་དམིགས་ལ། ཐ་སྙད་ལས་བྱུང་བའི་མིང་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །དེ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

564

གཉི་ག་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ན་ཡུལ་གྱི་མཚན་མ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་སློང་བ་དང་། རྗེས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་གྱི་མཚན་མའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དེའི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལས་དགོངས་ནས་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འཛིནི་པ་ལས་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་རྟོགས་པས་ནི་དེ་ཡང་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་རྟོགས་ན་དེ་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་དང་། སྤྱོད་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་དང་། མཁས་པའི་དམིགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པའོ། །དམིགས་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་
དམིགས་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་། དེ་བཞིན་

ཉིད་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཡང་འབྱུང་བའི་ལས་དང་། ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ལུས་དེ་དང་དེ་དག་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་པ་ཀུན་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་ངན་ལེན་དུ་གཏོགས་པ་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ངན་ལེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དེའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དག་སྡུག་བསྔལ་བ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བདེ་བའི་ཚོར་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་དང་། སྡུག་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

565

བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་
ཡིན་ནོ། །གནས་ངན་ལེན་དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
ཚོར་བ་ལ་ནི་གསལ་བ་དང་མངོན་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་

བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་བ་
ཞེས་བྱའོ། །བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བ་དག་གིས་རྣམ་པར་དཀྲུགས་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ནི་ཡོངས་
སུ་བཅད་པར་སླ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ལ་ལ་ཞིག་གིས་འབྲས་ཡོངས་སུ་
གདུང་བ་དང་བཅས་པ་ལ། བསིལ་བའི་རེག་པ་དང་ཕྲད་པས་ནི་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་རེག་པ་དང་ཕྲད་པས་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འདུ་ཤེས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །འབྲས་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་བཅས་པ་དེ་ལ་རེག་པ་དེ་གཉི་ག་མེད་ན་ནི། དེའི་ཚེ་ན་འབྲས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཙམ་གསལ་བ་དང་མངོན་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་གནས་ངན་
ལེན་དུ་གཏོགས་པ་གནས་པ་འབྲས་ཡོངས་སུ་གདུང་བའི་གནས་ལྟ་བུ་དེ་ལ་ཡང་། རེག་པ་བསིལ་བ་དང་ཕྲད་པའི་གནས་ལྟ་བུར་ནི་བདེ་བའི་ཚོར་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་རེག་པ་དང་ཕྲད་པའི་གནས་ལྟ་བུར་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །རེག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་མེད་པར་འབྲས་ཙམ་གྱི་གནས་ལྟ་བུར་ནི་སྡུག་
བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་བདེ་བའི་
ཚོར་བ་ལ་ནི་ལྷག་པར་ཆགས་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ནི་འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་ཞེས་བྱའོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་ལ་ནི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་སུ་འགྱུར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

566

བས་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ནི་ཁོང་ཁྲོ་བ་བག་ལ་ཉལ་ཞེས་བྱའོ། །སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་

བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་གནས་ངན་ལེན་དུ་གཏོགས་པ་འདུ་བྱེད་
གནས་པའི་ལུས་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལ་བདེ་བ་དང་། མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བ་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བས། དེའིེི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིནི་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིནི་པའི་ཚོར་བ་ལ་ནི་
མ་རིག་པ་བག་ལ་ཉལ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་བདེ་བའི་ཚོར་བ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་བྱིས་པ་ནི་གཞི་དེས་ཚེ་འདི་ལ་ལུས་ཀྱིས་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དང་། ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་སྤྱད་ནས་ལུས་ཞིག་སྟེ་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ངན་སོང་ངན་འགྲོ་ལོག་པར་ལྟུང་བ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་འབྱུང་བའི་སྲེད་པས་ཕྱི་མ་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་བདེ་བའི་ཚོར་བ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀུན་དུ་གནས་པས་ཕྱི་མ་ལ་འགྲོ་བ་ལྔར་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ནི་མི་འདོད་པས་རེག་པ་ནས་དེས་མྱ་ངན་བྱེད་སྒྱིད་ལུག་པར་བྱེད། སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པར་བྱེད་པ་ནས་ཀུན་དུ་རྨོངས་པའི་བར་དུ་འགྱུར་ཞིང་། གཞི་དེས་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་གསུམ་ཆར་སྤྱད་ནས་ངན་སོང་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་ཀུན་ཏུ་གནས་པས་ཚེ་འདི་པ་དང་། ཚེ་ཕྱི་མ་པའི་སྡུག་བསྔལ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །སྡུག་བསྔལ་
ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་ལ་དེ་ལྟར་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་
པ་ནི་བདེ་བའི་ཚོར་བ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སྐྱེད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་ལ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

567

ཁོང་ཁྲོ་བས་སྐྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་སེམས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་རྩ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་གསུམ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་

རྣམ་པར་གཞག་གོ །དེ་ཉིད་ལས་དགོངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདེ་བའི་ཚོར་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་དུ་བལྟ་བར་བྱ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་ནི་ཟུག་རྔུར་བལྟ་བར་བྱ། སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་། འགོག་
པའི་ཆོས་ཅན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །མི་རྟག་པར་ལྟ་བ་ནི་རིམ་གྱིས་

ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཐམས་ཅད་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་ཡང་དག་པར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་གཟིགས་པ་
རྣམས་ནི་སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་པའི་ཕུང་པོ་མཆོག་ཏུ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་དག་ལ་ཡང་དགའ་བ་མི་འཐོབ་ན། ཤིན་ཏུ་དམན་པ་དག་ལ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཡང་འབྱུང་བ་བའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་འདུ་བྱེད་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེནེ་པ་ཡིནི་མོད་ཀྱི། བཅོམོ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་
སྡེའི་ཚུལ་གྱིས་གཙོར་ནི་སྲིད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །ཉོན་མོངས་པའིཕྱོགས་ཀྱི་
གནས་ངན་ལེན་དེ་སྤངས་པ་ནི་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་རྒྱུ་ཡང་དག་པར་
ཆད་པ་རྣམས་ཀྱི་མི་འབྱུང་བ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སྔོན་གྱི་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངང་གིས་འགག་པ་ནི་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

568

དབང་དུ་བྱས་ནས་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་
ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་འཕགས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ནི་ལམ་གྱི་བདེནེ་པ་ཡིནི་ནོ། །བདེནེ་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་ནི་སྡུག་
བསྔལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་སྤང་བ་དང་། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་དང་། ལམ་བསྒོམ་པའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་བསྡུས་ཏེ་རྣམ་པར་གཞག་པས་རྣམ་
པར་གཞག་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་ཆེར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་ཚད་མེད་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེནེ་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་རགས་པ་ལ་བརྟེནེ་ནས་ཆ་ཕྲ་བ་ལ་གཟུད་པའི་ཕྱིར་དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དུ་བརྟགས་ཏེ། ཕྱིས་ཉེ་བར་ལེནེ་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དག་བསྟན་ཏོ། །གནས་པ་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། ཁམ་གྱི་ཟས་དང་། རེག་པའི་ཟས་དང་། ཡིད་ལ་སེམས་པའི་ཟས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་དང་། སྲོག་གི་དབང་པོ་ནི་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་རགས་པ་ཡིན་པས་འདོད་པའི་
ཁམས་ནི་འགྲོ་བ་ལྔ་ཆར་ན་ཡོད་དེ། ཉི་ཚེ་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་དེ་དག་ཁ་ཅིག་ན་ཡང་ཡོད་ལ། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་དག་ན་ནི་མེད་དོ། །ཟས་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཁམས་གསུམ་ཆར་ན་ཡང་དམིགས་སོ། །སྲོག་གི་དབང་པོ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་སེམས་ཅན་དུ་ཉེ་བར་གདགས་པ་མཛད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གནས་པ་བསྒྲུབ་པའོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །གང་གི་ཚེ་རྒྱུ་བདུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། བདུན་གང་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་དང་པོ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་གནས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདུ་བྱེད་སྐྱེས་ན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

569

གནས་ཀྱི་མ་སྐྱེས་ན་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲོག་གི་དབང་པོ་དང་། ཟས་ཀྱང་ཡིན་

ནོ། །སེམས་ལ་དབང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་དག་ནི་ཚེའི་
འདུ་བྱེད་བསྲིངས་ནས་བསྐལ་པའམ་བསྐལ་པ་ལས་ལྷག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ཡང་གནས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཇི་སྲིད་དུ་རྒྱུ་དང་།
རྐྱེན་དང་མ་བྲལ་བ་དེ་སྲིད་དུ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་པའི་རྒྱུན་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཡང་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བསྒྲུབས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་གནས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ཐུན་
མོང་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །བར་དུ་གཅོད་པ་
མེད་པ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་གནས་པའི་རྒྱུ་བདུན་པ་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་གང་སྐྱེ་བ་ལ་
བགེགས་མི་བྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་པའི་འདྲ་བའི་རྒྱུན་དང་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པ་འཇིག་
པའི་རྒྱུ་མ་ཡིནི་པ་དེ་ནི་གནས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ནི་འཇིག་པ་ཁོ་ནར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཟས་དག་ཁོ་
ནས་གནས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཤེ་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་རྒྱུ་གཞན་བདུན་པོ་དེ་
དག་གིས་གནས་པ་ཡང་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་གནས་པའི་རྒྱུ་མང་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ།
ཟས་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་སྒོ་མང་པོ་སྣ་ཚོགས་པ་དག་གིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་གནས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཟས་ལས་གྱུར་པའི་གནས་པ་འདི་ནི་བྱིས་པ་
གཞོན་ནུ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཀྱང་གཟུང་སླ་བ་དང་། འཇུག་སླ་བ་དང་། རྟོགས་པར་སླ་བ་
ཡིན་གྱི། གཞན་དག་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཟས་རྣམས་ནི་དབང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

570

པོ་དང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་མ་འཕེལ་བ་རྣམས་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ནད་ཀྱིས་ཐེབས་པ་རྣམས་ཀྱང་ནད་མེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དག་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་ཚེ་རིང་པོ་དག་ཀྱང་ཟས་མ་རྙེད་ན་དུས་མ་
ཡིན་པར་འཆི་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་འདི་ནི། དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ལ་སོགས་
པ་བསྒོམ་པ་ལ་འཇུག་སླ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་རྒྱུ་ལྔ་པོ་དེ་དག་གིས་ན་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཟས་དག་གིས་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་
སྲོག་གི་དབང་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་གནས་པར་གསུངས་ཤེ་ན། གནས་གང་ན་ལན་འགའ་ཡང་ཟས་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་། གང་ན་ཟས་ཚོགས་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་བཙལ་མི་དགོས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་ཀྱང་ཡོད་མོད་ཀྱི་གནས་དེ་ན་སྲོག་གི་དབང་པོའི་དབང་ཁོ་ནས་གནས་པར་འགྱུར་ཞིང་། གང་དག་གི་ཚེ་ཇི་ལྟར་འཕངས་པ་དེ་དག་དུས་དེ་སྲིད་དུ་གནས་པར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་གནས་དེའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། སྲོག་གི་དབང་པོས་སེམས་ཅན་རྣམས་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་གནས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་དྲི་དང་རོ་དང་། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམསཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་
ལྟར་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་རྣམས་ལེགས་པར་ཞུ་བས་ནི་འཕེལ་བར་བྱེད་ལ་མི་མཐུན་པར་ཞུ་བས་ནི་འགྲིབ་པར་བྱེད་ཀྱི། དེ་དག་ལས་གཞན་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་ཡང་མི་འཇུག་ལ་འགྲིབ་པའི་ཕྱིར་ཡང་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་དག་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་ཞེས་མི་བྱའོ། །དེ་ལ་ཁམ་ཟ་བའི་ཚེ་ན་ཡིད་དུ་འོང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

571

བས་ཟ་བ་པོའི་དབང་པོ་རྣམས་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་ཞེས་
བརྗོད་པར་མི་བྱ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་ནི་རེག་པའི་ཟས་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་འཕྲོད་པས་བདེ་བ་དང་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་འཇུ་ན་ནི་དེ་ཞུ་བ་ན་ཁམ་གྱི་ཟས་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཞུ་ཡང་བདེ་བ་དང་འཕེལ་བར་མི་
འགྱུར་ན་ནི་དེ་ཞུར་ཟིན་ཀྱང་ཁམ་གྱི་ཟས་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །ཁམ་ཟ་བའི་
ཚེ་ན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བས་ཟབ་པོའི་དབང་པོ་རྣམས་ཚིམ་པར་མི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་

དེ་ནི་ཟས་འགའ་ཡང་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་འཕྲོད་པས་ཞུ་བ་
ན་བདེ་བ་དང་འཕེལ་བར་འགྱུར་ན་ནི་དེ་ཁམ་གྱི་ཟས་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཞུ་བ་ན་བདེ་བ་དང་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་ན་ནི་དེ་ཞུར་ཟིན་ཀྱང་ཟས་
ཡིན་པར་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །ཁམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཟས་ཀྱང་ཡིན་ལ། ཟས་གང་ཡིན་

པ་དེ་ཡང་ཁམ་ཡིནི་ནམ་ཞེ་ན། མུ་བཞིར་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཁམ་
ཡིན་ལ་ཟས་མ་ཡིན་པ་ནི་ཁམ་གང་དབང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་འཕེལ་བར་མི་
འགྱུར་བའོ། །ཟས་ཡིནི་ལ་ཁམ་མ་ཡིནི་པ་ནི་རེག་པ་དང་ཡིད་ལ་སེམེས་པ་དང་། རྣམ་
པར་ཤེས་པ་གང་དབང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའོ། །ཟས་ཀྱང་
ཡིན་ལ་ཁམ་ཀྱང་ཡིན་པ་ནི་ཁམ་གང་དབང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་འཕེལ་བར་
འགྱུར་བའོ། །ཁམ་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་ཟས་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་ནི་རེག་པ་དང་ཡིད་ལ་སེམས་
པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་དབང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་བའོ། །རེག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་མུ་བཞི་དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་
བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་རིག་པར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

572

བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡང་རིག་པར་བྱ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆོས་
རྣམས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་
མདོར་བསྡུ་ན་ཟག་པ་རྣམས་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དང་ཉམས་པ་དང་མ་སྤྱད་པ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཟག་པ་རྣམས་
ལས་ནི་མི་དགེ་བ་གང་དག་ཡིནི་པ་དེ་དག་ནི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱའོ། །བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་མཐུ་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཟག་པ་དང་
བཅས་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྟོབས་
དང་ལྡན་པ་ཡིནི་ནོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་པ་ནི་མཐུ་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཟག་པ་དང་ཟག་
པ་དང་བཅས་པ་གང་དག་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་གིས་སྤངས་པ་དེ་དག་ནི་ཉམས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལས་བཟློག་པ་དག་ནི་མ་ཉམས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདས་པའི་དུས་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྣམ་པར་སྨིན་
པ་རྣམ་པར་སྨིན་ཟིན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྤྱད་ཟིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་
དེ་དག་གི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་འདས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་མེད་དོ། །མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་
རྣམ་པར་སྨིནི་པ་འབྱིན་པར་འགྱུར་བ་གང་དག་ཡིནི་པ་དང་། ད་ལྟར་རྣམ་པར་སྨིནི་པ་

ཉེ་བར་གནས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་མ་སྤྱད་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྣམ་གྲངས་དེས་
ན་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཟག་པ་རྣམས་དང་བཅས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཅི་
རིགས་པར་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིནི་ཏེ། དེ་དག་ནི་མ་སྤངས་པ་དང་། དེ་དག་ནི་རྣམ་
པར་སྨིན་པ་སྔོན་རྣམ་པར་མ་སྨིན་པ་དང་། དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་བཅས་པ་
དག་ཡིན་ནོ། །ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

573

ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཟག་པ་རྣམས་དང་བཅས་ཏེ་སྤངས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པ་
རྣམ་པར་སྨིན་ཟིན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་

བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་འཆི་ཀའི་སེམས་ཐ་མ་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཉིང་
མཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་སེམས་ཀྱང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཕན་ཆད་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དགེ་བ་
དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཞེས་
བྱའོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་འོག་མ་པའི་དགེ་བའི་སེམས་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམེས་མངོནོ་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་མེད་པ་འབྱུང་བ་གང་ཡིནི་པ་

དེ་ཡང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་སྨིན་པ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་
དུ་ཡང་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིནི་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་
སྨིན་པ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་དེ་ལས་སྤངས་པ་དང་། མ་ཐོབ་པ་མ་གཏོགས་པ་དགེ་བའམ། མི་དགེ་བའམ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་གང་དག་རང་གི་ས་བོན་དང་ལྡན་པར་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ན་ཡང་འཆི་ཀའི་སེམས་ཐ་མ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སེམས་དང་པོའི་འོག་མ་གཉིས་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་
མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་
སེམས་དང་པོ་མ་གཏོགས་པ་དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་རྣམ་པར་སྨིན་པར་བསྡུས་
པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་བདེ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

574

དག་ནི་རྣམ་པར་སྨིནི་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིནི་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེའིེི་ས་བོན་རྣམ་པར་
སྨིན་པས་བསྡུས་པ་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བའི་རྒྱུ་དེ་དག་དང་། རྐྱེན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
རྣམ་པར་སྨིན་པ་དེ་ལས་སྐྱེའོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་སྡུག་
བསྔལ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བའི་རྒྱུན་འབྲེལ་པར་འབྱུང་ངོ་། །སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡི་དྭགས་དེ་དག་ཁ་ཅིག་ལ་ཡང་དེ་དང་
འདྲའོ། །ཡི་དྭགས་དེ་དག་ཁ་ཅིག་དང་། དུད་འགྲོ་རྣམས་དང་། མི་རྣམས་དང་། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་ལ་ནི། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རེས་འགའ་ནི་
སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་འབྱུང་། རེས་འགའ་ནི་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་འབྱུང་། རེས་འགའ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་
འབྱུང་བས་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་སོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལ་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་
ཡིད་བདེ་བ་ཁོ་ན་རྒྱུན་དུ་འབྱུང་ངོ་། །བསམ་གཏན་གསུམ་པར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་རྒྱུན་དུ་འབྱུང་ངོ་། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་སྟེ། དེ་
ཉིད་དེ་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་དགེ་བའི་
ཆོས་རྣམས་ནི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་བསྡུས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིནི་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ཀྱང་། རྣམ་པར་
སྨིན་པ་འདོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལས་བཟློག་པ་ནི་མི་འདོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

575

བྱའོ། །དེ་ལ་ལས་དཀར་བ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དཀར་བའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་མ་
བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཚོར་བའི་ས་བོན་གྱིས་
ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དང་གཅིག་ཏུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་

པར་རིག་པར་བྱའོ། །ལས་གནག་པ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གནག་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་
དེ་ལས་བཟློག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ལས་དཀར་གནག་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དཀར་

གནག་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་ས་བོན་རྣམ་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས་རྣམ་
པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཁོ་ནར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལས་དཀར་གནག་ནི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཀྱང་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། གནས་གང་ན་དཀར་པོ་དང་། ནག་པོ་གཉིས་ཀ་སྲིད་པའི་གནས་དེ་བའི་ལས་བསྡུས་པ་ནི་དཀར་གནག་ཅེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་གཞག་གོ །དངོས་པོའི་དབྱེ་བས་ཀྱང་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལས་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ། རེས་འགའ་ནི་ཕན་པའི་སེམས་ཉིད་ཉེ་བར་བཞག་ལ་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ལ་རེས་འགའ་ནི་གནོད་པའི་སེམེ ས་ཉིད་ཉེ་བར་གཞག་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་དག་ལས་ཕྲོགས་ཏེ་སྦྱིནི་པ་སྦྱིནི་པར་

བྱེད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་

བྱའོ། །ལས་དཀར་གནག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཀྱང་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལ་ལས་གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་ཤེས་བཞིན་དུ་ཕན་པ་བྱས་པས་གཞན་དག་ལ་

གནོད་པ་བྱས་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལས་སྐྱེས་བུ་དྲག་ཤུལ་ཅན་སྡིག་པ་བྱེད་པ་དག་ལ་སྡིག་པ་ལ་དགའ་བར་མ་བྱེད་ཅེས་ཞེ་སྡང་དང་ལྡན་པའི་སེམས་སྐྱེ་ན། སེམས་དེ་ཞེ་སྡང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ནི་ནག་པོའི་ཆ་ལ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

576

བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། སྡིག་པ་ལ་མི་དགའ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ནི་དཀར་
པོའི་ཆ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ལས་དེ་དང་། གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་
པ་དག་ནི་དཀར་གནག་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ།། །།
བམ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པ། དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་གང་དག་གི་ས་བོན་ཡང་དག་པར་མ་བཅོམ་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་དེས་རྒྱུ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །སྔོན་བྱས་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཁམས་
གསུམ་དུ་རྣམ་པར་སྨིནི་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིནི་པའི་རྣམ་པར་སྨིནི་པ་དེ་ནི་འདྲེནེ་པའི་
རྒྱུར་གྱུར་པ་ལས་དང་པོ་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གི་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་
བཞིན་དུ་མངལ་ནས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འདྲེན་པའི་རྒྱུ་
གནས་གསུམ་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དེས་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་

བྱའོ། །དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་འདྲེན་པའི་རྒྱུ་དྲོད་
གཤེར་ཉེ་བར་གྱུར་པས། རྒྱུ་དང་བཅས་པ་དང་། སྒོ་ང་ལས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེ་
བ་གང་ཡིན་པ་འདྲེན་པའི་རྒྱུ་སྒོ་ངའི་སྦུབས་ཆགས་པས། རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡང་དེ་
བཞིནི་ནོ། །དེ་བཞིནི་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་པོ་དག་ཀྱང་། བདག་པོའིོི་རྐྱེན་
དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ། མིང་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནས། ཡིད་དང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་གྱིས་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་

བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་རྣམས་
ཀྱང་གཅིག་ལ་གཅིག་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུས་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིནི་དུ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

577

མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་འདྲེན་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་

བརྟེན་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཉན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་དག་གིས་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱང་འདྲེན་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་དེ་ལས་བཟློག་པ་གསུམ་པོ་དག་གིས་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་
ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གནས་པ་ལས་
བྱུང་བ་དང་། ལོག་པར་རྩོལ་བའི་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་དོན་མེད་པ་ལས་བྱུང་བ་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བར་གནས་པ་ཡང་འདྲེན་པའི་རྒྱུ་དེས་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་
ཡིནི་ནོ། །དེ་བཞིནི་དུ་ཀུན་ནས་ཉོནོ་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིནི་པར་གནས་པ་ལས་བྱུང་བ་

དང་། ཡང་དག་པར་རྩོལ་བའི་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ལས་བྱུང་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་གནས་པ་ཡང་འདྲེན་པའི་རྒྱུ་དེས་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་

པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་པ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཡང་འདྲེན་པའི་རྒྱུ་དེས་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚེ་འདི་ལ་བསམ་གཏན་དང་
གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གང་དུ་ཅི་རིགས་པར་སྐྱེ་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འདྲེན་པའི་རྒྱུ་དེས་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་
ཆོས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་
འདྲེན་པའི་རྒྱུ་དེས་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་
འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་གང་དག་གིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་དེ་ཡང་། འདྲེན་པའི་རྒྱུ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

578

དེས་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་དག་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་གིས་ནི་རྒྱུ་དང་
བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་གི་རྒྱུ་མཐུན་པའི་
འབྲས་བུ་དེས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཡང་འབྱུང་བ་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རང་གི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་
བུ་དེས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གནས་གསུམ་མངོན་དུ་
གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། དྲོད་གཤེར་ཉེ་བར་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྒོ་ངའི་
སྦུབས་ཆགས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། མིག་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གང་དག་ཡིན་

པ་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་

དང་། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་།

སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་གསུམ་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ནི་རང་རང་གི་དབང་གི་འབྲས་བུས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་

བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གནས་པ་དང་། ལོག་པར་རྩོལ་བའི་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པས་ཚེ་འདི་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བར་གནས་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་

པར་གནས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་རྩོལ་བའི་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པས་ཚེ་འདི་ལ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བར་གནས་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་
བུའི་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་དེས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡིནི་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །འཇིག་
རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ལམ་ནི་བྲལ་བ་དང་། དབང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

579

གི་འབྲས་བུས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པ་འདྲེན་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འཕགས་པའི་ལམ་ནི་བྲལ་བའི་འབྲས་བུས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་གཏན་དུ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་
འབྲས་བུས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་པ་ནི་གཏན་དུ་ཐམས་ཅད་
དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འདིར་
དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་དེ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་དང་། དབང་གི་འབྲས་བུ་
དང་། སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་དེ་དག་གིས་ནི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་རོ། །རྒྱུ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་

བཅས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་
ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་པོ་མེད་པ་དང་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པའི་སྐབས་སུ་གང་དག་སྔར་བསྟན་པ་བཞིན་

ནོ། །དེ་ལ་གང་གིས་ནང་རྣམས་ཞེས་བྱ་བའི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། ཉེ་བར་འདོགས་པ་དང་། མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། དབང་དང་། ས་བོན་ཡོངས་སུ་འཛིནི་པ་དང་། དངོས་པོས་སོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་གང་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ཅེའམ། སེམས་ཅན་ཞེའམ། འདི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

580

ལྟར་དེའི་མིང་ནི་འདི་ཞེས་བྱ། རིགས་ནི་འདི་ཞེས་བྱ། རུས་ནི་འདི་ཞེས་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས། ཚེའི་མཐའ་ནི་འདི་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཐུབ་ཅེས་བྱ་བའི་བར་དུ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་འདོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉེ་བར་འདོགས་པ་ལས་ནང་ཞེས་བྱའོ། །གང་ལ་ལ་
འདི་ལྟ་སྟེ་ངར་འཛིནི་པ་དང་། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་མངོནོ་པར་ཞེན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མངོནོ་པར་ཞེན་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་མངོནོ་པར་ཞེན་པ་ལས་ནང་
ཞེས་བྱའོ། །གང་གི་དབང་གིས་གཟུགས་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཉེ་བར་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབང་ལས་ནང་
ཞེས་བྱའོ། །དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ས་བོན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལས་ནང་
ཞེས་བྱའོ། །དང་བའི་གཟུགས་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་གང་ཡིན་པ་དང་། སེམས་དང་ཡིད་དང་།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་ལས་ནང་ཞེས་བྱའོ། །དམིགས་པ་ལས་
ནང་ཡིན་པར་བརྡར་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཡང་ནང་ན་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ནང་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་མིང་དང་གཟུགས་ནི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དག་གིས་བསྡུས་པ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་ཡུལ་དེ་དང་དེར་སྐྱེ་བ་དང་། འཕེལ་བར་ཡང་སྣང་ལ། ལག་པ་དང་བོང་བ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དག་གིས་གཟུགས་སུ་ཡང་རུང་བས། དེའིེི་ཕྱིར་དེ་ནི་གཟུགས་ཞེས་བྱའོ། །ཕུང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་པོ་དག་ནི་སྣ་ཚོགས་སུ་འདོགས་པའི་དབང་དང་། སྣ་ཚོགས་སུ་འདོགས་པའི་གནས་ཀྱིས་ཕལ་ཆེར་དམིགས་པ་དེ་དང་དེ་ལ་འཇུག་ཅིང་གཞོལ་བར་བྱེད་པས། དེའི་ཕྱིར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

581

ཕུང་པོ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་བཞི་པོ་དག་ནི་མིང་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཟིན་པའི་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན། རྣམ་པ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་དང་པོར་གཟུགས་འབའ་ཞིག་ཟིན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་

བར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཟིན་པ་མ་
ཡིན་པར་དེ་དག་བསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ནང་གི་དབང་པོ་དང་འབྲེལ་པའི་
གཟུགས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ཟིན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་དབང་
པོ་དང་མ་འབྲེལ་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པར་དེ་བསལ་བར་བྱས་པ་
ཡིན་ནོ། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་གནས་སུ་བྱས་ཤིང་མ་སྤངས་པའི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟིན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་
དེས་ནི་དབང་པོ་དང་མ་འབྲེལ་པ་ནང་གི་སྐྲ་དང་། སྤུ་དང་། སེན་མོ་དང་། སོ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཤི་བའི་རོ་དག་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པར་དེ་བསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་

ནོ། །ཟིན་པའི་གཟུགས་དེ་ཡང་རྒྱུ་བཞིས་རྣམ་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་ཟིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་རེག་པ་དང་ཕྲད་པ་དང་ནང་གི་ཁམས་འཁྲུགས་པ་དང་མཉམ་པར་གྱུར་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་དུ་འབྱུང་བ་དང་། དམིགས་པ་ལ་ཉེ་བར་གཏོད་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཟིན་པའི་གཟུགས་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་གནོད་པར་བྱེད་པས་གནོད་པར་གྱུར་པ་ན། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ན་བ་དང་། གནོད་པར་འགྱུར་ལ། ཕན་འདོགས་པས་རེག་པ་ན་བདེ་བ་དང་། ཕན་པ་དང་། མི་གནོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཁམས་འཁྲུགས་པས་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། གནོད་པར་འགྱུར་ལ་སྙོམས་པར་ཕན་པར་འགྱུར་བ་དང་།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

582

འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཉེས་རྩོམ་དང་། ཡོངས་སུ་གདུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། དམིགས་པ་ལ་ལོག་པར་ཉེ་བར་གཏོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཉེས་རྩོམ་དང་། ཡོངས་སུ་གདུང་བར་འགྱུར་ལ། དམིགས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པས་ཡང་དག་པར་ཉེ་བར་གཏོད་པས་ནི་བདེ་བ་དང་ཕན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ་གནོད་པ་དང་། ཕན་འདོགས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་ནང་གི་ཡང་ཡིན་ལ་གཟུགས་
ཀྱང་ཡིན་ཞིང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བས་གནས་སུ་བྱས་པ་དང་། དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལས་བཟློག་པ་ནི་མ་ཟིན་པའི་ཆོས་
རྣམས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། རྒྱུར་བྱས་པའི་
ཆོས་རྣམས་ནི་ཆོས་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་
འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་རང་གི་ས་བོན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུར་བྱས་པའི་
གཟུགས་ཀྱང་རང་གི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་
འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་ས་བོན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་། སེམས་དང་ལྡན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱུར་བྱས་པའི་ས་
བོན་གཟུགས་ཀྱི་ས་བོན་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གང་གི་ཚེ་འབྲས་བུ་མངོན་
པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ན། དེ་དག་དང་ལྡན་པ་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ས་བོན་དག་ཀྱང་རང་གི་འབྲས་བུ་ངེས་པར་མངོན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་དེ་ཡང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་ས་བོན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

583

ཕྱོགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཕྱོགས་མེད་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་
མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཁམས་ཙམ་གྱིས་བསྡུས་པ་དག་དང་། རང་གི་ལས་བྱེད་པ་དག་ཡིནི་ནོ། །དེ་ལ་ས་བོནོ་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་དག་ནི་ཁམས་ཙམ་གྱིས་
བསྡུས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །རང་གི་ས་བོན་དེ་ལས་གྲུབ་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་
རང་གི་ལས་བྱེད་པ་དག་ཡིནི་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་དང་ལྷན་ཅིག་
གི་དངོས་པོས་ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་པ་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་འདྲ་བའི་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ཐམས་ཅད་འདྲེས་ཤིང་རོ་གཅིག་པའི་གོང་བུ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི། ཕྱེ་དང་འབྲུ་དང་། ནོར་བུའི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པའི་
ཁམས་ན་ནི་གཟུགས་འདུས་པ་གཅིག་ཏུ་སྲ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་སའི་ཁམས་དང་།
གཟུགས་དང་དྲི་དང་རོའིོི་ཁམས་དག་ལས་བྱེད་པ་ཡིནི་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་
གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཁོ་ན་ལས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་ཆུ་དང་། མེ་དང་། རླུང་དང་།
སྒྲའི་ཁམས་ས་བོནོ་དུ་གྱུར་པ་དེ་དང་འབྲེལ་པ་དག་ནི་རྐྱེན་དག་ལ་ལྟོས་པ་ཡིནི་ཏེ། དེ་
ལྟར་ན་ཆུ་དང་། མེ་དང་། རླུང་གི་མིང་ཅན་འདུས་པ་དག་ལ་གོ་རིམས་ཅི་རིགས་པར་
བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ནང་གི་གཟུགས་འདུས་པ་ལ་ནི་སྐྲ་དང་། སྤུ་ལ་སོགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས། ས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ལས་བྱེད་པ་དང་བཅས་པར་སྣང་སྟེ། མདོ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཕྱི་རོལ་ལ་ནི་ས་ལ་སོགས་པའི་
འདུས་པ་སོ་སོར་ཅི་རིགས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་དག་ཀྱང་རྐྱེན་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟ་བུ་དག་དང་ཕྲད་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཤིང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

584

སྐམ་པོ་ལེགས་པར་གཙུབས་པ་ལས་མེ་འབྱུང་བ་དང་། ཚོན་མོ་སྟེང་དང་། རོ་ཉེ་དང་། ལྕགས་དང་དངུལ་ལ་སོགས་པ་ཞུ་བར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་པ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་། རྩུབ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གང་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་སར་སྔར་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་ཁོ་ན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་དེ་དང་འདྲ་བ་
དེའི་གནས་སྐབས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ལ་འཇམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གང་དག་ཉེ་བར་གདགས་ཤིང་གདགས་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་དག་དང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཟུགས་བསྟན་དུ་
མེད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཞེས་གང་གཟུགས་དེ་ལ་དགོངས་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་རྣམ་པ་གཉིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། རང་གི་རིགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། གཞན་གྱི་རིགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་ཅན་ནོ། །དེ་ལ་རང་གི་རིགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཇམ་པ་ཉིད་དང་། རྩུབ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་གང་དག་ལ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་། རྩུབ་པ་ཉིད་ཅེས་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བ་ཉེ་བར་གདགས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཕན་ཚུན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱུ་དེ་དང་རྐྱེན་དེས་གྲུབ་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་གྱི་རིགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་ནི་མིག་དང་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་དང་། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་མ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

585

གཏོགས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཟུགས་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རང་གི་རིགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་ལས་དགོངས་ནས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་གང་དག་ལ་བརྟེནེ་པ་ཡིནི་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མཉམ་
པར་གཞག་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཆོས་གཟུགས་ཅན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་གཟུགས་བརྙན་སྐྱེ་བར་གྱུར་ན། དེ་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ཆོས་
གཟུགས་ཅན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་གཟུགས་བརྙན་སྐྱེ་བར་གྱུར་ན། དེ་ནི་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་ཁོ་ནའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ལ་བརྟེནེ་པ་ཡིནི་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འབྱུང་བ་
ཆེན་པོ་དག་རྒྱུར་བྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞུང་ལྷག་མ་ནི་མི་སྣང་ངོ་།། །།
སྲིད་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་འཇིག་རྟེན་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་སྲིད་པར་གཏོགས་པ་ཡིན་པར་གྱུར་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་
ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་སྲིད་པ་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྲིད་པར་
གཏོགས་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཟད་ཀྱི་དེ་དག་ནི་ཟག་པའི་བག་ལ་ཉལ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡིད་གང་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

586

རྣམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་དགོངས་པ་གང་ཡིན་

ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡིད་དང་། ཆོས་རྣམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་ལས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྲིད་པ་མང་པོ་འདོད་པའི་སྲིད་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྲིད་པ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཤེས་བྱའི་གནས་སུ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་བླ་ན་ཡོད་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་མྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །མྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་ནི་རྒྱུ་ལྔས་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་
དུ་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། འཇིགས་པ་མེད་པ་དང་། ཡམས་ཀྱི་ནད་མེད་པ་དང་། གནོད་པ་མེད་པ་དང་། འགོ་བའི་ནད་མེད་པས་བདེ་བ་དང་། ཚེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་བླ་ན་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་བའི་དོན་དང་། སྐྱིད་པའི་དོན་ལ་རྟག་པར་གཏན་དུ་མི་སླུ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ལྔ་པོ་འདུས་པ་དེ་དག་
ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གང་ལ་ཡོད་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་མྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་ནི་བླ་ན་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བསྒོམ་པ་ནི་མདོར་
བསྡུ་ན། རྣམ་པ་བཞིར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཐོབ་པ་བསྒོམ་པ་དང་། བསྟེན་པ་བསྒོམ་པ་དང་། སྤང་བ་བསྒོམ་པ་དང་། གཉེན་པོ་བསྒོམ་པའོ། །དེ་ལ་དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

587

རྣམས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྒོམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐོབ་པ་བསྒོམ་པ་
ཞེས་བྱའོ། །དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་རྣམས་གནས་པ་དང་། མི་བརྗེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བ་ནི་བསྟེན་པ་བསྒོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྒོམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤང་བ་
བསྒོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་གོམས་པར་བྱེད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་གཉེན་པོ་བསྒོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བར་ནི་རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པ་

གཉེན་པོ་བསྒོམ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནས་
བཟུང་སྟེ། སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བར་ནི་སྤོང་བ་གཉེན་པོ་བསྒོམ་པ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཀུན་དུ་འཛིན་པ་གཉེན་པོ་བསྒོམ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེའི་གོང་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
བདུན་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གཏོགས་པ་གོང་མའི་ས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཐག་བསྲིང་བ་གཉེན་པོ་བསྒོམ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བསྒོམ་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ནས་བསྒོམ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླང་བ་བསྒོམོ་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྒོམོ་པའོ། །དེ་ལ་ལུས་བསྒོམོ་པ་ནི་སྡོམ་པ་བསྒོམ་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་བསྒོམ་པ་ནི་ཡང་དག་པར་བླང་བ་བསྒོམ་
པའོ། །བསམ་གཏན་གྱི་ས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྒོམ་པ་དང་། བདེན་པ་ཤེས་པའི་ས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྒོམ་པ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྒོམ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

588

བྱའོ། །དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྒོམ་པ་དང་པོ་ནི་སེམས་བསྒོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཤེས་རབ་བསྒོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐ་མ་མ་གཏོགས་པ་འདས་པའི་ཆོས་རྒྱུ་སྤྱད་ཟིན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཞིག་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་སྐྱེད་པའི་མཇུག་ཐོགས་ཀྱི་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པ། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོངས་སུ་བསྒོས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འགགས་ནས་བསྐལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་ལོན་དུ་
ཟིན་ཀྱང་། འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པར་བྱེད་དོ། །འདས་པ་ཁ་ཅིག་
ནི་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དྲན་པ་ཁོ་ན་ཙམ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་མི་དྲན་ལ་འགགས་
པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཁོ་ན་ཙམ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
ལྟར་ན་དེ་ནི་འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་

བྱའོ། །འདས་པའི་ཆོས་དེ་དག་གི་དངོས་པོ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན། རྣམ་པ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་འདས་པའི་ཆོས་ཅན་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་བྱེད་སྐད་ཅིག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན། སྐད་ཅིག་ལས་འདས་པའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་དོ། །ཤི་འཕོས་པས་འདས་པའི་ཆོས་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་དེ་དང་དེ་དག་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་དེ་དང་དེ་དག་ནས་ཤི་འཕོས་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཤི་ཞིང་དུས་བྱེད་ཅེས་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བའི་བར་དག་གོ །འཇིག་པས་འདས་པའི་ཆོས་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་གཏོགས་པ་དག་མེས་འཇིག་པ་ལ་སོགས་པས་ཞིག་པ་གང་དག་ཡིན་པའོ། །ཆོས་
གང་དག་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་འདས་པས་འདས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལ་ལ་དགེ་བའི་ཆོས་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། བདེ་བར་གནས་པ་ཐོབ་པ་ལས་ཡོངས་སུ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

589

ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །འགགས་པའི་འདས་པས་འདས་པའི་ཆོས་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་
ལྟ་སྟེ། ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་། ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་འགགས་པའོ། །མ་འོངས་པའི་ཆོས་རྒྱུ་མ་སྤྱད་པ། ངོ་བོ་ཉིད་མ་སྤྱད་པ། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ། སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ། སྐྱེ་བ་དང་ཐག་ཉེ་བའམ། སྐྱེ་བ་དང་ཐག་རིང་བ་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་འོངས་པ་རྣམས་དང་། སྐྱེ་བ་མ་འོངས་པ་རྣམས་དང་། འཆགས་པ་མ་འོངས་པ་རྣམས་དང་། ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་མ་འོངས་པ་རྣམས་དང་། འཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་རྣམས་སོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཆོས་རྒྱུ་སྤྱད་ཟིན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མ་སྤྱད་པ། སྐད་ཅིག་གི་འོག་ཏུ་འཇིག་པར་ངེས་པ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དང་། དེ་དག་ལས་ཁ་ཅིག་རྣམ་པར་བྱང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། སྐད་ཅིག་ད་ལྟར་བྱང་བ་རྣམས་དང་། སྐྱེ་བ་ད་ལྟར་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་། འཆགས་པ་ད་ལྟར་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་། ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་ད་ལྟར་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་། ཐ་མ་ད་ལྟར་འབྱུང་བ་རྣམས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། དགྲ་བཅོམོ་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཐ་མ་དག་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་བྱུང་བ་འདོད་པ་རྣམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ། སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་ལས་སམ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་སྤྱད་པ་དང་། ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། ཀུན་དུ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

590

འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །གཟུགས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། འདོད་པའི་ཁམས་ཉིད་དུ་སྐྱེས་ཤིང་འབྱུང་བ་བསམ་གཏན་གང་ཡང་རུང་བ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། གཟུགས་རྣམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ། དེའི་གོང་དུ་སྦྱོར་བ་མ་བརྩམས་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་མ་ལངས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡིད་ཀྱི་ས་པའི་ཆོས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་ཀུན་དུ་སྤྱད་པ་དང་། ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། ཀུན་དུ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་གང་དག་
ཡིནི་པ་དེ་དག་ནི་གཟུགས་དང་ལྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་དེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་གོང་དུ་སྦྱོར་བ་མ་བརྩམས་པའི་སྐྱེ་གནས་ཐོབ་པ་ལས་སམ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀུན་དུ་སྤྱད་པ་དང་། ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། ཀུན་དུ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་
གཟུགས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །གཟུགས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་
བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ཆོས་དགེ་བ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། ཆོས་དགེ་བ་རྣམས་ནི་མདོར་བསྡུ་ན། རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་དགེ་བ་རྣམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་
མ་ཡིན་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང་བདེ་བས་ཏེ། འདི་ལྟར་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་དམིགས་པ་ལ་
འཇུག་པ་ཡིནི་ཞིང་། གང་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་ལ། ཉོནོ་མོངས་པ་ཅན་དུ་དམིགས་
པ་ལ་འཇུག་པ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་འགྲོ་དང་། མྱ་
ངན་ལས་འདས་པར་འགྲོ་བ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །མི་དགེ་བ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

591

རྣམས་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པའི་རྒྱུ་གཉིས་ཁོ་ནས་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། མི་བདེ་བས་སོ། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། བདེ་བ་ཡང་མ་
ཡིན་མི་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིནི་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དགེ་བ་དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་
པ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱི་མ་ལ་འབྲས་བུ་འདོད་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མི་སྡུག་པ་ལ་སོགས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་གཉེནེ་པོ་ཡིནི་པ་ནས། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཉོནོ་མོངས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེནེ་པོ་ཡིནི་པའི་བར་དང་། ཀུན་ནས་ཉོནོ་མོངས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བས་
རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། ཚེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དགེ་བ་འཕགས་པ་ལ་སོགས་པས་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཁོ་ནའི་སྟེ་གཞན་ལ་སྙིང་བརྩེ་བ་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དོན་སྤྱོད་པའི་དགེ་བ་སྣ་ཚོགས་གང་
དག་ཡིན་པ་རྣམས་སོ། །མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་དེ་ལས་བཟློག་པ་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱི་མ་ལ་འབྲས་བུ་མི་འདོད་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཉེ་བར་མ་ཞི་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དང་། གཞན་ལ་གནོད་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་སོ། །དགེ་བའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

592

རྒྱུ་ལྔས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། སྦྱོར་བ་དང་། སྔོན་གོམས་པ་དང་།
ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ཞིང་དང་། དངོས་པོ་དང་། གནས་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྟག་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་། གུས་པར་སྦྱོར་བས་བྱས་པ་དང་། རྣམ་པ་དུ་མས་བྱས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་གིས་བྱས་པ་དང་། གཞན་དག་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་བཅུག་པ་དང་། དེའི་བསྔགས་པ་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་བརྗོད་པ་དང་། ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་ན་ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེད་པ་གང་ཡིནི་པའི་དགེ་བ་དེ་ནི་སྦྱོར་
བས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིནི་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྔོནོ་གྱི་ཚེ་རབས་གཞན་དག་
ཏུ་དགེ་བ་ཀུན་དུ་བསྟན་བསྒོམས་ལན་མང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དེས། ད་ལྟར་
རང་བཞིན་གྱིས་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སེམས་འཇུག་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་ཆོས་
རྣམས་ལ་སེམས་མི་འཇུག་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་ཀུན་དུ་གནས་པ་གང་ཡིནི་པའི་དགེ་བ་དེ་ནི་སྔོནོ་གོམོས་པས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིནི་

པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་དང་། འཕགས་པ་གཞི་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་བས་འོག་མ་པ་དང་། ཐར་པའམ། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྔོས་པ། ལྟ་བའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོངས་སུ་འཛིན་
པས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྦྱིན་གནས་ཆེན་པོའི་ཞིང་ལ་
དངོས་པོ་གྱ་ནོམ་པ། བླ་མའི་གནས་ཀྱིས་ཕུལ་བ་གང་ཡིན་པའི་དགེ་བ་དེ་ནི་ཞིང་
དང་། དངོས་པོ་དང་། གནས་ཀྱིས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་
ལས་སྦྱིནི་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམིས་ལས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

593

བྱུང་བ་དང་། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་བས་ཆེས་སྟོབས་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་

ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་བས་ཆེས་
སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་བས་ནི་ཆེས་སྟོབས་ཆུང་བ་ཡིན་

ནོ། །བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་ལས་
བྱུང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་བས་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལྟར་ན་དགེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །མི་དགེ་བ་
ཡང་དེ་ལས་བཟློག་པ་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་ཁོ་ནས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །ཆོས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། སྤྱོད་ལམ་ལས་བྱུང་བ་
དང་། བཟོའིོི་གནས་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྤྲུལ་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བས་སོ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་
པས་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྔ་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་
མཆེད་གཟུགས་ཅན་རྣམ་པར་སྨིན་པར་མ་བསྡུས་པ་དག་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་
མཆེད་དང་། སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད་དགེ་བ་དང་། ཉོནོ་མོངས་པ་ཅན་མ་གཏོགས་པ་གང་དག་
ཡིན་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་སློབ་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། གང་ཟག་སློབ་པ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་ཆོས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་འདུས་བྱས་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སློབ་
པའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཆོས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་
ནས་དུས་དུས་སུ་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་ཡང་སློབ་པར་བྱེད། ལྷག་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

594

པའི་སེམས་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཡང་སློབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སློབ་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། དགྲ་བཅོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཆོས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་འདུས་བྱས་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་མི་སློབ་
པའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་
རྣམས་གང་ཞེ་ན། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ཀྱི་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ཆོས་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་གང་དག་དེ་ལས་གཞན་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བ་ལྔ་དང་། ལྟ་བ་དེ་དག་ལ་འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་། ང་རྒྱལ་གང་དག་ཡིནི་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དག་
དང་། བདེནེ་པ་རྣམས་ལ་མ་རིག་པ་མ་འདྲེས་པ་དང་། བདེནེ་པ་རྣམས་ལ་ཡིད་གཉིས་དང་། ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། མཐུན་པའི་ལས་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་གང་དག་
ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། དགེ་བའི་ཆོས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

595

ལས་འདས་པ་སློབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་། མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དེ། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དུས་རྟག་པ་ཁོ་ནར་ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་
འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ནི་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཆོས་
ཟབ་མོ་མཐོང་བར་དཀའ་བ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟབ་མོ་མཐོང་བར་
དཀའ་བ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་
བདག་ཉིད་དང་། ཚིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་འདི་ནི་མཆོག་ཏུ་ཟབ་
པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་དང་། ཚིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་དག་ནི་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་པས་གཟུང་
བར་བྱ་བ་དང་། བལྟ་བར་བྱ་བ་དང་། རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་
ན་ཟབ་མོ་མཐོང་བར་དཀའ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་གཟུགས་ཅན་རྣམས་
དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང་། བསྟན་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་དང་། བསྟན་དུ་
མེད་པ་རྣམས་དང་། ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། ཐོགས་པ་མེད་པ་རྣམས་དང་། བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་རྣམས་དང་། བསྟན་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་

རྣམས་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང་། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། ཟང་
ཟིང་མེད་པ་རྣམས་དང་། ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་དང་། མངོན་པར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

596

དང་། གཏོག་པ་རྣམས་དང་། མ་གཏོགས་པ་རྣམས་དང་། འདུས་བྱས་རྣམས་དང་། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་དང་། ཤེས་པར་བྱ་བ་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་རྣམས་དང་། དམིགས་པ་དང་། གནས་པ་འདྲེན་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་
པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པ་མེད་པ་རྣམས་དང་། རྒྱུ་དང་བཅས་པ་
རྣམས་དང་། རྒྱུ་མེད་པ་རྣམས་དང་། འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། འབྲས་བུ་མེད་པ་རྣམས་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་། ནང་གི་རྣམས་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྣམས་དང་། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་རྣམས་དང་། ཟིན་པ་རྣམས་དང་། མ་ཟིན་པ་རྣམས་དང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ་དང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྲིད་པ་རྣམས་དང་། སྲིད་པ་མ་
ཡིན་པ་རྣམས་དང་། བླ་ན་ཡོད་པ་རྣམས་དང་། བླ་ན་མེད་པ་རྣམས་དང་། བསྒོམ་པར་བྱ་བ་རྣམས་དང་། འདས་པ་རྣམས་དང་། མ་འོངས་པ་རྣམས་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དང་། གཟུགས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དང་། གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དང་། དགེ་བ་རྣམས་དང་། མི་དགེ་བ་རྣམས་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་དང་། སློབ་པ་རྣམས་དང་། མི་སློབ་པ་རྣམས་དང་། སློབ་པ་
ཡང་མ་ཡིནི་མི་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིནི་པ་རྣམས་དང་། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་
དང་། བསྒོམོ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་དང་། སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང་།

ཟབ་མོ་མཐོང་བར་དཀའ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དེ་དག་ཡིནི་ཏེ། ལེགས་པར་བསམས་པ་སེམེས་པས་ཚུལ་བཞིནི་ལ་རབ་ཏུ་

བརྩོན་པས་ནི་དེ་ལྟར་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱའོ། །བསམས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

597

པ་ལས་བྱུང་བའི་སའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་སྟེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞུང་ལྷག་མ་ནི་མི་སྣང་ངོ་།། །།
བམ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པ། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་བསྒོམ་པ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྒོམ་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྒོམ་པ་དང་། གཟུགས་བརྙན་བསྒོམ་པ་དང་། དངོས་པོའི་མཐའ་བསྒོམ་པ་དང་། དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་བསྒོམ་པ་དང་། འཐོབ་པ་བསྒོམ་པ་དང་། བསྟེན་པ་བསྒོམ་པ་དང་། སྤང་བ་བསྒོམ་པ་དང་། གཉེན་པོ་བསྒོམ་པ་དང་། ཉི་ཚེ་བསྒོམ་པ་དང་། ཀུན་དུ་འགྲོ་བ་བསྒོམ་པ་དང་། གཡོ་བ་ཡོད་པའི་བསྒོམ་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་བསྒོམ་པ་དང་། གྲུབ་པ་བསྒོམ་པ་དང་། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བསྒོམ་པ་དང་། བསྒོམས་པ་ལས་
བྱུང་བའི་ཆོས་བསྒོམ་པའོ། །དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྒོམ་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འདི་ལྟར་འདི་ན་ཉན་ཐོས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་གནས་པ། ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པའམ། ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་མ་ཞུགས་པ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་མི་ལྟ་བ། བདག་གི་དོན་ལ་ལྟ་བ་ལ་ལ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་བདེན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས། དེ་བཞིན་ཉིད་
ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་སོ་སོ་རང་གི་ཆོས་ཀྱི་དམིགས་པ་དཔག་ཏུ་ཡོད་ཅིང་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་སྐྱོ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྲེད་པ་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

598

ཐེག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྒོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྒོམ་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འདི་ལྟར་འདི་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཉིད་ལ་གནས་པ། ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་མ་ཞུགས་པའམ། ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ། བདག་གི་དོན་དང་། གཞན་གྱི་དོན་ལ་ལྟ་བ་ལ་ལ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། རྣམ་པར་མ་བཞག་པའི་བདེན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས། སོ་སོ་རང་
གི་ཆོས་ཀྱི་དམིགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པ། སྙིང་རྗེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་རྣམ་པ་བླ་ན་མེད་པའི་གོ་འཕང་གནོན་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། བདག་དང་གཞན་གྱི་སྲེད་པ་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྒོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཟུགས་བརྙན་བསྒོམ་པ་གང་ཞེ་ན། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་དང་ཆ་མཐུན་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ། ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའམ། ཏིང་ངེ་འཛིནི་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་དང་ཆ་མཐུན་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བསྒོམ་པ་གང་ཡིན་

པ་དེ་ནི་གཟུགས་བརྙན་བསྒོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དངོས་པོའི་མཐའ་བསྒོམ་པ་གང་ཞེ་ན། ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཆོས་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་རགས་པ་དང་། ཆ་ཕྲ་བ་ཉིད་དང་། ངན་པ་དང་། གྱ་ནོམ་པ་ཉིད་དང་། རྒྱང་རིང་བ་དང་། ཐག་ཉེ་བཉིད་དམ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

599

དུ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བསྒོམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་པོའི་མཐའ་
བསྒོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་བསྒོམ་པ་གང་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསམ་གཏན་ནམ། སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་དངོས་གཞི་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་བསྒོམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་
པ་བསྒོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །འཐོབ་པ་བསྒོམ་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས། གལ་ཏེ་མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་སྒོམ་པར་བྱེད་དམ། གལ་ཏེ་འཆི་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་དེ། དེ་ལས་གཞན་པ་རང་གི་ས་པའམ། ས་འོག་མ་པའི་འདུ་ཤེས་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པ་དག་གམ། དེས་དྲངས་པ་འཇིག་རྟེན་པའམ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་གསལ་བ་དང་། ཆེས་འོད་གསལ་བར་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒོམ་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་དག་ལ་ཡང་དབང་དང་ལྡན་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཐོབ་པ་བསྒོམ་པ་ཞེས་
བྱའོ། །བསྟན་པ་བསྒོམ་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་འདུ་ཤེས་སམ། དགེ་བའི་ཆོས་གང་དང་གང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེའི་དེ་བསྟེན་པའི་བསྒོམ་པས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྟེན་པ་བསྒོམ་པ་ཞེས་
བྱའོ། །སྤང་བ་བསྒོམ་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། རང་བཞིན་གྱི་མཚན་
མ་ཁྱི་འུས་ཁྱིའུ་དབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་པར་འབྱིན་པར་བྱེད། མངོན་པར་སེལ་
བར་བྱེད། མངོན་པར་སྤོང་བར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ལ་ལ་ཞིག་གི་ཁྱིའུ་ཆེས་ཕྲ་བས་ཁྱིའུ་ཆེས་སྦོམ་པ་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

600

ཚོགས་ཀྱིས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ཚོགས་མངོན་པར་འབྱིན་པར་བྱེད། མངོན་པར་
སེལ་བར་བྱེད། མངོན་པར་སྤོང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤོང་བ་བསྒོམ་པ་ཞེས་
བྱའོ། །གཉེན་པོ་བསྒོམ་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པ་གཉེན་པོའམ་
སྤོང་བ་གཉེན་པོའམ་ཀུན་དུ་འཛིན་པ་གཉེན་པོའམ། ཐག་བསྲིང་བ་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བསྒོམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཉེན་པོ་བསྒོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་
སུན་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ་ནི་ཚད་མེད་པ་དག་མ་གཏོགས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་དགེ་བའི་
ལམ་ཐམས་ཅད་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཞན་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་སྤོང་བ་གཉེན་པོ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་
པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ཀུན་དུ་འཛིན་པ་གཉེན་པོ་ནི། དེའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་མོ། །དེ་ལ་ཐག་བསྲིང་བ་གཉེན་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤངས་པའི་དེའི་གཉེན་པོའི་ལམ་ལན་མང་དུ་བྱེད་པ་དང་། ས་གོང་མ་པའི་ལམ་ལན་མང་དུ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་

པའོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལན་ནི་སུན་
འབྱིན་པ་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ནི་སྤོང་བ་གཉེན་པོ་ཡིན་

ནོ། །འདིའི་འབྲས་བུ་གནས་གྱུར་པ་ནི་ཀུན་དུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་
རྟེན་པའི་བསྒོམ་པའི་ལམ་ནི་ཐག་བསྲིང་བ་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །ཉི་ཚེ་བསྒོམ་པ་གང་
ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བསྒོམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉི་ཚེ་བསྒོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཀུན་
དུ་འགྲོ་བ་བསྒོམ་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་རོ་གཅིག་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

601

པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བསྒོམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་དུ་འགྲོ་བ་བསྒོམ་པ་ཞེས་
བྱའོ། །གཡོ་བ་ཡོད་པའི་བསྒོམ་པ་གང་ཞེ་ན། མཚན་མ་མེད་པ་བསྒོམ་པ་ལ་ཞུགས་པའི་མཚན་མས་སྐབས་སྐབས་སུ་རྒྱུན་ཆད་པ་དང་བཅས་པའི་བསྒོམ་པ་གང་ཡིན་

པ་དེ་ནི་གཡོ་བ་ཡོད་པའི་བསྒོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་བསྒོམ་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་ཉིད་ལ་ཞུགས་པའི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་མཚན་མས་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་པར་བསྒོམོ་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་མངོནོ་པར་འདུ་བྱེད་པ་
དང་བཅས་པ་བསྒོམོ་པ་ཞེས་བྱའོ། །གྲུབ་པ་བསྒོམོ་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའམ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའམ། ཐེག་པ་ཆེན་པོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་གནས་གྱུར་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་བསྒོམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་གྲུབ་པ་བསྒོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བསྒོམ་
པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བསྒོམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། བསྒོམས་
པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བསྒོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
ཆོས་བསྒོམ་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བསྒོམ་པ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བསྒོམ་
པ་ཞེས་བྱའོ། །བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་སྟེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞུང་ལྷག་མ་ནི་མི་སྣང་ངོ་།། །།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི་སའི་དངོས་གཞིར་གང་ཟག་རིགས་མེད་པ་ལ་གནས་པ་གཏན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

602

ཞེས་གང་བཤད་པ་དེ་ལ་གལ་ཏེ་ལ་ལ་ཇི་ལྟར་གཏན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་སྙམ་དུ་ཡིད་གཉིས་དང་། ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བར་གྱུར་ན། དེ་ལ་འདི་སྐད་
ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་སེམས་ཅན་ཁམས་སྣ་ཚོགས་པ་དང་། ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། ཁམས་དམན་པ་དང་། ཁམས་གྱ་ནོམ་པ་པ་དག་ཡོད་པར་འདོད་དམ། འོ་ན་ཏེ་མི་འདོད། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ནི་དེས་ན་གང་ཟག་གཏན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་མེད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་མེད་ན་ནི་དེས་ན་སེམེས་ཅན་ཁམས་སྣ་ཚོགས་པ་ནས་ཁམས་གྱ་ནོམ་པ་པའི་བར་དག་ཡོད་ཅེས་བྱར་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །དེ་སྐད་ལན་བཏབ་ཀྱང་ཡང་ཡོངས་སུ་འདྲི་སྟེ། ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཁམས་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་ནས། ཁམས་གྱ་ནོམ་པ་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དག་ཡོད་ཀྱང་དབང་པོ་མེད་པའི་སེམེས་ཅན་མེད་དེ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་དབང་པོ་མེད་པ་ཡང་སེམས་ཅན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་
ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་དབང་པོ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་
ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པར་འདོད། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ཡིན་ན་ནི་དེས་
ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་དབང་པོ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་སེམེས་ཅན་ཡིནི་པར་འགྱུར་བས་

མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་ན་ནི་དེས་ན་དབང་པོ་མེད་པ་ཡང་སེམས་
ཅན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་ཞེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །དེ་སྐད་ལན་བཏབ་ཀྱང་ཡང་ཡོངས་སུ་འདྲི་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་རིགས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རེས་འགའ་བྲམ་ཟེ་དང་། རྗེའུ་རིགས་དང་། དམངས་རིགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིནི་དུ་དམངས་རིགས་སུ་
གྱུར་པ་ལས་རེས་འགའ་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་བར་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་དམྱལ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

603

བ་པར་གྱུར་པ་ལས་རེས་འགའ་ལྷའི་བར་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ལྷར་གྱུར་པ་ལས་རེས་འགའ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པའི་བར་དུ་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་
ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ལས་ཀྱང་རེས་འགའ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གཏན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་
མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་རྒྱལ་རིགས་ནས་དམངས་རིགས་ཀྱི་བར་དང་། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་ནས་ལྷའི་བར་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁམས་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཁམས་རེ་རེ་བ་ཡིན་

པར་འདོད། གལ་ཏེ་ཁམས་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་ན་ནི་དེས་ན་དེ་དཔེ་མི་མཐུན་པས་མི་
རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་ཁམས་རེ་རེ་བ་ཡིན་ན་ནི་དེས་ན་རྒྱལ་རིགས་སུ་གྱུར་ནས་རེས་
འགའ་དམངས་རིགས་ཀྱི་བར་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པར་གྱུར་ནས། རེས་འགའ་ལྷའི་བར་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །དེ་སྐད་ལན་བཏབ་ཀྱང་ཡང་ཡོངས་སུ་འདྲི་སྟེ། ཇི་ལྟར་རྒྱལ་རིགས་ལ་སོགས་པ་ཁམས་ཐམས་ཅད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡང་ཅིའི་

ཕྱིར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་

དང་། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་གང་ཡིན་པའི་
ཁམས་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པ་ཡིནི་ནམ། འོནོ་ཏེ་མི་མཐུན་པ་མེད་པར་འདོད།
གལ་ཏེ་མི་མཐུན་ན་ནི་དེས་ན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་
ཁམས་ཅིའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁམས་སུ་མི་འགྱུར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

604

ཞེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་མི་མཐུན་པ་མེད་ན་ནི་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་
བའི་ཆོས་ཅན་ཡང་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་རུང་ངོ་། །དེ་སྐད་ལན་བཏབ་ཀྱང་ཡང་
ཡོངས་སུ་འདྲི་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སའི་ཕྱོགས་ལ་ལ་ནི་རེས་འགའ་གསེར་གྱི་རིགས་མེད་པ་ལས་རེས་འགའ་གསེར་གྱི་རིགས་ཡོད་པ་དང་། རེས་འགའ་ནོར་བུ་དང་། མུ་ཏིག་དང་། བཻཻ་ཌཱུརྱ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་མེད་པ་ལས་རེས་འགའ་དེ་དག་གི་རིགས་ཡོད་པ་དང་། རེས་འགའ་ལན་ཚྭའི་རིགས་མེད་པ་ལས་རེས་འགའ་དེའི་རིགས་ཡོད་པ་དང་། རེས་འགའ་འབྱུང་ཁུངས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རིགས་མེད་པ་ལས་རེས་འགའ་དེ་དག་གི་རིགས་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་
ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ལས་རེས་འགའ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་དཔེར་ན་སའི་ཕྱོགས་དེ་ན་དེ་དག་གི་རིགས་མེད་པར་གྱུར་པ་ལས་དེ་དག་གི་རིགས་ཡོད་པར་གྱུར་པའམ། དེ་དག་གི་རིགས་ཡོད་པར་གྱུར་པ་ལས་དེ་དག་གི་རིགས་མེད་པར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་སུ་ངེས་པར་གྱུར་པ་ལས་དེའི་རིགས་མེད་
པར་གྱུར་པ་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའིོི་རིགས་སུ་ངེས་པར་གྱུར་པ་ལས་དེའིེི་རིགས་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་། མ་ངེས་པའི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ངེས་པའི་རིགས་ཀྱི་བར་དུ་གྱུར་པའམ། འོན་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་འདོད། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་ནི་དེས་ན་ཐར་པའི་ཆ་
དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རིགས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ངེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་མ་ཡིན་ན་ནི་དེས་ན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

605

འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སའི་ཕྱོགས་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་
ཅན་རིགས་མེད་པ་ལ་གནས་པར་གྱུར་ནས། རིགས་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སའི་ཕྱོགས་བཞིནི་དུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་
ཡང་རིགས་ལ་གནས་པར་གྱུར་ནས། རིགས་མེད་པ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བས་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཁམས་དམན་པ་ཁོ་ན་ལ་གནས་པ་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་དེའི་འོག་ཏུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་འདོད། གལ་ཏེ་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་ཡིན་ན་ནི་དེས་ན་ཅི་དེས་
སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་བརྟེན་ནས། ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པའི་སྐལ་བ་ཡང་ཡོད་པའམ། འོན་ཏེ་མེད་པར་འདོད། གལ་ཏེ་སྐལ་བ་ཡོད་ན་ནི་དེས་ན་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཚེ་འདི་ལ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པའི་སྐལ་བ་ཡོད་པས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་སྐལ་བ་མེད་ན་ནི་དེས་ན་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཚེ་འདི་ལ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྐྱེད་པའི་སྐལ་བ་མེད་པས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་ཕྱི་མའི་ཚེ་རབས་ལ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་ན་ནི་དེས་ན་ཅི་སྔར་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྩགས་ནས། དེའི་ཕྱི་མའི་ཚེ་རབས་ལ་སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྐྱེད་པའི་སྐལ་བ་ཡོད་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

606

པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་སྔར་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་བསྩགས་པར་དེའི་ཕྱི་མའི་ཚེ་རབས་ལ། སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྐྱེད་པའི་སྐལ་བ་ཡོད་པར་འདོད། གལ་ཏེ་སྔར་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྩགས་ན་ནི་དེས་ན་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྐྱེད་ནས་དེའི་ཕྱི་མའི་ཚེ་རབས་ལ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞེས་བྱར་མི་རུང་སྟེ། འདི་ལྟར་རྒྱུ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྔར་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་བསྩགས་ན་ནི་དེས་ན་སྔོན་དང་ཕྱིས་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་བསྩགས་པར་འདྲ་བས། དེའི་ཕྱི་མའི་ཚེ་རབས་ལ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཉིད་ལ་མི་འགྱུར་ཞེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་བཅུ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། བཅུ་
གང་ཞེ་ན། དག་པའི་ཁམས་ཅན་དང་། རྐྱེན་རྙེད་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་དང་། དག་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་དང་། དུས་ཀྱི་མཐར་སྐྱེས་པ་དང་། དུས་བཟང་པོར་སྐྱེས་པ་དང་། མིག་མ་ཐོབ་པ་དང་། མིག་ཐོབ་པ་དང་། མིག་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མིག་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་རིགས་ལ་གནས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཞུགས་པའོ། །ཉན་ཐོས་གང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་ན་སྡུག་བསྔལ་མང་བ་སྣ་ཚོགས་དམིགས་པ་དེར་སྐྱེས་ཤིང་། དེར་ཡང་ཚེའི་སྙིགས་མ་ནས། སེམེས་ཅན་གྱི་སྙིགས་མའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་གྱི་སྙིགས་མ་ལྔ་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དག་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

607

དུས་ཀྱི་མཐར་སྐྱེས་པ་ཇི་ལྟར་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་དུས་ཀྱི་མཐར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ནི་ཕལ་ཆེར་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ལ་འདུ་བ། ཡང་དག་པར་མགུ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་མི་ཕྱོགས་པ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་དང་།
དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་མང་བ། ཕྲག་དོག་དང་། སེར་སྣའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་
སེམས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་གནས་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པ། ཁྱིམ་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པ།
རྙེད་པ་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པ། བསྔགས་པ་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པ། ཆོས་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པ། གཡོ་དང་སྒྱུ་དང་ལྡན་པ། དཀྱོར་འབྱིན་པ། དོར་བྱེད་པ་ནས། རྒྱས་པར་འཚོ་བའི་
བསམ་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་གི །མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བསམ་པས་མ་ཡིན་པའི་བར་
དང་། རྒོད་པ། ཁེངས་པ། མི་བརྟན་པ། མུ་ཅོར་སྨྲ་བ། སྤྱི་རྟོལ་ཆེ་བ། ངན་གཡོ་དང་ལྡན་པ། བརྗེད་ངས་པ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པ། སེམས་རྣམ་པར་འཁྲུལ་བ། དབང་པོ་ཡལ་བར་བོར་བ། ཉོནོ་མོངས་པ་མང་ཡང་ཉོནོ་མོངས་པ་ཀུན་ནས་འབྱུང་བ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་མི་བྱེད་པ། སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་མང་ཡང་སྐྱོ་བ་མི་སྐྱེད་པ། ཚོགས་འདུ་བ་མང་བ། བས་མཐའི་གནས་མལ་དགོན་པ་དག་སྤངས་པ། ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་འོང་བ། གྲོང་དང་ཉེ་བའི་མལ་ཆ་དང་། སྟན་དག་ལ་བརྟེན་ཅིང་དེ་ལ་ཀུན་དུ་དགའ་བ། དེ་བཞིན་དུ་སྨྲ་བ་ལ་ཀུན་དུ་དགའ་བ། འདུ་འཛིའི་གཏམ་ལ་ཀུན་དུ་དགའ་
བ། འདུ་འཛི་ལ་ཀུན་དུ་དགའ་བ་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་འཛིན་པ། བག་མེད་པ། ལུས་མ་བསྒོམས་པ། སེམས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཤེས་རབ་མ་བསྒོམས་པ། དེ་བཞིན་

གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་མདོ་སྡེ་ཆོས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པ། རྐྱེན་འདི་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་སྤངས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

608

ནས། སྙན་དངགས་མཁན་གྱིས་བྱས་པ་སྙན་དངགས་ཀྱི་ཡུལ་ཡི་གེ་སྣ་ཚོགས་པ། ཚིག་དང་ཡིག་འབྲུ་སྣ་ཚོགས་པ། འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེནེ་པའི་གསང་ཚིག་དང་ལྡན་པ་
གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གུས་པར་བྱ་སྟེ། ལེན་ཅིང་དེ་ལ་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེད་པ་
དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པའི་ཆོས་དག་ལ་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་ཤིང་། དེ་དག་ལ་དགའ་བ་དང་། སྟོན་པ་དང་། རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ། ཆོས་དང་འདུལ་བ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ། ཆོས་དང་འདུལ་བ་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་དགྲར་འདུ་ཤེས་པ། ཕལ་ཆེར་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ། སྡིག་པའི་ཆོས་ཅན་ནང་རུལ་པ། ཉེས་འཛག་ཏུ་གྱུར་པ།
ལུང་བོང་ལྟར་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ། དགེ་སྦྱོང་མ་ཡིན་པར་དགེ་སྦྱོང་དུ་ཁས་འཆེ་བ།
ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཚངས་པར་སྤྱོད་པར་ཁས་འཆེ་བ། བསམས་བཞིན་

དུ་ལྟུང་བ་ལྕི་བ་དག་མ་ལུས་པར་འབྱིན་པ། ལྕི་བ་དག་ཀྱང་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་
འབྱིན་ན། འབྲིང་དང་ཡང་བདག་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པ། ལྟུང་བ་བྱུང་ན་ཡང་ཕལ་ཆེར་ཆོས་བཞིན་དུ་ཕྱིར་གསོ་བར་མི་བྱེད་པ། གཞན་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཆགས་
ཀྱི། བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་མི་བྱེད་པ། མཛའ་བཤེས་ཀྱི་ཁྱིམ་དང་། སློང་མོ་སྟེར་བའི་
ཁྱིམ་དག་ནན་གྱིས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ། ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་བྱ་བ་དང་།
ཁྱིམི་ན་གནས་པའི་བྱེད་པ་དོནོ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ལ་རྩོལ་བ་མང་དུ་བྱེད་པ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཁྱིམ་པ་གོས་དཀར་པོ་ཅན་རྣམས་ལ་ཆེས་ཤས་ཆེར་
བྱམས་པ་དང་། མཛའ་བ་དང་། གུས་པ་དང་། སྙིང་བརྩེ་བའི་སེམས་ཉེ་བར་འཇོག་པར་བྱེད་ཀྱི། ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་དོ། །ཚུལ་འཆོས་པ་ལོག་པས་འཚོ་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་ཤས་ཆེར་གནས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

609

སོ། །གཅིག་ལ་གཅིག་འཁུ་བའི་སེམས་ཉེ་བར་འཇོག་ཅིང་འཐབ་ཀྲོལ་བྱེད་པ་དང་། མཚང་འདྲུ་བ་དང་། རྩོད་པ་དང་། འགྱེད་པར་བྱེད་དོ། །སྣོད་སྤྱད་དང་། ཡོ་བྱད་མང་བ་དང་། སྤྱོད་ཚུལ་ཙམ་ལྷུར་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་གིས་གང་དག་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བསྙེན་བཀུར་དང་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་བྱེད་ལ། ཚིག་ཏུ་ནི་སྙིང་བརྩེ་བའི་ཕྱིར་ཁྱེད་རབ་ཏུ་དབྱུང་ངོ་། །བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྒྲོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དང་། སློབ་མ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རྟག་
པར་རྒྱུན་དུ་བསྙེནེ་བཀུར་དང་། ཡོངས་སུ་སྤྱད་པས་དེ་དག་གི་སེམེས་སྲུང་དུ་འཇུག་གོ །དེ་དག་དེ་གཡེལ་ན་དགའ་བ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་ལ། མི་གཡེལ་བ་གཞན་དག་ལ་ནི་དེ་ལྟ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་དག་དགེ་སློང་གང་རྨད་གྲགས་ཆེ་བ་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་རྙེད་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱེད། བླ་མར་བྱེད། རིམ་གྲོ་བྱེད། མཆོད་པར་བྱེད་ཀྱི། དེ་དག་དགེ་སློང་གང་རྨད་གྲགས་མི་ཆེ་བ་
འདོད་པ་ཆུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོནོ་ཏན་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་ནི་བརྙས་པར་བྱེད། ཁྱད་དུ་གསོད་པར་བྱེད་གནོད་པར་བྱེད་དོ། །དགེ་འདུན་གྱིའམ། གང་ཟག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པས་འགྱོད་པ་ཆུང་བ་དང་། གང་ཟག་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་དག་ཡོངས་
སུ་སྡུད་པ་དང་། ཕྱོགས་ལ་འཆགས་པར་བྱེད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་འགྱོད་པ་ཆུང་བ་དང་། འགྱོད་པ་ཧ་ཅང་ཆེ་བར་བྱེད་དོ། །ཕལ་ཆེར་གྲགས་པ་དང་། སྒྲ་དང་། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང་། རྙེད་པ་དང་། བཀུར་སྟིའི་དོན་དུ་ཐོས་པ་འཛིན་པར་བྱེད། བདག་ཉིད་
དུལ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་ཀྱི་མཐའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

610

དང་མཐུན་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཤིང་བསྟན་པ་ནུབ་ཏུ་ཉེ་བའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་ན་ནི་ཕལ་ཆེར་ལུས་ཞིགས་ཏེ་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ཡང་ངན་སོང་ངན་འགྲོ་ལོག་པར་ལྟུང་བ། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཉན་ཐོས་དུས་བཟང་པོར་སྐྱེས་པ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་ལྡན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྟོནོ་པ་མངོནོ་དུ་གྱུར་ཅིང་བསྟན་པ་ལ་ཆུ་བུར་མ་བྱུང་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་གསར་དུ་བྱུང་བའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་ན་ནི་ཕལ་ཆེར་ལུས་ཞིགས་ཏེ་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་བདེ་འགྲོ་མཐོ་རིས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་ཀྱང་འདའོ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཉན་ཐོས་ནི་མིག་མ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི་མིག་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དགྲ་བཅོམ་པ་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམས་ནི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱའོ། །རིག་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་དང་། གཉི་གའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་དག་ནི་མིག་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་གང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་བསལ་ཀྱང་། ཚེ་འདི་ལ་མིའི་ཆོས་ལས་བླ་མ་མི་འཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཉན་
ཐོས་གང་ཚེ་འདི་ལ་མིའི་ཆོས་ལས་བླ་མ་དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པར་ནུས་ཤིང་
མཐུ་ཡོད་ཀྱང་། བག་མེད་པའི་རྒྱུས་མི་འཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཟླ་བ་ལྟ་བུའི་མདོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ནི་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་དད་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཀྱིས་མཐོང་ངམ་ཐོས་ན། ལུས་དང་། ངག་
དང་། ཡིད་རྣམས་ཀྱིས་བསོད་ནམས་མང་དུ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

611

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པར་གནས་པ་དང་། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པས་བསྡམས་པ་དང་། ཆོ་ག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། སྤྱོད་ཡུལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཕྲ་རབ་ཙམ་དག་ལ་ཡང་འཇིགས་པར་ལྟ་བ་དང་། བསླབ་པའི་གཞི་རྣམས་ཡང་དག་པར་བླངས་ཏེ། སློབ་པ་ཞེས་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་དེ་ནི་ཆོས་དང་པོ་ཡིནི་

ནོ། །གཞན་ཡང་འདོད་པ་ཆུང་བ་དང་། ཆོག་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་མངོནོ་སུམ་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྔགས་པ་རྗོད་པར་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པའི་བར་དེ་ནི་ཆོས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ངེས་པ་དང་། འགྲོགས་ན་བདེ་བ་དང་།
ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་མི་འཚེ་བའི་རང་བཞིནི་ཅན་དང་།
དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པར་དགའ་བ་དང་། ཤེས་ནས་དད་པ་བཞི་དང་ལྡན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ནི་ཆོས་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རྙེད་པ་
ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། བཀུར་སྟི་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། གཞན་ལ་སྙིང་བརྩེ་བ་དང་། དགེ་བ་མི་སྤྱོམས་པ་དང་། སྡིག་པ་འཆགས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་དེ་གཞན་དག་གིས་བདག་ལ་འདི་ནི་ཡོནོ་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་དུ་གཞན་ལས་ཤེས་ཀྱི་ཁེ་ཡོངས་སུ་མི་ཚོལ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཆོས་བཞི་པ་ཡིནི་ནོ། །ཉན་ཐོས་ཁྱིམི་རྣམས་སུ་འགྲོ་བར་
འདོད་པས་ནི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་སྤངས་པ་ཁྱིམ་རྣམས་སུ་འགྲོ་བར་
བྱའོ། །གསུམ་གང་ཞེ་ན། མཛའ་བཤེས་ཀྱི་ཁྱིམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ཁྱིམ་ལ་

སེར་སྣ་བྱེད་པ་དང་། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཆོས་སྦྱིན་པའོ། །དེ་ལ་
ཉན་ཐོས་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་གིས་མཛའ་བཤེས་ཀྱི་ཁྱིམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

612

མོངས་པ་སྤངས་ནས་ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བར་བྱེད་དེ། རེས་འགའ་འགྲོ་ཞིང་ཡང་དང་ཡང་དུ་
མ་ཡིནི་པ་དང་། ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་ལ་ཚུལ་བཞིནི་མ་ཡིནི་པས་མཚན་
མར་གཟུང་བ་ལས་འདོད་ཆགས་སྐྱེས་པས་ངོ་ཚ་བ་དང་། ལོག་པས་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་སློང་ཞིང་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ལས་བརྩམས་ནས་སྤྱི་རྟོལ་མེད་པ་དང་། མུ་ཅོར་མི་སྨྲ་བ་དང་། ཐུག་ཐུབ་མི་བྱེད་པ་དང་། ལེགས་པར་བསྡམས་པ་དང་། ལུས་ལེགས་པར་སྦས་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་རེག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་རེག་པ་དང་།
འཇུག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་། བཟའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་མི་
བཟའ་བ་དང་། བཏུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིནི་པར་མི་འཐུང་བ་དང་། བླང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིནི་

པར་མི་ལེན་པ་དང་། དབེན་པ་ལ་གཞོལ་བ་དང་། དབེན་པ་ལ་འབབ་པ་དང་། དབེན་པ་ལ་བབ་པའི་སེམས་ཀྱིས་དགེ་བ་རྣམ་པར་བརྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དང་། རི་ཁྲོད་དང་། གཅོང་རོང་གི་གནས་ལྟ་བུའི་ཁྱིམ་མ་དད་པ་རྣམས་དད་

པར་བྱ་བ་དང་། ཁྲོན་པ་རྙིང་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཁྱིམ་དད་པ་རྣམས་ཕྱིར་ཞིང་འཕེལ་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འགྲོ་བར་བྱེད་དོ། །རྣམ་པ་དྲུག་ཁོ་ནས་ཁྱིམ་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པའི་ཉེ་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ནས་ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བར་བྱེད་དེ། ཁྱིམ་དུ་སོན་པ་ན་སེམས་
ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་ལྷག་པར་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། སེམེས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། རྙེད་པའི་དངོས་པོ་དང་། བཀུར་སྟིའི་དངོས་པོ་ལ་
ཡང་དེ་བཞིན་པ་དང་། མ་རྙེད་པས་སྡུག་བསྔལ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཡིད་མི་བདེ་
བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། མ་རྙེད་པ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བཀུར་སྟི་མེད་པ་ལ་ཡང་དེ་
བཞིན་པ་དང་། བདག་དང་གཞན་གྱི་རྙེད་པ་ལ་སེམས་སྙོམས་པས། བདག་གི་རྙེད་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

613

དང་། བཀུར་སྟིའི་ཕྱིར་བདག་གི་བསྔགས་པ་མི་བརྗོད་པ་དང་། གཞན་དག་གི་རྙེད་པ་
དང་། བཀུར་སྟིའི་བར་ཆད་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྔགས་པ་མ་ཡིན་པ་མི་བརྗོད་པར་འགྲོ་
བའོ། །རྣམ་པ་དྲུག་ཁོ་ནས་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་ཉེ་
བའི་ཉོནོ་མོངས་པ་སྤངས་ནས་ཁྱིམི་དུ་འགྲོ་སྟེ། དད་པར་གྱུར་ནས་ལྷག་པར་བྱེད་པར་
རེ་བ་མེད་ཅིང་། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་

ཤེས་ནས་འགྲོ་བ་དང་། གཞན་དག་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་དགེ་བའི་ཆོས་བསམ་པ་ཉེ་བར་བཞག་ནས་འགྲོ་བར་བྱེད་དེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། བདེ་བ་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བསྩལ་བ་དང་། གུས་པར་བྱས་ཏེ་ཉན་པ་དང་། འཛིན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་པ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པར་བྱ་བ་དང་། གྲོལ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་བཟང་པོ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་སྡེ་དང་། འདུལ་བ་དང་། མ་མོར་གཏོགས་པ་བརྡར་བཏགས་པའི་ཆོས་འཛིན་པར་འདོད་པའམ། ཀློག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་པོ་སྤངས་པས་ནི་མ་འདྲེས་པར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་སྤངས་པས་ནི་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ལེགས་པར་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་སྤངས་པས་ནི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལེགས་པར་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །བཙྪི་ཀའི་མདོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་བརྩོན་པས་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་གནས་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་གནས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

614

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་གནས་ལས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོནོ་མོངས་པ་ཀུན་ནས་ཉོནོ་མོངས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་གནས་གང་ཞེ་ན། ལུས་འདི་ནི་གཟུགས་ཅན་རགས་པ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་རྒྱས་པར་མདོ་ལས་
གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་བྱིས་པ་མི་མཁས་པ་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་
ཀྱི་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །མཛངས་པ་མཁས་པ་རིག་པ་དང་
ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གང་
ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱིས་པས་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྔར་རྗེས་སུ་བརྟགས་ཤིང་བསམས་ནས། ཕྱིས་ལུས་དང་། ངག་དང་སེམས་ཀྱིས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་བྱེད་པས། འགྲོ་བ་ལྔའི་འཁོར་བར་ལུས་འདོད་པ་དང་། མི་འདོད་པ་གནོད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། གནོད་པ་མེད་པ་མངོནོ་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའོ། །རྣམ་པར་བྱང་བ་གང་ཞེ་ན། བསླབ་པ་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་བསླབ་པ་གཅིག་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་
ལ། ཅིག་ཤོས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་བྱང་བ་དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན། རྒྱུ་ལྔས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ལྔ་གང་ཞེ་ན། སྟོན་པ་དང་།
སྒྲུབ་པ་པོ་དང་། སྒྲུབ་པ་དང་། ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བས་སོ། །དེ་ལ་སྟོན་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། །སྒྲུབ་པ་པོ་ནི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

615

ཉན་ཐོས་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའོ། །དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡིད་གཞུངས་པ་ཡང་ཡིན་

ནོ། །སྒྲུབ་པ་ནི་བདེན་པ་ཞེས་པས་བསྡུས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་བཞི་ནི་ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་མི་
མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རབ་ཏུ་དབེན་པ་ན་གནས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་མི་བཟོད་པའི་ཁྲོ་བ་དང་། འཁྲུག་པ་དང་། རྙེད་པ་དང་། བཀུར་སྟི་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་ཕྲག་དོག་དང་། སེར་སྣ་དང་། སྔོན་སྤྱད་དེ་མྱོང་བའི་ཡུལ་རྣམས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཀུན་དུ་རྟོག་པའི་འདོད་ཆགས་བསླབ་པ་གཏོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ནི་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་ཁོ་ནར་བརྡའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་ཀྱང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་གྱུར་པས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་སོམ་ཉི་དང་། ཡིད་གཉིས་དང་། ཐེ་ཚོམ་མ་སྤངས་
པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སློབ་པ་བཞི་མཐོང་བའི་བསྒོམ་པའི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །ཉེ་བའི་ཉོནོ་མོངས་པ་དེ་དག་སྤངས་པས། ལྷག་པའི་སེམེས་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་དག་པས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་དེ་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་མཆོག་ཡིནི་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོནོ་མོངས་
པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་གནས་དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན། རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་དང་། རྒྱུ་དང་། ཉེས་དམིགས་ཀྱིས་སོ། །མིའི་ལུས་འདིའི་ངོ་

བོ་ཉིད་ནི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཅན་གྱིས་ནི་དེ་ལས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

616

གཞན་པའི་ལུས་ཐམས་ཅད་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །རགས་པས་
ནི་སོ་སོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། མི་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷའི་
ལུས་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱུ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་དག་གོ །མིའི་ལུས་དེའི་སོ་སོའི་རང་
གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཕ་མའི་མི་གཙང་བ་མེར་མེར་པོའོ། །སྐྱེས་པ་གནས་པའི་རྒྱུ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འབྲས་ཆན་དང་། ཟན་དྲོན་ལ་སོགས་པས་རྒྱས་པའོ། །དེའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་དང་། མི་རྟག་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་གྲང་བའི་ཚེ་ན། གྲང་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཉེན་པོ་གོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པ་དང་། ཚ་བའི་ཚེ་ན་ཚ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཉེན་པོ་ཁྲུས་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པ་དང་། ལམ་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཡོངས་སུ་ངལ་བའི་ཚེ་ན། ཡོངས་སུ་ངལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཉེན་པོ་མཉེ་བའི་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པས་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །མི་རྟག་པ་
ཉིད་ནི་ལག་པ་དང་། བོང་བ་དང་། དབྱུག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དག་གིས་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚོན་ཆའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དག་གིས་མཆོད་པའི་
ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཆི་བའི་དུས་བྱས་པ་ནི་དོང་དུ་གཞུག་པའམ། མེར་
བསྲེགས་པའམ། དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྲོག་ཆགས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དག་གིས་ཀུན་དུ་བཟའ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཉིད་ནི་ཉི་མ་དང་། རླུང་གིས་ཡོངས་སུ་སྐམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་འཐོར་བ་དང་། རྣམ་པར་འཇིག་པའི་ཆོས་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འདུས་པ་རྣམ་པར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

617

འབྲལ་བ་ནི་རྣམ་པར་འཐོར་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་འཐོར་བ་ཉིད་གྱུར་ནས། མཐར་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་བྲལ་བ་ནི་རྣམ་པར་འཇིག་པ་ཡིན་

ནོ། །དམིགས་པའི་སེམས་ལས་བརྩམས་ནས། མིང་གིས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོནོ། །མིང་ལས་ལྷག་པ་ཡོད་མ་ཡིནི། །མིང་ཆོས་གཅིག་གི་དབང་རྗེས་སུ། །ཐམས་
ཅད་འགྲོ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཚིག་དེའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་
པ། མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱུ་བརྟག་པ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྟག་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་བརྟགས་པས་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་དང་། ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་དེ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་
པ་ལས་ནི་མིང་གི་ཕུང་པོ་བཞི་པོ་དག་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས། རང་གི་ཡུལ་གྱི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལས་ནི་ཐ་སྙད་ལས་བྱུང་བའི་མིང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས། དེ་ལ་རྟེན་གྱི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཏོ། །གཟུགས་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་བཞི་པོ་དག་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་བདག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་མི་དམིགས་ལ། ཐ་སྙད་ལས་བྱུང་བའི་མིང་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ན་ཡུལ་གྱི་མཚན་མ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་ནས་ལྡང་བ་དང་། རྗེས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་གྱི་མཚན་མའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དེའི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལས་
དགོངས་ནས། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་ལས་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འབྱུང་བར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

618

འགྱུར་ལ། དེ་རྟོགས་པས་ནི་དེ་ཡང་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་རྟོགས་ན་དེ་ཡང་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ།། །།
བམ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་ནི་བདེན་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ།
སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདེན་པ་ཡང་དག་པ་ཉིད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་ལོག་པར་མོས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། ལོག་པར་སྨྲ་བ་གང་དག་ཡིན་

པ་དེ་དག་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པ་དང་། ལོག་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིནི་པས། དེ་དག་ཇི་ལྟར་ན་བདེནེ་པས་བསྡུས་པ་ཡིནི་པར་རིག་པར་
བྱ། གལ་ཏེ་མ་བསྡུས་ན་ནི་དེས་ན་དེ་དག་ཏུ་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་འབྱུང་བ་མངོནོ་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་དག་ནི་
ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པ་དང་། ལོག་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
གྱུར་པ་ཡིནི་མོད་ཀྱི་འོནོ་ཀྱང་དེ་དག་ནི་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེནེ་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་ལོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་
བསྡུས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ལོག་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་དེ་དག་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདག་ཉིད་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཡང་དག་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་
དང་མ་ལོག་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་པའི་དོན་ནི་རྣམ་པ་
གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ཚུལ་ལས་བརྩམས་ནས་མེད་པའི་དོན་དང་། མཚན་མ་རྣམ་པར་འཇིག་པའི་དོན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

619

གྱིས་སོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་དོན་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མེད་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དོན་དང་། ཚོར་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་འབྱུང་བའི་དོནོ་གྱིས་སོ། །སྟོང་པའི་དོནོ་ཀྱང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་མཚན་མའི་དོནོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་མཚན་མའི་དོནོ་གྱིས་སོ། །བདག་མེད་པའི་དོན་ཀྱང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ཚུལ་ལས་བརྩམས་ནས། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བདག་མེད་པའི་མཚན་མའི་དོན་དང་། གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བདག་མེད་པའི་མཚན་མའི་དོན་གྱིས་སོ། །བསྟན་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མི་རྟག་པར་བསྟན་པ་དང་། ཐོག་མ་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །རྟོགས་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་རྟོགས་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་རྟོགས་པའོ། །གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྒྱུ་ལྔས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལས་
ཀྱང་ཡིནི་ཏེ། འདུ་བྱེད་མི་རྟག་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེནེ་ཡོངས་སུ་འཛིནི་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཉིད་ལས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གསུམ་དང་རྗེས་སུ་
འབྲེལ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་ལས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། རྨོངས་པའི་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དམིགས་པའི་
གཞི་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་སྡུག་བསྔལ་བ་དེ་ནི་བདག་མེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་རྒྱུ་ལྔས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདུ་བྱེད་སྡུག་བསྔལ་བ་དག་ལས་དེ་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

620

པར་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གི་རྐྱེན་གཞན་གྱི་དབང་གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། གཡོ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། ཟད་པ་དང་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། ཕན་ཚུན་གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་
སྡུག་བསྔལ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་མི་འདོད་པ་དང་། མི་སྡུག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། གནོད་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ཡིནི་ལ། མི་འདོད་པ་དང་། མི་སྡུག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་
དང་། གནོད་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་
བདེན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་མི་འདོད་པ་དང་། མི་སྡུག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་
དང་། གནོད་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ཡང་ཡིན་

པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་ལ་དེ་མི་འདོད་པ་
དང་། མི་སྡུག་པ་ནས་རྒྱས་པར་མི་མཐུན་པའི་བར་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྡུག་
བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་མ་གཏོགས་པ། དེ་ལས་གཞན་པ་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། རྒ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྒྱས་པར་མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་སྡུག་བསྔལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མཛད་པ་དེ་ལ་རྣམ་པ་དུ་དག་གིས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བསྟན་ལ། དུ་དག་གིས་ནི་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བསུ་བསྟན། དུ་དག་གིས་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། དང་པོ་ལྔས་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །བར་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

621

འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏེ། སྡུག་པ་དང་བྲལ་བས་ནི་མི་སྡུག་པ་དང་ཕྲད་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་པས་ཕོངས་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་མ་མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་སྡུག་བསྔལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་པུས་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་
ཡང་ཡིན་ལ། གང་སྡུག་བསྔལ་བ་དེ་ཡང་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་སྡུག་
བསྔལ་བ་གང་ཡིནི་པ་དེ་མི་རྟག་པའང་ཡིནི་མོད་ཀྱི། མི་རྟག་པ་ཡིནི་ལ་སྡུག་བསྔལ་བ་
མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ལམ་གྱི་བདེན་པའོ། །འདི་ལྟར་ལམ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བས་བསྡུས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། ལམ་ནི་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ན། འགྱུར་བས་

སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པར་ལྟ་ག་ལ་འགྱུར་བ་དང་། ལམ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལན་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པས། དེས་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཀྱིས་
སྡུག་བསྔལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་མི་རྟག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་།
སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཆར་
རོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཁོ་ན་སྟེ། མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡང་མ་ཡིནི་ནོ། །མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་
བསྔལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན་

ནམ་ཞེ་ན། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡང་ཡོད། རང་བཞིན་གྱིས་སྡུག་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

622

བསྔལ་བ་ཡང་ཡོད་དེ། འདུ་བྱེད་གང་དག་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་བ་དེ་དག་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་སྡུག་
བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་བ་དེ་དག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན་ཏེ། གནོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དང་།
སྡུག་བསྔལ་བར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་

དེ་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ཡང་ཡིན་ལ། ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཡང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ཡང་ཡིན་མོད་ཀྱི། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་
ཡིནི་ལ་དེ་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེནེ་པ་མ་ཡིནི་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དགྲ་བཅོམོ་པའི་རྒྱུད་རྣམ་
པར་དག་པ་ལས་བྱུང་བ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་རྣམ་པར་སྨིན་པར་བསྡུས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་
ལས་སྐྱེས་པ་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་
ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་དེ། དེ་ལྟར་འདུ་
བྱེད་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ཁོ་ནས་བསྡུས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་

བར་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་གང་དག་ཡང་འབྱུང་བའི་སྲིད་པ་སུན་འབྱིན་ཅིང་།
དེ་ལ་མི་ཕྱོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཅིའི་

ཕྱིར་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་
འབྱུང་བའི་སྲིད་པ་ལས་མི་ཕྱོགས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཡང་འབྱུང་བ་པའི་ལུས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

623

དང་། ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་པས་དེའི་
ཕྱིར་དེ་དག་ཀྱང་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེནེ་པས་བསྡུས་པ་ཡིནི་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་
གི་ཚེ་ཡང་འབྱུང་བ་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་ལས་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་སྲེད་པ་ཁོ་ན་
གདགས་པ་མཛད་ཅེ་ན། སྲེད་པ་དེ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་དང་། ལས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་དང་། དངོས་པོ་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་
སྐྱེ་བ་ན་གནོད་པ་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་ཡིནི་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཇི་
ལྟར་ཡང་འབྱུང་བ་པ་ཡིན་པ་དང་། དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་དང་དེ་དང་
དེར་མངོན་པར་དགའ་བ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་འབྱུང་བ་པའི་སྲེད་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཡང་འབྱུང་བ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཡང་འབྱུང་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའོ། །དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པའི་སྲེད་པ་ནི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཐོབ་པ་དག་ལ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའམ། མི་འབྲལ་ཞིང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་ཉིད་དུ་སྲེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་དང་དེར་མངོན་པར་དགའ་བ་
ནི་ཡུལ་མ་འཐོབ་པ་འདོད་པ་དག་དང་ཕྲད་པའམ། ཕྱིར་ཞིང་འབྱུང་བར་སྲེད་པ་གང་
ཡིན་པའོ། །སྲེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡང་འབྱུང་བ་པ་དང་། དགའ་བའི་
འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་དང་དེར་མངོན་པར་དགའ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། མུ་བཞི་
སྟེ། སྲེད་པ་ཡིན་ལ་ཡང་འབྱུང་བ་པ་ཡང་མ་ཡིན། དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་
པ་ཡང་མ་ཡིན། དེ་དང་དེར་མངོན་པར་དགའ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། གོང་
མའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་འདོད་ཅིང་སྨོན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཡང་འབྱུང་བ་པ་དང་།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

624

དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་དང་དེར་མངོན་པར་དགའ་བ་ཡིན་ལ།

སྲེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཡང་འབྱུང་བ་པ་དང་། དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་
ལྡན་པ་དང་། དེ་དང་དེར་མངོནོ་པར་དགའ་བའི་སྲེད་པ་དེ་དེ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་པ་དང་། མ་རིག་པའོ། །སྲེད་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་པ་ནི་མུ་གསུམ་
པའོ། །རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་ནི་མུ་བཞི་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཡང་
འབྱུང་བ་པའི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་ཡང་ཡིན་

ལ། དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ཡང་འབྱུང་བ་པ་ཡིནི་ནམ་ཞེ་
ན། རེ་ཞིག་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡང་འབྱུང་བ་པ་
ཡང་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཡང་འབྱུང་བ་པ་ཡིན་ལ་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་མ་
ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་སྲེད་པ་དང་། འབྲལ་བར་སྲེད་པ་དང་། མི་ཕྲད་པར་སྲེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཡང་འབྱུང་བ་
པའི་སྲེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་དང་དེར་མངོན་པར་དགའ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་དེ་དང་དེར་
མངོནོ་པར་དགའ་བ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ཡང་། ཡང་འབྱུང་བ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་དེ་
དང་དེར་མངོན་པར་དགའ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡང་འབྱུང་བ་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཡང་
འབྱུང་བ་པ་ཡིན་ལ་དེ་དང་དེར་མངོན་པར་དགའ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཡང་
འབྱུང་བ་ལ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པའི་
སྲེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པའི་སྲེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ།
དེ་དང་དེར་མངོན་པར་དགའ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་དེ་དང་དེར་མངོན་པར་དགའ་བ་གང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

625

ཡིནི་པ་དེ་ཡང་། དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་ཡང་ཡིནི་ནམ་ཞེ་ན། མུ་བཞི་སྟེ།
ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཐོབ་པ་དག་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པར་སྲེད་པ་ནི་མུ་དང་པོའོ། །ཡིད་དུ་འོང་བ་མ་འོངས་པ་ཐོབ་པར་མ་ངེས་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་སྲེད་པ་ནི་མུ་གཉིས་པའོ། །དེ་དག་ཉིད་འཐོབ་པར་ངེས་པ་དག་ལ་སྲེད་པ་ནི་མུ་གསུམ་པའོ། །རྣམ་པ་དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པ་ནི་མུ་བཞི་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གང་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་
ཚོར་བ་དང་ལྡན་པ་དེ་གཟུགས་དང་ལྡན་པའི་ཚོར་བ་དང་ལྡན་པ་ཡང་ཡིན་ལ། གང་

གཟུགས་དང་ལྡན་པའི་ཚོར་བ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཡང་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚོར་བ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མུ་བཞི་སྟེ། འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚོར་བ་དང་ལྡན་ལ།
གཟུགས་དང་ལྡན་པའི་ཚོར་བ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་བྱུང་བ་དེའི་གཉེན་པོ་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་མ་ཐོབ་པའོ། །གཟུགས་དང་ལྡན་པའི་ཚོར་བ་དང་ལྡན་ལ། འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚོར་བ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། གང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་འབྱུང་བའོ། །འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚོར་བ་དང་ཡང་ལྡན་ལ། གཟུགས་དང་ལྡན་པའི་ཚོར་བ་དང་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་འབྱུང་བ་དེའི་གཉེན་པོ་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་ཐོབ་པའོ། །གཉི་ག་དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་དང་། འཕགས་པ་བྱ་བ་བྱས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ། འདོད་པའི་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དག་ཏུ་སྐྱེས་ཤིང་བྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའོ། །འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། གཟུགས་དང་ལྡན་པའི་ཚོར་བ་ནི་མུ་བཞི་ཇི་ལྟ་བ་དེ་
བཞིན་དུ་འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚོར་བ་དང་།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

626

འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་དང་། གཟུགས་དང་ལྡན་པའི་
ཚོར་བ་དང་། གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚོར་བ་དང་། གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བའི་མུ་བཞི་ཡང་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ལྡན་
པའི་འདོད་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ལ། ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པའི་འདོད་པ་གང་
དག་ཡིནི་པ་དེ་དག་ཀྱང་འདོད་པའི་ཡོནོ་ཏན་དག་ཡིནི་ནམ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མུ་བཞི་སྟེ།
འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པའི་འདོད་པ་མ་ཡིན་པ་

དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། གཟུགས་དང་། སྒྲ་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་གང་དག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཀུན་དུ་སྤྱོད་ནུས་པའི་འཚོ་བ་དང་། སྟོབས་དང་།
བདེ་བ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་དང་། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་ཕན་པ་དང་། ལམ་གྱི་ཚོགས་དང་། དགེ་བ་ཉེ་བར་སྩོགས་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དག་གོ །ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་དག་ཡིན་ལ།

འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། གཟུགས་དང་། སྒྲ་དང་། དྲི་དང་། རོ་
དང་། རེག་བྱ་གང་དག་གཅིག་ཏུ་མི་འདོད་པ་ཉིད་དང་། མི་སྡུག་པ་ཉིད་དང་། མི་དགའ་བ་ཉིད་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་དང་། ཉོནོ་མོངས་པའི་འདོད་པ་གང་དག་ཡིནི་པ་རྣམས་སོ། །ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྐྱོནོ་དང་ལྡན་
པ་ཡང་ཡིནི་ལ་འདོད་པའི་ཡོནོ་ཏན་ཡང་ཡིནི་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། གཟུགས་དང་། སྒྲ་
དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་གང་དག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་

ཀུན་དུ་སྤྱོད་མི་ནུས་ལ། འདོད་པ་ཉིད་དང་། སྡུག་པ་ཉིད་དང་། དགའ་བ་ཉིད་དང་།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

627

ཡིད་དུ་འོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའོ། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ཉེས་
དམིགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པའི་འདོད་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། གཟུགས་དང་།
གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། གཞི་ཐམས་ཅད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པའི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལས་དགོངས་ནས། ཀུན་རྟོག་འདོད་ཆགས་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྲེད་པ་
གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་མདོར་བསྡུ་ན། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་ནི་སྲེད་པའི་སྲེད་པའོ། །གཉིས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་སྲེད་པའོ། །དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་སྲེད་པ་ནི་སྲེད་པ་ཉིད་དེ། ལོངས་སྤྱོད་ཐོབ་པ་དང་། མ་ཐོབ་པའི་གནས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །སྲེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཁམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ་འདོད་པའི་སྲེད་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྲེད་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྲིད་པའོ། །འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཡང་འབྱུང་བ་མངོན་པར་འདོད་པ། ལོངས་སྤྱོད་ཐོབ་པ་དག་གིས་དགའ་བ་མ་ཐོབ་པ་དག་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བའི་སྲེད་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་འདོད་པའི་སྲེད་པ་ཡིནི་ནོ། །འདོད་པའི་ཁམས་སུ་
སྐྱེས་པའམ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་ཡང་འབྱུང་བ་མངོན་པར་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོབ་པས་དགའ་བ་དང་། སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་དག་འཐོབ་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་སྲེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་
སྲེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྲེད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིནི་དུ། གཟུགས་མེད་པའི་སྲེད་པ་
ཡང་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཡང་འབྱུང་བ་པའི་སྲེད་པ་དེ་ཉིད་རྟག་པ་དང་ཆད་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

628

པར་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། འབྱུང་བར་སྲེད་པ་དང་། འཇིག་པར་སྲེད་པར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་སྲེད་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་ན་སྲེད་པ་སྐྱེ་བ་ན་གནོད་པ་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་རྒྱས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། ངག་ལ་ཉལ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དམིགས་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པས་བསྡུས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་འདྲེནེ་པར་བྱེད་པ་དང་། རང་གི་རྒྱུན་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་རྣམས་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་བྱེད་པ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་རྣམས་གནས་པ་དང་། མི་བརྗེད་པ་དང་ཕྱིར་ཞིང་འབྱུང་བ་དང་། འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་བར་ཆད་བྱེད་པ་དང་། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པས་ངན་སོང་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཀུན་དུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་འབྱུང་བར་འདོད་པས་སྐྱེ་བ་དང་། རྒ་བ་དང་། ན་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་སྐྲག་པར་བྱེད་པ་དང་། འཁོར་བ་ལ་ཡོན་ཏན་དང་ཕན་ཡོན་དུ་ལོག་པར་འཛིན་པས་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་། འཁོར་བ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡུལ་རྣམས་ལ་

ཡང་དེ་བཞིན་པ་དང་། བདག་ལ་གནོད་པ་དང་། གཞན་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་སེམས་
པར་བྱེད་པ་ནས་རྒྱས་པར་དེ་དང་འབྱུང་བའི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་མི་བདེ་བ་སོ་སོར་མྱོང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

629

ནོ། །འདུ་བྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཡང་ཡིན་ལ། འགོག་
པའི་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འདུ་བྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་
འགོག་པའི་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདུ་བྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཡང་ཡིན་མོད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་
ཉེ་བར་ཞི་བ་ཡིན་ལ། དེ་འགོག་པའི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། མི་རྟག་པ་ཉིད་
ཀྱིས་འགོག་པ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཉེ་
བར་ཞི་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཆོས་གང་དག་འགོག་པས་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་
ན། མདོར་བསྡུ་ན་གཉིས་ཀྱིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་འགོག་པ་དང་། ཕུང་པོ་འགོག་པས་སོ། །ཉོན་མོངས་པ་འགོག་པས་ནི་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་འགོག་པའི་བདེན་པ་བསྟན་ལ། ཕུང་པོ་འགོག་པས་ནི་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་འགོག་པའི་བདེན་པ་བསྟན་ཏོ། །གལ་ཏེ་འགོག་པའི་བདེན་པ་སྔོན་མ་བྱུང་བ་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ན།

ཇི་ལྟར་རྟག་པ་ཡིན་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་དུས་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་ཤེ་ན། འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་འཇུག་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྒྱུ་བ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལ་ནི་
སྔོན་མ་བྱུང་བ་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། གང་ལ་འབྱུང་བ་དང་། འཇིག་པ་མེད་པ་དེ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ། །འགོག་པའི་བདེན་པ་དེ་རྟག་པ་ཡིན་ཡང་གང་

དག་གིས་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་བཅད་པས་མངོན་དུ་བྱས་པ་དེ་དག་ནི་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། གང་དག་གིས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་དེ་དག་
ནི་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །འགོག་པའི་བདེན་པ་ཡོད་ན་སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་གྱི།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

630

བསྐྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ནི་མ་ཡིནི་ནོ། །ཉེས་པ་བཞི་རྣམ་པར་སྤངས་པས་འགོག་པའི་
བདེན་པའི་ལན་འདེབས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་
སྟེ། སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཉེས་པ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ལོག་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ཉེས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་འདྲེས་པའི་ཉེས་པ་དང་། སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ཉེས་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པས་སོ། །དེ་ལ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཟད་པ་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་འགོག་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་ནོ། །ལོགས་ཤིག་ན་མེད་དོ་ཞེས་
ཟེར་བ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལོག་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་ནོ། །ལོགས་
ཤིག་ན་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་ལ་མེད་ཀྱང་མེད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་མཚན་ཉིད་འདྲེས་པའི་ཉེས་པ་
ཡིན་ནོ། །ལོགས་ཤིག་ན་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིནི་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྐུར་
པ་འདེབས་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་
ཐམས་ཅད་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་པའི་ཚེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྔོན་དུ་
བཏང་བའི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སློབ་པ་ནི་འདི་ལྟར་དུས་དུས་སུ་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་ཡང་སློབ་པར་བྱེད་ཅིང་། དུས་དུས་སུ་ལྷག་པའི་
སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་ཡང་སློབ་པར་བྱེད། དུས་དུས་སུ་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་ཡང་སློབ་པར་བྱེད་ལ། ཕུང་པོ་གསུམ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་
ངག་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། འཚོ་བ་དག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོར་རྣམ་པར་
གཞག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཡང་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

631

སྤྱོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ངག་དང་ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་ནི་རྩ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་གཞི་ཡིནི་པས་ཡང་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཡང་
དག་པའི་འཚོ་བ་ནི་ཚུལ་འཆོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལོག་པས་འཚོ་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་མི་བརྟེན་པར་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ཞིང་
གཞི་ཡིན་པས་ཡང་དག་པའི་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་དུ་ཡིད་ཀྱི་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལྷག་པར་གསུངས་པ་དེར་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱིར་
སེམེ ས་པ་གང་ཡིནི་པ་དང་། ཚུལ་འཆོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེནེ་ནས་ཆོས་གོས་ལ་
སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་
ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ཉིད་ཡིནི་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གང་
ཡིན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་གང་ཡིན་

པ་དེ་དག་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ལས་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་ལ། དེ་དག་ནི་ཆོས་གསུམ་པོ་འདི་དག་གིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ལས་དང་པོ་ཡིན་

ནོ། །དེ་ཁོ་ནའི་དོན་རྟོགས་ནས་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་དེ་ཉིད་གཞན་དག་ལ་བརྗོད་པ་དང་། འདོགས་པ་དང་། འཇོག་པ་དང་། རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་འགྲེལ་པ་དང་། གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་ལས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་ལྷག་མ་རྣམས་སྤང་
བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་ལས་གསུམ་པ་ཡིན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

632

ཏེ། ལས་དེ་དག་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་དག་གིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིནི་གྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་དང་རྟེན་གྱིས་སོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དྲན་པ་ནི་རྒྱུ་བཞིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་

ཏེ། དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་པོ་དག་ལ་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་པ་དང་། དབང་པོའིོི་སྒོ་བསྡམ་པ་དང་། ཤེས་བཞིནི་དུ་གནས་པ་དང་། དགའ་བའི་
གནས་ལྟ་བུའི་དྲན་པ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྗེས་སུམཐུན་པ་དང་། སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་མི་སྡུག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་ལ་ལམ་ལ་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བ་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པའི་ཞི་གནས་དང་། རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་མཚན་མ་རྟག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། གུས་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་དག་ལ་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ལན་མང་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དྲན་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིནི་གྱི་རྟེན་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ནང་དུ་ལྟ་བ་དང་། འབྲས་དང་། ཟུག་རྔུ་དང་། སྡིག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཀུན་དུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དང་། བྲལ་བ་དང་། འབྲལ་བར་བྱེད་པར་བལྟ་བའོ། །དེ་ལ་འདུ་བྱེད་རྣམ་པ་བཞི་པོ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དང་། རོ་མྱང་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བཞི་པོ་ནད་དང་། འབྲས་དང་། ཟུག་རྔུ་དང་། སྡིག་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

633

པར་ལྟ་བ་དག་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ལས་འབྱུང་བ་
དང་། འཇིག་པར་ལྟ་བ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །སྡུག་བསྔལ་གསུམ་དང་
རྗེས་སུ་འབྲེལ་པར་ལྟ་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་
བདག་དང་བདག་གི་དང་བྲལ་བ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ཡིནི་ནོ། །འདུ་བྱེད་དེ་དག་ཉིད་
ལ་བདག་དང་བདག་གིས་མཚན་ཉིད་མེད་པར་ལྟ་བ་ནི་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་
ཡིནི་ནོ། །ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེནེ་པ་ལ་རྒྱུ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། རྐྱེན་དུ་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པར་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་
ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཀུན་དུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་འགོག་པའི་
བདེན་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། གྱ་ནོམ་པ་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་བྲལ་བར་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་
ལ་ལམ་དང་། རིག་པ་དང་། བསྒྲུབ་པ་དང་། ངེས་པར་འབྱིན་པར་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་བྲལ་བར་བྱེད་པར་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ལམ་གྱི་བདེན་པ་འབྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཚེ་སྔར་མི་རྟག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་།
སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་སྐྱེ་བ་ལ། ཕྱིས་ནད་དང་། འབྲས་དང་། ཟུག་རྔུ་དང་། སྡིག་པར་ལྟ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཚེ་ཅིའི་ཕྱིར་སྔར་ནད་ལ་སོགས་པ་སྟོན་ཅེ་
ན། སྨྲས་པ། གང་ཟག་ལམ་ཐོབ་པ་ལས་དགོངས་ནས་ནད་ལ་སོགས་པ་སྔར་སྟོན་ཏེ།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

634

འདི་ལྟར་སློབ་པ་ལམ་མཐོང་བ་ནི་ལྷག་པའི་བསམ་པས་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་ནད་དང་སྡིག་པའི་བར་དུ་ལྟ་ལ། དེ་ལྟར་ལྟ་བ་དེའིེི་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་ལྷག་མ་རྣམས་སྤང་བའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མི་རྟག་པར་ལྟ་བ་དང་། བདག་མེད་པར་ལྟ་བའི་བར་དག་ཆོས་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ་དེ་ཡང་། མདོར་བསྡུ་ན། རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ནད་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་། དེ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ནད་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་དང་། ནད་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞིང་འབྱུང་བ་དང་། སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནད་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། བདག་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་བརྒྱད་
ནི་སྨོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་གང་
ཡིནི་པ་གཅིག་པུ་ནི་མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིནི་ནོ། །བསྒོམོ་པའི་ལམ་ལ་ནི་འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་།
ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་
ལྟར་སློབ་པ་གཞི་མཐོང་བས་སྔོན་ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དང་། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་ནས། བསྒོམ་པའི་ལམ་ལ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཤིང་ཆ་གཅིག་ཏུ་བྱས། ཚོགས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་གིས་ལྟ་བར་ཟད་ཀྱི། འདི་དག་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའོ། །འདི་དག་ནི་གཟུགས་དང་།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

635

གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པའོ། །འདི་དག་ནི་མངོན་སུམ་མོ། །འདི་དག་ནི་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའོ་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་བྱེད་དེ། དེ་ལྟ་བས་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་བསྒོམ་པའི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཐམས་ཅད་ནས་འོག་མ་དང་། ས་གོང་མ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །འཕགས་པ་ནི་ཕལ་ཆེར་
བསྒོམ་པའི་ལམ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ན། མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དག་གིས་མཚན་མ་མེད་པའི་དམིགས་པ་མང་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཚེ་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་བདེ་བར་གནས་
པར་བྱ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། སྨོན་ནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་དང་། མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་ནི་ལམ་གྱི་རྗེས་ལས་འཐོབ་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ལམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་དག་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པས་བསྡུས་པ་མ་ཡིན་

ནོ། །གང་གི་ཚེ་བདེན་པ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དག་ཡིན་
པའི་ཚེ་ཅིའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེནེ་པ་ཁོ་ན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། འདི་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ནི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་
ལས་གཞན་པ་དག་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ནས་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ལ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དེ་ཡང་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ། འགོག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་གིས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

636

ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དེ་ཡང་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་
ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དེ་ཡང་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་གི་ཚེ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ཡང་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཚེ་ཅིའི་ཕྱིར་

ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ཁོ་ན་སྤང་བར་བྱ་ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་སྤོང་བ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་སྤོང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་
ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ཁོ་ན་སྤོང་བར་བྱ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། སྤང་བ་མངོནོ་པར་རྟོགས་པའོ། །དེ་ལ་ཤེས་པ་མངོནོ་པར་རྟོགས་པ་ནི་བདེནེ་པ་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་དག་ལ་ཤེས་པ་འབྱུང་བས་གོ་རིམས་སུ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ངོ་། །སྤོང་བ་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་ཡང་མཐར་གྱིས་འགྱུར་བ་ཉིད་དེ། ཉོནོ་མོངས་པ་སྤང་བ་མངོནོ་དུ་བྱ་བ་ནི་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ།། །།
བམ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་པ། ཡང་དག་པར་བརྩོནོ་འགྲུས་རྩོམོ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ལྔ་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་འགྲོགས་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བ་དང་ཕན་ཡོན་དུ་ལྟ་བའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྟོབས་དང་། རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྨིནི་པ་དང་། སྔ་ཕྱིའི་ཁྱད་པར་འཐོབ་པའོ། །སྤོང་
བ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། ས་བོན་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་སྤོང་བ་མངོན་དུ་བྱ་བ་དང་། ས་བོན་གཏན་ནས་འཇོམས་པའི་སྤོང་བ་མངོནོ་དུ་བྱ་བའོ། །བྲལ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གཞིའི་འཆིང་བ་དང་བྲལ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

637

བའོ། །དགེ་སློང་གཡོ་མེད་པ་དང་། སྒྱུ་མེད་པ་ཚུར་ཤོག་ཅེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ། དེ་བཞིནི་གཤེགས་པས་གཡོའིོི་ཉེས་དམིགས་དུ་ཞིག་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་གཟིགས་
ན། གཡོན་ཅན་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་མི་མཛད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། བཅུ་གཉིས་ཏེ། གཡོན་ཅན་ནི་གཡོའི་གཞིའི་རྒྱུས་དེ་ཁོ་ནའི་ཤེས་པ་མི་འཐོབ་པ་དང་། སྙན་
པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ཡིད་ཆེས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡོན་ཏན་བསྩགས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དམ་པ་རྣམས་ལས་ཆོས་མཉན་པ་དང་། གདམས་ངག་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྡིག་པ་མང་དུ་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དགེ་བ་ལས་ཐག་རིང་དུ་བྱེད་པ་དང་། གཡོའི་མི་མཉམ་པའི་གནོད་པས་སེམས་སྡུག་བསྔལ་ཞིང་རེག་པར་མི་གནས་པ་དང་། གཞན་ལས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྣོད་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། འགྱོད་བཞིན་

དུ་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་ཞིགས་ཏེ་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ངན་སོང་ངན་འགྲོ་ལོག་པར་ལྟུང་བ་སེམས་དམྱལ་བ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའོ། །གཡོ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་། གཞི་བདུན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འདོད་
པ་ན་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། རྨོངས་པར་བྱ་བ་གཡོ་བྱེད་པ་དང་།
འཆབ་པ་དང་། སྒྲོགས་པ་དང་། འཇོག་པ་དང་། འདུད་པ་དང་། འཁུ་བ་དང་། འདོར་བ་དང་། སྙིང་རྗེ་བར་སྟོན་པ་ལ་གཡོ་བྱེད་པའོ། །གཞི་བདུན་གང་ཞེ་ན། ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞི་དང་། བསྐུལ་བའི་གཞི་དང་། རྩོད་པའི་གཞི་དང་། མཛའ་བཤེས་ཉིད་དུ་སྟོན་པའི་གཞི་དང་། ཡིད་གཅུགས་པར་སྟོན་པའི་གཞི་དང་། བྱ་བ་ལ་གཡོ་མེད་པའི་གཞི་དང་།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

638

གནོད་པའི་གཞིའོ། །དེ་ལ་གཞི་དང་པོས་ནི་གཡོན་ཅན་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་དང་ལྷན་
ཅིག་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ན། དོན་མེད་པ་ལ་དོན་དུ་སྟོན་པ་དང་། དོན་ལ་དོནོ་མེད་པར་སྟོན་པ་དང་། དོན་མེད་པ་ལ་དོན་དུ་སྟོན་པ་དང་། དོན་ལ་དོན་མེད་པར་སྟོན་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་
བཞིན་དུ། དོན་མེད་པ་ལས་ཡོད་པར་སྟོན་པ་དང་། ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་སྟོན་པས་རྨོངས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་གཞི་གཉིས་པས་ནི་གཡོནོ་ཅན་གཡོའིོི་སྤྱོད་པས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ཉེས་པར་སྤྱོད་པའི་ལས་དག་ལ་གཞན་དག་གིས་བསྐུལ་བ་ན་དེ་ཉེས་པ་ཡང་དག་པ་ནི་འཆབ་པར་བྱེད་ལ། ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་སྒྲོགས་པར་
བྱེད་དོ། །དེ་ལ་གཞི་གསུམ་པས་ནི་གཡོན་ཅན་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་པ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་རྩོད་པ་ན་ཕྱོགས་བཟང་
པོ་མ་ཡིན་པ་ཡང་འཇོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་གཞི་བཞི་པས་ནི་གཡོན་ཅན་ཆེས་
སྟོབས་དང་ལྡན་ཞིང་གཏུམ་པ་གང་ལས་འཇིགས་པ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བ་དེ་ལ་ལུས་དང་ངག་གིས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དམན་པར་བྱེད་ཅིང་འདུད་པ་དེས་མཛའ་བཤེས་ཉིད་དུ་སྟོནོ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་གཞི་ལྔ་པས་ནི་གཡོནོ་ཅན་གནམ་པོ་གཡོ་བའི་
རང་བཞིན་ཅན་གང་ལས་ཆུང་ཟད་འཁུས་པས་རྙེད་པ་འཐོབ་པ་ཡང་དག་པར་རྗེས་
སུ་མཐོང་བ་དེ་ལ་ཡིད་མི་གཅུགས་ཤིང་ཡིད་མི་ཆེས་པ་ཉིད་ཡིནི་བཞིནི་དུ། འདི་ལྟ་སྟེ།
རྣམ་པར་བསྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་བ་དང་། གནས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་མཆོག་ཏུ་ཡིད་གཅུགས་པ་ཉིད་དང་། མཆོག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་གཞི་དྲུག་པས་ནི་གཡོན་ཅན་མཛའ་བཤེས་སྙིང་དུ་སྡུག་པ་ཡིད་གཅུགས་པ་དག་གིས་མ་འོངས་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དག་ལ་གྲོགས་བྱ་བར་ཁས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

639

བླངས་ལ་བྱ་བ་དེའི་དུས་ལ་བབ་པའི་ཚེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་རྗེས་སུ་བསྲུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཡོ་སྣ་ཚོགས་ཉེ་བར་སྟོན་པས་འདོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་གཞི་བདུན་པས་ནི་གཡོན་ཅན་གནོད་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བྱུང་བ་ན། གང་ལས་དེའི་གནོད་པ་འབྱུང་བའི་དགྲ་བོ་དེ་ལ། འདི་ལྟ་སྟེ། མྱ་ངན་དང་། སྒྱིད་ལུག་པ་དང་། རྨོངས་པའི་བར་དག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་དེ་ལྟར་ཉམ་ཐག་པ་དང་། སྡུག་
བསྔལ་བ་མ་ཡིན་ཡང་ཅི་ནས་ཀྱང་ཉམ་ཐག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལྟ་བུར་སྟོན་པར་
བྱེད་དོ། །ཉན་ཐོས་བཀའ་བློ་མི་བདེ་བ་ནི་རེ་ཞིག་བདེན་པ་རྣམས་ལས་བརྩམས་ནས། གདམས་ངག་དང་། རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཉིད་འཐོབ་པར་འོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ན། བདེན་
པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བའི་སྐལ་བ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། ཉན་ཐོས་བཀའ་བློ་མི་བདེ་བའི་རྟགས་ནི་དགུ་པོ་འདི་དག་ཡིནི་ཏེ། དེ་
དག་དང་ལྡན་པའི་ཉན་ཐོས་ནི་ཚིག་མི་བཟོད་པ་དང་། བཀའ་བློ་མི་བདེ་བ་ཡིན་པར་

རིག་པར་བྱའོ། །དགུ་གང་ཞེ་ན། གླེང་བ་པོའི་གང་ཟག་གིས་གླེངས་པ་ན། ཚིག་མི་འཇམ་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས་སྐབས་ལས་བྱུང་བས་ལན་འདེབས་པ་དང་། མ་འབྲེལ་པ་དང་། མ་རྫོགས་པ་དང་། གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་ལན་འདེབས་པ་དེ་ནི་རྟགས་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་གཡེངས་པའི་ཚིག་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས།
གཏམ་གཞན་གྱིས་གླེངས་པ་འདོར་བར་བྱེད། སྤོང་བར་བྱེད་པ་འདི་ནི་རྟགས་གཉིས་པ་ཡིནི་ནོ། །ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པས་རང་གི་སེམེས་འཁྲུག་པར་བྱེད་པ་དང་། སློང་བར་བྱེད་པ་དང་། རྙོག་པ་ཅན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ནི་རྟགས་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོང་ཁྲོ་
བའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་མཐུན་པའི་ཚིག་དང་། ཉེས་རྩོམ་གྱི་ཚིག་དང་།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

640

ངག་རྩུབ་པོའི་ཚིག་རྗོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་རྟགས་བཞི་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་བདག་ལ་སྨྲ་ན།
བདག་གིས་ཀྱང་འདི་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་སྨྲ་བར་མི་བྱ་སྙམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པས་རྗོད་པར་
བྱེད་པ་དེ་ནི་རྟགས་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་འཆབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་རྟགས་དྲུག་
པ་ཡིན་ནོ། །ཁོན་གྱི་བསམ་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་རྟགས་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །ལན་
བྱ་བའི་སེམས་མང་དུ་བྱེད་པ་དེ་ནི་རྟགས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་གིས་གླེང་
བ་པོའི་ཡང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་དག་བརྗོད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་བཤད་པ་ན་མོས་པར་མི་བྱེད་ཅིང་། ཕྱིར་བཟློག་པ་དང་། སྤོང་བ་དང་། ཕྱིར་གཤེ་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་རྟགས་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་གླེང་བ་པོ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཡིན་

ཏེ། བླ་མའི་གནས་ལྟ་བུ་ཡང་ཡིན་ལ་གྲགས་པ་དང་། བླ་མའི་གནས་ལྟ་བུ་ཡང་མ་
ཡིན་ལ་མ་གྲགས་པའོ། །དེ་ལ་རྟགས་དང་པོ་གཉིས་ནི་གླེང་བ་པོའི་གང་ཟག་དང་པོ་ལས་བརྩམས་ཏེ་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྟགས་ལྷག་མ་བདུན་ནི་གླེང་བ་པོའི་གང་ཟག་གཉིས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་བལྟ་བར་བྱའོ། །སའི་དངོས་གཞིར་ཚུལ་ཁྲིམི ས་ཀྱི་སྡོམོ་པ་
ལས་བརྩམས་ནས། འདུལ་བ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་སྡོམ་ནི། བསྡུ་དང་བཅས་དང་ཚུལ་ཁྲིམིས་དང་། །བག་ཡོད་སྒྲིབ་དང་སློབ་གཞུག་དང་། །བརྟག་
དང་བརྟེན་དང་བླང་བ་དང་། །ལོངས་སྤྱོད་དང་ནི་ཟབ་པ་དང་། །མོས་དང་དཔེ་ཡི་དངོས་པོའོ། །དེ་ལ་འདུལ་བ་དང་བཅས་པའི་སོ་སོར་ཐར་པ་ནི་གནས་བདུན་གྱིས་བསྡུ་བ་ཡིན་ཏེ། གནས་བདུན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བཀའ་དང་རྗེས་སུ་གནང་བ་དང་།
དགག་པ་དང་། ལྟུང་བའི་གཞི་དང་། ལྟུང་བ་དང་། ལྟུང་བ་མེད་པ་དང་། ལྟུང་བ་ལས་བསླང་བའོ། །དེ་ལ་བཀའ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

641

ཉམས་པ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་མངོན་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་
འདུལ་བར་བཀའ་སྩོལ་པ་སྟེ། དེ་ནི་བཀའི་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྡུས་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་
ཆེར་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་དོ། །དེ་ལ་རྗེས་སུ་གནང་བ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཀུན་

དུ་སྤྱོད་ནུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདུལ་བར་རྗེས་སུ་གནང་བར་མཛད་པའོ། །དེ་ལ་
དགག་པ་ནི་བཅོམོ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རང་བཞིནི་གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་དང་།
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདུལ་བ་ལ་དགག་པ་མཛད་
པའོ། །དེ་ལ་ལྟུང་བའི་གཞི་ནི་མདོར་བསྡུ་ན། རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དེ་འདི་ལྟ་སྟེ། མི་དགེ་བ་དང་། དགེ་བ་དང་། མི་མཐུན་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། ངག་གི་ལས་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་དང་། ལྟ་བ་ཉམས་པ་དང་། ཆོ་ག་ཉམས་པ་དང་།
འཚོ་བ་ཉམས་པ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་རྗེས་སུ་བསྲུང་བ་དང་། གཞན་ལ་གནོད་པ་རྗེས་སུ་བསྲུང་བ་དང་། ཡིད་མི་ཆེས་པའི་གནས་རྗེས་སུ་བསྲུང་བ་དང་། འཁྲིག་པ་དང་། ལྷུང་བཟེད་དང་། ཆོས་གོས་དང་། བསོད་སྙོམས་དང་། མལ་ཆ་དང་། སྟན་དང་། ན་བའི་གསོ་སྨན་དང་ཡོ་བྱད་དོ། །དེ་ལ་མི་དགེ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
དང་བཅས་པ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བའོ། །དེ་ལ་དགེ་བ་དང་མི་མཐུན་པ་ནི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བའོ། །དེ་ལ་ལུས་དང་། ངག་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ལྟུང་བའི་གཞི་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ཀྱང་ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ་པོ་དག་ལ་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལྟུང་བ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ་པོ་དག་གོ །ལྟུང་བ་སྡེ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

642

ལྔ་པོ་དེ་དག་ལ་ལྟུང་བ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གཞི་དང་། ཀུན་ནས་སློང་བ་དང་། དངོས་པོ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། མཐས་ཏེ། དེ་དག་གི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་གཞི་བསྡུ་བའི་འདུལ་བའི་མ་མོ་ལས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པར་བྱའོ། །ཡང་ལྟུང་བ་ནི་རྣམ་པ་དགུ་སྟེ། དགེ་བསྙེན་གྱི་ལྟུང་བ་དང་། དགེ་བསྙེན་མའི་ལྟུང་བ་དང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་ལྟུང་བ་དང་། དགེ་ཚུལ་མའི་ལྟུང་བ་དང་། དགེ་སློབ་མའི་ལྟུང་བ་དང་། དགེ་སློང་མའི་ལྟུང་བ་དང་། དགེ་སློང་གི་ལྟུང་བ་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ལྟུང་བ་དང་། སློབ་པའི་ལྟུང་བའོ། །མི་སློབ་པ་ལ་ནི་ལྟུང་བ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་
ལ་ནི་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཁོ་ནས་བསླབ་པའི་གཞི་ཕྲན་ཚེགས་ཕྲ་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་བཅད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ལྟུང་བ་འབྱིན་མི་
སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལས་དང་པོ་པ་དང་། སྨྱོས་པ་དང་། སེམེས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་དང་། ཚོར་བས་ཉེནེ་པའོ། །དེ་ལ་ལྟུང་བ་ལས་བསླང་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྔས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ལས་དང་། གཞན་ལས་དང་། བདག་དང་གཞན་ལས་དང་། ལུས་གྱུར་པ་ལས་དང་།

ལུས་སྤངས་པ་ལས་སོ། །དེ་ལ་བདག་ལས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བསྡམ་པར་བྱ་བ་ལས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ལས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བདེན་པ་མཐོང་བའི་ལྟུང་བ་ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་མ་ཡིན་པ་ལས་སོ། །དེ་ལ་བདག་དང་གཞན་ལས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་
ལྟུང་བ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལས་སོ། །དེ་ལ་ལུས་
གྱུར་པ་ལས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་སློང་གི་ལུས་སྤངས་ནས། དགེ་སློང་མའི་ལུས་སུ་གྱུར་པའམ། དགེ་སློང་མའི་ལུས་སྤངས་ནས་དགེ་སློང་གི་ལུས་སུ་གྱུར་པའམ། དེ་བཞིནི་དུ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

643

དགེ་སློང་དང་། དགེ་སློང་མ་གཉི་གའི་ལུས་སྤངས་ནས། དེ་ལས་གཞན་པའི་མཚན་དུ་གྱུར་པའམ། མཚན་མེད་པར་གྱུར་པ་ལས་སོ། །དེ་ལ་ལུས་སྤངས་པ་ལས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤི་བའི་དུས་བྱས་པའོ། །བསླབ་པའི་གཞི་བཅའ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་བཅུ་པོ་འདི་
དག་ཡིནི་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རིག་པས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། འབྲས་བུས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཕན་འདོགས་པས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ནང་གིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མཐའ་དག་གིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། བྱམས་ཤིང་གུས་པས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། རྣམ་པར་གནོན་པའི་གཉེན་པོ་བསྒོམ་པས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་སྤང་བའི་གཉེནེ་པོ་བསྒོམོ་པས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། རྒྱུད་རྒྱུན་མི་འཆད་པས་རྣམ་པར་དག་པའོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་གཞི་དང་བཅས་པའི་བསླབ་པའི་གཞི་བཅས་པས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། འདོད་པའི་བསོད་ཉམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བརྩོན་པའི་མཐའ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། བདག་ཉིད་ངལ་བའི་རྗེས་སུ་བརྩོན་པའི་མཐའ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ལྷག་པའི་ཆོ་གས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ལྷག་པའི་འཚོ་བས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཆོས་མཐུན་པ་དང་། འགྲོགས་པས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། འཐབ་པ་མེད་པ་དང་། རྩོད་པ་མེད་པས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཟིལ་གྱིས་མནན་པས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་འཛིན་པས་རྣམ་པར་དག་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉེས་པ་ནི་བཅུ་
སྟེ། བསླབ་པ་དྲལ་བའི་ཉེས་པ་དང་། མངོན་པར་མི་དགའ་བའི་ཉེས་པ་དང་། གྲོགས་དང་བྲལ་བའི་ཉེས་པ་དང་། སྨོན་ལམ་གྱི་ཉེས་པ་དང་། བག་མེད་པའི་ཉེས་པ་དང་།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

644

མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་ཉེས་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་རྣམ་པར་མ་དག་པའི་ཉེས་པ་དང་། བསམ་པ་རྣམ་པར་མ་དག་པའི་ཉེས་པ་དང་། ངེས་པར་འབྱིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་
དང་། བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཉེས་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་བཅུ་སྟེ། མཐུན་པའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིད་དང་། རྒྱུན་ཆགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིད་དང་། འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིད་དང་། གནོད་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིད་དང་། བརྟན་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཉིད་དང་། ངེས་པར་འབྱིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིད་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
ལས་རྒྱལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིད་དང་། མི་ལྡོག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིད་དང་། ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིད་དང་། བླ་ན་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིད་དང་། དགེ་སློང་
འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པས་དུས་བཅུ་དག་ཏུ་བག་ཡོད་པར་བྱ་སྟེ། བཅུ་པོ་གང་དག་ཏུ་ཞེ་ན། ལྟུང་བ་ལས་བརྩམས་པ་དང་། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལས་བརྩམས་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ལས་བརྩམས་པ་དང་། བསོད་སྙོམས་སྤྱོད་པ་ལས་བརྩམས་པ་དང་། འཕྲལ་གྱི་བྱ་བ་ལས་བརྩམས་པ་དང་། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟིའི་ལོངས་སྤྱོད་
ལས་བརྩམས་པ་དང་། ཐོས་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ལས་བརྩམས་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་བསམ་པ་ལས་བ་རྩམས་པ་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལས་བརྩམས་པ་དང་། རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བརྩམས་པའི་དུས་སུའོ། །ཇི་ལྟར་དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོནོ་པས་ལྟུང་བ་ལས་བརྩམས་ནས། དུས་དང་པོ་འདི་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ན་དགེ་སློང་སྔོནོ་གྱི་མཐའ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྔར་བསྟན་པ་ཡན་ལག་ལྔས་བསྡུས་པའི་བག་ཡོད་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལྟར། དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པས། ལྟུང་བ་ལས་བརྩམས་ནས། དུས་དང་པོ་འདི་ལ་བག་ཡོད་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

645

པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པས། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལས་བརྩམས་ནས། དུས་གཉིས་པ་འདི་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ན་དགེ་སློང་དགོན་པ་ན་འདུག་ཀྱང་རུང་། ཤིང་དྲུང་ན་འདུག་ཀྱང་རུང་སྟེ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་སྒྲིབ་པ་ནས། ཐེ་ཚོམ་གྱི་བར་གྱི་སྒྲིབ་པ་བྱུང་ངོ་ཅོག་དང་དུ་མི་ལེནེ་པར་སྤོང་བར་བྱེད། སེལ་བར་བྱེད། བྱང་བར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་སྒྲིབ་པ་ལྔ་པོ་སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ། མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་མི་འགྱུར་བའི་བར་དག་སྤངས་ནས། དུས་དུས་སུ་ཞི་གནས་ཀྱི་མཚན་མ་ཡང་སྒོམ་པར་བྱེད། དུས་དུས་སུ་རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་མཚན་མ་ཡང་སྒོམོ་པར་བྱེད། དུས་དུས་སུ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་མཚན་མ་ཡང་སྒོམོ་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་དེ་ལྟར་ཞི་གནས་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་མཁས་པ་དང་། རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་མཚན་མ་ལ་མཁས་པ་དང་། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་མཁས་པས་སེམས་ཞུམ་པའམ། ཞུམ་དུ་དོགས་པར་རིག་པ་ན། ལེགས་པ་ཁོ་ནར་རབ་ཏུ་འཛིནི་པར་ཡང་བྱེད། སེམས་རྒོད་དམ། རྒོད་དུ་དོགས་པར་རིག་པ་ན། ལེགས་པ་ཁོ་ནར་ནང་དུ་ཡང་དག་པར་ཞི་བར་ཡང་བྱེད། སེམས་མཉམ་པར་གྱུར་པ་ན། བཏང་སྙོམས་སུ་འཇོག་པར་ཡང་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ན། རོ་མྱོང་བར་ཡང་མི་བྱེད་ཅིང་། མཇུག་སྡུད་པར་ཡང་མི་བྱེད། ལྷག་པར་ཆགས་པར་ཡང་མི་བྱེད། ལྷག་པར་ཆགས་ཤིང་གནས་པར་ཡང་མི་བྱེད་པ། དེ་ལྟར་དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པས་དུས་གཉིས་པ་དེ་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པས་སྐྱེ་བ་ལས་བརྩམས་ནས་དུས་གསུམ་པ་འདི་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ན་དགེ་སློང་འཆི་བའི་དུས་ལ་བབ་པའི་ཚེ་ན། འདི་ལྟར་མངོནོ་པར་འདུ་བྱ་བའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

646

སེམས་དྲག་པོ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དེ། ཅི་བདག་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་པས་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་རམ། ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་། དགེ་འདུན་ལ་དམིགས་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་དམིགས་པས་དགེ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པའི་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་རམ་སྙམ་དུ་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དེ། དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དེའི་སེམས་ཀུན་དུ་བསྲུང་བ་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་པས་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པ་ནས། རྒྱས་པར་དགེ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པའི་བར་གྱིས་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་པས་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པ་ནས་རྒྱས་པར་དགེ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པའི་བར་གྱིས་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པ་དེའི་འཆི་བ་ནི་བཟང་བ་ཡིན། འཆི་བའི་དུས་
བྱེད་པ་ཡང་བཟང་བ་ཡིན། ཚེ་ཕྱི་མ་ཡང་བཟང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དགེ་སློང་འདུལ་
བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པས་དུས་གསུམ་པ་དེ་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པས། བསོད་སྙོམས་སྤྱོད་པ་ལས་བརྩམས་ནས་དུས་བཞི་པ་འདི་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ན་དགེ་སློང་གྲོང་ངམ། གྲོང་རྡལ་གང་ན་ཉེ་བར་བརྟེན་ཅིང་གནས་པའི་གྲོང་ངམ་གྲོང་རྡལ་དེ་ཉིད་དུ་དེ་བསོད་སྙོམས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མདོ་ལས། ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར། དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པས་དུས་བཞི་པ་དེ་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོནོ་པས་འཕྲལ་གྱི་བྱ་བ་ལས་བརྩམས་ནས། དུས་ལྔ་པ་འདི་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ན་དགེ་སློང་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་ལས་དང་ཆོས་གོས་ཀྱི་ལས་དང་། ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཞལ་ཏ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

647

བྱ་བའི་ལས་སམ། འཕྲལ་གྱི་བྱ་བ་གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་དེ་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱེད་ཅིང་། ཅི་ནས་ཀྱང་མི་ཚིག་པ་དང་། མི་རུལ་པ་དང་། མི་བརླག་པ་དང་། མི་ཞིགས་པ་དང་། ཆུད་མི་ཟོས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཧ་ཅང་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དང་། ངན་པར་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཉེས་པར་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཧ་ཅང་བརྟུན་ཏེ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཧ་ཅང་བརྒྱངས་ཏེ་མི་བྱེད་པ་དང་། རྒོད་བག་མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་

དང་། འཇིག་རྟེནེ་དང་འགལ་བ་དང་། འདུལ་བ་དང་འགལ་བའི་སྤྱོད་པས་མི་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པས་དུས་ལྔ་པ་དེ་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པས། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟིའི་

ལོངས་སྤྱོད་ལས་བརྩམས་ནས། དུས་དྲུག་པ་འདི་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ན་དགེ་སློང་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་གང་དང་གང་རྙེད་ཀྱང་རུང་སྟེ། དེ་རྙེད་པ་དེ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞེན་པ་མེད་པ་དང་། འཆུམས་པ་མེད་པ་དང་། མདུད་པ་བོར་བ་མེད་པ་དང་། བརྒྱལ་བ་མེད་པ་དང་། ལྷག་པར་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། ལྷག་པར་ཆགས་ཤིང་གནས་པ་མེད་པ་དང་། ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བ་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་རྙེད་པ་དང་། བཀུར་སྟི་བྱུང་བ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་བྱེད་པ་དང་། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟིའི་སེམས་སྐྱེས་པས་དེའི་སེམས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་ཤིང་མི་གནས་པ་
དེ་ལྟར་དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོནོ་པས་དུས་དྲུག་པ་དེ་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པས་ཐོས་པ་ཡོངས་སུ་བཙལ་བ་ལས་བརྩམས་ནས་དུས་བདུན་པ་འདི་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ན་དགེ་སློང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

648

སྙན་དངགས་མཁན་གྱིས་བྱས་པའམ། སྙན་དངགས་མཁན་གྱིས་བསམས་པའི་ཡི་གེ་སྣ་ཚོགས་པ་ཚིག་དང་། ཚིག་འབྲུ་སྣ་ཚོགས་པ་འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེནེ་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཐོས་པ་སྤངས་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་མདོ་སྡེ་ཟབ་
པ་ཟབ་པར་སྣང་བ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པ། རྐྱེན་འདི་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གུས་པར་བྱ་སྟེ། ལེན་པར་བྱེད་ཀུན་
ཆུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཀླན་ཀ་དང་། ཕན་ཡོན་ལ་ལྟ་ཞིང་། ཆོས་ཀུན་ཆུབ་པར་མི་བྱེད། རྩོད་པ་འདི་ལྟ་བུ་ལས་ཐར་པའི་ཕན་ཡོནོ་ལ་ལྟ་ཞིང་ཆོས་ཀུན་ཆུབ་པར་མི་བྱེད། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟིའི་དོན་དུ་ཆོས་ཀུན་ཆུབ་པར་མི་བྱེད་པར་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ཉིད་
དུལ་བར་བྱ་བ་དང་། བདག་ཉིད་ཞི་བར་བྱ་བ་དང་། བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བྱ་བ་དང་། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་དོན་དང་། བྲམ་ཟེའིེི་དོན་དང་། དོན་གྱི་མཆོག་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལས་བརྩམས་ཏེ། ཆོས་ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དེས་ཆོས་དེ་དག་ལེགས་པར་མཉན་པ་དང་། ལེགས་པར་བཟུང་བ་དང་། ཁ་ཏོན་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བརྟགས་པ་དང་། མཐོང་བས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱས་པ་དེ་ལྟར། དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པས། དུས་བདུན་པ་དེ་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པས། དམ་པའི་ཆོས་བསམ་པ་ལས་བརྩམས་ནས། དུས་བརྒྱད་པ་འདི་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ནི་དགེ་སློང་གཅིག་པུ་དབེནེ་པར་སོང་སྟེ། ཇི་སྐད་ཐོས་པ་དང་། ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དང་། ཇི་སྐད་ཀུན་ཆུབ་པར་བྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་སེམས་པར་བྱེད། འཇལ་བར་བྱེད་ལ། ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་ཅིང་། དེས་བསམ་པར་བྱ་བ་ནི་སེམས་པར་བྱེད།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

649

བསམ་པར་མི་བྱ་བ་ནི་སྤོང་བར་བྱེད། ལ་ལ་ལ་ནི་དད་པས་ཀྱང་མོས་པར་བྱེད། ལ་ལ་ལ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་། དོན་ལ་རྟོན་པ་སེམས་པར་བྱེད་ཀྱི། ཚིག་འབྲུ་ལ་རྟོན་པ་སེམས་པར་མི་བྱེད་ལ། ནག་པོ་བསྟན་པ་ཡང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ལ། ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ཡང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་སྙིང་པོར་སེམས་པར་བྱེད། བསྟན་པར་སེམས་པར་བྱེད། རྒྱས་པར་སེམེས་པར་བྱེད་དེ། བསམ་པ་དེ་ཡང་མཐར་ཐུག་པར་བྱེད་ཀྱི་བར་མ་དོར་སྒྱིད་ལུག་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ལྟར། དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོནོ་པས། དུས་བརྒྱད་པ་དེ་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པས། རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལས་བརྩམས་ནས། དུས་དགུ་པ་འདི་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ན་དགེ་སློང་ཁྱིམ་ན་གནས་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། འདྲེས་པར་
མི་གནས་ཤིང་། ལྷན་ཅིག་དགའ་བར་ཡང་མི་བྱེད། ལྷན་ཅིག་མྱ་ངན་ཡང་མི་བྱེད་པ་ནས། རྒྱས་པར་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་བྱུང་ངོ་ཅོག་གི་བར་དག་ཡང་དག་པར་བླངས་ཏེ། མཐར་ཐུག་པར་རྗེས་སུ་མི་འཇུག་པ་དང་། དགོན་པ་ནགས་འདབ་དང་། བས་མཐའི་གནས་མལ་དག་ཏུ་གནས་པར་བྱེད་པདང་། སེམས་ཅན་ལས་དབེན་པ་དང་། ཡུལ་དང་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་དང་། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་དབེན་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར། དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པས། དུས་དགུ་པ་དེ་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོནོ་པས་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བརྩམས་ནས། དུས་བཅུ་པ་འདི་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལ་དགེ་སློང་ཡོད་པ་ཡང་ཡོད་པར། མེད་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

650

པ་ཡང་མེད་པར། བླ་ན་ཡོད་པར་ཡང་བླ་ན་ཡོད་པར། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་བླ་ན་མེད་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། ཡོད་པ་ཡང་ཡོད་པར། མེད་པ་
ཡང་མེད་པར། །བླ་ན་ཡོད་པ་ཡང་བླ་ན་ཡོད་པར། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་བླ་ན་མེད་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ནས་ཀྱང་། མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པར་འདུ་
ཤེས་མེད་པ་དང་། མ་རྟོགས་པ་ལ་རྟོགས་པར་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པ་དང་། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་མེད་པར། ཤེས་པ་བརྡ་སྤྲོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པས། དུས་བཅུ་པ་དེ་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱའོ། །རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་སྒྲིབ་པ་ནི་བཞི་པོ་འདི་དག་ཡིན་པར་

རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བསམ་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། རང་དབང་མེད་པའི་སྒྲིབ་པའོ། །དེ་ལ་བསམ་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱལ་པོས་གཙེས་པས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པའོ། །དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལོང་བའམ། འོན་པའམ། ཟ་མའམ། མ་ནིང་དུ་གྱུར་པའམ། གཡའ་བའམ། མཛེའམ། ཕོལ་མིག་གམ། སྐྱིགས་བུ་ལ་སོགས་པའི་ནད་སྐྱོན་ཆགས་པ་གང་ཡང་རུང་བས་ལུས་ལ་གནོད་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལ་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཕ་བསད་པ་དང་། མ་བསད་པ་
ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལ་རང་དབང་མེད་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཕ་མས་མ་གནང་བ་དང་། རྒྱལ་པོས་བཀྲབས་པ་དང་། ཕྲོགས་པ་དང་། རྙེད་བཙོན་དང་། རྩོད་པ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་འདུལ་བ་ལ་གནས་ལྔ་ངེས་པར་སློབ་ཏུ་གཞུག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྟུང་བ་སློབ་ཏུ་གཞུག་པ་དང་། ལྟུང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

651

བ་མེད་པ་དང་། ལྕི་བ་དང་། ཡང་བ་དང་། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པ་སློབ་ཏུ་གཞུག་པའོ། །དེ་ལ་ལྟུང་བ་དང་། ལྟུང་བ་མེད་པ་ནི་སྔ་མ་བཞིནི་ནོ། །དེ་ལ་ལྟུང་བ་ལྕི་བ་
ནི་བྱེ་བྲག་དྲུག་གིས་འགྱུར་ཏེ། བཅའ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ལྕི་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བསླབ་པའི་གཞི་བཅས་པ་ལས་སོ། །དངོས་པོའིོི་བྱེ་བྲག་གིས་ལྕི་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལྟུང་བྱེད་དུ་འདྲ་བ་ལས་སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་
ནི། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་གྱུར་པའོ། །ཉེས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ལྕི་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ལྟུང་བ་འབྱིན་པའོ། །ཉོན་མོངས་
པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ལྕི་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་གི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ཤིན་ཏུ་དྲག་པོས་ལྟུང་བ་འབྱིན་པའོ། །མི་ཤེས་པའི་བྱེ་
བྲག་གིས་ལྕི་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལ་ལ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཆུང་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཞེན་པ་དེ་ལ་ནི་ལྟུང་བས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་ལས་བཟློག་པ་གཞན་ལ་ནི་བཅས་པ་འདྲ་བ་དང་། དངོས་པོ་འདྲ་བ་དང་། ཉེས་པ་འདྲ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་འདྲ་བ་ལ་ཡང་ལྟུང་བས་སྒྲིབ་པར་མི་བྱེད་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཆུ་འབབ་པ་ཆུང་ངུ་ནི་རྩྭ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་དགག་པར་ནུས་ལ། རྩྭ་ཙམ་ཡང་དེད་པར་མི་ནུས་ཀྱི། ཆུ་འབབ་པ་ཆེན་པོ་ནི་རྩྭ་ཁུར་དང་ཤིང་ཁུར་གྱིས་ཀྱང་དགག་པར་མི་ནུས་ལ། རྩྭ་དང་ཤིང་མང་པོ་ཡང་དེད་པར་ནུས་པ་བཞིནི་དུ། འདི་ལ་ཡང་ཚུལ་དེ་བཞིནི་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དུས་
ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ལྕི་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལ་ལ་ལྟུང་བ་བྱུང་ནས་མྱུར་བ་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་ཆོས་བཞིན་དུ་ཕྱིར་གསོ་བར་མི་བྱེད་པར་དུས་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་གནས་ནས་གསོ་
བར་བྱེད་པའོ། །ལྟུང་བ་ཡང་བ་ནི་དེ་དག་ལས་བཟློག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདུལ་བ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

652

འཛིན་པས་ལྟུང་བ་བྱུང་བ་ལ་རྣམ་པ་ལྔས་བརྟགས་ནས། ལྟུང་བ་སྦྱིན་པར་བྱ་སྟེ།
གཅིག་ཏུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་ལྷག་པར་མ་སྤྱད་པ་དང་། གཞི་ལས་བཅའ་བ་དང་། དེ་ལ་ཉེས་པ་བྱུང་བ་དང་མ་བྱུང་བ་བསྟན་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ལྟུང་
བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའོ། །དེ་ལ་གཅིག་ཏུ་ལྟུང་
བ་ལྷག་པར་མ་སྤྱད་པ་ལ་ནི་བསྟན་པར་བྱའོ། །ལྟུང་བ་བྱུང་བ་ལ་ནི་ལྟུང་བ་ཕྱིར་གསོ་བའི་ལས་ཅི་རིགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་ཟག་གང་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཡུལ་གང་དང་དུས་གང་ལ་བརྟེན་ནས། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའི་བསླབ་པའི་གཞི་བཅས་པ་ལས། གལ་ཏེ་གང་ཟག་གཞན་ཞིག་ཡུལ་གཞན་དང་། དུས་གཞན་དུ་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྟེན་པར་བྱེད་ན། དེས་དེ་ལ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉེས་པ་གང་གཟིགས་ནས་བཅས་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་

དུ་ལྟུང་བ་ཕྱིར་གསོ་བའི་ལས་ཡོངས་སུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཉེས་པ་དེ་ལ་རྟེན་པར་མི་བྱེད་ན་ནི་དེ་ལ་ལྟུང་བ་སྦྱིན་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཕྱིར་གསོ་བའི་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་
བསྟན་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དེ་ནི་ལྟུང་བ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་

པར་རིག་པར་བྱའོ། །དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པས་གནས་བདུན་ལ་བརྟེན་ནས། གནས་དྲུག་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་སྟེ། གནས་བདུན་པོ་གང་དག་ལ་བརྟེན་ནས། གནས་དྲུག་པོ་གང་དག་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྟོན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། མཁན་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་དང་། ཆོས་གོས་དང་། བསོད་སྙོམས་དང་། མལ་ཆ་དང་། སྟན་དང་། ན་བའི་གསོས་སྨན་ཡོ་བྱད་ལ་བརྟེན་ནས། ཆོས་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་བ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

653

དང་། བསླབ་པ་དང་། གདམས་ཤིང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིནི་དང་། བགོ་བཤའ་དང་། བག་ཡོད་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆོས་ནི་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་དང་། དེ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའོ། །དེ་ལ་བསླབ་པ་ནི་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་
དང་། ལྷག་པའི་སེམས་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པའོ། །དེ་ལ་གདམས་ཤིང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ནི་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་གདམས་ཤིང་རྗེས་སུ་
བསྟན་པ་དང་། ལྷག་པའི་སེམས་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་གདམས་ཤིང་རྗེས་སུ་བསྟན་པའོ། །དེ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དགུའོ། །དེ་ལ་བགོ་བཤའ་ནི་ཟང་ཟིང་གི་བགོ་བཤའ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བགོ་བཤའོ། །དེ་ལ་ཟང་ཟིང་གི་བགོ་བཤའ་ནི་ཡང་དག་པར་མགུ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དྲུག་ལས་གཅིག་གིས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་བགོ་བཤའ་ནི་ལྷག་མ་ལྔས་སོ། །དེ་ལ་བག་ཡོད་པ་ནི་མཁས་པ་ལྔ་པོ་ཕུང་པོ་ལ་མཁས་པ་ནས། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པའི་བར་
དག་ལ་རྟག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། བསྒོམ་པའི་རྗེས་སུ་བརྩོན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །འདུལ་བ་
ལ་བླང་བ་ནི་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། བདག་གིར་བྱ་བ་བླང་བ་དང་། བྱིན་ལེན་བླང་བ་
དང་། གཏམས་པ་བླང་བ་དང་དབུལ་བ་བླང་བ་དང་། གཞན་གྱི་ཕྱིར་བླང་བའོ། །དེ་ལ་བདག་གིར་བྱ་བ་བླང་བ་ནི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་པར་
ཆགས་པ་དང་། སོག་འཇོག་བྱེད་པ་ལ་གདུ་བའོ། །དེ་ལས་བཟློག་པས་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །བྱིན་ལེན་བླང་བ་ཡང་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ཡིན་ཏེ།
གནས་མ་ཡིན་པ་ལས་ལེན་པ་དང་། ཚོད་མ་ཟིན་པ་དང་། ཆོས་བཞིན་མ་ཡིན་པར་

ལེན་པས་སོ། །དེ་ལས་བཟློག་པས་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །གཏམས་པ་བླང་བ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

654

ཡང་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་མ་བརྟགས་པ་ལ་
གཏམས་པ་དང་། རུང་བ་མ་ཡིནི་པའི་དངོས་པོ་དང་། འབྲེལ་པའི་སེམེས་ཀྱིས་སོ། །དེ་
ལས་བཟློག་པས་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིནི་ནོ། །དབུལ་བ་བླང་བ་ཡང་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་
ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ཡིནི་ཏེ། ཞིང་ངན་པ་ལ་དབུལ་བ་བླང་བ་དང་། མི་ལྟོས་པ་མ་ཡིནི་

པར་དབུལ་བ་བླང་བས་སོ། །དེ་ལ་ཞིང་གསུམ་པོ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་དང་། སྙིང་བརྩེ་བའི་ཞིང་དང་། ཕན་འདོགས་པའི་ཞིང་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཞིང་དག་ནི་ཞིང་ངན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་བཟློག་པས་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་

ནོ། །གཞན་གྱི་ཕྱིར་བླང་བ་ཡང་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། མ་
འདྲིས་པའམ་མ་བཅོལ་བའམ། ངོ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ལེན་པ་དང་། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ལེན་པས་སོ། །དེ་ལས་བཟློག་པས་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་

ནོ། །འདུལ་བ་ལ་དངོས་པོའི་ལོངས་སྤྱོད་ནི་རྒྱུ་ལྔས་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་

གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། རྐྱེན་དུ་འབབ་པ་མ་ཡིནི་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་
པར་འོས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རུང་བ་མ་བྱས་པས་

སོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བླུགས་གཞལ་
ལ་སྒྱུ་བྱེད་པ་དང་། སྲང་ལ་སྒྱུ་བྱེད་པ་དང་། གཞལ་བ་ལ་སྒྱུ་བྱེད་པ་དང་། བསད་པ་དང་། བཅིང་བ་དང་། བཅད་པ་དང་། བརྡེག་པ་དང་། ནན་གྱིས་གནོད་པ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོའི་ལོངས་སྤྱོད་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྐྱེན་དུ་འབབ་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཞིང་གི་དངོས་པོ་དང་། ཁང་
ཁྱིམ་གྱི་དངོས་པོ་དང་། ཚོང་ཁང་གི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

655

རྟ་དང་། གླང་པོ་ཆེ་དང་། བ་ལང་དང་། ལུག་དང་། བྱ་གག་དང་། ཕག་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། བུད་མེད་དང་། སྐྱེས་པ་དང་། ཁྱེའུ་དང་། བུ་མོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། བྲན་དང་། བྲན་མོ་དང་། ལས་བྱེད་པ་དང་། ཞོ་ཤས་འཚོ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། གསེར་དང་དངུལ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། འབྲུ་བརྩམ་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་འོས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བཤང་བ་ལས་བྱས་
པའམ། གཅི་བ་ལས་བྱས་པའམ། མཆིལ་མ་ལས་བྱས་པའམ། སྣབས་ལས་བྱས་པའམ། ཁྲག་གིས་གོས་པའམ། རྣག་གིས་གོས་པའམ། རྣག་ཁྲག་གིས་གོས་པའམ། ཞག་དང་ཆུ་སེར་ལ་སོགས་པས་གོས་པའམ། གཞན་ཡང་གང་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཤང་གཅི་ལ་སོགས་པའི་བུམ་པ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་པར་
རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་དག་གོ །དེ་ལ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་
འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་འདུན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་མ་བསྒོ་བ་དང་། ལྷུང་བཟེད་དུ་མ་ཆུད་ཅིང་། ལྷུང་བཟེད་དུ་མ་གཏོགས་པ་དང་། གང་ཟག་གི་ལོངས་སྤྱོད་མ་བྱིན་པ་དང་། མ་བཏང་

བ་དང་། ལྷུག་པར་མ་བྱས་པ་དང་། ཡིད་གཅུགས་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚོད་
མ་ཟིན་པས་སོ། །དེ་ལ་རུང་བར་མ་བྱས་པ་ནི་རུང་བ་རྣམ་པ་ལྔས་རུང་བར་མ་བྱས་པ་སྟེ། རུང་བ་ལྔ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱིན་ལེན་གྱིས་རུང་བ་དང་། ཉམས་པར་བྱས་
པས་རུང་བ་དང་། གཞག་པས་རུང་བ་དང་། དུས་ཀྱི་ཆོ་གས་རུང་བ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཏན་སྤང་བས་རུང་བའོ། །དེ་ལས་བཟློག་པ་ནི་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ།། །།
བམ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་པ། འདུལ་བ་ནི་བཅའ་བ་ལྔས་ཟབ་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

656

བཅའ་བ་ལྔ་གང་ཞེ་ན། བསླབ་པ་བཅའ་བ་དང་། ལྟུང་བ་བཅའ་བ་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བ་བཅའ་བ་དང་། བག་ཡངས་བཅའ་བ་དང་། ལས་བཅའ་བས་སོ། །དེ་ལ་བསླབ་པ་བཅའ་བ་ནི་གནས་ལྔས་ཟབ་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རང་དབང་ཡོད་པ་དང་། རང་དབང་མེད་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམིས་ཉམས་པའི་ཉེས་པ་ཡང་དག་པར་བསྟན་པ་དང་།
ལས་ངན་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཉེས་པ་ཡང་དག་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་ཉེས་པ་ལྷག་པར་སྤྱད་པ་དང་ལྷག་པར་མ་སྤྱད་པས་སོ། །དེ་ལ་རང་དབང་ཡོད་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཚེ་འདུལ་བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་མ་སོང་ཞིང་།
ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་དབང་མེད་པར་མ་བྱས་པ་དེའི་ཚེ། འདུལ་བ་རང་དབང་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་དག་བསླབ་པ་ལྷག་པར་སྤྱད་པ་ལ་རང་དབང་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་མཛད་པའོ། །དེ་ལ་རང་དབང་མེད་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཚེ་འདུལ་བ་རྣམས་ཉོན་
མོངས་པའི་དབང་དུ་སོང་ཞིང་། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་དབང་མེད་པར་བྱས་པ་དེའི་ཚེ། འདུལ་བ་རང་དབང་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་བསླབ་པ་ལྷག་པར་སྤྱད་པ་ལ་རང་དབང་མེད་པར་མཛད་ཅིང་བསླབ་པའི་གཞི་འཆའ་བར་མཛད་པའོ། །དེ་ལ་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཉམས་པའི་ཉེས་པ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དགེ་བའི་རང་བཞིན་

གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཅིག་ཏུ་ལྷག་པར་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ་
ཞེས་ཡང་དག་པར་གཟིགས་ནས། ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་སུ་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་བསླབ་པའི་
གཞི་འཆའ་བར་མཛད་པའོ། །དེ་ལ་ལས་ངན་པ་ལ་མངོནོ་པར་དགའ་བའི་ཉེས་པ་ཡང་དག་པར་སྟོནོ་པ་ནི་འདི་ཡིནི་ཏེ། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་མངོནོ་པར་བརྩོནོ་པའི་གགས་སུ་
ཡང་དག་པར་གཟིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་གཉེན་པོར་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

657

བཅས་པའི་བསླབ་པའི་གཞི་འཆའ་བར་མཛད་པའོ། །དེ་ལ་དེ་གཉི་གའི་ཉེས་པ་ལྷག་པར་སྤྱད་པ་དང་། མ་སྤྱད་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རང་དབང་ཡོད་
པ་དག་ལ་ནི་ཉེས་པ་དེ་ལྷག་པར་མི་སྤྱོད་པར་གཟིགས་ནས། བསླབ་པའི་གཞི་འཆའ་བར་མི་མཛད་ལ། རང་དབང་མེད་པ་དག་ལ་ནི་ཉེས་པ་དེ་ལྷག་པར་སྤྱོད་པར་གཟིགས་ནས་བསླབ་པའི་གཞི་འཆའ་བར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ལྟུང་བ་
བཅའ་བ་ཡང་གནས་ལྔས་ཟབ་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ལྟུང་བ་གང་ཞེ་ན། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་གང་ཡིན་པའོ། །སྒྲིབ་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། ལྷོད་པའི་
སྒྲིབ་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། འགྱོད་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའོ། །དེ་ལ་ལྷོད་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ལེ་ལོ་བྱེད་ཅིང་མངོནོ་པར་མི་བརྩོནོ་པ་གང་ཡིནི་པའོ། །དེ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་
སྒྲིབ་པ་ནི་འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པའམ། ཞེ་སྡང་གི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པའམ། གཏི་མུག་གི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པའམ། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡང་རུང་བས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ན། དེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་སྐྱེད་པ་དེ་དང་དུ་ལེན་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལས་བསླབ་པ་ལ་མི་འདུ་ཞིང་བསླབ་པ་ལ་གུས་པ་དྲག་པོ་མེད་པ་དང་། ལྟུང་བ་ལ་འཇིགས་པར་མི་ལྟ་ཞིང་ལྷག་པར་འབྱིན་པ་དང་། ལྷག་པར་བྱུང་ན་ཡང་ཕྱིར་ཆགས་པར་མི་བྱེད་པ་
དང་། སྟོནོ་པ་དང་བསླབ་པ་ལ་མི་གུས་པའི་རང་བཞིནི་ཅན་ཡིནི་ནོ། །དེ་ལ་འགྱོད་པའི་
སྒྲིབ་པ་ནི་འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་འགྱོད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རེག་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

658

ཅིང་། འགྱོད་པ་དེ་ཡང་ལེགས་པར་རབ་ཏུ་སེལ་བར་མི་ནུས་ལ། ཀུན་དུ་འགྱོད་པ་དང་བཅས། རྣམ་པར་འགྱོད་པ་དང་བཅས། ཡིད་ལ་གཅགས་པ་དང་བཅས་པའོ། །དེ་ལ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདི་ནི་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་དང་བཅས་
པ་ལ་ལ་བསླབ་པ་རྣམ་པར་མ་དག་པའི་གཞིའི་རྒྱུས་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་མི་སྐྱེ་ལ།
རབ་ཏུ་དགའ་བ་མི་སྐྱེ། རབ་ཏུ་མི་དགའ་བ་ལ་ནི་དགའ་བ་མི་སྐྱེ་བ་ནས། སེམས་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་བར་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ཤིང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་མཐོང་བས།
དེའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ལྷོད་པའི་སྒྲིབ་པས་རེག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལེན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ། དང་དུ་ལེན་
པའི་རང་བཞིན་ཅན་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་སྒྲིབ་པས་རེག་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་
སྒྲིབ་པས་རེག་ན། བསླབ་པ་དག་ལ་གུས་པ་དྲག་པོ་མེད་ཅིང་ལྟུང་བ་འབྱིན་འདོད་
པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ལྟུང་བ་འབྱིན་འདོད་པ་ནི་ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་སྒྲིབ་པས་རེག་
པར་འགྱུར་རོ། །ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་སྒྲིབ་པས་རེག་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་སྐྱེད་ཅིང་། ཡིད་ལ་གཅགས་པ་སྐྱེས་པ་སེལ་བར་ཡང་མི་ནུས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ནི་འགྱོད་པའི་སྒྲིབ་པས་རེག་པར་འགྱུར་རོ། །འགྱོད་པའི་སྒྲིབ་པས་རེག་པ་ནི་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས་དེས་ན་དེའི་སེམས་མཉམ་
པར་འཇོག་པའི་བར་དུ་མི་འགྱུར་ལ། སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པས་རེག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་སྒྲིབ་པ་དེ་དག་གི་གོ་རིམས་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལས་
བཟློག་པ་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་ལྔས་ནི་ལྷོད་པའི་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་སྒྲིབ་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

659

མེད་པ་དང་། ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་དང་། འགྱོད་པའི་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཉམས་
པས་ནི་རེ་ཞིག་ལྟུང་བ་ལ་སློང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ན། ལྟུང་བ་མེད་པར་ལྟ་ག་ལ་འགྱུར། ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཉམས་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་མི་འདོད་པ་ཡིན། ཉོན་མོངས་པ་དང་དུ་ལེན་འདོད་པ་ཡིན། ལྟུང་བ་
ལྷག་པར་འབྱིན་འདོད་པ་ཡིན། འགྱོད་པ་སེལ་བར་མི་འདོད་པ་ཡིན། ཏིང་ངེ་འཛིན་
སྒྲུབ་པར་མི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་ནི་ལྟུང་བ་
ཡང་མེད་ན། ལྟུང་བ་ལས་བསླང་བ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་འདོད་པ་ཡིནི། ཉོན་མོངས་པ་དང་དུ་ལེན་མི་འདོད་པ་ཡིནི། ལྟུང་བ་འབྱིན་མི་འདོད་པ་
ཡིནི། འགྱོད་པ་སེལ་འདོད་པ་ཡིནི་ཏིང་ངེ་འཛིནི་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིནི་ནོ། །བཅོམོ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་ང་ནི་བསམ་པ་ཐག་པས་ལྟུང་བ་ལས་ལྡང་བར་སྨྲ་བའི་ཆད་པའི་ལས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་དེ་ལ་ལྟུང་བ་ནི་གནས་བཅུ་ལས་
ཡོངས་སུ་བཙལ་བར་བྱ་སྟེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་ཆོས་དང་། དེ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་འདུལ་བ་དང་། ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ་པོ་དག་གི་ལྟུང་བ་ཡང་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། ལྕི་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དྲུག་པོ་བཅའ་བའི་བྱེ་བྲག་དང་། དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། ཉེས་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། གང་ཟག་གི་བྱེ་བྲག་དང་། དུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་། འཛེམ་པ་མེད་པའི་ཕན་པ་མ་གཏོགས་པར། དེ་ལས་གཞན་པ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ལས་དང་པོ་པ་དང་ལས་དང་པོ་པ་མ་ཡིན་པ་ལྷག་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

660

པར་སྤྱོད་པ་དང་། ལྷག་པར་སྤྱོད་པ་དེ་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་སྟོནོ་པ་ལ་བསྙད་པ་དང་། བསྙད་ནས་སྟོན་པས་ལྟུང་བ་བཅའ་བའི་ཕྱིར་དགེ་འདུན་བསྡུ་བ་དང་། བསྡུས་ནས་དགེ་འདུན་ལ་ལྟུང་བ་བྱས་པ་དང་། ལྟུང་བ་བཅས་པ་ལ་ཕྱིས་རྗེས་སུ་གནང་བ་དང་། བཀག་པ་ལས་སོ། །དེ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བཅས་པ་ཡང་གནས་ལྔས་ཟབ་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། གནོད་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། བར་ཆད་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། གཉེན་པོ་མེད་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། བཤགས་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་འདི་ལྟར་འདི་ན་ལྟུང་བའི་གནས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཕྲན་ཚེགས་ཕྲ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ལྷག་པར་སྤྱད་པ་ལ་ལ་ཞིག་ལ་གལ་ཏེ་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་མངོན་པར་འཕེལ་ལ། མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ན། དེས་དེ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཉིད་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི་དེའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གནོད་པས་ངེས་པར་
འབྱུང་བ་ནི་གལ་ཏེ་གནོད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ནད་ཚབས་ཆེ་བས། རང་
བཞིན་གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་མ་གཏོགས་པའི་ལྟུང་བའི་གནས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་གཞན་དག་ལྷག་པར་སྤྱོད་ན། དེ་ལ་གནོད་པ་ཁོ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ་ནི་དེའིེི་གནོད་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིནི་ནོ། །དེ་ལ་བར་
ཆད་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་གལ་ཏེ་སྲོག་གི་བར་ཆད་དམ། ཚངས་པར་སྤྱོད་པའི་བར་ཆད་མཐོང་ནས་ལྟུང་བའི་གནས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཕྲན་ཚེགས་ཕྲ་བ་གང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

661

ཡང་རུང་བའི་ལྟུང་བ་བྱུང་བར་གྱུར་ན། དེ་ལ་བར་ཆད་ཁོ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ་ནི་དེའི་བར་ཆད་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཉེན་པོ་མེད་པས་
ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་གལ་ཏེ་གུས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡུལ་གཞན་ན་འདུག་གམ།

འབྲོག་དགོན་པ་ན་འདུག་པ་ཞིག་གིས་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཆོ་ག་མ་རྙེད་དམ། བར་ཆད་ཀྱི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བས། དངོས་པོ་དེ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་དེ། ལྟུང་བའི་གནས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཕྲན་ཚེགས་ཕྲ་བའི་ལྟུང་བ་བྱུང་བར་གྱུར་ན། དེ་ལ་གཉེན་པོ་མེད་པ་ཁོ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི་དེའི་གཉེནེ་པོ་མེད་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བཤགས་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་
ལ་ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ་པོ་དག་ལས་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ལྟུང་བ་བྱུང་བ་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་འདུལ་བའི་གསང་བས་འཆགས་པར་བྱེད། མཐོལ་བར་བྱེད། ཆོས་བཞིན་དུ་ཕྱིར་གསོ་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ལྟུང་བ་
ཕྲན་ཚེགས་ཕྲ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་མ་
གཏོགས་པའོ། །དེ་ལ་བག་ཡངས་བཅའ་བ་ཡང་གནས་ལྔས་ཟབ་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་དག་པ་དང་། དབྱེན་སྤང་བ་དང་། གང་ཟག་རླབས་པོ་ཆེ་དོན་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་གཞུག་པ་དང་། བསྟན་པ་འཕེལ་བར་བྱ་བ་དང་། དཀའ་བས་འཚོ་བ་སྤང་བས་སོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འདི་ཡིནི་ཏེ། དགྲ་བཅོམོ་པ་དག་བྱ་བ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་
དགེ་འདུན་དུ་གྱུར་ན། དེ་དག་གི་བསླབ་པའི་གཞི་ཕྲན་ཚེགས་ཕྲ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་དེས་བག་ཡངས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དབྱེན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

662

སྤང་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ན་དགེ་སློང་ཁ་ཅིག་ནི་ལྟུང་བ་བྱུང་བ་ལ་མ་
བྱུང་བར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ལྟུང་བ་མ་བྱུང་བ་ལ་བྱུང་བར་འདུ་ཤེས་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ལྟུང་བ་བྱུང་ལ་བྱུང་བར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ལྟུང་བ་མ་བྱུང་ལ་མ་བྱུང་བར་འདུ་ཤེས་པས། གཞི་དེས་འཐབ་མོ་དང་། མཚང་འདྲུ་བ་དང་། རྩོད་པ་དང་། འགྱེད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་དེས་དགེ་འདུན་མི་བདེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་དེ་ཉིད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དགེ་འདུན་མཐུན་པས་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བསླབ་
པའི་གཞི་ཕྲན་ཚེགས་ཕྲ་བ་བག་ཡངས་སུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་རླབས་པོ་ཆེ་དོན་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་གཞུག་པ་ནི་འདི་ཡིནི་ཏེ་འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་འདུན་གྱིས་གང་ཟག་
རིགས་མཐོན་པོ་བསྟན་པ་ལ་གཅེས་སྤྲས་བྱེད་པ་ཞིག་རྙེད་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ན། དེ་གཞུག་པའི་དོན་དུ་དགེ་འདུན་མཐུན་པས་གསོལ་བ་
དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བསླབ་པའི་གཞི་ཕྲན་ཚེགས་ཕྲ་བ་བག་ཡངས་སུ་བྱེད་པའོ། །དེ་
ལ་བསྟན་པ་འཕེལ་བར་བྱ་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དུས་ཀྱི་མཐའ་རྩོད་པའི་དུས་ཀྱི་དུས་
ངན་པ་བྱུང་བའི་ཚེ། སེམས་ཅན་དག་བསླབ་པའི་གཞི་ཕྲན་ཚེགས་ཕྲ་བ་མང་པོ་དག་ལ་སློབ་པར་མི་འདོད་ཅིང་། མ་ཞུགས་པ་ནི་མི་འཇུག་ལ། ཞུགས་པ་ནི་སྒྱིད་ལུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་བས། གཞི་དེའི་ཕྱིར་དགེ་འདུན་པས་བསྟན་པ་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གསོལ་བ་དང་
བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བསླབ་པའི་གཞི་ཕྲན་ཚེགས་ཕྲ་བ་བག་ཡངས་སུ་བྱེད་པ་པོ། དེ་ལ་དཀའ་བས་འཚོ་བ་སྤང་བ་ནི་འདི་ཡིནི་ཏེ། དུས་ཀྱི་མཐའ་རྩོད་པའི་དུས་ཀྱི་དུས་ངན་པ་
འབྱུང་བའི་ཚེ། དགེ་སློང་དག་བསླབ་པའི་གཞི་ཕྲན་ཚེགས་ཕྲ་བའི་རྒྱུས་དཀའ་བས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

663

འཚོ་བར་བྱེད་པས་དེའི་ཕྱིར་དཀའ་བས་འཚོ་བ་དེ་ཉིད་བག་ཡངས་སུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དགེ་འདུན་མཐུན་པས་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བསླབ་པའི་གཞི་ཕྲན་ཚེགས་
ཕྲ་བ་བག་ཡངས་སུ་བྱེད་པའོ། །ལས་བཅའ་བ་ནི་ལས་བཅུ་ལ་གང་ཟག་ལྔས་ཟབ་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལས་བཅུ་གང་ཞེ་ན། བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་ལས་དང་། ས་ཚིགས་ཀྱི་ལས་དང་། གསོ་སྦྱོང་གི་ལས་དང་། གནང་བའི་ལས་དང་། གནས་པར་ཁས་བླང་བ་དང་། དགག་དབྱེའི་ལས་དང་། ཆད་པའི་ལས་དང་། ཕན་གདགས་པའི་ལས་དང་། གསོལ་བ་དང་། གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་། གསོལ་བ་དང་བཞིའི་

ལས་སོ། །གང་ཟག་ལྔ་གང་ཞེ་ན། གང་ཟག་ཅང་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། གང་ཟག་ནེ་ཙོ་ལྟ་བུ་དང་། གང་ཟག་སྐར་མདའ་ལྟ་བུ་དང་། གང་ཟག་གློག་ལྟ་བུ་དང་། གང་ཟག་རི་མོ་བྲི་བ་ལྟ་བུའོ། །གང་ཟག་ཅང་ཤེས་ལྟ་བུ་གང་ཞེ་ན། ལས་བཅུ་པོ་དེ་དག་ལ་དོན་ལ་རྟོན་པ་
ཡིན་གྱི། ཚིག་འབྲུ་ལ་རྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི་དང་། དོན་ལ་རྟོན་ནས་འཇུག་པར་བྱེད་ཀྱི།
སྒྲ་ལ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚིག་གི་ལས་དེ་མ་བྱས་ཀྱང་དོན་གང་ལ་ཚིག་དེ་འཇུག་པའི་
དོན་དེ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །གང་ཟག་ནེ་ཙོ་ལྟ་བུ་གང་ཞེ་ན། ཚིག་འབྲུ་ལ་
རྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་རྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚིག་འབྲུ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པར་
བྱེད་ཀྱི། དོན་གང་ལ་ཚིག་དེ་འཇུག་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་མི་ཤེས་པའོ། །གང་ཟག་སྐར་མདའ་ལྟ་བུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་ན་གང་ཟག་ལ་ལ་ལས་ཀྱི་གཞི་ཆུང་ངུ་ཞིག་དང་ཕྲད་ན་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་པ་མང་དུ་བྱས་ནས་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐར་མདའ་ལྟ་བུའོ། །གང་ཟག་གློག་ལྟ་བུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་ན་གང་ཟག་ལ་ལ་རེས་འགའ་ནི་ལས་ལེགས་པར་བསླབ་པར་ཀུན་དུ་སྣང་ལ། རེས་འགའ་ནི་ཀུན་དུ་མི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

664

སྣང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་གློག་ལྟ་བུའོ། །གང་ཟག་རི་མོ་བྲི་བ་ལྟ་བུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་ན་གང་ཟག་ལ་ལ་ཇི་སྐད་སྨྲས་པའི་ལས་ལ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅིང་།
ལྷག་ཆད་མེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རི་མོ་བྲི་བ་ལྟ་བུའོ། །འདུལ་བ་ལྷད་ཅན་གང་ཞེ་ན། ལྷད་ཅན་ནི་ལྔ་སྟེ། བསླབ་པའི་གཞི་བཅའ་བ་ལྷད་ཅན་དང་། ལྟུང་བ་བཅའ་བ་ལྷད་ཅན་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བ་བཅའ་བ་ལྷད་ཅན་དང་། བག་ཡངས་བཅའ་བ་ལྷད་ཅན་དང་། ལས་བཅའ་བ་ལྷད་ཅན་ནོ། །བསླབ་པའི་གཞི་བཅའ་བ་ལྷད་ཅན་གང་ཞེ་ན། བསླབ་པའི་གཞི་བཅའ་བ་མདོ་སྡེ་ལ་ཡང་མི་འཇུག འདུལ་བ་ལ་ཡང་མི་སྣང་ཆོས་ཉིད་དང་ཡང་མི་མཐུན་པའོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་དང་མི་མཐུན་པ་ནི་འདི་ཡིནི་ཏེ། མི་དགེ་བའི་
ཆོས་རྣམས་ནི་མངོན་པར་འཕེལ་བར་བྱེད་ལ། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ལྟུང་བ་བཅའ་བ་ལྷད་ཅན་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་
འདི་ན་ལ་ལ་ལྟུང་བ་ནི་ལྟུང་བ་མ་ཡིན་པར་འཆའ་བར་བྱེད་ལ། ལྟུང་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་
ལྟུང་བར་འཆའ་བར་བྱེད་པའོ། །ངེས་པར་འབྱུང་བ་བཅའ་བ་ལྷད་ཅན་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འཆའ་བར་
བྱེད་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་འཆའ་བར་བྱེད་
པའོ། །བག་ཡངས་བཅའ་བ་ལྷད་ཅན་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་བག་ཡངས་མ་
ཡིནི་པ་ནི་བག་ཡངས་སུ་འཆའ་བར་བྱེད་ལ། བག་ཡངས་ནི་བག་ཡངས་མ་ཡིནི་པར་

འཆའ་བར་བྱེད་པའོ། །ལས་བཅའ་བ་ལྷད་ཅན་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་ཆོས་
མ་ཡིན་པའི་ལས་ནི་ཆོས་ཀྱི་ལས་སུ་འཆའ་བར་བྱེད་ལ། ཆོས་ཀྱི་ལས་ནི་ཆོས་མ་
ཡིན་པའི་ལས་སུ་འཆའ་བར་བྱེད་པའོ། །བཞི་བཅུ་མ་གཏོགས་པ་དགེ་སློང་གི་ཚུལ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

665

ཁྲིམས་ཉམས་པ་དང་། ལྟ་བ་ཉམས་པ་དང་། ཆོ་ག་ཉམས་པ་དང་། འཚོ་བ་ཉམས་པ་དགེ་སློང་གིས་གཞན་དག་ལ་རྗོད་པར་བྱེད། སྟོན་པར་བྱེད། རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་ན། རྗོད་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བཞི་བཅུ་གང་ཞེ་ན། སངས་
རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ལ་བསྣུན་པར་འདོད་པའམ། རྐུ་བར་འདོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དཀོནོ་མཆོག་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིནི་དུ་ཆོས་དཀོནོ་མཆོག་དང་། དགེ་འདུན་དཀོནོ་མཆོག་
ལ་ཡང་དེ་བཞིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པའི་ཕྱོགས་སམ། ལྟ་བ་དང་། ཆོ་ག་
དང་། འཚོ་བ་ཉམས་པའི་ཕྱོགས་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། ཡངས་པར་འགྱུར་བར་མཐོང་ངམ། ཐོས་སམ། དོགས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པའམ། ལྟ་བ་དང་ཆོ་ག་
དང་། འཚོ་བ་ཉམས་པ་དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྟོན་པར་མཐོང་ངམ། ཐོས་སམ།
དོགས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པའམ། ལྟ་བ་དང་། ཆོ་ག་དང་། འཚོ་བ་ཉམས་པ་
མི་དགེ་བའི་གནས་ནས་བསླངས་ཏེ། དགེ་བའི་གནས་སུ་གཞག་པར་འདོད་པ་དང་། དགེ་སློང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པའམ། ལྟ་བ་དང་ཆོ་ག་དང་། འཚོ་བ་ཉམས་པ་འཆབ་
པར་བྱེད་པ་དག་གཞན་གྱིས་ཤེས་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་སྙམ་ནས་གཞན་དག་གི་སེམས་རྗེས་སུ་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱིན་བདག་དགེ་བསྙེན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་
བདག་པོས་དགེ་འདུན་ལ་བདག་གི་ནི་དགེ་སློང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པའམ། ལྟ་བ་

དང་། ཆོ་ག་དང་། འཚོ་བ་ཉམས་པ་འདིར་གནས་པར་མོས་པ་མ་མཆིས་ཀྱི་ཁྱེད་ཅག་ལས་གང་གིས་སུའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པའམ། ལྟ་བ་དང་། ཆོ་ག་དང་། འཚོ་བ་
ཉམས་པར་མཁྱེན་པ་དེས་བདག་ལ་མོས་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་མཁྱེན་པར་གསོལ་ལ། དགེ་འདུན་གྱིས་ཀྱང་དེའི་ལྟར་མཉན་པ་དང་། མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་གཞན་དག་ལ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

666

གནོད་པ་སྐྱེད་པར་འདོད་པར་མཐོང་ངམ། ཐོས་སམ། དོགས་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པའམ། ལྟ་བ་དང་། ཆོ་ག་དང་། འཚོ་བ་ཉམས་པ་ཁྱིམ་སུན་
འབྱིན་པ་སྡིག་པའི་ཆོས་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ། དེ་ཆད་པས་བཅད་པའམ། སྤང་བར་མི་ནུས་པའོ། །གང་གིས་བརྗོད་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་གཅིག་དང་། རྐྱེན་གཅིག་ཁོ་ན་ཡང་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་ཕྲག་དོག་གི་ཕྱིར་རམ། ཞེ་སྡང་གི་ཕྱིར་རམ། ཟང་ཟིང་གི་ཕྱིར་སྨད་པའམ། འཁོད་པའམ། ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རྐྱེན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བརྗོད་པ་དེ་ནི་རྗོད་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །འདུལ་བ་ལ་ཆོས་དང་དོན་ཡོངས་སུ་བྱང་བར་བྱེད་པའི་དཔེའི་དངོས་པོ་ནི་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱེས་པའི་རབས་དང་། བྱུང་བ་དང་། འདྲ་བ་དང་།
སྦྱར་བ་དང་། རྟོགས་པ་བརྗོད་པའོ། །དེ་ལ་སྐྱེས་པའི་རབས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྔོན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལས་བརྩམས་པའོ། །དེ་ལས་བྱུང་བ་ནི་སྔོན་གྱི་ཚུལ་དང་ལྡན་པ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བའོ། །དེ་ལ་འདྲ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འོ་མ་དང་། ཞོ་དང་། མར་སར་དང་། མར་དང་། མར་གྱི་སྙིང་ཁུའི་དཔེས་གང་ཟག་མཆོག་དང་འདྲ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་གང་ཟག་གི་ཆུ་བདུན་གྱི་དཔེས་ཆོས་འདི་པའི་གང་ཟག་བདུན་དང་འདྲ་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་འདྲ་བ་གཞན་དག་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྦྱར་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཞུ་ཆེན་པོའི་དཔེ་དང་། སྨན་པའི་དཔེ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པའི་དཔེ་གཞན་གྱིས་ཀུན་ནས་ཉོནོ་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྦྱར་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་དཔེ་མཐོང་བའི་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་རུང་བས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པར་སྦྱར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

667

བའོ། །དེ་ལ་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ནི་ཡ་མཚན་ཆེ་ཞིང་། རྒྱ་ཆེ་བ་མང་བའི་དཔེ་གང་ཡིནི་

པ་དེའང་འདི་ལྟ་སྟེ། རིང་པོ་ལེན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དག་གོ །ཤེས་བྱའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། དངོས་པོ་དང་། རྣམ་པའི་ལས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ཤེས་པའི་རྟེན་དང་། ཤེས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་བསྡུས་པས་སོ། །དེ་ལ་མདོར་བསྡུ་ན། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ནི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། ཤེས་བྱ་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་དེའི་ལས་ཀྱང་རྣམ་པ་ལྔར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཤེས་བྱ་རྣམ་པ་ལྔ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ནི་བཏགས་པ་ལས་ཤེས་བྱ་ཡང་ཡོད་དོ། །དོན་དམ་པ་ལས་ཤེས་བྱ་ཡང་ཡོད་དོ། །བྱ་བའི་མཐའ་ལས་ཤེས་བྱ་ཡང་ཡོད་དོ། །གཞན་དག་གི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་ལས་ཤེས་བྱ་ཡང་ཡོད་དོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤེས་བྱ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་བཏགས་པ་ལས་ཤེས་བྱ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་། བཏགས་པ་ལས་རབ་ཏུ་ཤེས་ནས་ཀྱང་བརྡའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ནས་རྒྱས་པར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་ཁ་ཅིག་ནི་ཡོངས་
སུ་སྤོང་བར་བྱེད། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་སོ་སོར་རྟེན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཐ་སྙད་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་སྤྱོད་པས་རྒྱུ་ཇི་ལྟ་བ་དང་། རྐྱེན་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིནི་དུ་སྒྲུབ་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་དག་གིས་ནི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

668

དོན་དམ་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་། དོན་དམ་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་ནས་ཀྱང་། མཐོང་བ་དང་བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྤོང་བ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་དོ། །ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བྱ་བའི་མཐའ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །བྱ་བའི་མཐའ་རབ་ཏུ་ཤེས་ནས་ཀྱང་ངེས་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་དང་། རང་གི་སྤངས་པ་ལ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་དོ། །ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པས་ནི་གཞན་དག་གི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །དེ་རབ་ཏུ་ཤེས་ནས་ཀྱང་གཞན་དག་གི་བསམ་པ་དང་ཁམས་དང་བག་ལ་ཉལ་ཤེས་སོ། །སྟོབས་བཅུའི་ཤེས་པས་ནི་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །དེ་རབ་ཏུ་ཤེས་ནས་ཀྱང་གཞན་དག་ལ་ཡང་དག་པར་གདམས་ཤིང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པར་བྱེད་ཅིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སོམ་ཉི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཅོད་པར་བྱེད། སེམས་ཅན་རྣམས་མཐོ་རིས་དང་བདེ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པར་བྱེད་ཅིང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཤེས་བྱ་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་དེའི་ལས་
རྣམ་པ་ལྔ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཤེས་པའི་རྟེན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་ལ་ཕན་པ་བསྒྲུབ་པ་དང་། གཞན་ལ་ཕན་པ་བསྒྲུབ་པའོ། །དེ་ལ་སྤོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གང་ཡིནི་པ་དང་། སྤོང་བ་ལ་དོནོ་དམ་པ་ཤེས་པ་གང་ཡིནི་པ་དང་། སྤོང་བ་ལ་
བྱ་བའི་མཐའ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རང་ལ་ཕན་པའི་རྟེན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་

པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གཞན་དག་གི་བསམ་པ་དང་། ཁམས་དང་། བག་ལ་ཉལ་དག་ལ་ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་བྱ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
སྟོབས་བཅུའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ནི་གཞན་ལ་ཕན་པའི་རྟེན་དང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

669

ལྡན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་འདི་ཡིན་

པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཤེས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟེན་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་དང་འཇིག་རྟེན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཟག་པ་མེད་པ་ནི་སྤངས་པ་མི་སློབ་
པའི་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་དང་གཞན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་
རྫོབ་ཤེས་པ་འཇིག་རྟེན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ལྷག་མ་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་
རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ཡང་ཟག་པ་ཟད་པ་དག་ལ་སྐྱེ་ཞིང་། བདག་གི་ཟག་པ་རྣམས་ནི་ཟད་དོ། །བདག་ལ་ནི་ཚེ་ཕྱི་མར་སྡུག་བསྔལ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་དེ་ལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་མི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཁོ་
ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །མ་འདྲེས་
པ་ཡིན་ཞིང་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་ཡང་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཕ་རོལ་
གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ཁོ་ན་སྟེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་སློབ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དག་པའི་རྒྱུད་ལ་
ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་དག་གིས་ཟག་པའི་
བག་ལ་ཉལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་དང་། ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཕ་རོལ་གྱི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

670

སེམས་ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ལ། ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་
དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གཞན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་
ཡིན་པ་དང་། དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཀྱངཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་ནི་བག་ལ་ཉལ་དང་། དམིགས་པ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལས་ཀྱང་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྟོབས་
བཅུའི་ཤེས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མངའ་བའི་མཁྱེན་པ་མ་
འདྲེས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་ཡིནི་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་
ཤེས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྲོས་པ་དང་བཅས་པར་རྒྱུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་
དེ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་བསྡུས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཡིན་ན། མངོན་པར་ཤེས་
པའི་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོའིོཤེི་ེས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་དང་། སྨོན་ནས་ཤེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་དང་། སྟོབས་དང་། མི་འཇིགས་པ་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེནེ་པ་དག་སྟེ། ཤེས་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྔར་བསྟན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་རིགས་པར་བསྡུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མངོནོ་པར་ཤེས་པ་ལྔ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་བསྡུས་ཏེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་། སློབ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དག་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པས་བསྡུས་སོ། །མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དག་ནི་ཟག་པ་མེད་པས་བསྡུས་སོ། །མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་པ་ནི་ཟད་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་ཏེ། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ནི་སྔ་མ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

671

ཤེས་པ་ནི་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྡུས་ཏེ། ཆོས་དང་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་རྣམས་དང་། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དག་གིས་བསྡུས་སོ། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྨོན་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་པ་དྲུག་གིས་བསྡུས་ཏེ། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། ཟད་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་པ་ལྔས་བསྡུས་ཏེ། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ཤེས་པ་དང་། འགོག་པ་ཤེས་པ་དང་། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། སྨོན་ནས་ཤེས་པ་དང་། མ་འདྲེས་པ་དང་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་བསྡུས་པ། དགྲ་བཅོམོ་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིནི་གཤེགས་པས་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མངའ་བ་དག་
ནི་ཟད་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་
རྣམས་ནི་སའི་དངོས་གཞིར་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལས་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམེས་དཔའི་སར་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཡུལ་ནི་གང་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཡུལ་ཤེས་པ་ནི་གང་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཡུལ་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ནི་གང་ཞེ་ན། གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས། རྒྱས་པར་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་དུ་ལུས་ཀྱིས་དབང་སྒྱུར་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་

དེ་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཡུལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཡུལ་ཤེས་པ་དེས་ཡུལ་དེ་ཉམས་སུ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

672

མྱོང་བ་དང་། ཉེ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཡུལ་ཞེས་བྱའོ། །མཐུ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུ་
གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཡུལ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཡུལ་དེ་ཉམས་སུ་
མྱོང་བ་དང་། ཉེ་བར་སྟོན་པར་འགྱུར་བས་ན་དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཡུལ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ས་བོན་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་ཅིང་། ཡོངས་སུ་བརྟས་པ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་
ཡུལ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཡུལ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ལྷའི་རྣ་བ་ནི་གང་། ལྷའི་རྣ་བའི་ཤེས་པ་ནི་གང་། ལྷའི་རྣ་བའི་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་བསྡུས་པའི་གཟུགས་དང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་ལྷའི་རྣ་བ་ཞེས་བྱའོ། །རྣ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷའི་རྣ་བའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཤེས་པ་དེ་མངོན་
དུ་བྱ་བ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ནི་
ལྷའི་རྣ་བའི་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །བཤད་པ་ནི་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་
བཅས་པར་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་
དམིགས་པའི་ཤེས་པ་མཐུ་དང་ལྡན་པ་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་བསྒོམས་པའི་འབྲས་
བུ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་སེམེས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཤེས་པ་དེ་མངོནོ་དུ་བྱ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

673

བ་ནི་སྔ་མ་བཞིནི་དུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ནི་སེམེས་
ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདས་པའི་ཚེ་རབས་དག་གི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ནི་སྔོན་གྱི་སྐྱེ་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་རྟེན་ཅིང་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་མཐུ་དང་ལྡན་པ་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ། བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུ་གང་གིས་དེ་ལ་དྲན་པ་འཇུག་པ་དེ་ནི་སྔོན་གྱི་སྐྱེ་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལྷག་མ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་ཁ་དོག་བཟང་བ་དང་། ཁ་དོག་ངན་པ་ལ་སོགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས། སེམས་ཅན་གྱི་རིས་དེ་ལས་གཞན་པར་སྐྱེ་བ་ནི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་མིག་གི་གཟུགས་རབ་ཏུ་དང་བ་ལ་བརྟེན་པ་བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལྷག་
མ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་མ་ལུས་པར་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་གང་ཡིན་

པ་དེ་ནི་ཟག་པ་ཟད་པ་ཞེས་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དེ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལྷག་མ་ནི་སྔ་མ་ཁོ་
ན་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་དུས་ལ་བབ་ན་ཉེ་བར་སྟོན་པའམ། གནས་པའམ། གཞན་དག་གི་དོན་ཀུན་དུ་སྤྱད་པའམ། དེ་ལ་དྲི་བ་དྲིས་པའི་ལན་གདབ་པ་མངོན་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་ན། དེའི་ཕྱིར་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་གསུམ་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིནི་གྱི་རིག་པ་ནི་མ་ཡིནི་ནོ། །ཐ་མ་གསུམ་ནི་མངོནོ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡིནི་ལ་རིག་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

674

པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་ལ་ཀུན་དུ་རྨོངས་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལ་དང་པོས་ནི་གཞན་དག་འདུན་པར་བྱེད་དེ། བདག་ལ་གཞན་དག་གུས་པ་དང་། རི་མོ་ཆེར་སྐྱེད་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །གཉིས་པས་ནི་གཞན་དག་གི་ངག་གི་སྤྱོད་པ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཤེས་ཏེ། དེ་ལ་སྐུལ་བར་བྱེད། རངས་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པས་ནི་གཞན་དག་གི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱས་ནས། ལེགས་པར་འདོམས་པར་བྱེད་དོ། །ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་ནི་རྟག་པའི་མཐའ་དང་། ཆད་པའི་མཐའ་སྤངས་ནས་ཟག་པ་ཟད་པ་ལ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པ་དབུ་མའི་ལམ་ལེགས་པར་སྟོན་ཅིང་། དེ་ལ་འདོམས་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །དགེ་སློང་དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ནི་དོན་གྱི་དབང་གསུམ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ནས། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་སྔོན་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཕན་ཡོན་དག་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཐོས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་པར་ཡང་གྱུར་ནས། དེས་བསམ་པ་དྲག་པོས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྨོནོ་ལམ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྒོམས་པས་རྒྱུ་དེ་དང་རྐྱེན་དེས་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་དེའི་སེམས་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ཡང་འདི་ན་ལ་ལ་ནི་སྔོན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་གྱུར་པ་ན་སེམས་ཅན་མང་པོ་དག་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེད་ཅིང་། རྣམ་པར་འཚེ་བ་དང་། གནོད་སེམས་ཀྱང་སྐྱེད་པ་ཡིན་པས། དེ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་ན། སྔོན་
གྱི་བྱིས་པའི་སྤྱོད་པ་དེས་ངོ་ཚ་བས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ཡང་འདི་ན་ལ་ལ་ནི་དགྲ་བཅོམོ་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་ན། སྐྱེ་བོའིོི་ཚོགས་མང་པོ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

675

ཚེ་འདི་ལ་འབྲས་བུ་འདོད་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་བྱེད་དུ་གཞུག་པར་འདོད་པ་དང་། ཚེ་འདིའི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་ལ་ཡང་དག་པར་སྦྱར་བར་འདོད་པས། དེའི་ཕྱིར་
ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་མཐའ་ཡོངས་སུ་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། ཅི་ནས་ཀྱང་དེ་ལས་གཞན་དག་ཉོན་མོངས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་བར་གཞན་དག་གི་སེམས་རྗེས་སུ་སྲུང་བར་བྱེད་པས་ན། དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནི་འདི་ལྟར་སེམས་རྗེས་སུ་སྲུང་བར་བྱེད་དེ། དེ་གྲོང་ངམ། གྲོང་རྡལ་གང་དང་གང་ན་ཉེ་བར་རྟེན་ཅིང་གནས་པའི་གྲོང་དང་། གྲོང་རྡལ་དེ་ན་གནས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་དག་ལ་མཐར་གྱིས་རྣམ་པར་ལྟ་བར་བྱེད་ཅིང་། འདི་ལྟར་ལམ་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་དང་། ཁྱིམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སོ་སོའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་
སེམས་དག་ལ་ཡང་རྣམ་པར་ལྟ་བར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ལྟ་བར་བྱེད་པ་ན། གལ་ཏེ་གྲོང་འདི་དང་གྲོང་རྡལ་འདི་དང་། སྲང་འདི་དང་། ཁྱིམ་འདིའི་གང་ཟག་འདིས་
བདག་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཉོནོ་མོངས་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རམ། གལ་ཏེ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མ་ཡིན་ན་ཡང་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་པས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བར་ཤེས་ན།
དེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེའི་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་པ་རུང་བར་མཐོང་ན་ནི་དེ་དེའི་ཚེ་གཞི་དེས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་ཏེ་པོར་མཐོང་བར་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པ་མི་རུང་བར་མཐོང་ཞིང་སྒྲུབ་པ་བྱས་ན། གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཉོནོ་མོངས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

676

པ་སྐྱེ་བར་མཐོང་ན་ནི་དེ་དེའི་ཚེ་ན་གཞི་དེས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་ཡེ་མི་མཐོང་བར་བྱེད་དོ། །ངག་ཀུན་དུ་བརྗོད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱོད་ལམ་ཇི་ལྟ་བུ་དང་། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་བླང་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཇི་ལྟ་བུ་དང་། ཆོས་སྟོན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་གཞུག་པ་ཇི་ལྟ་བུས་གཞན་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཚིག་བརྗོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནས་རྒྱས་པར་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་གཞུག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་བར་དག་ཀྱང་། ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་གཞན་དག་གི་སེམེས་རྗེས་སུ་སྲུང་བར་བྱེད་དེ། ཤས་ཆེར་དེ་ལྟར་གནས་ཤིང་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པས་ན། དེའིེི་ཕྱིར་ཉོནོ་མོངས་པ་མེད་པར་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སྨོན་ནས་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ན་དགེ་སློང་དགྲ་བཅོམོ་པ་གཉི་གའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ། དབང་པོ་རྣོན་པོས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་མཐའ་ཡོངས་སུ་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཇི་ཙམ་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཇི་ཙམ་པའི་ཤེས་བྱ་དེ་ལ་འདི་ལྟ་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྨོན་ལམ་བཏབ་ནས། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་མཐའ་ཡོངས་སུ་བསྒོམས་པ་དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་སྙོམས་པར་ཞུགས་པས་ཇི་ལྟར་སྨོན་ལམ་
བཏབ་པ་བཞིན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ནི་
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མི་མངའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་ཉོན་
མོངས་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཡང་སྙོམོས་པར་མི་འཇུག་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་དང་བཅས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་པར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

677

མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། སྨོན་ནས་ཤེས་པ་དག་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་མཐའ་ཡོངས་སུ་བསྒོམོས་པ་ལ་བརྟེནེ་ནས་མངོནོ་པར་བསྒྲུབ་དགོས་པ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཁྱེན་པ་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་
བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་། མངོན་པར་བསྒྲུབ་ཏུ་རུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་བསམ་གཏན་རྣམས་ཁོ་ན་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྕོགས་པ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི། གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ལས་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ལམ་ནི་ཞི་གནས་ཤས་ཆེ་བ་ཡིནི་ལ། ལྷག་མཐོང་ཆུང་བ་ཡིནི་པས། ལྷག་མཐོང་ཆུང་བའི་ལམ་གྱིས་ནི་བདེནེ་
པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སམ། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་གོང་མར་སྐྱེས་པས་ཀྱང་དང་པོར་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་མི་རྟོགས་ཏེ། འདི་ལྟར་གནས་དེ་དག་ནི་སྐྱོ་བར་འགྱུར་དཀའ་བ་ཡིན་པས། རེ་
ཞིག་སྐྱོ་བ་ཆུང་ངུས་ཀྱང་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་མི་རྟོགས་ན། གང་ན་སྐྱོ་བ་ཆུང་ངུ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པས་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།། །།བམ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་པ། འདི་མན་ཆད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་དང་པོ་དང་། བར་མ་དང་། ཐ་མ་དག་ཏུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དང་པོར་སོ་སོའིོི་སྐྱེ་བོར་གྱུར་པའི་ཉོནོ་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ལྔ་པོ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དག་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

678

མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ལོག་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
གཉེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དད་པ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་པ་དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དག་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་སྦྱོར་བ་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དག་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དགེ་བ་ཟག་པ་དང་
བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ངེས་པར་འབྱེད་
པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་ལྡན་པའི་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དག་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་རེ་ཞིག་དང་པོར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་གོ་རིམས་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གིས་བསྡུས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅིང་། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་དེ་ས་བོན་རྣམ་པར་དག་པས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྔར་ཡོངས་སུ་བསྒོམས་པ་དེ་ཉིད་སྒོམ་པར་བྱེད་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

679

དོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་ལས་ལངས་པ་དེའི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་གང་དག་ལས་སྔོན་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་མ་གྱུར་པ་དེ་དག་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྐྱེས་པས་འཕགས་པའི་
གང་ཟག་དེ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤངས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་དོ། །བདག་གི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་དང་། ངན་སོང་གི་བར་དག་ནི་ཟད་དེ། བདག་ནི་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་ཡང་ཡང་དག་པར་རིག་
པར་བྱེད་དོ། །བདག་གི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་འདི་ལྟར་སྤངས་སོ་སྙམ་དུ་ཡང་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱེད་དོ། །འདོད་ན་གཞན་དག་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་ལན་གདབ་པར་བྱ་བ་དེ་ལྟར་འདོགས་པར་བྱེད་ཅིང་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་ལན་འདེབས་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་དེའི་གོང་དུ་གང་དང་གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་དེ་དང་དེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྩོནོ་པར་བྱེད་ཅིང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །འཕགས་པའི་གང་ཟག་གིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་པའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཚུལ་དེས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཚུངས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཉོན་
མོངས་པའི་ས་བོན་ཉམས་པར་ནི་བྱེད་ལ། ཡང་དག་པར་འཇོམས་པར་ནི་མི་བྱེད་པ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

680

པའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་
ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའི། གཅིག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བརྩོན་པ་དེའི་
ལམ་ནི་བཞི་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་རྣམས་སོ། །དེ་ལས་ཐམས་ཅད་དུ་གཏོགས་པའི་བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་ངུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་རྣམ་པ་དགུ་པོ་དག་ལས་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་སྤོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི་ལམ་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྤོང་བ་ནི་ལམ་གཉིས་པ་ཡིན་

ནོ། །སྤངས་མ་ཐག་པ་ནི་ལམ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྤངས་པ་ནི་ལམ་བཞི་
པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རེས་འགའ་གལ་ཏེ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྣམ་པ་གཞན་སྤང་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་པར་བྱེད་ན་ནི་རྣམ་པ་གཞན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ལམ་
གང་ཡིན་པ་དེ་སྔ་མའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ལན་འགའ་གལ་ཏེ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེ་
ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་ཅིང་གོང་དུ་རྩོལ་བར་མི་བྱེད་དམ། བག་མེད་པར་གནས་སམ། སྤོང་བ་དེ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པས། སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་དམ། དཔྱོད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དཔྱོད་པར་བྱེད་ན་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་

ནོ། །དེའིེི་མི་ལྕོགས་པ་མེད་པ་མ་གཏོགས་པ་ཉེར་བསྡོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འདི་ལྟར་མི་ལྕོགས་པ་མེད་པ་ནི་སེམས་མཉམ་པར་གཞག་པ་དང་པོ་ཡིན་ལ། བསམ་

གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིནི་དེ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིནི་སྔོནོ་དུ་
བཏང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ནི་དེ་ཡན་ཆད་དངོས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

681

གཞི་ལས་བྱུང་བའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་བརྩོན་པར་བྱེད་ཀྱི། ཉེར་བསྡོགས་ལས་བྱུང་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་པའི་ཤེས་པ་ཡང་གཅིག་
ཏུ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གནས་དེ་ལ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉིད་ཡིན་པས།

འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ཆ་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་འདུ་ཤེས་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པས་བསྡུས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་སློབ་པའི་ས་ལས་བརྩམས་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་བར་གྱི་མཐའ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཟད་པ་
ཤེས་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་བསྡུས་པ། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་ནི་དུས་ཕྱི་མའི་མཐས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཟག་པ་མེད་པ་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་འཇིག་རྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་མོས་པས་སྤྱོད་པའི་ས་
ནས་བཟུང་སྟེ། མཐར་ཐུག་པའི་འགྲོ་བའི་སའི་བར་དུ་དང་པོ་དང་། བར་མ་དང་། ཐ་མ་དག་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་
དང་པོས་ནི་མོས་པས་སྤྱོད་པའི་སའོ། །བར་མ་ནི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ། སྤྱོད་པ་ངེས་པའི་སའི་བར་རོ། །ཐ་མ་ནི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའི་སའོ། །ས་དེ་དག་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། སྤྲོས་པ་དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྤྲོས་པ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པའོ། །དེ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྒོམས་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

682

གཤེགས་པར་གྱུར་ནས་ནི་དེའི་རྗེས་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་འདྲ་བའི་སྒྲིབ་པ་མི་མངའ་བའི་མཁྱེན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་བསྡུས་པ་བརྙེས་པར་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་སྨོན་ནས་ཤེས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཤེས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྨོནོ་ནས་ཤེས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་
པའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ནི་སྟོབས་བཅུའི་རིགས་དག་ལ་འཇུག་གི །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་རེ་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་པོ་དང་། བར་མ་
དང་། ཐ་མ་དག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
ཤེས་པའི་དང་པོ་དང་། བར་མ་དང་། ཐ་མ་དག་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། བསྒོམ་པའི་ལམ་དང་། སློབ་པའི་ལམ་མོ། །དེ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཆོས་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་

ནོ། །རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ནི་གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་
རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དེས་གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ལ་རྟོགས་པར་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེས་གལ་ཏེ་སྔོན་གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པ་དག་ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། གཟུང་བར་འགྱུར་ན་ནི་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྟོགས་པར་མི་བྱེད་
དོ། །ཤེས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་དང་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཆོས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

683

ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་དག་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་དང་པོ་སྐྱེས་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་དང་། རྒྱུ་ཡོངས་སུ་བརྟས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཐོབ་ནས་དེའི་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། མཐོང་བའི་ལམ་དེ་ནི་མྱུར་
དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བསྒོམ་པའི་ལམ་ནི་གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་པར་བྱེད་ན་སྟེ། དེའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དག་ནི་སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་

བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་དག་ལ་སྤྲོས་པ་དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱོད་ན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་འབྱུང་ལ། སྤྲོས་པ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱོད་ན་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་པ་འབྱུང་ངོ་། །མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་བདེན་པ་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མ་ལེགས་པར་ཟིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཤེས་པ་སྣ་ཚོགས་ལ་གོམས་ཤིང་མཁས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱོ་བའི་རྣམ་པ་དག་གིས་སེམས་སྐྱོ་བར་ཡང་འགྱུར་ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་སྣ་ཚོགས་བྱས་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་པར་བྱེད་དོ། །མི་སློབ་པའི་ས་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་བསྒོམ་པས་སླང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

684

དང་གཞིར་གྱུར་པ་དང་། ས་འོག་མ་དང་། ས་གོང་མ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་པ་དང་པོ་དང་། བར་དང་། ཐ་མ་དག་ཏུ་འབྱུང་བ་
ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཡུལ་ཤེས་པ་ནི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡོད། སྐྱེས་ནས་ཐོས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདིར་སྐྱེས་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དང་། སློབ་པ་རྣམས་དང་། མི་སློབ་པ་རྣམས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་ནས་
ཐོབ་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྔོན་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིས་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་། མི་ཁ་
ཅིག་གིས་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་
རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུའི་ལྟ་བུའོ། །རྫུ་འཕྲུལ་ནི་རིས་མཐུན་པས་བསྡུས་པའི་བྱ་རྣམས་དང་། ཡི་དྭགས་ཁ་ཅིག་གི་ཡང་ཡིནི་ནོ། །ནོར་བུ་དང་། གསང་སྔགས་དང་། སྨན་དག་
གི་མཐུ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། གཤེད་བྱེད་དང་བྱད་སྟེམས་དང་། རོ་ལངས་དང་རོ་ལངས་ཕྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྫུ་འཕྲུལ་ཞེས་བྱའོ། །རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལས་གཞན་པའི་མངོནོ་པར་ཤེས་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་གི་མཐུ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིནི་པར་

བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཅི་རིགས་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་
བ་དག་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ལྔ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

685

གང་ཞེ་ན། གནས་དང་དམིགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་ཡོངས་སུ་མ་ཉམས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། དམན་པ་དང་། གྱ་ནོམོ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། གཉེན་པོ་དང་། སྐྱེ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་སོ། །དེ་ལ་གནས་དང་དམིགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་པོ་
དག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ནི་གཟུགས་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པར་
བྱེད་དོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་རང་གི་ཡུལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ནི་མིག་དང་གཟུགས་རྣམས་ནས། རྒྱས་པར་ཡིད་དང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བར་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་ན་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །བདེ་བའི་ཚོར་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་མ་ཉམས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་ནི་
བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ཡང་
མ་ཡིན་ཡོངས་སུ་མ་ཉམས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་ནི་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་
གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མ་ཉམས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

686

རྣམས་སམ། བསྒྲིབས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དམན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གྱ་ནོམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
དེས་ནི་དགེ་བ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དམན་པ་ཡང་མ་ཡིན། གྱ་ནོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་

ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་ཀྱང་དེའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམན་པ་དང་། གྱ་ནོམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་

ནོ། །སེམས་ཐམས་ཅད་དང་འབྱུང་བའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། དགེ་བའི་སེམེ ས་ཐམས་ཅད་དང་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་སེམེས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ལྷག་མ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྔར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་སེམས་ཐམས་ཅད་དང་འབྱུང་བ་ནི་ལྔ་
སྟེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རེག་པ་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། སེམེས་པའོ། །དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་ཡིད་ཀྱི་སར་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་དང་། འབྱུང་བ་ནི་བཅུ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་། ཁྲེལ་ཡོད་པ་དང་། མ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང་། གཏི་མུག་མེད་པ་དང་། དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། བག་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་དང་། བཏང་སྙོམས་སོ། །དེ་དག་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་སེམས་ལ་ཡང་འབྱུང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པའི་སེམས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

687

ལ་ཡང་འབྱུང་སྟེ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་སེམས་ལ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་ལྷག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བག་ཡོད་པ་ནི་བཏགས་པའི་ཆོས་ཡིནི་པར་བལྟ་བར་

བྱའོ། །དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་དེ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ལས་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ནི་སེམས་བཅོ་ལྔ་སྟེ། འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་མཐོང་བ་དང་། བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ལྔ་དང་། འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ། གཟུགས་དང་ལྡན་པ་ལྔ་དང་།

གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ལྔའོ། །གཉེན་པོར་གྱུར་པ་ནི་སེམས་བཅུ་དྲུག་པ་སྟེ། ཟག་པ་མེད་པ་དང་། སློབ་པ་དང་། མི་སློབ་པའིའོ། །མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་
པོར་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྤྱོད་ཡུལ་ཇི་ལྟ་བའི་ཆོས་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །སྐྱེ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བ་དང་། གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བ་དང་། གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བ་དང་། གང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། འོག་ཏུ་ཕྱིར་འོང་བའོ། །དེ་ལ་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམེ ས་དགེ་བ་དང་། ཉོནོ་མོངས་པ་ཅན་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་དེ་ནི་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་

ནོ། །འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིནི་དུ་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་དང་གཟུགས་

མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་རང་རང་གི་ས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་པོ་དག་གི་མཇུག་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

688

ཐོགས་སུ་ཡང་རང་རང་གི་ས་པའི་སེམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ངོ་། །སྔོན་བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་པ་དག་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་དགེ་བའི་སེམས་འབྱུང་ཞིང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཡང་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ས་པའི་དགེ་བའི་སེམེས་འབྱུང་ལ། དེ་བཞིནི་

དུ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ས་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་བར་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་མི་སློབ་པའི་སེམས་ཀྱང་འབྱུང་ལ། སློབ་པའི་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་མི་སློབ་པའི་སེམས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་དེས་སྔོན་བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་པ་དག་སྐྱེད་ན་ནི་དེ་དག་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ས་གོང་མ་པ་དང་། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་གཞི་སེམས་གང་དང་གང་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འདོད་པ་དེ་ལ། རྣམ་པ་དང་མཚན་མ་དག་ལེགས་པར་གཟུང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དང་དེ་ཉིད་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིནི་དུ་ས་གོང་མ་ས་ལྷག་
མ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ས་གོང་མ་པའི་སེམས་དག་ཀྱང་སྐྱེ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཡང་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སྤྲུལ་པའི་སེམས་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པའི་མཇུག་ཐོགས་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཡང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

689

འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་འབྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཡིནི་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་རིགས་འདྲ་
བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི། ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་
སེམས་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་ལྡན་པ་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གོང་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་ནས་སྲིད་པའི་རྩེ་མོའི་བར་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་གོང་མའི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལྟར་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ཉོནོ་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམེས་ཀྱིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དེ་ནི་གང་དུ་འགྲོ་བ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ངེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་
གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་པ་དག་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། ས་གོང་མ་པའི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ས་འོག་མ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དེ་འབྱུང་ངོ་། །ས་གོང་མ་པ་དག་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ས་འོག་མ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་ས་གོང་མ་པའི་དགེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ས་འོག་མ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཁོ་ན་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་དེ་ནི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་འོང་བ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་
བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། གཉེན་པོ་དང་། སྐྱེ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་ངེས་པའི་ཆོས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །ཤེས་པའི་སྣང་བ་ལ་ཕན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

690

ཡོན་ལྔ་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་ལ་ལས་མུན་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་དག་གིས་ལུས་ལ་ཕན་འདོགས་ཤིང་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་དང་། དོན་མ་མཐོང་བ་སྟོནོ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚེ་འདི་ལ་དགའ་བ་མཆོག་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཞིག་ནས་གོ་འཕང་མཆོག་སྦྱིན་པར་བྱེད་
དོ། །ཤེས་པའི་སྣང་བའི་ཡོན་ཏན་ནི་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔས་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྣང་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཅོ་ལྔ་གང་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་པའི་སྣང་བ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། ཤེས་པའི་སྣང་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་

དང་། ཕྱི་རོལ་པའི་སྣང་བ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རབ་རིབ་འཇོམས་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་པའི་སྣང་
བ་ནི་ནང་གི་རབ་རིབ་འཇོམས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟག་ཏུ་དགའ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་།

རྟག་ཏུ་དགའ་བ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་མི་འབྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་། ཤར་ནས་ནུབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཤར་ནས་ནུབ་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་
ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། རགས་པ་དང་། ཆ་ཕྲ་བ་དང་། དགྲ་བོ་མུན་པ་ཡོད་པ་དང་། དགྲ་
བོ་མེད་པ་དང་། གཡོ་བ་དང་། མི་གཡོ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མི་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་། འདྲིས་པའི་གནས་སུ་ཁྲིད་པ་དང་། མ་འདྲིས་པའི་གནས་སུ་ཁྲིད་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཆོད་པ་སེལ་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། ཆོད་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་སྣང་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་སྣང་བར་བྱེད་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་མཐུན་པས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

691

སོ། །དུལ་བ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རྩེ་འཇིལ་བ་དང་། རྣམ་པར་གནོན་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་ཡང་དག་པར་འཇོམས་པ་ལས་སོ། །ཞི་བ་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཀུན་དུ་འཁྲུག་པ་མེད་པ་དང་། མཚན་མའི་ཀུན་དུ་འཁྲུག་པ་མེད་པ་དང་། རང་གི་ངང་གིས་ནང་དུ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལས་སོ། །ལེགས་པར་སྡོམ་པ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ལུས་ལེགས་པར་སྡོམ་པ་དང་། ངག་ལེགས་པར་སྡོམ་པ་དང་། ཡིད་ལེགས་པར་སྡོམ་པ་ལས་སོ། །བྲམ་ཟེའི་ཚུལ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཞུགས་པ་བྲམ་ཟེའི་ཚུལ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་བྲམ་ཟེའི་ཚུལ་དང་། མཐར་ཐུག་པ་བྲམ་ཟེའི་ཚུལ་ལོ། །དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཞུགས་པ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་དང་། མཐར་ཐུག་པ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ལོ། །བྲམ་ཟེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། མིང་བྲམ་ཟེ་དང་། རིགས་བྲམ་ཟེ་དང་། སྒྲུབ་པ་བྲམ་ཟེའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་ནི་རྒྱུ་བཞིས་འགྱུར་ཏེ། ཉམས་པ་
དེ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་ནས། དགེ་བ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་སྐྱེད་
པ་སྟེ། ལྟུང་བ་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་འབྱིན་པ་དང་། ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་མི་འཆགས་
པ་དང་། ལྟུང་བ་བྱུང་བ་བརྗེད་པ་དང་། ལྟུང་བ་མེད་པ་ལ་ལྟུང་བར་མངོན་པར་ཞེན་ལ་ལྟུང་བ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་པར་མངོན་པར་ཞེན་པས་སོ། །དེ་ལས་བཟློག་པའི་རྒྱུ་བཞིས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་

བླང་བ་ནི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གྲོགས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པས་སོ། །གྲོགས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཞེ་ན། ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཆོ་ག་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། འཚོ་བ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

692

རྣམ་པར་དག་པའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཞེ་ན། གུས་པར་རྗེས་སུ་སློབ་པ་དང་། མཐའ་དག་ལ་རྗེས་སུ་སློབ་པའོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་

དག་པར་བླང་བ་ནི། རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། འཚོ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་རྣམ་པར་དག་པས་སོ། །བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཞེ་ན། ཐར་པའི་ཕྱིར་ཚངས་པར་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པར་བྱེད་ཀྱི། མཐོ་རིས་ཀྱི་ཕྱིར་ཡང་མ་ཡིན་པའོ། །འཚོ་བ་
རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཞེ་ན། ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་བྱེད་དེ། ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བཙལ་བར་བྱ་བ་དང་། གང་ནས་ཡོངས་སུ་བཙལ་བར་བྱ་བ་དེ་ལྟར་དེ་ནས་ཡོངས་སུ་བཙལ་ཏེ། འཚོ་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིནི་པའོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་
བཙལ་བར་བྱ་ཞེ་ན། ཚུལ་འཆོས་པས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། ཁ་གསག་གིས་མི་བྱེད་པ་དང་། གཞོགས་སློང་གིས་མི་བྱེད་པ་དང་། ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་གྱིས་མི་བྱེད་པ་དང་། རྙེད་པས་རྙེད་པར་བྱེད་འདོད་པས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་མི་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བཙལ་བར་བྱའོ། །གང་ནས་ཡོངས་སུ་བཙལ་བར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྱོད་
ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལྔ་མ་གཏོགས་པ་ནས་ཡོངས་སུ་བཙལ་བར་བྱའོ། །སྒྲུབ་པ་རྣམ་པར་
དག་པ་གང་ཞེ་ན། ལྟུང་བའི་འབྲས་བུ་མི་འདོད་པ་ལ་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པས་རྒྱུ་གང་ཡང་རུང་གནས་ཀྱང་རུང་སྟེ། བསམས་བཞིན་དུ་ལྟུང་བ་མི་འབྱིནི་པ་དང་། བྱུང་

ན་ཡང་གཞན་ལས་ཕྱིན་ཆད་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་དང་། ཆོས་བཞིན་དུ་ཕྱིར་
བྱེད་པའོ། །དགེ་སློང་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་བསྡམ་པ་ཉིད་ལ་བརྩོནོ་པས་དྲན་པའི་སྐྱོནོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོངས་སུ་ཤེས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

693

པར་བྱ་སྟེ། དྲན་པའི་སྐྱོན་རྣམ་པ་བཞི་གང་ཞེ་ན། དྲན་པ་མེད་པ་དང་། དྲན་པ་མཐུ་ཆུང་བ་དང་། བརྗེད་ངས་པ་དང་། དྲན་པ་འཁྲུལ་པའོ། །དེ་ལ་དྲན་པ་མེད་པ་ནི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་བསྡམ་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས་ཆོས་མ་མཉན་པ་དང་། མ་བཟུང་བ་དང་། མ་བརྟགས་པའོ། །དེ་ལ་དྲན་པ་མཐུ་ཆུང་བ་ནི་ཐོས་པ་དང་། བཟུང་བ་དང་། བརྟགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་། རྟག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། གུས་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བས་ཀུན་དུ་མ་བརྟེན་ཅིང་། གོམས་པར་མ་བྱས། ལན་མང་དུ་མ་བྱས་པའོ། །དེ་ལ་བརྗེད་ངས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཀུན་དུ་བརྟེནེ་ཅིང་གོམོས་པར་བྱས། ལན་མང་དུ་བྱས་ཀྱང་། བརྒྱ་ལ་བརྒྱ་ལམ་ན་ཤེས་བཞིན་མེད་པར་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་དྲན་པ་འཁྲུལ་པ་ནི་འདི་ལྟ་
སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་།
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པའོ། །ཚུལ་
བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་བཞི་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་
མཚན་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། འཛེམ་པ་ཉམས་པ་དང་། ལྟུང་བ་དང་འཁྲུལ་པ་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་། མངོན་རྟགས་སུ་འཛིན་པའི་གཞི་དེ་ལས་དེའི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཟག་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་དང་། ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་ལས་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་
འཛེམ་པ་ཉམས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བཟློག་པར་བྱ་བས་ཟློག་པར་མི་བྱེད་པ་སྟེ། སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པས་མི་བཟློགས་པའོ། །དེ་ལ་ལྟུང་བ་དང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

694

འཁྲུལ་པ་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འཛེམ་པ་མེད་པའི་གཞིའི་རྒྱུས་
ལྟུང་བ་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་བསླབ་པ་འདུལ་བར་སེམས་པའོ། །ཟས་ཀྱི་ཚོད་རིག་
པ་ཉིད་ལ་བརྩོན་པའི་ཟས་ཀྱི་ཚོད་རིག་པ་ཉིད་ནི་གནས་བརྒྱད་སྤངས་པས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། ཟས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་དང་། ལུས་ལ་ལྷག་
པར་ཆགས་པ་དང་། སྲོག་གི་དབང་པོ་འགག་པ་དང་། བཀྲེས་ཤིང་ཉམ་ཆུང་བ་དང་། ལུས་ལྕི་བ་དང་། ནད་མེད་པ་མ་ཡིནི་པ་དང་། འཚོ་བ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་དང་། བྱ་བ་
མང་པོ་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཉིད་དོ། །མི་ཉལ་བར་སྦྱོར་བའི་རྗེས་སུ་བརྩོན་པ་ནི་མི་ཉལ་བར་སྦྱོར་བའི་རྗེས་སུ་བརྩོན་པ་ཡང་གནས་བརྒྱད་སྤངས་པས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། སྤྱོད་ལམ་གྱིས་ལུས་ངལ་བ་ཉིད་དང་། གཉིད་
དང་གློས་འབེབས་པ་དང་ཉལ་བའི་བདེ་བའི་རོ་མྱང་བ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་བསྒོམ་པ་ལ་མི་བརྩོན་པ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པར་མི་ཉལ་བ་དང་། དོན་མེད་པར་མི་ཉལ་བ་
དང་། དུས་མ་ཡིན་པར་ཉལ་བ་དང་། དོན་མེད་པར་ཉལ་བའོ། །མངོན་པར་འབྱུང་བའི་
ས་ནི་མངོན་པར་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་དྲུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས། རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །མི་མཐུན་པ་ལས་མངོནོ་པར་འབྱུང་བ་དང་། མེད་པ་ལས་མངོནོ་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཁྱིམ་ནས་མངོན་པར་འབྱུང་བ་དང་། མ་རྫོགས་པ་ལས་མངོན་པར་
འབྱུང་བ་དང་། ས་འོག་མ་པ་ལས་མངོན་པར་འབྱུང་བ་དང་། འཇིག་ཚོགས་ལས་མངོན་པར་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་མི་མཐུན་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྔར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འགྲོ་བ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

695

མི་མཐུན་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་མེད་པ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། འདོད་པ་དང་མི་མཐུན་པའོ། །རྐྱེན་མེད་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། བཤེས་གཉེན་མེད་པ་དང་། མཉན་པ་མེད་པ་དང་། ལུང་དང་། རྟོགས་པ་ནུབ་པའི་ཕྱིར་ནུབ་པས་མེད་པ་དང་། སྦྱིན་བདག་དང་།

མལ་ཆ་དང་སྟན་མེད་པའོ། །དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ནི་སྟོབས་བཞིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྐྱེན་གྱི་སྟོབས་དང་། རྒྱུའི་སྟོབས་དང་། ཤེས་པའི་སྟོབས་དང་། སྒྲུབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ། །ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བཞིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོནོ་མོངས་པ་མེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་ཉོནོ་མོངས་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རྟགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བསྒྲུབ་པ་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། འགྲོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་རྒྱུ་ལྔས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
ལོག་པར་མི་ལྟུང་བ་དང་། ངེས་པར་འབྱིན་པ་དང་། མི་ཁྲོ་བ་དང་། སྐྱོན་མེད་པ་དང་།
ཆོག་མི་ཤེས་པས་སོ། །གཉེན་པོ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས། དབང་པོ་སྡོམ་པ་རྣམ་པ་བཞི་འབྱུང་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཉེནཔོ་རྣམ་པ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་སྟོབས་དང་། བསྒོམས་པའི་སྟོབས་སོ། །དབང་པོ་སྡོམ་པ་རྣམ་པ་བཞི་གང་ཞེ་ན། ཡུལ་སྡོམ་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྡོམ་པ་དང་། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་སྡོམ་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་སྡོམོ་པའོ། །དེ་ལ་ཡུལ་སྡོམ་པ་ནི་ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག་ལ་བརྩོནོ་པར་དྲན་པས་ཡིད་ཀུན་དུ་བསྲུངས་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་རྣམས་ལ་མི་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྡོམ་པ་ནི་རྒྱུ་བར་གྱུར་པ་གནས་སྐབས་མཉམ་པར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

696

སྤྱོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་རྣམས་ལ་བརྣབ་སེམས་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡོངས་སུ་
སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི། མཚན་མར་མི་འཛིན་པ་ནས། དེའི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཟག་པར་མི་འགྱུར་བའི་བར་དང་། མཚན་མར་བཟུང་བ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པས། དེའིེི་ཚེ་མངོནོ་རྟགས་སུ་འཛིནི་པ་དེ་དག་བསྡམ་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་སྡོམ་
པ་ནི་བསྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མིག་གི་དབང་པོ་སྲུང་བར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་

ནོ། །བག་ལ་ཉལ་སྡོམ་པ་ནི་མིག་གི་དབང་པོས་སྡོམ་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་

ནོ། །ཟས་ཀྱི་ཚོད་རིག་པ་ཉིད་ཀྱང་རྒྱུ་ལྔས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཉེན་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤོང་བ་དང་། རང་གི་ལས་བྱེད་པ་དང་། གཏོགས་པ་དང་། དེ་རྣམ་པར་འབྱེད་པས་སོ། །ཚོར་བ་ཉིད་རྣམས་ནི་བཀྲེས་པས་ཀུན་ནས་བསླང་བའམ། ཟས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བའོ། །འཚོ་བ་ནི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་འཕེལ་བའོ། །སྟོབས་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འཇོམས་པར་ནུས་པའོ། །བདེ་བ་ནི་ཚེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པའོ། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ནི་ཡོན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའོ། །བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སྤོང་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །མི་ཉལ་བ་ནི་རྟག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། གུས་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་དག་གིས་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གུས་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་འཆག་པ་དང་། འདུག་པའི་དུས་ན་དེའི་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ལས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདུག་པའི་དུས་ན་ནི་སྒྲིབ་པ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། བཞི་པ་དག་ལའོ། །འཆག་པའི་དུས་ན་ནི་གསུམ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

697

པ་ལའོ། །གཉིས་ཀའི་དུས་ན་ནི་ལྔ་པ་ལའོ། །རྟག་ཏུ་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཉིན་མོ་དང་།
མཚན་མོ་ཐུན་གཉིས་ལ་མི་ཉལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གུང་ཐུན་ལ་སྲོག་ཆགས་སེང་གེ་དང་། ཆོས་མཐུན་པས་ལེགས་པར་ཉལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུན་རིང་བ་དང་། ལྷུན་སྟུག་པ་དང་། བརྗེད་ངས་པ་དང་། རྒྱུན་ཆགས་པའི་གཉིད་སྤང་བའི་ཕྱིར་རྐང་པའི་སྟེང་དུ་རྐང་པ་གཞག་པ་ནས། ལྡང་བའི་འདུ་ཤེས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བར་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཤེས་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི་གནས་ལྔ་ལ་ཚོད་རན་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་དང་། བལྟ་བ་དང་། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་བདག་གིར་བྱ་བ་དང་། ཡོ་བྱད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་སྦྱོར་བའོ། །དང་པོས་ནི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཡེ་མི་འགྲོ་པ་དང་།
སྤྱོད་ཡུལ་སུ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ནམ་སྲོས་ནས་ལྡོག་པར་མི་བྱེད་དོ། །གཉིས་པས་ནི་བློ་སྔོན་དུ་མ་བཏང་བའི་ལྟ་བ་ལ་ནི་དབང་པོ་ཕྱིར་རློན་པར་བྱེད་ལ། བློ་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་ལྟ་བ་ལ་ནི། དྲན་པ་ཉེ་བར་འཇོག་པར་བྱེད་དེ། གསུམ་པས་ནི་བསླང་བ་དང་། ཕྱག་འཚལ་བ་དག་ལ་ལག་པ་དང་། རྐང་པ་ཧ་ཅང་བརྐྱང་བ་དང་། ཧ་ཅང་བསྐུམ་པར་མི་བྱེད་དོ། །བཞི་པས་ནི་ཆོས་གོས་དང་། ལྷུང་བཟེད་དང་། བསོད་སྙོམོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཚོད་རིག་པར་བྱེད་དོ། །ལྔ་པས་ནི་ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག་ལ་བརྩོན་པས་ཉིན་མོ་
འཆག་པ་དང་། འདུག་པ་དག་གིས་འགྲོ་བ་དང་། འགྲེང་བ་དང་། འདུག་པ་དང་། མི་ཉལ་བ་དང་། མཚན་མོ་ཉལ་བ་ལ་ཚོད་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་། འབེལ་བའི་གཏམ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་བརྩོན་པས་སྨྲ་བ་དང་། མི་སྨྲ་བ་ལ་ཚོད་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་གཉི་ག་ལ་ལུས་ལས་སུ་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཉིད་ཀྱི་སྙོམ་པ་བསང་བ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

698

ལ་ཚོད་ཤེས་པར་བྱེད་དོ།། །།
བམ་པོ་སུམ་ཅུ་པ། དགེ་སློང་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བསྒོམ་པ་ལ་བརྩོན་པའི་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་ནི་ཡན་ལག་བཞིས་བསྡུས་པ་ཡིནི་ཏེ། བསྒོམོ་པའི་ཡན་ལག་དང་། ཁྱད་
པར་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྗེས་སུ་བསྲུང་བ་རྫོགས་པའི་ཡན་ལག་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་སྡུད་པའི་ཡན་ལག་གིས་སོ། །དེ་ལ་བསྒོམ་པའི་ཡན་ལག་ནི་འདུན་པ་དང་རྩོལ་བ་སྟེ། འདི་ལྟར་འདུན་པ་དང་། རྩོལ་བ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཁྱད་པར་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ནི་དད་པ་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་དད་པས་ནི་ཁྱད་པར་རྟོགས་ནས་གོང་མའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་མངོན་པར་དད་པར་བྱེད་ལ། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པས་ནི་ལུས་དང་སེམེས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེནེ་ཤིན་ཏུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྗེས་སུ་བསྲུང་བ་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ནི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ཏེ།
འདི་ལྟར་དྲན་པས་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མ་བྱུང་བ་སྲུང་བར་བྱེད་ལ། ཤེས་བཞིནི་གྱིས་ནི་བྱུང་བ་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཉེ་བའི་ཉོནོ་མོངས་
པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་སྡུད་པའི་ཡན་ལག་ནི་སེམས་པ་དང་བཏང་སྙོམས་ཏེ། འདི་ལྟར་སེམས་པས་ནི་སེམས་ཞུམ་པ་ཕྱིར་འཛིན་པར་བྱེད་ལ། བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་ནི་རྒོད་པ་ནང་དུ་སྡུད་པར་བྱེད་དོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཆོས་ནི་བཞི་སྟེ། རྣ་བ་གཏོད་པ་དང་། ལེགས་པར་འདོམས་པ་དང་། སྔོན་གོམས་པ་དང་། མང་དུ་ཐོས་པའོ། །དེ་ལ་རྣ་བ་གཏོད་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདུན་པ་སྐྱེས་ཤིང་དད་པ་སྐྱེས་ནས་
དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེས་རྒྱུ་དེ་དང་རྐྱེན་དེས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

699

ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ལེགས་པར་འདོམོས་པ་ནི་འདི་ཡིནི་ཏེ། གོ་རིམིས་བཞིནི་དུ་

འདོམས་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འདོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ཏེ་གནས་ཤིང་བརྩོན་པས། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རྒྱུན་དུ་ཆུད་པ་དང་། རྟག་འགྲུས་ཀྱིས་སྒོམ་པར་སྦྱོར་བའི་རྗེས་སུ་བརྩོན་པར་གནས་པ་སྟེ། དེས་རྒྱུ་དེ་དང་རྐྱེན་དེས་ཀྱང་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་སྔོན་གོམས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་སྙོམས་
པར་འཇུག་པ་དག་ལ་དུས་ཉེ་བ་དང་། ཁད་ཉེ་བར་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ།
དེས་རྒྱུ་དེ་དང་རྐྱེན་དེས་ཀྱང་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་མང་དུ་ཐོས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཐོས་པ་མང་བ་དང་། ཐོས་པ་འཛིན་པ་དང་། ཐོས་པ་
བསགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཅིག་པུ་དབེན་པར་སོང་ནས་ཆོས་དེ་དག་ལ་སེམས་
པར་བྱེད། འཇལ་བར་བྱེད་ཉེ་བར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་དེས་རྒྱུ་དེ་དང་རྐྱེན་དེས་ཀྱང་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་པས་ཆོས་བདུན་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ནང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་པའི་རྒྱུ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་པའི་རྒྱུ་དང་། ནང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིནི་ཉམས་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིནི་ཉམས་པ་དང་། ནང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིནི་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཉམས་པའི་གཉེན་པོ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཉམས་པའི་གཉེན་པོ་དང་། དེ་གཉི་གའི་གཉེན་པོའི་གཞིའོ། །དེ་ལ་ནང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་པའི་རྒྱུ་ནི་ལེ་ལོའོ། །དེ་ལ་
ཕྱི་རོལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་པའི་རྒྱུ་ནི་རྒོད་པའོ། །དེ་ལ་ནང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་པ་ནི་རྨུགས་པ་དང་གཉིད་དོ། །དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་པ་ནི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

700

འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་པོ་དག་ལ་རྗེས་སུ་རྣམ་པར་གཡེང་བའོ། །དེ་ལ་ནང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཉམས་པའི་གཉེན་པོ་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་ལེགས་པར་གཟུང་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཉམས་པའི་གཉེན་པོ་ནི་ལུས་འདི་ཉིད་ལ་མི་སྡུག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའོ། །དེ་ལ་གཉི་གའི་གཉེན་པོ་གཞི་ནི་སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན་ལུས་ལ་ཀུན་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་ཤེ་ན། ད་ལྟར་གྱི་ལུས་ནི་འདས་པའི་དུས་ནས་ཟས་ལས་ཀུན་དུ་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟ་བའོ། །ཇི་ལྟར་ལུས་ལ་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་ཤེ་ན། ད་ལྟར་གྱི་ལུས་ནི་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་འཆི་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟ་བའོ། །ཇི་ལྟར་ལུས་ལ་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་ཤེ་ན། ལུས་ཟས་ཀྱི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་གནས་པ་དང་། འཇིག་པ་དང་། ཉམས་པ་དང་། ཡང་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་པར་བལྟ་བའོ། །ལུས་ཡོད་པར་དེའི་དྲན་པ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་གཞག་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དྲན་
པའོ། །ཤེས་པ་ཙམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སོ་སོར་ནང་གི་ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་སོ། །མཐོང་བ་ཙམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་གྱིས་སོ། །ཡང་དྲན་པ་ཙམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་སོ། །ཇི་ལྟར་ལུས་ལ་མི་བརྟེན་པར་གནས་ཤེ་ན། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས། དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དག་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་ལ་རོ་མྱོང་བར་མི་བྱེད་པ་ནས། ལྷག་པར་ཆགས་ཤིང་མི་གནས་པའི་བར་རོ། །ཇི་ལྟར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

701

འཇིག་རྟེན་ལ་ཅི་ཡང་མི་འཛིན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
དག་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ལུས་ལ་སོགས་པ་གཙང་བའམ། བདེ་བའམ་བདག་གམ། རྟག་པར་མི་འཛིན་པའོ། །མཆོག་ཏུ་གདགས་པ་ལས་བརྩམས་ནས་གང་ཟག་ལྔ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཟག་ལྔ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། གཞི་མཐོང་བ་ལ་ཞུགས་པ་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པ་ལ་མངོནོ་པར་དགའ་བ་དང་། ལྟ་བའི་རྣམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཐར་པ་ལ་མངོནོ་པར་དགའ་བ་དང་། ལྟ་བའི་རྣམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞི་མཐོང་བ་ལ་ཞུགས་པ་མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་གསུམ་དུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འདོད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། རྟོག་པ་དང་བཅས་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། རྟོག་པ་མེད་ཅིང་དཔྱོད་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའོ། །གང་ཟག་གཞི་མཐོང་བ་ལ་ཞུགས་པ་སྒྲིབ་པ་སྤང་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་གཉིས་སུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤང་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤང་བ་ལ་མངོནོ་པར་དགའ་བའོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤང་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ནི་ཚེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་རྣམས་མ་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་པ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གནས་པ་ལས་བརྩམས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

702

བརྟགས་པ་ལས་བརྩམས་ནས་སོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤང་བ་ལ་མངོནོ་པར་དགའ་བ་ནི། ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་མ་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་པའོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཐར་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པའི་མུ་སྟེགས་ཅན་བདག་མེད་དོ། །བདག་གི་མེད་དོ། །བདག་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །བདག་གི་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ་སྙམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་མཐར་ཐུག་
པར་འགྱུར་བ་གང་ཞེ་ན། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཐོབ་པ་དང་
ཐོབ་པའོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་གཞི་མཐོང་བ་ལ་ཞུགས་པ་མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་པ་གང་ཞེ་ན། རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པོ་དག་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་མྱོང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིནི་

པ་སྟེ། མཆོག་ཏུ་གདགས་པ་ལས་བརྩམས་ནས། གང་ཟག་ལྔ་པོ་དེ་དག་རྣམ་པར་
གཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་བསྙེན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི་གསུམ་སྟེ། དག་པ་དང་། བྱེད་པ་དང་།
བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དག་པ་ནི་བསམ་པ་དག་པ་དང་། ཚུལ་དག་པ་དང་། རྟོགས་
པ་དག་པའོ། །དེ་ལ་བསམ་པ་དག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་དང་། ངོ་མཚར་དང་བཀྲ་ཤིས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཚུལ་དག་པ་ནི་བསླབ་པ་
དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྟོགས་པ་དག་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་
དང་འཇིག་རྟེནེ་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་བྱེད་པ་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་བསྒྲུབ་པ་ནི་ཆོས་མཐུན་པ་པ་དང་། ཆོས་མཐུན་པ་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་ཤེས་པ་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

703

ལ་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། མཉན་པའི་ཆོས་དང་། བསྒྲུབ་པའི་ཆོས་དང་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོས་སོ། །ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྨོན་ནས་
ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་མ་ཡིན་

པ་དང་། སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་རིམས་ནད་དང་བཅས་པ་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཏན་དུ་ཉེ་བར་གཏོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་མུ་
སྟེགས་ཅན་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིནི་ནོ། །ལེགས་པར་
གསུངས་པའི་ཆོས་འདི་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པ་ཡིན་པས་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་ནས།
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པའི་བར་དག་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་རྣམས་
ཀྱིས་འཐོབ་པ་དང་། གཏོང་བའི་གོ་རིམི ས་ནི་སྔར་བྱས་པའི་གཏམ་གྱིས་ཏེ། གང་གིས་
འཐོབ་ཅེ་ན། སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་སོ། །གང་དུ་ཞེ་ན། མཐོ་རིས་སུའོ། །གང་
གིས་ལོངས་སྤྱོད་ཅེ་ན། རོ་མྱང་བས་སོ། །གང་གིས་གཏོང་ཞེ་ན། ཉེས་དམིགས་ཀྱིས་སོ། །ཇི་ལྟར་དངོས་པོའི་འདོད་པ་དང་། ཉོནོ་མོངས་པའི་འདོད་པ་གཏོང་ཞེ་ན། མངོན་པར་འབྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དག་ནི་ཡང་དག་ཕུལ་ཡིནི་ཏེ། དེ་དག་ལས་ལྟུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཚོགས་པའི་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་བསྐྲད་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་རྗེས་སུ་
བསྲུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། བླ་མའི་སྣོད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། དགེ་འདུན་མི་
བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་བཞིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་སྐྱེ་སྟེ། སྟོན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

704

པ་ལས་ནི་མཐའ་གཉིས་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་བསླབ་པ་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་ཉིད་ལས་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཤས་མི་ཆེ་བའི་རང་བཞིནི་ཅན་ཡིནི་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གྲོགས་ལས་ནི་དེ་དག་དེས་པ་དང་འགྲོགས་ན་བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་
པར་བརྩོན་པ་ལས་ནི་ལེ་ལོ་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟག་པ་ནི་
རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། འགྲོགས་པས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། ཕོངས་པ་ན་ཡང་བསྟན་པས་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། ཐ་སྙད་ལ་སྐྱོན་མེད་པས་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། གཏམ་དང་འབེལ་བའི་གཏམ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པས་མ་ཉམས་པར་ཡིད་ཆེས་པ་སྟེ། ལྟ་བ་མ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དགེ་བ་ལས་བཟློག་པའི་ཚེ་ནི་ཚར་གཅད་དཀའོ། །དགེ་བ་ལ་བཞག་པའི་ཚེ་ནི་མྱུར་དུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་རོ། །རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་གཞག་པའི་ཚེ་ནི་གང་དུ་འདོད་པར་འགྲོའོ། །ཡང་མི་དགེ་བ་སྐྱེས་པ་སྤང་བ་དང་། དགེ་བ་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བའི་ཚེ་དང་། མི་དགེ་བ་མ་སྐྱེས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། དགེ་བ་སྐྱེས་པ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བའི་ཚེ་དང་། མཉམ་པར་གཞག་པའི་དགེ་བ་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བའི་ཚེ་ནའོ། །ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་

ལ་བརྩོན་པ་རྣམས་ཀྱི་དང་། ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་ལ་བརྩོན་པ་རྣམས་ཀྱི་དང་། བསྒོམོ་པ་ལ་བརྩོན་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཡང་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། རྟག་ཏུ་བསྒོམ་པ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུལ་བ་ནི་དེ་ལས་ཟློག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེའི་གནས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དུལ་བའི་བསྔགས་པ་བསྟན་པའོ། །བདེ་བ་སྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་
ལྟར་སེམས་དབེན་པ་ལ་གཞོལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། གནས་པ་ལ་འདུ་འཛི་དང་ལྡན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

705

པའིའོ། །ཇི་ལྟར་སེམས་མངོན་པར་འབྱུང་བ་ལ་གཞོལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། གྲོང་དུ་རྒྱུ་བ་
དང་ལྡན་པའིའོ། །ཇི་ལྟར་སེམས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གཞོལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ནང་
དུ་ཡང་དག་འཇོག་ལ་ཞི་གནས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་དང་ལྡན་པའིའོ། །རྣམ་
གྲངས་གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ལས་དབེན་པ་ལས་བརྩམས་ནས་ནི་དབེན་པ་ལ་གཞོལ་བ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལས་བརྩམས་ནས་ནི་མངོན་
པར་འབྱུང་བ་ལ་གཞོལ་བ་ཡིན་ནོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འཇུག་པ་
ལས་བརྩམས་ནས་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གཞོལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚོར་བ་ཉིང་
མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་འགགས་པའི་ཕྱིར་གྲིབ་མ་མེད་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །སྡུག་བསྔལ་གསུམ་དང་གཏན་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞི་བ་
ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པའི་རིམས་ནད་ཀྱི་གདུང་བ་དང་གཏན་བྲལ་བའི་ཕྱིར་བསིལ་
བར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །བླ་ན་མེད་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཚངས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་

ནོ། །དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པའི་སྐྱོན་ནི་གསུམ་སྟེ། རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། རྨོངས་པ་དང་མི་གུས་པའོ། །ཉན་པའི་སྣོད་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། དམན་པའི་སེམས་ཉིད་དང་། ཀུན་ནས་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དོན་གཟུང་བའི་སེམས་ཉིད་དང་། དོན་ལེགས་པར་གཟུང་བའི་སེམས་ཉིད་དང་། གུས་པའི་སེམས་ཉིད་དོ། །ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་
སྟོན་པ་ནི་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པའི་དགེ་སྦྱོང་དང་། བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པ་ཡིན་

ནོ། །ལྔ་གང་ཞེ་ན། ཚུལ་འཁྲུག་པ་མེད་པར་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ལེགས་པར་བཅས་པ་དང་། བསླབ་པ་ལེགས་པར་བཅས་པ་དང་། ཆོས་ལེགས་པར་བཅས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

706

པ་དང་། བསླབ་པ་ལེགས་པར་བཅས་པ་དག་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་སོ་ཅོག་གཅོད་པ་ཉིད་དང་། ངེས་པར་འབྱིན་པ་ཉིད་འདོམས་པའོ། །ལམ་འདི་ཉིད་ནི་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ངེས་
པར་འབྱིན་པ་ཡིནི་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་མེད་པར་ལྟ་བས་འདྲིས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། འཕྲལ་དུ་ཉོནོ་མོངས་པའི་གཉེནེ་པོ་ཡིནི་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕྲལ་དུ་ཐར་པས་སྐྲག་
པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགའ་བ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཡོ་བྱད་བསྙུངས་པའི་དགའ་བ་དང་། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པའི་དགའ་བ་དང་། ཡིད་ལ་གཅགས་པ་མེད་པའི་དགའ་བ་དང་། སྤོང་བ་བསྒོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་དགའ་བ་ལ་དགའ་བའོ། །དགའ་བ་དང་པོས་ནི་སྙིང་ལས་ཆུང་བ་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་འདྲེན་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པས་ནི་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་བདེ་བའོ། །གསུམ་པས་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བདེ་བའོ། །བཞི་པས་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བདེ་བ་འདྲེན་པར་བྱེད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ནི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་འབྲུ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་
ཉིད་དང་། ལེགས་པར་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ཚིག་འབྲུའི་དོན་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་
དང་། ངེས་པར་འབྱིན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པས་སོ། །རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་
ངེས་པར་འབྱིནི་པ་ཡིནི་ཏེ། བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བས་ངེས་པར་འབྱིནི་པ་ཉིད་དང་། རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྲོ་བས་ངེས་པར་འབྱིན་པ་ཉིད་དོ། །རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། སོམ་ཉི་མེད་པ་དང་མི་ཕྱེད་པས་སོ། །རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་མི་
ཕྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བ་མི་ཕྱེད་པ་དང་། འདུས་པ་དང་ལྡན་པས་སོ། །རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་
འདུས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་པ་བརྟན་པ་དང་། རྟོན་པ་ཡོད་པས་སོ། །རྒྱུ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

707

གཉིས་ཀྱིས་རྟོན་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མི་རྟོན་པ་
དང་། རྟོན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཡིན་པས་སོ། །རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་རྟོན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། སོམ་ཉི་ཐམས་ཅད་གཅོད་པ་དང་། ལོག་
པར་བསྒྲུབ་པ་མི་དམིགས་པས་སོ། །སྤོང་བའི་གགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་བཞི་སྟེ། སྐྱོ་བ་མེད་པ་དང་། ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་མ་སྨིན་པ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་བྱིང་བའོ། །སྡིག་
པ་བྱེད་པ་དག་ལ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ལྡོངས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བསོད་ནམས་བྱེད་པ་དག་ལ་ནི་དྲི་མ་ཅན་དུའོ། །གཞན་མུ་སྟེགས་ཅན་ལ་ནི་རབ་རིབ་ཅན་དུའོ། །ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བསྒོམ་པས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་དང་། སྡུད་པ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། བྱིང་བ་དང་། རྒོད་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བ་དང་། རོ་མྱོང་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ནི་རྒྱུ་བཞིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་གྲོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་དེ། སྒྲིབ་པ་སེལ་བ་དང་། ཐག་བསྲིང་བས་རྣམ་པར་གནོན་པ་དང་། སྐྱོ་བས་ཤིག་ཤིག་པོར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་མངོནོ་པར་རླན་པར་བྱེད་པས་སོ། །དེ་བཞིནི་གཤེགས་པའི་ལྷའི་སྤྱན་
ནི་རྒྱུ་བཞིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་
སྟེ། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་དང་། མཐུན་པའི་ལམ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ཀུན་དུ་གཟིགས་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་གནས་སྣ་ཚོགས་མང་པོ་ན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

708

གནས་པའི་སེམེས་ཅན་ཀུན་དུ་གཟིགས་པ་དང་། བར་མ་དོའིོི་སྲིད་པ་དང་བཅས་པའི་འཆི་འཕོ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམེས་ཅན་ཀུན་དུ་གཟིགས་པ་དང་། བར་མ་དོའི་སྲིད་པ་མེད་པའི་འཆི་འཕོ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་ཀུན་དུ་གཟིགས་པས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། ཆོས་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། ཆོས་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་གོ་རིམས་

ནི་བདུན་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྟོན་པ་པོ་ལ་གུས་ཤིང་བསྙེན་བཀུར་བྱ་བ་དང་། བསྙེན་བཀུར་བྱས་ནས་རྣ་བ་གཏོད་པ་དང་། རྣ་བ་གཏད་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་བསྒྲུབས་ནས་སེམས་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་ཐབས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དང་། ཐབས་ཡོངས་སུ་བཟུང་ནས་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ནས་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་ལ་སེམས་མི་མཉམ་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་སོ་སོར་སྤང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཟང་ཟིང་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རོ་མྱོང་བར་མི་བྱེད་ཅིང་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པའོ། །མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པ་དགུའི་གཉེནེ་པོར་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་བསྒོམོ་པར་བྱ་སྟེ། དགུ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྐྱོ་བ་མེད་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། བྱིང་བ་དང་འཁྲུག་པ་ལ་མི་མཇེད་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་དང་། གདམས་ངག་བརྗེད་པ་དང་། ལྟུང་བ་དང་། བརྩོནོ་པ་བཏང་བ་ཉིད་དོ། །ཁྱིམི་མེད་པའི་སྐྱོནོ་ནི་ལྔ་སྟེ། མངོནོ་པར་མི་དགའ་
བའི་སྐྱོནོ་དང་། རྙེད་པ་དང་། བཀུར་སྟི་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་སྐྱོནོ་དང་། ཤེས་ཀྱི་ཁེ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

709

ཚོལ་བའི་སྐྱོན་དང་། ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་སྐྱོན་དང་། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་སྐྱོན་ནོ། །ཁྱིམ་པའི་སྐྱོན་ཡང་ལྔ་སྟེ། ལྷག་པར་ཆགས་པའི་སྐྱོན་དང་། བར་དུ་གཅོད་པའི་འདོད་པ་བསྟེན་པའི་སྐྱོན་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་སྐྱོན་དང་། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་སྐྱོནོ་དང་། ལེགས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་མི་སྦྱོར་བའི་སྐྱོནོ་ནོ། །བྱིས་པའི་རྟགས་ནི་བཞི་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། ལེགས་པར་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཉེས་པར་བྱ་བ་བྱེད་པ་
དང་། འདྲེནེ་མར་བྱེད་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་ལེགས་པར་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིནི་དུ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པའོ། །གཞན་ཡང་བྱིས་པའི་རྟགས་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བློ་གྲོས་མ་ངེས་པ་དང་། བློ་གྲོས་ལོག་པར་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། སྦྱོར་བ་མི་རྩོམ་པ་དང་། ཚུལ་འཆོས་པའོ། །གཞན་ཡང་བྱིས་པའི་རྟགས་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གནས་མ་
ཡིན་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མྱ་ངན་བྱེད་པ་དང་། ཞུགས་པ་ལ་
ངེས་པ་དང་། དང་པོ་ནས་མི་རྟོག་པའོ། །གཞན་ཡང་བྱིས་པའི་རྟགས་ལྔ་སྟེ། ལོག་པར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། ལོག་པར་རྩོམ་པ་དང་། དེའི་ངལ་བ་ཕལ་ཆེར་འབྲས་བུ་མེད་པ་དང་། དེས་མྱ་ངན་བྱེད་པ་དང་། བྱིས་པ་ཕལ་ཆེར་བསོད་ནམས་ཆུང་ཞིང་ཁ་རྗེ་ཆུང་བའོ། །འཁོར་བ་ནི་རྒྱ་མཚོ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ལྔས་རྒྱ་མཚོའི་མིང་འཐོབ་སྟེ། སྤྱོད་ཡུལ་ཚད་མེད་པར་ཆོས་མཐུན་པ་དང་། ཟབ་པར་ཆོས་མཐུན་པ་དང་། གཏིང་སླེབས་དཀའ་བར་ཆོས་མཐུན་པ་དང་། བཏུང་དུ་མི་རུང་བར་ཆོས་མཐུན་པ་དང་།
རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་གནས་ཡིན་པར་ཆོས་མཐུན་པས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ནི་རྒྱུ་
ལྔས་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་ནི་
གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

710

ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ནི་ལེགས་པར་སྤྱོད་པ་ངེས་པར་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉོནོ་མོངས་པ་ཀུན་ནས་སློང་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྒྱུན་དུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་
པའི་བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ནི་རྒྱུན་དུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་
པའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིནི་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་འབྱུང་བ་
ཡོད་ཀྱང་རུང་། མེད་ཀྱང་རུང་མོད་པ་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་
བ་མེད་ན་དཀོན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིནི་པ་ནི་བྱིན་ན་ཟད་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིནི་

གྱི། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ནི་བྱིན་ན་མི་ཟད་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ལྔ་ལ་
ནི་དབང་བསྒྱུར་བར་བྱའི་སེམས་དེ་དག་གི་དབང་དུ་ནི་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
ཉེས་པར་སྤྱོད་པའི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ལེགས་པར་སྤྱོད་པའི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་སེམེས་ལེགས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་། འདོད་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བའི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ཆོས་མ་ཡིན་

པས་བབ་ཅོལ་དུ་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ཆགས་པ་ནས་ཉེས་དམིགས་སུ་མི་ལྟ་བ་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་པའི་བར་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། མངོན་པར་འབྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པའི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་མངོན་པར་འབྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་ཅིང་འདོད་པ་རྣམས་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་རོ་མྱང་བ་ལ་འཇུག་པ་འཇུག་པའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་ནི་རྒྱུ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

711

ལྔས་འབྱུང་པོའི་གདོན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་པོའི་གདོན་གྱིས་
ཟིན་པ་ནི་གཅིག་ལ་གདོན་གཅིག་གིས་ཟིན་པ་ཡིན་གྱི། ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་
ཟིན་པ་ནི་གཅིག་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་དུ་མས་ཟིན་པ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་ཡང་

འབྱུང་པོའི་གདོན་གྱིས་ཟིན་པའི་འབྱུང་པོའི་གདོན་ནི་གསང་སྔགས་དག་གམ་སྨན་དག་གམ། ཡོ་བྱད་དག་གིས་བསྒྲུབ་སླ་བ་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་ཟིན་
པའི་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་ནི་བསྒྲུབ་ཏུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་ཡང་འབྱུང་

པོའི་གདོན་གྱིས་ཟིན་པའི་འབྱུང་པོའི་གདོན་ནི་ཟིན་པ་ཙམ་ཁོ་ནས་བྱིས་པ་དང་ཁྱེའུ་དག་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སླ་བ་ཡིན་གྱི། ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་
ཟིན་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དཀའ་བ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་ཡང་འབྱུང་པོའི་གདོན་གྱིས་ཟིན་པའི་འབྱུང་
པོའི་གདོན་ནི་གློ་བུར་བ་སྟེ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེས་དེའི་ངང་ཚུལ་དུ་
མི་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་ཟིན་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་ནི་
གློ་བུར་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་། དེས་དེའི་ངང་ཚུལ་དུ་འགྱུར་བ་དང་།
གཞན་ཡང་འབྱུང་པོའི་གདོན་གྱིས་ཟིན་པའི་འབྱུང་པོའི་གདོན་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམེ ས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིནི་པ་ཡིནི་གྱི། ཉོནོ་མོངས་པའི་གདོནོ་གྱིས་
ཟིན་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་ཡིན་པས་སོ། །དགེ་སློང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་སེམས་པ་ལ་ཞུགས་པ་
བདེན་པ་དང་། གནས་པ་ལས་བདག་ཉིད་དམིགས་ནས། འདོགས་པར་བྱེད་པའི་སླུ་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྔར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་། མུ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

712

སྟེགས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་འཛིན་པ་དང་། གལ་ཏེ་མི་འཇུག་ན་ཡང་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་དང་ཆོས་མཐུན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཞུགས་ན་ཡང་ངེས་པར་འབྱིན་པ་མ་ཡིན་པའི་
ལམ་དུ་ཞུགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མ་ཞུགས་ན་ཡང་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ཏེ། ཆོས་འདི་པ་རྣམས་དང་རིས་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་གཞི་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པ་དང་། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པས་སོ། །འདོད་པ་སྤྱོད་པ་དང་། བསོད་ནམས་སྤྱོད་པ་དང་། ཕན་ཚུན་གནས་པའི་སྤྱོད་པ་ལས་བརྩམས་ནས། རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་དྲུག་དང་། གཞི་བཞི་དང་། གཉེན་པོ་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་དྲུག་གང་ཞེ་ན། ཡུལ་ལ་འདོད་ཆགས་པ་སྟེ། དེས་བར་དུ་གཅོད་པའི་འདོད་པ་རྣམས་སྟེན་པར་བྱེད་པ་དང་། དགྲ་ལ་ཞེ་སྡང་བ་སྟེ། དེས་གནོད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གནོད་སེམས་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ངག་ལ་འདོད་ཆགས་པ་སྟེ། དེས་ངག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྡུས་པའི་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་སྡུག་བསྔལ་བ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་འཚེ་བ་དང་། རྣམ་པར་ཐོ་འཚམས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷག་པ་ལ་ཞེ་སྡང་བ་སྟེ། དེས་བདེ་བ་ལྷག་པ་དང་། དགའ་བ་ལྷག་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འབྱོར་པ་དེ་མི་འདོད་ཅིང་བདག་ཉིད་འདོད་པས་ཕྲག་དོག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་མི་
དགའ་བ་དང་། མངོན་པར་འདྲེ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་པ་དང་། སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་ལ་ཞེ་སྡང་བ་སྟེ། དེས་སེམས་མི་མཉམ་པས་དགེ་འདུན་ལ་སྦྱིན་པ་དག་སྦྱིན་ཞིང་། བསོད་ནམས་དག་བྱེད་པ་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

713

ལེགས་པར་བྱས་པ་དང་། ཉེས་པར་བྱས་པ་དང་། མ་བྱས་པ་ལ་ཀླན་ཀ་ཚོལ་བས་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པའོ། །གཞི་བཞི་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པ་དང་པོའི་གཞི་ནི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་ནི་སེམས་ཅན་ཡིན་

ནོ། །རྣམ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཆ་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་

ནོ། །རྣམ་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཆ་གཉིས་པ་ཉིད་ཡིན་

ནོ། །གཉེན་པོ་རྣམ་པ་ལྔ་གང་ཞེ་ན། མི་སྡུག་པ་དང་། བྱམས་པ་དང་། སྙིང་རྗེ་དང་། དགའ་བ་དང་། བཏང་སྙོམས་སོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་དྲུག་དང་། གཉེན་པོ་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པ་དྲུག་གང་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། ཞེ་སྡང་གི་དངོས་པོ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་གི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་པ་དང་། ཀུན་དུ་འདོད་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། ཀུན་དུ་ཞེ་སྡང་བ་མེད་པ་དང་། ཀུན་དུ་གཏི་མུག་པ་མེད་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་པ་དང་། ཀུན་དུ་འདོད་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། ཀུན་དུ་ཞེ་སྡང་བ་མེད་པ་དང་། ཀུན་དུ་གཏི་མུག་པ་མེད་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་ཞེ་སྡང་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་གི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ཞེ་སྡང་བའོ། །གཉེན་པོ་རྣམ་པ་ལྔ་གང་ཞེ་ན། མི་སྡུག་པ་དང་། བྱམས་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་གཉིས་ལ་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

714

གྱུར་པ་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་ཡལ་བར་འདོར་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །གང་
ཟག་བཞིའི་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ལ་ཡོན་ཏན་ལྔ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཟག་བཞི་
གང་ཞེ་ན། རང་དབང་ཅན་དང་། གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྨིནི་པ་

དང་། ཡོངས་སུ་མ་སྨིན་པའོ། །རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་ཇི་ལྟར་རིག་པར་བྱ་ཞེ་
ན། གང་ཟག་རང་དབང་ཅན་རབ་ཏུ་བྱུང་ན་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཐུན་མོང་བའི་ལོངས་སྤྱོད་དག་སྤངས་ནས། དེ་དག་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་ལ་

གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ཡོན་ཏན་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་གཞན་གྱི་དབང་དུ་
གྱུར་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་ན་གཞན་གྱི་དབང་དང་། ཚིག་འོག་ན་འདུག་པ་སྤངས་ནས། དབང་དང་ཚིག་འོག་ན་འདུག་པ་ལ་རང་དབང་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ཡོན་ཏན་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་ཡོངས་སུ་སྨིནི་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་ན། གལ་ཏེ་
ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་ལྷག་མ་མ་ལུས་ཤིང་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ན། དེ་ནི་ཡོན་ཏན་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་ལྷག་མ་དང་
བཅས་ཤིང་། ངན་སོང་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་གྱུར་ན། དེ་ནི་ཡོན་ཏན་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་ཡོངས་སུ་མ་སྨིན་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་ན་ཚེ་འདི་
ལ་ཁྱིམ་གྱི་གནོད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་རྣམ་པ་དུ་མ་དག་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་ཞིང་འདི་ལྟ་སྟེ། ཕྱི་མ་ལ་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་འགྱུར་བའི་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་
དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམ་པ་དུ་མ་དག་སོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ཡོན་ཏན་ལྔ་པ་ཡིན་

ནོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དགུ་དང་། རྗེས་སུ་འབྲེལ་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་ཉིད་རྣམ་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

715

གསུམ་གང་ཞེ་ན། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དང་། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དོ། །རྣམ་པ་དགུ་གང་ཞེ་ན། སྡུག་བསྔལ་ཉིད་གསུམ་པོ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ཏེ། འཆི་འཕོ་དང་
རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་དང་། ངན་སོང་བའི་རྒྱུ་ཀུན་ནས་སློང་བ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་དང་། ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་དང་། མི་རྟག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་དང་བདག་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བདག་མེད་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་དང་། རོ་མྱང་བའི་གནས་ལྟ་བུའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དང་། གནས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་དང་། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་དང་། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡོངས་སུ་མ་ཟིན་པ་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའོ། །དགེ་སློང་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་བ་ནི་ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྡན་ན། འཁོར་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་དང་། འཁོར་ཡོངས་སུ་སྡུད་པར་འོས་པ་དང་། བདག་ལ་ཕན་པ་དང་། གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་དབེན་པ་དང་། ཤེས་
པས་མི་དབེན་པ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་རྣམས་གནས་པ་དང་མི་བརྗེད་པ་དང་། བསྒོམོ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་། ཕྱིར་ཞིང་འཕེལ་བ་དང་། ཡངས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་རྟེན་པ་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་རྟེན་པ་བསྒྲུབ་པའོ། །ཇི་ལྟར་ན་དགེ་སློང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

716

རྣམས་ཀྱིས་དབེན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། ཁྱིམ་

ན་འདུག་ན་ཆགས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམིས་ཉམས་པ་དང་། སྔོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་རྗེས་
སུ་དྲན་པའི་ཀུན་དུ་རྟོག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་།
མ་འོངས་པའི་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་འཆུམས་པའི་བརྣབ་སེམས་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། ཆོས་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པའོ། །བྱིས་པ་བྱུང་བ་དང་། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་

ནི་ཕ་དང་། མ་དང་། བུ་དང་། ཆུང་མ་ནས། མཛའ་བཤེས་དང་། གྲོས་གྲོགས་དང་། ཉེ་དུ་དང་རྒན་རབས་ཀྱི་བར་དག་གི་ཁ་དོག་ཙམ་དང་དབྱིབས་ཙམ་དང་། བགད་པ་དང་རྩེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལུས་དང་ངག་གི་བྱ་བ་ཙམ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་ལོག་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་བདག་གི་ཕ་དང་མ་དང་བུ་དང་ཆུང་མ་ནས་མཛའ་བཤེས་དང་གྲོས་གྲོགས་དང་། ཉེ་དུ་དང་། རྒན་རབས་ཀྱི་བར་དག་ཡིན་སྙམ་དུ་རློམ་སེམས་བྱེད་པས། གཞི་དེས་ཁྱིམ་ན་འདུག་ན་ཆགས་

པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །མཁས་པ་གཟུགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཙམ་དུ་ཤེས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ལ་ནི་དེ་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་ནི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་པོ་དེས་དབེནེ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིནི་རྣམ་པར་གཞག་པ་སོ་
སོར་གནས་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས། ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་བར་མཐོང་ངམ། གཞན་དག་དང་འདྲེས་པར་མཐོང་ནས་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། བདག་གི་ཕ་དང་མ་དང་བུ་དང་ཆུང་མ་ནས་རྒྱས་པར་མཛའ་བཤེས་དང་། གྲོས་གྲོགས་དང་། ཉེ་དུ་དང་། རྒན་རབས་ཀྱི་བར་དག་ནི་གཞན་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེས་པའི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

717

སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་མེད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བྱིས་པ་ནི་བྱིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ལ། མཁས་པའི་
མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ཏེ། དེས་དེ་དག་ཡང་དག་
པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་པས། ཉེས་པར་བསམ་པ་སེམས་པ་དང་། ཉེས་པར་
སྨྲ་བ་བརྗོད་པ་དང་། ཉེས་པར་བྱ་བའི་ལས་བྱེད་པ་དང་། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་འཚོ་བ་ཡོངས་སུ་མ་དག་
པ་ཡིན་གྱི་མཁས་པས་ནི་དེ་དག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་པས་དེ་
ལས་བཟློག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་ནི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
གཉིས་པ་དེས་དབེན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་བྱིས་པ་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡང་
ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་པ་ལ། ཚུལ་བཞིན་ཡང་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་པས། འདོད་
པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྔོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དག་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་འདོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྣམ་
པར་རྟོག་པར་བྱེད་དང་དུ་ལེན་པར་བྱེད་དེ། སྤོང་བར་མི་བྱེད་སེལ་བར་མི་བྱེད་བྱང་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། གནོད་སེམས་ཀྱི་གནས་ལྟ་བུའི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དག་ལ་གནོད་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་འཚེ་བའི་གནས་ལྟ་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དག་ལ་རྣམ་པར་འཚེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་དེ། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་སྔ་མ་བཞིནི་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མཁས་པ་ནི་ཚུལ་བཞིནི་མ་

ཡིན་པ་ཡང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་ལ།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

718

ཚུལ་བཞིན་ཡང་ཚུལ་བཞིནི་དུ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་པས། ཇི་སྐད་
བསྟན་པའི་ཆོས་སྔོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེ་དག་རྗེས་སུ་དྲན་པར་ཡང་མི་བྱེད་ལ་ཚུལ་
བཞིན་དུ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །བརྗེད་ངས་པས་བརྒྱ་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནས་རྣམ་པར་འཚེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བར་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དམིགས་པ་སྐྱེས་ན་
ཡང་དང་དུ་མི་ལེན་པར་སྤོང་བར་བྱེད། སེལ་བར་བྱེད་བྱང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་ནི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་པ་དེས་དབེན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་བྱིས་པ་ནི་
དབང་པོ་སྡོམ་པའི་ཕན་ཡོན་ཡང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ལ། མ་
བསྡམས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་པས། སོ་
སོའི་ཡུལ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་དག་གིས་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དག་ལ་ལྟ་བར་འདོད་པ་དེ་ལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ནི་མི་མཐུན་པ་
ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ཡིད་དུ་འོང་བ་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་བརྣབ་སེམས་ཡིན་

པར་རིག་པར་བྱ་ལ། དེ་ལྟར་བརྣབ་སེམས་དང་ལྡན་པ་ནི་ཡུལ་གཞན་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ན་ཡིད་མི་དགའ་བས་ཡིད་མི་བདེ་བར་ཡང་འགྱུར་གྱི། མཁས་པ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པས་སྔ་མའི་ཚུལ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་ནི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
བཞི་པ་དེས་དབེན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་བྱིས་པ་ནི་ཆགས་པ་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཆོས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ཤིང་། དེ་ལས་
གཞན་པའི་སེར་སྣ་བཞིས་དེད་པ་ན་ཆོས་ལ་ཡང་སེར་སྣ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། མཁས་
པས་ནི་དེའི་ཉེས་དམིགས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་དེ་ལས་གཞན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

719

པའི་སེར་སྣ་བཞི་སྐྱེས་ན་ཡང་དང་དུ་མི་ལེན་ན། ཆོས་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པར་ལྟ་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཆོས་ལ་སེར་སྣ་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་གང་ཟག་ཆོས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་དང་མ་མོ་དང་ལྡན་པའི་ལུང་འབོགས་པར་བྱེད། འཛིན་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ནས་རྒྱས་པར་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་སྟོན་པའི་བར་དུ་བྱེད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་གྱི་དཔེ་མཁྱུད་ཀྱང་མི་བྱེད་དེ། དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་ནི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ལྔ་པོ་དེས་དབེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དགེ་སློང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་
དབེན་པའི་ཡན་ལག་དང་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ།། །།
བམ་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པ། ཇི་ལྟར་ན་དགེ་སློང་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་དབེན་
པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་པ་ནི་བཞི་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། དང་པོར་ཉེ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་
བརྒྱད་པ་རྟོགས་པ་ལ་བརྩམས་ནས་ཤེས་པ་དང་པོའོ། །འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པར་བྱ་ཞིང་གྲུབ་པར་བྱ་བ་ལས་བརྩམས་ནས་ཤེས་པ་གཞན་གསུམ་མོ། །དགེ་སློང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་གྱུར་པ་ཉིད་ན་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་འདུལ་བ་འཕགས་པ་འདི་ལ་ཡོད་ཀྱི་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་མུ་སྟེགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལ་ནི་མེད་དོ། །གང་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་དང་། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་དོན་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཡང་ཡོད་པ་བདག་གི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་དང་། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་དོན་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

720

ཕྱིར་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་རྣམ་པར་སྦྱང་བར་བྱ་གོར་མ་ཆག་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། དེས་རྣམ་པ་དེ་དག་གིས་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་
རྟོགས་པ་ལས་བརྩམས་ནས་ཤེས་པ་དང་པོའོ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་ནས་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དེ་ལྟར་རིག་པ་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་ཞིང་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་གཞན་གསུམ་པོ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་དང་། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་དག་གིས་སྤྲོ་བར་བྱེད། རྩོལ་བར་བྱེད། འབད་པར་བྱེད་དེ། དེས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པས་བརྩོན་པར་བྱེད་པ་ནས། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རྟོན་
པའི་ཚེ། དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པའི་སྐབས་སུ་བབ་པ་ན་སོང་ཞིང་སོང་ཞིང་བསྙེན་བཀུར་བྱས་ཏེ་ཉན་པར་བྱེད་ཅིང་། དགའ་བ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དགེ་བ་མངོནོ་པར་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་མཆོག་
ཡིན་པས་ན་རྒྱ་ཆེ་བའོ། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པས་ན། དགེ་བའོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་ལྡན་པས་ན་མངོན་པར་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །བསམས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ཤེས་པས་བརྩོན་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་ནི། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གང་ན་དགེ་སློང་མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་དང་མ་མོ་འཛིན་པ། མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་དང་མ་མོའི་འབྲེལ་པའི་གཏམ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་དག་འདུས་ཏེ་འཁོད་པར་གྱུར་པ་དེར་སོང་ཞིང་དེ་དག་ལ་བདེནེ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

721

པ་དག་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཡོངས་སུ་འདྲི་བར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་ལ་བདེནེ་པ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཐབས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལས་དང་པོ་ཁོ་ནར་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ནི་རྟོགས་པར་བྱེད་ལ་རྟོགས་པ་རྣམས་ནི་མི་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོན་གཅིག་གིས་ཚིག་འབྲུ་ཐ་དད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བས་ཡོངས་སུ་བྱང་བར་བྱེད་ཅིང་། བདག་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་བདེན་པ་ལ་མངོནོ་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དོནོ་གྱི་ཚིག་ཟབ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། དེ་བཞིནི་གཤེགས་
པས་གསུངས་པའི་ཆོས་དང་ཚིག་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཡང་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཡང་དག་པར་བརྩམས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནང་གི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་པ་ནས་རྒྱས་པར་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞིའི་བར་དག་བསྒོམ་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འཕགས་
པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པར་བྱ་ཞིང་གྲུབ་པར་བྱ་བ་ལས་བརྩམ་ནས་ཤེས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཡིནི་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དགེ་སློང་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་དབེནེ་པ་ཡིནི་

ནོ། །དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་རྣམས་གནས་པར་བྱ་བ་དང་། བསྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་། ཕྱིར་ཞིང་འཕེལ་བ་དང་། ཡངས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་རྟོན་པ་གང་ཞེ་ན། ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ལས་བརྩམས་ནས། སྦྱིནི་པ་པོ་དང་སྦྱིནི་བདག་

དད་པ་ཅན་དག་ལས་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་བླང་བ་ལ་ཚོད་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་བདག་གི་ཉེ་བར་རྟོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་གཞི་དེས་དགེ་སློང་
ལུས་མི་ངལ་བ་དང་། སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

722

ཡིནི་པའི་སེམེ ས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། དགེ་བའི་ཆོས་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། མངོན་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་རྟོན་པ་གང་ཞེ་ན། དགེ་སློང་ན་སོ་རྒན་པ་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱིས་རྒན་པ། དགའ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་དགའ་བ་མཆོག་ཡིན་པར་ཤེས་པ། ལམ་ཤིན་དུ་བསྒོམ་པ། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པ་གང་
དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་འདུད་པ་དང་། རིམ་གྲོ་བྱེད་པ་དང་། ལེགས་པར་སྨྲས་པའི་
རྗེས་སུ་ཡི་རང་བས་བྱེད་པ་དང་། གཡོ་མི་བྱེད་པ་དང་ཀླན་ཀ་ཚོལ་བའི་སེམས་མེད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་རྟོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་

ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་དག་ལ་དེ་ལྟར་ལེགས་པར་འཇུག་པའི་དགེ་སློང་ནི་དེ་དག་ལས་དགེ་བའི་ཆོས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུས་དུས་སུ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་བཞི་པོ་དེ་དག་ཡོད་ན་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། བཅུ་གཅིག་ཡོད་ན་ཡང་བཞིར་འགྱུར། དོན་ནི་རྣམ་པ་བདུན་ཏེ། རྣམ་པར་དཔྱད་པར་བྱ་བ་དང་། བླང་བར་བྱ་བ་དང་། གསལ་བར་བྱ་བ་དང་། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་། བཟློག་པར་བྱ་བ་དང་། ཀུན་དུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་དང་། བསྡུ་བར་བྱ་བའོ། །ཡིད་བདེ་བ་ནི་རྣམ་པ་བདུན་ཏེ། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྒོམོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྒྲིབ་པ་མེད་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་འབྲེལ་པའི་གཏམ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རང་གི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། དམན་པས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །ཆོས་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

723

བཤད་པའི་ཆོས་དང་། ཚུལ་གྱི་ཆོས་དང་། གཟུང་བའི་ཆོས་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་དང་། ཐོབ་པའི་ཆོས་སོ། །མདའ་འཕང་བ་ནི་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུའི་ཡོན་ཏན་དང་། མདའི་ཡོན་ཏན་དང་། འཕེན་པའི་ཡོནོ་ཏན་
གྱིས་སོ། །དེ་ལ་གཞུའི་ཡོན་ཏན་ནི་གཉིས་ཏེ། རྒྱུ་བཟང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་། ལེགས་པར་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱས་པའོ། །མདའི་ཡོན་ཏན་ནི་གཅིག་སྟེ། ལེགས་པར་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱས་པ་ཉིད་དོ། །འཕེན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་གསུམ་སྟེ། འཕོང་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། འཕོང་ལ་གོམས་པ་དང་། འཕོང་སློབ་དཔོན་ལས་བསླབ་པའོ། །དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་ཆོས་སྟོནོ་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དུས་ཡུན་རིང་དུ་སྟོནོ་པ་དང་། རྒྱུན་མི་འཆད་པར་སྟོན་པ་དང་། མི་ཟློས་པར་སྟོན་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
ཆོས་སྟོན་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཚུལ་དང་། ཚིག་འབྲུ་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་དང་། རྒོལ་བའི་ལན་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་གཉེན་པོ་ནི་རྣམ་པ་ལྔར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཉི་མའི་གཉེན་པོ་དང་། བགྲོད་དཀའ་བའི་གཉེན་པོ་དང་། ཆུ་ཀླུང་གི་གཉེན་པོ་དང་། སྐོམ་པའི་གཉེན་པོ་དང་། ལུས་ངལ་བའི་གཉེན་པོ་པོའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་བདེ་
འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ཉིད་དང་།
ཚུལ་ཁྲིམས་མ་རལ་བ་ཉིད་དོ། །འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཚེ་འདིའི་དོན་ནི་གསུམ་
སྟེ། ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་བསྒྲུབ་པ་དང་། ཀུན་དུ་བསྲུང་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་དེ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པའོ། །ཚེའི་ཚད་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རིང་བ་དང་ཐུང་བའོ། །གནས་སྐབས་འགྱུར་བ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རགས་པ་དང་ཆ་ཕྲ་བའོ། །ཤེས་པའི་ཡོན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

724

ཏན་ཡང་གཉིས་ཏེ། དོན་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དེ་ལ་དོན་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་མྱུར་དུ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་དང་། ངེས་པར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཆ་ཕྲ་བ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའོ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། ལེགས་པར་བསྒོམས་པ་དང་། རང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ཉམས་པ་མེད་པ་དང་། རང་གི་རིགས་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་རིགས་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །ལྟོས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་ནི་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་བསྒོམ་པ་སྟེ། གྲོགས་ལ་ལྟོས་པ་དང་། རྙེད་པ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། ཡང་འབྱུང་བའི་སྲིད་པ་གཞན་ལ་ལྟོས་པའོ། །སྦྱོར་བ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། རྒྱུད་ལས་ཏེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། མ་རིག་པའི་གཉེན་པོས་སྦྱོར་བ་དང་། རྣམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་། རྣམ་པར་བཞག་པའི་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་དོ། །ལུས་དང་ས་དང་གཉེན་པོ་ལས་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིནི་ལ་མི་བརྩོན་པ་དང་། བརྩོན་པ་དང་ཐོབ་པ་དང་། མ་ཐོབ་པ་ལས་ལུས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་། དེ་ལ་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་ལས་སོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་དྲུག་པོ་བསམ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནས་མཐར་ཐུག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ། བསམ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྟགས་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བསམ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

725

བོར་གྱུར་པ་ཉིད་ནས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཇི་ནས་ཀྱང་དེ་ལས་གཞན་པའི་དགེ་སྦྱོང་ངམ་བྲམ་ཟེའམ་ལྷའམ་བདུད་དམ་ཚངས་པའམ་སུས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ན་ཆོས་དང་མཐུན་པས་མི་འཕྲོགས་པ་དེ་ལྟར་ངེས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྟགས་གང་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ། དད་པ་མངོནོ་པར་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་སོ་སོའིོི་སྐྱེ་བོར་གྱུར་པ་ཡང་རུང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་རུང་སྟེ། ཚེ་འདིའམ་ཚེ་འདི་དང་ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་
སྟོནོ་པ་གཞན་དང་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་གཞན་དང་དགེ་འདུན་ལེགས་པར་ཞུགས་པ་གཞན་ཡོད་དོ་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་མི་སྲིད་པ་ཡིནི་ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམིས་མངོནོ་
པར་རྟོགས་པའི་རྟགས་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་
ལྡན་པ་ནི་བསམས་བཞིན་དུ་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་སྲོག་
གཅོད་པ་དང་། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་། འདོད་པ་རྣམས་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དུ་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་དང་། ཆང་དང་བཅོས་པའི་ཆང་དང་། སྦྱར་བའི་
ཆང་དང་། བག་མེད་པའི་གནས་ལ་བརྟེན་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
ཤེས་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྟགས་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ལྟ་བའི་གནས་བྱེད་པ་དང་། རང་གི་རྟོགས་པ་ལ་སོམ་ཉི་དང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། སྐྱེ་བའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་དགའ་བ་དང་། མཚན་མ་སྤྱོད་པས་རྣམ་པར་དག་པར་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའམ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

726

ཤིང་སྤོང་བ་དང་། ངན་སོང་བའི་ལས་བྱེད་པར་ཡང་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ན། ཕ་དང་མ་

གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་མཚམས་མེད་པར་བྱེད་པ་ལྟ་ག་ལ་སྲིད་དེ། སྲིད་པ་བརྒྱད་པ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པའི་བར་དུ་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་
བྱུང་བའི་ཤེས་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྟགས་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་དེ་ལ་དྲི་བ་དྲིས་པ་ན། འཇིགས་པ་དང་བག་ཚ་བ་སྐྱེད་མི་སྲིད་པ་ཡིནི་ནོ། །མཐར་
ཐུག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྟགས་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མཐར་ཐུག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་གནས་ལྔ་ལ་སྤྱོད་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། བསམས་བཞིན་དུ་

སྲོག་ཆགས་ཀྱི་སྲོག་གཅོད་པ་དང་། མ་བྱིནི་པར་ལེནེ་པ་དང་། མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་
འཁྲིག་པའི་ཆོས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དུ་བརྫུན་གྱི་ཚིག་སྨྲ་བ་དང་། སོག་
འཇོག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དངོས་པོ་དག་གིས་སྐྲག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་རང་གིས་བྱས་པའམ་གཞན་གྱིས་བྱས་པའམ། རང་དང་གཞན་གྱིས་བྱས་པར་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་རང་གིས་ཀྱང་མ་བྱས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མ་བྱས་པར་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་བྱུང་བར་ཡིད་ཆེས་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དག་ནི་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་དག་གི་རྟགས་དག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བསམ་པ་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དེ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

727

པ། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དད་པ་ཆེན་པོ་དཀོན་མཆོག་ལ་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དེ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ། འཕགས་པ་དགྱེས་པའི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དེ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྣམ་པར་མ་བཞག་པའི་བདེནེ་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དེ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྣམ་པར་བཞག་པའི་བདེནེ་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དེ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་

ནོ། །མཐར་ཐུག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དེ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ལས། དུ་ནི་འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། དུ་ནི་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་ཡང་ཡིན། དུ་ནི་གཟུགས་མེད་པ་དང་
ལྡན་པ་ཡང་ཡིནི ། དུ་ནི་ལྡན་པ་མ་ཡིནི་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་ནི་འདོད་པ་དང་
ལྡན་པ་ཡིནི་ནོ། །གཅིག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡང་ཡིནི། གཟུགས་
དང་ལྡན་པ་ཡང་ཡིནི ། གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡང་ཡིནི། ལྡན་པ་མ་ཡིནི་པ་ཡང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

728

མ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་ལྷག་མ་གསུམ་ནི་ལྡན་པ་མ་
ཡིནི་པ་ཡང་ཡིནི་ནོ། །གཅིག་ནི་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིནི་མི་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིནི་ནོ། །མངོནོ་
པར་རྟོགས་པ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ལས་དུ་ནི་མི་ལྕོགས་པ་མེད་པའི་གནས་ལ་བརྟེན་ཏེ་དམིགས་པ་ཡིན། དུ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་གྱི་གནས་ལ་བརྟེན་ཏེ།
དམིགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ་གཅིག་ནི་གནས་གང་ལ་ཡང་མི་བརྟེན་པ་དམིགས་པ་
ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ།
གསུམ་དང་གཅིག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་གནས་ལྔ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྐྱེའོ། །གལ་ཏེ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིནི་ན། ཇི་ལྟར་རྟོག་པ་དང་བཅས་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་གནས་ལ་
བརྟེན་ཏེ་དམིགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་བསམ་
གཏན་མཐའ་དག་ཏུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་
རྟོག་པ་དང་བཅས་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ཏེ་དམིགས་པ་
ཡིན་ལ། དེའི་མཚན་མས་མཚན་མ་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་

ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་དག་ལས་དུ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན། དུ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
གཅིག་དང་གཅིག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ནི་
དམིགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་དང་གཅིག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་རྣམ་པར་བཞག་
པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ནི་རྣམ་པར་མ་བཞག་
པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་དག་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

729

ལས་དུ་ནི་མཚན་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན། དུ་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
བཞི་ནི་མཚན་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་
ནི་མཚན་མ་དང་བཅས་པ་དང་མཚན་མ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་
དག་ལས་དུ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན། དུ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མཚན་མ་དང་བཅས་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དག་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་དག་ཀྱང་དེ་
བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་དག་ལས་དུ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། དུ་ནི་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། དུ་ནི་བཏང་སྙོམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ། དང་པོ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཡིད་བདེ་
བ་དང་། བདེ་བ་དང་། བཏང་སྙོམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་
དག་ལས་དུ་ནི་རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པ་གཉེན་པོ་ཡིན། དུ་ནི་སྤོངས་པ་གཉེན་པོ་ཡིན།

དུ་ནི་ཀུན་འཛིན་པ་གཉེན་པོ་ཡིན། དུ་ནི་ཐག་བསྲིང་བ་གཉེན་པོ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
གཉིས་ནི་རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པ་གཉེན་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ནི་སྤོང་བ་དང་ཀུན་
འཛིན་པ་དང་ཐག་བསྲིང་བ་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ནི་ཀུན་འཛིན་པ་དང་ཐག་
བསྲིང་བ་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ནི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་
དག་ལས་དུ་ནི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་རྣམ་པར་གནོན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན། དུ་ནི་བག་ལ་
ཉལ་ཡང་དག་པར་འཇོམས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གསུམ་ནི་ཀུན་ནས་
དཀྲིས་པ་རྣམ་པར་གནོན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ནི་དེ་གཉིས་ཀའི་གཉེན་པོ་
ཡིན་ནོ། །གཉིས་ནི་དེ་གཉི་གའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་དག་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

730

ལས་དུ་ཞིག་ས་དང་ས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་སྤང་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་གོ །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་དེ་དང་མཐུན་པ་དང་དེའི་
གྲོགས་དག་ཡིན་གྱི་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་དྲུག་དང་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དགུ་ལ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དགུ་གང་ཞེ་ན། འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་པོའོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་བ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གཉིས་པའོ། །འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་འགོག་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གསུམ་པའོ། །འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བཞི་པའོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་འགོག་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལྔ་པའོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དྲུག་པའོ། །ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་སྤངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བདུན་པའོ། །གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བརྒྱད་པའོ། །གཟུགས་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དགུ་པའོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ལས་དུ་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་གི་
འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དགུའི་འབྲས་བུ་ཡིན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

731

ནོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་འབྲས་བུ་མ་ཡིནི་ནོ། །མངོནོ་པར་རྟོགས་པ་དེ་དག་ལས་སྤོང་བ་
གཉེན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཅི་སྐྱེས་ནས་སྤོང་བ་གཉེན་པོ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་མ་སྐྱེས་པས་
ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མ་སྐྱེས་པས་མ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་ན་ཡང་དུས་ཕྱི་མ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལྟར་ཉོནོ་མོངས་པ་སྤོང་བ་དང་གཉེནེ་པོ་སྐྱེ་བ་ནི་མགོ་མཉམ་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉེ་བར་གདགས་པ་དང་ཐ་སྙད་གདགས་པ་དང་། བརྡར་གདགས་པ་ལས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་
དེ་དག་ལས་དུ་དག་གིས་འབྲས་བུ་གང་འཐོབ་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་གིས་ནི་འབྲས་བུ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་བོ། །གཅིག་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚེ་འབྱུང་ངོ་། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གཅིག་པོ་འཐོབ་པའི་གྲོགས་
ཡིན་ཏེ། འཐོབ་པའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིནི་ནོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་དག་ལས་དུ་དག་
གིས་དབང་པོ་རྣམས་འཕོ་བར་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སོ། །མངོནོ་པར་རྟོགས་པ་དེ་དག་ལས་དུ་དག་གིས་མངོནོ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དག་མངོན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་བསམ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ། དེ་བཞིན་དུ་མཐར་ཐུག་པའི་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་བར་ཡང་ཅིའི་ལས་ཅན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བསམ་པ་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས། བསྡུས་པ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེད་པའི་ལས་ཅན་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་དགའ་བ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེད་པའི་ལས་ཅན་དང་། ཐེ་ཚོམོ་རྣམ་པར་ཟློག་པའི་ལས་ཅན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

732

དང་། བསྒོམ་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ལས་ཅན་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དག་སྐྱེད་པའི་ལས་ཅན་དང་། བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལས་ཅན་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །དད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་དཀོན་མཆོག་རྣམས་ལ་བསམ་པ་དག་པ་ནས་མོས་པ་མི་གཡོ་བ་སྐྱེད་པའི་ལས་ཅན་དང་། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་དང་། དེ་དག་ལས་ལ་ལ་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་ངན་སོང་བའི་སྡུག་བསྔལ་
ལས་རྣམ་པར་ཐར་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་
བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱིས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པས་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དག་སྐྱེད་པའི་ལས་ཅན་དང་བདེ་འགྲོར་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ཆེས་འོད་གསལ་བ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་
པའི་ལས་ཅན་ཡིནི་ནོ། །མངོནོ་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་བདེནེ་པ་
མངོནོ་པར་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པར་གཞག་པའི་བདེནེ་པ་དག་ལ་དྲིས་པའི་ལན་གདབ་པ་ལ་མཁས་པའི་ལས་ཅན་དང་། མངོནོ་པར་ཤེས་པ་མྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཅན་དང་། དེའིེི་གོང་མའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དག་སྐྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་ནོ། །མཐར་ཐུག་པའི་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཚེ་འདི་ལ་མཆོག་ཏུ་བདེ་བར་གནས་པ་སྐྱེད་པའི་ལས་ཅན་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་དང་། ལུས་ཐ་མ་འཛིན་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་ནོ། །བསམ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་རྣམ་པ་དུ་ཡོད།
དེ་བཞིན་དུ་མཐར་ཐུག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་བར་ལ་ཡང་རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

733

སྨྲས་པ། བསམ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མདོའི་སྡེ་ལ་སེམས་པ་དང་། དབྱངས་ཀྱིས་བསྙད་པའི་སྡེ་དང་། ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྡེ་ནས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་དང་། རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་དང་། གཏན་ལ་ཕབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེའི་བར་ལ་སེམས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལ་སེམས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་འགོག་པ་དང་། ལམ་ལ་སེམས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་།
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སེམས་པ་དང་། ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་ལ་སེམས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སེམས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སེམས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སེམས་པ་དང་། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་། མཐུན་པ་ལ་སེམས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་འདས་པའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་དེ་དག་གི་ཆོས་དང་དེ་དག་གི་དགེ་འདུན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། འདས་པའི་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་

དུ་མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དག་གི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་། དེ་དག་གི་ཆོས་དང་དེ་དག་གི་དགེ་འདུན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་དད་པ་མངོནོ་པར་རྟོགས་པ་གང་ཡིནི་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམིས་མངོནོ་པར་
རྟོགས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་སྤང་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཀྱི་
རྒྱུད་ནས། དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

734

བས་རྣམ་པ་དུ་མ་ཡོད་དོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་སྤོང་བ་དང་། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་དང་། དབང་པོ་དང་། སྟོབས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་དུ་མ་ཡོད་དོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ།

མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། མཐར་ཐུག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །མངོན་
པར་རྟོགས་པ་དེ་དག་མིང་གང་དང་མངོན་པར་བརྗོད་པ་གང་གིས་རྣམ་པར་འཇོག་པ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའམ། འོན་ཏེ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་
པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཐ་སྙད་ལས་ནི་དེའིེི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིནི་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དོན་
དམ་པར་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་
ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་
བསམ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྒྱུ་གང་ལས་བྱུང་། འབྲས་བུ་གང་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་

མཐར་ཐུག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་བར་ཡང་རྒྱུ་གང་ལས་བྱུང་འབྲས་བུ་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བསམ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དང་། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡོངས་
སུ་སྨིན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ལས་གང་
དང་ལྡན་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ནོ། །བསམ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱེ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

735

བྲག་ནི་འདི་ཡོད་དེ། དད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམིས་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་བསམ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ལ། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་
མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན། རང་གི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་
བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་
པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །མཐར་ཐུག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་དྲུག་དང་། མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་པོ་དག་ཅི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དྲུག་གིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་བསྡུས་སམ། འོན་ཏེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དྲུག་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཉིས་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྡུས་སོ། །གཅིག་ནི་དགའ་བ་སྡུད་པས་བསྡུས་སོ། །གཅིག་ནི་དགའ་བ་སྡུད་པ་དང་། དཔྱོད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བསྡུས་སོ། །གཅིག་ནི་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། དགའ་བ་སྡུད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པས་བསྡུས་སོ། །གཅིག་ནི་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུས་བསྡུས་སོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལྷག་མ་འདི་ལྟ་སྟེ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཐུན་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་པས་

མངོན་པར་རྟོགས་པས་མ་བསྡུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཤེས་པ་མཐའ་ཡས་པ་དང་།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

736

ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་དག་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་གིས་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྡུས་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཐུན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བསམ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
གང་ཡིནི་པ་དེ་དད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། དད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
གང་ཡིནི་པ་དེ་ཡང་བསམ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མུ་བཞི་
སྟེ། དེ་ལ་བསམ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ་དད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་

པ་ནི་དཀོན་མཆོག་ལ་དམིགས་པའི་ངེས་པར་སེམས་པ་མ་གཏོགས་པ། དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་དམིགས་པའི་ངེས་པར་སེམས་པའོ། །དད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་

ལ་བསམ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིནི་པ་ནི་དཀོནོ་མཆོག་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་
ཐོས་པ་དང་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །བསམ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
ཡང་ཡིན་ལ་དད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་ཡིན་པ་ནི་དཀོན་མཆོག་ལ་དམིགས་
པའི་ངེས་པར་སེམས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་ནི་མུ་བཞི་པ་
ཡིན་ནོ། །ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལས་གཞན་པའི་མུ་བཞི་དག་ཀྱང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་བརྩམས་ནས། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ལམ་ལ་གཅིག་པུ་སྤྱོད་པ་དང་། ཚིག་གོང་མ་དང་སྦྱོར་བ་དང་། ཚིག་འོག་མ་དང་སྦྱོར་བ་དང་། མུ་བཞིའི་

ཚུལ་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སེར་སྣ་དང་དྲི་མ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་སེར་སྣའི་དྲི་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དྲི་མ་ནི་བརྒྱད་དེ། དེ་དག་གིས་དྲི་མ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་སེར་སྣའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཡིནི་པས། དེའིེི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་སེར་སྣའི་
དྲི་མ་ཞེས་བྱའོ། །བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། སྔོན་སྦྱིན་པ་ལམ་གོམས་པས་ཚེ་འདི་ལ་ཟང་ཟིང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

737

ལ་གདུ་བ་ཉིད་དང་། ལུས་དང་སྲོག་ལ་ཤས་ཆེར་ལྟ་ཞིང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་མི་ལྟ་བ་ཉིད་དང་། གང་ཟག་སེར་སྣ་ཅན་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་ཤིང་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཉིད་དང་། ཞིང་མི་མཐུན་པར་ལྟ་ཞིང་ཞིང་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ཉིད་དང་། སྔོན་སྙིང་རྗེ་ལ་མ་གོམས་ཤིང་དེ་ལ་ཕན་ཡོན་དུ་ལྟ་བ་ཉིད་དང་། ཚེགས་ཆེན་པོས་ལོངས་སྤྱོད་བསྒྲུབས་ཤིང་དེ་ལ་ཡོངས་སུ་གོམས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ལེ་ལོ་དང་སྙོམ་ལས་བྱེད་པ་ཉིད་དང་། ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ཞིང་གཏོང་བ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་བསམ་པས་སྦྱིན་ཞིང་དེར་ཡོངས་སུ་བསྔོ་
བ་ཉིད་དོ། །དགེ་ལེགས་ཀྱི་ལམ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ་ལོངས་སྤྱོད་འགྲུབ་པ་དང་། བདེ་འགྲོ་འགྲུབ་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་མེད་པ་འགྲུབ་པ་དང་། བདག་གི་དོན་འགྲུབ་པ་དང་། སེམེ ས་ཅན་གྱི་དོནོ་འགྲུབ་པའོ། །དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་འགྲུབ་པ་ནི་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་
བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོའོ། །དེ་ལ་བདེ་འགྲོ་འགྲུབ་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་

བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོའོ། །དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་མེད་པ་འགྲུབ་པ་ནི་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོའོ། །དེ་ལ་བདག་གི་དོན་འགྲུབ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་མོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འགྲུབ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་མོ། །དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་ལྔ་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། འདོད་པ་རྣམས་ལ་མི་གཙང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། ལུས་རྣམས་ལ་འཚོ་བ་ངན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། འདོད་པའི་ཁམས་ལ་འཇིག་པ་དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། སེམེས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་བརྩེ་བའི་འདུ་ཤེས་སོ། །མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་ལྟ་བུའི་མདོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

738

ཡིན་ནོ།། །།
བམ་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པ། ཇི་ལྟར་མདོའིོི་སྡེ་དང་། རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་དང་། གཏན་ལ་བབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེའི་བར་དག་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། བརྡ་དང་། གཟུང་བ་དང་། གོ་རིམིས་དང་། ལུང་དང་། བྱེད་པས་སོ། །ཇི་
ལྟར་བརྡ་ལས་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གང་གི་མིང་དང་། བརྡར་
གདགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་གཟུང་བ་ལས་རབ་
ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། མིང་གི་ཚོགས་དང་། ཚིག་གི་ཚོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཚོགས་གང་དག་གིས། དེས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དེ་དག་བསྟན་པ་དེ་དག་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་
ལྟར་གོ་རིམས་ལས་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་
དང་། ཚིག་གིས་ཚིག་གི་གོ་རིམས་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ལུང་ལས་རབ་ཏུ་
ཤེས་ཤེ་ན། འདི་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
གསུངས་པའམ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་བཤད་པའམ། ཁྱིམ་པས་བཤད་པའམ། རབ་ཏུ་བྱུང་

བས་བཤད་དོ་ཞེས་རབ་ཏུ་ཤེས་པའོ། །ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་ལས་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། འདི་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་དག་ནི་བདག་ལ་ཕན་པ་དང་། གཞན་ལ་ཕན་པ་དང་། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ལ་ཕན་པའི་བར་གྱི་ཕྱིར་བཤད་དོ་ཞེས་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་སྟེ། རྣམ་པ་ལྔ་པོ་དེ་དག་གིས་མདོའི་སྡེ་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས་ལ། གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེའི་བར་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དེའིེི་དོནོ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནས་ཏེ་ཀུན་ནས་སློང་བ་དང་། ཚིག་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། རིགས་པ་དང་། དོནོ་མདོར་བསྡུ་བས་སོ། །ཇི་ལྟར་ཀུན་ནས་སློང་བ་ལས་རབ་ཏུ་ཤེས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

739

ཤེ་ན། གདུལ་བ་དེ་དག་ཁ་ཅིག་ལ་ཡང་དག་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་དག་ཁ་ཅིག་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་དགའ་བར་བྱ་བའི་བར་གྱི་ཕྱིར་བཤད་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་པའོ། །ཇི་ལྟར་ཚིག་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལས་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། རྣམ་གྲངས་དང་མཚན་ཉིད་དང་ངེས་པའི་ཚིག་དང་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རབ་ཏུ་ཤེས་པའོ། །ཇི་ལྟར་མཚམས་སྦྱར་བ་ལས་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། རྣམ་པར་བཤད་པའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། བསྒྲུབ་པའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཚམས་སྦྱར་བ་རབ་ཏུ་ཤེས་པའོ། །ཇི་ལྟར་རིགས་པ་ལས་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། རིགས་པ་བཞི་པོ་ལྟོས་པའི་རིགས་པ་དང་། འཐད་པས་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་པའོ། །ཇི་ལྟར་དོན་མདོར་བསྡུ་བ་ལས་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། འདི་ནི་ཕུང་པོ་དང་ལྡན་པའི་གཏམ་མོ། །འདི་ནི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིནི་པ་དང་། བདེནེ་པ་དང་ལྡན་པའི་གཏམ་
མོ། །འདི་ནི་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ནས། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དང་ལྡན་པའི་བར་གྱི་གཏམ་མོ། །འདི་ནི་ལས་དང་ལྡན་པའི་གཏམ་མོ། །འདི་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྡན་པའི་གཏམ་མོ། །འདི་ནི་ལྷག་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་བསླབ་པ་དང་ལྡན་པའི་གཏམ་མོ་ཞེས་རབ་ཏུ་ཤེས་པའོ། །ཇི་ལྟར་དུས་ཤེས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནས་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་
གྱུར་པ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོནོ་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིནི་པའི་གནས་སྐབས་རབ་ཏུ་རྟོགས་
པ་དང་། གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྐྱེད་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སོ། །ཇི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

740

ལྟར་ཚོད་ཤེས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བཟའ་བ་དང་། བཏུང་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་སྤོང་བ་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཉེ་བར་སྟོན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །དེ་ལ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི། བཟའ་བ་དང་། བཏུང་བ་དང་། བཅའ་བ་དང་། མྱང་བའི་ཚོད་ཤེས་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །བརྩོན་འགྲུས་
བརྩམས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི་འགྲོ་བ་དང་སྡོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོད་ཤེས་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིནི་པའོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་བཟའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚོད་ཤེས་པར་བྱེད་
ཅེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བླང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཚོད་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་བླང་བའི་ཚོད་ཤེས་པ་ནི་དུས་གང་གི་ཚེ་བླང་བར་བྱ་བ་དང་། གང་ནས་བླང་བར་བྱ་བ་དང་། གང་བླང་བར་བྱ་བ་དང་། ཅི་ཙམ་བླང་བར་བྱ་བའི་ཚོད་ཤེས་པའོ། །དུས་གང་གི་ཚེ་བླང་བར་བྱ་ཞེ་ན། སྔ་དྲོ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དུས་གང་ཡིན་པ་དེའི་
ཚེའོ། །གང་ནས་བླང་བར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལྔ་མ་གཏོགས་པ་ནས་
སོ། །གང་བླང་བར་བྱ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྗེས་སུ་གནང་བ་ཆང་ལ་
སོགས་པ་བཏུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། བཟའ་བ་མ་ཡིནི་པ་མ་གཏོགས་པ་རུང་བའོ། །ཅི་
ཙམ་བླང་བར་བྱ་ཞེ་ན། བདག་ཉིད་ལ་མི་གནོད་པ་དང་གཞན་ལ་མི་གནོད་པར་བླང་བར་བྱ་བའི་ཚོད་རན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཚོད་ཤེས་
པ་ཡང་དུས་གང་གི་ཚེ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱ་བ་དང་། གང་དུ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་བ་དང་། གང་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱ་བ་དང་། ཅི་ཙམ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་དུས་གང་གི་ཚེ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱད་པར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

741

བྱ་ཞེ་ན། སྔ་མ་བཞིན་དུ་སྔ་དྲོ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱད་པའི་དུས་གང་ཡིན་པ་དེའི་
ཚེའོ། །གང་དུ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་ཞེ་ན། གཙུག་ལག་ཁང་ངམ། གྲོང་ཁྱེར་དུ་འབབ་པའི་ཕྱོགས་སུའོ། །གང་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྔ་མ་བཞིན་དུ་

རུང་བའོ། །ཇི་ཙམ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་ཞེ་ན། གང་གིས་བཀྲེས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། སྤོང་བ་མི་བཟོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཁམས་མི་མཉམ་པ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བར་དྲོད་རན་པར་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་ཚོད་ཤེས་པ་ཡང་དུས་གང་གི་ཚེ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པར་བྱ་བ་དང་། གང་དུ་དང་། གང་དང་། ཇི་ཙམ་བརྩམ་པར་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་དུས་གང་གི་ཚེ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པར་བྱ་ཞེ་ན། འགྲོ་བའི་དུས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། གཉིད་ཀྱི་སྙོམ་པ་བསང་བར་བྱ་བའི་དུས་ཀྱི་བར་དུ་གཉིད་ཀྱི་སྙོམ་པ་བསང་བར་བྱ་བའི་དུས་སུའོ། །གང་དུ་བརྩམ་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཀུན་དགའི་ར་བའམ། གཙུག་ལག་ཁང་ངམ། ཁང་ཁྱིམ་མམ།

འཆག་སར་རོ། །གང་བརྩམ་པར་བྱ་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་དང་སྡོད་པ་ནས། གཉིད་ཀྱི་སྙོམ་པ་བསང་བར་བྱ་བའི་བར་དག་བརྩམ་པར་བྱའོ། །ཇི་ཙམ་བརྩམ་པར་བྱ་ཞེ་ན། གང་གིས་བརྩོནོ་འགྲུས་ཧ་ཅང་ཞུམ་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། ཧ་ཅང་རབ་ཏུ་འཛིནི་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བར་དྲོད་རན་པར་བརྩམ་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་འཁོར་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་འཁོར་འདིའི་མིང་ནི་འདི་ཞེས་བྱ། རུས་ནི་འདི་ཞེས་བྱ།
རིགས་ནི་འདི་ཞེས་བྱ། ཟས་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཟ་ཟ། ཚེའི་མཐའ་ནི་འདི་ཙམ་ཞིག་ཐུབ་ཅེས་བྱ་བར་རབ་ཏུ་ཤེས་པའོ། །ཁྱིམི་བདག་གི་འཁོར་གྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིནི་དུ་རབ་

ཏུ་ཤེས་སོ། །ཇི་ལྟར་དགེ་སྦྱོང་གི་འཁོར་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། མིང་ཤེས་པ་དང་། འདི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

742

དག་ནི་གསར་བུའོ། །འདི་དག་ནི་བར་མའོ། །འདི་དག་ནི་རྒན་རབས་སོ། །འདི་དག་ནི་མདོ་སྡེ་འཛིན་པའོ། །འདི་དག་ནི་འདུལ་བ་འཛིན་པའོ། །འདི་དག་ནི་མ་མོ་འཛིན་པའོ། །འདི་དག་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའོ་ཞེས་རབ་ཏུ་ཤེས་པའོ། །བདག་འདིར་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བར་བྱ་བ་ནས། ཇི་ལྟར་མི་སྨྲ་བར་བྱ་བའི་བར་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན། གང་གི་དོན་དང་། ཇི་ལྟར་འགྲོ་བར་བྱ་བ་ནས་མི་སྨྲ་བར་བྱ་བའི་བར་རོ། །དེ་ལ་གང་གི་དོན་དུ་ཞེ་ན། ཁྱིམ་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ཡོ་བྱད་ཀྱི་དོན་དང་། མ་དད་
པ་རྣམས་དད་པར་བྱ་བ་དང་། དད་པ་རྣམས་ཕྱིར་ཞིང་འཕེལ་བར་བྱ་བ་དང་། ནད་པ་དང་ནད་ཚབས་ཆེ་བ་རྣམས་ཡོངས་སུ་དྲི་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་མྱ་ངན་བསང་བ་དང་། ཕན་ཚུན་འཁུ་ཞིང་མི་མཐུན་པར་གནས་པ་རྣམས་མཐུན་པར་བྱ་བ་དང་། གཞན་གྱི་བྱ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་དང་། གཞན་གྱི་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་། མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་དང་། ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པའི་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་པའི་དོན་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་བྱ་བའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ནས་མི་སྨྲ་བའི་བར་དུ་བྱེད་པའོ། །ཇི་ལྟར་འགྲོ་བར་བྱེད་ཅེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་
བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སྡོད་ཅེ་ན། སོང་ནས་ཁང་ཁྱིམི་དེར་ཚམ་ཚོམ་མེད་པར་མི་འཇུག་
པར་ང་རྒྱལ་མེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཡི་ཆད་པ་མེད་པ་དང་། འཁྲུག་པ་མེད་པར་སྒོ་དྲུང་ན་སྡོད་པ་དང་། ཁང་ཁྱིམི་གྱི་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་ཀྱང་། མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་།
གསོང་པོར་སྨྲ་བ་དང་། འཛུམ་པ་སྔར་གཏོང་བ་དང་། ཁྲོ་གཉེར་མེད་པ་དང་། སྙན་པར་སྨྲ་ཞིང་སྡོད་པར་བྱེད་པའོ། །ཇི་ལྟར་འདུག་པར་བྱ་བ་ལ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། བསྒོ་བས་སྟན་ཅི་བཏིང་བ་ལ་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་འདུག་པའོ། །ཇི་ལྟར་དེ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

743

ལྟར་སྨྲ་བར་བྱ་བ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། དུས་སུ་དང་། རིགས་པ་དང་། རན་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། གནམ་པར་སྨྲ་བར་བྱ་བ་རབ་ཏུ་ཤེས་པའོ། །དེ་ལ་དུས་ནི་གསུམ་སྟེ། ཉན་འདོད་ཅིང་ཉན་མི་འདོད་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཉན་མི་འདོད་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་བཀྲེས་པའམ། སྐོམ་པའམ། ལུས་ཆད་པ་དང་། ངལ་བའམ། རླུང་དང་། ཉི་མས་ཡོངས་སུ་གདུངས་པ་སྟེ། དེ་ནི་དུས་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་ལམ་གྱི་
གནས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་མ་ཡིན་པས་མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ན་ལ་ལ་ཉན་འདོད་ཀྱང་སྤྱོད་ལམ་མ་ཡིན་པས་གནས་སོ། །དེ་ལ་སྤྱོད་ལམ་མ་ཡིན་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། མིན་

བར་འདུག་པ་ལ་འགྲེང་སྟེ་ཆོས་བཤད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ནི་དུས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་
དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལྟ་སྟེ་འབྲེལ་པའམ། འཕྲལ་གྱི་བྱ་བ་དེ་དང་དེ་དག་ལ་ཤས་ཆེར་བརྩོན་པ་དང་། བྲན་དང་། ལས་མིའམ། གསོད་པའམ། ཕྱིར་རྒོལ་བའམ། དགྲ་བོས་སེམས་འཁྲུགས་པའམ། ཁྲོས་པའམ། རྙོག་མ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་ནི་དུས་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་
རིགས་པ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སློང་བ་ན་རུང་བ་སློང་བ་དང་། ཚོད་རན་པར་སློང་བ་དང་། གཏམ་ཟེར་བ་ན་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་དོནོ་དང་ལྡན་པ་ཟེར་བའོ། །དེ་ལ་རན་པ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་འཁྲུགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚིག་དང་
ཡི་གེ་འདུས་པ་དག་གིས་རྣམ་པར་མ་འཕྲོས་པར་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། ཟློས་བུ་མ་ཡིན་

པར་སྨྲ་བ་སྟེ། ཚིག་ཟློས་བུ་དགོས་པ་མེད་པ་དོནོ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་ཆུང་ཟད་ཙམ་ཡང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

744

བརྗོད་པར་མི་བྱེད་ན། མང་པོ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེ་ལ་ཞི་བ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྤྱོད་ལམ་ཞི་བ་དང་། སྒྲ་ཞི་བ་དང་། སེམས་ཞི་བའོ། །དེ་ལ་སྤྱོད་ལམ་ཞི་བ་ནི་འདི་
ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་རྣམས་རབ་ཏུ་ཞི་བ་དང་། མི་གཡོ་བ་དང་། མི་རྒོད་པ་དང་། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་དག་མི་འགྱུར་བས་གཏམ་ཟེར་བའོ། །དེ་ལ་སྒྲ་ཞི་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།
ཧ་ཅང་སྐད་ཆེན་པོ་མ་ཡིནི་པ་དང་། བརྟད་པ་མ་ཡིནི་པར་ཚིག་རྗོད་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་
ལ་སེམས་ཞི་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གནོད་པ་བྱས་ཀྱང་མི་འཁྲུགས་པར་ཚིག་སྨྲ་ན།
གནོད་པ་མ་བྱས་ན་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པ་དང་། ཟང་ཟིང་མེད་པའི་སེམེས་ཀྱིས་སྨྲ་བའོ། །དེ་ལ་ཚིག་གནམ་པ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དུས་སུ་སྨྲ་བ་ནས་ཞི་བའི་བར་དུ་སྨྲ་བ་ན་སྔོན་གོམས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སམ། ཚེ་འདི་ལ་གོམས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐ་མལ་པར་སྨྲ་བ་དང་། ཚིག་དེ་ལ་བསླབ་པར་འདོད་པས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་། དེའིེི་ཚིག་དེ་ལྐོག་གམ། མིག་སྔར་དེ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སླུ་བ་ཡིནི་པའོ། །དེ་
ལ་ཇི་ལྟར་མི་སྨྲ་བར་བྱ་ཞེ་ན། དུས་ལྔར་ཏེ། གལ་ཏེ་གཏམ་ཟེར་བ་ན་ཉན་པ་པོ་མི་ཉན་ཅིང་གཏམ་རླུང་སྐུར་བ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྟོན་པར་བྱེད་ན། དེ་ལ་སྨྲ་བ་པོས་མི་སྨྲ་བར་བྱ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་གཏམ་ཟེར་བ་ན་ཉན་པ་པོ་ཆོག་གི་མི་ཉན་ཏོ་ཞེས་གཏམ་སྤོང་བར་བྱེད་ན། དེ་ལ་ཡང་སྨྲ་བ་པོས་མི་སྨྲ་བར་བྱ་བ་དང་། གལ་ཏེ་གཏམ་ཟེར་བ་ན་ཉན་པ་པོ་སྨྲ་བ་པོ་ལ་ཀླན་ཀ་ཚོལ་བའི་སེམས་ཀྱིས་རྩོད་པ་དང་། ཉེས་རྩོམ་གྱི་ཚིག་གིས་ཉེ་བར་གནས་ན། དེ་ལ་ཡང་སྨྲ་བ་པོས་མི་སྨྲ་བར་བྱ་བ་དང་། སྦྱིན་པ་པོ་དང་
སྦྱིན་བདག་གིས་ཆོས་གོས་དང་བསོད་སྙོམས་ལ་སོགས་པས་མགྲོན་དུ་བོས་པ་ན་ཡང་མི་སྨྲ་བས་མགྲོན་དུ་བོས་པ་བདག་གིར་བྱ་བ་དང་། ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་ཉེ་བར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

745

འོངས་ཏེ་གཏམ་ཟེར་བ་ན། སྨྲ་བ་པོས་གཏམ་མཇུག་ཏུ་མ་ཕྱིན་གྱི་བར་དུ་ཡང་མི་སྨྲ་བར་བྱའོ། །བདག་གི་དད་པ་ནས་རིགས་ཀྱི་བུ་ཉིད་ཇི་ཙམ་པ་ནི་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གནས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་དུས་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་ལས་དད་པ་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། དད་པའི་གནས་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དང་། དམིགས་པ་གང་
ལས་དད་པ་སྐྱེ་བ་ན། བདག་གི་དད་པ་ནི་འདི་ཙམ་མོ། །དད་པའི་གནས་ནི་འདི་ཡིན་

ནོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པའོ། །ཇི་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་དད་
པ་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། དད་པ་ཆུང་ངུ་དང་། འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པའོ། །ཇི་ལྟར་དུས་ལས་དད་པ་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། བདག་གིས་དད་པ་ནི་དུས་འདི་ཙམ་ནས་སྐྱེས་སོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་
པའོ། །དད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ནས། སྤོབས་པའི་མཐར་
ཐུག་པའི་བར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དད་པ་ནི་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་
ཡིན་ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ཞུགས་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །ཐོས་པ་ནི་ལྷག་
མཐོང་གི་ཡན་ལག་ཡིནི་ནོ། །གཏོང་བ་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཚོགས་ཀྱི་ཡན་
ལག་ཡིནི་ནོ། །བདག་ཉིད་ཀྱི་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དང་གཞན་ལས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གདམས་ངག་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་སྡུད་པའི་
ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་དང་། དགེ་
སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་དོན་རྟོགས་ན་ཤེས་པར་འདོད་པ་ཐེ་ཚོམ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་རྣམ་པར་བཟློག་པའི་ཕྱིར་སྤོབས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ཉིད་ནི་རྒོལ་བ་མི་མཐུན་པ་ལུས་དང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

746

ངག་གིས་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པ་དག་ལ་བཟོད་པ་དང་དེས་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལ་མ་དད་པ་ནི་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་འགྱུར་ཏེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མི་ཤེས་པ་དང་། མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་སྤྱོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་སམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བས་མ་བཏུལ་བས་སོ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་ཀུན་དགའི་ར་བར་མི་འགྲོ་བ་ནི་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ཏེ། བག་མེད་པ་དང་། ལེ་ལོའི་དབང་དུ་སོང་བ་དང་། བྱ་བ་མང་བ་དང་། གང་ཟག་ལ་མངོན་པར་དད་པས་སོ། །ཉེ་བར་མི་འགྲོ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དང་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ཏེ། རང་བཞིན་

གྱིས་མི་འཇིགས་པ་དང་། ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་པ་དང་། ཚིག་འབྲུ་ལ་རྟོན་པས་སོ། །བསྙེན་བཀུར་མི་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡང་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ཏེ། མི་མཁས་པ་
དང་། མཐུན་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། འདུན་པ་དྲག་པོ་མེད་པས་སོ། །ཡོངས་སུ་མི་འདྲི་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡང་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ཏེ། ཆོས་ལ་མི་མཁས་པ་དང་། དོན་ལ་མི་
མཁས་པ་དང་། དེ་གཉི་ག་ལ་མི་མཁས་པས་སོ། །རྣ་མི་གཏོད་པ་ཡང་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ཏེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྱོད་པ་དང་། འདུ་འཛི་མང་བ་དང་། སྒྲིབ་པ་དག་གིས་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའོ། །མི་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡང་

རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ཏེ། མི་ཉན་པ་དང་། ངན་པར་ཉན་པ་དང་། ཤེས་རབ་མ་རྒྱས་ཤིང་ཤེས་རབ་ཞུམ་པས་སོ། །ཆོས་ལ་མི་རྟོག་པ་ཡང་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ཏེ། སྨྲ་བ་ལ་དགའ་བ་དང་། འདུ་འཛི་ལ་དགའ་བ་དང་། དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་དང་མི་ལྡན་པས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་མི་སྒྲུབ་པ་ཡང་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ཏེ། ལུས་དང་སྲོག་ལ་ལྟ་བ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྙེད་པ་འདོད་པ་དང་། བཀུར་སྟི་འདོད་པས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

747

སོ། །གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་མ་ཞུགས་པ་ཡང་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་
རིགས་དམན་པ་དང་། སྙིང་རྗེ་ཆུང་བ་དང་། མཐུ་མེད་པས་སོ། །དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་སྤྱོད་པ་རྣམ་པ་མང་པོ་སྣ་ཚོགས་དམིགས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆུ་ཀླུང་གི་སྤྱོད་པ་དང་། རིའི་སྤྱོད་པ་དང་། རི་དྭགས་
ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་དག་དམིགས་པ་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་མངོན་
པར་ཤེས་པ་ཐོབ་པ་ཡི་དྭགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་ན། ཡི་དྭགས་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡོངས་སུ་འདྲི་བར་བྱེད། ཡོངས་སུ་ཞུ་
བར་བྱེད། ཅི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་མཚར་ཙམ་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རམ། འོན་ཏེ་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར་ཡིན། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་མཚར་ཙམ་
བསལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱར་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ན་ནི་དེས་ན་ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་
འདོགས་པར་བྱེད་པ་བརྗོད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དང་སེམས་ཅན་གཞན་དག་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འདི་ལྟར་དེས་རང་གི་མངོན་པར་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡི་དྭགས་དེ་དག་གི་སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱེད་ཅིང་དེས་ན་དེ་དག་གིས་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྔོན་ཉེས་པར་བྱ་བའི་ལས་དྲན་ནས། སྟོན་པ་དང་། སྐྱོ་བར་བྱེད་ལ་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་ཡང་སེམས་གཏོད་པར་བྱེད་དེ། རྒྱུ་དེས་མྱུར་བ་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་ཡི་དྭགས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་ལས་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་ལྟར་དེ་ནི་ཡི་དྭགས་དེ་དག་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་འདོད་པ་སྣ་ཚོགས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

748

བསྟན་པ་དེ་དག་ཐོས་ནས། ཉན་ཐོས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཐོབ་པ་དེས་གཞན་དག་ཀྱང་མོས་པར་བྱེད་ཅིང་། གཞན་དག་གིས་ཀྱང་དེ་དེ་ལས་ཐོས་ནས་ཡིད་སྐྱོ་ཞིང་མི་དགེ་བ་སྤངས་ནས། དགེ་བ་ཡང་དག་པར་བླང་བ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་
ན་སྤྱོད་པའི་གཟུགས་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་གིས་རགས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ།
རགས་པ་ཉིད་རྣམ་པ་དྲུག་གང་ཞེ་ན། མང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རགས་པ་ཉིད་དང་། མི་གཙང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རགས་པ་ཉིད་དང་། རྩུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་རགས་པ་ཉིད་དང་། ལྕི་བ་ཉིད་ཀྱིས་རགས་པ་ཉིད་དང་། འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་རགས་པ་ཉིད་དང་། སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མི་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་རགས་པ་ཉིད་དོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་རྫོགས་ཏེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞུང་ལྷག་མ་ནི་མི་སྣང་ངོ་། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞུང་ནི་མི་སྣང་ངོ་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་སྒྲུབ་པ་བཞིན་དུ་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཡང་དག་པར་བླང་བ་བརྡ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། ངེས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། སྟོབས་ཆུང་བ་དང་། སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དང་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པར་བླང་བ་བརྡ་ལས་བྱུང་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་ཡང་མ་ཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིའོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

749

སྐྱོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་། ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི། མ་ངེས་པ་ནི་དེའི་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང་། དེའི་རིགས་ཅན་སེམས་བསྐྱེད་
པ་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གང་ཡིན་པའོ། །སེམས་བསྐྱེད་པ་ངེས་པ་
ནི་དེ་ལས་བཟློག་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའམ། རྒྱལ་པོས་འཇིགས་པའམ། རྐུན་པོས་འཇིགས་པའམ། འཛིནི་ཁྲིས་འཇིགས་པའམ། ཆུ་ཀླུང་གིས་འཇིགས་པའམ། འཚོ་བའི་ཕྱིར་རམ། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟིའི་ཕྱིར་རམ། ཁ་གསག་དང་། གཞོགས་སློང་གི་ཕྱིར་
ངེས་པར་མ་བརྟགས། ཡོངས་སུ་མ་བརྟགས། གཟུ་ལུམས་སུ་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པར་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོངས་
སུ་མ་དག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པ་ལས་
རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྟོབས་ཆུང་བ་ནི་འདི་ལྟར་འདི་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་གིས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དག་གིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཡང་དག་པའི་སྒྲུབ་པ་ལས་རབ་ཏུ་ཉམས་པར་བྱས་ནས། ལོག་པའི་སྒྲུབ་པ་ལ་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའོ། །སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ནི་མོས་པས་སྤྱོད་པའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ། ས་བཅུ་པའི་བར་གྱིའོིོ། །དེ་ལ་འབྲས་
བུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ང་
ནི་དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་དེ་ལས་ཐར་ཅིང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་སྨོན་ལམ་དང་། བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །སེམས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

750

བསྐྱེད་པ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ལས་དུ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན། དུ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་གཏན་པ་དབབ་པའི་གཞུང་ནི་མི་སྣང་ངོ་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་བཞི་ནི་རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་རྗེས་སུ་
བསྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྙིང་རྗེའི་
སེམས་དང་། ཚོགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་ལས་བརྩམས་ནས་བསྒྲུབ་པ་ནི་དགུ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ལ་སྒྲུབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྒྲུབ་པ་དང་།
བདག་ཉིད་ལ་སྒྲུབ་པ་དང་། འདོད་པ་རྣམས་ལ་སྒྲུབ་པ་དང་། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ལ་སྒྲུབ་པ་དང་། སེམེས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐོ་མི་འཚམས་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་རྟག་ཏུ་སྒོམ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་དང་། ནང་གི་སེམས་ཀྱི་ཞི་གནས་ལ་སྒྲུབ་པ་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་རྣམ་པར་མཐོང་བ་ལ་སྒྲུབ་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་འཁོར་བ་ལ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནད་པས་སྨན་ཚ་བ་ལ་བྱ་བ་ལྟར་རོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྨན་པས་ནད་པ་ལ་བྱ་བ་ལྟར་རོ། །བདག་ཉིད་ལ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྗེ་བོ་མཁས་པས་བྲན་ཡོངས་སུ་མ་བྱང་བ་ལ་བྱ་བ་ལྟར་རོ། །འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཚོང་པ་ཚོང་པའི་ལམ་དུ་རྒྱུ་བས་ཟོང་ལ་བྱ་བ་ལྟར་རོ། །ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ལ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་བཙོ་བླག་མཁན་གྱིས་གོས་ལ་བྱ་བ་ལྟར་རོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐོ་མི་འཚམས་པར་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

751

དཔེར་ན་ཕས་བུ་གཞོན་ནུ་པང་བར་བཤང་གཅི་བོར་བ་ལ་བྱ་བ་ལྟར་རོ། །དགེ་བའི་ཆོས་རྟག་ཏུ་བསྒོམ་པ་ལ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མེ་འདོད་པ་ལས་གཙུབ་ཤིང་གཙུབས་པ་ལ་བྱ་བ་ལྟར་རོ། །ནང་གི་སེམེས་ཞི་གནས་ལ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྗེ་བོས་ཡིད་གཅུགས་པ་ནོར་དབུལ་བ་ལ་བྱ་བ་ལྟར་རོ། །ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་རྣམ་པར་མཐོང་བ་ལ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྱུ་མ་མཁན་མཁས་པས་སྒྱུ་མའི་བྱ་བ་ལ་བྱ་བ་ལྟར་རོ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞུང་ལྷག་མ་ནི་མི་སྣང་ངོ་། །སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་ལྔ་ལ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་སྙིང་རྗེ་མེད་པ་དང་། སྙིང་བརྩེ་བ་མེད་པ་དང་། རྗེས་སུ་བརྩེ་བ་མེད་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ལྔ་གང་ཞེ་ན། འདོད་པ་དང་། ཕོངས་པ་
དང་། ཕན་འདོགས་པར་འདོད་པ་དང་། བདེ་བ་འདོད་པ་དང་། ཆོས་འདོད་པ་ལའོ། །དེ་ལ་འདོད་པ་ནི་ལྔ་སྟེ། ཟས་འདོད་པ་དང་། གོས་འདོད་པ་དང་། གནས་འདོད་པ་དང་། ན་བའི་གསོས་སྨན་དང་། ཡོ་བྱད་འདོད་པ་དང་། སྐྱབས་འདོད་པའོ་ཕོངས་པ་ཡང་ལྔ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་བར་གནས་པ་དང་། འཁྲུལ་པ་དང་། སྐྱབས་སུ་འོངས་པ་དང་། ཡིད་བརྟན་པ་དང་། རབ་ཏུ་བཏུད་པའོ། །ཕན་འདོགས་པ་ཡང་ལྔ་སྟེ། ཕ་མ་དང་། བུ་དང་། ཆུང་མ་དང་། བྲན་དང་། བྲན་མོ་དང་། ལས་བྱེད་པ་དང་། ཞོ་ཤས་འཚོ་བ་དང་། མཛའ་བཤེས་དང་། གྲོས་གྲོགས་དང་། ཉེ་དུ་དང་སྣག་གི་གཉེན་མཚམས་སུའོ། །བདེ་བ་འདོད་པ་ཡང་ལྔ་སྟེ། ལས་ཀྱི་མཐའ་འབྱོར་པའི་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་འབྱོར་པ་དང་མི་འབྲལ་པའི་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་། དུས་ཚིགས་འགྱུར་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་འབྲལ་བའི་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་། ངལ་བསོ་བའི་བདེ་བ་འདོད་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

752

དང་། ཁྱད་པར་བསྒྲུབ་པའི་བདེ་བ་འདོད་པའོ། །ཆོས་འདོད་པ་ཡང་ལྔ་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་འདོད་པ་དང་། ལུང་མནོད་པ་དང་། ཁ་ཏོན་འདོད་པ་དང་། འབེལ་པའི་གཏམ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པར་འདོད་པ་དང་། གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་འདོད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པར་འདོད་པའོ། །དེ་ལ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ལས་སམ། མི་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ལས་སམ། གནོད་པ་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ལས་སམ། ཐ་མལ་པའི་སྦྱོར་བ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྐལ་བ་མེད་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། དེ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གདུལ་བར་དཀའ་བ་
ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སམ། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་གིས་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། དེ་དག་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དོན་དུ་བཞེད་པ། ཕན་པར་
བཞེད་པ། བདེ་བར་བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་དང་། ཕན་པ་དང་། བདེ་བའི་བྱ་བ་དེ་དག་སྐུ་ཉམས་སུ་བསྟར་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལ་རྩོམོ་པ་ཡང་ཉམས་པར་འགྱུར་
བ་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སམ། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་གིས་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ལྔ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་དག་པའི་སྐལ་བ་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྦྱོར་བའི་སྐལ་བ་མེད་པ་ཉིད་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་སྐལ་བ་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྦྱོར་བ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་བསྒྲུབ་པའི་སྐལ་བ་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཕན་གདགས་པའི་སྐལ་བ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྐལ་བ་མེད་པ་ཉིད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་
བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་སྦྱོར་བའི་སྐལ་བ་མེད་པ་ཉིད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

753

ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། སེམས་
ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེས་དེའི་མོད་ལ་ཡང་དག་པའི་སྦྱོར་བ་
ལ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པར་གྱུར་པས་དེས་ཚེ་འདི་ལ་སྦྱོར་བའི་སྐལ་བ་མེད་པ་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་པའི་སྐལ་བ་མེད་
པ་ཉིད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་
ཅན་ཡིན་ཡང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་མ་སྨིན་པ་ཡིན་པས། དེས་ཡང་དག་པའི་
སྦྱོར་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་མ་ཡིན་ཡང་། དེས་ན་
དེའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་པའི་སྐལ་བ་མེད་པ་ཡིནི་པའོ། །དེ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་དེའི་
འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་པའི་སྐལ་བ་མེད་པ་ཉིད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་
ལ་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཡིན་ཡང་། རྒྱུད་ཡོངས་སུ་
སྨིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། དེས་དེའི་མོད་ལ་ཡང་དག་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་
བའི་ལས་ཀྱང་བྱས་ཤིང་བསགས་པས། དེས་གཉིས་ཀའི་སྐལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལ་ཕན་གདགས་པའི་སྐལ་བ་མེད་པ་ཉིད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལས་དེའི་
མོད་ལ་དབུལ་པོར་འགྱུར་བའམ། ཕོངས་པར་འགྱུར་བའམ། སྡུག་བསྔལ་བར་འགྱུར་བ་ངེས་པར་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པས། དེས་ན་དེའི་ཚེ་འདི་ལ་ཕྱུག་པོ་ཉིད་དམ། འབྱོར་པའམ། བདེ་བར་འགྱུར་བའི་སྐལ་བ་མེད་པ་ཡིན་

ནོ། །སྐལ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་རྣམ་པ་ལྔ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཁོ་ནའི་དོན་རྣམ་པར་ཤེས་པར་འདོད་པས་མདོར་བསྡུ་ན་དངོས་པོ་ལྔ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྡོམ་ནི། བསྟན་དང་མཉམ་པར་དབྱེ་བ་དང་། །ཡོད་དང་རྫས་དང་ཀུན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

754

རྫོབ་དང་། །རབ་ཏུ་སྐྱེ་དང་གཞན་ཉིད་དང་། །མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་གཟུགས་ཅན་
ཡིན། །དངོས་པོ་ལྔ་གང་ཞེ་ན། རྒྱུ་མཚན་དང་། མིང་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། དེ་
བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའོ། །རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན། མངོན་པར་བརྗོད་པའི་ཚིག་གི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་

པའོ། །མིང་གང་ཞེ་ན། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ལ་ཚིག་བླ་དྭགས་གང་ཡིན་པའོ། །རྣམ་པར་
རྟོག་པ་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་སེམེས་དང་སེམེས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། འཕགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ། མངོན་པར་བརྗོད་པ་ཚིག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིའི་གནས་སུ་
མ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པའོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་མདོར་
བསྡུ་ན་རྒྱུ་གཉིས་སུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། གཅིག་ཏུ་འཇིག་རྟེནེ་ལས་འདས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་གིས་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ། །དེས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་རིག་པའི་གནས་ལྔ་པོ་དག་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ན། དེ་བཞིན་

ཉིད་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བས་དེ་ལ་ལན་མང་དུ་གནས་ཤིང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་དག་པར་འཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་གིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དང་པོས་དེ་བཞིན་ཉིད་རབ་ཏུ་རྟོགས་ནས།
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་པ་དང་པོའི་རྗེས་ལས་འཐོབ་པ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

755

འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པས་རྣམ་པར་གཞག་པའི་བདེན་པ་དག་ལ་ཁམས་གསུམ་པ་ལས་ཡིད་སྐྲག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་རོ་མྱོང་བར་བྱེད་ཅིང་དེ་ལ་ལན་མང་དུ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མྱུར་བ་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་ཉོནོ་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པར་འཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་མ་འདྲིས་པའི་དོན་གྱིས་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་དམིགས་པའི་དོན་གྱིས་འཇིག་
རྟེན་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཞེས་
བྱའོ། །བཅོམོ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལས་དགོངས་ནས་ངས་ནི་འཇིག་རྟེནེ་པའི་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །ངས་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །ངས་ནི་འཇིག་རྟེནེ་པ་དང་འཇིག་རྟེནེ་ལས་འདས་པའི་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས་སོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བསྡུས་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དང་
པོས་བསྡུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་
པའི་ཤེས་པ་གཉིས་པས་བསྡུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའམ་མེད་པར་བརྗོད་པར་
བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཅི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྱེ་བྲག་གདགས་པ་ལས་འདོགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའམ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་ལྟར་མེད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཅི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའམ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་ལྟར་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཉིད་ལ་མཁས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པར་ལན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

756

འདེབས་པ་ལ་ཡང་མཁས་པ་ཡིན་ལ་མེད་པར་ལན་འདེབས་པ་ལ་ཡང་མཁས་པ་
ཡིན། ཡོད་པ་ཡང་མེད་པར་ལན་འདེབས་པ་ལ་ཡང་མཁས་པ་ཡིན། ཡོད་པ་ཡང་མ་
ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ལན་འདེབས་པ་ལ་ཡང་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
ལན་འདེབས་པ་ལ་ཡང་མཁས་པ་དེ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མཐའ་དང་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་མཐའ་སྤངས་ནས། དབུ་མའི་ལམ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཅི་རྒྱུ་མཚན་བརྗོད་པའི་དོན་གྱིས་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའམ། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན་གྱིས་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་བརྗོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་གནས་པ་
བརྗོད་པའི་དོན་གྱིས་ནི་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ལ། ཇི་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་འདོགས་པ་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན་གྱིས་ནི་མེད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མིང་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་
བྱའམ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྒྱུ་མཚན་རྫས་སུ་
ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའམ། བཏགས་པའི་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འདུ་བྱེད་རྫས་སུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མ་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བཏགས་པའི་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་བཏགས་པའི་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པར་འདུ་བྱེད་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །མིང་རྫས་
སུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའམ། བཏགས་པའི་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བཏགས་པའི་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱུ་མཚན་ཙམ་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

757

ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྫས་སུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའམ།
བཏགས་པའི་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཉི་གར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་རྫས་སུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའམ། བཏགས་པའི་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྫས་སུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་རྫས་སུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའམ། བཏགས་པའི་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཉི་གར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་ཤེས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་པའི་འཁོར་སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་གང་དག་ཡིནི་པ་དེ་དག་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིནི་པའི་ཕྱིར་རྣམ་
པ་གཉིས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའམ། དོནོ་དམ་པར་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བྱའོ། །རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཕྱིར་དང་། གདགས་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །མིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའམ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཕྱིར་དང་། གདགས་པའི་གཞི་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་ཡོད་པར་བྱའམ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །སྨྲས་པ། རྒྱུ་བཞི་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཕྱིར་དང་། གདགས་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་སྙད་བག་ལ་ཉལ་བའི་
ཕྱིར་དང་། ཐ་སྙད་རྗེས་སུ་སད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

758

ཕྱིར་བརྗོད་པར་བྱའམ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་གདགས་པའི་ཕྱིར་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་
བྱའམ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དང་པོར་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི་གཉི་གར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྒྱུ་མཚན་གང་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་མཚན་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། སྔོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །མིང་གང་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་
བར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གང་ཟག་གི་འདུན་པ་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་

ནོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་མཚན་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་
གང་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྐྱེ་བ་མེད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་གང་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།། །།
བམ་པོ་སུམ་ཅུ་གསུམ་པ། རྒྱུ་མཚན་ལས་མིང་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བའམ།
གཞན་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཉི་གར་ཡང་བརྗོད་པར་མི་
བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཉི་གར་ཡང་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་
ཉིད་ཡིན་ན་སྐྱོནོ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། མིང་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའོ། །གཞན་མ་ཡིན་པ་

ཉིད་ཡིན་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རྒྱུ་མཚན་གཟུང་བ་ན་མིང་ཡང་ཟིན་པར་འགྱུར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

759

བའོ། །རྒྱུ་མཚན་ལས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའམ། གཞན་མ་ཡིན་

པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཉི་གར་ཡང་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། གཉི་གར་ཡང་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་སྐྱོན་ཅི་
ཡོད་ཅེ་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་རྒྱུ་མཚན་གྱི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
བའོ། །གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་
རྒྱུ་མཚན་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ནར་འགྱུར་བའོ། །རྒྱུ་མཚན་ལས་དེ་བཞིན་ཉིད་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའམ། གཞན་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་
ན། སྨྲས་པ། གཉི་གར་ཡང་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཉི་གར་ཡང་
སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་
ན། རྒྱུ་མཚན་གྱི་དོན་དམ་པ་ཉིད་དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་
རྒྱུ་མཚན་ལ་མི་ལྟོས་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་

ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ན་ཡང་རྒྱུ་མཚན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བའོ། །གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་
བཞིན་ཉིད་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་མཚན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་བྱེ་བྲག་མེད་
པར་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱུ་མཚན་དམིགས་པ་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་དམིགས་པར་འགྱུར་
བ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དམིགས་ཀྱང་རྒྱུ་མཚན་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་
བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་རྟག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། བདག་མེད་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་ལས་གཞན་པའམ། གཞན་མ་ཡིན་

པར་བརྗོད་པར་མི་བྱ་བ་དང་། ལུས་དང་སེམས་ལ་གནས་ངན་ལེན་དང་ཤིན་ཏུ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

760

སྦྱངས་པ་དག་ཡོད་ཀྱང་། ལུས་དང་སེམས་ལས་དེ་དག་གཞན་པའམ། གཞན་མ་
ཡིན་པ་བརྗོད་པར་མི་བྱ་བ་དང་། དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ས་བོན་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ལས་གཞན་པའམ། གཞན་མ་ཡིན་པར་

བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། གཉི་ག་སྐྱོནོ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཡིན་པས་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ན་ནམ་མཁའ་
ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལས་དེ་གཞན་པའམ། གཞན་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ཅིའི་

ཕྱིར་ཞེ་ན། གཉི་གར་ཡང་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་

སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ནམ་མཁའ་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པར་
འགྱུར་བའོ། །གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། གཟུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་
ལས་ནམ་མཁའ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཚུལ་ཅི་རིགས་
པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་བརྩམས་ནས་ཀྱང་། ལ་ལར་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལས་གཞན་པ་ཡང་མ་ཡིན། གཞན་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་

ཡིན་པར་ལན་གདབ་པའི་ཚུལ་འདི་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དགེ་སློང་དག་ཕུང་པོ་རྣམས་ཉིད་ཀྱང་ཉེ་བར་ལེནེ་པ་མ་ཡིནི་ལ། ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་
ཡང་ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འདི་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་

པ་དེ་འདིར་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་གཞན་པ་ཉིད་མ་
ཡིན་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ལ་སྐུར་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་འདག་པའི་སྐྱོན་ནོ། །གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་
ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཉེ་བར་ལེན་པ་རྟག་པ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་འདག་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

761

པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། མིང་དང་། རྣམ་
པར་རྟོག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྒྱུ་མཚན་
ལས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའམ། གཞན་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་
པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིན་དུ་གཉི་གར་ཡང་བརྗོད་པར་མི་
བྱའོ། །མིང་ལས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའམ། གཞན་མ་ཡིན་པར་

བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །མིང་ལས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའམ། གཞན་མ་ཡིནི་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའམ། གཞན་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཞན་དུ་བརྗོད་
པར་བྱའོ། །རྒྱུ་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །མིང་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཐ་སྙད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་མཚན་སྤྱོད་ཡུལ་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཡང་དག་
པའི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྤྱོད་ཡུལ་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །རྒྱུ་མཚན་གྱི་རྣམ་པ་
གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྣམ་པ་ཡང་སྣ་ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་
སྟེ། གཟུགས་རྒྱུ་མཚན་དང་། སེམེས་རྒྱུ་མཚན་དང་། སེམེས་ལས་བྱུང་བ་རྒྱུ་མཚན་དང་། སེམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་རྒྱུ་མཚན་དང་། འདུས་མ་བྱས་རྒྱུ་མཚན་དང་།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

762

འདུས་བྱས་རྒྱུ་མཚན་དང་། ཕུང་པོ་རྒྱུ་མཚན་དང་། སྐྱེ་མཆེད་རྒྱུ་མཚན་དང་། ཁམས་རྒྱུ་མཚན་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྒྱུ་མཚན་དང་། གནས་དང་
གནས་མ་ཡིན་པ་རྒྱུ་མཚན་དང་། དབང་པོ་རྒྱུ་མཚན་དང་། བདེན་པ་རྒྱུ་མཚན་དང་།
དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་རྒྱུ་མཚན་དང་། ཡང་དག་པའི་སྤོང་བ་དང་། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་དང་། དབང་པོ་དང་། སྟོབས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱུ་མཚན་དང་། ལམ་རྒྱུ་མཚན་དང་། ཆོས་ཀྱི་གཞི་རྒྱུ་མཚན་དང་། ཞི་གནས་རྒྱུ་མཚན་དང་། ལྷག་མཐོང་རྒྱུ་མཚན་དང་། རབ་ཏུ་འཛིན་པ་རྒྱུ་མཚན་དང་། བཏང་སྙོམས་རྒྱུ་མཚན་དང་། རྐྱེན་རྒྱུ་མཚན་དང་། སྟོན་པ་རྒྱུ་མཚན་དང་། ས་རྒྱུ་མཚན་དང་། ཆུ་རྒྱུ་མཚན་དང་། མེ་རྒྱུ་མཚན་དང་། རླུང་རྒྱུ་མཚན་དང་། ནམ་མཁའ་རྒྱུ་མཚན་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུ་མཚན་དང་། འཇིག་རྟེན་འདི་རྒྱུ་མཚན་དང་། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་རྒྱུ་མཚན་དང་། ཉི་མ་རྒྱུ་མཚན་དང་། ཟླ་བ་རྒྱུ་མཚན་དང་། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྒྱུ་མཚན་དང་། དུད་འགྲོ་དང་། ཡི་དྭགས་དང་། ལྷ་དང་། མི་རྒྱུ་མཚན་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དང་།
འཐབ་བྲལ་དང་། དགའ་ལྡན་དང་། འཕྲུལ་དགའ་དང་། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་རྒྱུ་མཚན་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་རྒྱུ་མཚན་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་རྒྱུ་མཚན་དང་། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱུ་མཚན་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱུ་མཚན་དང་། འབྱུང་བ་རྒྱུ་མཚན་དང་།
འཇིག་པ་རྒྱུ་མཚན་དང་། དངོས་པོ་རྒྱུ་མཚན་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་རྒྱུ་མཚན་དང་།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

763

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུ་མཚན་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་རྒྱུ་མཚན་དང་། མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཕྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ཐོས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་བཙལ་བ་རྒྱུ་མཚན་དང་། ཡིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བརྟགས་པ་དང་། རྗེས་སུ་དཔྱད་པ་རྒྱུ་མཚན་དང་། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་རྒྱུ་མཚན་གཞན་གང་ཡིན་པ་དང་།

གཞན་ཡང་རྒྱུ་མཚན་དྲུག་སྟེ། མཚན་མ་དང་བཅས་པ་རྒྱུ་མཚན་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་རྒྱུ་མཚན་དང་། ཆུང་ངུ་རྒྱུ་མཚན་དང་། ཆེན་པོར་གྱུར་པ་རྒྱུ་མཚན་དང་། ཚད་མེད་པ་རྒྱུ་མཚན་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པ་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །མཚན་མ་དང་བཅས་པ་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྟོགས་པའི་མིང་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་གང་
ཡིན་པའོ། །མཚན་མ་མེད་པ་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དངོས་པོ་མ་རྟོགས་པའི་མིང་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་གང་ཡིན་པའོ། །ཆུང་ངུ་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། འདོད་པའི་
ཁམས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་གང་ཡིན་པའོ། །ཆེན་པོར་གྱུར་པ་
རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་
མ་གང་ཡིན་པའོ། །ཚད་མེད་པ་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་
དངོས་པོ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེད་མཆེད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་གང་ཡིན་པའོ། །ཅི་ཡང་མེད་པ་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན།
གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་གང་ཡིན་པའོ། །གཞན་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ལྔ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་རྒྱུ་མཚན་
དང་། མིང་རྒྱུ་མཚན་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྒྱུ་མཚན་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་རྒྱུ་མཚན་
དང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །ཡང་རྒྱུ་མཚན་གཞན་གཉིས་ཏེ། རང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

764

བཞིན་རྒྱུ་མཚན་དང་། གཟུགས་བརྙན་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །རང་བཞིན་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་
ན། སྔོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བསྐྱེད་པའི་མཚན་མ་དང་། མཚན་མས་བསྐྱེད་པ་གྲགས་པའི་མཚན་མའོ། །གཟུགས་བརྙན་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། ཀུན་བརྟགས་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་མོས་པས་སྣང་བ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མིང་
གི་རྣམ་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་གྱི་དབང་གིས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཏེ། ཐ་སྙད་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་དང་། རིགས་དང་འབྲེལ་པ་དང་། སོ་སོ་དང་འབྲེལ་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཉེ་བར་བརྟགས་པ་དང་། གྲགས་པ་དང་། མ་གྲགས་པ་དང་། གསལ་བ་དང་། མི་གསལ་བ་དང་། བསྡུས་པ་དང་། ཐ་དད་པའོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་དང་། མིང་གི་དབང་གིས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བདུན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མཚན་མ་ལས་བྱུང་བ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཡུལ་ལ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་དང་། ཚོལ་བ་པ་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བརྗོད་དུ་
མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འཇིག་
རྟེནེ་ལས་འདས་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིནི་ནོ། །འཇིག་རྟེནེ་པ་
དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་གཞག་པའི་བདེན་པ་འཛིན་
པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མཚན་མ་དང་། གཟུགས་བརྙན་དང་། མིག་ཡོར་དང་།
སྲིད་པ་དང་། སྤྲོས་པ་དང་། འཇིག་ཚོགས་དང་། འདུས་བྱས་དང་། བསམས་པ་དང་།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

765

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མིང་དང་། བརྡ་དང་། གདགས་པ་དང་། ཐ་སྙད་དང་། ཀུན་རྫོབ་དང་། ཉེ་བར་འདོགས་པ་དང་། བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཀུན་དུ་རྟོག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་། ལོག་པའི་ལམ་དང་། ལོག་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་། རྒྱུན་གོལ་བ་དང་། ཡང་དག་པར་འཛིན་
པ་མ་ཡིནི་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིནི་ནོ། །དེ་
ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པ་ཉིད་དང་། བདེན་པ་ཉིད་དང་། མ་ནོར་བ་ཉིད་དང་།
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཉིད་དང་། སྤྲོས་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཡང་
དག་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྟོགས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལམ་དང་། ཡང་དག་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྒྱུན་དང་། ཡང་དག་པར་འཛིནི་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་ལྔ་པོ་
གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ལས་དུ་ཞིག་གཟུགས་ཡིན། དུ་ཞིག་སེམས་ཡིན། དུ་ཞིག་
སེམས་ལས་བྱུང་པ་དག་ཡིན། དུ་ཞིག་སེམས་དང་མི་ལྡན་པ་དག་ཡིན། དུ་ཞིག་
འདུས་མ་བྱས་པ་དག་ཡིནི་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་མཚན་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་ཚར་ཡིནི་ནོ། །མིང་
ནི་སེམས་དང་མི་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་

ནོ། །དུ་ཞིག་ཕུང་པོས་བསྡུས་པ་དག་ཡིན། དུ་ཞིག་མ་བསྡུས་པ་དག་ཡིནི་ཞེ་ན། སྨྲས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

766

པ། གསུམ་ནི་ཕུང་པོས་བསྡུས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི་བསྡུས་པ་དང་མ་
བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མ་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་ཁམས་དང་སྐྱེ་
མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དག་ཡིན། དུ་ཞིག་མ་བསྡུས་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྡུས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བས་
བསྡུས་པ་དག་ཡིན། དུ་ཞིག་མ་བསྡུས་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གསུམ་ནི་བསྡུས་
པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི་བསྡུས་པ་དང་མ་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མ་
བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བས་བསྡུས་པ་དང་མ་བསྡུས་པ་དག་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་དང་། དབང་པོས་བསྡུས་པ་དང་མ་
བསྡུས་པ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དུ་ཞིག་བདེན་པས་བསྡུས་པ་དག་
ཡིན། དུ་ཞིག་མ་བསྡུས་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བདེན་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། རྣམ་པར་མ་བཞག་པའོ། །དེ་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ནི་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་མ་བཞག་པའི་
བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གསུམ་ནི་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བདེན་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་

ནོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི་བསྡུས་པ་དང་མ་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་མ་
བཞག་པའི་བདེན་པས་བསྡུས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་རྒྱུའི་རྐྱེན་གྱིས་བསྡུས་པ་
དག་ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་། བདག་པོའི་རྐྱེན་གྱིས་བསྡུས་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་མཚན་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྡུས་
པ་དག་ཡིན་ནོ། །མིང་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མ་བསྡུས་པ་ཡིན་

ནོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་བཞི་ཆར་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

767

ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དམིགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་བསྡུས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་ཆོས་
ལ་རྟོན་པས་བསྡུས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་དོན་དང་། ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་དང་།
ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པས་བསྡུས་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་མཚན་ནི་རྟོག་པ་གསུམ་
གྱིས་བསྡུས་པ་ཡིནི་ནོ། །མིང་ནི་ཆོས་ལ་རྟོན་པས་བསྡུས་པ་ཁོ་ན་ཡིནི་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་
ཡུལ་ཡིན་པས་དོན་ལ་རྟོན་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་
ལ་རྟོན་པ་ཁོ་ནས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་གཟུགས་ཅན་དག་ཡིན། དུ་ཞིག་
གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་མཚན་ནི་རྣམ་པ་གཉི་ག་ཡིན་

ནོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡིན་

ནོ། །མིང་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གཉི་ག་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཅན་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་

པ་དག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་དང་། བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་། ཐོགས་པ་དང་
བཅས་པ་དང་། ཐོགས་པ་མེད་པ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དུ་ཞིག་ཟག་
པ་དང་བཅས་པ་དག་ཡིན། དུ་ཞིག་ཟག་པ་མེད་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་
མཚན་ནི་གཉི་ག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ནི་ཟག་པ་
མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་དམིགས་པའི་དོན་གྱིས་ཟག་པ་མེད་
པ་ཡིན་གྱི། ཟག་པ་ཟད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་
ཤེས་པ་ནི་ཟག་པ་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཉེན་པོའི་དོན་གྱིས་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་

ནོ། །དུ་ཞིག་འདུས་བྱས་དག་ཡིནི། དུ་ཞིག་འདུས་མ་བྱས་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

768

རྒྱུ་མཚན་ནི་གཉི་ག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་འདུས་
མ་བྱས་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དམིགས་པའི་དོན་གྱིས་ཡིན་གྱི། འདུས་
བྱས་ཉེ་བར་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་ཉོན་མོངས་པ་དང་
བཅས་པ་དག་ཡིནི། དུ་ཞིག་ཉོནོ་མོངས་པ་མེད་པ་དག་ཡིནི་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་མཚན་
ནི་གཉི་ག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ནི་ཉོན་
མོངས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ཡང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་
ཚུལ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་
པ་དག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་དང་། ཟང་ཟིང་མེད་པ་དག་དང་།
ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། མངོན་པར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་

བར་བྱའོ། །དུ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་པ་དག་ཡིན། དུ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དག་
ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གསུམ་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པ་ཡིནི་ནོ། །ཕྱོགས་གཅིག་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡིན་

ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དང་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དམིགས་པའི་
དོན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་དང་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་
ཡང་དག་པའི་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་པ་དང་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཏོགས་པ་དང་། མ་གཏོགས་པ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དུ་ཞིག་ནང་གི་དག་ཡིན། དུ་ཞིག་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་མཚན་ནི་གཉི་ག་ཡིན་ནོ། །མིང་ནི་ཕྱི་རོལ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

769

པར་རྟོག་པ་ནི་སྐྱེ་བར་གཏོགས་པ་ལས་ནི་གཉི་ག་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གཉི་ག་
མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་

ནོ། །དུ་ཞིག་རགས་པ་དག་ཡིན། དུ་ཞིག་ཕྲ་བ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གསུམ་ནི་རྣམ་པ་གཉི་གར་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཕྲ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པར་དཀའ་
བའི་དོན་གྱིས་ཡིན་གྱི། མཚན་མ་ཉིད་དབྲི་ཞིང་བསྐྱུང་བའི་དོན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་

ནོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡང་ཕྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དོན་ཆ་ཕྲ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དུ་ཞིག་དམན་པ་དག་ཡིན། དུ་ཞིག་གྱ་ནོམ་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
གསུམ་ནི་གཉི་ག་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གྱ་ནོམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་དག་པའི་
དམིགས་པའི་དོན་གྱིས་ཡིན་གྱི། ཉམས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་
དོན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡང་གྱ་ནོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་
ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་པའི་དོནོ་གྱིས་སོ། །དུ་ཞིག་ཐག་རིང་བ་དག་ཡིནི། དུ་ཞིག་ཐག་ཉེ་བ་དག་
ཡིནི་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་ནི་ཡུལ་ཐག་རིང་བ་དང་། དུས་ཐག་རིང་བས་གཉི་ག་ཡིནི་

ནོ། །མིང་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་དུས་ཐག་རིང་བ་ཁོ་ནས་གཉི་ག་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གཉི་གས་གཉི་ག་མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དུ་ཞིག་ཟིན་པ་དག་ཡིན། དུ་ཞིག་མ་ཟིན་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
རྒྱུ་མཚན་ནི་གཉི་ག་ཡིན་ནོ། །མིང་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་
ནི་མ་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གཉི་ག་མ་ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་མཚུངས་པ་དག་
ཡིན། དུ་ཞིག་དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་མཚན་ནི་གཉི་ག་
ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གཉི་ག་མ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དེ་དག་དང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

770

མཚུངས་པ་ནི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དུ་ཞིག་རྒྱུ་ཡིནི། དུ་ཞིག་རྒྱུ་མ་ཡིནི་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བཞི་ནི་རྒྱུ་ཡིནི་ནོ། །དེ་བཞིནི་

ཉིད་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། འབྲས་བུ་དང་། འབྲས་
བུ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་དང་བཅས་པ་དང་། རྒྱུ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འབྲས་
བུ་དང་བཅས་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་

བར་བྱའོ། །དུ་ཞིག་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིན། དུ་ཞིག་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ། རྒྱུ་མཚན་ནི་གཉི་ག་ཡིན་ནོ། །མིང་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ཡང་གཉི་ག་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གཉི་ག་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་
པ་ཡང་རྣམ་པར་སྨིནི་པ་མ་ཡིནི་ནོ། །དུ་ཞིག་རྣམ་པར་སྨིནི་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཡིནི།

དུ་ཞིག་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མེད་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་མཚན་ནི་གཉི་ག་ཡིན་

ནོ། །མིང་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་གཉི་ག་ཡིན་

ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གཉི་ག་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་

མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཡིན། དུ་ཞིག་དམིགས་
པ་མེད་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་མཚན་ནི་གཉི་ག་ཡིན་ནོ། །མིང་ནི་དམིགས་པ་
མེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་དམིགས་པ་དང་
བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གཉི་ག་མ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་
དང་དམིགས་པ་མེད་པ་དག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། མཚུངས་
པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དག་དང་། རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་དང་རྣམ་པ་མེད་པ་དག་དང་། གནས་དང་བཅས་པ་དང་གནས་མེད་པ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དུ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

771

ཞིག་བླ་ན་ཡོད་པ་དག་ཡིནི། དུ་ཞིག་བླ་ན་མེད་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བཞི་ནི་བླ་
ན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་དང་རྣམ་
པར་དག་པའི་དམིགས་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །དུ་ཞིག་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་དག་ཡིནི། དུ་ཞིག་འདས་པ་ཡང་མ་ཡིན། མ་འོངས་པ་ཡང་མ་ཡིནི། ད་
ལྟར་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིནི་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བཞི་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཅར་ཡིན་

ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་མ་ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གསུམ་མོ། །དུ་ཞིག་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་
པ། གསུམ་ཁོ་ནའོ། །གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་ནོ། །དུ་
ཞིག་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་

ཉིད་ནི་གཉི་ག་མ་ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་དགེ་བ་དག་ཡིན། དུ་ཞིག་མི་དགེ་བ་དག་ཡིན། དུ་

ཞིག་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་མཚན་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་
རྣམ་པ་གསུམ་ཅར་ཡིན་ནོ། །མིང་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་
དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་དག་པ་དགེ་བའི་དམིགས་པའི་དོན་གྱིས་ཡིན་གྱི། འདོད་
པའི་ཡོན་ཏན་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱིས་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་
དང་། དུ་ཞིག་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་དག་ཡིན། དུ་ཞིག་བསམས་པ་ལས་
བྱུང་བ་དང་། བསྒོམོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྒོམོས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

772

པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་དག་ཡིནི་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་མཚན་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
ནི། རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ཡིནི་ལ། རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡང་ཡིནི་ནོ། །མིང་
ནི་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་
ཡང་ཡིནི་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་མ་ཡིན་ལ། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཁོ་ན་ཡིནི་ནོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་

ལ། རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་
ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དག་ཡིན། དུ་ཞིག་སྨོན་པ་མེད་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྨོན་པ་
མེད་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་མཚན་ནི་
རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ཡིནི་ལ། རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡང་ཡིནི། མིང་ནི་རྣམ་
པ་གསུམ་ཆར་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་
རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་
རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ཡང་མ་ཡིན་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་། མཚན་མ་མེད་
པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིནི་ནོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ཡིནི་ལ། སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །གང་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྨོན་པ་མེད་པ་དང་། མཚན་མ་
མེད་པ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་གསུངས་པ་དེར་ནི་དེ་དག་ཐོས་པ་དང་། བསམས་པ་དང་། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གང་དུ་དེ་དག་ཏིང་ངེ་འཛིན་
གྱི་སྒྲ་ཁོ་ནར་གསུངས་པ་དེར་ནི་དེ་དག་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གང་དུ་དེ་དག་རྣམ་པར་ཐར་པའི་
སྒོའི་སྒྲ་ཁོ་ནར་གསུངས་པ་དེར་ནི་དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

773

བལྟ་བར་བྱའོ། །དུ་ཞིག་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཁོར་
དག་ཡིན། དུ་ཞིག་ལྷག་པའི་སེམས་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ལྷག་པའི་སེམས་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་མཚན་ནི་ལྷག་
པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་ཡིན། ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཁོར་ཀྱང་ཡིན། ལྷག་པའི་
སེམས་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཡིན། དེ་དག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡང་ཡིན་ནོ། །མིང་
ནི་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཁོར་དང་། ལྷག་པའི་སེམས་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ལྷག་པའི་སེམས་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་
ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཁོར་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་མ་ཡིན་ལ། ལྷག་པའི་སེམས་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིནི་ནོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་ལྷག་པའི་སེམས་དང་། ལྷག་པའི་
ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཁོར་ཀྱང་
ཡིན་ནོ། །དུ་ཞིག་སློབ་པ་དག་ཡིན། དུ་ཞིག་མི་སློབ་པ་དག་ཡིན། དུ་ཞིག་སློབ་པ་ཡང་
མ་ཡིན། མི་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་མཚན་དང་། རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ཡིན་ནོ། །མིང་ནི་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པ་
ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
འདུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་ཡིན་

ནོ། །དུ་ཞིག་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན། དུ་ཞིག་བསྒོམོས་པས་སྤང་བར་བྱ་
བ་དག་ཡིན། དུ་ཞིག་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་མཚན་ནི་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །མིང་ནི་བསྒོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

774

རྟོག་པ་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། བསྒོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་ཉིད་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་ལ་དམིགས་ནས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དུ་ཞིག་
སྒོམ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། བཞི་ཆར་རོ། །མིང་ལ་དམིགས་ནས་དུ་ཞིག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་སྟེ། ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པའོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་དུ་ཞིག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། གསུམ་སྟེ། ཚོར་བ་དང་། སེམས་དང་། ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་དུ་ཞིག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་སྟེ།
ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པའོ། །ལུས་ཀྱི་མཚན་མའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་
ཡང་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཚོར་བ་དང་། སེམེས་དང་། ཆོས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་དག་ལ་ཡང་དེ་བཞིནི་ནོ། །ཡང་དག་པའི་
ཤེས་པ་ལ་དམིགས་ནས་དུ་ཞིག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། གསུམ་ཁོ་ན་སྟེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
བཞིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་ལ་དམིགས་ནས་སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་སོ་ཅོག་སྤོང་བར་བརྗོད་པར་བྱའམ། མི་སྤོང་བར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྣམ་པར་གནོན་པའི་སྤོང་བས་སྤོང་བར་བརྗོད་པར་བྱའི། བག་ལ་ཉལ་ཡང་དག་པར་འཇོམས་པའི་སྤོང་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མིང་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་ལ་
དམིགས་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་ཡང་དག་པར་འཇོམས་པའི་སྤོང་བས་ཀྱང་སྤོང་བར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དངོས་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལས་དངོས་པོ་དུ་ཞིག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། འདོད་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

775

དང་ལྡན་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའིོི་ས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། མིང་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་འོག་མ་པ་དང་། བསམ་གཏན་
གཉིས་པའི་ས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། མིང་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ །བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་
བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དངོས་པོ་དུ་ཞིག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། མིང་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནའོ། །ཅི་ཡང་
མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདུ་
ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིནི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ནི་ངེས་པར་འཇིག་རྟེནེ་པ་ཁོ་ནས་སོ། །འདུ་
ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཅི་རྒྱུ་མཚན་དུ་
བརྗོད་པར་བྱའམ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མཚན་མ་མེད་པ་རྒྱུ་མཚན་དང་། ཆ་ཕྲ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དངོས་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་གང་དག་དང་། དམིགས་པ་གང་དག་དང་། བདག་
པོ་གང་དག་གིས་དབང་པོའི་མིང་འཐོབ་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། མིང་དང་རྒྱུ་མཚན་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་
པའི་བདག་པོས་སོ། །དབང་པོའི་མིང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོབས་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཡང་དེ་
བཞིན་ནོ། །གནས་སྐབས་གང་ལ་སྟོབས་ཀྱི་མིང་འཐོབ་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། གང་གི་ཚེ་དད་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

776

པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དེ་དག་ཉིད་མ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མ་འདྲེས་ཤིང་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ནའོ། །དབང་པོ་དང་། སྟོབས་དག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་

འཇིག་རྟེན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དྲན་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་
ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཡིན་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་

བར་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དྲན་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའི་
ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པར་གཞག་པའི་བདེན་པ་རྟོག་
པའི་བདག་པོ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལམ་གྱི་
ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་གང་དག་འཇིག་རྟེན་པ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྔ་མ་བཞིན་དུ་བལྟ་

བར་བྱའོ། །གང་དག་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དེ་དག་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་མ་བཞག་པའི་བདེནེ་པ་དང་། རྣམ་པར་བཞག་པའི་དེ་བཞིནི་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཟག་པ་ཐམས་
ཅད་ཟད་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་དང་། ཚེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་བདག་པོ་ཡིན་

ནོ། །ལམ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། ལམ་དང་། ཆོས་ཀྱི་གཞི་དང་། ཞི་
གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལམ་ནི། དབང་པོ་
རྟུལ་པོ་དང་། རྣོན་པོ་དང་། རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། ཚེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ཐོབ་པ་དང་། མ་ཐོབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གཞག་གོ །ཆོས་ཀྱི་གཞི་རྣམས་ནི་བརྡར་བཏགས་པ་དང་། དོན་དམ་པ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་ལས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ལྷག་པའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བརྡར་བཏགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་ལས་ནི་དང་པོ་གཉིས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

777

རྣམ་པར་གཞག་གོ །ལྷག་པའི་སེམས་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་དམ་པ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་ལས་ནི་ཐ་མ་གཉིས་རྣམ་པར་གཞག་གོ །ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་ནི་དམིགས་པ་ལས་མི་གཡོ་བ་དང་། དེ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་དོན་གྱིས་རྣམ་པར་གཞག་གོ །མཚན་མ་དང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་གཉིས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དེ། དངོས་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་གང་དག་ཡིན། དམིགས་པ་ནི་གང་དག་ཡིན། བདག་པོ་ནི་གང་
དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁ་དོག་གི་མཚན་མ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་གཟུགས་ཉིད་ཀྱི་ཕན་
འདོགས་པའི་མཚན་མ་དང་། དེའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་

ནོ། །བཞི་ནི་རང་གི་མཚན་མ་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེ་དག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་
མ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐ་མ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་
འཕགས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བདག་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་
ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་མ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་མཚན་མ་ལ་དབང་པོའི་སྒྲིབ་པས་བསྒྲིབས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་སྒྲིབ་པ་དེ་དག་སྤང་བའི་ཕྱིར་རྩོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་ཀྱི། དང་པོ་བཞི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་འདྲའོ། །ཐ་མ་བཞི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྣམ་པར་ཐར་པ་གསུམ་པ་དང་འདྲའོ། །གཟུགས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་དེ་ཟིལ་གྱིས་ནོན་ན། གཟུགས་མེད་པ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་དབང་ཡང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

778

འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས། ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ། འཕགས་པས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་མ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས། ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་ངོ་། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཇི་ལྟར་ཟིལ་གྱིས་
གནོནོ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འདུ་ཤེས་གསུམ་གྱིས་ཏེ། གཟུགས་སྡུག་པ་དང་། མི་སྡུག་པ་ལ་གཅིག་ལ་གཅིག་ལྟོས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ལ་གཅིག་འབྲེལ་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པ་ལ་སྡུག་པར་རོ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལྟར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་ཐ་མ་དེ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་
བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་ནི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་
སྟོབས་ཀྱིས་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ནི་འདི་ཡོད་དེ། འབྱུང་བའི་མཚན་མ་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེ་དག་གིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་དམིགས་པ་གང་དག་
ཡིན་པ་དང་། ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེ་དག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་

ནོ། །གཞན་དུ་ན་གནས་མ་ཁྱབ་པར་གནས་པ་ཁྱབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དམིགས་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཟད་པར་ལས་ཁྱབ་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང་ཟད་པར་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པར་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། འཕགས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ།། །།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

779

བམ་པོ་སུམ་ཅུ་བཞི་པ། སྡོམ་ནི། བསྡུ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ནི། །གཟུང་དང་འཇིག་ཚོགས་སྲིད་པ་དང་། །འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་ཡོངས་ཚོལ་དང་། །ཡང་དག་དགོངས་དང་གོ་རིམས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་བདེན་པ་དུ་དག་གིས་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། རྣམ་པར་གཞག་པའི་བདེན་པ་བཞིས་སོ། །མིང་ནི་གཅིག་གིས་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པས་སོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་གྱིས་སོ། །དེ་
བཞིན་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་མ་བཞག་པའི་བདེན་པ་བཞིས་སོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་། རྣམ་པར་བཞག་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལམ་གྱི་བདེནེ་པས་བསྡུས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིནི་པ་དེ་མིང་ཡང་ཡིནི་ལ། མིང་གང་ཡིནི་པ་

དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་མིང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་

ནོ། །རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ལ་མིང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། མིང་རྒྱུ་མཚན་མ་གཏོགས་པ་དེ་
ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཞི་པོ་དག་གོ །ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་མཚན་རྒྱུ་མཚན་ཡང་
ཡིན་ལ། རྒྱུ་མཚན་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ནམ་ཞེ་
ན། རེ་ཞིག་རྒྱུ་མཚན་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་ཡིན་

ལ་རྒྱུ་མཚན་རྒྱུ་མཚན་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། མིང་རྒྱུ་མཚན་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་
དག་གོ །རྒྱུ་མཚན་རྒྱུ་མཚན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་
མིང་དང་རྒྱུ་མཚན་དང་ལྡན་པའི་འབྲེལ་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ།

མིང་རྒྱུ་མཚན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་མཚན་རྒྱུ་
མཚན་དང་ལྡན་པའི་འབྲེལ་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མུ་བཞི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

780

སྟེ། རྒྱུ་མཚན་རྒྱུ་མཚན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་ལ། མིང་རྒྱུ་མཚན་དང་ལྡན་པའི་འབྲེལ་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། མིང་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་
མཚན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། མིང་གི་བག་ལ་ཉལ་བསལ་བ་གང་ཡིནི་

པའོ། །མིང་རྒྱུ་མཚན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་རྒྱུ་མཚན་རྒྱུ་མཚན་དང་ལྡན་པའི་འབྲེལ་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་མ་རྟོགས་པའི་མིང་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལས་བཟློག་པ་ནི་གཉི་ག་ཡིན་

ནོ། །རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་ནི་གཉི་ག་མ་ཡིནི་ནོ། །དེ་བཞིནི་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
གང་ཡིན་པ་དེས་དེ་བཞིནི་ཉིད་ཁོ་ན་མཐོང་བར་འགྱུར་རམ། དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བར་
འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིནི་ཞེ་ན། མུ་བཞི་སྟེ། དེ་
བཞིན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་རྟོག་པས་བསྡུས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན། ཇི་སྲིད་
དུ་མ་རྟོགས་ཀྱི་བར་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མ་ནི་མཐོང་བར་འགྱུར། དེ་བཞིན་ཉིད་
ནི་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་བར་དང་། རྟོགས་པར་གྱུར་ན་ཡང་དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་
མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་ཉིད་
རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་དོན་དམ་པར་མཚན་མ་མེད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་མཐོང་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་དེ།
རྟོག་པའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པར་མ་བཞག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྒྱུན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དེ་
བཞིན་ཉིད་ཀྱང་མི་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ཡང་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

781

ཡོད་དེ། རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེས། མཚན་མ་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་
སུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རམ། མཚན་མ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བ་དེས་མཚན་མ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། མུ་བཞི་སྟེ། མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་ལ་མཚན་མ་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མུ་གཉིས་པ་ལྟ་བུའོ། །མཚན་མ་མཐོང་ལ་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མུ་དང་པོ་ལྟ་བུའོ། །མཚན་མ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་ལ་མཚན་མ་ཉིད་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མུ་བཞི་པ་ལྟ་བུའོ། །མཚན་མ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་ལ་མཚན་མ་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མུ་གསུམ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཅི་དངོས་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་མ་ཡིན་ཞེ་
ན། སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་དེ་དག་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་

པར་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི། མེད་པ་ཉིད་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྱུ་མའི་ལས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཡོད་ལ། རྟ་དང་། གླང་པོ་ཆེ་དང་། ཤིང་རྟ་དང་། དཔུང་བུ་ཆུང་དང་། ནོར་བུ་དང་། མུ་ཏིག་དང་། གསེར་དང་། དངུལ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་
མིང་དང་མཚན་མ་ཙམ་ཉིད་དུ་ནི་ཡོད་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གདགས་པར་སྣང་བའི་དངོས་པོར་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་རྒྱུ་མཚན་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་
དེས་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །རྒྱུ་མཚན་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

782

མིང་གིས་མིང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་ཡང་དག་
པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དེས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གལ་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་གང་གིས་རྒྱུ་མཚན་རྣམ་པར་གཞག་པ་དེ་ལ་དེ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་མིང་ཉེ་བར་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་འདོགས་པ་ནི་རྒྱུ་མཚན་ལ་
རག་ལས་པ་ཡིནི་ནོ་ཞེ་ན། དེས་ན་ཉེ་བར་འདོགས་པའི་སྔོནོ་རོལ་ན། ཇི་ལྟར་མིང་རྣམ་
པར་གཞག་པ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་མཚན་ལ་དེའི་བློ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱུ་མཚན་
གཅིག་ལ་ཡང་ཉེ་བར་འདོགས་པ་མང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྣ་ཚོགས་པའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་མང་པོ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་འདོགས་པ་རྒྱུ་མཚན་ལ་རག་ལས་པར་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་རྒྱུ་མཚན་ལ་མིང་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་དེ་
བཞིན་དུ་མིང་གི་དབང་གིས་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེས་ན་ཉེ་བར་འདོགས་པའི་སྔོན་རོལ་ན་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་མེད་ན་ཉེ་བར་འདོགས་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉི་ག་ཡང་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཉེ་བར་འདོགས་པ་མང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྣ་ཚོགས་པའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་མང་པོ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དབང་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །གཞན་གྱི་དབང་དུ་འགྱུར་བ་ནི་རྒྱུ་མཚན་ལ་ཉེ་བར་འདོགས་པས་དེའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་འདོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་མི་རུང་སྟེ།
སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུའི་ལུས་སྣ་ཚོགས་གྲུབ་པ་དང་འདྲ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྱུ་མ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

783

མཁན་གྱིས་སྐྱེས་པ་དང་། བུད་མེད་དང་། གླང་པོ་ཆེ་དང་། རྟ་དང་། དོམ་དང་། དྲེད་ཀྱི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་ལུས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དེ་ནི་ལུས་གང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཉེ་བར་
འདོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་
མཚན་དང་ཉེ་བར་འདོགས་པ་གཉི་ག་འདུས་པས་དེ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ནི་དེས་ན་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནམ། མིང་ངམ། དེ་གཉི་གའམ། བར་མ་དོ་ཞིག་ཡིན་

པར་དམིགས་པའི་རིགས་ནི་མི་དམིགས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟ་བས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཐ་སྙད་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཉེ་བར་འདོགས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་
རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་འདོད་ན། དེ་ལྟར་ཡང་མི་རུང་སྟེ།
བཟུང་ནས་སམ། མ་བཟུང་བར་ཉེ་བར་འདོགས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་བཟུང་ནས་ཉེ་བར་འདོགས་པར་བྱེད་ན་ནི་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་མི་རུང་ངོ་། །ཇི་སྟེ་རྒྱུ་མཚན་མ་བཟུང་བར་ཉེ་བར་འདོགས་
པར་བྱེད་ན་ནི་གཞི་མེད་པར་ཉེ་བར་འདོགས་པ་མི་རུང་ངོ་། །སྔ་མ་བཞིན་དུ་བདག་

ཉིད་དུ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་དུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཉེ་བར་འདོགས་པ་རྣམས་ནི་མང་པོ་སྣ་
ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསལ་བར་བྱེད་པའི་དཔེ་ནི་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པས་མི་
རུང་སྟེ། དེ་ལ་མི་མཐུན་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྣང་ཞིང་མངོནོ་པར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་
རྒྱུ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པ་དང་། སྣ་ཚོགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ཉེ་བར་འདོགས་
པ་ནི་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྒྱུ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའོ། །གང་གི་ཕྱིར་བརྗོད་དུ་མེད་པར་
བརྗོད་པ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་པར་སྣང་བ་དེའི་ཕྱིར། བརྗོད་དུ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

784

མེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རུང་ལ། སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་ལུས་སྣ་ཚོགས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་དག་གིས་དེའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་། སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་ལུས་སྣ་ཚོགས་སུ་གྲུབ་པ་དེའི་
བདག་ཉིད་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་ཡང་དཔེ་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བརྗོད་
དུ་མེད་པ་དེ་བརྗོད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་ཚེ་ཁོ་ན་ན་དགག་པ་བྱས་ཟིན་པས་དེ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དོན་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་

ནོ། །འདྲ་བའི་ཕྱིར་དཔེ་མི་མཐུན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་ཉེ་བར་འདོགས་པ་དག་གིས་དེའི་
བདག་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིནི་ཞིང་། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིནི་ནོ། །གལ་ཏེ་
མིང་གིས་ཉེ་བར་འདོགས་པར་བྱེད་ན་ནི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། མི་བྱེད་ན་ནི་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེ་ལྟ་ན་ཆོས་མཐུན་པའི་དཔེ་ཡང་རུང་བར་འགྱུར་ལ། བརྗོད་དུ་མེད་པར་རྟོག་པ་ཡང་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ན། དེའི་ཕྱིར་བརྗོད་དུ་མེད་པར་རྟོག་པ་ནི་དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
སའི་དངོས་གཞིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྔ་མ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ལས་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བའི་
དངོས་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཀུན་ཏུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འབྲེལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུན་མི་
འཆད་པར་འགྱུར་བས་དེའིེི་ཕྱིར་དཔེ་ནི་ཆོས་མཐུན་པ་ཡིནི་ནོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཉེ་
བར་འདོགས་པ་སྤངས་ན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལྡོག་པ་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ནི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཡིན་པས། དེ་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་
བརྗོད་དུ་མེད་པར་རྟོག་པ་དོནོ་མེད་པ་མ་ཡིནི་ནོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

785

པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཉེ་བར་འདོགས་པ་སྤོང་བ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་ན་
འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་གིས་རྒྱུ་མཚན་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བསྡུས་པའི་སེམས་ཅན་དང་། སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་འགོག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྱུ་མ་མཁན་དང་སྒྱུ་མའི་
ལས་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དངོས་པོ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་
ལས་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐུན་མོང་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་གང་ཡིན་པ་

དེ་ནི་འགོག་པར་འགྱུར་ལ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐུན་མོང་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་རྣམ་པར་
མ་བརྟགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཟིན་པ་ཡིན་པས་མི་
འགོག་སྟེ། གཞན་དུ་ན་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་མ་འགགས་ན་ཡང་རྣམ་པར་དག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་མཐོང་བ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་རབ་ཏུ་མང་པོས་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཤེས་པས་སྣ་ཚོགས་སུ་མོས་པར་བྱེད་པ་དག་ལ་མཐོང་བ་སྣ་ཚོགས་དག་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དང་འདྲའོ། །དངོས་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལས་དུ་ཞིག་གཟུང་བ་དག་ཡིན། དུ་ཞིག་འཛིན་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ། གསུམ་ནི་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་
འཛིན་པ་ཡང་ཡིན། གཟུང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་ལྔ་པོ་དག་ལ་མདོར་བསྡུ་ན་
རྣམ་པ་དུ་ཞིག་འཛིན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་དོན་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། བརྗོད་པ་དང་བཅས་ཤིང་མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་འཛིན་པའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

786

སྤྱོད་ཡུལ་དང་། བརྗོད་དུ་མེད་ལ་མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་འཛིན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་འཛིནི་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཐ་སྙད་རྗེས་སུ་སད་པའི་འཛིན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི་ཐ་སྙད་བག་ལ་ཉལ་བའི་འཛིན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི་ཐ་སྙད་བག་ལ་ཉལ་བ་མ་ཡིན་པའི་འཛིན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་
ལོ། །དང་པོ་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཐ་མ་ནི་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་བག་ལ་ཉལ་མེད་པ་དེའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པའི་
འཛིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་གཏོགས་པའི་གཟུང་བ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་པའོ། །དེའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་རྣམ་པར་གཞག་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེའི་སྤྱོད་ཡུལ་བདེན་པ་
གཉི་གར་གཏོགས་པ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་གཞག་གོ །འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་འཛིན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱང་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདྲིས་པ་དང་མ་འདྲིས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་སྙད་དང་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་ན་མཚན་མ་དང་བཅས་པ་ལ་འཛིན་པར་ནི་གྲགས་ཀྱི། མཚན་མ་མེད་པ་ལ་འཛིན་པར་ནི་མ་གྲགས་པས། རྒྱུ་མེད་པ་དང་རྐྱེན་མེད་པར་ནི་མི་རུང་ན། དེའི་རྒྱུ་ནི་གང་རྐྱེན་ནི་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྒོས་པའི་འཛིནི་པའི་འབྲས་བུ་ནི་མཚན་མ་དང་བཅས་པ་ལ་འཛིནི་པར་གྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བའོ། །དོན་དམ་པའི་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་བསྒོས་པའི་འཛིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་བྱང་བར་
འགྱུར་བའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉི་ག་ཡང་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་དང་། རྐྱེན་དང་བཅས་པ་ཡིན་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

787

ཏེ། མིག་ལ་རབ་རིབ་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་པ་ལ་སྐྲ་ཤད་འཛིངས་པ་ལ་སོགས་པ་རབ་རིབ་ཀྱི་མཚན་མ་དམིགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱོན་མེད་པ་ལ་དེ་མི་དམིགས་ཤིང་། ཐ་མལ་པར་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །གལ་ཏེ་མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་མཚན་མར་འཛིན་ན་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་མི་འཛིན་ན་ནི་དེ་ལྟ་ན་ཡང་མཚན་མ་མེད་པ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འཛིན་པ་ནི་ཐ་སྙད་བག་ལ་ཉལ་མེད་པའི་ཕྱིར་མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་འཛིན་པ་ན་ཡང་། དེ་ལ་མཚན་མར་མི་འཛིན་པས་མཚན་མ་མེད་པ་འཛིན་པར་འཐད་དོ། །མཚན་མར་མི་འཛིན་པས་དེ་ཇི་ལྟར་འཛིན་ཞེ་ན། དེའི་མཚན་མ་བཤིག་པའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་རྟགས་སུ་འཛིན་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་མེད་པས་སོ། །ཇི་སྟེ་མཚན་མར་མི་འཛིན་ན་ཡང་མངོན་རྟགས་སུ་འཛིན་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་མེད་ན། མཚན་མ་ཉིད་ཅི་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དོན་དམ་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། དངོས་པོ་ལྔ་པོ་ལ་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་མི་སྣང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གལ་
ཏེ་མི་གསལ་བར་འཛིནི་པར་རྣམ་པར་བཞག་ན། འཛིནི་པ་དེ་འགོག་པ་ཁོ་ན་ཡིནི་པར་
ཅིའི་ཕྱིར་མི་རྟག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། འགོག་པར་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མ་ཡིནི་པའི་ཕྱིར་
རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་དེ་འགོག་པའི་ཕྱིར་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་དོ། །དེའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་སོ་སོར་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སོ། །དེ་ཇི་ལྟར་སོ་སོར་རིག་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ཅིའི་ཕྱིར་ལན་འདེབས་པར་མི་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་
པ། སོ་སོར་རིག་པ་དེ་ནི་བརྗོད་པའི་གཞིའི་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་
པ་དང་པོ་མཚན་མ་མེད་པ་མ་ཡིནི་ན་ནི། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་མཚན་མ་མེད་པའི་ཤེས་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

788

གོམས་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་གོམས་པ་མེད་ན་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་བར་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མཚན་མ་དང་བཅས་པ་ཡང་མཚན་མ་མེད་པའི་རྒྱུར་རུང་སྟེ། དེ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེནེ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཡོད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་མེད་པ་སྐྱེ་བ་དང་འདྲའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུར་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་གསུངས་པ་ལ། གལ་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པས་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་དག་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་ན་ནི། དེ་ན་མཚན་མ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་སྟེ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་མི་བྱེད་ན་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་བས། དེ་མེད་ན་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བདེན་པ་རྣམས་ལ་འཇིག་རྟེནེ་པ་དང་འཇིག་རྟེནེ་ལས་འདས་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་མཚན་མ་མེད་པའི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་
སྤངས་པས་ན། མཚན་མ་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུ་
གདགས་པ་བྱས་ནས་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པས་ཉེ་བར་གདགས་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །སྔར་བཟུང་བ་ནི་འཛིནི་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིནི་ནོ་ཞེས་བསྟན་ན་འཛིནི་པ་
དེའིེི་འབྲས་བུ་གང་ཡིནི་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཉི་ག་གཅིག་གི་འབྲས་བུ་
གཅིག་ཡིནི་ནོ། །གང་གི་ཚེ་ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པ་འདྲིས་པ་བརྟན་པ་དང་དཔག་ཏུ་མེད་པ།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

789

ཕལ་ཆེར་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིནི་པའི་ཚེ། རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་ཇི་ལྟར་དེ་ལ་དམིགས་པར་
བྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་ཟློག་པར་ཡང་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཐོས་པ་དང་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། དེས་ཤེས་བྱ་རྣམ་པ་ལྔའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་མངོན་དུ་བྱས་ནས། ཤེས་བྱ་དེ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་དོ། །ཟིལ་གྱིས་གནོནོ་པས་ནི་རྣམ་པར་ཟློག་པར་བྱེད་དོ། །ཤེས་བྱ་རྣམ་པ་ལྔས་ཟིལ་གྱིས་གནོནོ་པའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གནས་པར་གྱུར་པ།
འདུས་མ་བྱས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །མྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་གང་ཞེ་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཉོན་
མོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དོན་གྱིས་ཡིན་གྱི། མེད་པའི་དོན་གྱིས་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཙམ་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚེ། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་མེད་པའི་དོན་གྱིས་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འདི་
ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཆུའི་ཁམས་ལ་རྙོག་པ་དངས་པ་ཙམ་གསལ་བ་ཡིན་ཡང་རྙོག་པ་
དངས་པར་གྱུར་པས་གསལ་བ་ཉིད་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། གསེར་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ་
ཙམ་བཟང་བ་ཉིད་ཡིན་ཡང་དེ་དང་བྲལ་བས་བཟང་བ་ཉིད་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་།
ནམ་མཁའ་སྤྲིན་དང་། ཁུག་རྣ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཙམ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་
ཡིན་ཡང་དེ་དང་བྲལ་བས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། འདི་ལ་
ཡང་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཞེ་ན།
ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་བསྒོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་བསལ་བས་དེ་
བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ལ་ལ་ཞིག་གཉིད་ལོག་པའི་ཚེ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

790

བདག་ཉིད་ཆུ་བོའི་ཆུས་ཁྱེར་བར་རྨིས་ནས་དེ་ཆུ་བོ་དེ་ལས་རྒལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་ལ་རྩོམ་པར་གྱུར་པ་ལས། བརྩོན་འགྲུས་བརྩོམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སད་པར་གྱུར་ཅིང་། སད་ནས་ཀྱང་ཆུ་བོའི་ཆུ་དེ་ཉིད་མི་སྣང་བར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ་

མཚན་མ་སེལ་བ་འདི་ལ་ཡང་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཅི་གང་གི་ཚེ་ཐ་སྙད་
ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ན། མཚན་མ་རྣམ་པར་འཇིག་པར་བྱེད་དམ། འོན་ཏེ་སྤངས་པའི་འོག་ཏུ་དུས་གཞན་གྱི་ཚེ་ན་རྣམ་པར་འཇིག་པར་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་རྣམ་པར་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ནི་སྲང་མདའི་མཐོན་དམན་གྱི་ཚུལ་བཞིན་དུ་མགོ་མཉམ་ཞིང་དུས་གཅིག་ཏུ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་
ན་རི་མོའི་དབྱིབས་ལ་ཚོན་རྩི་བྱེད་པ་ན། དབྱིབས་ཀྱང་བྱིད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རབ་རིབ་ཀྱི་སྐྱོན་བསལ་བ་ན་སྐྲ་ཤད་འཛིངས་པ་ལ་སོགས་པ་རབ་རིབ་ཀྱང་བསལ་བར་མགོ་མཉམ་པ་བཞིན་དུ། འདི་ལ་ཡང་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྣལ་འབྱོར་
པས་ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སེམས་མཉམ་པར་གཞག་པ་ལ་ཤེས་བྱའི་གཟུགས་བརྙན་བྱུང་བ་ན། སྔར་དོན་དམ་པ་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མཚན་མ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་ལྡོག མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་གནས་སྐབས་ལྔ་སྟེ། ཉི་ཚེ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། གཡོ་བ་དང་། མངོནོ་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། གྲུབ་པའོ། །གྲུབ་པ་དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་
ཅད་དང་། གནོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་བརྫི་བའི་ཕྱིར། གཏན་དུ་གནོད་པ་བྱར་མེད་
པ་ཡིན་པས་ན་གནས་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དེ་ཁོ་ནའི་དོནོ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

791

པ་སྤྱོད་ཡུལ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་དབང་སྒྱུར་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་བའོ། །གྲུབ་པ་དེ་ཡང་ཐེག་པ་དུས་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་ཅིང་། དུས་ཇི་ཙམ་གྱིས་འཐོབ་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། དབང་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པར་འཇོག་སྟེ། ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཐེག་པའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ཀྱིས་
ནི་དུས་ངེས་པ་མེད་པ་འཐོབ་སྟེ། རྐྱེན་ཇི་ལྟ་བ་དང་། ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་སྨིན་པས་

སོ། །ཐ་མས་ནི་གནས་ངན་ལེན་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་གྱི་དུས་ཀྱིས་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །གནས་ངན་ལེནེ་རྣམ་པ་གསུམ་གང་ཞེ་ན། ངན་སོང་ལ་མི་དགའ་བའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ལྤགས་ཤུན་ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་གང་སྤངས་པས་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། སྦྱོར་བ་བྱེད་པས་ན་ཡང་མི་དགའ་བ་དང་འདྲེ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཕྲ་མོ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་སྤངས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་མོ་ཡང་ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་ཞིང་། བག་ལ་ཉལ་ཡང་དག་པར་འཇོམས་པར་ནི་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་སྙིང་པོ་ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་སྤངས་པས་མི་ཤེས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཡང་དག་པར་འཇོམོས་ཤིང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ཏེ། སྤྲུལ་པ་དང་། སྨོན་ལམ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་སྤྲུལ་པ་ནི་འདུལ་བའི་དབང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་དང་དེར་ཉན་
ཐོས་སྤྲུལ་པ་སྤྲུལ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་སྨོནོ་ལམ་ནི་གང་ཟག་ཉན་ཐོས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

792

ཀྱི་ཐེག་པ་པར་སྨོནོ་ལམ་བཏབ་པ། ཉན་ཐོས་ཞེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་འཇོག་པར་མཛད་
པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ནི་གང་ཟག་གང་རང་བཞིན་གྱིས་སྙིང་རྗེ་ཆུང་བ་
དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཇིགས་པ་དེ་རྒྱུ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་ཀྱང་མི་འདོད་ལ། གཞན་དག་གི་དོན་དུ་འཁོར་བ་ཡང་མི་འདོད་པས་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་དེས་ཉན་ཐོས་སུ་འདོགས་པར་མཛད་པ་སྟེ། དེ་མངོནོ་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིནི་

ཡང་རྣམ་པར་གཞག་པའི་བདེན་པ་དག་ལ་སྐྲག་པའི་རྣམ་པས་ཤས་ཆེར་འཇུག་པས་དེས་ན་དེ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །ཉན་ཐོས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རང་སངས་

རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིནི་ཏེ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་འབྱུང་བ་མེད་ཀྱང་མངོནོ་པར་
རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་འགྱུར་བས། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པའི་རྒྱུ་གསུམ་ཁོ་ནས་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་རབ་ཏུ་ཉམས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཉོན་
མོངས་པའི་རིམས་ནད་མེད་པ་ཙམ་འགོག་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ན། བདག་
ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཆུད་ཟོས་པར་འགྱུར་རོ། །མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སྐྲག་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ལ་ལ་ཞིག་རིམས་ཀྱིས་བཏབ་པར་
གྱུར་པ་ན། དེ་རིམས་ནད་བྱུང་ན་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་ནད་མེད་པར་འགྱུར་བ་མི་
ཤེས་པས་ལུས་ཐམས་ཅད་འགག་པར་འགྱུར་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་ཅིང་སྐྲག་པར་གྱུར་པ་ན། རིམས་ཀྱི་ནད་ལས་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་མི་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་དེ་རབ་ཏུ་
ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དང་འདྲ་བར་ཉན་ཐོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་
ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་རབ་ཏུ་ཉམས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

793

ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཟབ་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཐོས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་
པའི་རིམས་ནད་མེད་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་ཅིང་། བདག་ཉིད་ནད་མེད་པར་རློམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་རིམས་ཀྱིས་བཏབ་པར་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་
ནད་མེད་པར་རློམ་པར་བྱེད་པ་ན། རིམས་ཀྱི་ནད་ལས་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་མི་འགྱུར་
ཞིང་། རབ་ཏུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དང་འདྲ་བར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཡང་དེ་
བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དངོས་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལས་དུ་ཞིག་འཇིག་ཚོགས་ཡིན། དུ་

ཞིག་འཇིག་ཚོགས་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་མཚན་ནི་གཉི་ག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ནི་
འཇིག་ཚོགས་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ནི་འཇིག་ཚོགས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གཉི་ག་
ཡང་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འཇིག་ཚོགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྲིད་པ་དང་།
འཇིག་རྟེན་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ཁོ་ན་བཞི་དང་དངོས་པོ་ལྔ་པོ་དག་
ལས་དངོས་པོ་ལྔས་དེ་ཁོ་ན་དུ་དག་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་དང་། རིགས་པས་གྲགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ནི་དངོས་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་སོ། །ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ནི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་སོ། །ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་བཞི་དང་དངོས་པོ་ལྔ་པོ་དག་ལས། དངོས་པོ་ལྔས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་དུ་དག་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་
ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་
བསྡུས་སོ། །ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བཞི་དང་དངོས་པོ་ལྔ་པོ་
དག་ལས་དངོས་པོ་དུ་དག་གིས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དུ་དག་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

794

བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་སོ། །བཅོམོ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་ལས་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། དངོས་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཐ་སྙད་ལས་བྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བཅས་པ་ཉིད་ལས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་ལས་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། འདུལ་བའི་དབང་གིས་དེ་དང་དེར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་ལས་དགོངས་ནས་གསུངས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། དོནོ་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དོ། །མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལས་བྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིནི་པའི་ཕྱིར་
རྐྱེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། རང་མི་སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་
བྱའོ། །དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་གྱིས་མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་
ན་དགེ་སློང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པས་རུས་པའི་ཀེང་རུས་མང་པོ་ལ་མོས་པར་བྱས་ནས་རྣམ་པར་འཇིག་པར་མ་ནུས་པ་ན། རུས་པའི་ཀེང་རུས་དེ་ལ་རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བ་དང་འདྲ་བར། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་། དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་དངོས་པོ་ལྔ་པོ་དག་ནི་
མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མ་ཡིནི་པ་ཡང་། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

795

པ་ཉིད་དང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཅི་
རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་དང་མིང་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ཀྱིས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་གིས་ཀྱང་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལས་དགོངས་ནས་བདེན་པ་
གཅིག་སྟེ་གཉིས་པ་མེད་པར་སྨྲས་ཞེས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་ལས་དགོངས་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་འགགས་པ་དང་། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་ལས་དགོངས་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ལས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅི་ལས་དགོངས་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་ལས་དགོངས་ནས། གཟུགས་ན་ཡོད་དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ཡང་ཡོད་དེ། མི་རྟག་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་རྟག་པ་མེད་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ངོ་
ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པར་ཡོད་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་ལས་དགོངས་ནས།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

796

གཟུགས་ནི་ཡོད་དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ཡང་ཡོད་དེ། སྡུག་བསྔལ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་ལས་དགོངས་ནས། གཟུགས་ནི་ཡོད་དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ཡང་ཡོད་དེ། སྟོང་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དང་། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་སོ། །བྲལ་བ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་ཉིད་ལས་དགོངས་ནས་
བདག་མེད་པར་གསུངས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་ལས་དགོངས་ནས། གཟུགས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ལྟ་བ་དང་

ངེས་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉེ་བར་རྟོག་པའི་བར་དུ་བྱེད་པ་དེ་ལ་ནི་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྣང་

ཞིང་། དེ་ལ་མེད་པར་ཡང་སྣང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་ལས་དགོངས་ནས། དེ་ལ་གསོག་དང་གསོབ་དང་སྙིང་པོ་མེད་པར་ཡང་སྣང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལས་གོངས་ཏེ་གསུངས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་ལས་དགོངས་ནས། དེ་ལྟ་བས་ན་གང་ལ་མིག་ཀྱང་འགག་ཅིང་ཁ་དོག་གི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་བར་ཡང་འགག་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བའི་གནས་དེ་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ལས་ཀྱང་མ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

797

དགོངས་པར་གསུངས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་ལས་དགོངས་ནས། གང་གི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བཤིག་པར་གྱུར་པ་དེ་ཅི་ལ་བསྟེན་ཅིང་བསམ་གཏན་བྱེད་པ་ནི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ལས་ཀྱང་མ་དགོངས་པར་གསུངས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་ལས་དགོངས་ནས། མིག་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཟུགས་དང་། ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བར་གྱི་ཆོས་ཡིད་བདེ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་གནས་ལྟ་བུ་དག་ལ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དམ། བདེནེ་པ་ཉིད་དམ། མ་ནོར་བ་ཉིད་དམ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ལ། འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི། བདེན་པ་ཡིན་པར་བཀའ་སྩལ་ཏོ་ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་
ཐམས་ཅད་ལས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ལས་ཀྱང་མ་དགོངས་པར་གསུངས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་ལས་དགོངས་ནས། བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡུལ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པོ་ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའམ། ཡང་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ལས་ཀྱང་མ་དགོངས་པར་གསུངས་སོ། །དངོས་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལས་ཅིའི་ཕྱིར་དང་
པོ་ཁོ་ནར་རྒྱུ་མཚན་གདགས་པ་ལ་སོགས་པ་གོ་རིམིས་དེ་ལྟར་གདགས་པ་མཛད་ཅེ་
ན། སྨྲས་པ། གཞི་མེད་པ་ལ་མིང་གདགས་སུ་མི་རུང་བས་དེའི་ཕྱིར་དང་པོར་རྒྱུ་མཚན་གདགས་པ་མཛད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་གང་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འདོགས་པའམ། བྱེ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

798

བྲག་ཏུ་འདོགས་པར་ལས་དེ་འདོགས་པ་བྱེད་པས། དེའི་ཕྱིར་མིང་གདགས་པ་མཛད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་གང་གིས་རྒྱུ་མཚན་ནམ། མིང་ངམ། དེ་གཉི་ག་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འབྱུང་བས། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གདགས་པ་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གོ་རིམས་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་
ཕྱོགས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་དེ་དག་གིས་དེ་བཞིན་ཉིད་
མཐོང་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་མཐོང་ན་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གོ་རིམས་

ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་དེ་དག་གི་གོ་རིམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཁོ་ནའི་
དོན་གྱི་ལེའུའི་དངོས་པོའིོི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་རྫོགས་སོ།། །།
དེ་ཁོ་ནའི་དོན་རྣམ་པར་ཤེས་པར་འདོད་པས། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་བའི་སྡོམོ་ནི། རྟེན་དང་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་། །རྟེནེ་དང་རབ་དབྱེ་བརྟེནེ་པ་དང་། །ཕྲ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། །མིང་བརྗོད་ཇི་བཞིན་མངོན་པར་ཞེན། །ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་
གང་ཞེ་ན། ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཇི་ཙམ་དུ་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་གདགས་པའི་ཕྱིར་མིང་དང་བརྡ་ལས་བྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་

པའོ། །གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་
དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་མ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

799

ལས་རྣམ་པར་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ།
འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
གང་ལ་བརྟེནེ་ནས་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་མཚན་དང་མིང་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེནེ་ནས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ལ་བརྟེནེ་ནས་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་གཏན་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་ལས་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེར་ནི་དེའི་རྣམ་པར་དག་པ་འཐོབ་པ་ལས་དགོངས་ཏེ་
གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དེའི་མཚན་ཉིད་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདིར་ནི་དེའི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་། མིང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་མ་ཡིན། རྣམ་པར་བྱང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་
ཡོངས་སུ་རྟོག་པའོ། །དེ་ལ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

800

རྟོག་པ་དང་། གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་། འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའོ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དངོས་པོ་འདི་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །དངོས་པོ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །དངོས་པོ་འདི་ནི་མིག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །དངོས་པོ་འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་བར་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའོ། །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་འདི་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བའོ། །འདི་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའོ། །འདི་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཡང་མ་
ཡིན་པའོ། །འདི་ནི་བསྟན་དུ་ཡོད་པའོ། །འདི་ནི་བསྟན་དུ་མེད་པའོ། །འདི་ནི་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའོ། །འདི་ནི་ཐོགས་པ་མེད་པའོ། །འདི་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའོ། །འདི་ནི་ཟག་པ་མེད་པའོ། །འདི་ནི་འདུས་བྱས་སོ། །འདི་ནི་འདུས་མ་བྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་དེ་གཅིག་པུའི་བྱེ་བྲག་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། གཟུགས་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། ཕུང་པོ་ལྷག་མ་རྣམས་དང་སྐྱེ་
མཆེད་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་
དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་འདི་ནི་མིག་གི་གཟུང་བའོ། །འདི་ནི་རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་གཟུང་བའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་
གང་ཡིན་པ་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་འདི་དག་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་གཟུང་བའོ། །འདི་ནི་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་གཟུང་བའོ། །འདི་ནི་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་གཟུང་བའོ། །འདི་ནི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ཀྱི་གཟུང་བའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

801

གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་འདི་ནི་གཟུགས་འཛིན་པའོ། །གཟུགས་འདི་ནི་སྒྲ་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་དང་། ཆོས་འཛིན་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཚོར་
བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་འདི་དག་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ནི་གཟུགས་འཛིན་པའོ། །འདི་ནི་སྒྲ་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་དང་། ཆོས་འཛིནི་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་མིང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནི་
རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བྱེ་བྲག་མེད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཅན་ནོ། །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བའི་མིང་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཅན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།
གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཚོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པའི་མིང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ཆོས་སོ་སོ་བ་དེ་དག་ལ་མིང་ཚད་མེད་གྲངས་མེད་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡོངས་
སུ་རྟོག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་། ཞེ་སྡང་དང་བཅས་པ་དང་། གཏི་མུག་དང་བཅས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་དང་མ་བྲལ་བ་དང་། དད་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་།
འདུ་བྱེད་འདི་དག་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་། ཞེ་སྡང་དང་བཅས་པ་དང་། གཏི་མུག་དང་བཅས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་དག་དང་མ་བྲལ་བ་དང་། དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

802

ཆོས་རྣམས་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་རྣམ་
པར་བྱང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན། རྣམ་པར་བྱང་བ་ཡང་མ་ཡིན་

པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་འདི་ནི་གཟུང་བའོ། །འདི་ནི་འཛིན་པའོ། །ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་འདི་དག་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ནི་གཟུང་བའོ། །འདི་ནི་འཛིན་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་

དང་། གཞན་ཡང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྔར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མིང་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་། དོན་ལ་བརྟེན་པའི་མིང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་། མིང་ལ་བརྟེནེ་པའི་མིང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་། དོནོ་ལ་བརྟེནེ་པའི་དོནོ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་། དེ་གཉི་ག་ལ་བརྟེན་པའི་དེ་གཉི་གའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའོ། །དེ་ལ་མིང་ལ་བརྟེནེ་པའི་དོནོ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་འདི་ནི་གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་
པ་ཡིནི་ནོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་གང་ཡིནི་པ་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་
བྱེད་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་འདི་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དངོས་པོ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་གང་
ཡིནི་པའོ། །དེ་ལ་དོནོ་ལ་བརྟེནེ་པའི་མིང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དངོས་པོ་འདིའི་མིང་ནི་གཟུགས་ཞེས་བྱའི། དངོས་པོ་འདི་ནི་གཟུགས་མ་ཡིནི་ནོ་ཞེས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

803

ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། དངོས་པོ་འདིའི་མིང་ནི་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་
དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའི། དངོས་པོ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་གང་ཡིནི་པའོ། །དེ་ལ་མིང་ལ་བརྟེན་
པའི་མིང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། དངོས་པོ་མ་རྟོགས་པའི་མིང་གཟུགས་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་།

དངོས་པོ་མ་རྟོགས་པའི་མིང་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་གང་ཡིནི་པའོ། །དེ་ལ་
དོན་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མིང་ལས་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་མིང་དམིགས་ཀྱིས་མ་བསལ་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། མིང་མ་གཏོགས་པའི་ཚོར་བ་
དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། མིང་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དངོས་པོ་ལ་མིང་དམིགས་ཀྱིས་མ་བསལ་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་དེ་གཉི་ག་ལ་བརྟེན་པའི་དེ་གཉི་གའི་ངོ་བོ་
ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་འདིའི་མིང་

ནི་གཟུགས་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་
ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་འདིའི་

མིང་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཀུན་
བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་འཛིནི་པ་དང་། མིང་གི་བརྡས་འཛིན་པའོ། །དེ་ལ་མངོན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

804

པར་འདུ་བྱེད་པས་འཛིན་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྔར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བའི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། ཕྲད་པའི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། འབྲལ་བའི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། བཏང་སྙོམས་སུ་འཇོག་པའི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་མིང་གི་བརྡས་འཛིན་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཡི་གེ་མེད་པ་ལས་གྱུར་པ་དང་། ཡི་གེ་ལས་གྱུར་པའོ། །དེ་ལ་ཡི་གེ་མེད་པ་ལས་གྱུར་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ཅི་ཡིན། འདི་ཅི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་བྱ་
བར་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཡི་གེ་ལས་གྱུར་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ནི་འདི་དང་
འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའམ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ཞེས་བྱ་བའམ།
འདུས་བྱས་ཞེས་བྱ་བའམ། འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་བའམ། རྟག་ཅེས་བྱ་བའམ། མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བའམ། དགེ་ཞེས་བྱ་བའམ། མི་དགེ་ཞེས་བྱ་བའམ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའམ། དེ་ལྟ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཕྲ་བ་ལ་མངོན་
པར་ཞེན་པ་ཕྲ་བ་ནི་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་
མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་བདེ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། མཚན་མ་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའོ།། །།
བམ་པོ་སུམ་ཅུ་ལྔ་པ། དེ་ལ་བྱིས་པ་རྣམས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ལ་རྒྱུ་ལྔས་མིང་ཇི་ལྟ་བ་དང་བརྗོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་འདིའི་དངོས་པོ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་ན། ངོ་བོ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

805

ཉིད་གཟུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་ཀྱི། མིང་གཟུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ལན་འདེབས་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་ཀྱི། མིང་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་གཅིག་པུ་དབེན་
པར་སོང་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ན། དངོས་པོ་འདིའི་མཚན་ཉིད་ནི་གཟུགས་ཡིན་གྱི། མིང་ནི་
གཟུགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། དངོས་པོ་འདིའི་མཚན་
ཉིད་ནི་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི།
མིང་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་
ཡང་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེའི་མཚན་ཉིད་གཟུགས་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་
བྱེད་པའི་ཚེ། མ་རྙེད་པ་ན་མི་དགའ་ལ། མིང་གཟུགས་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་
བྱེད་པའི་ཚེ། མ་རྙེད་པ་ནི་མི་དགའ་བ་མེད་པ་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དངོས་པོ་དེའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་བྱེད་པའི་ཚེ། མ་རྙེད་པ་ལ་མི་དགའ་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་བྱེད་པའི་ཚེ། མ་རྙེད་ན་ནི་མི་དགའ་བ་མེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཚིག་ནི་མིང་ལ་འཇུག་ལ་མིང་ནི་དོནོ་ལ་འཇུག་སྟེ། དེ་ལ་མིང་གང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོནོ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོནོ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན།

འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། མིང་གང་འཛིན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

806

པའི་མཚན་ཉིད་བར་གྱི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱི་བར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མིང་གང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་
ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེ་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བར་གྱི་དོན་ལ་ཡང་འཇུག་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེས་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་མིང་རྣམས་ཀྱི་དོན་སོ་སོ་ཐ་དད་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་མི་དམིགས་པར་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་སོ་སོའི་དོན་ཐ་དད་པ་ལ་འཇུག་པའི་མིང་དེ་དག་ལས་མིང་གང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་དང་། མིང་གང་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་བར་གྱི་དོན་ལ་ཡང་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེ། དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་མེད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར། རེ་ཞིག་ཡོད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་ནི་མི་རུང་སྟེ། ཇི་ལྟར་མི་རུང་བ་དེ་ལྟར་ནི་སྔར་དངོས་པོ་བརྟགས་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེས་ན་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཏེ། གང་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་
པར་བྱེད་པ་ཡིནི་ནོ། །གང་སྒྲོ་འདོགས་ཤིང་འཛིནི་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མངོནོ་པར་ཞེན་པ་
ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་མིང་ཇི་ལྟ་བ་དང་། བརྗོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ལ་ངོ་བོ་
ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་ཡང་བྱིས་པ་ཐམས་
ཅད་ནི་མཚན་མ་ལ་བརྗོད་པས་བཅིངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིང་ཇི་ལྟ་བ་དང་། བརྗོད་
པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་

བྱ་སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་མཚན་མ་ལ་བརྗོད་པས་བཅིངས་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

807

པ། རིགས་པ་དང་ལུང་གིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རིགས་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བརྗོད་པ་མེད་པ་ན་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་མི་དམིགས་པ་དང་། བརྗོད་པ་དང་བཅས་པ་ན་དེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་རྒྱུ་ཅིག་ཡིན་

ནོ། །གཞན་ཡང་གཅིག་གི་སྐྱེ་བའི་གནས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་དངོས་པོ་
ལ་བརྟེནེ་ནས་བརྗོད་པ་སྐྱེ་བ་ཡང་དམིགས་ལ། བརྗོད་པ་ལ་བརྟེནེ་ནས་ཀྱང་དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་པ་དག་དངོས་པོ་ཡོད་ན། མིང་དུ་ཡང་བརྗོད་པས་རབ་ཏུ་རྟོག་པར་བྱེད་ཀྱི། དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་མི་ནུས་པས། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་དང་བརྗོད་པ་སྐྱེ་བར་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་བསམ་གཏན་པ་སོ་སོའི་བདག་ཉིད་ལ་
བསམ་གཏན་བྱེད་པ་ན། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཡིད་ལ་བརྗོད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་དང་ཆ་མཐུན་པའི་གཟུགས་བརྙན་དག་སྣང་བར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་ན་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་ཡང་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་བརྗོད་པའི་
གཉེན་པོ་མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པའི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་སྣང་བར་འགྱུར་ལ། ཉེ་བར་མི་གཏོད་པའི་སེམས་ནི་མི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་

མཚན་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྲིད་པར་འགྱུར་བས། རྣམ་གྲངས་དེས་ཀྱང་མཚན་མ་ལ་བརྗོད་པས་བཅིངས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ལུང་གང་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས། བྱིས་པ་རྨོངས་པའི་སེམས་ལྡན་པ། །མཚན་མ་དག་ལ་བརྗོད་པས་བཅིངས། །བརྗོད་པའི་འཆིང་ལས་རྣམ་གྲོལ་བ། །མཚན་མའི་དབང་ལྡན་ཐུབ་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

808

ཡིན། །ཡང་དག་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ། །ཡང་དག་ཤེས་ལ་རབ་ཏུ་གནས། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་མི་དམིགས་ཤིང་། །དེ་ཡི་གནས་ཀྱང་མཐོང་མི་འགྱུར། །ཡང་དག་ཤེས་པ་རྣམ་དག་དེ། །དེས་ན་ཡང་དག་རིག་ཅེས་བྱ། །འཛིནི་པ་གཉིས་དང་རྣམ་བྲལ་བ། །དེས་ན་གཉིས་སུ་མེད་ཅེས་བྱ། །ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་བདག་མེད་པ་ལ་མཁས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ཙམ་ལ་བདག་ཏུ་ཉེ་བར་འདོགས་པ་ཙམ་ཉིད་དུ་ལྟ་ཡང་། དེའི་བག་ལ་ཉལ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མི་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཚུལ་དེ་
བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །སྡོམ་ནི། བསྡུ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ནི། །ཡོངས་སུ་ཤེས་དང་དགོངས་པ་དང་། །སྤྱོད་ཡུལ་རྟོག་དང་རྗེས་འཇུག་དང་། །རྣམ་པར་རྟེན་ནི་ཐ་མ་
ཡིན། །ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དང་རྒྱུ་མཚན་དང་། མིང་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ལྔ་པོ་དག་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་ཆོས་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལས་དུ་དག་གིས་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྡུས་སོ། །ངོ་བོ་ཉིད་གཉིས་པ་དུ་དག་གིས་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། བཞིས་སོ། །ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་པ་དུ་དག་གིས་བསྡུས་ཤེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་གིས་སོ། །གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་བསྡུས་པ་ཡང་ཡིན་ན། དེས་ན་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་ལ་མངོནོ་པར་ཞེན་པ་ལ་བརྟེནེ་ནས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གང་སྨྲས་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེར་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བའི་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བསམས་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བ་ནི། དེ་ལ་མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

809

འགྱུར་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་
གསུམ་པོ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ་ལ། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་
དང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་མི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་
ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཁོ་ནས་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་
དམ་པ་ཡིནི་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངོ་བོ་
ཉིད་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་དུ་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དག་ཡིནི་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
ཐམས་ཅད་དོ། །དུ་ཞིག་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་གོ །དུ་ཞིག་
ཐོབ་པར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་གོ །ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་
དྲང་བའི་དོནོ་གྱི་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོནོ་ཀྱང་དྲང་བར་བྱའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཚད་མེད་པ་བརྟན་པ་དང་
ལྡན་པ་དག་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་དག་གི་དོན་ཀྱང་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་དེའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ཏེ། ཀུན་བརྟགས་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། གཟོད་མ་ནས་མི་སྐྱེ་བ་ལ་བཟོད་པ་རྣམ་པར་གཞག་གོ །གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། རང་མི་སྐྱེ་བ་ལ་བཟོད་པ་རྣམ་པར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

810

གཞག་གོ །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་དྲི་མ་མི་སྐྱེ་བ་ལ་བཟོད་པ་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། དེ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་

པར་རིག་པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པར་གཞག་གོ །གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྨོན་པ་མེད་པ་རྣམ་པར་གཞག་གོ །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་མཚན་མ་མེད་པ་རྣམ་པར་གཞག་གོ །ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བྱིས་པའི་ཤེས་པའམ། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སམ། ཤེས་པ་གང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཤེས་
པ་གང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་གཉི་གའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་ཡིན་མོད་ཀྱི།
འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འཇིག་རྟེནེ་ལས་འདས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་མ་ཡིནི་ནོ། །ཡོངས་སུ་
གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཤེས་པ་གང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འཕགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
པ་མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བའམ། མཚན་མ་མེད་པ་ལ་སྤྱོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རྟོགས་པ་ནི་མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་པས་རྟོགས་པ་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་སྤྱོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིནི་དུ་གཞན་

གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

811

བྱའོ། །ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གང་གི་རྗེས་སུ་འཇུག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་གོ །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གང་རྣམ་པར་འཇིག་པར་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པར་འཇིག་པར་བྱེད་དོ། །ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཇི་ཙམ་དུ་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་འདོགས་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་
བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མངོནོ་པར་ཞེན་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སད་པ་དང་། དེ་ལ་གོམོས་པའི་བག་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་བའོ། །གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། འདིའི་

རྣམ་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་རྒྱུ་མཚན་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་གཞན་གྱི་
དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཀུན་ནས་བསླང་བ་དང་། དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པས་ཀུན་ནས་བསླང་བའོ། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་རོ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་རྣམ་པ་
རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་གཞག་པ་མེད་དོ། །ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ལ་བརྟེནེ་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དངོས་པོ་གསུམ་ལ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་དང་མིང་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལའོ། །གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ལ་བརྟེན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

812

ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་ཉིད་དང་། བདག་གི་རྒྱུ་མཚན་མཐུན་པ་ལའོ། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ལ་བརྟེན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། མི་གནས་པ་དང་། མི་རྟེན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །སྡོམ་ནི། མེད་དང་ལས་དང་ཕྲ་སོགས་དང་། །ལུས་མེད་སྐྱེ་དང་མངོན་ཞེན་དང་། །ཡོངས་སུ་ཤེས་དང་ཀུན་ཉོན་མོངས། །སྡུག་བསྔལ་འདྲ་དང་བརྟེན་པ་ཡིན། །གལ་ཏེ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་ན་ཉེས་པ་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཐ་སྙད་མེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་མེད་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་མེད་ལ། རྣམ་པར་བྱང་བ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ན་ཉེས་པ་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་བསྩལ་མི་དགོས་པར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། དེ་མེད་ན་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཡང་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ན་ཉེས་པ་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་དུ་དག་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ལྔ་སྟེ། གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་ཐ་སྙད་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། གང་ཟག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་གཉི་ག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་གནས་ངན་ལེན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པའོ། །གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་དུ་དག་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ལྔ་ཁོ་ན་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

813

ཉིད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། གང་ཟག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། དེ་གཉི་ག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་དུ་དག་བྱེད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ལྔ་སྟེ། དེ་གཉི་གའི་ལས་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་དག་གི་གཉེན་པོ་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཕྲ་བར་བརྗོད་པར་
བྱའམ། རགས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཕྲ་བར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཕྲ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བར་དཀའ་བ་དང་། ཉེ་བར་མཚོན་དཀའ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་

ནོ། །གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཕྲ་བར་བརྗོད་པར་བྱའམ། རགས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རགས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་མཐོང་བར་དཀའ་བ་དང་། ཉེ་བར་མཚོན་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཕྲ་བར་བརྗོད་
པར་བྱའམ། རགས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མཆོག་ཏུ་ཕྲ་བར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །མཆོག་ཏུ་ཕྲ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཆོག་ཏུ་མཐོང་བར་དཀའ་བ་དང་། མཆོག་
ཏུ་ཉེ་བར་མཚོན་པར་དཀའ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་དུ་
ཞིག་ལུས་མེད་པ་ཡིན་ལ། ལུས་དང་བཅས་པ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ། གཅིག་གོ །དུ་ཞིག་ལུས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། ལུས་དང་བཅས་པ་དང་།

ལུས་མེད་པར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་གོ །དུ་ཞིག་ལུས་དང་བཅས་པ་ཡིནི་ལ། འཇུག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིནི་པ་དག་ཡིནི་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་
གོ །དུ་ཞིག་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
གཅིག་གོ །དུ་ཞིག་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དག་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

814

ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་གོ །དུ་ཞིག་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ལ། སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་
དག་སྐྱེས་པར་མི་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་གོ །ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་ལ། མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུར་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་སད་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའམ། དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་དང་། དེ་བག་ལ་ཉལ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའམ། དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའོ། །དེ་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་བརྡ་ལས་བྱུང་བའི་མིང་ལ་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་སད་པ་ཡིན་

པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མིང་ཙམ་ལ་མཁས་པ་འདི་ནི་མིང་ཙམ་ཡིན་གྱི། འདི་ནི་
ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་ནི་དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པར་ཡིན་པར་

རིག་པར་བྱའོ། །བག་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་དེ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཇི་སྲིད་དུ་བག་ཆགས་གནས་ངན་ལེན་དེ་སྤོངས་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ནི་དེ་བག་ལ་ཉལ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ནོ། །སྤངས་པ་ནི་དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་

རིག་པར་བྱའོ། །གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། དེ་ལ་མངོནོ་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུར་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སད་པས། དེའི་རང་བཞིན་དང་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་
བྱེད་པ་ནི་དང་པོའི་དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ནོ། །མཚན་མ་ཙམ་སྟེ་དེའི་རང་
བཞིན་དང་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ནི་དེ་ལ་མངོན་པར་
ཞེན་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །མཚན་མའི་འཆིང་བ་མ་སྤངས་པ་མཚན་མ་ལ་དམིགས་པ་
ནི་གཉིས་པའི་དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ནོ། །མཚན་མའི་འཆིང་བ་སྤངས་པ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

815

མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་མཚན་མར་མི་དམིགས་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ནི་དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་

རིག་པར་བྱའོ། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མངོནོ་པར་ཞེན་པ་དང་། དེ་ལ་མངོནོ་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུར་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ནི་མངོནོ་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དབྱིངས་དེ་ནི་མངོན་
པར་ཞེན་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་མཐོང་བ་དང་། རེག་
པ་དང་། མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་ལ་མངོན་དུ་བྱས་པར་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་མངོན་པར་ཞེན་པ་གང་ཡིནི་པ་དེ་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་
བོ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མིང་ཙམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཀུན་བརྟགས་པ་ཙམ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་འགགས་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་
དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། འདས་པ་མ་ཡིན་པ་

དང་། མ་འོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་

དང་། མི་ལྡན་པ་མ་ཡིནི་པ་དང་། མ་བཅིངས་པ་དང་། མ་གྲོལ་བ་དང་། བདེ་བ་མ་ཡིནི་

པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན། བདེ་བ་ཡང་མ་
ཡིན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་མཁའ་ལྟར་རོ་གཅིག་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

816

ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། བརྗོད་པར་བྱ་བ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཕུང་པོའི་དངོས་པོ་དང་། ཁམས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་དང་། གནས་
དང་གནས་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་དང་། དབང་པོའི་དངོས་པོ་དང་། ལས་ཀྱི་དངོས་པོ་
དང་། ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོནོ་མོངས་པའི་དངོས་པོ་དང་། སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་དང་། ངན་འགྲོའི་དངོས་པོ་དང་། བདེ་འགྲོའི་དངོས་པོ་དང་། སྐྱེ་གནས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། རིགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། སེམེས་ཅན་དམྱལ་བའི་དངོས་པོ་དང་། དུད་འགྲོའིོི་དངོས་པོ་དང་། ཡི་དྭགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། གླིང་གི་དངོས་པོ་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བར་གྱི་དངོས་པོ་དང་། ཚངས་རིས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་དངོས་པོ་དང་། ནམ་མཁའ་མཐའ་
ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིནི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་
གྱི་དངོས་པོ་དང་། དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དངོས་པོ་དང་། ཆོས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དངོས་པོ་དང་། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་དངོས་པོ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་དངོས་པོ་དང་། བསྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་དངོས་པོ་དང་། རྒྱུན་”དུ1

་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་དང་། དགྲ་བཅོམོ་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་གྱི་དངོས་
པོ་དང་། རང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པའི་དངོས་པོ་དང་། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དངོས་པོ་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པའི་དངོས་པོ་དང་། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གི་བར་
1མ་ཕྱི། ༢༦ན༢ན། ཏུ * དུ

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

817

གྱི་དངོས་པོ་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཚད་མེད་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་དངོས་པོ་དང་། འདུ་ཤེས་བསྒོམ་པའི་དངོས་པོ་དང་། རྗེས་སུ་དྲན་པ་བསྒོམ་པའི་དངོས་པོ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བསྒོམ་པའི་དངོས་པོ་དང་། སྟོབས་དང་། མི་འཇིགས་པ་དང་། སྨོན་ནས་ཤེས་པ་དང་། བསྲུངས་པ་མེད་པ་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་དང་། མཚན་དང་། དཔེ་བྱད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་། མཆོག་མཁྱེན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་སྒྱུ་མ་དང་། རྨི་ལམ་དང་། མིག་ཡོར་དང་། བྲག་ཅ་དང་། ཆུ་ཟླ་དང་། གཟུགས་བརྙན་དང་། སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དབུ་བ་རྡོས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཆུའི་ཆུ་བུར་ལྟ་བུ་དང་། སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང་། ཆུ་ཤིང་གི་སྡོང་པོ་ལྟ་བུ་དང་། སྨྱོན་པ་ལྟ་བུ་དང་། མྱོས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཤེད་མ་ལྟ་བུ་དང་།
གཅིན་ལྡུད་པའི་དགྲ་བོ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་གྱི་བུ་ལྟ་བུ་དང་། སྦྲུལ་གྱི་པྲོག་མ་ལྟ་བུ་དང་། སྟོང་པ་དང་། སྨོན་པ་མེད་པ་དང་། དབེན་པ་དང་། གཟུང་བ་མེད་པ་དང་། གསོག་དང་། གསོབ་དང་། སྙིང་པོ་མེད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲངས་དག་གིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྔར་བསྟན་པའི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་
དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་མེད་པ་དང་། བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་། གནས་མེད་པ་དང་། གཞི་མེད་པ་དང་། སྣང་བ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ་དང་། རྟེན་མེད་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

818

པ་དང་། བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། སྤྲོས་པ་མེད་པ་དང་། བླང་བ་མེད་པ་དང་། དོར་བ་མེད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲངས་དག་གིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་དུ་ཞིག་བདག་ཉིད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ལ། གཞན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
གཅིག་གོ །དུ་ཞིག་བདག་ཉིད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
གཅིག་གོ །དུ་ཞིག་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱིར་
འཇུག་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་གོ །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིནི་དུ་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡང་དེ་བཞིནི་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཇི་འདྲ་བ་ཡིནི་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ནམ་མཁའ་དང་འདྲའོ། །གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཇི་
འདྲ་བ་ཡིནི་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཤེད་མ་དང་། ཕྱིར་རྒོལ་བ་དང་འདྲའོ། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཇི་འདྲ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། མི་ཟད་པའི་གཏེར་ཆེན་པོ་དང་
འདྲའོ། །ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཇི་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཡིན་

ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བརྟེནེ་ནས་སོ། །གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཇི་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་དབང་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་
ནས་སོ། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཇི་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ། ཉོན་མོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། རྟག་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །དེ་ཁོ་ནའི་དོན་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་

པར་རིག་པར་བྱ། ཅི་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ལས་སམ། ཡང་དག་པར་འདས་པ་ལས་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

819

སམ། དངོས་པོ་མེད་པ་ལས་སམ། རང་བཞིན་ལས་སམ། དམིགས་པ་ལ་མངོན་པར་
འདུ་བྱེད་པ་ལས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ལས་ཡིན་ན་ནི་
དེས་ན་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱར་མི་རུང་སྟེ། གཉིད་ལོག་པ་
དང་། མྱོས་པ་དང་། རབ་ཏུ་མྱོས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་
ཡང་དག་པར་འདས་པ་ལས་ཡིན་ན་ནི་དེས་ན་ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་དང་།
སེམེ ས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིནི་ནོ་ཞེས་གང་གསུངས་པའི་
གཞུང་དང་ཇི་ལྟར་འགལ་བར་མི་འགྱུར། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མེད་པ་ལས་ཡིན་ན་ནི་
དེས་ན་ཤེས་རབ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་

ལས་ཡིན་ན་ནི་དེས་ན་ཤེས་རབ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པར་རྙོག་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་མི་འགྱུར། གལ་ཏེ་དམིགས་པ་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལ་
ཡིན་ན་ནི་ནི་དེས་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་ལ་ཇི་ལྟར་སྐུར་པ་བཏབ་པར་མི་འགྱུར། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དེ་དག་མི་རིགས་པ་ཡིན་

ན། ཇི་ལྟར་ཤེས་རབ་དེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་
ནི་དམིགས་པ་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དམིགས་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་ཀྱང་སྔོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་
གང་གི་ཚེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་
ཚེ། དམིགས་པའི་མཚན་མ་དེས་མངོན་སུམ་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། དེ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ལེའུའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་རྫོགས་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

820

སོ།། །།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ནི་རྒྱུ་ལྔས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། རྟོག་གེ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་ན་དཔེ་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། མཐུ་དེ་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱང་བ་བྱས་པ་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པའི་སེམས་དང་གཅིག་ཏུ་ཆ་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མཉམ་
པར་གཞག་པའི་ས་པའི་སེམས་དང་འབྲེལ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱོད་པ་བཅུ་པོ་འདི་དག་ནི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དག་ཡི་གེར་འདྲིར་བཅུག་སྟེ་འཛིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཆོད་པ་
དང་། གཞན་དག་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། སྟོན་པ་ན་གུས་པར་བྱས་ཏེ་ཉན་པ་དང་། བདག་
ཉིད་ཀློག་པ་དང་། དེ་བཞིནི་དུ་ཀུན་ཆུབ་པར་ལུང་ནོད་པ་དང་། ལུང་ཕོག་པ་རྣམས་རྒྱ་
ཆེར་དབྱངས་ཀྱིས་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དང་། གཞན་དག་ལ་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་དང་། གཅིག་པུ་དབེན་པར་སོང་སྟེ་སེམས་པ་དང་། འཇལ་བ་དང་། ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྒོམ་པའི་རྣམ་པས་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །ཆོས་སྤྱོད་པ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ལས་དུ་ཞིག་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བའི་ལམ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ།
ཐམས་ཅད་དོ། །དུ་ཞིག་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་སྟེ་དགུ་པའོ། །དུ་
ཞིག་སྒྲིབ་པའི་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་ཡིནི་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཅིག་སྟེ་བཅུ་པའོ། །དེ་ལྟ་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

821

བུ་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞུང་ལྷག་མ་ནི་མི་སྣང་ངོ་། །ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྡུས་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། མཐུ་དང་། ཐབས་དང་། འཇུག་པ་དང་། ལྡོག་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཡིན། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་
ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་གནས་གྱུར་པ་
གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་བཞིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འཇུག་པའི་གནས་དང་། མི་འཇུག་པའི་གནས་དང་། ཤེས་བྱ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་འབྲས་བུ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་འཇུག་པའི་གནས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མངའ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་འཇུག་པའི་
གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཏེ་གནས་གྱུར་པ་དེ་ལ་མ་བརྟེན་པར་
ལམ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་གནས་གྱུར་པ་མེད་ཀྱང་། འཇུག་པར་གྱུར་ན་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་མི་འཇུག་པའི་གནས་ནི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་མི་འཇུག་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཏེ་གནས་གྱུར་པ་དེ་ལ་མ་བརྟེན་པར་
རྐྱེན་ཚོགས་ཀྱང་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་མི་འཇུག་པ་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཤེས་བྱ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཤེས་བྱའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལེགས་པར་རྟོག་པའི་འབྲས་བུ་
ནི་གནས་གྱུར་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་ཟིན་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། དགག་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

822

པར་བྱ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་མནན་པའི་ཕྱིར་གནས་གྱུར་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་དུ་ཟིན་
ན་མི་རྟག་པ་དང་བསམ་དུ་རུང་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་ནི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་

ནོ། །བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཡུལ་དང་། གནས་པ་དང་། གཅིག་པ་ཉིད་དང་། ཐ་དད་པ་ཉིད་དང་། བྱ་བ་བསྒྲུབ་པས་སོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་སམ།
གཟུགས་ལས་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའམ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། སའི་ཁམས་སམ། སའི་ཁམས་ལས་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། ཆུའི་ཁམས་དང་། མེའི་ཁམས་དང་། རླུང་གི་ཁམས་སམ། རླུང་གི་ཁམས་ལས་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་དམ། མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དམ། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། དངོས་པོའམ། དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ཡུལ་ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདོད་
པའི་ཁམས་སམ། འདོད་པའི་ཁམས་ལས་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

823

ཁྱབ་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སམ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ལས་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སམ། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ལས་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། མི་རྣམས་སམ། མི་རྣམས་ལས་གཞན་ནམ། ལྷ་རྣམས་སམ། ལྷ་རྣམས་ལས་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། ཤར་ཕྱོགས་སམ། ཤར་ཕྱོགས་ལས་གཞན་ནམ། ལྷོ་དང་། ནུབ་དང་། བྱང་དང་། འོག་དང་། སྟེང་དང་། ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་སམ། ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་ལས་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བདེ་བར་
གནས་པ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུས་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། ཞི་བར་གནས་པ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུས་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་པ་འདི་དང་། འདི་ལྟ་བུས་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། སེམས་མེད་པའི་གནས་པ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུས་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། ལྷ་དང་ཚངས་པའི་གནས་པ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུས་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། འཕགས་པའི་གནས་པ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུས་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིནི་ནོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གཅིག་པ་ཉིད་དང་། ཐ་དད་པ་
ཉིད་ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་
གཅིག་ལ་གནས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཅི་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་ནམ། ཐ་དད་པ་ཉིད་
ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་བསྒྲུབ་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

824

ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁམས་མཉམ་པ་དང་།
ཡེ་ཤེས་དང་། མགྱོགས་པ་དང་། སྟོབས་དང་། ཕ་རོལ་གནོནོ་པ་མཉམ་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པ་རྣམས་གནས་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་ལྟ་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་བལྟ་
བར་བྱ་བ་སྟེ། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན་གྱིས་ཚིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པས་དེའི་ཕྱིར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ན་དེའི་དཔེ་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །མཐུ་གང་ཞེ་ན། མདོར་
བསྡུ་ན་དབང་བཅུ་ལ་མཐུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚེ་ལ་དབང་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། སའི་དངོས་གཞིར་བསྟན་པ་ཡིནི་ནོ། །ཐབས་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན་སྤྲུལ་པ་རྣམ་པ་བཞི་
ནི་ཐབས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མ་སྨིན་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་

བའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་སྤྲུལ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་

པ་རྣམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་འཛམ་བུའི་གླིང་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་ཅིག་ཅར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་
སྤྲུལ་པའི་ཐབས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་འདུལ་བ་རྣམས་ལ་དེ་སྤྲུལ་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདུལ་བ་རྣམས་ལ་དེ་སྤྲུལ་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ནི་ཕྱོགས་བཅུར་སྤྲུལ་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་
རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེའི་མོད་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་གཏན་དུ་འཇུག་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

825

པའོ། །དེ་ལ་དེའི་མོད་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཇི་སྲིད་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་མ་སྨིན་

ཞིང་རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བ་དེ་སྲིད་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་འཇུག་པའོ། །དེ་ལ་དེ་གཏན་དུ་འཇུག་པ་ནི་ཇི་ལྟར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་ཟད་ཅིང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། འཇིག་རྟེནེ་ཇི་སྲིད་ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་སེམེས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པར་མཛད་པའོ། །དེ་ལ་ལྡོག་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེའི་མོད་ལ་ལྡོག་པ་དང་། དེ་གཏན་ལྡོག་པའོ། །དེ་ལ་དེའི་མོད་ལ་ལྡོག་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྨིན་ཅིང་རྣམ་པར་
གྲོལ་བར་གྱུར་པ་ནི་དེའི་མོད་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པས་ལྡོག་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་དེ་གཏན་ལྡོག་པ་ནི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་སྡུག་བསྔལ་གནས་དང་བཅས་པ་གཏན་ཟད་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་ན་བསྟོད་པ་བྱེད་པ་དེ་བཞིནི་གཤེགས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཡིནི་ཞེ་ན།
ཇི་ལྟར་བསྟོད་ན་བདག་ཉིད་ལ་ཕན་པར་སྤྱོད་པས་ཡིན་གྱི། བསྟོད་པ་དག་གིས་ནི་མ་
ཡིནི་ནོ། །གཞན་དུ་ན་དེ་བཞིནི་གཤེགས་པ་ནི་བསྟོད་པ་དག་གིས་གཡོ་བར་མཛད་དེ།
འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་དགེ་བ་མི་སྤྱོམས་པ་དང་། མཆོག་ཏུ་འདོད་ཆེན་
ཆུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བསྟོད་པ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ལ་
ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ནི་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཡིནི་ཏེ། བསྟོད་པ་བྱེད་པ་བདག་
ཉིད་ཁོ་ན་འབའ་ཞིག་ལ་ཕན་པར་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ན་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིནི་པ་དང་། དེ་བཞིནི་གཤེགས་པ་བཞེད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་
བ་ལ་ཕན་གདགས་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིནི་པ་སྟེ། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིནི་གཤེགས་པ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

826

ལ་བསྟོད་པ་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་བདག་ཉིད་ལ་ཕན་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིནི་ལ། ཇི་ལྟ་
ཇི་ལྟར་བདག་ཉིད་ལ་ཕན་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་
མཆོད་པས་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་གཉིས་དང་ལྡན་
པའི་བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་མི་ཟད་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་བཞེད་པའི་དངོས་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་། མི་བཞེད་པའི་དངོས་པོ་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་གིས་བསྡུས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མཐའ་དག་དང་། དྲི་མ་མེད་པ་དག་དང་། མི་གཡོ་བ་དང་། མི་མཉམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་ལས་ཅན་དང་། མཐུས་སོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་མཐའ་དག་གིས་ཤེ་ན། འདི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཡོནོ་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་ཡིནི་ཏེ། འཇིག་རྟེནེ་ལས་འདས་པའི་
ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཀྱང་། ངག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་ཡིན་པས།

གང་གི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསྟོད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་
དེའི་ཕྱིར་བསྟོད་པར་འོས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་དྲི་མ་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡོན་ཏན་
གྱི་དྲི་མ་ནི་བདུན་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་། ཡིད་གཉིས་དང་། ང་
རྒྱལ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་དང་། སེར་སྣའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་
ནི་དེ་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མི་མངའ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་ནི་བདག་ལ་གཞན་དག་གིས་འདི་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ཤེས་པར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་དུ་ཡོན་ཏན་དག་གིས་གཞན་ལས་ཤེས་ཀྱི་ཁེ་ཚོལ་བར་མི་མཛད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དེ་དག་ལ་བལྟ་བས་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་མཛད་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

827

པ་དང་། ཡོན་ཏན་དེ་དག་ལ་འདི་དག་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནམ་སྐྱོན་ཡིན་སྙམ་དུ་ཡིད་
གཉིས་མི་མངའ་བ་དང་། ཡོནོ་ཏན་དེ་དག་གིས་བདག་ཉིད་གཞན་དག་དང་བསྐྲུན་ཅིང་ཡོངས་སུ་འཇལ་བར་མི་མཛད་པ་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་གཟིགས་པ་ན་རྒྱགས་པ་དང་། རྒོད་པ་དང་། དགའ་བ་སྐྱེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཡོན་ཏན་དེ་དག་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དེ་དག་ལ་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཤིན་ཏུ་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པའི་སེམས་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་མི་གཡོ་བས་ཤེ་ན། དེ་བཞིན་

གཤེགས་པའི་ཡོནོ་ཏན་མི་ཟད་པ་རྣམས་ནི་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མི་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདུད་རྣམས་ཀྱིས་མི་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོམ་རྐུན་པ་དག་གིས་མི་འཕྲོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེ་དུ་རྣམས་ཀྱིས་མི་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མི་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ས་དང་། ཆུ་དང་། མེ་དང་། རླུང་གིས་མི་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚེ་ཟད་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་མི་ཟད་པ་སྟེ། དེས་ན་དེ་དག་མི་གཡོ་བའོ། །ཇི་ལྟར་མི་མཉམ་པས་ཤེ་ན། མཐུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྣ་ཚོགས་དག་གིས་སེམེས་ཅན་དག་པ་དང་མ་དག་པ་རྣམས་དང་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་དེ་དག་མི་མཉམ་
པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་ལས་ཅན་གྱིས་ཤེ་ན། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བརྙེས་པ་སྤངས་ནས། གཞན་གྱི་དོན་ལ་སྦྱོར་བ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་དེ་དག་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་ལས་ཅན་ཡིན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

828

ནོ། །ཇི་ལྟར་མཐུས་ཤེ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་སྨོན་ལམ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཐབས་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་པ་ལ་ཡང་དག་པར་གཏོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་སྐྱབས་ཀྱི་
འོས་ཡིན་ལ། ལྷ་རྣམས་སྐྱབས་ཀྱི་འོས་མ་ཡིན་པ་ནི་རྒྱུ་ལྔས་རིག་པར་བྱ་བ་སྟེ། ལྔ་
གང་ཞེ་ན། རྟགས་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ལས་དང་། ཆོས་དང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུས་སོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་རྟགས་ལས་ཤེ་ན། ལྷ་རྣམས་ནི་བལྟར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་བྱར་མེད་པ་དང་། དྲག་པོ་ཆ་བྱད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པ་
དང་། བག་མེད་པ་ལ་བརྟེནེ་པའི་ཕྱིར་སྲེད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དོནོ་ལ་མི་བལྟ་བའི་ཕྱིར་སྙིང་རྗེ་མེད་པ་དང་། བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་དོནོ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཇི་ལྟར་རྟགས་ལས་སྐྱབས་
ཀྱི་འོས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། བལྟར་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་བྱར་ཡོད་པ་
དང་། རབ་ཏུ་ཞི་བའི་ཆ་བྱད་མངའ་བའི་ཕྱིར་འཇིགས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། བག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྲེད་པ་མི་མངའ་བ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་ལ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཐུགས་རྗེ་དང་བཅས་པ་དང་། བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་མཁྱེནེ་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་ཁོ་ནའི་དོནོ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྟགས་ལྔས་སྐྱབས་ཀྱི་འོས་ཁོ་ན་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་བྲལ་ཞིང་བསྙེངས་པ་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་མཛད་པ་དང་། ཕན་འདོགས་པ་དང་གནོད་པ་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མཉམ་པར་ཕན་པའི་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

829

ཐུགས་མངའ་བ་དང་། ཕོ་བྲང་དང་བཙུན་མོ་དང་སྲས་དང་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ལ་ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་བཏང་བས་དབང་པོ་ཞི་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་ངེས་པར་འགྲེལ་པར་མཛད་པས་སོ། །ཇི་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཤེ་ན། དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་ཀྱང་དུལ་བ་
ཡིན་ལ་འདུལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་པར་ཡང་འོས་ཀྱི། ལྷ་རྣམས་ནི་ཟག་པ་དང་ལྡན་པ་
ཡིན་པས་གདུལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་འདུལ་བར་བྱེད་པའི་འོས་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་
ལས་ལས་ཤེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་གནས་པར་མཛད་པའི་ཕྲིན་ལས་ཅན་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་ཕྲིན་
ལས་ཅན་ཡིན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ནི་འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གནས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་འཚེ་བའི་ལས་ཅན་ཡིན་པར་སྣང་ངོ་། །ཇི་
ལྟར་ཆོས་ལས་ཤེ་ན། འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་གི་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུའི་
བྱེད་པ་མེད་ན་ལྷ་རྣམས་ལ་གུས་པ་དམ་པོས་ཞེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ལ། སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་གུས་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ལས་ཤེ་ན། འདི་ལ་ལྷ་ཉིད་ནི་ལྷ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱིས་སམ། དེ་ཉིད་ལ་མཆོད་པས་སམ། རྒྱུ་མེད་པས་འཐོབ་པར་འགྱུར་གྲང་ན། གལ་ཏེ་ལྷ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱིས་ཡིན་ན་ནི་དེས་ན་
རང་གི་ལས་ཉིད་སྐྱབས་ཀྱི་འོས་ཡིན་གྱི། ལྷ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་མེད་
པས་ཡིན་ན་ནི་དེས་ན་རྒྱུ་མེད་པ་ཉིད་སྐྱབས་ཀྱི་འོས་ཡིན་གྱི། ལྷ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

830

ནོ། །གལ་ཏེ་ལྷ་མཆོད་པས་ཡིན་ན་ནི་དེས་ན་ལྷ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་མཆོད་པ་ཉིད་དམ་ལྷ་ཉིད་
དམ་དེ་གཉི་ག་ཡིན་པར་འགྱུར་གྲང་ན། གལ་ཏེ་མཆོད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་དེས་ན་
མཆོད་པ་གང་ཡང་རུང་བས་ལྷ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་ལྷ་ཉིད་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ལྷ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་ན་ནི་དེས་ན་ལྷ་མཆོད་པ་མེད་པར་ཡང་ལྷ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷ་
ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མཆོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་གཉི་གས་ཡིན་ན་ནི་དེས་ན་མཆོད་པས་ཕན་བཏགས་པའི་ལྷ་ཉིད་གང་སེམས་པར་
བྱེད་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྷ་དེས་བསམ་པ་རྣམ་པ་བདུན་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་འཁྲུལ་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མཆོད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཕན་བཏགས་པ་དང་། མོས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཕན་བཏགས་པ་དང་། དེ་ལ་མ་མོས་པ་རྣམས་མོས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ལྷ་ཉིད་ཁས་བླངས་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་དང་། ལྷ་མ་ཡིནི་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འཇིག་པ་དང་། འཆི་
འཕོ་ལ་བསམ་པ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་དག་པ་ནི་བཞི་སྟེ། མིང་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ངག་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། རྟགས་རྣམ་པར་དག་པའོ། །དེ་ལ་རྟགས་ནི་མཐུ་དང་། ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པ་དང་། ལུང་སྟོནོ་པ་དང་། གདུལ་དཀའ་བ་འདུལ་བ་དང་། ལྷ་དང་མི་རྣམས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་དང་། ངེས་པར་འབྱིན་པའི་གདམས་ངག་སྟོན་པ་དང་། མུ་སྟེགས་ཅན་ཕམ་
པར་བྱེད་པའོ། །ཇི་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མིང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པར་འདོགས་པ་བཏགས་པ་ལས་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། རྫས་ལས་མ་ཡིན་པར་

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། སྟོད།

831

ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་ཞེ་ན། མངོན་པར་བརྗོད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་གོམས་པའི་མིང་ལ་གནས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་གང་གིས་ཡོད་པ་དེ་ནི་བདག་ཉིད་དེས་རྫས་དང་དོན་དམ་པ་གཉི་གར་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་ཆོས་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་དེས་ཀུན་བརྟགས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བཏགས་པ་ལས་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །མངོན་པར་
བརྗོད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་གོམོས་པ་རྣམ་པར་བསྩལ་བའི་མིང་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་གང་གིས་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྫས་དང་དོན་དམ་པ་གཉི་གར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དེ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་རིགས་པ་བརྗོད་པ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སར་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མངོན་པར་
བརྗོད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་གོམས་པའི་མིང་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ནང་ན་ཡང་མི་དམིགས། ཕྱི་རོལ་ན་
ཡང་མི་དམིགས། གཉི་ག་མེད་པར་ཡང་མི་དམིགས་ཏེ། མ་སྐྱེས་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། མ་འགགས་པ། མི་འགག་པ། འགག་པར་མི་འགྱུར་བ། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
འདི་ལྟར་འདི་ནི་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིནི་གྱི། དོནོ་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིནི་པའི་ཕྱིར་
རོ། །བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱིས་པས་བསྐྱེད་
པའི་ལོག་པར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་སྐྱེས་པ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་བར་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ།

832

འགྱུར་བ་དང་། འགག་པ་དང་། འགག་པར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་སྤངས་ཤིང་
ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་སྤངས་
ཤིང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བ་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ།། །།

833

པར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང༌། །ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །
དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། །